LE PREMIER QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԻՆ

	3 ամս.	6 ամս.	Տար.
ՖՐԱՆՍԱ	35ֆ.	75ֆ.	140ֆ.
ԱՆԳԼԻԱ		20շ.	40շ.
ԵԳԻՊՏՈՍ		»	»
ԻՏԱԼԻԱ		250 ֆրանք	
ԱՄԵՐԻԿԱ		6տլ.	10տլ.
ԵՒՐՈՊԱ		100 ֆ.	2..

"HARATCH"
Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ
Directeur-Propriétaire : SCHAVARSCH MISSAKIAN
Rédaction & Administration / Խմբագրութիւն — 208 bis, Rue Lafayette PARIS (10e)
TÉLÉPHONE : NORD 57-82 — MÉTRO LOUIS-BLANC ou JAURÈS
Հասցէի փոփոխութեան համար պէտք է վճարել 2 ֆրանք

ԿԻՐԱԿԻ 1 ՅՈՒԼԻՍ 1928
1er JUILLET 1928

Դ. ՏԱՐԻ Թիւ 688 — ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ — ԳԻՆ՝ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՎՐԻՊԱԾ ՍԵՐՈՒՆԴ

Առաջին անգամ չէ որ կ'արծարծենք այս հարցը:

«Յառաջ»ի հրատարակութենէն ի վեր, պարբերաբար մատնանշած ենք վէրք մը, — Նոր սերունդին թարթափումը, չափազանց օգտապաշտ ձգտումներն ու աթոռակալութիւնը: (Այս բառը կը գործածենք իբրեւ մօտաւոր բացատրութիւնը Carrièrisme-ի):

Արդարեւ, մեր պատանիներէն եւ երիտասարդներէն անոնք որ Փարիզ կամ առհասարակ Եւրոպա եւ Ամերիկա անցան 1914էն եւ 1919էն յետոյ, կը ներկայացնեն վրդովիչ պատկեր մը, իբրեւ ամբողջութիւն:

Նախ՝ հիմնական, ամուր գիծը կը պակսի շատ-շատերուն մէջ: Այսօր այսպէս, վաղը այնպէս: Ոստոստուն:

Կ'ընդունինք որ աւերիչ դեր կը կատարէ միջավայրը, — Համայնակուլ եւ յարաճուն մշակոյթ, ակնախտիղ տեսարաններ, լուսացնցուղ եւ լպրծուն պողոտաներ, դիւրին վայելք եւ աժան սէր, գրգռիչ ազդակներ՝ դիրքի, փառքի, վայելքի:

Երէկ ալ կային այս բոլորը: Նոր չէ որ ամենայաղթ ցրնծունի մը դարձաւ Փարիզը, կամ Եւրոպան:

Ինչո՞ւ համար հիմա, հողը հետզհետէ տեղի կուտայ մեր ոտքերուն տակ:

Որովհետեւ մեր ուզած հայրենի՞քը չունինք: Բայց ունէի՞նք երէկ, 1914էն առաջ:

Այն ատեն, Ժընեւի, Մոսկուայի կամ Փարիզի համալսարանէն շրջանաւարտը կ'անցնէր Թուրքիա եւ Կովկաս, կը խիզախէր մինչեւ Կարին եւ Սասուն: Այսօր պէտք է յորդորական կարդալ, մէկն ու մէկը մինչեւ Յունաստան կամ Սուրիա ղրկելու համար:

Թողո՛ւնք տեղափոխութիւնը: Եղած քաղաքին մէջ անգամ, մենք շատերը գիտենք, որ կը նախընտրեն ամփոփուիլ իրենց պատեանին մէջ:

Սասունէն եկած տղան դարձ՚ր է տիլէտանտ: Գաւառացի տաղանդաւոր գրագէտի մը չորս զաւակներէն ոչ իսկ երկուքը կ'երեւան: Կամ կ'երեւան իբրեւ ստուեր, անզգալաբար կտրելով ամէն օրկանական կապ՝ իրենց ժողովուրդին հետ:

Կը ճանչնանք երիտասարդներ, որոնք յաջողած են ամսական 800-1000 կամ 1200 ֆրանք թոշակ ապահովել, իբրեւ ուսանող, եւ այս տարիքէն իսկ դարձեր են պզտիկ պոլիտիկոսներ: Կը սիրեն հակիլ ու քծնիլ անոր անոր որ ճարած է այդ նպաստը:

Պատանիներ եւ երիտասարդներ՝ որ քաղաքականութիւն կը խաղան...

Կը մղուիս հարցնել որ, եթէ Հայաստանը կը հեռանայ միտքերէն եւ սիրտերէն, շնորհիւ իր վարիչներուն բարբարոսական աղանդաւորութեան, կենդանի գործունէութեան գետին չկա՞յ սա գաղութներուն մէջ:

Գէթ այնքան որքան կար, ժամանակին, Բարձր Հայքի, Վասպուրականի կամ Կիլիկիոյ մէջ, Համիտի եւ Իթթիհատի շրջանին:

Արդէն հասակ նետած սերունդը, որ արիւնի պատմութիւն մըն ալ ունի իր աչքերուն մէջ, ինչպէ՞ս կրնայ ամերիկեան դիտողի պատեանը հագնիլ, արեւմտահայ ժողովուրդի վերջին, ամէնէն ստուարաթիւ մնացորդներուն այլասերման պատկերին առջեւ:

Այդ սերունդը ի՞նչով աւելի բարձր կը դաւանի ինքզինքը, կայաններու փողիներուն մէջ խլրտող ու հեւացող տասնեակ հազարաւոր մանուկներէն, կամ անհամար գիւղացիներէն, «հայ մարդերէն», որոնք ներշնչման եւ գործի անսպառ աղբիւրներ էին երէկ:

Տխուր է, ընդվզեցուցիչ է, բայց պէտք է գրել.— Երբեք այնքան բացորոշապէս շեշտուած չէ «ամէն մէկը իրեն համար» նշանախօսքը, որքան այսօր, 18էն 25 եւ 30 երկնցող սերունդին մէջ:

Այս պատկերը աւելի աչքի կը զարնէ այնտեղ ուր երիտասարդական համախմբումներ կան:

Օրինակ՝ Ուսանողական Միութիւնները:

1925էն ի վեր «Յառաջ» կը հրատարակուի, եւ տակաւին չկրցանք ներկայացնել կենդանի գործ մը, որ տաքցնէր հանրութեան սիրտը տյդ Միութեան, առհասարակ՝ ուսանողներու հանդէպ: Անոնց դիմագիծն անգամ նեղացուցիչ հարցական մըն է մեզի համար:

Փրական եւ Միլանը հեռու են: Բայց գիտենք որ անոնք զանազան շարժումներ փորձեցին, նոյն իսկ մեծարանքներ ուղղեցին Փարիզի:

Մա՛րդ չհասկցաւ,— ո՞ղջ են, թէ «կը փնտռուին» Փարիզի ուսանողները:

Աւելի բախտաւոր եղաւ «Յարդգող»ը, որ կը տոկայ երկու տարիէ ի վեր, շնորհիւ իր «Հինգշաբթի»ներուն:

Բայց կը թուի թէ այնտեղ ալ յամրաբար կը բանի որդ մը, «տիլէտանտիզմ»ը, որ կը վնասէ հիմնական գծին, մինչեւ անգամ գրականութեան մէջ:

Մենք առաջին օրէն ողջունեցինք շարժումը — ինչպէս ամէն երիտասարդական շարժում — բայց պարտք ունինք նա՛եւ սթափեցնելու:

Երանի՝ թէ սխալած ըլլայինք վերէն վար, այս ամբողջ շրջանին մէջ:

Շ.

ՄԱՄՈՒԼ

ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ ԵՐԳԵՐԸ

Հայրենիք խմբագրականի մը մէջ վերլուծելով Մուսոլինիի վերջին ճառը՝ իտալիոյ ծերակոյտին մէջ, հետեւեալ խորհրդածութիւնները կ'ընէ (8 Յունիս).

— «Ամէնէն աւելի այդ ճառին մէջ աչքի կ'իյնայ «խաղաղասիրական» տարապայման շեշտը, որ միանգամայն արտասովոր է Իտալիոյ դիկտատորին համար եւ, կարելի է ըսել, նոր երեւոյթ մըն է:

Հարկաւ, ոչ ոք լրջօրէն կրնայ հաւատալ, թէ Մուսոլինի իրապէս փոխուած է եւ յանկարծ խաղաղասէր դարձած: Սակայն, ակներեւ է, որ Մուսոլինի փոխած է իր լեզուն եւ պէտք կը տեսնէ այժմ աւելի խաղաղասէր երեւալու, ինչպէս նաեւ խուսափելու պատերազմի գրգռիչ սպառնալիքներէն, որոնք այնքա՛ն յատուկ էին իրեն անկէ առաջ:

Այս, գէթ արտաքին փոփոխութեան պատճառն այն է, որ միջազգային ներկայ պայմաններուն մէջ Մուսոլինի աւելի ձեռնտու կը սեպէ իր երկրին համար հրապարակ գալ իբրեւ խաղաղութեան պաշտպան, քան իբրեւ պատերազմի ձգտող ուժ մը:

Իտալիա պատրաստ չէ պատերազմի համար, ուստի Մուսոլինի խոհեմաբար կ'ուզէ ժամանակ մըն ալ խաղալ խաղաղութեան լարին վրայ, եւ «բարեկամական» միջոցներով ձեռք բերել այն, ինչ որ անկէ առաջ կը յուսար ձեռք բերել պատերազմական սպառնալիքներով, որոնց թողուցած խորունկ ազդեցութենէն ան անկասկած կ'օգտուի այժմ, այս կամ այն զիջումները կորզելու համար ուրիշ պետութիւններէ:

Ասոր համար է, որ Մուսոլինի, ինչպէս իր ճառէն ալ որոշապէս կ'երեւայ, բոլոր պետութեանց հետ կ'ուզէ շահիլ բարեկամութիւնը և՛ Գերմանիոյ, որուն հասցէին, դեռ երէկ այնքա՛ն գրգռիչ սպառնալիքներ կ'ընէր, և՛ Եուկօ-Սլաւիոյ, որուն հետ դեռ այսօր ալ իր յարաբերութիւնները ձգտուած են. և՛ Աւստրիոյ, զոր դեռ երէկ կը սպառնար ճզմել ու նուաճել. և՛ Ֆրանսայի, որուն հանդէպ դեռ քանի մը ամիս առաջ այնքան գրգռիչ ցոյցեր կ'ընէր. և՛ Յունաստանի, որուն վրայ քանի մը տարի առաջ այնքան անակնկալ կերպով յարձակում գործեց՝ ժամանակաւորապէս գրաւելով Գորֆու կղզին. և՛ Թուրքիոյ, որուն հողերուն վրայ դեռ երէկ աչք ունէր ու այդ չէր ալ ծածկեր. վերջապէս, և՛ Ռուսիոյ, որուն Խորհրդային կոչուած րէժիմը այնքա՛ն անընդունելի եւ ատելի է ֆաշիսմի համար:

Իտալիոյ դիկտատորին ճառը ցոյց կուտայ, ամէն պարագայի տակ, թէ ժամանակակից ամէնէն ռազմապաշտ պետութիւնն անգամ հարկադրուած է այսօր խաղաղութեան երգը երգել:

Ասիկա ինքնին նշան է, որ միջազգային կեանքի մէջ խաղաղութեան ի նպաստ գործող ազդակները այսօր շատ աւելի զօրաւոր են, քան եղած են ո և է ատեն: Մեծ Պատերազմէն առջին . . . :»

ՓԱՐԻԶԻ համրային սպասարկութեանց պաշտօնեաները ցոյց մը կատարեցին առջի օր Օփէրայի հրապարակը եւ Սէն-Լազար կայարանին առջեւ, բողոքելու համար, թոշակներու վճարման յապաղումին դէմ:

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԱՄԵՐԻԿԱՑԻ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՊԱՅՔԱՐԸ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Երէկ գրեցինք թէ Միացեալ Նահանգներու ռամկավար կուսակցութեան խորհրդաժողովը, գումարուած Թէքսասի Հուսթընի քաղաքին մէջ, Նախագահութեան թեկնածու ընտրեց Նիւ Եորքի կառավարիչ Ալֆրէտ Սմիթը:

Ժողովի ընթացքին օդը ա՛յնքան տաք էր որ բազմաթիւ պատգամաւորներ մարեցան: Սմիթ ընտրուեցաւ 1065ի վրայ 769 քուէով, մինչ 2/3ի մեծամասնութիւն ունենալու համար 733 քուէ բաւական էր: Այս պ/ղինքէն յետոյ կարգ մը պատգամաւորներ եւս իրենց ձայնը տուին Սմիթի, որ ի վերջոյ թեկնածու յայտարարուեցաւ 849 ձայնով, ընտրուած առաջին քուէարկութեամբ:

Չորս տարի առաջ, ռամկավարներու Նիւ-Եորքի խորհրդաժողովին մէջ սաստիկ վէճեր տեղի ունեցան, պառակտում առաջ եկաւ, երկար ատեն կարելի չեղաւ հատուածները իրարու հետ հաշտեցնել, քուէարկութիւնները իրար յաջորդեցին անվերջանալիօրէն՝ առանց արդիւնքի մը յանգելու: Մինչ Հուսթընի ներկայ ժողովին մէջ ընդհանրական տիրապետողն էր հաշտարար ոգին, որուն շնորհիւ կարելի եղաւ յանգիլ արագ արդիւնքի մը: Փոխ-նախագահի թեկնածու ընտրուեցաւ Ռոպինսըն, ինչպէս կը նախատեսուէր:

Յետոյ վիճաբանութիւններ կատարուեցան կուսակցութեան քաղաքական ծրագրին վրայ: Ներքին քաղաքականութեան մէջ, կուսակցութիւնը յանձնառու կ'ըլլայ ուղղամտօրէն գործադրել ոգելից ըմպելիներու արգելիչ օրէնքը: Զի հակառակիր որ հրամանագիր մը հրատարակուի՝ օգնութիւն հասցնելու համար երկրագործներուն:

Անխնայ կը դատապարտէ Հանրապետականներու զեղծարարութիւնը: Կողմնակից է ներգաղթի ներկայ օրէնքին պահպանուելուն, միայն թէ պէտք է ջնջուի այն յօդուածը, որ ամուսինը կնոջմէն, զաւակները ծնողքէն կը բաժնէ: Արտաքին քաղաքականութեան մէջ ի նպաստ կ'արտայայտուի պատերազմի վերացման, արտասահմանի Ամերիկացիներուն կեանքին ու ինչքին պաշտպանութեան, սպառազինութեան զեղչուելուն: Նոյնպէս՝ կուսակից է չմիջամտել օտար երկիրներու ներքին քաղաքականութեան՝ ինչպէս Մեքսիկա, Նիքարակուա եւ լատին Ամերիկայի բոլոր հանրապետութիւնները:

Ընտրական ծրագրին մէջ յիշուած է նաեւ որ, եթէ ռամկավար կուսակցութիւնը իշխանութեան գլուխ գայ, պիտի գործադրէ այն խոստումները զորս Միացեալ Նահանգները ըրին Հայաստանի՝ մեծ պատերազմի ընթացքին եւ անկէ վերջ:

Վստահութեան քուէ Փուանքարէի

Ֆրանքի կայունացումէն ի վեր, Խորհրդարանի նրբանցքներուն մէջ զանազան շշուկներ շրջան կ'ընէին՝ Փուանքարէի դահլիճին դիրքին մասին: Մասնաւորաբար վրդովիչ էր արմատական-ընկերվարականներու դիրքը: Անոնք կը մերժէին կառավարութեան ընդհանուր քաղաքականութեան մասին հաւանութեան քուէ տալ: Զանազան մասնակի խորհրդակցութիւններ և ժողովներ տեղի ունեցան՝ այս կացութեան դարման մը տանելու համար: Դահլիճին արմատական-ընկերվարական նախարարները խոստացան իրենց ընկերներուն մօտ միջամտել՝ եւ անոնց անվերապահ աջակցութիւնը ապահովել կառավարութեան:

Բոլոր այս անցուդարձերը իրենց ազդեցութիւնն ունեցան Սակարանին վրայ, ուր ֆրանսական արժեթուղթերը կարեւոր անկում կրեցին:

Առջի օր Երեսփ. Ժողովին մէջ, վարչապետ Փուանքարէ երկար ճառ մը խօսեցաւ ընդհանուր քաղաքականութեան մասին: «Ազգային Միութեան» ձեռք բերած յաջողութիւնները պարզեց եւ ըսաւ. «եթէ ուրիշ դահլիճ մը կ'ուզէք, որոշումը ձերն է: Կառավարութիւնը կը փափաքի կառավարել ստուար մեծամասնութիւնով մը, կարելի եղածին չափ ստուար: Մենք հաւատարիմ պիտի ըլլանք անոնց, որ հաւատարիմ եղան մեզի: Եթէ կ'ուզէք աւելի ձախ (կամ աւելի աջ) դահլիճ մը, պարզապէս ըսէք ատիկա: Նախարարութեան թեկնածուներ չէ որ կը պակսին:»

Այս հեգնական ակնարկութիւնները ժպիտ առաջ բերին երեսփոխաններուն դէմքին վրայ: Եւ որովհետեւ խորհրդարանը չէր ուզեր նախարարական տագնապ մը ունենալ, 125ի դէմ 455 քուէով վստահութիւն յայտնեց Փուանքարէի: Դէմ քուէարկեցին միայն ընկերվարականները, համայնավարներն ու քանի մը արմատական ընկերվարականներ:

Թուրքիան առանց բժիշկի

Թուրքիոյ Առողջապահական վարչութեան պատրաստած մէկ վիճակագրութեան համաձայն, երկրին մէկ երրորդ մասը առանց բժիշկի մնացած է: Այսպէս, 234 գաւառակներէն 110 գաւառակը կառավարական բժիշկ չունին, եւ կարգ մը կուսակալութիւններու մէջ ալ փոքր թիւ մը կը կազմեն գտնուած բժիշկները, որոնք սահմանափակ վայրերու մէջ միայն կրնան հասնիլ:

Բժիշկներէն զատ, դեղարաններու սոսկալի պակաս կայ նաեւ բազմաթիւ նահանգներու մէջ: Այս առթիւ գանգատ կը յայտնուի որ Թուրք բժիշկները ամէնէն աւելի Պոլսոյ եւ ուրիշ գլխաւոր քաղաքներու մէջ կեդրոնացած են, հեռու փախչելով ներքին գաւառներու մէջ ծառայութենէն:

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ դ. էջ)

ՏՈՄՍԵՐ

ՈՏՔԻ ՎՐԱՅ ՔՆԱՑՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Լսեցէ՛ք եւ արթնցէք.

— «Հոգի այրելէն, տուն քանդելէն բան դուրս չի գար: Այս տեսակ շարժումներ չեն վայլեր մեր մարդոց»:

«... Աշխարհի ամէնէն քաղցր բանը շինելն է, ոչ թէ քանդելը»:

Իմացէ՛ք, թո՛ւրք մըն է այս ազդարարութեան հեղինակը:

Արեւել. նահանգներու մարզպան Իպրահիմ Թալի պէյը, որ վերջնագիր մը ուղղած էր Քիւրտերուն, զէնքերը վար դնելու եւ իրենց տուները վերադառնալու համար:

— Հոգի այրելէն, տուն քանդելէն բան դուրս չի գար:

Ի՛նչ հրաշալի հոգեփոխութիւն...

Ցեղային, անձնական փորձառութի՞ւնն է որ գրի առնել կուտայ այս խօսքերը:

Միլիոնաւոր հոգիներ վառելէ, անհամար տուներ քանդելէ, ամբողջ ժողովուրդներ արմատախիլ ոչնչացնելէ եւ անսահման տարածութիւններ հուրի, սուրի եւ աւարի մատնելէ յետոյ, Իպրահիմ Թալիները նո՞ր իմացան թէ «աշխարհի ամէնէն անուշ բանը քանդելը չէ, այլ շինելը»:

Հարիւր հազարաւոր շղթայակապ երիտասարդներ ողջ ողջ թաղելէ, կամ երկու-երկու, չորս չորս իրար կապած կացինահար խողխողելէ, անհամար նորածին երախաներ մանուկներու մէջ գամելով ծովը թափելէ, անզէն եւ անպաշտպան մայրեր եւ աղջիկներ վայրագօրէն լլկելէ եւ յօշոտելէ յետոյ, հիմա՞ է որ կը հասկնան թէ «այս տեսակ շարժումները չեն վայլեր մեր մարդոց, տղամարդոց»...

Որո՞ւ կը կարդաք այս օրօրը, անամօ՛թ հրէշներ:

Հայերէն յետոյ, կ'ուզէք անուշ քո՞ւն մը քաշել տալ Քիւրտերուն:

Ձեր իսկ ձեռքով զինուած եւ կատաղի գազաններու պէս Հայերու վրայ արձակուած, եւ հիմա ձեր իսկ ձեռքով հալածական եւ կոտորուած Քիւրտերուն, որպէսզի անոնց գլխուն ալ անարգել գործէ ձեր եաթաղանը:

Վա՜յ անոնց որ ականջ կը դնեն Հազարումէկ գիշերները գերազանցող այս հէքեաթներուն...

Վ.ԱՀԷ

ՉՄՈՌՆԱՆՔ ՄԵՐ ՊԱՐՏՔԸ

ՇԱՐԺԻ ՀԱՅ ԶՈՀԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

"ՅԱՌԱՋ",Ի ՀԱՆԳԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

50րդ Ցանկ

	Ֆր.
Մ. Խաչատուրեան, Royat	30.—
Վ. Վարդերեսեան (Խ.)	30.—
Գումար	60.—
49րդ ցանկին գումարը	70,810.35
Ընդհ. գումար	70,870.35

×

Հայրենակից մը, երէկ, ինքնաբերաբար 30 ֆրանք յանձնեց մեզի, Խասքովոյի մանկապարտէզին շինութեան համար:

Ինչպէս գրած էինք երէկուան խմբագրականին մէջ, մենք համաձայն ըլլալով շարժի հանգանակութենէն հարկ եղած գումարը յատկացնելու այդ շինութեան, այս դրամն ալ կ'արձանագրենք ընդհանուր ցանկին մէջ, անունին քով կցելով «Խ.» տառը:

×

ԽՄԲ.— Այս գումարէն Ֆիլիպէ Երուանդ եպիսկ.ի փոխադրած ենք, զանազան թուականներով, 68,852.85 ֆրանք. իսկ Փարիզի պուլկարական դեսպանատան յանձնած՝ 400 ֆրանք. (Վիէն-Իղերի չէքը): Համագումար՝ 69,252 ֆր. 85

ԻՄ ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ «ՊԱՏՄԱԲԱՆԻ ՀԱՐՑԵՐՈՎ»

X

Հետևյալ հարցերով ես դիմեցի մի քանի հոգևորականների, որոնք ինձ թվում էին ամենից ավելի ծանոթ հայ ժողովրդի պատմությանը, նրա կյանքին, սովորություններին և ավանդություններին։

Ես հարցրի.

1. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ժողովուրդը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

2. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ եկեղեցին։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

3. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային տոնակատարությունների մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

4. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային երգերի մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

5. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային պարերի մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

6. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային խաղերի մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

7. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային հագուստի մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

8. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային կերակուրների մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

9. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային խմիչքների մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

10. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային հիվանդությունների մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

11. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային մահվան մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

12. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ծնունդների մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

13. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնությունների մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

14. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնալուծությունների մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

15. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական հավատարմության մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

16. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական անհավատարմության մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

17. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական ներդաշնակության մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

18. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական անհամաձայնության մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

19. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական կռիվների մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

20. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական հաշտությունների մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

21. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական սիրո մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

22. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական ատելության մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

23. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական անտարբերության մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

24. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական նախանձի մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

25. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական ատելության մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

26. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական անտարբերության մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

27. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական նախանձի մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

28. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական ատելության մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

29. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական անտարբերության մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

30. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական նախանձի մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

31. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական ատելության մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

32. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական անտարբերության մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

33. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական նախանձի մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

34. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական ատելության մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

35. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական անտարբերության մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

36. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական նախանձի մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

37. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական ատելության մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

38. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական անտարբերության մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

39. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական նախանձի մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

40. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական ատելության մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

41. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական անտարբերության մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

42. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական նախանձի մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

43. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական ատելության մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

44. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական անտարբերության մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

45. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական նախանձի մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

46. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական ատելության մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

47. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական անտարբերության մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

48. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական նախանձի մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

49. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական ատելության մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

50. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական անտարբերության մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

51. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական նախանձի մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

52. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական ատելության մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

53. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական անտարբերության մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

54. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական նախանձի մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

55. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական ատելության մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

56. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական անտարբերության մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

57. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական նախանձի մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

58. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական ատելության մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

59. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական անտարբերության մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

60. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական նախանձի մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

61. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական ատելության մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

62. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական անտարբերության մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

63. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական նախանձի մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

64. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական ատելության մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

65. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական անտարբերության մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

66. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական նախանձի մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

67. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական ատելության մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

68. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական անտարբերության մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

69. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական նախանձի մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

70. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական ատելության մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

71. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական անտարբերության մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

72. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական նախանձի մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

73. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական ատելության մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

74. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական անտարբերության մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

75. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական նախանձի մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

76. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական ատելության մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

77. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական անտարբերության մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

78. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական նախանձի մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

79. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական ատելության մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

80. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական անտարբերության մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

81. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական նախանձի մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

82. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական ատելության մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

83. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական անտարբերության մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

84. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական նախանձի մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

85. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական ատելության մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

86. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական անտարբերության մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

87. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական նախանձի մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

88. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական ատելության մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

89. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական անտարբերության մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

90. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական նախանձի մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

91. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական ատելության մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

92. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական անտարբերության մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

93. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական նախանձի մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

94. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական ատելության մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

95. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական անտարբերության մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

96. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական նախանձի մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

97. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական ատելության մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

98. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական անտարբերության մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

99. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական նախանձի մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

100. Ինչպե՞ս է ձեր կարծիքով ծագել հայ ազգային ամուսնական ատելության մեծ մասը։ Ինչպե՞ս է նա ձևավորվել։ Ինչպե՞ս է նա հասել իր ներկա վիճակին։

Ես ստացա հետևյալ պատասխանները։

— Ես չգիտեմ, թե ինչպես է ծագել հայ ժողովուրդը։ Ես չգիտեմ, թե ինչպես է նա ձևավորվել։ Ես չգիտեմ, թե ինչպես է նա հասել իր ներկա վիճակին։

— Ես չգիտեմ, թե ինչպես է ծագել հայ եկեղեցին։ Ես չգիտեմ, թե ինչպես է նա ձևավորվել։ Ես չգիտեմ, թե ինչպես է նա հասել իր ներկա վիճակին։

— Ես չգիտեմ, թե ինչպես է ծագել հայ ազգային տոնակատարությունների մեծ մասը։ Ես չգիտեմ, թե ինչպես է նա ձևավորվել։ Ես չգիտեմ, թե ինչպես է նա հասել իր ներկա վիճակին։

— Ես չգիտեմ, թե ինչպես է ծագել հայ ազգային երգերի մեծ մասը։ Ես չգիտեմ, թե ինչպես է նա ձևավորվել։ Ես չգիտեմ, թե ինչպես է նա հասել իր ներկա վիճակին։

— Ես չգիտեմ, թե ինչպես է ծագել հայ ազգային պարերի մեծ մասը։ Ես չգիտեմ, թե ինչպես է նա ձևավորվել։ Ես չգիտեմ, թե ինչպես է նա հասել իր ներկա վիճակին։

— Ես չգիտեմ, թե ինչպես է ծագել հայ ազգային խաղերի մեծ մասը։ Ես չգիտեմ, թե ինչպես է նա ձևավորվել։ Ես չգիտեմ, թե ինչպես է նա հասել իր ներկա վիճակին։

— Ես չգիտեմ, թե ինչպես է ծագել հայ ազգային հագուստի մեծ մասը։ Ես չգիտեմ, թե ինչպես է նա ձևավորվել։ Ես չգիտեմ, թե ինչպես է նա հասել իր ներկա վիճակին։

— Ես չգիտեմ, թե ինչպես է ծագել հայ ազգային կերակուրների մեծ մասը։ Ես չգիտեմ, թե ինչպես է նա ձևավորվել։ Ես չգիտեմ, թե ինչպես է նա հասել իր ներկա վիճակին։

— Ես չգիտեմ, թե ինչպես է ծագել հայ ազգային խմիչքների մեծ մասը։ Ես չգիտեմ, թե ինչպես է նա ձևավորվել։ Ես չգիտեմ, թե ինչպես է նա հասել իր ներկա վիճակին։

— Ես չգիտեմ, թե ինչպես է ծագել հայ ազգային հիվանդությունների մեծ մասը։ Ես չգիտեմ, թե ինչպես է նա ձևավորվել։ Ես չգիտեմ, թե ինչպես է նա հասել իր ներկա վիճակին։

— Ես չգիտեմ, թե ինչպես է ծագել հայ ազգային մահվան մեծ մասը։ Ես չգիտեմ, թե ինչպես է նա ձևավորվել։ Ես չգիտեմ, թե ինչպես է նա հասել իր ներկա վիճակին։

— Ես չգիտեմ, թե ինչպես է ծագել հայ ազգային ծնունդների մեծ մասը։ Ես չգիտեմ, թե ինչպես է նա ձևավորվել։ Ես չգիտեմ, թե ինչպես է նա հասել իր ներկա վիճակին։

— Ես չգիտեմ, թե ինչպես է ծագել հայ ազգային ամուսնությունների մեծ մասը։ Ես չգիտեմ, թե ինչպես է նա ձևավորվել։ Ես չգիտեմ, թե ինչպես է նա հասել իր ներկա վիճակին։

— Ես չգիտեմ, թե ինչպես է ծագել հայ ազգային ամուսնալուծությունների մեծ մասը։ Ես չգիտեմ, թե ինչպես է նա ձևավորվել։ Ես չգիտեմ, թե ինչպես է նա հասել իր ներկա վիճակին։

— Ես չգիտեմ, թե ինչպես է ծագել հայ ազգային ամուսնական հավատարմության մեծ մասը։ Ես չգիտեմ, թե ինչպես է նա ձևավորվել։ Ես չգիտեմ, թե ինչպես է նա հասել իր ներկա վիճակին։

— Ես չգիտեմ, թե ինչպես է ծագել հայ ազգային ամուսնական անհավատարմության մեծ մասը։ Ես չգիտեմ, թե ինչպես է նա ձևավորվել։ Ես չգիտեմ, թե ինչպես է նա հասել իր ներկա վիճակին։

— Ես չգիտեմ, թե ինչպես է ծագել հայ ազգային ամուսնական ներդաշնակության մեծ մասը։ Ես չգիտեմ, թե ինչպես է նա ձևավորվել։ Ես չգիտեմ, թե ինչպես է նա հասել իր ներկա վիճակին։

— Ես չգիտեմ, թե ինչպես է ծագել հայ ազգային ամուսնական անհամաձայնության մեծ մասը։ Ես չգիտեմ, թե ինչպես է նա ձևավորվել։ Ես չգիտեմ, թե ինչպես է նա հասել իր ներկա վիճակին։

— Ես չգիտեմ, թե ինչպես է ծագել հայ ազգային ամուսնական կռիվների մեծ մասը։ Ես չգիտեմ, թե ինչպես է նա ձևավորվել։ Ես չգիտեմ, թե ինչպես է նա հասել իր ներկա վիճակին։

— Ես չգիտեմ, թե ինչպես է ծագել հայ ազգային ամուսնական հաշտությունների մեծ մասը։ Ես չգիտեմ, թե ինչպես է նա ձևավորվել։ Ես չգիտեմ, թե ինչպես է նա հասել իր ներկա վիճակին։

— Ես չգիտեմ, թե ինչպես է ծագել հայ ազգային ամուսնական սիրո մեծ մասը։ Ես չգիտեմ, թե ինչպես է նա ձևավորվել։ Ես չգիտեմ, թե ինչպես է նա հասել իր ներկա վիճակին։

— Ես չգիտեմ, թե ինչպես է ծագել հայ ազգային ամուսնական ատելության մեծ մասը։ Ես չգիտեմ, թե ինչպես է նա ձևավորվել։ Ես չգիտեմ, թե ինչպես է նա հասել իր ներկա վիճակին։

— Ես չգիտեմ, թե ինչպես է ծագել հայ ազգային ամուսնական անտարբերության մեծ մասը։ Ես չգիտեմ, թե ինչպես է նա ձևավորվել։ Ես չգիտեմ, թե ինչպես է նա հասել իր ներկա վիճակին։

— Ես չգիտեմ, թե ինչպես է ծագել հայ ազգային ամուսնական նախանձի

ԼՈՒՐԵՐ ՄԱՅԱԿՈՎՍԿՈՅԻՆ

ՅԱՎԱՋ ՎՃՌՎԱՅՈՒՄԸ

Ա. ՀԱՅԿԱԶՈՒՆԻ

Ինչպես հայտնի է, Մայակովսկին ինքնասպան եղավ 1930 թվականի ապրիլի 14-ին։ Նրա մահվան պատճառների մասին տարբեր լուրեր էին պտտվում։ Ոմանք ասում էին, թե նա սպանվել է, ուրիշները՝ թե ինքնասպանություն է գործել։ Ինչ էլ որ լիներ, մահվան պատճառների մասին ոչ մի պաշտոնական հայտարարություն չկար։ Ամենից հետաքրքրականն այն էր, որ Մայակովսկու մահվան մասին ոչ մի խոսք չկար նաև նրա ընկերների մամուլում։ Ոչ մի տող, ոչ մի նշում։ Ինչո՞ւ։ Ինչո՞ւ։ Ինչո՞ւ։

Ես ինքս ևս այդ հարցերի պատասխանը չգիտեի։ Ես ինքս ևս ապրում էի այդ հարցերի տանջալի մթնոլորտում։ Ես ինքս ևս ուզում էի իմանալ, թե ինչ է պատահել։ Ես ինքս ևս ուզում էի իմանալ, թե ինչ է պատահել։ Ես ինքս ևս ուզում էի իմանալ, թե ինչ է պատահել։

Թուրք կառավարութիւնը հրատարակեց բժշկական նոր օրէնք մը, որ Պոլսոյ Առողջապահական Տնօրէնութեան հաղորդումով, սկսաւ գործադրուիլ անմիջապէս: Նոր օրէնքի գլխաւոր տրամադրութիւնը այն է որ, բժիշկները չեն կրնար անխտիր ամէն հիւանդութիւն դարմանել, եւ պարտաւոր են միայն մէկ ճիւղով զբաղիլ: Այդ ճիւղին մասնագէտ ըլլալնին ալ վկայականով եւ ուրիշ պաշտօնաթուղթերով պիտի հաստատեն: Առողջապահական իշխանութիւնը արդէն սկսած է բժիշկներէն պահանջել օրինական վկայագրերը: Այս թուղթերու քննութենէն յետոյ, իւրաքանչիւր բժիշկի պիտի հաղորդուի թէ ի՞նչ ճիւղի համար ընդունուած է իր մասնագիտութիւնը:

Բեւեռախոյզները վտանգի տակ

Շուէտացի օդանաւորդ Լունտպորկ, որ զօրավար Նոպիլէն ազատեց եւ արկածի մը հետեւանքով ինք ալ այժմ Նոպիլէի ընկերներուն մօտ կը գտնուի, անթելով կը հաղորդէ թէ՝ սառնակոյտը, որուն վրայ կը մնան այժմ, արագօրէն կ՚ուղղուի դէպի հիւսիս-արեւելք՝ կտորներու բաժնուելով: Լունտպորկ կ՚աւելցնէ թէ՝ այս կացութիւնը աւելի վտանգաւոր է մանաւանդ անոր համար որ փճանալու վրայ է օդանաւերու իջնելուն յատուկ տեղը, զոր աղէտեալներուն հետ միասին մեծ դժուարութեամբ պատրաստած էին:

Լունտպորկ ստիպողաբար կը խնդրէ փութացնել առաքումը շուէտական օդանաւերուն, որոնք սառոյցի վրայ իջնելու յարմարութիւններ ունին:

Նորվեկեան կառավարութեան տրամադրած ազատարար նաւերը, որ չորս օրէ ի վեր հետազօտութիւններ կը կատարէին Ամունտսէնը եւ Կիլպօն գտնելու համար, ընդհատեցին իրենց աշխատանքները՝ թանձր մառախուղին պատճառաւ: Թրամզոյի անթելի երկու պաշտօնեաները սահնակով փնտռտուքներ կատարեցին Արջի կղզիին ներսերը, սակայն ո եւ է հետք չգտան: Իտալացի օդանաւորդ Մարինա նոյնպէս կը հաղորդէ որ իր հետազօտութիւնները ո եւ է արդիւնքի չեն յանգած:

ԱՇԽԱՐՀԻ ՇՐՋԱՆԸ ԾՈՎԷՆ ՈՒ ՕԴԷՆ

Ամերիկացի օդանաւորդներ Մայըրս եւ Բոլլայըր Նիւ Եորքէն ջրօդանաւով մը ճամբայ ելան Յունիս 29ին առտուն՝ հասնելու համար «Ոլիմպիկ» անդրատլանտեան նաւուն, որ կէս գիշերին ճամբայ ելած էր: Օդանաւորդները ովկիանոսին վրայ հասան «Ոլիմպիկ»ին, որուն վրայ տեղաւորուեցան իրենց օդանաւով: Ասոնք ծրագրած են ծովէն ու օդէն աշխարհի շրջանի մրցանիշը կոտրել: Իրենց ուղեգիծն է՝ Ֆրանսա, Գերմանիա, Ռուսիա, Սիպերիա եւ Ճափոն:

Նոր Լանտրիւ ձերբակալուած

Մինչ ոստիկանութիւնը հարաւային Ֆրանսայի մէջ կը փնտռէր նոր Լանտրիւն, որ զանազան անուններ կը կրէր (կայեար, Ժերոմ Փրաթ, Փիէր Ռէյ, Էթիէն Մորէլ), Ալժէրի ոստիկանութիւնը հեռագրով կ՚իմացնէ Մարսիլիոյ ընդհանուր ապահովութեան տնօրէնին թէ յիշեալը ձերբակալուած է նոյն քաղաքին մէջ: Բազմաթիւ ֆրանսացի կիներու սպանիչը Ալժէրիա հասած էր Ուրբաթ առաւօտ ժամը 9ին, ֆրանսական շոգենաւով մը: Կէսօրէն վերջ կայարանին առջեւ կը պտտէր, երբ գաղտնի ոստիկաններ զայն ճանչնալով ձերբակալեցին:

Ոճրագործը նախ ուրացաւ, եւ ըսաւ թէ իր անունն է Մօրիս եւ Օրանէն կուգայ: Ու երբ իր լուսանկարը ցոյց տուին իրեն, հարցնելով թէ կը ճանչնա՞յ զայն, ո՛չ պատասխանեց: Ի վերջոյ սկսաւ խոստովանիլ.

— Իմ անունս է Փրաթ, ո՛չ, Փիէր Ռէյ: 1895ին իբրեւ գող դատապարտուած եմ: Այն ատեն կարգուած էի. անկէ ի վեր կինս չեմ տեսած, բայց շատ մը հոմանուհիներ ունեցած եմ: Ալճերիա եկայ 3000 ֆրանք վճարելու համար Սուքարաս բնակող հին բարեկամուհիի մը, որուն հեռագրած էի ճամբորդութիւնս: Նպատակս էր այս դրամը յանձնելէ վերջ անձնասպան ըլլալ: Հիմա հեռագրեցէք իրեն որ չգայ, որովհետեւ այլ եւս անօգուտ է: Եթէ կ՚ուզէք, սպաննեցէք զիս, արժանի եմ ատոր, բայց բան չպիտի ըսեմ:

Ոճրագործին վրայէն գտնուեցաւ 3000 ֆրանք թղթադրամ, 40 կտոր ֆրանս. ետար արծաթ դրամ, 20,000 ֆրանքի չէք մը Մարսէյլի ալժերական ընկերութեան վրայ՝ Օր. Էպէլի հրամանին, փոխանորդաբար ստորագրուած կայեարի կողմէ եւ կնոջ ոսկի ժամացոյց մը՝ շղթայով: Հարցաքննութիւնը հաստատեց թէ Փիէր Ռէյ տասը տասը տարի առաջ ձեռք անցուցած էր Ալժերացի կառապան Ժերոմ Փրաթի ինքնութեան թուղթերը:

Ոճրագործը Մարսիլիա պիտի փոխադրուի:

Գողերու մեծ խմբակ մը Պոլսոյ մէջ

Պոլսոյ ոստիկանութիւնը յաջողած է ձերբակալել գողերու խմբակի մը վեց անդամները: Այս խմբակը, որուն ղեկավարն է Ժորժ Փափա, յաջողած է Եունիրըն, Պանքօ տի Ռոմա եւ այլ պանքաներէ մեծաքանակ դրամ շորթել: Գողերը հետեւեալ ձեւով կը գործէին: Ժորժ փափա ինքզինքը կը ներկայացնէր իբր տէրը Աթէնքի մէջ մեծ վարկ վայելող դրամատան մը եւ կը դիմէր վերոյիշեալ դրամատուները, ու Փարիզի հետ գործող անգլիական դրամատան մը չէքը ներկայացնելով դրամները կը գանձէր: Այսպէս իբր Ժորժ Փափա միւս դրամատուններուն ես նոյն չէքերը տալով փոխարժէքը կը գանձէր: Ոստիկանութիւնը խնդիրը կը կռահէ եւ դրամատուններուն ալ լուր կուտայ: Իր մասին եղած հետապնդումէն անտեղեակ, Ժորժ Փափա անցեալ Հ՚նգշաբթի կը փորձէ Պանքօ տի Ռոմայի չէք մը տալով դրամ առնել: Պանքային տնօրէնը չէքը վար կը դնէ եւ կ՚ըսէ թէ փոխարժէքը Շաբաթ օր պիտի վճարէ: Միւս կողմէ ոստիկանութեան տեղեկութիւն տալով Ժորժ կը ձերբակալուի եւ վրայէն 7500 ոսկի եւ Աթէնքցի դրամատէր Ժորժ Փափա անունով անցագիր մը երեւան կ՚ելլէ:

Ժորժ Փափա քանի մը օրուան մէջ յաջողած էր կեղծ չէքերով 23.000 ոսկի կորզել: Ժորժ վեց ընկերներ ունի, որոնք Հելլէններ են: Ասոնցմէ Փէթրօ եւ ուրիշ չորս հոգի ձերբակալուած են: Ոստիկանութիւնը կողոպտուած գումարէն 1000 ոսկին ձեռք անցուցած է:

∴ Լոնտոնէն կը հեռագրեն թէ միջազգային գողերու խմբակ մը քանի մը օր առաջ յաջողած է իտալական դրամատան մը անունով կեղծուած թուղթերու շնորհիւ Լոնտոնի դրամատուններէն գանձել 69.000 անգլ. ոսկի: Ճարպիկ գողերը յետոյ օդանաւով Պրիւսէլ մեկնեցան: Եւրոպայի գաղտնի ոստիկանութեան լուր տրուեցաւ այս գողերուն մասին:

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

ՍԷՆ ՔԼՈՒԻ ԱՆՏԱՌԻՆ ՄԷՋ

8 ՅՈՒԼԻՍ ԿԻՐԱԿԻ ԺԱՄԸ 10ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԵՐԵԿՈՅ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ Հ. Յ. Դ. «ՊԸԼՎԻԼ»Ի, «ԵՌԱԳՈՅՆ»

ԵՒ «ՎՌԱՄԵԱՆ» ԵՆԹԱԿՈՄԻՏԷՆԵՐՈՒ ԿՈՂՄԷ

կը նախագահէ **ԸՆԿ. ԱՐՇԱԿ ՋԱՄԱԼԵԱՆ**

նուագ, հայկական եւ գեղջկական պարեր, արտասանութիւն, դաշտային խաղեր եւայլն:

Հասարակութեան հանգստութիւնը ապահովելու եւ աւելորդ ծանրաբեռնումներու տեղի չտալու համար, դաշտին վրայ խնամուած եւ ճոխ պիւֆէ՝ ժողովրդական գիներով: պաղ գինի, գարեջուր եւ լիմոնատ, պտուղներ, հաց եւայլն:

ՓԱՐԻԶԱՀԱՅԵՐՈՒՆ ՄԵԾ ԱՆԱԿՆԿԱԼ ՄԸ

8 Յուլիս կիր. գիշեր ժամը 9ին, Sociétés Savantesի մէջ

ԱՄԵՐԻԿԱՅԷՆ ՔԱՂԱՔՍ ՆՈՐ ԺԱՄԱՆԱԾ

ՅԱՅՏՆԻ ԹԱՌԻՍՏ ԺՈՐԺԻԿ ՇԱՀ-ՊԱՐՈՆԻ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍԸ

Մասնակցութեամբ՝ Տիկ. Իտա Արղի եւ Պ. Ն. Ղուկասեանի Տիկին Ժէնիա Շահ-Պարոնի, Պ. Պ. Նավօեանի և Վլատիմիրօֆի:

Կ՚երգուին եւ կը նուագուին Արեւելեան, եւրոպական եւ հայկական ընտիր կտորներ:

ՏԵՂԵՐՈՒ ԳԻՆԵՐԸ 25, 15, 10 եւ 7.50 ՖՐԱՆՔ

Տոմսերու համար դիմել բոլոր հայկական ճաշարաններ եւ նուագահանդէսին կազմակերպիչ Տրդատ Նշանեանի, 48 Rue Mr. le Prince եւ 12 Rue de Tournon Paris (6e). Արուարձաններէն եկողներու դիւրութեան համար երեկոյթը կ՚աւարտի ճիշտ 11.15ին:

ԿԱՐԵՒՈՐ ԾԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆ.— Նախքան այս նուագահանդէսը տաղանդաւոր թառիստը ընդառաջ երթալով Բարեգործականի մասնաւոր հրաւէրին, բացառաբար եւ ձրիաբար կը նուագէ իրենց սարքած դաշտահանդէսին մէջ, 1 Յուլիս 1928 Կիրակի օրը:

Հ. Յ. Դ.

Աղբիւր Սերոբ խումբի դասախօսական ժողովը՝ այսօր Կիրակի առաւօտ ժամը 10ին, Ave. d'Italie Փօոլ տ՚Իթալի մօտը: Ներկայ կ՚ըլլայ շրջ. կոմիտէի ներկայացուցիչը:

Մարսէյլի Սէնթ Անթուանի «Ընկեր Կարօ» խումբի ժողովը վաղը երկուշաբթի իրիկուն ժամը 7ին ծանօթ հաւաքատեղին: Ներկայ կ՚ըլլայ շրջանային կոմիտէի ներկայացուցիչը:

Մարսէյլի Զարդարեան խումբի Դ. հերթական դասախօսական ժողովը այս Չորեքշաբթի իրիկուն ժամը 8.30ին, ծանօթ հաւաքատեղին: Ընկեր Ազգին կը խօսի «Բէնի»ի ժամինդներկայանալ անդամատետրով:

Ի ՆՊԱՍՏ ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԻ ԶՈՀԵՐՈՒՆ

Լոնտոնի Հայ Տիկնանց միութեան հանգանակութիւնը.—

Տիկիններ Է. Պալեան, Էօժէնի Մ. Գաբամաճեան, Ալիս Ա. Պօտիկեան, Ադրինէ Թիմուրեան, Ա. Նահապետեան 21ական շիլին, Ազնիւ Ա. Կէօյճիւքեան, Գարմէն Վ. Էվրէնեան, Շուշանիկ Պէնլեան, Ն. Լ. Եագուպեան, Մ. Սաղըրեան, Ա. Աբրահամեան, Ա. Գալփաքեան, Զ. Գրաճեան, Դ. Լոնկար, Վ. Ռնճեան, Տ. Քիւչիւքեան, Հ. Կիւլպէնկեան, Ն. Ս. Դերձակեան, Ռ. Տիլպէր. Իզմիրլեան, Ա. Ասլանկիւլ մէկական ոսկիին, Հ. Ապաճեան, Օր. Ն. Սվաճեան, Տիկ. Մ. Կիւտէնեան, Ոմն, Մայր Աբրահամեան, Մ. Ուզունեան, Ն. Պէնկեան, Ոմն, Ք. Գրիգորեան 10ական շիլին, Օր. Զարուհի Մելքոնեան, Ոմն, Ոմն 5ական շիլին, Տիկ. Մ. Քէշիշեան 30 շիլին, Ա. Շահինեան 10 ոսկիին, Ռ. Էսաեան 5 ոսկիին, Մ. Կիւլպէնկեան 2 ոսկիին, Օր. Ս. Մ. Կիւմիւշճեան 10 ոսկիին, Լոնտոնահայ Տիկնանց միութիւնը 25 ոսկիին: Գումար 80 ոսկիին:

(Տես Յառաջ 30 Յունիս):

ԿԱՐԴԱՑԷ՛Ք

ՆՇԱՆ ՊԷՇԻԿԹԱՇԼԵԱՆԻ

ՍԻԴՈՆՆԱ

ՎԷՊԸ

գին՝ 12 ֆր., արտասահ. 75 սէնթ

դիմել կանխիկ վճարումով «Յառաջ»ի:

ՓՈՍՏԻ ԾԱԽՍ ՉԿԱՅ

Կարուճի կ՚ուզուի

«փլաս տէ ֆէթ» մեթրոյին մօտերը բնակող աշխատաւորներ կ՚ուզուին՝ բոպ, պլուզ, շարփ եւ քթան ժաքէթներ կարելու համար: դիմել՝ Մ. եւ Մ. Էլիոփօլօ, 25 Rue Compans, Թիւ 41 սենեակ, մեթրօ փլաս տէ ֆէթ:

Clinique COVO

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Յ. ՊՈՒՌՆԱԶԵԱՆ

107 Rue Lafayette, Paris (Xe)

Ամէն օր ժամը 2.30—7.30

Tél. Trudaine 29-04

ՄԱՐՍԷՅԼ ST. ANTOINE

Campagne Périé Թիւ 2 Նոպաշէն տունը ծախու է սփիւռքական մեկնումի պատճառաւ շատ նպաստաւոր գինով: երկու յարկի վրայ 5 սենեակ, մէկ նպարավաճառի խանութ, (հայաշատ կեդրոն), գեղեցիկ տեսարան, մաքուր օդ եւ ջուր: Տունը շրջափակուած է քարաշէն պատով:

ԻՐԱՒԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

E. STEFIKI

վկայեալ իրաւագէտ, քաղաքականգիտութեանց վարժարանէն:

106 Ave. Kléber, Paris (16e)

Հեռ. Passy 72.56

15 օրէն Ֆրանսա մտնելու իրաւունք (AFFIDAVIT) ձեռք կը բերէ, ինքնութեան թուղթեր կը հանէ:

կ՚ընդունի ամէն օր (ի բացառեալ շաբաթ) կէսօրէ ժամը 4—7.

IMPRIMERIE - MASSIS - ÉDITIONS

208bis, Rue Lafayette Paris (10)

Le Gérant: E. SOUVIGNY

ՖՕՆ ՏԸ ՔՕՄԷՐՍ, ԽԱՆՈՒԹ, ԵՒԱՅԼՆ

ԳՆԵԼՈՒ ԵՒ ԾԱԽԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

դիմեցէք՝ A L'ETUDE GABRIAC, ՓԱՍՏԱԲԱՆ

15 Rue Tronchet (Madeleine - St. Lazare) Թէլ. 24-0 և 80 05

ՈՒՐ ՊԻՏԻ ԳՏՆԷՔ ՀԱՅԵՐԵՆԱԿԻՑ ՄԸ՝

Պ. ԻՆԷՃԵԱՆ, գրասենեակի տնօրէն, որ մասնաւորապէս պիտի զբաղի հայ յաճախորդներով: Վստահելի գործ: Իրաւական խորհրդակցութիւններ ձրի:

ՀԱՅԿ. ԲՈՒԺԱՐԱՆ - POLYCLINIQUE de BELLEVILLE

Տէր եւ տնօրէն՝ ՏՕՔԹ. ԳՐԳՈՅԵԱՆ

29, Rue (Place) des Fêtes, Paris. XIX. Tél. Nord 96 - 61

Բաց է ամէն օր, ուր շատ մը մասնագէտ բժիշկներէ կը խնամուին ամէն տեսակ ներքին եւ վեներական հիւանդութիւններ: Աչքի մասնագէտը կ՚ընդունի Չշ., Եշ. եւ Շաբաթ օրերը ժամը 3—5: Քթի, կոկորդի ու ականջի մասնագէտը ամէն Երեք. եւ Շաբաթ օրերը ժամը 1—3: ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺը ամէն օր ժամը 9էն 19: Կիրակի 9—12:

ՇԻՐԱԿ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՍՈՒՐՃԻ

26 Rue Trévise: Մէթրօ՝ Cadet Tél. Provence 38.63

«ՅԱՐԴԳՈՂ» գրական, գեղարուեստական եւ գիտական պատկերազարդ, ստուար ամսաթերթ (օրկան հայ նոր մտածողութեան):

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ՄԱՐՄԻՆ.— գրականութիւն՝ Շաւարշ Նարդունի, գեղարուեստ՝ Հրանտ Բալուեան, գիտութիւն՝ Եդուարդ Տարօնեան

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.— 1. Հայ նորագոյն գրականութիւն, 2. Յաստանի գրականութիւն, 3. Գրական ուսումնասիրութիւն, 4. խօսութիւն, 5. Օտար գրականութիւն, 6. Պատմա-գեղարուեստ, 7. Երաժշտութիւն, 8. Նկարչութիւն, 9. Արձանագործութիւն, Թատրոն, 11. Ճարտարապետութիւն, 12. Գիտութիւն, 13. Գեղարուեստական կեանք:

ԾԱՆՕԹ.— «Յարդգող»ի հրատարակութենէն առաջ, պիտի տարածուի առաջադրութիւն մը, իբրեւ հանգանակ եւ որպէս բաշարժ:

Ա. ԹԻՒԸ ԼՈՅՍ ԿԸ ՏԵՍՆԷ ՅԱՌԱՋԻԿԱՅ ՕԳՈՍՏՈՍ 1ԻՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ (կանխիկ), հատը ձեռքէ 3 ֆր., Ֆրանսա տարեկան 30 ֆր., վեցամսեայ 17 ֆր., Ամերիկա տարեկան 2 տոլար, վեցամսեայ 1 տոլար, Եգիպտոս տարեկ. 8 շիլ., վեցամս. 4 շիլ., Միացեալ երկիրները ֆրանքի հաշիւով:

Թերթ, գիրք, յօդուած, բաժնեգին ղրկել՝ Hrant Palouian 1 Rue de l'Aquéduc, Paris (10e) France.

ՏՕՔԹ. Մ. Տ. ՆՈՐԱՅՐ

ԿԸ ԴԱՐՄԱՆԷ ՆԵՐՔԻՆ, ԿԻՆԵՐՈՒ ԵՒ ՎԵՆԵՐ. ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

17, RUE LAMARTINE PARIS (9e) Tél. Trudaine 47-

Մէթրօ՝ Cadet կամ Նօտ-Դամ N. D. de Lorette

Ընդունելութիւն. ամէն օր ժամը 14-19, կիր. եւ տօն օրեր 10-

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՃԵՐՄԱԿ ՊԱՆԻՐ

Նօրմանտիի անարատ կաթով պատրաստուած Արեւելեան ընտիր ճերմակ պանիր անմրցելի գինով: դիմել՝ Fabrication de fromage blanc Oriental à la Poterie-au-Perche, par St Maurice-les Charencey (Orne), Normandie, կամ Պ. ԽԱՉ ԱՊԼԱՂԱՏԵԱՆի՝ 67 Ave. du Président Wilson, Montreuil s/Bois, Seine.

ԲԱՑՈՒԱԾ Է ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԵԾ ՍՐՃԱՐԱՆ-ՃԱՇԱՐԱՆ

ԴԱՆԻԷԼԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

31 Rue Voltaire, LYON, (Rue Mazenodի անկիւնը)

Ամէն տեսակ արեւելեան եւ եւրոպական կերակուրներ, անուշեղէններ եւ խմորեղէններ: Ուր եւ է ժամու ունինք քաշուած եւ քուշ պաշը շիշ քէպապ փիտէով: Ջուտ խաղով պատրաստուած օղի, ամէն տեսակ ընտիր աղանդերներ եւ տուրին առաւօտէն եւ ծրի:

ՇԱԲԱԹ, ԿԻՐԱԿԻ եւ ՏՕՆ ՕՐԵՐ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ

Մեր նշանաբանն է առատութիւն, արագութիւն եւ մաքրութիւն: փորձեցէք անգամ մը:

ԲԺՇԿԱ-ՎԻՐԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԴԱՐՄԱՆԱՏՈՒՆ ԵՒ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺԱՐԱՆ

ՏՕՔԹ. ՍԷԹԵԱՆ

38, Ave. St. Ouen PARIS (18me) Tél. MARCADET 03-

Ընդհանուր հիւանդութիւններ սեռամիզային, վեներական թոքի, կանանց հիւանդութիւններ. վիրաբուժական գործողութիւն, ելեկտրադարմանում:

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺԱՐԱՆ Ակռայի դարմանում, քաշել 10 ֆր., արուեստական ճերմակ ակռայ 20 ֆրանք, ոսկի քուրոն ֆրանքէն սկսեալ:

ԱՄԷՆ ՕՐ ՈՒ ԿԻՐԱԿԻ ԲԱՑ Է

ԲԱՑՈՒԱԾ Է

ՓՈՐՁԱՌՈՒ ԴԵՐՁԱԿ

Լ. ԳԱԶԱՆՃԵԱՆ ԴԵՐՁԱԿԱՏՈՒՆԸ

40 Rue de Provence, PARIS (9e)

Ուր պիտի գտնէք ընտիր կերպասներու վրայ ֆրանսական անգլիական եւ իտալական ձեւերով օժտուած անմրցելի coupe եւ խնամուած կար:

ԳՆԱՀԱՏՈՒԱԾ ՀԱՅ ԵՒ ՕՏԱՐ ՀԱԳՈՒՍՏԻ ՍԻՐԱՀԱՐՆԵՐԷՆ

ՏՕՔԹ. Յ. ՏԻՐԱՑ (ՏԻՐԱՑՈՒԵԱՆ)

ՎԿԱՅԵԱԼ ՓԱՐԻԶԻ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՖԱՔԻՒԼԹԷԷՆ, (Licencié ès Sciences)

նախկին Interne Hôpital des Enfants maladesի

եւ մասնագէտ մանկանց եւ ներքին հիւանդութեանց

24, Rue des Grands Augustins, Paris (6e) Place St. Michel

Հիւանդ կ՚ընդունի Գշ. Եշ. Ուր. և Շբ. օրերը, ժամը 1էն 4

Ինչպէս նաեւ մասնաւոր ժամադրութեամբ

Métro St. Michel եւ Odeon Tél. Littré 60-4

Գ. ՅԱԿՈԲԵԱՆ ԻՐԱՒԱԳԷՏ

Կը զբաղի ամէն տեսակ առեւտրական, քաղաքային եւ պատժական դատերով: Կըստանձնէ մասնաւորապէս ինքնաշարժի արկածներու վարձակալութեան վերաբերեալ դատական գործեր, ինչպէս նաեւ ապահովագրական վէճեր: Կը խմբագրէ ամէն տեսակ actes (baux, vente et nantissement de fonds de commerce, constitution et liquidation de sociétés). Ֆրանսահպատակութիւն ուզողներու համար կատարէ վարչական ձեւակերպութիւնները լաւագոյն պայմաններով:

Ընդունելութեան ժամեր ամէն օր 9.30-12 և ժամադրութեամբ

13 Rue Béranger, Métro République, Tél. Archives 15-

ՏՕՔԹ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ ՄՈՐԹԱՅԻՆ ԵՒ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆ

126, Rue du Faubourg St. Denis

Metro: Gare de l'Est Téléphone: Nord 84.04

Ընդունելութեան ժամեր՝ Ամէն օր 2.30-7.30—Կիրակի եւ տօն օրեր

ՏՕՔԹ. ՎԱՀՐԱՄ Յ. ԹՈՐԳՈՄԵԱՆ

փոխադրուած է 34 Rue de Moscou, Մէթրօ՝ Rome, Թուամ. 30

Հիւանդ կ՚ընդունի ամէն օր ժամը 2—5

Մասնաւոր ժամադրութիւն ուզողները պէտք է որ գրով վերապահեալ հասցէին:

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

ԲԱԺԱՆԵԳԻՆ	3 ամս.	6 ամս.	Տար.
ՖՐԱՆՍԱ	35ֆ.	70ֆ.	140ֆ.
ԱՆԳԼԻԱ		20 շլ.	40 շլ.
ԵԳԻՊՏՈՍ		»	»
ԻՏԱԼԻԱ			250 ֆրանք
ԱՄԵՐԻԿԱ		6 տլ.	10 տլ.
ԵԻՐՈՊԱ		100 ֆ.	200 ֆ.

"HARATCH"

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Directeur-Propriétaire : SCHAVARSCH MISSAKIAN

Rédaction & Administration / Խմբագրութիւն — 208 bis, Rue Lafayette PARIS (10e)

TÉLÉPHONE : NORD 57-82 — MÉTRO LOUIS-BLANC ou JAURÈS

Հասցէի փոփոխութեան համար պէտք է վճարել 2 ֆրանք

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 3 ՅՈՒԼԻՍ 1928

3 JUILLET 1928

Դ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 689 — ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ — ԳԻՆ՝ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

"ԳԱՂՈՒԹԻ ՀՈԳԵԲԱՆՈՒԹԻՒՆ,,

Շատ կը լսենք այս բացատրութիւնը, մեր թերթերուն եւ ժողովներուն մէջ:

Իմաստը այն է ինչ որ, ժամանակին, «Պոլիս եւ գաւառ»:

Աւելի պարզ խօսելով, կարծողներ կան թէ չափազանց կլանուած ենք գաղութներով, եւ երեսի վրայ կը ձգենք բուն հայրենիքը, Հայաստանը:

Կ'ընդունինք որ այդ նեղմտութեամբ վարակուած մարդեր կան, նոյն իսկ ընկերներ:

Բայց եթէ նախապաշարումները մէկդի դնելով, նայինք բուն իրականութեան, բոլորովին ուրիշ բան կը տեսնենք:

Ոչ մէկ ատեն Հայաստանը վրիպած է մեր ուշադրութենէն: Մեր ակնարկը՝ դէպի հայրենիք եւ մեր բոլոր ճիգերը՝ հայրենիքին համար:

Իսկ մինչեւ ա՞յդ...

Գաղտնիք չէ որ, հակառակ մեր բոլոր ճիգերուն, հայրենիքը հարիւրին տասն անգամ չի մօտենար մեզի: Չի հասկնար մեր տագնապները, եւ չուզեր կամ չի կրնար մեղմացնել զանոնք: Եթէ Դաշնակցութիւնը կը խրտչեցնէ Երեւանի այսօրուան վարիչները, իբրեւ անողոք ընդդիմադիր, անդին կան ռամկավարները եւ ուրիշներ, որ գիշեր-ցորեկ օրհնութիւն կը տեղան: Արդի՞ւնքը — նոյն միօրինակ եւ մռայլ քաղաքականութիւնը: Իրենց իսկ վիճակագրութեամբ, եօթը տարուան մէջ 22-25,000 տարագիր հազիւ ընդունած են: Իսկ թէ նոյն ժամանակամիջոցին ո՞րքան հեռացած են երկրէն, — այդ ալ իրենք թող ստուգեն, եթէ չեն սարսափիր:

Արդ, մինչ մ'եր կարօտներն ու ջղագրգռութիւնները կ'երթան կը փշրուին Արաքսի ափերուն վրայ, աղբին ամբողջ բազմութիւններ կը հալին, թէ ֆիզիքապէս եւ թէ հոգեպէս: Մանաւանդ նոր սերունդը: Զափահասները փրկութիւն կը փնտռեն գրասենեակներու մէջ, կամ ծխնալոյզներու տակ, ճարտարարուեստական հնոցներու առջեւ. իսկ նորահաս բազմութիւնը արդէն նոյնացեր է միջավայրին հետ:

Հայրենիքը ամբողջացնելու համար ժողովուրդ պիտի ունենանք: Իսկ ժողովուրդը ձգեր ենք իր բախտին: Աւելի քան կէս միլիոնի համրանք մը կը տրորուի մեծ ու պզտիկ երկիրներու անհելի ժխորին եւ խառնիճաղանճ ազդեցութիւններուն տակ:

Ո՞ր տրամաբանութեամբ պիտի թողունք որ այդպէս ալ շարունակուի:

Թէ գաղութները պիտի լուծուին ուշ-կանուխ, — Նոր խօսք չէ: Բարձր միջավայրերու մէջ աւելի շուտ, փոքր եւ յետամնաց երկիրներու մէջ՝ աւելի ուշ: Ճարտասանութեան համար չէ որ միշտ կը յիշեցնենք թէ մէկէն տասնըհինգ տարեկանը կորսուած է կամ կը կորսուի այստեղ, Ֆրանսայի մէջ, մեր աչքերուն առջեւ: Նոյնը շատոնց եղած է արդէն, Ամերիկայի մէջ:

Բայց ի՞նչ: Գետը պիտի յորդի բսելով, մարդիկ չեն հրաժարիր թումբեր շինելէ: Անձրեւին դէմ հովանոցը կայ, ինչպէս հիւանդութեան համար՝ բժիշկը, հոգ չէ թէ յաճախ յուսախաբ կ'ըլլանք:

Եւ խոշոր բաներ չէ որ կը պահանջուին: Այնքան՝ որքան կրնանք: Այն՝ ինչ որ անհրաժեշտ է:

Փարիզը ոչ իսկ մէկ մանկապարտէզ ունի: Ինչո՞ւ պիտի հանդուրժենք որ չունենայ: Փարիզը եւ Մարսէյլը պէտք ունին միջնակարգ վարժարաններու: Ինչո՞ւ մէկ ճակատ չկազմենք եւ մէկ բերան չպոռանք, որպէսզի ունենայ և՛ մէկը և՛ միւսը:

Եւ այսպէս ամէն տեղ, մանաւանդ այն գաղութներուն մէջ ուր պայմանները աւելի նպաստաւոր են, ուր բազմութիւններ կը շնչեն իրարու քովէ:

Ահաւասիկ Սուրիան, ուր ինչքան աշխատանք թափուի, քիչ է: Եթէ կարգ մը գաղութներու մէջ կորուստներ պիտի ունենանք, հակառակ մեր ճիգերուն, Սուրիան, ինչպէս Յունաստանը եւ Պուլկարիան այնպիսի վայրեր են, ուր ցանուածը կը բուսնի: Մեր ձեռքն է աշխատիլ եւ օգնել, փոխանակ ղիտելու եւ աւաղելու:

Ի՛նչ օգուտ վայրերան կանչերէն, — «մեռանք-կորանք», «գլուխ դնելու տեղ չունինք»:

Եթէ հայրենիքը կամ գլուխ դնելիք տեղը կրնայ գտնուիլ մոգական գաւազանով, — ո՞ւր է այդ գաւազանը:

Եւ ինչո՞ւ կարծել թէ միայն մենք ենք որ կը փնտռենք զայն: Տարաբախտ եւ անճար Մակեդոնացիներէն մինչեւ սեւշապիկաւոր Իտալիան, ամենազօ՛ր Մուսոլինին հոգի կ'ոտոր կը քաշեն, կը փնտռեն ու չեն գտներ, չե՛ն կրնար գտնել:

Անշուշտ, առ այժմ: Բոլորն ալ հաշիւներու վրայ հիմնուած յոյսեր ունին, եւ կը սպասեն լաւագոյն օրերու, տոկալով ու տքնելով:

Իտալիա տարին 400,000 արտածելի բնակիչ կը համրէ: Ունի յարաճուն ծնունդ: Եւ սակայն, կը դողդղայ արտասահմանի գաղութներուն վրայ: Զանազան միջոցներ կը մտածէ, որպէսզի անոնք մնան Իտալացի, չմոռնան իրենց հայրենիքն ու եզուն:

Երբ կազմակերպուած պետութիւն մը անգամ այսքան հոգածութիւն կը ցուցնէ իր պանդուխտ զաւակներուն համար, մենք, ցիրուցան եւ ճղակտոր, ինչպէ՞ս կրնանք ջուրին տալ մեր տարագիր բազմութիւնները, տեսակ մը ճակատագրականութեամբ, եւ սխալ մեկնելով «գաղութի հոգեբանութիւնը»:

Շ.

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՍՈՎԻՆ ԱՒԵՐՆԵՐԸ ԳՈՆԻԱՅԻ ՇՐՋԱՆԻՆ ՄԷՋ

Գրած էինք թէ սով կը տիրէ Անատոլուի զանազան կողմերը: Գոնիայի Պապալըգ թերթը հետեւեալ կերպով կը նկարագրէ այդ շրջանի աղէտը.

Երաշտութեան աղէտը կը շարունակէ իր ամբողջ ուժգնութիւնը: Իբրեւ առաջին օժանդակութիւն, Կարմիր Մահիկը Ատանայէն ալիւր գնած և Գոնիա ղրկած է: Մասնաւոր պատուիրակութիւն մը գիւղերը պիտի մեկնի ալիւրի նպաստը բաժնելու համար: Պահանջներուն բաղդատմամբ անբաւական է այս օժանդակութիւնը: Կուսակալ Իզզէթ պէյ բոլոր գիւղերը այցելելով կառավարութեան կողմէ օժանդակութիւն խոստացած է ժողովուրդին: Գիւղերէն ստացուած նոր տեղեկութիւններու համաձայն, սովն ու անօթութիւնը կը պահէ իր ամբողջ ուժգնութիւնը: Գիւղացին խոտ կ'ուտէ, բայց կը դիմադրէ սովին: Գիւղացին անօրինակ համբերատարութեամբ պայքարեցաւ աղէտին դէմ, ծախեց իր կարասիները, աղջիկներուն հարսնութեան հագուստները, մինչեւ անգամ սիրական եզները: Եւ հիմա ոչինչ ունի ծախելու:

Գոնիայի մէջ կազմակերպուած բարեգործական մարմիններ չկան, տեղացիներն ալ քիչ շատ աղքատ են: Արդէն ժամանակէ մը ի վեր առեւտուրը կայուն վիճակ մը ստացած էր Գոնիայի մէջ: Հակառակ այս բոլորին, Գոնիացիները 8000 ոսկիի նպաստ մը յատկացուցին սովահար գիւղացիներուն: Ի վիճակի չեն աւելի զոհողութիւններ ընելու: Ներկայիս բոլոր ակնարկները ուղղուած են Կարմիր Մահիկին եւ Ընկերային Օժանդակութեան գործավարութեան վրայ:

Ժողովուրդը սկսած է մորթել լծկան կենդանիները, որովհետեւ ի վիճա՛կի չէ զանոնք կերակրելու: Գոնիայի մէջ ներկայիս յարդը օխայով կը ծախուի: Հակառակ անոր որ օխան 10 ղրուշի կը ծախուի, դարձեալ կարելի չըլլար ուզուած քանակութեամբ գտնել:

∴ Պոլիսէն հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Ներքին գործավար Շիւքրի պէյ ստիպողաբար մեկնած է դէպի Գոնիա՝ սովահար շրջանները պտտելու համար: Քանի մը օր առաջ թեթեւ անձրեւ մը եկած է, սակայն հիւլէի չափ օգուտ չէ ունեցած: Արդէն ցանքերը այրած եւ չորցած ըլլալով, առատ անձրեւ իսկ գայ օգուտ չունի: Ատանայէն դարձեալ ցորեն ապսպրուած է:

∴ Մուղլայի շրջանին մէջ ալ սովի սպառնալիք կայ: Երկրագործական դրամատունը որոշած է 50,000 ոսկի տրամադրել սովահար գիւղացիներուն: Առ այժմ պէտք չէ տեսնուած մօրաթօրիոմ յայտարարելու:

Թուրք-Իտալական յարաբերութիւնները

Թայմզի Թղթակիցը Լնկիւրիէն կը հեռագրէ.— Արտաքին գործավար Թէվֆիք Րիւշտի պէյ կեդրոնական Եւրոպա կը մեկնի օդափոխութեան համար, առանց վերջնական կարգադրութեան մը յանգելու Յունաստանի հետ՝ «փոխանակելի»ներու խնդրին մասին: Այս հարցը երկար ատենէ ի վեր արգելք կ'ըլլայ երկու երկիրներու միջեւ բնականոն յարաբերութեանց վերահաստատումին: Ազգերու Դաշնակցութեան կողմէ նշանակուած չէզոք յանձնաժողով մը Պոլսոյ մէջ աշխատեցաւ լուծել այս խնդիրը, սակայն ապարդիւն: Հիմա կը տեղեկանամ թէ շնորհիւ ուղղակի բանակցութիւններու— որոնց մէջ մեծ դեր կը խաղայ Իտալիա— հաւանաբար աշնան կարելի պիտի ըլլայ բարեկամական կարգադրութեան մը յանգիլ: Վիճելի բոլոր կէտերու մասին սկզբունքային համաձայնութիւն մը գոյացած է, կը մնայ գործադրութեան եղանակը որոշել: Շատ մը պատճառներ դժուարացուցած են այս մասին համաձայնութիւն մը: Նախ՝ իւրաքանչիւր երկիր կը կարծէ թէ միւս կողմէն դրամ պէտք է ստանայ: Երկրորդ՝ Յունաստանի մէջ ներքին եւ արտաքին խնդիր դարձաւ ասիկա եւ հելլէն պատուիրակները զանազան կողմերէ ճնշումի ենթարկուեցան: Երրորդ պատճառն է այն ատելութիւնը, որ կայ Թուրքերուն եւ Յոյներուն միջեւ, 1922ի պատերազմէն ի վեր, թէեւ այժմ թեթեւ կերպով:

Վերջացնելով, թղթակիցը կ'ըսէ.

«Այս բոլորին մէջ թերեւս ամէնէն հետաքրքրական երեւոյթն է այն եղանակը, որով Իտալիա փոխանակ սպառնալիքի՝ մենտոր մը դարձաւ Թուրքիոյ: Մուսոլինիի քաղաքականութիւնը՝ միացած տեղական կարող դիւանագիտութեան, Իտալիոյ Թոյլ կուտայ հետզհետէ խիստ կարեւոր դեր մը ստանձնել Թուրքիոյ մէջ»:

Ընդհանուր գործադուլ Յունաստանի մէջ

Գործատէրերու եւ բանւորներու պատուիրակներուն միջեւ կատարուած բանակցութիւնները արդիւնքի մը յանգած չըլլալով, Յունաստանի Աշխատանքի ընդհանուր համադաշնակցութիւնը ընդհանուր գործադուլ յայտարարեց: Ոստիկանութիւնը դարձեալ գրաւեց մեծ թիւով յեղափոխական թռուցիկներ, զորս համայնավար գործակալներ ծրագրած էին ցրուել զինուորներուն եւ նաւազներուն:

Նախարարական տագնապը աւելի կը ծանրացնէ վիճակը: Հանրապետութեան նախագահը տեսակցեցաւ Քաֆանտարիսի հետ, որ անոր թելադրեց վէնիզէլոսի յանձնել դահլիճին կազմութիւ-

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՀԱՅ ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՆՈՐ ՏՈՒՆԵՐԸ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՄԷՋ

ՄԱՄՈՒԼ

ՅՈՒՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԴՈՒԼԸ

Սելանիկի Հօրիզոնը վերջին գործադուլին նուիրած խմբագրականի մը մէջ կը նկատէ (22 յունիս).

— «Ներկայ գործադուլը ունի համաբանւորական բնոյթ: Պայքարի ասպարէզ նետուած են բանւորական երկու թեւերն ալ, —համայնավար եւ ընկերվարական հակումներ ունեցող երկու կեդրոնները, միաժամանակ: Միացեալ այս ճակատն է որ արդէն սուր բնոյթ մը տուաւ գործադուլին:

Գործադուլը ունի համաբանւորական բնոյթ նաեւ այն իմաստով որ, առաջին ազդանշանը տուող ծխախոտի բանւորներու կողքին կանգնած են բոլոր սէնտիկաները, անխտիր: Ոմանք, արդէն, իրենց համակրանքը արտայայտեցին գործնապէս, մասնակցելով գործադուլին, իսկ ուրիշներ, սկզբունքով համաձայն են մասնակցութեան, բայց տակաւին գործնական քայլեր չեն առած:

Բայց գործելակերպի խոր տարբերութիւն մը կայ բանւոր երկու թեւերուն միջեւ: Մինչ ընկերվարականները կեցած են զուտ աշխատաւորական գետնի վրայ եւ գործադուլային պայքարի միջոցը սրդեցրած են իրենց դիրքը եւ ապրուստը բարելաւելու համար միայն, անդին, համայնավարները աշխատաւորական պայքարի դիմակին տակ պահուած, կը հետապնդեն խռովարարական առաջադրութիւններ, քաղաքական ձգտումներ, հակապետական ձեռնարկներ: Ծայրայեղ՝ իրենց բոլոր քայլերուն մէջ, անոնք տեղի կուտան արիւնահեղ ընդհարումներու եւ կը գրգռեն իշխանութիւնները, աշխատելով «մայթերու վրայ մաքրել պուրժուազիի հաշիւը»:

Պարզ է որ, կարմիրներու այս գործելակերպը մեծապէս կը վնասէ աշխատաւորական շահերուն: Որովհետեւ, մինչեւ քաղաքական ըմբոստութիւն երկարող այս կարգի խլրտումներուն դէմ, պետութիւնը կը ստիպուի գործածել իր միջոցները: Եւ պետութիւնը, որ զուտ բանւորական գործադուլի մը պարագային, պիտի ուզէր անշուշտ պաշտպանել իր քաղաքացիները, ի դէմս գլխաւորաբար օտար դրամագլուխին, դիրք կը բռնէ այս անգամ բանւորներու դէմ, խեղդելու համար համայնավար չարիքը իր սաղմին մէջ:»

ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ ՀԱՅԿ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏԳ. ԺՈՂՈՎԸ

(Մեր սեփական թղթակցէն)

ՊՈՒՔՐԷՇ, 26 Յունիս

Ռումանիոյ Հայկ. Միութեան պատգ. ժողովը տեղի ունեցաւ կիրակի, 24 յունիս, Ազգ. Մատենադարանի սրահին մէջ: Կը մասնակցէին 2 պատգամաւոր Թեմ. գործ. մարմինէն, 9 Թաղականութեանց ներկայացուցիչներ 8 պատուիրակներ զանազան միութիւններէ, կեդր. վարչութեան 4 անդամները եւ 3 հաշուեքննիչները: Կը նախագահէր Պ. Թէոդոր Պասարապեանու, քարտուղարութիւնը կը վարէր Պ. Արտաշէս Թովմասեան: Պ. Վ. Մէշտուտճեան կարդաց կեդր. վարչութեան տեղեկագիրը, որուն շուրջ տեղի ունեցան երկար վիճաբանութիւններ, առիթ տալով նաեւ ցաւալի միջադէպերու: Մասնաւոր դիտողութեանց տեղի տուին Միութեան իբրեւ բարոյական անձ չվաւերացուիլը, պատգ. ժողովի ուշացումը, կեդր. վարչութեան պակսած անդամներու լրացման ձեւը: Ի վերջոյ նոր կեդր. վարչութիւն մը կազմուեցաւ հետեւեալներէն. — Գաւառական ներկայացուցիչներ՝ Պ. Պ. Արիս Ֆէսճեան, Ինժ. Գաբրիէլ, Ճիվան Ալթունեան, Մ. Մուրատով, եւ Պուքրէշէն՝ Պ. Պ. Ա. Մելիտոն, Գ. Հաճի Արթինեան, Գ. Միհայէլէսքու, Գ. Դանիէլեան եւ Ս. Արարատեան:

Միւս կողմէ պատահական թղթակից մը կը գրէ.— Պ. Վարդան Մէշտուտճեան վռնտուեցաւ հիմնադումարի սրահէն, ծանր մեղադրանքներու տակ: Անողոք մերկացումներ եղան Ազգ. Միութեան զեղծումներու եւ անբարեխղճութեան մասին: Նոր վարչութեան պաշտօն յանձնուեցաւ քննել նախորդին զեղծումները եւ անթոյլատրելի վարմունքները եւ ծանօթացնել հանրութեան:

Իսկ «Նոր Արշալոյս» կը գրէ (28 յունիս).

—« Ժողովին մէջ բաւական գրգռուած վիճակ մը կը ստեղծուի որ երթալով աւելի կը զարգանայ:

Պ. Արիս Ֆէսճեան ի զուր կ'աշխատի կիրքերը հանդարտեցնել: Պ. Ա. Մելիտոն ժխորին մէջ ծանր մեղադրանքներ կը նետէ Խնիոսի հասցէին, որմէ սոսկալի իրարանցում մը տեղի կ'ունենայ: Պ. Վ. Մէշտուտճեան կը ձգնի ընդհանուր աղաղակներուն մէջէն պատասխանել: Գաւազաններ կը ճօճին օդին մէջ եւ հազիւ հնարաւորութիւն կը ստեղծուի ժողովին խաղաղութիւնը վերահաստատել եւ նիստը քանի մը վայրկեանի համար դադրեցնել:

Չմոռնանք Մեր Պարտքը

ՇԱՐԺԻ ՀԱՅ ԶՈՀԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

"ՅԱՌԱՋ,,Ի ՀԱՆԳԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

51րդ Ցանկ

	Ֆր.
Սեբաստահայերու Նահանգային Միութենէն (Բ. ցանկ, տես Դ. էջ)	205.—
Գաբրիէլ Գաբրիէլեան	25.—
Գումար	230.—
50րդ ցանկին գումարը	70,870.35
Ընդհ. գումար	71,100.35

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԱԿԱՆ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ «ՄԱՐՏԻ» ԵՎ «ՄԱՅԻՍԻ ԱՇԽԱՏԱՎՈՐՆԵՐԻ ՀԱՄԱՄԻՈՒԹՅԱՆ» ՄԱՍԻՆ

ՀՈԴՎԱԾ

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԱԿԱՆ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ «ՄԱՐՏԻ» ԵՎ «ՄԱՅԻՍԻ ԱՇԽԱՏԱՎՈՐՆԵՐԻ ՀԱՄԱՄԻՈՒԹՅԱՆ» ՄԱՍԻՆ

Ա. ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՀԱՐՑԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

Ա. ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ — Մեր ստանձնած խնդիրը, որ ներկայացնում է «Մարտի» և «Մայիսի» աշխատավորների համամիութենական միությունների վերաբերմամբ, ինչպես հայտնի է ընթերցողին, ոչ թե հարցերի ամբողջ շրջանակն է, որ ներկայացնում է Արտասահմանյան հասարակությունը, այլ միայն այն հարցերը, որոնք ուղղակի կապ ունեն «Մարտի» և «Մայիսի» աշխատավորների համամիությունների հետ։ Ուստի և մեր հոդվածը կսահմանափակվի միայն այդ հարցերի շրջանակով։

Մեր առաջին հարցը, որ մենք պիտի քննենք, հետևյալն է — որքա՞ն ժամանակ է, որ գոյություն ունեն «Մարտի» և «Մայիսի» աշխատավորների համամիությունները։

Պատասխանը հետևյալն է — «Մարտի» համամիությունը գոյություն ունի 1828 թվից, այսինքն 99 տարի է, որ նա գոյություն ունի։ Իսկ «Մայիսի» համամիությունը գոյություն ունի 1890 թվից, այսինքն 37 տարի է, որ նա գոյություն ունի։

Ինչպես տեսնում ենք, «Մարտի» համամիությունը ամենահին աշխատավորական միությունն է ամբողջ աշխարհում։ Նա ծնվել է դեռևս այն ժամանակ, երբ աշխատավորական շարժումը ոչ միայն չէր ծավալվել, այլև ընդհանրապես չէր ծնվել։ Նա ծնվել է այն ժամանակ, երբ աշխատավորական շարժումը դեռևս գտնվում էր ծնվելու ճանապարհին։ Ուստի և «Մարտի» համամիությունը ամենահին աշխատավորական միությունն է ամբողջ աշխարհում։

Ինչպես տեսնում ենք, «Մարտի» համամիությունը գոյություն ունի 99 տարի է, որ նա գոյություն ունի։ Իսկ «Մայիսի» համամիությունը գոյություն ունի 37 տարի է, որ նա գոյություն ունի։ Ինչպես տեսնում ենք, «Մարտի» համամիությունը ամենահին աշխատավորական միությունն է ամբողջ աշխարհում։ Նա ծնվել է այն ժամանակ, երբ աշխատավորական շարժումը դեռևս գտնվում էր ծնվելու ճանապարհին։ Ուստի և «Մարտի» համամիությունը ամենահին աշխատավորական միությունն է ամբողջ աշխարհում։

Ինչպես տեսնում ենք, «Մարտի» համամիությունը գոյություն ունի 99 տարի է, որ նա գոյություն ունի։ Իսկ «Մայիսի» համամիությունը գոյություն ունի 37 տարի է, որ նա գոյություն ունի։ Ինչպես տեսնում ենք, «Մարտի» համամիությունը ամենահին աշխատավորական միությունն է ամբողջ աշխարհում։ Նա ծնվել է այն ժամանակ, երբ աշխատավորական շարժումը դեռևս գտնվում էր ծնվելու ճանապարհին։ Ուստի և «Մարտի» համամիությունը ամենահին աշխատավորական միությունն է ամբողջ աշխարհում։

Ինչպես տեսնում ենք, «Մարտի» համամիությունը գոյություն ունի 99 տարի է, որ նա գոյություն ունի։ Իսկ «Մայիսի» համամիությունը գոյություն ունի 37 տարի է, որ նա գոյություն ունի։ Ինչպես տեսնում ենք, «Մարտի» համամիությունը ամենահին աշխատավորական միությունն է ամբողջ աշխարհում։ Նա ծնվել է այն ժամանակ, երբ աշխատավորական շարժումը դեռևս գտնվում էր ծնվելու ճանապարհին։ Ուստի և «Մարտի» համամիությունը ամենահին աշխատավորական միությունն է ամբողջ աշխարհում։

Ինչպես տեսնում ենք, «Մարտի» համամիությունը գոյություն ունի 99 տարի է, որ նա գոյություն ունի։ Իսկ «Մայիսի» համամիությունը գոյություն ունի 37 տարի է, որ նա գոյություն ունի։ Ինչպես տեսնում ենք, «Մարտի» համամիությունը ամենահին աշխատավորական միությունն է ամբողջ աշխարհում։ Նա ծնվել է այն ժամանակ, երբ աշխատավորական շարժումը դեռևս գտնվում էր ծնվելու ճանապարհին։ Ուստի և «Մարտի» համամիությունը ամենահին աշխատավորական միությունն է ամբողջ աշխարհում։

ԿԱՐՄԻՐ ՎԱՆԱԿԱՆ ՄԱՐԶԻ

ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆԸ

Կարմիր Վանական մարզի գյուղատնտեսական բանկի վարչությունը հայտնում է, որ 1928 թվականի հունվարի 1-ից բանկը կսկսի գործել նոր կանոնադրության հիման վրա, որի համաձայն բանկի գործունեության ասպարեզը ընդլայնվում է։ Բանկը կարող է ոչ միայն վարկեր տրամադրել գյուղատնտեսական կոոպերատիվներին, այլև անհատ գյուղացիներին։

Բանկի վարչությունը հրավիրում է մարզի գյուղացիներին օգտվել նոր հնարավորությունից և դիմել բանկ՝ վարկ ստանալու համար։

Բանկի վարչության նախագահ՝ Ա. Ղազարյան

Քարտուղար՝ Ս. Մելիքյան

ՎԱՐԿԱՅԻՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Բանկը վարկ է տրամադրում հետևյալ պայմաններով։

1. Վարկը տրվում է կոոպերատիվներին և անհատ գյուղացիներին։
2. Վարկի տրամադրման ժամկետը — 1 տարի։
3. Վարկի տոկոսը — տարեկան 12%։
4. Վարկը տրվում է գրավի դիմաց։ Գրավ կարող են լինել՝ անշարժ գույքը, ապրանքը, արտադրական գործիքները, անասունները և այլն։
5. Վարկի տրամադրման համար անհրաժեշտ է ներկայացնել հետևյալ փաստաթղթերը՝ դիմում, անձնագիր, գրավի ցուցակ և գրավի գնահատման ակտ։

ՀՐԱՊԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Կարմիր Վանական մարզի գյուղատնտեսական բանկի վարչությունը հրավիրում է մարզի գյուղացիներին օգտվել նոր հնարավորությունից և դիմել բանկ՝ վարկ ստանալու համար։

Բանկի վարչության նախագահ՝ Ա. Ղազարյան

Քարտուղար՝ Ս. Մելիքյան

ՎԱՐԿԱՅԻՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Բանկը վարկ է տրամադրում հետևյալ պայմաններով։

1. Վարկը տրվում է գյուղացիներին և կոոպերատիվ

նը: Յալտարիս եւ Մէթաքսաս կ'առաջարկեն պահել ներկայ խորհրդարանը:

.՝. Սէրէզի ոստիկանութիւնը ձերբակալեց օրեր առաջ այդտեղ հասած Մոսկուայի վեց գործակալները, որոնք յաջողած էին գործադուլի մղել ծխախոտի եւ շինութեանց բանւորները ու կը ծրագրէին խռովութիւններ ստեղծել: Պիտի ձերբակալուին նաեւ այն բանթողները, որոնք գործակցած են այս գործակալներուն: Ասոնց թաքստոցին մէջ գտնուեցան հսզարաւոր կոչեր, որոնք ըմբոստութեան եւ անկարգապահութեան կը հրաւիրէին զինուորները եւ կը հրահանգէին գործակցիլ համայնավարներուն հետ եւ զէնքերը դարձնել կառավարութեան եւ սպաներուն դէմ:

Համայնավարներու Վիէննայի կեդրոնը, արեւելեան Մակեդոնիոյ գործունէութեան համար կեդրոն նշանակած է Սէրէզը, որմէ կախում պիտի ունենան Տրաման, Քավալան եւ շրջակաները: Սէրէզ իբրեւ համայնավար կեդրոն, մինչեւ հիմա ուշադրութեան առարկայ չէ դարձած եւ հետեւաբար կարելի էր անշշուկ գործել այդտեղ: Երկու գործակալներ եւս ձերբակալուեցան Նիկրիթայի մէջ: Սէրէզի բոլոր գործակալները, իրենց հրահանգները կը ստանային ուղղակի Վիէննայէն:

Ռուսերուն առեւտրական վէճը

Թուրքեւռուս առեւտրական դաշնագրի տրամադրութիւններուն համաձայն, արեւելեան եւ արեւմտեան նահանգներու ապրանքները կը փոխադրուին Պաթում-Կարս ճամբով: Դաշնագրին գործադրութենէն ի վեր արեւմուտքէն արեւելք մեծաքանակ ապրանք փոխադրուած չըլլալով, կարելի չէ եղած ակնկալուած ձեւով օգտուիլ Պաթում-Կարս ճամբէն: Արեւելեան նահանգներու, մասնաւորապէս Էրզրումի վաճառականները Պաթում-Կարս ճամբով արտասահման ապրանք ղրկել կ'ուզեն: Ռուսերը սակայն, կը մերժեն այս դիւրութիւնը, յայտարարելով թէ Թուրքեւռուս առեւտրական դաշինքը այդ մասին ոեւէ տրամադրութիւն չի պարունակեր:

«Ազգամ» կը տեղեկանայ թէ տնտեսական գործավարութիւնը Ռուսիոյ հետ բանակցութեան պիտի մտնէ, որպէս զի Կարս-Պաթում ճամբով արտածում կատարելու արտօնութիւն ստանալ արեւելեան նահանգներու թուրք վաճառականներուն համար:

«Լքեալ» գոյքերու աւարը չվերջացաւ դեռ

Գրեթէ ամէն օր նոր «լքեալ» գոյքեր երեւան կը հանուին Պոլսոյ մէջ: Ասկէ կը հետեւի թէ, կ'ըսէ «Ազգամ», Պոլսոյ մէջ տակաւին մեծ թիւով «լքեալ» կալուածներ կան: Այս պատճառով կանոնաւոր կազմակերպութիւն մը պիտի ստեղծուի Պոլսոյ մէջ գտնուած «լքեալ» գոյքերը փնտռելու և երեւան հանելու համար: Այս նպատակով 5000 ոսկիի վարկ մը քուէարկուած է: Յոյս կայ որ այս գումարին շնորհիւ կարելի պիտի ըլլայ մեծ օգուտներ ապահովել եւ գոհացում տալ գաղթականներու պահանջներուն, կ'ըսէ թուրք թերթը:

Պուլկարեւսերպ մերձեցում

Պելկրատի «Պոլիտիկա» թերթին համաձայն, Սոֆիայի կառավարութիւնը առաջարկած է իրաւարարութեան դաշինք մը կնքել Սերպիոյ հետ: Պուլկարիա կ'ուզէ միայն որ Սերպիա սկզբունքով համաձայնութիւն յայտնէ, եւ դաշինքի բնագրին խմբագրութիւնն ալ կը ձգէ սերպ կառավարութեան: Այս լուրը լաւ ընդունելութիւն գտած է հանրային կարծիքին մէջ: Պելկրատ դեռ չէ պատասխանած այս առաջարկին:

48 հանքագործներ մեռած

Սէնթ Էթիէնի մօտ Ռոշ-լա-Մոլիէրի հանքային շրջանին մէջ մեծ աղէտ մը պատահեցաւ: Շաբաթ առաւօտ ժամը 7.30ին հրդեհ ծագեցաւ Քոմպի հանքին Լա Վարէնի բաժնին մէջ այն պահուն, ուր 570 հանքագործներ կ'աշխատէին: Աղէտը բոլորովին յանկարծակի տեղի ունեցաւ: Գործաւորներու աշխատած մէկ նրբանցքին մէջ փլուզում մը առաջ եկաւ, խողովակը գոցուեցաւ եւ վայրկենապէս կրակ ծագեցաւ՝ մուխ եւ ածխային կազ արտադրելով: Միւս մասին մէջ մնացած բանւորները անմիջապէս ահազանգը հնչեցուցին եւ ընկերութեան ազատարարները, որոնց շուտով միացան Սէնթ Էթիէնէն եկածները, շնչառութեան գործիքներով զինուած, օգնութեան փութացին:

Հանքագործները խելայեղ, օդէ զրկուած ու շնչահեղձ՝ փորձեցին փախչիլ: Սակայն մօտ 60 բանւորներ մնացին աղէտին տեղը: Երբ ազատարարները յաջողեցան ճամբայ մը բանալ զանոնք դուրս հանելու համար, արդէն մեծ մասը շնչահեղձ մեռած էր:

Փորձ եղաւ արուեստական շնչառութեամբ վերակենդանացնել զանոնք, սակայն հազիւ քանի մը հոգի կարելի եղաւ փրկել: 48 հոգի մեռած էին, մեծ մասը ֆրանսացի եւ լեհ: Այդ հանքին մէջ աշխատող Հայեր չկային բարեբախտաբար:

Երբ աղէտին լուրը հասաւ Պոլիէօ, ուր ընկերութեան շինած տնակներուն մէջ կը բնակին հանքագործներու ընտանիքները, սրտաճմլիկ տեսարան մը պարզուեցաւ: կիներ ու մանուկներ սկսան վազել դէպի աղէտին վայրը ողբուկոծով: Հոն իրարու ետեւէ դիակները դուրս կը հանուէին հանքէն եւ ինքնութիւնը ճշդուելէ յետոյ կառատան մը մէջ կը շարուէին: Մեծ յուզում կը տիրէ Սէն Թ'Էթիէնի շրջանին մէջ, ուր յիսուն տարիէ ի վեր այսպիսի մեծ աղէտ չէր պատահած:

Հանրօգուտ շինութեանց նախարար Անտրէ Թարտիէօ Շաբաթ իրիկուն մեկնեցաւ դէպի Սէն Թ'Էթիէն եւ հանքագործի հագուստ հագած անձամբ քննութիւն կատարեց աղէտին տեղը: Հոն գացին նաեւ այդ շրջանի նահանգապետը, ծերակուտականներն ու երեսփոխանները:

Վերջին տեղեկութեանց համաձայն, զոհերուն թիւն է 57, որոնց 48ը մեռած եւ 9ը ծանրապէս թունաւորուած: Մեռնողներն են՝ 31 Ֆրանսացի, 11 Լեհ, 4 Մարոքցի, 1 Իտալացի եւ 1 Չեխոսլովաք: Ասոնցմէ շատերը բազմանդամ ընտանիքներու հայր էին, ոմանք 8—9 զաւակ ունէին: Մեռնողներու յուղարկաւորութիւնը կը կատարուի այսօր մեծ շուքով: Հանքագործներու սէնդիկաներ նիւթական աջակցութիւն կ'ընեն զոհերու ընտանիքներուն:

Երկու երեսփոխաններ խորհրդարանին մէջ հարցապնդում պիտի ուղղեն կառավարութեան՝ այս աղէտի մասին:

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԴԱՏՃԱՀԱՆԴԷՍ
ՍԷՆ ՔԼՈՒԻ ԱՆՏԱՌԻՆ ՄԷՋ
8 ՅՈՒԼԻՍ ԿԻՐԱԿԻ ԺԱՄԸ 10ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԵՐԵԿՈՅ
ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ Հ. Յ. Դ. «ՊԻԼՎԻԼ»Ի, «ՆՈՒԱՐԴՈՅՆ»
ԵՒ «ՎՌԱՄԵԱՆ» ԵՆԹԱԿՈՄԻՏԷՆԵՐՈՒ ԿՈՂՄԷ
կը նախագահէ՝ ԸՆԿ. ԱՐՇԱԿ ՋԱՄԱԼԵԱՆ
Նուագ, հայկական եւ գեղջկական պարեր, արտասանութիւն, դաշտային խաղեր եւայլն:
Հասարակութեան հանգստութիւնը ապահովելու եւ աւելորդ ծանրաբեռնութիւններու տեղի չտալու համար, դաշտին վրայ խմամուած եւ ճոխ պիւֆէ՝ ժողովրդական գիներով: Պաղ գինի, գարեջուր եւ լիմոնատ, պտուղներ, հաց եւայլն:

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ
Այս Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.45ին, 84 Rue Chapeի Թատերասրահը կովկաս. պետ. Թատրոններու դերասաններ՝ Տիկիններ ԳՈՒՐԳԵԱՆ-ԱՐՄԷՆԵԱՆ, ԱՍՏՂԻԿ եւ ԼԵՒՈՆ ԵՐԱՄԵԱՆ եւ մասնակցութեամբ՝ Սթուտիայի ղեկավար Մ. ՄԱՐՈՒԹԵԱՆԻ:
կը ներկայացնեն՝ ԱԼԵԿՈԾ ԾՈՎԸ (ԱՆՆԱ ՔՐԻՍՏԻՆ)
իսկ կիրակի երեկոյ նոյն ժամուն եւ նոյն տեղը
ՓՈՂՈՑԻ ԱՂՋԻԿԸ եւ ՀԷՔԵԱԹԸ
ԳԻՆԵՐԸ.— Բացի պատուոյ տօմսերէն, Ա. կարգ 15, Բ. կարգ 10 եւ Գ. կարգ 6 ֆրանք:

Հ. Յ. Դ.

Լիոնի Պատ. Միութեան վիճաբանական ժողովը՝ այս Հինգշաբթի իրիկուն ժամը 8.30ին, Գրադարանի սրահը: Կը հրաւիրուին ընկերներն ու համակիրները:

Մարսէյլի Պ. միութեան հրապարակային վիճաբանական ժողովը՝ այս Հինգշաբթի իրիկուն ժամը 8.30ին Պատանեկան միութեան Գրադարան Ընթերցասրահին մէջ: Նիւթ՝ Եռագոյնը պէ՞տք է ընդունիլ որպէս ազգային դրօշակ: Կը հրաւիրուին համակիրներ: Մուտքը Ազատ:

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՀԱՅ ԲԺՇԿ. Միութիւնը երեկոյթ մը սարքած է ի պատիւ փարիզի համալսարանէն վկայուած առաջին հայ բժիշկ Տօքթ. Գասպար պէյ Սինապեանի 85րդ տարեդարձին, հովանաւորութեամբ Պօղոս Նուպար փաշայի, վաղը Չորեքշաբթի գիշեր ժամը 9ին, Salle des Sociétés Savantesի սրահին մէջ, 28 Rue Serpente: Տօքթ. Գասպար պէյ Սինապեանի մասին կը խօսի՝ Տօքթ. Վ. Թորգոմեան, Ռուսահայ բժշկութիւնը 85 տարիէ ի վեր՝ Փրօֆ. Աղաջանեան: Մուտքը ազատ է:

Ի ՆՊԱՍՏ ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԻ ԶՈՀԵՐՈՒՆ

Սեբաստահայերու Նահանգային միութեան Բ. հանգանակութիւն.—

Նշան Համբարձումեան 50, Ա. Կիւրեղեան 20, Վ. Մազմանեան 20, Նազգաշեան քոյրեր 10, Յ. Տէմիրճիպաշեան 10, Տիկ. Շիրակեան 50, Լ. Քըլեան 20, Տէր եւ Տիկին Զատէեան 15, Տիկ. Ա. Մեծատուրեան 10: Գումար 205 ֆր.:

5 Յունիս Յառաջի ցուցակին մէջ (50 ֆր.) Թէրզեան անունը պէտք է կարդալ Բէյիզեան:

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

ՍՏԱՑԱՆՔ

Տէսին, Հ. Յ. Դ.— Ձեր նամակը ուշ ստացանք:
Լիոն, Դանիէլ Եղբ.— 70:
Մարսէյլ, Ն. Գ.— 70:
Սէթիֆ, Ն. Գ.— 140:
Սէն Սաթիւռնէն, Զ. Գ.— 40:
Մարսէյլ, Մ. Բ.— 10:
Վիլփռանշ, Յ. Զ.— 70:
Մարսէյլ, Տքթ. Ռ.— 70:
Սէն Շամոն, Կ. Մ.— 10:
Նիւ Եորք, Գործ.— 20 տոլար:
Սուք-Ահրաս, Ա. Խ.— 70:
Գրընոպլ, Լ. Բ.— 70:
Լիոն, Գործ.— 786.60:
Պատ. Քէսիմկէն, Խ. Վ.— 50:
Սալին տը ժիռան, Մ. Գ.— 35:
Մարսէյլ, Գործ.— 800:
Ալնիէռ, Ա. Ս.— 50:
Մարսէյլ, Ի. Թ.— 35:

ՆԱՄԱԿ ՈՒՆԻՆ Պ. Պ. Արամ Գնդունի, Մանուէլ Կուտուզեան, Գուրգէն Սարաֆեան, Հայկ Սէմէրճեան, Գարեգին Երկանեան, Բարձր Հայքի Հայր. Միութիւն, Գարեգին Անդրէասեան, Աճարոն Չիլինկիրեան եւ Հ. Յ. Դ. Հրայր խումբ: Դիմել՝ խմբագրատուն:

ԿՈՉ

«ՀԱՅ ԳԻՐ»Ի ԱՇԽԱՏԱՒՈՐԷ ՄԸ
«ՀԱՅ ԳԻՐ»Ի ԱՇԽԱՏԱՒՈՐՆԵՐՈՒՆ

Ձեռնարկած ըլլալով պատրաստելու «Հայկական Նոր Մատենագիտութիւն եւ Հանրագիտարան Հայ կեանքի» աշխատութիւնս, որուն առաջին հատորը (Ա—Մ) ամբողջացաւ 1911ին, եւ վերջերս Յ եւ Ն գրերն ալ հրատարակուեցան, ասոնք եւս հին ապրանք ըլլալով, կը դիմեմ բոլոր հրատարակիչներուն, հեղինակներուն, խնդրելով որ հաճին հրատարակած կամ հեղինակած գրքերէն մէկմէկ օրինակ ղրկել. գրագէտներուն՝ որ իրենց գրական կեանքը՝ համառօտիւ՝ խմբագրութիւն, թղթակցութիւն այս կամ այն թերթի, իրենց ծածկանունները, եւն. եւն. հաղորդել: Գործս՝ շարունակութիւնը պիտի չըլլայ հրատարակուածին. այլ մինչեւ 1905 տարին կը հասնէր, անկէ ի վեր 23 տարի անցած է եւ ահագին բան տպուած, եւ արդէն սակաւաթիւ օրինակներ կը մնան: Ուստի պիտի ըլլայ միաձոյլ ամբողջութիւն մը, բարեփոխուած ծրագրով, զեղչումներով եւ յաւելումներով Այբէն՝ Ֆէ, 1512 — 1930: Հայկական Հարցի, Հայկական Մարտիրոսագրութեան առանձին գլուխներ բացած ըլլալով, կը խնդրեմ նոյնպէս որ այդ նիւթերուն, նոյնպէս հայկական կեանքի վերաբերեալ ինչ գրութիւն որ ունին հայերէն թէ եւրոպական ոեւէ լեզուներով, հաճին ղրկել:— Ինչ որ ստանամ՝ պիտի ծանուցուի մեր «Բազմավէպ»ին մէջ շնորհակալութեամբ:

Հ. ԱՐՍԷՆ ՂԱԶԻԿԵԱՆ
c/o PAZMAVEB, St. Lazare, Venise, Italie

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

— «Վարպետ» Յովհաննէս Պօյաճեան կը փնտռէ իզմիրի «Հայ Որսորդաց Ակումբ»ի որսորդապետ Ժոզէֆիշցի Գարլօ (բուն անունը կարապետ) Յովհաննէսեանը, արհեստով թիթեղագործ, որ 1925ին կը գտնուէր Բէթիւնօ, կրետէ: իմացնել «Յառաջ»ի:

Կը խնդրուի յունահայ թերթերէն արտատպել:

Կ'ուզուին վարժ եւ մաքուր ձեռք ունեցող կարող գործաւորուհիներ: Դիմել՝ Երուանդ Պօտուրեանի, 7 Rue de Tournon, Paris (6e). Թիւ 51 սենեակը: Մէթրօ՝ Օտէօն:

Clinique COVO
ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
Յ. ՊՈՒՌՆԱԶԵԱՆ
107 Rue Lafayette, Paris (Xe)
Ամէն օր ժամը 2.30—7.30
Tél. Trudaine 29 04

Կարուհի կ'ուզուի
«փլաս տէ ֆէթ» մէթրոյին մօտերը բնակող աշխատաւորներ կ'ուզուին՝ բոպ, պլուզ, շարփ եւ բթան ժաքէթներ կարելու համար: Դիմել՝ Մ. եւ Մ. Էլիօփոլօ, 25 Rue Compans, Թիւ 41 սենեակ, մէթրօ փլաս տէ ֆէթ:

IMPRIMERIE - MASSIS - ÉDITIONS
208bis, Rue Lafayette Paris (10)
Le Gérant: E. SOUVIGNY

ԿԱՐԵՒՈՐ ՋԱՓԱՀԱՍՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ
ՄՏԵՐԻՄ ԶՐՈՅՑՆԵՐ
ՍԵՌԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԻ ՄԱՍԻՆ (Պատկերազարդ)
գին՝ Ֆրանսա եւ գաղութները 30 ֆրանք
Միւս երկիրները 1 ½ տոլար
ԲԱՐԵՓՈԽՈՒԱԾ եւ ՃՈԽԱՑԱԾ
ԿԱԶՄԵՑ՝ ՓՂՇՏԱՑԻ
Դիմել՝ Յառաջի խմբագրատունը

ՏՕՔԹ. Յ. ՏԻՐԱՑ (ՏԻՐԱՑՈՒԵԱՆ)
ՎԿԱՅԵԱԼ ՓԱՐԻԶԻ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՖԱՔԻՒԼԹԷԷՆ, (Licencié ès Sciences)
նախկին Interne Hôpital des Enfants maladesի
եւ մասնագէտ մանկանց եւ ներքին հիւանդութեանց
24, Rue des Grands Augustins, Paris (6e) Place St. Michel
Հիւանդ կ'ընդունի Գշ. Եշ. Ուր. և Շբ. օրերը, ժամը 1էն 4
Ինչպէս նաեւ մասնաւոր ժամադրութեամբ
Métro St. Michel եւ Odeon Tél. Littré 60-46

ՓԼԱՔՆԵՐ 18 ՖՐԱՆՔ
ՀԱՅԵՐԷՆ ԹՈՒՐՔԵՐԷՆ ՅՈՒՆԱՐ...
Զուտ խաղողէ անարատ օղի (Պօրտօ պատրաստուած), արեւելեան նպարեղէններուն լաւագոյնը, ապուխտ, երշիկ, աղի ձուկեր, յունական ձէթ, ձիթապտուղ, Էրմիս գօնսէրվներ, թէյ եւայլն, անուշեղէններ եւն.
Յ. ԱՐԹԻՆԵԱՆԻ քով
28, Rue Lesage, Paris (20e) Tél. Ménil. 61-...
Métro Belleville Tramway 5 եւ ...
Բաց է ամէն օր մինչեւ ժամը 9.30

ԲԱՑՈՒԱԾ Է ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԵԾ ՍՐՃԱՐԱՆ-ՃԱՇԱՐԱՆ
ԴԱՆԻԷԼԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ
31 Rue Voltaire, LYON, (Rue Mazenodի անկիւնը)
Ամէն տեսակ արեւելեան եւ եւրոպական կերակուրներ, անուշեղէններ եւ խմորեղէններ: Որ եւ է ժամու ունինք բովուած եւ քուշ պաշը շիշ քէպապ փիտէով: Զուտ խաղողէ պատրաստուած օղի, ամէն տեսակ ընտիր աղանդերներ տրուին առատօրէն եւ ձրի:
ՇԱԲԱԹ, ԿԻՐԱԿԻ եւ ՏՕՆ ՕՐԵՐ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ
Մեր նշանաբանն է առատութիւն, արագութիւն եւ մաքրութիւն: փորձեցէք անգամ մը:

ԲԱՑՈՒԱԾ Է
ՓՈՐՁԱՌՈՒ ԴԵՐՁԱԿ
Լ. ԳԱԶԱՆՃԵԱՆ ԴԵՐՁԱԿԱՏՈՒՆԸ
40 Rue de Provence, PARIS (9e)
Ուր պիտի գտնէք ընտիր կերպասներու վրայ ֆրանսական, անգլիական եւ իտալական ձեւերով օժտուած անմրցելի coupe եւ խնամուած կար:
ԳՆԱՀԱՏՈՒԱԾ ՀԱՅ ԵՒ ՕՏԱՐ ՀԱԳՈՒՍՏԻ ՍԻՐԱՀԱՐՆԵՐԷՆ

ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԵՒ ՓԱԹԻՍԸՐԻ
Գ. ԱՐԱՄԵԱՆ ԵՒ Յ. ՀԱՃԻ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ
30 Rue Bouret, PARIS (19e) Met. Jaurès կամ Bolivar
Թրամուէյ՝ 51, 21a, 21b, 21c, 21d, 29a, 29b, 29c, 26-5, Autob. M
ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ եւ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՆՊԱՐԵՂԷՆՆԵՐ ԱԺԱՆ ԳԻՆԵՐՈՎ
Փնտռեցէք ամէն տեղ մեր բլղով սիմիթները: Ապսպրանք վրայ կը պատրաստուին ամէն տեսակ խմորեղէններ տօլմաներ:
100 ֆրանքէն աւելի ապսպրանքները տուները կը յանձնուին

ՀԱՅԿ. ԲՈՒԺԱՐԱՆ - POLYCLINIQUE de BELLEVILLE
Տէր եւ Տնօրէն՝ ՏՕՔԹ. ԳՐԳՈՅԵԱՆ
29, Rue (Place) des Fêtes, Paris, XIX. Tél. Nord 96-61
Բաց է ամէն օր, ուր շատ մը մասնագէտ բժիշկներէ կը խնամուին ամէն տեսակ ներքին եւ վեներական հիւանդութիւններ: Աչքի մասնագէտը կ'ընդունի Գշ., Եշ. եւ Շաբաթ օրերը ժամը 3—5: Քթի, կոկորդի ու ականջի մասնագէտը ամէն Երեք. եւ Շաբաթ օրերը ժամը 1—3: ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺը ամէն օր ժամը 9էն 19: Կիրակի 9—12:

ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ
Լաւագոյն յախճապակիէ եւ անմրցելի գիներով Արեւելեան սուրճի եւ թէյի գաւաթներու, թէյամաններու, ճէզվէներու զանազան սպասներու համար դիմել՝ միակ կեդրոնատեղի
Mlle E. PERRET
16, Rue Puvis de Chavannes, MARSEILLE
Ֆրանսայի ներքին գաւառներէ եղած ապսպրանքները կատարուին ամենաարագ կերպով եւ մեծ խնամքով:
Թղթակցութիւն՝ Հայերէն և Ֆրանսերէն:

ՏՕՔԹ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ ՄՈՐԹԱՅԻՆ ԵՒ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵ...
126, Rue du Faubourg St. Denis
Metro: Gare de l'Est Téléphone: Nord 84-04
Ընդունելութեան ժամեր՝ Ամէն օր 2.30-7.30—Կիրակի եւ տօն օրեր 9...

ԻՐԱՒԱԳԻՏԱԿԱՆ ԴՐԱՍԵՆԵԱԿ
E. STEFIKI
վկայեալ իրաւագէտ, քաղաքականգիտութեանց վարժարանէն:
106 Ave. Kléber, Paris (16e)
Հեռ. Passy 72.56
15 օրէն ֆրանսա մտնելու իրաւունք (AFFIDAVIT) ձեռք կը բերէ, ինքնութեան թուղթեր կը հանէ:
կ'ընդունի ամէն օր (ի բացառեալ շաբաթ) կէսօրէ ժամը 4—7.

Ուշադրութիւն

Առաջին անգամ ըլլալով տեսաւ Չէյթուն քաղաքի չորս իշխանները եւ ընդհանուր տերազմի ընթացքին նահատակուող հերոսներուն մեծադիր ... րը, տպուած թուղթով եւ ... ուած աշխատութեամբ:

ԳԻՆ 4 ՖՐԱՆՔ

Փոստի ծախք չկայ, ... նինք ֆրանսական դրօշ... ծաքանակ գնումներու մասին ... գեղչ: Դիմել՝ M. Ezéguiel 75, Ave. Berthelot, Lyon. արժէքը բացարձակապէս ... խիկ է:

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

Դ. ՏԱՐԻ Թիւ 690

ԲԱԺԱՆԵՒԻՆ

	3 ամս.	6 ամս.	Տար.
ՖՐԱՆՍԱ	35 ֆ.	70 ֆ.	140 ֆ.
ԱՆԳԼԻԱ	20 շլ.	40 շլ.	
ԵԳԻՊՏՈՍ	»	»	
ԻՏԱԼԻԱ		250 ֆրանք	
ԱՄԵՐԻԿԱ		6 տլ.	10 տլ.
ԵՒՐՈՊԱ		100 ֆ.	200 ֆ.

"HARATCH"

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Directeur-Propriétaire : SCHAVARSCH MISSAKIAN

Rédaction & Administration
Խմբագրութիւն
208 bis, Rue Lafayette PARIS (10e)

TÉLÉPHONE : NORD 57-82

MÉTRO LOUIS-BLANC ou JAURÈS

Հասցէի փոփոխութեան համար պէտք է վճարել 2 ֆրանք

ՁՈՐԵՔՇԱԲԹԻ
4
ՅՈՒԼԻՍ
1928
4 JUILLET 1928

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ԳԻՆ՝ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ "ԱԼԻԱՆՍ,, ՄԸ

Երէկ, ընդհանուր գիծերով շեշտեցինք մեր պարտականութիւնը՝ հայկական գաղութներու հանդէպ։

Առանց կանխակալ կարծիքի, նոյն իսկ հայրենիքին համար առողջ եւ բարգաւաճ համրանք մը ապահովելու համար, մենք պարտաւոր ենք մասնաւոր ուշադրութիւն դարձնել եւ որոշ աշխատանքներ կատարել։

Առանձնապէս՝ նոր սերունդը հայ պահելու հոգն ունինք, ինչ որ կը պահանջէ յատուկ ծրագիր եւ գործ։

Գիտենք. ամէն տեղ ալ կը կատարուին աշխատանքներ, համաձայն իւրաքանչիւր միջավայրի հասկացողութեան եւ կարողութեան։

Բայց եթէ ուզենք լրջօրէն հետաքրքրուիլ, պիտի տեսնենք որ անմիջական պահանջներու ոչ իսկ մէկ տասներորդը գոհացում կը գտնէ։

Ամէնէն տարրականէն սկսելով, դպրոցի շէնքէն մինչեւ դասագիրքը բախտին ձգուած է։ Ո՛ր որ նկուղ մը կամ ախոռ մը կը գտնեն, աշակերտ կը թխեն։ Եւ ինչ գիրք որ ձեռք անցնի, նոյն իսկ համիտեան շրջանէն մնացած, կը գործածուի իբրեւ դասագիրք։

Միւս կողմէ, գրադարաններ կը բացուին, բայց գիրք չկայ։ Մինչեւ այսօր ալ, «Մոնթէ Քրիսթօ», «Քէօր Օղլու», «Գինովարէ» կը տպուին եւ կը քշուին։

Ընդհանրապէս խանութպաններ կը վարեն դպրոցները, իբրեւ թաղական կամ հոգաբարձու, ամէն բանին աժանը փնտռելով։ Մկատ՝ դպրոցի շէնքէն, գիրքէն մինչեւ ուսուցիչը։

Յունաստանի մէջ, իբրեւ դպրոց կը ծառայեն գետնայարկ սենեակներ եւ մթերանոցներ, որոնք տարբերութիւն չունին Պոլսոյ ծանօթ բանտերէն,— «Ինշաաթ գօվուշը» կամ «Պէքիր աղա պէօլիւկի»։ Այնտեղ մանուկներ կը թխուին ինչպէս ոչխարները գոմին մէջ, եւ հինգ վեց դասարան դաս կ'առնէ մէկ յարկի վրայ . . .

Անշուշտ աւելի բախտաւոր չեն Սուրիոյ մէջ, ուր որքան մանուկներ դպրոց կ'երթան, նոյնքան ալ փողոցները կը չափեն։

Նիւթական եւ հետեւաբար կրթական խեղճութիւնը պատճառ կը դառնայ որ հայկական ծաղկոցի կողքին բուսնին ուրիշ գոյնզգոյն եւ աւելի փայլուն դպրոցներ, — հրապուրիչ վառարաններ։

Պոլսէն մինչեւ այստեղ վարժուած ենք միշտ մեր թշուառութեան մասին խօսիլ։

Մինչդեռ, ահա բաց աչքով կը տեսնենք որ, անհաշուելի միլիոններ անշարժութեան կը դատապարտուին։ Կամ կը մրսխուին բոլորովին տարբեր գետնի վրայ։

Միայն Ֆրանսայի մէջ եղած հայկական հարստութիւնը լիուլի պիտի բաւէր այսօրուան Հայաստանի պետական ծախքերուն։

Անուններ չենք տար, բայց գիտենք որ մէկ ոուսահայ, մէկ Թրքահայ եւ մէկ պարսկահայ միլիոնատէր եթէ քով քովի գային եւ իրենց հարստութեան միայն մէկ տասներորդը յատկացնէին, հայկական «Ալիանս» մը կազմելու համար, Հրեաներէն նախանձելու բան մը չպիտի ունենայինք։

Շատ բարի եւ փայլուն առաջադրութիւններ կը վերագրեն մէկուն և միւսին։

Բայց ինչո՞ւ չեն ընդունիր որ, ամէն մէկ յետաձգում՝ կորուստներ կը պատճառէ, անդարձ եւ անդարմանելի։

Ինչ որ կրնար ըլլալ 1923ին, 24ին կամ 25ին, ինչո՞ւ պիտի ձգձգուի 1930ին։ Մանաւանդ որ, դրամը միշտ պատրաստ է, իսկ պայմանները երթալով կը վատթարանան։ Արդէն սերունդ մը հասեր է 1922էն ի վեր, երբ ծայր տուաւ վերջին արտագաղթը։ Սերունդ մը, որուն դիմագիծը շատ ադօտ է, եւ քանի տանտանանք, այնքան պիտի այլանդակուի։

Վերջերս, Ամերիկայի «Հայրենիք»ին մէջ, աշխատակից մը կը շեշտէր .

—«Հայ գիտութեան, հայ գրականութեան, հայ արուեստին, հայ ուսանողութեան ու հայ դպրոցին նուիրուած եւ առողջ, բազմակողմանի, ժողովրդական լայն ու չէզոք հիմերու վրայ դրուած կազմակերպութեան մը պէտքը այդադակող է այս պահուս, եւ աւելի քան եղած է ու եւ է ուրիշ ատեն»։

Միւս կողմէ, Գահիրէի մէջ, հիմը դրուած է «Կրթական եւ Հրատարակչական համազգային ընկերութեան» մը, որուն ծրագիրը, Մայիս 28ի տօնին, կարդաց գրագէտ-մանկավարժ Լեւոն Շանթը։

Ասոնք միտքեր են որ կ'արծարծուին տարիներէ ի վեր։ Եւ անշուշտ իրականացման կը մօտենան, որքան խօսինք, գրենք ու մանաւանդ գործենք։ Երէկ ունէինք նման ձեռնարկներ,— Պոլսոյ Միացեալն ու Ազգանուէր Հայրհեացը, Թիֆլիսի Հրատարակչականը. Բագուի Մարդասիրականը։ Պատճառ չկայ որ չունենանք այսօր ալ, այդ բոլորին խտացումը, աւելի քան իսկն եւ բազմակողմանի։

Եթէ ունեւորը մը կամ քանի մը ունեւորներ պիտի ձեռնարկեն, պարզ է որ մէկ անգամէն կ'իրագործուի։ Իսկ եթէ ժողովրդական հիմերու վրայ պիտի դրուի, աւելի երկար կը տեւէ, բայց նորէն կը յաջողի։

Ինդիրը ա՛յն է որ բարեհաճինք մէկ ճակատ կազմել, գոնէ այս գետնին վրայ։

Շ.

ՄԱՄՈՒԼ

Ո՛ՒՐ Է ՋԱՐԻՔԸ

Բարեգործականի կազմակերպութեան եւ գործունէութեան նուիրուած յօդուածաշարքի մը մէջ, «Հայրենիք»ի աշխատակից մը երեւան կը հանէ ներկայ իրողութիւնները (15 յունիս)։

— «*1. Այն Բարեգործականը, որ այժմ գոյութիւն ունի, 1906 թ. Եգիպտոսի մէջ կազմուած Բարեգործականը չէ, այլ նոյնանուն, բայց նոր ծրագրով ընկերութիւն մըն է, վերակազմութեան գործի մը տակ հիմնուած 1924ին Զուիցերիոյ մէջ։*

2. Հին Բարեգործականը, առանց նուիրատուներու կամքն հարցնելու, դրեթէ լուծեալ, դադրած է գոյութիւն ունենալէ՝ իր ամբողջ նիւթական միջոցները փոխանցելով նոր Բարեգործականին։

3. Այս նոր Բարեգործականի ծրագիրը այնպէս է կազմուած, որ ընկերութեան վարչական մարքէնան տեւականօրէն մնայուն որոշ գործ մը մատուցականներու ձեռքը եւ հիմնապէս անտես առնուած է ուրիշն անդամներու ճնշող մեծամասնութեան կամքը։

Այս պարագան ըմբռնելու համար պէտք է նկատի ունենալ, որ Բարեգործականի բոլոր անդամները հաւասար ձայն չունին, այլ ամէն մարդ այնքան ձայն ունի, որքան դրամ է տուած։ Այնպէս որ ոմանք 10, 15 եւ նոյն իսկ 20 ձայն ունին, իսկ ոմանք ալ մէկական ձայն միայն։

«Եթէ Բարեգործականի ոեւէ ընդհանուր ժողովի մասնակցելու եկած են, օրինակ՝ 50 պատգամաւորներ եւ ատոնցմէ 45ը միայն մէկական ձայն ունին, որովհետեւ ամսական միայն 5 ֆրանք վճարած են, իսկ միւս հինգէն մէկը «բարերար» անդամ է (10 ձայն), մէկը «պատուաւոր» (5 ձայն), երրորդը ամսական 100ական ֆրանք վճարող անդամ է (20 ձայն), չորրորդը 50ական վճարող անդամ, (10 ձայն), հինգերորդն ալ 25ական ֆրանք վճարող (5 ձայն), ապա ուրեմն կը ստացուի այս պատկերը. վերջին հինգ անդամները միասին՝ կ'ունենան 50 ձայն ընդհանուր ժողովին մէջ։ Իսկ միւս ամէնը, այսինքն՝ 45 հոգին միասին, 45 ձայն։ Որով՝ բոլոր հարցերը պիտի կարգադրուին այն առաջին 5 անդամներու կամքով ու հասկացողութիւնով, ընդդէմ վերջին 45ի, հակառակ որ ասոնք իրենց թիւով անոնցմէ 9 անգամ աւելի են, ըլլան ասոնք մինչեւ իսկ աւելի բանիմաց քան առաջինները»։

Ուրիշ խօսքով՝ Բարեգործականը ոչ թէ ժողովրդապետական հիմերու վրայ դրուած ընկերութիւն մըն է, ինչպէս որ են աշխարհի մէջ գրեթէ բոլոր բարեսիրական եւ այլ նման ընկերութիւնները, որոնք կը կառավարուին իրենց անդամներու մեծամասնութեան կամքով ու հսկողութեամբ, այլ պարզապէս բաժնետիրական ընկերութիւն մը, ուր խօսքը դրամին եւ դրամի ուժին կը պատկանի եւ ուր փաստօրէն միշտ քանի մը մեծերու (մեծ բաժնետէրերու) պզտիկ փոքրամասնութիւն մըն է իշխողը փոքր (փոքր բաժնետէրերու) անդամներու մեծամասնութեան վրայ։»

ԺԱՆ-ԺԱՔ-ՌՈՒՍՈՅԻ սահուան 150րդ տարեդարձը տօնուեցաւ երէկ։ Ժողովրդավարական սկզբունքները շատ քան կը պարտին մեծանուն մտածողին։

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՀԱՅ-ԿԱԹՈԼԻԿ ՊԱՏՐԻԱՐՔՈՒԹԻՒՆԸ
ՊԷՅՐՈՒԹ ԿԸ ՓՈԽԱԴՐՈՒԻ

Հայ-կաթոլիկ Եպիսկոպոսներու ժողովը, որ Մայիսի առաջին շաբաթէն ի վեր նիստ կը գումարէր Հռոմի մէջ, վերջացուց իր աշխատանքները։ Օրակարգի հարցերուն մէջ ամէնէն կարեւոր տեղը կը գրաւէր Պոլսոյ պատրիարք-կաթողիկոսութեան խնդիրը։ Թուրք կառավարութեան վերջերս բռնած դիրքը եւ Պատրիարքարանի գործերուն միջամտութիւնը կը դժուարացնէին Պատրիարքարանի գործերը։

Ժողովը երկար վիճաբանութիւններէ վերջ, որոշեց պատրիարքական աթոռը Պոլիսէն փոխադրել Պէյրութ։ Պապը եւս իր հաւանութիւնը տուաւ այս մասին։ Գալով Պոլսոյ, Պապը հոն պիտի հաստատէ արքեպիսկոպոսական աթոռ մը, առանց եկեղեցական թեմի։

ՍՈՎԸ ԿԸ ԾԱԻԱԼԻ ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՄԷՋ

Գոնիայի շրջանին սովը իր սաստկութիւնը կը պահէ եւ, վերջին տեղեկութեանց համաձայն, կացութիւնը յուսահատականն է։ Քաղաքին անասնավաճառանոցը լեցուն է գիւղերէն բերուած լծկան կենդանիներով, որոնք ծախու հանուած են խոտի եւ յարդի չգոյութեան պատճառաւ։ Քաղաքին փողոցներն ալ տօնավաճառի երեւոյթ մը ստացած են, գիւղացիներուն կողմէ ծախու հանուած կապերտներով եւ տնական զանազան իրեղէններով։ Այս տեսարանը 1915ին հայ գաղթականներու վիճակը կը յիշեցնէ։

Գոնիայի Առեւտրական Սենեակը շրջակայ նահանգներէն՝ Աֆիոն-Գարահիսարէն մինչեւ Իզմիր, տեղեկութիւններ ուզած է խոտի եւ յարդի գիներու մասին. հասկցուած է, սակայն, որ գիները հոն ալ շատ բարձր են եւ պէտք է միջոցներ մտածուին աւելի աժան հայթայթելու համար։

Ատա-Փազարի Առեւտրական Սենեակէն հաղորդուած է որ 50,000 թոնօ եգիպտացորեն կայ այնտեղ եւ կարելի է Գոնիա փոխադրել։ Հարցում եղած է նաեւ Թրակիոյ նահանգներուն, տրամադրելի արմտիքի քանակը հասկնալու համար։ Գոնիայի կարմիր Մահիկը Պոլսոյ կեդրոնին դիմում կատարած էր։ Այս վերջինը բացառիկ նիստ պիտի գումարէ, ընդարձակ սահմանի մէջ օգնութիւն մը ընելու համար։

Գոնիայի մէջ անձկութիւնը սկսած է սաստկանալ։ Թղթակցութիւններ կը կատարուին Գարա-Փունար եւ Ճիհան-Պէյլի գաւառակներու սովահար գիւղացիները տեղաւորելու Էրէյլիի եւ Ագշէհիրի գիւղերուն մէջ, որոնք սովէն զերծ մնացած են։ Կարմիր Մահիկը գիւղացիներուն կը յանձնարարէ որ իրենց գիւղերէն չհեռանան, խոստանալով շուտով օգնութեան հասնիլ իրենց։ Բազմաթիւ գիւղացիներ քաղաքը թափուած են եւ կը մուրան։ Ագշէհիրի վաճառականներէն Հաճի Մէհմէտ ահռչակ քանակութեամբ ալիւր տուած է՝ այդ քաղաքը մուրալու գացող գիւղացիներուն։

∴ Իրաւասու անձնաւորութիւն մը յայտարարած է թէ պէտք է ամենախիստ պատժի ենթարկել այս աղէտին պատասխանատուները։

∴ Աֆիոն-Գարահիսարի նահանգին մէջ ալ երաշտութիւն կը տիրէ։ Կ'ըսուի թէ երկրագործները շատ մտահոգ են, վախնալով որ Գոնիայի սովը հոն ալ կը տարածուի։ Աֆիոն-Գարահիսարի գիւղացիները երկրագործական Դրամատան դիմած են, խնդրելով որ իրենց պարտքին վճարումը յետաձգուի։

∴ Եօնուս Նատի պէյ կոչ կ'ընէ ժողովրդային օժանդակութեան, ըսելով. «Մեր ղէմ գտնուած կացութիւնը կատակ չէ։ Անատոլուի դաշտերուն մէջ մահուան ղէմ մարտնչող հայրենակիցներ կան։ Մեր ձեռքը գտնուած մեծ ու փոքր բոլոր միջոցներով պիտի օգնենք մեր այդ հայրենակիցներուն եւ այս մասին կը սպասենք մեր կառավարութեան հրամանին»։

∴ Ագ-Շէհիրի 4-5 գիւղերը երաշտութենէ սաստիկ կը նեղուին եւ անօթի ժողովուրդը քաղաք գալով կը մուրայ։ Անօթի գիւղերէ խնդրագիրներ, դիմումներ կը հասնին Գոնիա։

Սահակ կաթողիկոս մարզպանին մօտ

Պէյրութի «Ազդակ»էն կը տեղեկանանք թէ վերջերս կիլիկիոյ Սահակ կաթողիկոսը Հալէպէն Դամասկոս երթալով տեսակցած է ֆրանսական մարզպան Հանրի Փոնսոյի հետ։ Կաթողիկոսը մարզպանէն խնդրած է որ Հալէպի հայ գաղթականները զերծ կացուցուին չորս տարուան ճամբու տուրքէն, զոր Հալէպի կառավարութիւնը կը պահանջէ անոնցմէ։ Կաթողիկոսը պարզելով Հայերու տնտեսական ծանր եւ դժուարին կացութիւնը, առաջարկած է որ 1928էն սկսեալ միայն գանձուի այդ տուրքը։

Մարզպանը խոստանալով հանդերձ թէ պիտի աշխատի իր կարելին ընել, թելադրած է որ նման խնդիրներ հետապնդելու եւ Հայերու իրաւունքներուն պաշտպանութիւնը ապահովելու համար լաւագոյն է դիմել ժողովուրդին կողմէ ընտրուած հայ երեսփոխաններուն։ Պ. Փոնսօ մանաւանդ յիշած է անունը Անտիոքի հայ երեսփոխան Մովսէս Տէր-Գալուստեանի։

Կաթողիկոսը յիշած է նաեւ Դամասկոսի հայ գաղթականներու թշուառ վիճակը եւ յայտնած թէ հակառակ քանիցս եղած

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՏՈՄՍԵՐ

ՆՈՒԻՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ...

Բարեգործականը փորձեր կ'ընէ իր փղոսկրէ աշտարակէն դուրս ելլելով շփման մէջ մտնելու ժողովուրդին հետ։

Նախ՝ հրապարակային բանախօսութիւն, յետոյ՝ Թէյասեղան, ու իբրեւ այս բոլորին պսակումը՝ կիրակի օրուան դաշտահանդէսը։

Այս բոլորը բնազբօսիկ ձիգեր են։ Բարեգործականը այնպէս ինչպէս կը գործէ այսօր, եւ ինչպէս կ'ըմբռնեն զայն առնոր վարիչները, չի կրնար ժողովրդավար ըլլալ։

Այս բացայայտ ճշմարտութիւնը հանդիսաւոր կերպով յայտարարեց վարիչ-պատուիրակը՝ կիրակի օր, Սէնի գեղածիծաղ ափերուն վրայ, ուր «ժողովուրդ» եւ «երիտասարդութիւն» բառերը ծամծմելէ յետոյ, պոռթկաց իր իսկական մտածումը, բացագանչելով.

— *Ինչպէս կ'ուզէք որ Բարեգործականը ժողովրդավար ըլլայ։ Ի՞նչ կ'ըլլար վիճակը այն նաւուն, զոր քիչ առաջ հոս բերաւ մեզ, եթէ բոլորս ալ ուզէինք ուղղութիւն տալ նաւապետին։ ... Նոյնն է կացութիւնը զինուորական ասպարէզի մէջ։ ...Այդէն տեղ նուիրապետութիւն կայ... ։*

Եւ հոն ուր նուիրապետութիւնը կը տիրապետէ, խօսքը չի կրնար ըլլալ ժողովրդավարութենէն։ Արդիացումի այդ ջանքերը կը մնան ապարդիւն, քանի՛ չի բարեփոխուիր՝ ղեկավար մտայնութիւնը։

Բարեգործութի՞ւն կ'ուզէք։ Այս ժողովուրդը բարեգործ է ի բնէ, որովհետեւ ծնած է տառապանքի մէջ, մեծցած է անով եւ դեռ այսօր ալ կը տառապի երկրագունդի հինգ մասերուն վրայ։ Ու տառապանքի մէջ թրծուած՝ սրտանուէր կուտայ աւելի տառապածներուն։

Փա՞ստ։ Երէկ Շիրակի համար չխնայեց իր լումաները, ճակատագրական գործազրկութեան մղձաւանջին։ «Ցառաջ»ը առանձին աւելի քան 80,000 ֆր. հաւաքեց։ Այս օր, նոյն աշխատաւոր ժողովուրդը Պուլկարիոյ աղէտին առաքել տուաւ 71,000 է աւելի, դեռ երկու ամիս չեղած։ Վաղն ալ պատրաստ է նոյն զոհողութեան, երբ առիթը ներկայանայ։

Այս ժողովուրդին փրկութիւնը բարեգործականէն չէ որ պիտի գայ։ «Վսեմաշուք»ներու փառաբանութիւնը թիզ մը հող չապահովեր այս ազգին։ Նուիրապետութեան պաշտամունքով չէ որ թափառական հայութիւնը ազատ հայրենիքի պիտի տիրանայ։

Երիտասարդութիւնը —խօսքս այլասերածներու կամ մանկլաւիկներու մասին չէ — գիտէ իր ճամբան եւ անշեղ կը քալէ դէպի իր իտէալը, որ աւելի վեհ է, աւելի վսեմ ու խանդավառող։

Բարեգործութիւնը իտէալ չէ։

ՀՐԱՆՏ

ՁՄՌՆԱՆՔ ՄԵՐ ՊԱՐՏՔԸ

ՇԱՐԺԻ ՀԱՅ ՁՈՀԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

"ՅԱՌԱՋ,,Ի ՀԱՆԴԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

52րդ Ցանկ

	Ֆր.
Եւրոպահայ կարմիր խաչի փրիվայի մասնաճիւղին հանգանակութիւնը (ցանկը յաջորդով)	430.—
Գաւիթ փանոսեան	10.—
Գումար	440.—
51րդ ցանկին գումարը	71,100.35
Ընդհ. գումար	71,540.35

ՀԱՅ ՀՆՏԱՍՈՒՐԱԿԸ

«ՀԱՅԿՈՀ»-Ի ԵՒ «ՊՐԱՍՈՒՐ»-Ի ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹԵԱՆ ՎԱՂԱՏԱԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍ

XII

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Հայկական Սովետական Գրականութեան Հանդէսը կը հրատարակուի Հայկական Սովետական Գրողների Միութեան կողմէ։ Հանդէսը կը լոյս տեսնէ ամսական երկու անգամ։ Հանդէսի խմբագրութիւնը կը գտնուի Երեւան, Աբովեան 3։ Հեռաձայն 24-00։

Հանդէսը կը բաժնուի հետեւեալ բաժինները.

1. Խորհրդային գրականութիւն — 1926 թուականէն մինչեւ մեր օրերը։ Խորհրդային գրականութեան պատմութիւն։ Խորհրդային գրականութեան ներկայ խնդիրները։ Խորհրդային գրականութեան մեթոտը։ Խորհրդային գրականութեան ժանրերը։ Խորհրդային գրականութեան ստեղծագործական մեթոտները։ Խորհրդային գրականութեան ներկայացուցիչները։ Խորհրդային գրականութեան ազգային ձեւերը։ Խորհրդային գրականութեան միջազգային նշանակութիւնը։ Խորհրդային գրականութեան ազդեցութիւնը ուրիշ գրականութիւններու վրայ։ Խորհրդային գրականութեան թարգմանութիւնները։ Խորհրդային գրականութեան մասին գրականութիւն։

2. Մարքսիզմ-Լենինիզմ — 1926 թուականէն մինչեւ մեր օրերը։ Մարքսիզմ-Լենինիզմի դասականները։ Մարքսիզմ-Լենինիզմի դասականներու ստեղծագործական մեթոտը։ Մարքսիզմ-Լենինիզմի դասականներու ստեղծագործական մեթոտի կիրառումը գրականագիտական աշխատութիւններու մէջ։ Մարքսիզմ-Լենինիզմի դասականներու ստեղծագործական մեթոտի կիրառումը գրականութեան պատմութեան մէջ։ Մարքսիզմ-Լենինիզմի դասականներու ստեղծագործական մեթոտի կիրառումը գրականութեան տեսութեան մէջ։ Մարքսիզմ-Լենինիզմի դասականներու ստեղծագործական մեթոտի կիրառումը գրականութեան քննադատութեան մէջ։ Մարքսիզմ-Լենինիզմի դասականներու ստեղծագործական մեթոտի կիրառումը գրականութեան լեզուի մասին ուսմունքի մէջ։ Մարքսիզմ-Լենինիզմի դասականներու ստեղծագործական մեթոտի կիրառումը գրականութեան ոճի մասին ուսմունքի մէջ։ Մարքսիզմ-Լենինիզմի դասականներու ստեղծագործական մեթոտի կիրառումը գրականութեան ժանրերի մասին ուսմունքի մէջ։ Մարքսիզմ-Լենինիզմի դասականներու ստեղծագործական մեթոտի կիրառումը գրականութեան ազգային ձեւերի մասին ուսմունքի մէջ։ Մարքսիզմ-Լենինիզմի դասականներու ստեղծագործական մեթոտի կիրառումը գրականութեան ազդեցութեան մասին ուսմունքի մէջ։ Մարքսիզմ-Լենինիզմի դասականներու ստեղծագործական մեթոտի կիրառումը գրականութեան թարգմանութեան մասին ուսմունքի մէջ։ Մարքսիզմ-Լենինիզմի դասականներու ստեղծագործական մեթոտի կիրառումը գրականութեան մասին գրականութեան մէջ։

3. Օտար գրականութիւններ — 1926 թուականէն մինչեւ մեր օրերը։ Օտար գրականութիւններու պատմութիւն։ Օտար գրականութիւններու ներկայ խնդիրները։ Օտար գրականութիւններու մեթոտը։ Օտար գրականութիւններու ժանրերը։ Օտար գրականութիւններու ստեղծագործական մեթոտները։ Օտար գրականութիւններու ներկայացուցիչները։ Օտար գրականութիւններու ազգային ձեւերը։ Օտար գրականութիւններու միջազգային նշանակութիւնը։ Օտար գրականութիւններու ազդեցութիւնը ուրիշ գրականութիւններու վրայ։ Օտար գրականութիւններու թարգմանութիւնները։ Օտար գրականութիւններու մասին գրականութիւն։

4. Ընդհանուր տեսութիւն, լեզուաբանութիւն։

Ընդհանուր տեսութիւն — գրականութեան տեսութիւն։ Գրականութեան ոճի տեսութիւն։ Գրականութեան ժանրերու տեսութիւն։ Գրականութեան ազգային ձեւերու տեսութիւն։ Գրականութեան ազդեցութեան տեսութիւն։ Գրականութեան թարգմանութեան տեսութիւն։ Գրականագիտական աշխատութիւններու մեթոտներ։ Գրականութեան մասին գրականութիւն։ Լեզուաբանութիւն։

5. Գրականութեան պատմութիւն — 1926 թուականէն մինչեւ մեր օրերը։ Գրականութեան պատմութիւն։ Գրականութեան ոճի պատմութիւն։ Գրականութեան ժանրերու պատմութիւն։ Գրականութեան ազգային ձեւերու պատմութիւն։ Գրականութեան ազդեցութեան պատմութիւն։ Գրականութեան թարգմանութեան պատմութիւն։ Գրականագիտական աշխատութիւններու պատմութիւն։ Գրականութեան մասին գրականութեան պատմութիւն։

6. Գրականութեան քննադատութիւն — 1926 թուականէն մինչեւ մեր օրերը։ Գրականութեան քննադատութիւն։ Գրականութեան ոճի քննադատութիւն։ Գրականութեան ժանրերու քննադատութիւն։ Գրականութեան ազգային ձեւերու քննադատութիւն։ Գրականութեան ազդեցութեան քննադատութիւն։ Գրականութեան թարգմանութեան քննադատութիւն։ Գրականագիտական աշխատութիւններու քննադատութիւն։ Գրականութեան մասին գրականութեան քննադատութիւն։

7. Գրականութեան մասին աշխատութիւններ։

Ընդհանուր աշխատութիւններ։ Գրականութեան ոճի մասին աշխատութիւններ։ Գրականութեան ժանրերու մասին աշխատութիւններ։ Գրականութեան ազգային ձեւերու մասին աշխատութիւններ։ Գրականութեան ազդեցութեան մասին աշխատութիւններ։ Գրականութեան թարգմանութեան մասին աշխատութիւններ։ Գրականագիտական աշխատութիւններու մասին աշխատութիւններ։ Գրականութեան մասին գրականութեան մասին աշխատութիւններ։

8. Գրականութեան մասին գրականութիւն։

Ընդհանուր գրականութիւն։ Գրականութեան ոճի մասին գրականութիւն։ Գրականութեան ժանրերու մասին գրականութիւն։ Գրականութեան ազգային ձեւերու մասին գրականութիւն։ Գրականութեան ազդեցութեան մասին գրականութիւն։ Գրականութեան թարգմանութեան մասին գրականութիւն։ Գրականագիտական աշխատութիւններու մասին գրականութիւն։ Գրականութեան մասին գրականութեան մասին գրականութիւն։

9. Գրականութեան մասին գրականութեան պատմութիւն։

Ընդհանուր պատմութիւն։ Գրականութեան ոճի մասին գրականութեան պատմութիւն։ Գրականութեան ժանրերու մասին գրականութեան պատմութիւն։ Գրականութեան ազգային ձեւերու մասին գրականութեան պատմութիւն։ Գրականութեան ազդեցութեան մասին գրականութեան պատմութիւն։ Գրականութեան թարգմանութեան մասին գրականութեան պատմութիւն։ Գրականագիտական աշխատութիւններու մասին գրականութեան պատմութիւն։ Գրականութեան մասին գրականութեան մասին գրականութեան պատմութիւն։

10. Գրականութեան մասին գրականութեան մասին գրականութիւն։

Ընդհանուր գրականութիւն։ Գրականութեան ոճի մասին գրականութեան մասին գրականութիւն։ Գրականութեան ժանրերու մասին գրականութեան մասին գրականութիւն։ Գրականութեան ազգային ձեւերու մասին գրականութեան մասին գրականութիւն։ Գրականութեան ազդեցութեան մասին գրականութեան մասին գրականութիւն։ Գրականութեան թարգմանութեան մասին գրականութեան մասին գրականութիւն։ Գրականագիտական աշխատութիւններու մասին գրականութեան մասին գրականութիւն։ Գրականութեան մասին գրականութեան մասին գրականութեան մասին գրականութիւն։

Հանդէսին մէջ պիտի տպուին նաեւ գրականագիտական, գրականութեան պատմութեան, գրականութեան քննադատութեան, լեզուաբանական աշխատութիւններ, ինչպէս նաեւ գրականագիտական, գրականութեան պատմութեան, գրականութեան քննադատութեան, լեզուաբանական գրքերու եւ ամսագիրներու մասին գրախօսականներ։

Հանդէսին մէջ պիտի տպուին

ՈՐՍ ՀՈՎԵՐԷՆ...

Կիրակի օր Բարեգործականը ուրագնացութիւն մը կատարեց... էր։ Բարեգործութեան մէկ անդամն ալ անշուշտ այս է։ Ընտանիներուն հացի ծարաւիներուն չուր հայթայթելու համար, չի բաւեր ամբողջ կիրակի մը պաշտօնէութիւն մը կատարել եւ շաբաթը չորս օր տեսչութիւն կագիր տեղացնել թերթերուն՝ գործունէութեան մը մասին, որուն մասը 20 տարի առաջ տեսնուած է, մնացեալն ալ ապագային կը պատկանի։ Իսկ ներկայիս՝ պէտք է գործել օրը օրին։ Օդերը տաք են։ Պէտք է զովացնել Բարեգործական սրտերը, տաք պահելու համար նոյնց սիրտերը. էականը այս է. եւ այս ալ բարեգործութեան եղած ակային պահանջն է։

Եւ արդէն, իր պաշտօնէութեան թռչակը կոկելով, կեդրոնական վարչութիւնը «էջոք»ներու անձնելով (ամկավարները կուակցական չեն նկատուիր) եւ այլ ութիններով, ան՝ գոյց տուաւ թէ՝ ամանակին ու բարքերուն չափ գիտէ ինքզինքը ձեւել։

Ուրեմն, Բարեգործականը այս կիրակի նաւագնացութիւն-դաշհանդէս մը սարքած էր։

* * *

Մասնակցողները՝ առտուն անուխ հաւաքուած էին Թիւրքիի նաւամատոյցը. բայց գէշը ըն է որ, հոն երկու նաւամատոյց կայ։ Կարգադիր մասնաւորը՝ ժողովուրդը հաւաքած ո՛ն, ուր նաւը չպիտի հան-

---

...ինիսկ Գէրտինանտ իշխանը, ուն ալ յաջելութիւներ քաջալերիչ եած է իրեն համար։ Առաջին գոն յաճախորդը եղած է նոյնինքն ւլկարիոյ իշխանը։ Պետութեան միգաւ պօղոսեան իր գործերը տաած է Ընվէրսի ցուցահանդէսը եւ ն հոչակ շահած։ Ցետոյ արտարգ կոչումով մը շինած է գործի արտաբաւեստական կամուրջը երիկայի եւ Պուլկարիոյ միւ, որուն շնորհիւ բարեկեցիկ եւ ը ճաշասեղան դիրք մը ունի փանաւրիշեմէ քաղաքի բնակչութիւնը։ յ յաջողութեան մէջ վարպետն նեցուկ է եղած իր գաւակը, ղոս պօղոսեան։

Փանակիւրիշմէի կառավարական շրջանակին մէջ՝ հայ նաձեռնարկին յոբելեանը տօնելու ադրութեան առթիւ, «փանաբսքի պաս» պուլկար թերթը գրած է 8 Մայիս թիւին առաջին էջին Հայ դրած էր նկարը վարպետին, ն էջը յատկացնելով անոր կեանգրութեան եւ երկրին համար տադրած բարիքներուն։

ՊԼՊԻԿ

դիպէր։ Երկարապատում մը յետոյ միայն, սխալը հասկցուեցաւ ու ժողովուրդը տեղափոխուեցաւ միւս նաւամատոյը։ Հետեւանքը եղաւ փոքր դժգոհութիւն մը։ Անոնք որ շատ կանուխէն փութացեր էին նաւամատոյց, ամէնէն առաջ նաւ մտնելու համար, ետեւը մնացին, տեղափոխութեան հետեւանքով։ Քրիստոսի օբէնքը գործադրուեցաւ պարզապէս. «Եղիցին առաջինք յետինք եւ յետինք առաջինք»։

* * *

Առաջին նաւը լեցուած էր արդէն եւ ասեղ ձգելիք տեղ չի կար։

Կարգադիր ազա մը դեռ կը յամառէր մարդ թխել մէջը։ Ու իրար անցաւ, պոռաց, հրահանգեց ի զուր ու ճաբաճատ՝ հրամայեց ներկայ ոստիկանի մը.

— Ներս թխէ՛ սըւոնք։

Ոստիկանը սակայն, որուն ղլխէն տաք ու պաղ շատ չուր են թափեր, նայեցաւ մարդուն դէմքին, կ'երեւի, գուշակեց թէ՝ որ եւ է բացատրութիւն ըմբռնելու ընդունակ չէ. չըսաւ նոյն իսկ թէ՝ հոս, Թուրքիա չէ, ոչ ալ Հայաստան. պարզապէս չէզոքութիւն յայտարարեց։

Ցետոյ հասկցուեցաւ որ ժողովուրդին դրամով վարձուած երկրորդ նաւը յատկացուած էր Բարեգործականի իշխաններուն եւ «մասնաւոր»ներուն։

* * *

Նաւերը վերջապէս ժամը 1ին անվտանգ հասան Ժիւվիզլի։ Անոնցմէ ժողովուրդը տեղաւորուեցաւ եղեգններուն առջեւ։ Ուշ մնացողները ժամերով սպասեցին ոտքի վրայ։ Բոլորն ալ կերան առանց կշտանալու։ Առատ գինի կար, ճերմակ ու կարմիր։ Բայց խմող չեղաւ. հասարակ էր։ Իսկ փաշային կողմէ հրաժարուած շանփանիան, որ եւ է շրթունք չթրջեց։ Օդը տաք էր, ու մինչեւ որ մարդ ձեռքը շարժէր, քաւաթը կը ցամքէր։

Եղանակին «անխուսափելին» Մալէզեան՝ դպրոցական տարեվերջի ճառ մը արտասանեց, «վանմաշուք»ներու սեղանին առջեւ 40 հոգի որոնք փութացեր էին գինքը ծափահարելու, բան չլսեցին, իսկ լսածնին ալ չհասկցան. սակայն նորէն ծափահարեցին։ Օրէնքը ամէն տեղ պ՛ուզէ, վերջապէս։

Նոյն միջոցին, ծառի մը շուքին տակ մէկը նստած, ձեռագիր մըկը կարդար։ Նաւագնացութեան ներբողականն էր, զոր առջի օրուընէ պատրաստած էր...։

ՋԷՆՔԻ ԸՆԿԵՐՆԵՐՈՒ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄԸ

ՏԻԹՐՈՅԹ. (Սեպ. թղթկց).— Զօր. Սմբատ Քալիֆօրնիայէն Տիթրոյթ եկած ըլլալով, կայարանը դիմաւորուեցաւ երեք հարիւրէ աւելի հայրենակիցներու կողմէ, մեծ մասով Տարօնցիներ։ Հիւրը ողջագուրուեցաւ Զօր. Սեպուհին հետեւ բոլոր ներկանները ինքնաշարժերով մեկնեցան Հ. Յ. Դ. Զաւարեան ա-

կումբը, ուր կոմիտէին եւ ուրիշներու կողմէ եղան բարի գալուստի ուղերձներ։ Տէլթէյ Թաղամասի հայկական գաղութը հաւաքուած էր Դաշնակցութեան շէնքին մէջ եւ դուրսը խռնուած բազմութիւնը տեղ չէր գտներ։

Յունիս 17ին Տարօն-Տուրուբերան Հայրենակցական միութեան կողմէ տրուեցաւ հացկերոյթ մը «Ազատամարտ»ի սրահին մէջ։ Կը նախագահէր Զօր. Սեպուհ։ Ատենապետ Պ. Ա. Գալուստեան ժամը 2ին ժողովը բացուած յայտարարեց նուագախումբի առաջնորդութեամբ, «Լուսին չկար» ռազմերգով։ Առաջին խօսքը առաւ Տօքթ. Ս. Քէշիշեան, փառաբանելով ազատութեան ռազմիկները։

Արտասանութենէ մը յետոյ, վաստպուրականի վերաշինութեան միութեան կողմէ Պ. Գ. Շաղոյեան ուրախութեամբ յայտնեց որ առիթ կը տրուի ողջունելու իրենց մարտական եւ եղբայրակից Տարօնցիները։ «Դաղափարի եւ գործի միակերպ հաւատքը եղած է Տարօնցիին եւ վասպուրականցիին իտէալը։ Այս երեւոյթը մեզ միացուցած եւ արեան մկրտութիւնով շաղախած է, այդ վեմ հաւատքով։ Վասպուրականցին ու Տարօնցին կողք կողքի քալեցին երէկ եւ պիտի քալեն վաղը ազատութեան ճանապարհէն»։

«Կոուեցէք տղերք» երգէն յետոյ Տարօն-Տուրուբերան միութեան կողմէ խօսեցաւ Սասունցի ընկեր Գիսակ, պանծացնելով ազատութեան գաղափարը։

Հ. Յ. Դաշնակցութեան կողմէ ողջոյնի խօսքեր ըրաւ ընկ. Կ. Թանտրճեան։

Վերջին խօսքը առաւ Զօր. Սեպուհ՝ «Ծէտայի ընկեր, այսպէս կ'ուզեմ կոչել քեզ. այս բառը աւելի իմաստ կը պարունակէ, քան «զօրավար» տիտղոսը։ Կը հնայինք անյիշատակ թէ դու եւ թէ ես եթէ չըլլար Հ. Յ. Դաշնակցութիւնը. իսկ երբ ծնաւ Դաշնակցութիւնը, ծնաւ եւ ապրեցաւ ազատութեան եւ հայրենիքի գաղափարը, առանց անոր չէր ըլլար գոյ. Անդրանիկ եւ գոյ. Սմբատ»։ Դաշնակցութիւնը եղաւ մեր ներշնչարանը եւ մենք գարձանք ֆէտայիներ եւ զօրավարներ, այն ուխտով որ վաղը եթէ մեզ պարտականութեան ասպարէզը հրաւիրէ, պիտի երթանք, նուիրուելու այն մեծ գաղափարին որը Հայաստանի ազատութիւնն է»։

Ինքնոյթին երկրորդ մասը յատկացուեցաւ աճուրդի, խըմբական երգերու եւ հայկական պարերու, որոնց մասնակցեցան Տէր եւ Տիկին Զօր. Սմբատը եւ Սեպուհը։

Նիւթական զուտ շահը հազար տոլարէն աւելի եղաւ, որ պիտի յատկացուի, միութեան անունով Հայաստանի մէջ դըպրոց-արհեստանոցի շինութեան։

Սմբատ կարճ ուղերձով մը իր յարգանքը յայտնեց ազատութեան համար ինկած բոլոր կոուողներուն։

Ատրուշան

ԱՆԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆԸ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Անգործներու թիւը հետզհետէ կը նուազի Փարիզի մէջ։ Կառավարական պաշտօնաթերթին մէջ Աշխատանքի նախարարութեան կողմէ հրատարակուած վիճակագրութիւն մը՝ հետեւեալ թիւերը ցոյց կուտայ։

Մինչեւ Յունիս 23, արձանագրուած անգործներու թիւն է 1978, որուն 1474ը այր, եւ 504ը կիներ։ Նախանցեալ շաբթուան ընթացքին՝ նպաստ ստացող անգործներուն թիւն էր 2340, որով մէկ շաբթուան ընթացքին՝ 362ի նուազում մը կ'արձանագրուի.

Նոյն թուականին, Փարիզի (քաղաքին) նպաստամատոյցը կը համրէր արձանագրուած 1150 անգործներ, (805 այր եւ 345 կին), մինչ նախանցեալ շաբթու 1341 էր, 191 հոգիի նուազում մը ուրեմն։ Փարիզի արուարձաններուն մէջ 402 հոգի անգործ։ 33 հոգի աւելցած։ Բայց ամբողջ նահանգին մէջ 158 անգործներ պակսած են։ 9284 հոգիներ, որոնք զանազան պաշտօններու խնդրանք տուած էին, գոհացում չեն ստացած։ Ասոնցմէ 5795ը այրեր են, 3489ը կիներ։ Նախանցեալ շաբթու, անոնց թիւն էր 10,629։ Գործ փնտռողներու թիւը ուրեմն, պակսած է 1300։

ՓԱՐԻԶԻ ԲՆԱԿԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ԹԻՒԸ

Բնակարաններու տագնապը, որուն դէմ կառավարութեան մշակած օրինագծին գլխաւոր կէտերը տուած էինք, լրջօրէն շահագրգռած է պաշտօնական շրջանակները։ Փարիզի Թաղապետական խորհրդականներէն Ռաուլ Պրանդոն, իր կարգին հարցում մը ուղղած էր Քաղաքապետական վարչութեան։ Կ'ուզէր գիտնալ թէ՝ ներկայիս, որքա՞ն վարձու բնակարաններ կան, եւ ի՞նչ գիներով վարձու տրուած են։

Վարչութիւնը կը յայտնէ թէ ի վիճակի չէ ուզուած տեղեկութիւնները տալու եւ կը գոհանայ հաղորդելով վիճակագրութիւն մը, որ պատրաստուած կալուածատէրերու սէնդիկային կողմէ, ցոյց կուտայ 1914ի վարձու բնակարաններուն թիւը եւ անոնց վարձապիները։

Տարեկան 12,000 ֆրանքէն վեր վարձքով՝ 1500 յարկաբաժին։ 2000 յարկաբաժին՝ 9-12,000 վարձքով, 4000 յարկաբաժին 6-9000 վարձքով, 23,000 յարկաբաժին 3-6000 վարձքով, 963,000 յարկաբաժին 3000էն վար վարձքով, որոնց 877,000ը 1000էն ալ վար։

ՓԱՐԻԶԻ ՄԵԹՐՈՆ

Շաբաթ օր հանրօգուտ շինութեանց նախարար՝ Ընտրէ Քարտիէօ ներկայութեամբ, բացումը կատարուեցաւ մեթրոյի նոր կայարանին՝ Ռիշլիէօ-Տրուօ։ Ստորերկրեայ գիծերուն ամէնէն մեծ կայարանն է, որուն բացումով սկիզբը կը դրուի լայն ծրագրի մը իրականացման։ Այս նոր կայարանին քարափին երկարութիւնն է 105 մեդր, մինչ մրուս կայարանները շինուած են 75 մեդր երկարութեամբ։ Այս նոր յատակագիծը պիտի կիրարկուի նաեւ նոր շինուելիք եւ հին բայց կարեւոր կայարաններուն մէջ։ Այս կերպով կարելի պիտի ըլլայ կառքերուն թիւը բարձրացնել 5էն 7ի, հետեւաբար նաեւ հարիւրին 40 համեմատութեամբ աւելի ճամբորդներ փոխադրել մէկ անգամէն։

ԳՈՐԾԱՎԱՐ ՄԸ ԱՆՋՆԱՍՊԱՆ

Թիֆլիսի մէջ անձնասպան եղաւ Ալեքսանդր Գեգեչկորի, խորհրդային վրաստանի Հողագործական գործավարը։

1918ին, Հիւս. կովկասի քաղաքացիական կռիւներուն ատեն վիրաւորուած ըլլալով, ալ ոտքը կտրուած էր։ Հինգ տարի յետոյ նորէն Չարկ եղաւ կտրել։ Միշտ բժշկական խնամքի տակ էր։ Ընդհակառակ Մարտին վար իյնալով, կը կոտրի կտրուած ոտքին ազդրոսկրը, ինչ որ խորապէս կը ցնցէ իր ջիղերը։ Միեւնոյն ատեն կը տառապէր հիւծախտէ։ Հակառակ բժշկական պատուէրին, չէր ուզեր ձգել իր ծանր աշխատանքները։

Խորհրդային թերթերը գնահատելով իր արժանիքները, կը մեղադրեն իր անձնասպանութիւնը, իբրեւ հակայեղափոխական ձեռնարկ...

ՀԱՅ ՇՐՋԱՆԱՒԱՐՏՆԵՐ

ՓՐԱԿ.— Այս տարի աւարտեցին հինգ հայ ուսանողներ, 3ը համալսարանէն, իսկ 2ը առեւտրական բարձրագոյն վարժարանէն։ Համալսարան աւարտողներն են, պաղտասար Մինասեան (վարդապետ բնագիտութեան), Մարտիրոս Ղազապետեան եւ Գրիգոր Էքսէրճեան (մագիստրոս դեղագործութեան)։

Յատկապէս ուշագրաւ է Սասունցի Մարտիրոս Ղազապետեանի յաջողութիւնը։ Դեղագործական ճիւղի այլազան գեղերու պատկանող 73 ուսանողներէն միայն երեքը այս նիշով աւարտեցին, Մարտիրոսը եւ երկու չեխ ուսանողներ։

Գ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԵՕԹԸ ՓՐԱՆՑԻՒ ՀԱՄԱՐ.— Ամիէնի մէկ գիշերն մէջ, գարհուրելի ոճիր մը գործուեցաւ։

Պօքանի մէջ, մէկին 70 տարու եւ Մարի 64 տարու, երկու քոյրեր, փոքր նպարատուն-սրճարան մը կը բանեցնէին։ Կիրակի կէս օրէն վերջ, յաճախորդ մը ներկայացաւ եւ գաւաթ մը գարեջուր ուզեց, ու ֆրանք մը տուաւ։ Եւ մինչդեռ սպասուհին մը իրականացմանն։ Այս նոր կայարանին քարափին երկարութիւնն է 105 մեդր, մինչ մրուս կայարանները շինուած են 75 մեդր երկարութեամբ։ Այս նոր յատակագիծը պիտի կիրարկուի նաեւ նոր շինուելիք եւ հին բայց կարեւոր կայարաններուն մէջ։ Այս կերպով կարելի պիտի ըլլայ կառքերուն թիւը բարձրացնել 5էն 7ի, հետեւաբար նաեւ հարիւրին 40 համեմատութեամբ աւելի ճամբորդներ փոխադրել մէկ անգամէն։

ԳՈՐԾԱՎԱՐ ՄԸ ԱՆՋՆԱՍՊԱՆ

Թիֆլիսի մէջ անձնասպան եղաւ Ալեքսանդր Գեգեչկորի, խորհրդային վրաստանի Հողագործական գործավարը։

1918ին, Հիւս. կովկասի քաղաքացիական կռիւներուն ատեն վիրաւորուած ըլլալով, ալ ոտքը կտրուած էր։ Հինգ տարի յետոյ նորէն Չարկ եղաւ կտրել։ Միշտ բժշկական խնամքի տակ էր։ Ընդհակառակ Մարտին վար իյնալով, կը կոտրի կտրուած ոտքին ազդրոսկրը, ինչ որ խորապէս կը ցնցէ իր ջիղերը։ Միեւնոյն ատեն կը տառապէր հիւծախտէ։ Հակառակ բժշկական պատուէրին, չէր ուզեր ձգել իր ծանր աշխատանքները։

Խորհրդային թերթերը գնահատելով իր արժանիքները, կը մեղադրեն իր անձնասպանութիւնը, իբրեւ հակայեղափոխական ձեռնարկ...

ՀԱՅ ՇՐՋԱՆԱՒԱՐՏՆԵՐ

ՓՐԱԿ.— Այս տարի աւարտեցին հինգ հայ ուսանողներ, 3ը համալսարանէն, իսկ 2ը առեւտրական բարձրագոյն վարժարանէն։ Համալսարան աւարտողներն են, պաղտասար Մինասեան (վարդապետ բնագիտութեան), Մարտիրոս Ղազապետեան եւ Գրիգոր Էքսէրճեան (մագիստրոս դեղագործութեան)։

Յատկապէս ուշագրաւ է Սասունցի Մարտիրոս Ղազապետեանի յաջողութիւնը։ Դեղագործական ճիւղի այլազան գեղերու պատկանող 73 ուսանողներէն միայն երեքը այս նիշով աւարտեցին, Մարտիրոսը եւ երկու չեխ ուսանողներ։

Գ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԵՕԹԸ ՓՐԱՆՑԻՒ ՀԱՄԱՐ.— Ամիէնի մէկ գիշերն մէջ, գարհուրելի ոճիր մը գործուեցաւ։

Պօքանի մէջ, մէկին 70 տարու եւ Մարի 64 տարու, երկու քոյրեր, փոքր նպարատուն-սրճարան մը կը բանեցնէին։ Կիրակի կէս օրէն վերջ, յաճախորդ մը ներկայացաւ եւ գաւաթ մը գարեջուր ուզեց, ու ֆրանք մը տուաւ։ Եւ մինչդեռ սպասուհին մը

նոզ պատուբը ֆրանքին վրան տալու համար, դրամարկղ կ'ուղղուէր, յաճախորդը քաշեց կացին մը որ իր գլեստին տակ պահած էր եւ ուժգնագ հարուածով մը՝ չախչախեց անոր գանկը։ Զոհը իյնալով մեկտեղ, օգնութեան աղաղակներ արձակեց։ Ձերբակալուելէ յետոյ, նախ յայտարարեց թէ՝ չէր սիրեր սեւամորթները. իսկ հարցաքննութեան ընթացքին, լալով ու պաղատելով յայտնեց թէ՝ «քանի մը օրէ ի վեր, սեւամորթ մը գինքը կը հալածէր, եւ թէ ինքզինքը պաշտպանելու համար էր, որ կրակեր էր անգորդին վրայ։

Ոստիկանական քննութիւնը եբեւան հանեց որ ոճրագործը չէր ճանչնար իր զոհը, բայց քանի մը օրէ ի վեր ենթարկուած էր ջղագարութեան եւ կը կարծէր թէ բոլորը գինքը կը հալածեն։

ԻՇԽԱՆ ՓՈՔՐԸ.— Պրիւքսէլի մէջ, տանէնէ մը ի վեր, քսան տարու երիտասարդ մը, մտած ելած տեղը կը ներկայանար իբր իշխան Վիկտոր-Նաբոլէոն, որ տասն եւ հինգ տարու է։ Մեեւնոյն տեղ հրապարակաւ ֆաքիրական փորձեր կը կատարէր եւ ներկայացումը աւարտելէ յետոյ, այցաքարտը կը բաժնէր, որոնց վրայ գրուած էր «իշխան Վիկտոր-Նաբոլէոն»։

Քանի մը օր առաջ ալ, հասարակաց վայրերու մէջ, ինչոլքներ սարքեց օրագրողի մը ընկերակցութեամբ, որ իր աշխատակցած թերթին մէջ, հրապարակեց «իշխան»ին սխրագործութիւնները։ Այս յօդուածներուն վրայ, ոստիկանութիւնը իրար անցաւ, քննութեան ձեռնարկեց ու ձերբակալեց ինքնակոչ իշխանը։ 22 տարու հրեայ երիտասարդ մըն է, որ փորձանք դարձած էր իր ընտանիքին գլխուն։

''ՅԱՌԱՋ,,Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (35).

ԼԱԶԱՐԻՆԱՅԻ ՈՃԻՐԸ

ԳԻՇԵՐԱՊԱՀ ՄԸ

Ճակատագրական ձախորդութիւնը անակնկալ ձեւերով կը տնուէր։ Ցետոյ, նախկին «քեհ-», Սատիֆանը, ներկայ չարիքը հին պատճառներու մէջ փնից եւ վճիռ արձակեց թէ գիւրիկէլ Սոթիրիսի ագահութիւնը քաւէր,

Այս վերջինին ժահը իր բարեվին, Ընդոնիսի նպաստեց միայն, Միշէլի գիակը գտաւ, եւ որուն իր իսկ ժամացոյցը որ վէճին սպաներուն միջամտութեան հուն գետին ինկեր էր։ Ստուգ, Ընդոնիսի դրութիւնը լաւ էր։ յց եւ այնպէս ինքզինքը լաւ եկամ ձեւացուց։ Ցաջորդ օրը ը տալու համար Բլաթանիա ց։ Հոն, հակառակ իր պաղատանութեան, ուժգնօրէն գնցուե-

ցաւ։ Իր հօրը մահուան օրն իսկ երիտասարդ քոսթին անհետացեր էր, իրէն հոն չէր այլեւս, եւ իրենց եղբօրորդին, կոսդանդինը, կարելի չէր գտնել։ Ագգականները, գաշտին ամէն անկիւնը փնտռտուքներէ վերջ, յանկարծ այն գաղափարը ունեցան թէ այս տղաքը Լազարինա վերադարձած էին։ Ցաջորդ օրը, փոքրիկ Իրէնը իր մօրը համար կը հառաչէր։ Կոնգադենիի հայրը եւ հօրեղբայրը ճամբայ ինկան։ Ընդոնիս, ժամացոյցին իրեն պատկանելովը հանգերձ, փախկանկատութիւնը ունեցաւ գայն Ֆրոգինի յանձնելու համար, ճամբորդներուն տալու։ Ինչ որ ալ ըլլար հանգուցեալին վրայէն գտնուած իր մէն էր եւ մանաւանդ անոր մահուան պատճառը։ Պարզուկ նամակ մը կ'ընկերոջ մը իրականացման։ Այս նոր կայարանին քարափին երկարութիւնն է 105 մեդր, մինչ մրուս կայարանները շինուած են 75 մեդր երկարութեամբ։ Այս նոր յատակագիծը պիտի կիրարկուի նաեւ նոր շինուելիք եւ հին բայց կարեւոր կայարաններուն մէջ։ Այս կերպով կարելի պիտի ըլլայ կառքերուն թիւը բարձրացնել 5էն 7ի, հետեւաբար նաեւ հարիւրին 40 համեմատութեամբ աւելի ճամբորդներ փոխադրել մէկ անգամէն։

ԳՈՐԾԱՎԱՐ ՄԸ ԱՆՋՆԱՍՊԱՆ

Թիֆլիսի մէջ անձնասպան եղաւ Ալեքսանդր Գեգեչկորի, խորհրդային վրաստանի Հողագործական գործավարը։

1918ին, Հիւս. կովկասի քաղաքացիական կռիւներուն ատեն վիրաւորուած ըլլալով, ալ ոտքը կտրուած էր։ Հինգ տարի յետոյ նորէն Չարկ եղաւ կտրել։ Միշտ բժշկական խնամքի տակ էր։ Ընդհակառակ Մարտին վար իյնալով, կը կոտրի կտրուած ոտքին ազդրոսկրը, ինչ որ խորապէս կը ցնցէ իր ջիղերը։ Միեւնոյն ատեն կը տառապէր հիւծախտէ։ Հակառակ բժշկական պատուէրին, չէր ուզեր ձգել իր ծանր աշխատանքները։

Խորհրդային թերթերը գնահատելով իր արժանիքները, կը մեղադրեն իր անձնասպանութիւնը, իբրեւ հակայեղափոխական ձեռնարկ...

ՀԱՅ ՇՐՋԱՆԱՒԱՐՏՆԵՐ

ՓՐԱԿ.— Այս տարի աւարտեցին հինգ հայ ուսանողներ, 3ը համալսարանէն, իսկ 2ը առեւտրական բարձրագոյն վարժարանէն։ Համալսարան աւարտողներն են, պաղտասար Մինասեան (վարդապետ բնագիտութեան), Մարտիրոս Ղազապետեան եւ Գրիգոր Էքսէրճեան (մագիստրոս դեղագործութեան)։

Յատկապէս ուշագրաւ է Սասունցի Մարտիրոս Ղազապետեանի յաջողութիւնը։ Դեղագործական ճիւղի այլազան գեղերու պատկանող 73 ուսանողներէն միայն երեքը այս նիշով աւարտեցին, Մարտիրոսը եւ երկու չեխ ուսանողներ։

Գ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԵՕԹԸ ՓՐԱՆՑԻՒ ՀԱՄԱՐ.— Ամիէնի մէկ գիշերն մէջ, գարհուրելի ոճիր մը գործուեցաւ։

Պօքանի մէջ, մէկին 70 տարու եւ Մարի 64 տարու, երկու քոյրեր, փոքր նպարատուն-սրճարան մը կը բանեցնէին։ Կիրակի կէս օրէն վերջ, յաճախորդ մը ներկայացաւ եւ գաւաթ մը գարեջուր ուզեց, ու ֆրանք մը տուաւ։ Եւ մինչդեռ սպասուհին մը

նոզ պատուբը ֆրանքին վրան տալու համար, դրամարկղ կ'ուղղուէր, յաճախորդը քաշեց կացին մը որ իր գլեստին տակ պահած էր եւ ուժգնագ հարուածով մը՝ չախչախեց անոր գանկը։ Զոհը իյնալով մեկտեղ, օգնութեան աղաղակներ արձակեց։ Ձերբակալուելէ յետոյ, նախ յայտարարեց թէ՝ չէր սիրեր սեւամորթները. իսկ հարցաքննութեան ընթացքին, լալով ու պաղատելով յայտնեց թէ՝ «քանի մը օրէ ի վեր, սեւամորթ մը գինքը կը հալածէր, եւ թէ ինքզինքը պաշտպանելու համար էր, որ կրակեր էր անգորդին վրայ։

Ոստիկանական քննութիւնը եբեւան հանեց որ ոճրագործը չէր ճանչնար իր զոհը, բայց քանի մը օրէ ի վեր ենթարկուած էր ջղագարութեան եւ կը կարծէր թէ բոլորը գինքը կը հալածեն։

ԻՇԽԱՆ ՓՈՔՐԸ.— Պրիւքսէլի մէջ, տանէնէ մը ի վեր, քսան տարու երիտասարդ մը, մտած ելած տեղը կը ներկայանար իբր իշխան Վիկտոր-Նաբոլէոն, որ տասն եւ հինգ տարու է։ Մեեւնոյն տեղ հրապարակաւ ֆաքիրական փորձեր կը կատարէր եւ ներկայացումը աւարտելէ յետոյ, այցաքարտը կը բաժնէր, որոնց վրայ գրուած էր «իշխան Վիկտոր-Նաբոլէոն»։

Քանի մը օր առաջ ալ, հասարակաց վայրերու մէջ, ինչոլքներ սարքեց օրագրողի մը ընկերակցութեամբ, որ իր աշխատակցած թերթին մէջ, հրապարակեց «իշխան»ին սխրագործութիւնները։ Այս յօդուածներուն վրայ, ոստիկանութիւնը իրար անցաւ, քննութեան ձեռնարկեց ու ձերբակալեց ինքնակոչ իշխանը։ 22 տարու հրեայ երիտասարդ մըն է, որ փորձանք դարձած էր իր ընտանիքին գլխուն։

ԳԻՇԵՐԱՊԱՀ ՄԸ

Ճակատագրական ձախորդութիւնը անակնկալ ձեւերով կը տնուէր։ Ցետոյ, նախկին «քեհ-», Սատիֆանը, ներկայ չարիքը հին պատճառներու մէջ փնից եւ վճիռ արձակեց թէ գիւրիկէլ Սոթիրիսի ագահութիւնը քաւէր,

Այս վերջինին ժահը իր բարեվին, Ընդոնիսի նպաստեց միայն, Միշէլի գիակը գտաւ, եւ որուն իր իսկ ժամացոյցը որ վէճին սպաներուն միջամտութեան հուն գետին ինկեր էր։ Ցաջորդ օրը, փոքրիկ Իրէնը իր մօրը համար կը հառաչէր։ Կոնգադենիի հայրը եւ հօրեղբայրը ճամբայ ինկան։ Ընդոնիս, ժամացոյցին իրեն պատկանելովը հանգերձ, փախկանկատութիւնը ունեցաւ գայն Ֆրոգինի յանձնելու համար, ճամբորդներուն տալու։ Ինչ որ ալ ըլլար հանգուցեալին վրայէն գտնուած իր մէն էր եւ մանաւանդ անոր մահուան պատճառը։ Պարզուկ նամակ մը կ'ընկերոջ մը

ցաւ։ Իր հօրը մահուան օրն իսկ երիտասարդ քոսթին անհետացեր էր, իրէն հոն չէր այլեւս, եւ իրենց եղբօրորդին, կոսդանդինը, կարելի չէր գտնել։ Ագգականները, գաշտին ամէն անկիւնը փնտռտուքներէ վերջ, յանկարծ այն գաղափարը ունեցան թէ այս տղաքը Լազարինա վերադարձած էին։ Ցաջորդ օրը, փոքրիկ Իրէնը իր մօրը համար կը հառաչէր։ Կոնգադենիի հայրը եւ հօրեղբայրը ճամբայ ինկան։ Ընդոնիս, ժամացոյցին իրեն պատկանելովը հանգերձ, փախկանկատութիւնը ունեցաւ գայն Ֆրոգինի յանձնելու համար, ճամբորդներուն տալու։ Ինչ որ ալ ըլլար հանգուցեալին վրայէն գտնուած իր մէն էր եւ մանաւանդ անոր մահուան պատճառը։ Պարզուկ նամակ մը կ'ընկերոջ մը

թուրքերը, որոնց քրիստոնեաներուն հանդէպ ընթացքը կը գովաբանէր Թուրք ժամուլը, իրենք գիրենք անգամ չէին խնայեր։ Իրենց սպաներն իսկ կը կողոպտէին։ Բարձրաստիճան սպայ մը, երկու հետեւակով, Ցոմոքսէն Ցէրվանֆիքա գացած ատեն, կէս ճամբան յարձակում կրեց եւ հետեւակները ոեւէ կերպով չդիմադրեցին։ Սպաները ձիերէն վար կ'իջեցնեն, անոց համազգեստը կը հանեն եւ վրանին գտնուած բոլոր արժէքաւոր առարկաները կը կողոպտեն։ Սպաները հետիոտն, կիսամերկ Ցոմոքսս կը վերադառնան, մինչդեռ յափշտակիչները իրենց ակամայ յաճախորդներուն քով կը վազէին։

Այդ քաւանաւորուած յանկուցիչ կառքերը, ազատօրէն Թեսալիոյ մէջ կը շրջին։

Որպէս զի չամբասուածանք թէ ընթերցողին գումը շարժելու համար ըստ դիպուածի կը հնարենք,

միայն այնպիսի իրողութիւններ կը թուենք որոնց ճշգրիտ ըլլալը հաստատել գիւրին է։ Երբ Միշէլ Սոթիրիսի մահէն վերջ անոր սիրելի ցնցոտիները հանեցին, իր հոգին անպայման գերագոյն ծամածռութիւն մը ունեցաւ։ Սպաներէն նուազ գարդարուած, անոնցմէ նուազ չտառապեցաւ սակայն։ Իր վկէն մետաքսեայ կապոյտ Թաշկինակը խնամով քակեցին։ Ոչ իր ֆէսը, ոչ ալ բաճկոնը Թողուցին վրան։ Այս կանխագոյշ մարդը գրաւումէն ի վեր Թրքական գգակը կը կրէր։ Ա՛հ, եթէ գողերը գիտնային։ Սոթիրիս իր գգակին երիցին ներքին մասին մէջ հազար տրախմի արժող Թղթադրամ մը կարած էր։ Անկասկած, Միշէլ Սոթիրիսի ականները պիտի կճղտային իր անձին ամենալաւագոյն մասը կազմող այդ սուերուն փոխադրութեամբ տեսնելով։

Թարգմ. Գ. Ք.

(Շար.)

խոստումներուն՝ ցարդ տեղաւորման աշխատանքներուն չէ սկըսուած: Պ. Փոնսօ իր քարտուղարը անմիջապէս ղրկած է վրանաքաղաքները՝ քննելու համար կարօտ գաղթականներու վիճակը եւ կայաններու դրութիւնը: Նոյնպէս մարզպանին ուշադրութեան յանձնած է Պէյրութի Էշրէֆիէ թաղին մէջ եկեղեցիի եւ դպրոցի շէնքերուն անհրաժեշտ պէտքը եւ խնդրած որ պէտք եղած հրահանգները տրուին անոնց շինութեան համար:

Հելլէն նախարարական տագնապը

Ծոմակալ Քոնտուրիոթիս քաղաքական կուսակցութեանց պետերուն հետ երկար տեսակցութիւններ ունեցաւ՝ Նախարարական նոր տագնապին առթիւ: Հետզհետէ ընդունեց Նախորդ վարչապետ Զայիմիսը, ազատական կուսակցութեան խորհրդարանային վարիչ Սոֆուլիսը, հրաժարեալ ելմտական Նախարար Քաֆանտարիսը: Սոֆուլիս թելադրեց որ նոր դահլիճը կազմելու պաշտօնը տրուի Վէնիզէլոսի, քանի որ անոր կուսակցութիւնը աւելի մեծ ուժ կը ներկայացնէ խորհրդարանին մէջ եւ քանի որ անոր Նամակն էր պատճառ Նախարարական տագնապին: Սոֆուլիս ըսաւ նաեւ որ իրաւունք պէտք է տալ Վէնիզէլոսի՝ խորհրդարանը լուծել Նախագահական հրամանագրով, քանի որ դեռ Ծերակոյտ չէ կազմուած:

Ծոմակալ Քոնտուրիոթիս ընդունեց նաեւ Միխալաքոփուլոսը, զօր. Մէթաքսասը, Ցալտարիսը, Փափանաստասիուն եւ Վէնիզէլոսը: Ցալտարիս եւ Մէթաքսաս հակառակ են խորհրդարանի լուծումին: Միւսները այս մասին համակարծիք են Վէնիզէլոսի: Քաղաքական շրջանակներու մէջ գրեթէ ստոյգ կը նկատուի թէ Վէնիզէլոս պիտի կազմէ իր հինգերորդ դահլիճը: Վերջին հեռագրի մը համաձայն, Քոնտուրիոթիս Վէնիզէլոսի յանձնած է վարչապետութիւնը:

Պուլկարիոյ պարտքերը յետաձգուած

Թայմզի Սոֆիայի Թղթակիցը կը հեռագրէ.—

Սոֆիայի միջդաշնակցային յանձնաժողովը հաղորդեց պուլկար կառավարութեան թէ՝ Փարիզի Դարմանումներու Յանձնաժողովը Նկատելով վերջին երկրաշարժներուն հետեւանքով Պուլկարիոյ կրած վնասները, որոշեց յետաձգել յառաջիկայ Հոկտեմբեր 1ին գանձուելիք մասնավճարին վճարումը: Գալով միւս վեցամսեայ վճարումին, Դարմանումներու Յանձնաժողովը իրեն կը վերապահէ նոր քննութիւն մը կատարելու իրաւունքը, ստուգելու համար Պուլկարիոյ վճարման կարողութիւնը, ու եթէ հարկ տեսնէ, անոր ալ յետաձգման որոշում պիտի տայ:

Իտալիա եւ Աւստրիա հաշտուած

Ստէֆանի գործակալութիւնը կը հաղորդէ որ այս օրերս Մուսոլինիի եւ Աւստրիոյ վարչապետ Զայփէլի միջեւ նամակներ փոխանակուեցան՝ երկու կառավարութեանց յարաբերութիւնները նախկին մտերմական վիճակին բերելու համար: Իր նամակին մէջ Զայփէլ կ'ըսէ թէ Աւստրիոյ համար խնդիրը պարզապէս մշակութային բնոյթ ունէր, ինք միշտ Իտալիոյ ներքին մէկ խնդիրը նկատած է Վերին Ատիճէի հարցը եւ այն կարծիքէն է թէ անոր բնակիչները իրենց բաղձանքներն ու գանգատները պէտք է Հռոմ ներկայացնեն:

Վարչապետը կ'աւելցնէ որ Աւստրիոյ պատասխանատու անձնաւորութիւնները միշտ զգուշացած են խառնուելու Իտալիոյ ներքին քաղաքականութեան եւ թէ ապագային ալ այդ ընթացքին պիտի հետեւին: Անոնք երբեք չեն մասնակցած հակիտալական ցոյցերուն եւ չեն քաջալերած զանոնք:

— Եթէ ոչ - պատասխանատու տարրեր կը փորձեն նոր ցոյցեր կազմակերպել, կառավարութիւնը պիտի հակառակի ատոր իր բոլոր միջոցներով:

Նամակներու փոխանակութենէն յետոյ, Մուսոլինի հրաման տուաւ Վիեննայի իտալական դեսպան Աւրիթիի որ իր պաշտօնատեղին վերադառնայ:

ՉՈՐՍ ՎՐԱՑԻՆԵՐ ԳՆԴԱԿԱՀԱՐՈՒԱԾ

Անգլիական գործակալութիւն մը Պաթումէն կը տեղեկանայ թէ գնդակահարուած են չորս պաշտօնեաներ, որոնց մէկը մաքսատան տնօրէնը, որովհետեւ գործակցած էին մաքսանենգներուն:

Նաւային մեծ տողանցք Հավրի մէջ

Երէկ Հավրի առջեւ տեղի ունեցաւ ֆրանսական Նաւային մեծ տողանցք մը, որուն մասնակցեցան 80 զանազան մարտանաւեր: Հանրապետութեան Նախագահ Պ. Տումէրկ երէկ առաւօտ Փարիզէն մեկնեցաւ դէպի Հավր, ուր հասաւ ժամը 10.45ին:

Ի պատիւ Նախագահին ընդունելութիւններ եղան Քաղաքապետարանին եւ Առեւտրական սենեակին մէջ: Կէսօրին Պ. Տումէրկ ճաշեց «Տիւքէն» յածանաւին մէջ, յետոյ այցելեց «Ժան տ'Արք» դպրոց-նաւը, ու անցաւ «Ժակուար» թորփիլահալածին մէջ, որուն վրայ պարզուեցաւ Նախագահական դրօշակը: «Ժակուար»՝ շրջապատուած «Ուրական» եւ «Սիմուն» թորփիլանաւերով, անցաւ երկու գիծի վրայ ծիածանի ձեւով շարուած 80 մարտանաւերու մէջէն: Ամբողջ տողանցքի ընթացքին, 100 օդանաւեր — ջրօդանաւ, ռմբաձիգ օդանաւ, հետազօտիչ սաւառնակ եւն. — շրջան ըրին ծովուն վերեւ: Տողանցքը վերջացաւ ժամը 16.30ին, երբ Հավրի մէջ նոր քարափի մը եւ նոր աւազանի մը բացումը կատարուեցաւ:

Տողանցքին մասնակցեցան մարտանաւեր թէ Ատլանտեանի եւ թէ Միջերկրականի Նաւատորմիղէն: Երկար տարիներէ ի վեր այսքան մեծ ռազմափորձ տեղի չէր ունեցած:

Ուր են աղէտեալները

Նոպիլէն և ընկերները փնտռելու համար կորսուեցան խիստ արժէքաւոր դէմքեր՝ բեւեռախոյզ Ամունտսէն, օդաչուորդ Կիլպօ, Տիթրիքսէն, Քիւվէրվիլ, Վալէթ, Պրազի, որոնցմէ լուր չկայ 15 օրէ ի վեր: Արդիւնքը եղաւ ա՛յն, որ մինչեւ հիմա միայն Նոպիլէ ազատուեցաւ. զինքը ազատող շուէտացի օդանաւորդ Լունտպորկ մնաց աղէտեալներուն մօտ. իսկ վերջին անգամ կորսուեցաւ ռուս օդանաւորդ Պապուշքին, որ «Մալիգին» խորհրդային Նաւուն վրայէն թռած էր դէպի բեւեռ: Գումար՝ ութ հոգի կորսուած, մէկ հոգի ազատուած:

Մոսկուայէն հեռագիր մը կ'ըսէ թէ «Կրասին» սառնաբեկ նաւը յաջողած է փրկել Լունտպորկը եւ Վիյլիէրիի խմբակին մարդիկը: Այս լուրը դեռ չէ հաստատուած: Միակ ստոյգ լուրն այն է թէ Յուլիս 1ին «Կրասին» մինչեւ 80 մղոն մօտեցած էր յիշեալ խմբակին գտնուած տեղին: Օսլոյէն հեռագիր մը կ'ըսէր թէ Ամունտսէնի մարմինը գտնուած է Նորվեկիոյ ծովուն մէջ: կառավարութիւնը կը հերքէ այս լուրը:

Հ. Յ. Դ. ՓԱՐԻԶԻ ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ԿՈՄԻՏԷԻ

ներկայացուցչական ժողովը՝ այս Ուրբաթ իրիկուն ժամը 9ին:
60 Rue des Ecoles, Chohe Parisienne Մէթրօ՝ Սէն-Միշէլ:

ՀՐԱՏ. Հ. Յ. Դ. ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ Կ. Կ.-ի

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ»Ը

Ս. ՎՐԱՑԵԱՆԻ

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՍՈՒՐԻԱ 40 ՖՐԱՆՔ
ԱՄԵՐԻԿԱ 3 ՏՈԼԱՐ, ՈՒՐԻՇ ԵՐԿԻՐՆԵՐ 2 ՏՈԼԱՐ

Ստանալու համար դիմել՝ Imprimerie »Navarre» 5 Rue Gobelins, Paris, (France). կամ Hairenik Press, 13-15 Shawmut St. Boston, Mass. (U. S. A.). կը ծախուի նաեւ Յառաջի խմբագրատունը:

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԴԱՏՇԱՀԱՆԴԷՍ
ՍԷՆ ՔԼՈՒԻ ԱՆՏԱՌԻՆ ՄԷՋ

8 ՅՈՒԼԻՍ ԿԻՐԱԿԻ ԺԱՄԸ 10ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԵՐԵԿՈՅ
ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ Հ. Յ. Դ. «ՊԷԼՎԻԼ»Ի, «ԵՌԱԳՈՅՆ»
ԵՒ «ՎՌԱՄԵԱՆ» ԵՆԹԱԿՈՄԻՏԷՆԵՐՈՒ ԿՈՂՄԷ

կը նախագահէ **ԸՆԿ. ԱՐՇԱԿ ՋԱՄԱԼԵԱՆ**

նուագ, հայկական եւ գեղջկական պարեր, արտասանութիւն, դաշտային խաղեր եւայլն:

Հասարակութեան հանգստութիւնը ապահովելու եւ աւելորդ ծանրաբեռնումներու տեղի չտալու համար, դաշտին վրայ խնամուած եւ ճոխ պիւֆէ՝ ժողովրդական գիներով: Պաղ գինի, գարեջուր եւ լիմոնատ, պտուղներ, հաց եւայլն:

ՑԵՐԵԿՈՅԹ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Մարսէյլի Հ. Յ. Դ. Պ. միութիւնը իր հիմնարկութեան դ. տարեդարձին առթիւ կազմակերպած է ցերեկոյթ մը, 15 Յուլիս կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2ին, 84 րիւ Շափ պօն թէաթրի մէջ:

կը ներկայացուի՝ **ՎԵՅՈՒԿԷՅ ՊՈՐՏԻ ԺԱՌԱՆԳ ՄՆԱՑԱԾ ՄՆՏՈՒԿԸ**

Բանախօսութիւն, արտասանութիւն եւ երգեր: Մուտքը ազատ է:
կը խնդրուի բոլոր միութիւններէն նկատի առնել այդ օրը:

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Այս Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.45ին, 84 Rue Chapeի Թատերասրահը կովկաս. պետ. Թատրոններու դերասաններ՝ Տիկիններ ԴՈՒՐԵԱՆ-ԱՐՄԷՆԵԱՆ, ԱՍՏՂԻԿ եւ ԼԵՒՈՆ ԻՐԱՄԵԱՆ եւ մասնակցութեամբ ըթուտիայի ղեկավար Մ. ՄԱՐՈՒԹԵԱՆԻ:

կը ներկայացնեն՝ **ԱԼԵԿՈԾ ԾՈՎԸ** (ԱՆՆԱ ՔՐԻՍՏԻՆ)
իսկ կիրակի երեկոյ նոյն ժամուն եւ նոյն տեղը
ՓՈՂՈՑԻ ԱՂՋԻԿԸ եւ ՀԷՔԵԱԹԸ

ԳԻՆԵՐԸ.— Բացի պատուոյ տօմսերէն, Ա. կարգ 15, Բ. կարգ 10 եւ Գ. կարգ 6 ֆրանք:

Հ. Յ. Դ.

Մարսէյլի Պ. Մ. ընդհ. ժողովը՝ այս Շաբաթ իրիկուն ժամը 8.30ին ծանօթ հաւաքատեղին: Կը հրաւիրուին բոլոր ընկերները:

Տէսինի «Կայծակ» խումբի վիճաբանական ժողովը՝ վաղը Հինգշաբթի երեկոյ ժամը 7.30ին Café de la Paixի սրահը: Կը խօսի՝ Ընկ. Մինաս Ճիհանեան: Նիւթ՝ Հայ-Քրտական կնճիռը: Ներկայանալ անդամատոմսով:

Լիոնի Պատ. Միութեան վիճաբանական ժողովը՝ վաղը Հինգշաբթի իրիկուն ժամը 8.30ին, Գրադարանի սրահը: Կը հրաւիրուին ընկերներն ու համակիրները:

Մարսէյլի Պ. միութեան հրապարակային վիճաբանական ժողովը՝ վաղը Հինգշաբթի իրիկուն ժամը 8.30ին Պատանեկան միութեան Գրադարան Ընթերցասրահին մէջ: Նիւթ՝ Եռագոյնը պէ՞տք է ընդունիլ որպէս ազգային դրօշակ: Կը հրաւիրուին հայրենակիցները: Մուտքը Ազատ:

Լիոնի Կայծակ խումբի վիճաբանական ժողովը՝ այս իրիկուն ժամը 8.30ին, Գրադարանի սրահը:

ՑՈՒՇԱՏԵՏՐ

Ե. Կ. ԽԱԶԻ Լիոնի մասնաճիւղին ընդհ. ժողովը՝ այս կիրակի ժամը 2ին, 34 Rue Villeroy, բոլոր անդամուհիներուն ներկայութիւնը անհրաժեշտ է:

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

— «Վարպետ» Յովհաննէս Պօյաճեան կը փնտռէ իզմիրի «Հայ Որսորդաց Ակումբ»ի որսորդապետ Էօտէմիշցի Գարլօ (բուն անունը կարապետ) Յովհաննէսեանը, արհեստով Թիթեղագործ, որ 1925ին կը գտնուէր Բէթիմօ, Կրետէ: Իմացնել «Յառաջ»ի:

Կը խնդրուի Յունահայ Թերթերէն արտատպել:

Բ. ԱԲԳԱՐԵԱՆ
վկայեալ հիւանդապահ, նախկին տամնապետ հիւանդապահ Արեւելեան բանակին, 14 երկար տարիներու փորձառութեամբ կը խնամէ ամէն տեսակ հիւանդներ: Մասաժ, վանտուզ, փիքիւր, փանսըման եւայլն: վկայեալ աղքատներուն ձրի:
Հասցէ՝ 6 Rue Grégoire des Tours. Paris (6e),

Կարուիլ կ'ուզուի
«փյաս տէ ֆէթ» մէթրոյին մօտերը բնակող աշխատաւորներ կ'ուզուին՝ բոպ, պլուզ, շարփ եւ քթան ժաքէթներ կարելու համար: դիմել՝ Մ. եւ Մ. Էլիոփոլօ, 25 Rue Compans, Թիւ 41 սենեակ, մէթրօ փյաս տէ ֆէթ:

ԻՐԱՒԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ
E. STEFIKI
վկայեալ իրաւագէտ, քաղաքականգիտութեանց վարժարանէն:
106 Ave. Kléber, Paris (16e)
Հեռ. Passy 72.56
15 օրէն ֆրանսա մտնելու իրաւունք (AFFIDAVIT) ձեռք կը բերէ, ինքնութեան Թուղթեր կը հանէ:
կ'ընդունի ամէն օր (ի բացառեալ շաբաթ) կէսօրէ ժամը 4—7.

Clinique C O V O
ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
Յ. ՊՈՒՌՆԱՋԵԱՆ
107 Rue Lafayette, Paris (Xe)
Ամէն օր ժամը 2.30—7.30
Tél. Trudaine 29-04

ԲԺՇԿԱ-ՎԻՐԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԴԱՐՄԱՆԱՏՈՒՆ ԵՒ ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺԱՐԱՆ
Տօքթ. ՍԷԹԵԱՆ
38, Ave. St. Ouen PARIS (18me) Tél. MARCADET 03-64
Ընդհանուր հիւանդութիւններ սեռամիզային, վեներական, թոքի, կանանց հիւանդութիւններ. վիրաբուժական գործողութիւն, ելեկտրադարմանում:
ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺԱՐԱՆ Ակռայի դարմանում, քաշել 10 ֆր.ի, արուեստական ճերմակ ակռայ 20 ֆրանք, ոսկի քուրոն 80 ֆրանքէն սկսեալ:
ԱՄԷՆ ՕՐ ՈՒ ԿԻՐԱԿԻ ԲԱՑ Է

IMPRIMERIE - MASSIS - ÉDITIONS
208bis, Rue Lafayette Paris (10)
Le Gérant: E. SOUVIGNY

ՅԱԿՈԲ ՊԱՀՐԻ եւ ԳԱՄԷՐ ԲԵՆԻԱՄԻՆ
ԻՐԱՒԱԳԷՏՆԵՐ
ՊՈԼՍՈՅ ՓԱՍՏԱԲԱՆԱԿԱՆ ԿԱՃԱՌԷՆ
8 Ave. Frémiet, Métro: Passy Tél. AUTEUIL 72-..
կը ստանձնեն վաճառականական, ժառանգական եւ ամէն կարգի դատերու պաշտպանութիւնը, ինչպէս նաեւ միջազգային իրաւական եւ վարչական ամէն տեսակ խնդիրներու հետապնդումը:
Իրաւագիտական խորհրդակցութիւններ՝ լաւ պայմաններով
կ'ընդունին՝ ամէն օր (բացի կիրակիէ) ժամը 9էն 12 եւ կէսօրէ վերջ ժամադրութեամբ:

ԶԱՆԱԶԱՆ ՆՈՐ ԳԻՐՔԵՐ
կարմիր աստղի տակ 30, Սիդոնիա 12, Աւազակապետը, Ալիսի սիրահարը 15, Սիրանուշ 15, ձէք (790 էջ, կազմուած), Սիրային ոճիր մը 12, Յարութիւն (Թոլսթոյ, 610 էջ) 50, Հայնիքին ուխտաւորները 9, կին, խաղ եւ գինի 12, կարմիր ժամ 10, Լեռան ոգին 15, Մացառներուն մէջ (2 հատոր) 25, Գոնսթանթէն 10, Երուսաղէմը Տարլէքարլիի մէջ 10, Մալէսքօ 15, Սիրոյ խորանին առջեւ 4, Հին Աստուածներ 15, ...լոմէ 4, Ապերախտ գրագիրը 4, Տարաբախտ ուսանողը 5, ...բէտոին հօճա 17.50, Պէքրի Մուսթաֆա 5, Քէօր օղլու 2, ձեպընթաց Նորաձինը 2, Բիւրեղեայ խիցը (294 էջ) 10, Ղարիպ եւ Շահ Սէնէմ 7, Աշըգ Քէրէմ 7, Շահ Իսմայիլ 5, ...սիանոս 2, Մահացու սէր 3, Մակաբոյծ 5, Օթէլլօ 10, Համլէթ, ֆրանս. խօսակց. 6, 8 եւ 10, Երազահաններ 5, 10, եւ 12, ...րաններ՝ 3, 5, 6, 10, 12.50, 25 եւ 30, Հայաստանի մեծ քարտէս 20, ինչպէս նաեւ հին կամ նոր ամէն տեսակ գիրք: Պահանջեցէք մեր գրացուցակը եւ ընտրեցէք ձեր նուէրցու գիրքերը: ...թիւններու եւ գրադարաններու մասնաւոր զեղչ:
ՆՈՒԷՐ.— 25 ֆր.է աւելի գիրք առնողին 5 ֆր.ի գիրք նուէր կը տրուի, 50 ֆր.է աւելիին 10 ֆր.ի, 100 ֆր.է աւելիին 15 ֆր.
Դիմեցէք՝ L. Mozian, 51 Bld. Auguste Blanqui, Paris

ԲԱՑՈՒԱԾ Է ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԵԾ ՍՐՃԱՐԱՆ-ՃԱՇԱՐԱՆ
ԴԱՆԻԷԼԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ
31 Rue Voltaire, LYON, (Rue Mazenodի անկիւնը)
Ամէն տեսակ արեւելեան եւ եւրոպական կերակուրներ, անուշեղէններ եւ խմորեղէններ: Ուր եւ է ժամու ունինք պատրաստուած եւ քուշ պաշը շիշ քէպապ փիտէով: Զուտ խաղողէ պատրաստուած օղի, ամէն տեսակ ընտիր աղանդերներ տրուին առատօրէն եւ ձրի:
ՇԱԲԱԹ, ԿԻՐԱԿԻ եւ ՏՕՆ ՕՐԵՐ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ
Մեր նշանաբանն է առատութիւն, արագութիւն եւ մաքրութիւն: փորձեցէք անգամ մը:

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՃԵՐՄԱԿ ՊԱՆԻՐ
Նօռմանտիի անարատ կաթով պատրաստուած Արեւելեան ընտիր ճերմակ պանիր անմրցելի գինով: դիմել՝ Fabrication de fromage blanc Oriental à la Poterie-au-Perche, par St Maurice-les Charencey (Orne), Normandie, կամ Պ. ԽԱՊԱՂԱՏԵԱՆի՝ 67 Ave. du Président Wilson, Montreuil s/Bois, Seine.

ՇԻՐԱԿ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՍՈՒՐՃԻ
26 Rue Trévise: մէթրօ՝ Cadet Tél. Provence 38..

ՖՕՆ ՏԸ ՔՕՄԷՐՍ, ԽԱՆՈՒԹ, ԵՒԱՅԼՆ
ՓՆԵԼՈՒ ԵՒ ԾԱԽԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ
դիմեցէք՝ A L'ETUDE GABRIAC, ՓԱՍՏԱԲԱՆ
15 Rue Tronchet (Madeleine - St. Lazare) Թէլ. 24-0 4 80
ՈՒՐ ՊԻՏԻ ԳՏՆԷՔ ՀԱՅՐԵՆԱԿԻՑ ՄԸ՝
Պ. ԻՆԷՃԵԱՆ, գրասենեակի տնօրէն, որ մասնաւորապէս պիտի զբաղի հայ յաճախորդներով: Վստահելի գործ: Իրաւական խորհրդակցութիւններ ձրի

ԲԱՑՈՒԱԾ Է
ՓՈՐՁԱՌՈՒ ԴԵՐՁԱԿ
L. ԳԱԶԱՆՃԵԱՆ ԴԵՐՁԱԿԱՏՈՒՆԸ
40 Rue de Provence, PARIS (9e)
Ուր պիտի գտնէք ընտիր կեղպասներու վրայ ֆրանսական, անգլիական եւ իտալական ձեւերով օժտուած անմրցելի coupe եւ խնամուած կար:
ԳՆԱՀԱՏՈՒԱԾ ՀԱՅ ԵՒ ՕՏԱՐ ՀԱԳՈՒՍՏԻ ՍԻՐԱՀԱՐՆԵՐԷՆ

ՀԱՅԿ. ԲՈՒԺԱՐԱՆ - POLYCLINIQUE de BELLEVILLE
տէր եւ տնօրէն՝ ՏՕՔԹ. ԳՐԳՈՅԵԱՆ
29, Rue (Place) des Fêtes, Paris, XIX. Tél. Nord 96 - 61
Բաց է ամէն օր, ուր շատ մը մասնագէտ բժիշկներէ կը խնամուին ամէն տեսակ ներքին եւ վեներական հիւանդութիւններ: Աչքի մասնագէտը կ'ընդունի Գշ., Եշ. եւ Շաբաթ օրերը ժամը 3—5: Քթի, կոկորդի ու ականջի մասնագէտը ամէն Երեք. եւ Շաբաթ օրերը ժամը 1—3: ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺը ամէն օր ժամը 9էն 19: Կիրակի 9—12:

Գ. ՅԱԿՈԲԵԱՆ ԻՐԱՒԱԳԷՏ
Կը զբաղի ամէն տեսակ առեւտրական, քաղաքային եւ պատժական դատերով: Կը ստանձնէ մասնաւորապէս ինքնաշարժի արկածներու վարձակալութեան վերաբերեալ դատական գործեր, ինչպէս նաեւ ապահովագրական վէճեր: Կը խմբագրէ ամէն տեսակ actes (baux, vente et nantissement de fonds de commerce, constitution et liquidation de sociétés). Ֆրանսահպատակութիւն ուղողներու համար կատարէ վարչական ձեւակերպութիւնները լաւագոյն պայմաններով:
Ընդունելութեան ժամեր ամէն օր 9.30-12 և ժամադրութեամբ
13 Rue Béranger, Métro République, Tél. Archives 15-..

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

ԲԱԺՆԵԳԻՆ

	3 ամս.	6 ամս.	Տար.
ՖՐԱՆՍԱ	35ֆ.	70ֆ.	140ֆ.
ՍՈՒՐԻԱ		20 ղ.	40 ղ.
ԵԳԻՊՏՈՍ		»	»
ԻՏԱԼԻԱ		250 ֆրանք	
ԱՄԵՐԻԿԱ		6 տլ.	10 տլ.
ԵՒՐՈՊԱ		100 ֆ.	200 ֆ.

"HARATCH"

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Directeur-Propriétaire : SCHAVARSCH MISSAKIAN

Rédaction & Administration / Խմբագրատուն — 208bis, Rue Lafayette PARIS (10e)

TÉLÉPHONE : NORD 57-82

MÉTRO LOUIS-BLANC ou JAURÈS

Հասցէի փոփոխութեան համար պէտք է վճարել 2 ֆրանք

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 5 ՅՈՒԼԻՍ 1928

5 JUILLET 1928

Դ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 691 — ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ — ԳԻՆ՝ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԾՈՎԵՐՈՒ ՏԻՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ

Ֆրանսական նաւատորմը առջի օր Հավրի առջեւ կատարեց հանդիսաւոր տողանցք մը, որուն մասնակցեցան 80 մարտանաւեր եւ 100 օդանաւեր:

1914էն ի վեր առաջին անգամն է որ ա՛յսքան մեծ թիւով նաւային ուժերու համախումբ ցուցադրութիւն կը կատարուի Ֆրանսայի մէջ: 1925ին Շէրպուրկի առջեւ կատարուած տողանցքին մասնակցած էին 6 զրահաւոր, 12 ընդծովեայ եւ 20 թորփիլանաւ միայն, բոլորն ալ հին տիպարի մարտանաւեր, որոնք հետզհետէ կը քաշուին հրապարակէն:

Մինչդեռ այս անգամուան տողանցքին մասնակցեցան վերջին դրութեամբ շինուած նոր ռազմանաւեր՝ 8—10.000 թոնոնոց յածանաւեր, 2400 թոնոնոց թորփիլահալածներ, 1500 թոնոնոց թորփիլանաւեր, եւ 600—1400 թոնոնոց ընդծովեաներ:

— Պատերազմէն ի վեր Ֆրանսա մեծ ճիգեր կը թափէ զօրաւոր նաւատորմ մը կազմելու համար: Ընկղմած կամ հինցած մարտանաւերուն տեղ նորը շինելու համար յաջորդաբար 11 անգամ վարկ քուէարկուեցաւ եւ ցարդ 290.000 թոնօ տարողութեամբ զանազան նաւեր շինուեցան կամ շինուելու վրայ են: Այսօր կէս միլիոն թոնօ տարողութեամբ նաւատորմի տէր դարձած է Ֆրանսա:

Զինադադարէն ի վեր մեծերը պայքարի մէջ են՝ ծովերու տիրապետութեան համար: Անգլիա, Ամերիկա, Ճափոն, Ֆրանսա եւ Իտալիա իրարու հետ մրցումի ելած են՝ զօրաւոր նաւատորմ ունենալու համար:

Ֆրանսա եթէ ծովային ուժ ունենար, ԺԸ. դարուն աշխարհի մեծագոյն գաղթային պետութիւնը պիտի դառնար: ԺԹ. դարուն յաջողեցաւ տիրանալ գաղթային կայսրութեան մը, որ կը տարածուի մօտ չորս միլիոն քառակուսի մղոն տարածութեան վրայ, 50 միլիոն բնակչութեամբ: Անգլիայէն վերջ երկրորդն է: Այժմ այդ կայսրութիւնը ընդարձակելու մասին չէ որ կը մտածէ, այլ զայն պահելու:

— «Եթէ Ֆրանսա այնքան ուժգնօրէն կապուած է իր ծովային զինուորական ուժին, եւ ա՛յնքան փճուած թոյլ չտալու որ անիկա քայքայուի, պատճառը պաշտպանել չէ փառատենչութիւններ, որ յուզում կրնան առաջ բերել հոս հոն:

«Իսկ միակ փառատենչութիւնը, — որովհետեւ ճիշդ է թէ Ֆրանսա ունի կենդանի ու տոկուն փառատենչութիւն մը — խաղաղութիւնն է, խաղաղութիւն իրեն եւ բոլորին համար»:

Այսպէս խօսեցաւ Հանրապետութեան Նախագահ Պ. Տումէրկ, Հավրի առջեւ, «Տիւքէն» յածանաւին մէջ տրուած հանդիսաւոր հացկերոյթի մը ընթացքին:

Ուրեմն Ֆրանսա կը սպառազինուի յանուն «խաղաղութեան,» յանուն իր 36000 մղոն երկարութեամբ ծովային ճամբաներու ապահովութեան:

Երբ պատերազմը վերջացաւ, Անգլիա ունէր ա՛յնքան մեծ ուժ, որ կրնար գեղչել իր նաւային սպառազինութիւնը: Մինչ Ֆրանսա իր ամբողջ ուժը տուած ըլլալով ցամաքային պատերազմին, Զինադադարի սկիզբը նաւային տկար ուժ մը միայն ունէր: Պատերազմի ընթացքին կորսնցուցած էր 113.000 թոնօ տարողութեամբ մարտանաւեր, եւ տեղը շինած միայն 28.000 թոնօ: Մինչ Անգլիա իր կորսնցուցած 570.000 թոնոյին տեղ աւելիով նորը շինած էր:

Ֆրանսա, որ պատերազմէն առաջ երկրորդ ծովային մեծ պետութիւնն էր, արդէն 1914ին չորրորդ աստիճանի ինկած էր, իսկ 1922ին այդ ուժին կէսն ալ կորսնցուցած էր:

Երբ 1920ին Ուաշինկթընի Նաւային զինաթափութեան խորհրդաժողովը տեղի կ'ունենար, Ֆրանսա տեսաւ թէ շատ ետ կը մնայ Անգլիայէն, Ամերիկայէն ու Ճափոնէն: Մինչ իր գաղութները պահպանելու համար անհրաժեշտ էր շատ զօրաւոր նաւատորմ մը:

Ուաշինկթընէն յետոյ շատ խօսուեցաւ նաւային զինաթափութեան մասին: Մէկ կողմէ Ազգերու Դաշնակցութեան մասնաւոր յանձնաժողովը, միւս կողմէ Ժընեւի անցած տարուան խորհրդաժողովը, — որուն չմասնակցեցաւ Ֆրանսա — երկար ատեն ջուր ծեծեցին, առանց արդիւնքի մը յանգելու:

Ֆրանսա այս մասին ունի իր տեսակէտը, որուն վրայ անդրդուելի կը մնայ: Այն թէ՝ նաւային, ցամաքային եւ օդային սպառազինումները կարելի չէ իրարմէ անջատել: Լաւագոյն միջոցն է իւրաքանչիւր երկրի համար նաւային սպառազինութեան առաւելագոյն քանակ մը որոշել, առանց զանազանելու նաւերու տեսակը:

Մեծերու կռիւը չէ վերջացած դեռ: Ժընեւի մէջ կամ այլուր տակաւին շատ վիճաբանութիւններ պիտի կատարուին, երեւոյթները փրկելու համար:

Իրաւունքը զօրաւորինն է: Այս պերճախօս ճշմարտութիւնը կը պահէ իր ուժգնութիւնը՝ աշխարհի ստեղծագործութենէն ի վեր: Ամէն պետութիւն սպառազինման համար իր որոշ ծրագիրն ունի, որուն գործադրութեան կը նուիրէ իր նիւթական բոլոր միջոցները, առանց ազդուելու աջէն կամ ձախէն եկած [illegible]:

Ամէն երկիր կը սպառազինուի՝ թշնամին վախցնելու եւ խաղաղութեան մէջ ապրելու համար: Ամէն ազգ վառօդը չոր կը պահէ՝ փոքրերը պահելու համար իրենց անկախութիւնը, մեծերը իրենց աշխարհակալական ծրագիրներուն համար:

Թուրքիա եւս, որ Մեծ Պատերազմին կորսնցուցած էր իր նաւային ուժին մեծ մասը, տարիներէ ի վեր անհնարին ճիգեր կը փորձէ՝ օդային եւ ծովային արդիական նաւատորմ մը կազմակերպելու համար: Իթթիհատականներու «Տօնանմա Ճէմիէթի»ին յաջորդած է օդանաւային ընկերութիւնը, իր վիճահանութիւններով, մինչ քաղաքները իրարու հետ մրցումի ելած են՝ սաւառնակ մը աւելի նուիրելու համար բանակին:

Իսկ մեր հեռաւոր հայրենիքին մէջ՝ խեղճ ժողովուրդը զինաթափ կ'ըլլայ, յանուն... համաշխարհային յեղափոխութեան:

Հ. Ս.

ՄԱՄՈՒԼ

ԻՆՉՊԷՍ ՓՐԿԵԼ ՍԵՐՈՒՆԴԸ

Պուքրէշի Հայաստանը խօսելով Գահիրէի մէջ կազմուած «Հայ կրթական եւ հրատարակչական Համազգային Միութեան» մասին, կը գրէ (28 Յունիս).

— «Ուրիշ առիթներով ըսած ենք, եւ կը շեշտենք այսօր ալ, թէ՝ քանի որ գաղութահայութեան առջեւ գոցուած են այսօր — եւ չգիտենք դեռ մինչեւ երբ գոց պիտի մնան— հայրենիքին դռները, անոր համար միակ հերթական ու այրող խնդիրը իր ազգային ինքնուրոյն անհատականութիւնը պահելու խնդիրն է, որուն շուրջ պէտք է կեդրոնացնէ ան իր ճիգերուն եւ ջանքերու մեծագոյնը, եթէ ոչ ամբողջութիւնը:

Եւ այս ոչ միայն անոր համար որ գաղութահայ ազգային-հաւաքական կեանքը առկէ դուրս իմաստ եւ բովանդակութիւն չունի, այլ անոր համար մանաւանդ, որ մեր ժողովուրդին կէսը — չհաշուած Հայաստանէն դուրս խորհրդային երկիրներու մէջ ապրողները — կը գտնուի այսօր գաղութներու մէջ եւ ենթակայ է ազգայնօրէն— որ հայրենիքի հաշուին ըսել է նաեւ ֆիզիքապէս — ոչնչացման վտանգին:

Ութը հարիւր հազար հայրենազուրկ հայ զանգուած մը, ցրուած չորս հովերուն ու ծովերուն, կը գտնուի այսօր հայ արմատէն կտրուելու, օտարանալու վտանգին տակ: Այս վտանգը ահաւոր է մանաւանդ այն պատճառով, որ անտեսանելի սովորական աչքերու համար: Ան կը կոտորէ առանց զէնքի ու առանց արիւնի: Անոր հարուածը կը սպառնայ սպաննել ոչ թէ մեր մարմինը, այլ մեր հոգին, մեր ազգային իտէալը, այն՝ որ կը կապէ մեզ մեր երկրին, մեր բնիկ ժողովուրդին եւ անոր մեծ իտէալին:

Անոր ընաջնջման զէնքերն են դպրոց եւ գիրք:

Նոյնը պէտք է ըլլան, ուրեմն, եւ մեր ինքնապաշտպանութեան միջոցները՝ դպրոց եւ գիրք:

Այսինքն օտար դպրոցին տեղ՝ հա՛յ դպրոց պէտք է երթայ հայ մանուկը, օտար գիրքին տեղ հայերէ՛ն գիրք պէտք է կարդայ:

Հասարակական նպատակներու համար տարեկան միլիոններ գոհաբերող գաղութներ ունինք, ուր չկայ, սակայն, մէկ հատիկ երկրորդական կրթութիւն տուող հայ վարժարան: Մինչդեռ, հարկ կա՞յ ըսելու, որ ամէնէն աւելի երկրորդական վարժարանն է, որ կոչուած է սերունդ պատրաստելու:

Գաղութահայ դպրոցականը անկէ է, որ պիտի սկսի զգալ հայ լեզուին քաղցրութիւնը. հո՛ն է որ ան պիտի ծանօթանայ հայ ոգիի, հայ հանճարի ստեղծագործութիւններուն և պիտի սկսի սիրել գիտակցաբար եւ կապուիլ անոնց հետ մտքի եւ զգացմունքի ամուր կապերով:

Բայց միայն հասնող սերունդը չէ, որ ենթակայ է օտարացման վտանգին: Կայ նաեւ արդէն իսկ հասած երիտասարդներու սերունդ մը, որուն ազգային ինքնապահպանման խնդիրը ո՛չ նուազ այրող է եւ մտահոգիչ: Այդ սերունդը հայ մնալու համար նո՛յնպէս պէտք ունի հայ ոգիի շարունակական ներարկումներու, հայ գրական սննունդի:»

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՍՈՎԸ ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՄԷՋ

Գոնիայի նահանգին սովահար գիւղերը օրէ օր նոր տագնապներ կ'ապրին ու անձկութեամբ կը սպասեն գալիք օգնութիւններուն: Ատանայէն ապսպրուած չորս վակոն ալիւրին առաջին վակոնը Գոնիա հասած է եւ բեռնատար ինքնաշարժերով սովահար գիւղերը պիտի ղրկուի: Այս ալիւրը կաթիլ մը ջուր է միայն ընդարձակ կարօտութեան քով, մարդ գլուխ հազիւ վեցական օխա բաժին պիտի իյնայ:

Ուրիշ նահանգներու մէջ ալ սովի սպառնալիքը կ'երեւայ: Մեծ մտահոգութեան մէջ ինկած են արդէն Աֆիոն-Գարահիսարի երկրագործները: Սովէն բաւական ազդուած են նաեւ Կեսարիոյ շրջականները, ուրկէ սկսած են արմտիք եւ ալիւր ուզել: Նիյտէի մէջ երաշտին պատճառով մեծ վնասներու ենթարկուած են բերքերը:

Գոնիայէն կը հաղորդեն թէ սովահար շրջանները ամէնէն աւելի կը գտնուին դաշտային մասերուն մէջ: Լեռնային գիւղերու վիճակը լաւ է: Նշմարուած է որ տարուէ-տարի անձրեւը կը նուազի դաշտավայրերուն մէջ, իսկ այս տարի երաշտը այնքան սաստիկ եղած է որ բերքը չէ հասունցած: Սովահար շրջաններէն գիւղացիներուն մէկ մասը Էրէյլիի և Աք-Շէհիրի գաւառակները գացած կամ ղրկուած են:

Ներքին գործավար Շիւքրի Գայա պէյէ զատ, Գոնիա կը սպասուի նաեւ Տնտեսական գործավար Րահմի պէյ: Երկու գործավարները միասին պիտի ծրագրեն աղէտեալներուն ըլլալիք օժանդակութիւնները: Պոլիս գտնուող Գոնիացիներն ալ սկսած են իրենց հայրենակիցներուն օգնելու մասին մտածել:

Ներքին գործավար Շիւքրի Գայա պէյ Գոնիա հասնելէ առաջ պտոյտ մը կատարեց Ազսէրայէն մինչեւ Գոնիա երկարող սովահար գիւղերու մէջ, անձամբ քննելով գիւղացիներու կարօտութիւնները: Գործավարին կ'ընկերանան քաղաքային քննիչ մը եւ ուրիշ երկու պաշտօնեաներ:

∴ Գոնիայէն կը հեռագրեն թէ՝ թէեւ նախապէս որոշուած էր մարդ գլուխ 6ական օխա ալիւր բաշխել, սակայն լուր առնուած ըլլալով, որ ուրիշ չորս գիւղեր եւս սովի ենթարկուած են, աւելի քիչ բաշխուեցաւ: Ատանայէն ալիւրի երկրորդ վակոն մը եւս ապսպրուեցաւ: Երեք օր վերջ միայն պիտի հասնի:

∴ Գըր-Շէհիրի շրջանին մէջ եւս երաշտութեան պատճառով հունձքերը մասամբ այրած են: Անցած տարի ալ նոյն շրջանին մէջ նման աղէտ մը պատահած ըլլալով, այժմ կացութիւնը յուսահատական է:

Սղութիւնը Նիյտէի մէջ

Նիյտէի «Պիլկի» թերթը կը գրէ.— «Ամիսներէ ի վեր շարունակուող սղութիւնը, պաշտօնեաները խղճալի վիճակի մէջ դրած է: Ինը ամիսէ ի վեր պաշտօնեաներու թոշակները կեդրոնէն կը ղրկուին: Յունիսը կ'ելլէ եւ տակաւին թոշակ չէ վճարուած: Եթէ հրաման կայ որ ամսաթոշակներու յատուկ օրէնքը Նիյտէի մէջ չգործադրուի, չենք գիտեր: Իւղը 180, հացը 26 ղրուշի կը ծախուի, արմտիքը առատ է, քաղաքներու մէջ իսկ հացի գինը զեղչուած է: Կեդրոնին եւ բոլոր նահանգներուն մէջ Յուլիսի ամսաթոշակը կը տրուի»:

Աժան բնակարաններու շինութիւնը

Տասնըչորս ժամ վիճաբանութենէ վերջ, Երեսփ. Ժողովը 580 քուէարկուներու միաձայնութեամբ ընդունեց Աշխատանքի Նախարար Լուշէօրի ծրագիրը՝ աժան բնակարաններու շինութեան մասին: Յիշենք որ այդ ծրագիրը կը նախատեսէ 200.000 աժան եւ 90.000՝ միջակ վարձքով բնակարաններու շինութիւնը: Հինգ տարի տարեկան 50.000 տուն պիտի շինուի:

Այս բնարաններէն պիտի օգտուին ամէնէն առաջ պատերազմի անդամահատեալներէն եւ բազմանդամ ընտանիքի տէրերը: Այս նոր ծրագրին նպատակն է աշխատաւորները եւ աղքատ դասակարգը սեփականատէր դարձնել: Նախարարը կը յայտարարէ թէ աշխատաւոր մը պիտի կրնայ տարեկան 1400 ֆրանք վճարելով բնակարանի մը տէր դառնալ:

Կառավարութիւնը կը յուսայ շուտով Ծերակոյտին ալ քուէարկել տալ այս օրինագիծը:

Հայերու իրաւական դիրքը Ռումանիոյ մէջ

Ռումանահայ թերթերը կը գրեն թէ Ռումանիոյ մէջ բնակող հայ, ռուս և ուկրայնացի գաղթականներու իրաւական վիճակը ռումէն կառավարութեան եւ Ազգերու Դաշնակցութեան հաւանութեամբ ճշդուած է: Արդէն իսկ մասնաւոր շրջաբերականով մը Ներքին Նախարարութիւնը հայ, ռուս եւ ուկրայնացի գաղթականներուն մէկ վիճակագրութիւնը կը պատրաստէ:

Այս գաղթականներուն համար պիտի տրուին Նանսէնեան անցագրեր որոնք թէ պիտի ծառայեն Ռումանիոյ մէջ բնակութեան եւ թէ արտասահման ճամբորդութեան համար: Նանսէնեան անցագիրները պիտի տրուին Ազգերու Դաշնակցութեան ներկայացուցիչին եւ պատկանեալ Նախարարութեան կողմէ:

Վէնիզէլոս վարչապետ

Ինչպէս գրեցինք երէկ, ծովակալ Քոնտուրիոթիս Նոր դահլիճը կազմելու պաշտօնը յանձնեց Վէնիզէլոսի: Վէնիզէլոս

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ դ. էջ)

ՏՈՄՍԵՐ

ՄԵՐ ԹԱՏՐՈՆԸ

Քանի մը ամիսէն, Թատերական եղանակը նորէն կը բացուի, ու հրապարակը նորէն կը լեցուի հին ու նոր անուններով, որոնց տէրերը առնուազն տաղանդաւոր դերասաններ են:

Գիտենք թէ անոնք ինչի՞ կը պարտին իրենց համբաւը: Շողոքորթ յայտարարութիւններու, մուրացուած, կորզուած կամ յանձնարարուած գովեստներու դերը գաղտնիք չէ:

Եթէ անոնք այնքա՛ն տաղանդ ցոյց տային բեմին վրայ որքան անկէ վար, մեզի պիտի մնար խանդավառութեամբ ծափահարել զիրենք, իբր իսկապէս արժանի դերասաններ:

Բայց մերկացուցէք զանոնք իրենց յաւակնութիւններէն. աչքերնուդ առջեւ պիտի մնայ ելեկտրաշարժ խամաճիկներ, որոնց լաւագոյն նմուշներուն կը հանդիպինք փարիզեան ցուցափեղկերու մէջ:

Ի՞նչ գործ ունին բեմի վրայ այս մարդիկը, որոնք պիտի կրնային յաջող նպարավաճառներ կամ վարպետ խոհարարներ ըլլալ, շատ աւելի շահիլ եւ փառքի տենչանքէն ու ծափի տենդերէն զերծ, ապրիլ հանդարտ՝ իբր ընտանիքի մի ոմն պատուական հայր:

Հարցումը անշուշտ կ'ուղղէք դուք ձեզի եւ պատասխանը անոնցմէ սպասելու սխալը չէք գործեր: Որովհետեւ արդէն գիտէք թէ՝ ամէնէն համեստը առնուազն ազգը կը փրկէ կամ նոր սերունդը կը զինէ ապազգայնացման վտանգներուն դէմ եւ այն ատեն միայն կը յօժարի խոնարհաբար գեղարուեստին ծառայել, երբ կարենայ գոնէ տիրացուի չափ պոռալ բեմին վրայ:

Բայց դո՛ւն, Թատերասէր հասարակութեան աննշան մէկ մասնիկը, որ առիթը ունեցած ես գնահատելու հայ բեմական տաղանդը, նաեւ կազմելու ճաշակ մը եւ ըմբռնում մը՝ օտար վարպետներու խաղին եւ նորեկներու յանդուգն ճիգերուն առջեւ, անշուշտ ծանծրոյթ կը գտնես հո՛ն ուր հաճելի ժամանց մը փնտռելու կ'երթաս: Ու երիտասարդը որ աչքիդ առջեւ կը շարժի, կը քրտնի, կը պոռայ, կը փորձէ դէմքին գիծերը ծռել ու ծափ կը պաղատի, կը յաջողի ի վերջոյ՝ քեզի հետ նաեւ շատերը հեռացնել Թատրոնէն...

Բայց անոր մի հարցներ թէ ինչո՞ւ Թատրոնը կը պարպուի:

Պատասխանը կարճ է ու հեղինակաւոր: Ցաւիտենական միամիտ ու միամիտ, որ երբեք չէ գիտցած բողոքել, հո՛ն է, պատրաստ ընդունելու ամբողջ պատասխանատուութիւնը:

— Ժողովուրդը տգէտ է, չի հասկնար: Անտարբեր է, չի գնահատեր:

Մ. Ե.

Չմոռնանք Մեր Պարտքը

ՇԱՐԺԻ ՀԱՅ ՁՈՒԶԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

''ՅԱՌԱՋ,,Ի ՀԱՆԳԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

53րդ Ցանկ

	Ֆր.
Աշճեան եղբարք, Լա Կոմիտեա	30.—
Գումար	30.—
52րդ ցանկին գումարը	71.540.35
Ընդհ. գումար	71.570.35

ՀԱՅ ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՀՈՒՇԱՐԱՆԻ «ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՈՑ» ՎԱՂԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՒԱՔԱԾՈՅԻ

XIII

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԸ ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆՈՒՄ

Մեսրոպ վրդ. Նալեանց, որ ուսումնական գործով մեկնած էր Պարսկաստան, 1831 թուին Թաւրիզի մէջ հանդիպած է եղել հայ ազգաբնակութեան մեծ մասի տարագրութեան հետքերուն։ Ասոնց մասին կը գրէ հետեւեալը։

«Ի Թաւրիզ ի մեծ ուրախութեան հանդիպեցաք, զի ամենայն ազգաց եւ լեզուաց մարդիկ ժողովեալ էին ի տեսանել զմեզ, զի ոչ ոք կարծէր, թէ կենդանի հասցուք։ Ասէին, թէ ամենեքեան ի Հայոց աշխարհէն գերեալ էին, եւ ոչ ոք ազատեալ էր, եւ ոչ ոք գիտէր զանցս նոցա։ Ասէին, թէ ամենեքեան ի սուր սրոյ կոտորեցան, եւ ոչ ոք ազատեալ էր

ՆՈՎՅԱՆ ՎԱՇՈՒՎԱԾՔՆ

ՀԱՍՏԱՏՈՂԻՆ ԻՐ ՀԱՏՈՒՑՄԱՆ

Փոխանակ իմ ընդվզելու, ես ինքս ինձ ասացի, որ ինձ համար ամենալավ վրեժը կլինի ապացուցել, որ ես ուրիշ մարդ եմ, քան ինչպես ինձ նկարագրեցին։ Ես ինքս ինձ ասացի

Հանրապետութեան նախագահէն իրաւունք ստացաւ լուծել Նորհրդարանը եւ նոր ընտրութիւններ կատարել: Նոր դահլիճը պիտի շարունակէ նախորդին արտաքին քաղաքականութիւնը:

Ահա՛նոր դահլիճին կազմը.—վարչապետ՝ Վէնիզէլոս, արտաքին նախարար՝ Քարափանոս, ներքին՝ Զավիցիանոս, ելմտական՝ Մաբի, կրթական՝ Կոնթիլլա, դատական՝ Փէթրիտիս, պատերազմական՝ Սոֆուլիս, ծովային՝ Արկիրոփուլօ, ազգային տնտեսութեան՝ Վուրլումի, խնամատարութեան՝ Էմանուէլիտի, երկրագործական՝ Քանալօ, հաղորդակցութեանց՝ Քրիսթոմանօս:

Նոր դահլիճը երդում ըրաւ երէկ առաւօտ ժամը 16ին: Նորհրդարանին առջեւ չպիտի ներկայանայ: Շաբաթ կամ երկուշաբթի պիտի հրատարակուի Նորհրդարանը լուծող հրամանագիրը:

Գերման նոր դահլիճին ծրագիրը

Գերմանիոյ նոր Նորհրդարանը իր առաջին նիստը գումարեց առջի օր ժամը 15ին: Ընկերվարական վարչապետ Հէրման Միւլլէր կարդաց Նախարարական յայտարարութիւնը:

— «Արտաքին քաղաքականութեան մէջ, *ըսաւ*, կառավարութեան հետեւելիք ուղին յստակօրէն գծուած է: Գերմանիոյ արտաքին քաղաքականութիւնը կը հետապնդէ իր նպատակները՝ խաղաղ համաձայնութեան մը հասնելու կամքով եւ հրաժարելով փոխվրէժի գաղափարէն: Լուծուելիք ծանր եւ կարեւոր խնդիրներ կան, ու մեր վրայ պարտականութիւն կ'իյնայ ամէն ձիգ ընել՝ գոհացուցիչ լուծում մը տալու համար անոնց: Ամէնէն առաջ կը յիշեմ Շրեհնոսի եւ Սարի գրաւուած հողամասերու ազատագրութեան խընդիրը: Ամբողջ գերման ժողովուրդին հետ համամիտ՝ կառավարութիւնը արդար յաւակնութիւնն ունի շուտով հասնելու այդ հողամասերու անմիջական պարպումին: Պէտք է դիտել տանք սակայն թէ՝ գրաւող պետութիւնները հետեւանք չեն տուած վերջին տարիներու քաղաքական բարեշրջութեան եւ թէ պարպումի մասին մեր բազմաթիւ խօսակցութիւնները դրական արդիւնքի մը չեն յանգած: Երկրորդ գօտիի պարպումին 18 ամիս մնացած է: Սակայն եթէ մինչեւ վերջին վայրկեանը պիտի սպասուի՝ պարպումի խնդիրը ժամանակով լուծելու համար, համաձայնութեան քաղաքականութիւնը գործքով ապացուցանելու կարեւոր առիթ մը զանց առնուած պիտի ըլլայ: Հաստատօրէն կը յուսանք թէ գրաւող պետութիւնները կը բաժնեն մեր տեսակէտը եւ ուրիշ խնդիրներ չպրուցանելով պարպումի հարցը կնճռոտելու ձեռնարկները ապարդիւն կը մնան:*

«Պէտք է ի վերջոյ նկատի ունենալ, որ մինչեւ ակռաները գինուած երկիրներու մէջտեղ, Գերմանիոյ պէս մեծ երկիր մը շատ դժուարին կացութեան մը մատնուած է: Ազգերու դաշնակցութեան յառաջիկայ Սեպտեմբերի նստաշրջանին է որ պէտք է պայծառօրէն յայտնուի թէ, Ազգերու Դաշնակցութիւնը ի՛նչ միջոցի կ'ուզէ դիմել ապագային՝ այս ծանր խնդիրը լուծելու համար»:

Նախարարական յայտարարութիւնը չհաւոյ կը խօսի ներքին խնդիրներու մասին:

Հաւասկաւար դաւ մը պուտափէշթի մէջ

Պուտափէշթի ոստիկանութիւնը երեւան հանեց համաշխարհական մեծ դաւադրութիւն մը, որուն հեղինակները Պելա Քունի հետ համերաշխութեամբ կը գործէին: Ձերբակալուածներն են 22 այր եւ 8 կին: Խուզարկութիւն կատարելով, ոստիկանութիւնը գրաւեց մեծ թիւով վաւերաթուղթեր ռուսերէն լեզուով:

Թղթատար աղաւնիներ Էնկիւրիէն Պոլիս

Էնկիւրիէն բանակի հրամանատարութեան կողմէ Պոլիս թռցուած 22 աղաւնիներ նամակներ եւ լուրեր բերած են Պոլսոյ զանազան պաշտօնատուներու եւ քանի մը թուրք թերթերու: Այս աղաւնիներէն մէկը 5 ժամ 50 վայրկեանէն հասած է Հարպիյէ վարժարանի աղաւնեատունը, — ժամը 7.10ին Էնկիւրիէն մեկնած եւ ժամը 13ին Հարպիյէ հասած: Երկրորդը հասած է 6 ժամ 50 վայրկեանէն: Այս յապաղումը կը վերագրուի ճամբան գիշատիչ թռչուններու յարձակման ենթարկուած եւ պահուըտած ըլլալու հաւանականութեան: Աղաւնիները երկաթուղիի գիծին հետեւելով եկած են եւ Էնկիւրիէն Պոլիս 577 քիլոմեթր ճամբան կտրած են ժամական միջին հաշուով 96 քիլոմեթր արագութեամբ:

Մէկ ևս նոր ռուր աղետ

Երէկ զրոյց շրջեցաւ դարձեալ թէ Ամունսէն գտնուած է: Սակայն Նորվեկիոյ իշխանութիւնները դարձեալ հերքեցին այս լուրը: Կը հաստատուի միայն թէ Յունիս 10ին կիլպոյի օդանաւը տեսնուած է Արջի կղզիէն 14 մղոն հեռուն, կը թռէր 200 մեթր բարձրութեամբ: Ինչպէս գրեցինք, կը հերքուի նաեւ այն լուրը թէ ռուսական սառնաբեկ «Կրասին» նաւը իր մէջ առած է շուէտացի օդանաւորդ Լունտպէրկը եւ Վիյլիէրիի խմբակը: Սակայն կ'ըսուի թէ փրոֆ. Մալմկրէն եւ իր երկու իտալացի ընկերները՝ Մարիանօ եւ Յափոնէ կրցած են ազատուիլ «Կրասին»ի կողմէ: Լուր չկայ նաեւ ռուս օդանաւորդ Պապունկինէն: Իտալացի, շուէտացի, ֆինլանտացի եւ ռուս օդանաւորդները Շփիցպէրկէն դէպի բեւեռ կը շարունակեն իրենց խուզարկութիւնները, ադէտեաները գտնելու համար:

ՏԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ

ՅՈՒԼԻՍ 14ի ֆրանսական ազգային տօնին առթիւ 481,860 ֆրանք պիտի ծախսուի միայն Փարիզի մէջ:

ՍԵՐԳԻՈՅ ելմտական նախարար Պոկտան Մարքովիչ, որ այժմ Վիշի կը գտնուի, հրաժարականը ներկայացուցած է:

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ Եւրոպայի եւ Պալքաններու միջեւ, միջազգային նոր ճամբու մը բացումը կատարուեցաւ երէկ: Դանուբի պուլկարական ափերուն վրայ, Վիտին նաւահանգիստն է, որ Բալաֆաթի վրայով պիտի ծառայէ իբր կապ կեդրոնական Եւրոպայի եւ Պալքաններու միջեւ:

ՓԱՐԻԶԱԲՆԱԿ Ամերիկացիներու առեւտրական սենեակը, խընջոյք մը սարքեց երեքշաբթի գիշեր, ծօնելու համար Ամերիկայի անկախութեան տարեդարձը: Հրաւիրուածէ էին քաղաքական ու դիւանագիտական ծանօթ դէմքեր:

ԲՈՒԻՒՆ փոթորիկ մը պայթեցաւ Փարիզի եւ արուարձաններուն մէջ, երեքշաբթի, կէս գիշերուան մօտ: Երկար որոտումներէ ու փայլակներէ յետոյ, տեղատարափ անձրեւ մը սկսաւ, որ շատ չանցած փոխուեցաւ կարկինի մեծութեամբ կարկուտի: Բաբեբախտաբար հազիւ քառորդ ժամ մը տեւեց:

ԱՏԼԱՆՏԵԱՆԸ կտրելու եւ հեռաւորութեան մրցանիշը կոտրելու համար երկու օդանաւորդներ Յուլիս 3ին, ժամը իրիկուան 8ին ճամբայ ելան Հոռմէն:

Հ. Յ. Դ. ՓԱՐԻԶԻ ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ԿՈՄԻՏԷԻ

ներկայացուցչական ժողովը՝ վաղը Ուրբաթ իրիկուն ժամը 9ին:
60 Rue des Ecoles, Chope Parisienne մէթրօ՝ սէն-միշէլ:

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԴԱՏՇԱՀԱՆԴԷՍ
ՍԷՆ ՔԼՈՒԻ ԱՆՏԱՌԻՆ ՄԷՋ

8 ՅՈՒԼԻՍ ԿԻՐԱԿԻ ԺԱՄԸ 10ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԵՐԵԿՈՅ
ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ Հ. Յ. Դ. «ՊԷԼՎԻԼ»Ի, «ԵՌԱԴՈՅՆ»
ԵՒ «ՎՌԱՄԵԱՆ» ԵՆԹԱԿՈՄԻՏԻՆԵՐՈՒ ԿՈՂՄԷ

կը նախագահէ՝ ԸՆԿ. ԱՐԾԱԿ ՋԱՄԱԼԵԱՆ

Նուագ, հայկական եւ գեղջկական պարեր, արտասանութիւն, դաշտային խաղեր եւայլն:

Հասարակութեան հանգստութիւնը ապահովելու եւ աւելորդ ծանրաբեռնութիւններու տեղի չտալու համար, դաշտին վրայ խնամուած եւ ծոխ պիւֆէ՝ ժողովրդական գիներով: Պաղ գինի, գարեջուր եւ լիմոնատ, պտուղներ, հաց եւայլն:

ՓԱՐԻԶԱՀԱՅԵՐՈՒՆ ՄԵԾ ԱՆԱԿՆԿԱԼ ՄԸ

8 Յուլիս կիր. գիշեր ժամը 9ին, Sociétés Savantesի մէջ
ԱՄԵՐԻԿԱՑԻՆ ՔԱՂԱՔԻ ՆՈՐ ԺԱՄԱՆԱԿ
ՅԱՅՏՆԻ ԹՈՒԻՒՍ ԺՕՐԺԻԿ ՇԱՀ-ՊԱՐՈՆԻ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍԸ

Մասնակցութեամբ՝ *Տիկ. Իսա Արդի եւ Պ. Ն. Ղուկասեանի Տիկնին ԺԷՆԻԱ ՇԱՀ-ՊԱՐՈՆԻ, Պ. Պ. Նավօեանի և Վլատիմիրօֆի:*

Կ'երգուին եւ կը նուագուին Արեւելեան, Եւրոպական եւ Հայկական ընտիր կտորներ:

ՏԵՂԵՐՈՒ ԳԻՆԵՐԸ 25, 15, 10 եւ 7.50 ՖՐԱՆԲ

Տոմսերու համար դիմել բոլոր հայկական ճաշարանները եւ նուագահանդէսին կազմակերպիչ Տրդատ Նշանեանի, 48 Rue Mr. le Prince եւ 12 Rue de Tournon Paris (6e). Արուարձաններէն եւ կողմերու դիւրութեան համար երեկոյթը կ'սաարտի ճիշտ 11.15ին:

ԿԱՐԵՒՈՐ ԾԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆ.— Նախքան այս նուագահանդէսը տաղանդաւոր Թաւիշը ընդառաջ երթալով Բարեգործականի մասնաւոր հրաւէրին, բացառաբար եւ սիրայօժար կը նուագէ իրենց սարքած դաշտահանդէսին մէջ, 1 Յուլիս 1928 կիրակի օրը:

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Այս շաբաթ երեկոյ ժամը 8.45ին, 84 Rue Chapeի Թատերասրահը կովկաս. պետ. Թատրոններու դերասանները՝ Տիկիններ Դուիրեան-Արմէնեան, Աստղիկ եւ Լեիոն Երամեան եւ մասնակցութեամբ սթուտիայի դեկավար Մ. Մարութեանի:

կը ներկայացնեն՝ ԱԼԵԿՈՒ ԾՈՎԸ (Ա ՆՆԱ ՔՐԻՍՏԻՆ)

Իսկ կիրակի երեկոյ նոյն ժամուն եւ նոյն տեղը

ՓՈՂՈՑԻ ԱՂՋԻԿԸ եւ ՀԷՔԵԱԹԸ

ԳԻՆԵՐԸ.— Բացի պատուոյ տոմսերէն, Ա. կարգ 15, Բ. կարգ 10 եւ Գ. կարգ 6 ֆրանք:

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

կազմակերպուած սեբաստիոյ Ղանթարոզ գիւղի Հայրենակցական միութեան կողմէ, ի նպաստ Ֆիլիպէի աղէտեալներուն: 8 կիակի կէս օրէն վերջ ժամը 2ին, սէն ժէռուա, Մինասեանի «Ֆրանս-Օրիան» գործի գործարանին պարտէզը:

ՄՈՒՏՔԸ ԱԶԱՏ Է

Հ. Յ. Դ.

Մարսէյլի Պ. Մ. ընդհ. ժողովը՝ այս Շաբաթ իրիկուն ժամը 8.30ին ծանօթ հաւաքատեղին: կը հրաւիրուին բոլոր ընկերները:

Ֆէսինի «կայծակ» խումբի վիճաբանական ժողովը՝ այսօր Հինգշաբթի երեկոյ ժամը 7.30ին Café de la Paixի սրահը: կը խօսի՝ Ընկ. Մինաս Ճիհանեան: Նիւթ՝ Հայ-Բրատական կնճիռը: Ներկայանալ անդամատեառով:

Լիոնի Պատ. Մխիթեան վիճաբանական ժողովը՝ այսօր Հինգշաբթի իրիկուն ժամը 8.30ին, Գրադարանի սրահը: կը հրաւիրուին ընկերներն ու համակիրները:

ՅԱՒԵՑԱՏԵՏ

Ե. Կ. ՀԱՁԻ Լիոնի մասնաճիւղին ընդհ. ժողովը՝ այս կիրակի ժամը 2ին, 34 Rue Villeroy, *բոլոր անդամուհիներուն ներկայութիւնը անհրաժեշտ է:*

ՅԱՐԴՈՂԻ այսօրուան «Հինգշաբթի»ն նուիրուած է ընդհ. ժողովի շարունակութեան: կը հրաւիրուին միայն անդամները:

ՆԱՄԱԿԱՑՈՒԹ

ՍՏԱՑԱՆՔ

Պելֆոռ, Ա. վ.— 35: Սկսանք դրկել:
Լիոն, Գ. Պ.— 70:
Սէն ժէռմէն ան Լէյ, Տէր Օ. — 35 ֆրանք:
Լիոն, Ա. Գ.— 70:
Շավիլ, Վ. Պ.— 35:
Վալանս, Ժ. Ա.— 35.
Կռաս, Հ. Ա.— 70:
Քրիւազ, Տօնասր.— 70:
Մարսէյլ, Ա. Ա. 35:
Անկիէն, Հ. Մ.— 100:
Անիէռ, Մ. Ա.— 100:
Ռոյեա, Մ. Ա.— 70:
Տեսին, Կ. Ռ.— 35:
Մարսէյլ, Ա. Թ.— 35:
Մոնթոնա, Գ. Տ.— 100 ֆր.:
Սկսանք դրկել:
Մօնպուլէ, Օ. Թ.— 35:
Նիկոսիա, Մելք. Հաստ.— 2 անգլ.:
Փրիվա, Մ. Մ.— 35 ֆրանք:
Սկսանք դրկել:
Կառտան, Ա. Ա.— 16:
Մարսէյլ, Մ. Պ.— 50:
Փարիզ, Ե. Պ.— 10:
Ֆիքս Ա.Թէնք, Յ. Մ.— 100:
Ֆոնթէն, Վ. Մ.— 35 ֆրանք:
Սկսանք դրկել:

ԹԷՅԱՍԵՂԱՆ

Ջ. Ե. Ո. Միութեան Ալֆոռվիլի մասնաճիւղի ընկերաժամակրական Թէյասեղանը՝ այս Շաբաթ իրիկուն ժամը 9ին, Ջորմիսեանի սրճարանը: Բանախօսութիւն, խմբերգ, մնացեր, արուեստանոց, նուագ եւայլն: կը հրաւիրուին ընկերներն ու համակիրները:

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

— «Վարպետ» Յովհաննէս Փոլեաճեան կը փնտռէ Իզմիրի «Հայ Որսորդաց Ակումբ»ի որսորդավարպետ Էօտէմիշցի Գարլօ (քուն անունը կարապետ) Յովհաննէսեանը, արհեստով Թիթեղագործ, որ 1925ին կը գտնուէր Բէթիմօս, կրետէ: Իմացնել «Յառաջ»ի:

կը խնդրուի Յունահայ Թերթերէն արտատպել:

— կը փնտռուի կիրասոնցի շօֆէօր Արթին Սէրճանեան, կիւր Սիրանուշ (ծնեալ Օվալեան) որ տարի մը առաջ կը գտնուէին Ա.Թէնքի մօտ Ֆիքս-Տուրկուազի կայանը Թիւ 43: Իմացնել՝ «Յառաջ»ի խմբագրութեան:

կը խնդրուի Յունահայ Թերթերէն արտատպել:

Ա. Ե. Ա. ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԵԾ ՍՐՃԱՐԱՆ-ՃԱՇԱՐԱՆ

ԴԱՆԻԷԼԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

31 Rue Voltaire, LYON, (Rue Mazenodի անկիւնը)

Ամէն տեսակ արեւելեան եւ եւրոպական կերակուր անուշեղէններ եւ խմորեղէններ: Որ եւ է ժամու ունինք ուած եւ քուշ պաշը շիշ քեպապ փիտէով: Ջուտ խաղ պատրաստուած օդի, ամէն տեսակ ընտիր աղանդերներ արտուին առատօրէն եւ ձրի:

ՇԱԲԱԹ, ԿԻՐԱԿԻ եւ ՏՕՆ ՕՐԵՐ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՆՈՒԱԳԱՒՈՒԹ

Մեր նշանաբանն է առատութիւն, արագութիւն եւ ութիւն: փորձեցէք անգամ մը:

ԲԱՑՈՒԱԾ Է ՊԷԼՎԻԼԻ ՄԷՋ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՆՈՐ ՆՊԱՐԱՎԱՁԱՌԱՏՈՒՆ

ՏԻԿԻՆ Բ. ՍԷՐՃԱՆԵԱՆ

42 Rue Tourtille, BELLEVILLE, մէթրօ՝ Պէլվիլ

Արեւելեան եւ եւրոպական նպարեղէններ

Թ Ա Ր Մ Լ Ա Ի Ա Ժ Ա Ն Հաճ Ի

ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ ՓՈՔՐԱՔԱՆԱ

Լաւագոյն յախճապակիէ եւ անմրցելի գիներով Արեւելեան *սուրճի եւ թէյի* գաւաթներու, թէյամաններու, ձէզվէներու զանազան սպասներու համար դիմել՝ միակ կեդրոնատեղ

Mlle E. PERRET

16, Rue Puvis de Chavannes, MARSEILLE

Ֆրանսայի ներքին գաւառներէ եղած ապսպրանքները կատարուին ամենաարագ կերպով եւ մեծ խնամքով:

Թղթակցութիւն՝ Հայերէն և Ֆրանսերէն:

Հ.ԱՅԿ. ԲՈՒԺԱՐԱՆ - POLYCLINIQUE de BELLEV

ցէր եւ ցնօրէն՝ ՏՕՔԹ. ԳՐԳՈՅԵԱՆ

29, Rue (Place) des Fêtes, Paris, XIX. Tél. Nord 96-6

Բացէ ամէն օր, ուր շատ մը մասնագէտ բժիշկներէ կը խնամ ամէն տեսակ ներքին եւ վէներական հիւանդութիւններ: Աչքի մասնագէտը կ'ընդունի Գշ., Եշ. եւ Շաբաթ օրերը ժամը 3—5: Քթի, քիթ կորդի ու ականջի մասնագէտը ամէն Երեք. եւ Շաբաթ օրերը 1—3: ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺԸ ամէն օր ժամը 9էն 19: Կիրակի 9—12:

Ի ՆԱՄՍ ՊՈՒԼԿԱԲԻՈՅ ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԻ ՉՈՀԵՐՈՒՆ

Եւրոպահայ կարմիր Խաչի Փրիվալի մասնաճիւղին հանգանակութիւնը.—

Գ. Սեթեան 20, Օ. Տէպիլեան 20, Օր. Ջաբարեան 15, Տիկ. Բապուչեան 15, Գ. Գանիէլեան 15, Տ. Սիմոնեան, փոքրիկն Հայկանոյշ Ադատուրեան, Տիկ. Տ. Ղուկասեան, Ա.Եէմեան, Մովսէսեան, փափազեան, ժամ'լոյեան, Վ. Պուչաքեան, Յ. Էպէեան, Ա. Մատթէոսեան, Ա. Քէշիշեան, Յ. Փոլատեան, Պ. վարպետեան, Գ. Բարունակեան, Վ. Շագվերդեան, Յ. Ուշաքլրեան, Յ. Շաբէլեան, Երամեան, Ն. Պալթաեան, Օր. Լ. Սանթուրեան 10ական, Տիկին Երկանեան, Եապանցեան, Շ. Փոլատեան, Տիկ. Էսկիեան, Շ. Գարատեան, Ա. Քէշիշեան, Օր. Մ. Շօլաեան, Արամ Միրասեէտիեան, Երիցուհի փափազեան, Օր. Յիւսլ ը, Օր. փափազեան, Օր. Սոմունեան, Ս. Պըլըքլրեան, Մ. Խաչատուրեան, Տիկին Զալըքեան, Օր. Թաթիկեան, Օր. Մարգարեան, Տիկ. Զարուհի Քէշիշեան, Օր. վարժապետեան, Ոմն, Օր. Մինասեան, Գէրգ Մուրատեան, Մ. փարատեան 5, Յ. Թապաքճեան 5ական, Ն. Ստանպօլլեան, Յ. Պոյաճեան, Գ. Արսլանեան 3ական, Ոմն, Շաձի ցակոբ, Տիկին Ջուլիանեան, Կ. Սուլուեան, Շաձի ցակոբեան, Օր. ցակոբեան Արսլանեան, Տիկին Ղուկ 2ական Ֆրանք: Գումար 43

(*Տես* ցառաջ 4 *Յուլիս*)

Ծախու է 42,000 քառ. կանխիկ

Antoine *Համփանեը Փէրի 2, երկու յարկանոց քա տունը, հինգ սենեակ, մէկ բաւաճառի խանութ, գ տեսարան եւ լաւ օդ, շրջ ուած քարաշէն պատո բաւականութեանց համար վերօրիշեալ հասցէին կ տուն ցառաջ, 13 Բիւ տ նիքէն, Մարսիլիա:*

ԻՐԱՒԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵ

E. STEFIKI

վկայեալ իրաւագէտ, դաքականգիտութեանց ժարանէն:

106 Ave. Kléber, Paris Շեռ. Passy 72.56

15 օրէն Ֆրանսա ժամ իրաւունք (AFFIDAV ձեռք կը բերէ, ինքնութ Թուղթեր կը հանէ:

կ'ընդունի ամէն օր (ի ցառեալ շաբաթ) կէ ժամը 4—7.

IMPRIMERIE - MASSIS - E
208bis, Rue Lafayette Par

Le Gérant: E. SOUVI

ՁԵՐ ՇԱՀԸ ԿԸ ՊԱՀԱՆՋԷ ՈՐ ՄԵՋԻ ՎՍՏԱՀԻՔ ՁԵՐ
ՀԱՇՈՒԱՊԱՀՈՒԹԻՒՆԸ . . . . ԵՒ . . . ՏՈՒՐՔԻ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

Դ. ԹԱՔԻՐԵԱՆ
ՓՈՐՁԱԳՈՒՀ ՀԱՇՈՒԱՊԱՀ
19 RUE HENRI MONNIER
PARIS (IXme)

Տոմարներու կազմակերպութիւն,
Հաշուեկշիռ եւ հաշուեքննութիւն,
Դիզուած հաշիւներու արձանագրութիւն.

ԱՄԻՍԸ 75 ՖՐԱՆՔ

Ամէն տեսակ տուրքերը ժամանակին յայտարարելնք, Թուղթերը կը քննենք, տնական պիմումները ժամանակին տակար կերպով կը կատարենք:

ՇԱՆՕԹ.— Բոլոր առեւտրականներուն կը յանձնարարենք մեր մասնաւոր սիստէմը, որ կը դիւրացնէ տուրքի բոլոր պահանջները: եւ առեւտրական ցառութիւնը կը յայտնէ ուղուած վայրկեանին:

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

ԲԱԺԱՆԵԳԻՆ

	3 ամս.	6 ամս.	Տար.
ՖՐԱՆՍԱ	35 Ֆ.	70 Ֆ.	140 Ֆ.
ԱՆԳԼԻԱ	20 շլ.	40 շլ.	
ԵԳԻՊՏՈՍ	»	»	
ԻՏԱԼԻԱ	250 ֆրանք		
ԱՄԵՐԻԿԱ	6 տլ.	10 տլ.	
ԵՒՐՈՊԱ	100 Ֆ.	200 Ֆ.	

"HARATCH"

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Directeur-Propriétaire : SCHAVARSCH MISSAKIAN

Rédaction & Administration
Խմբագրութիւն 208 bis, Rue Lafayette PARIS (10e)

TÉLÉPHONE : NORD 57-82

MÉTRO LOUIS-BLANC ou JAURÈS

Հասցէի փոփոխութեան համար պէտք է վճարել 2 Ֆրանք

ՈՒՐԲԱԹ
6
ՅՈՒԼԻՍ
1928

6 JUILLET 1928

Դ. ՏԱՐԻ Թիւ 692 — ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ — ԳԻՆ՝ 50 ՖԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՆՈՐԷՆ ՀԵՐՈՍԱԿԱՆ ԱՐՇԱԻԸ

Օրը օրին, խառն ի խուռն լուրեր կը տրուին, որոնց շատ քիչերը ուշադրութիւն կը գրաւեն։

Պարզ է որ, իրրեւ «դիւանագէտ» ժողովուրդ, ամէնէն առաջ քաղաքական լուրերը կը փնտռենք։ Յաճախ կ'ապրի՛նք զանոնք։ Իսկ մնացածը կը լսենք իրրեւ հէգեաթ։ կը կարդանք ու կ'անցնինք։

Այդ հէգեաթներէն մէկն է, ահաւասիկ, Հիւսիսային բեւեռի նոր արկածը, բայց մանաւանդ անոր հետ կապուած հերոսական արշաւը։

Աւելի քան մէկ ամիս առաջ, իտալացի զօրավար Նոպիլէ դէպի բեւեռ արշաւեց դեկաւոր օդապարիկով մը, «Իտալիա»։ Մայիս 25ին, ծանր արկած մը անցուց օդապարիկը, եւ անկէ ի վեր խուզարկութիւններ կը կատարուին։ Իրարու ետեւէ ճամբայ ելան նորվեկիացի նշանաւոր բեւեռախոյզ Ամունտսէն եւ Տիթերիքսէն, ֆրանսացի օդանաւորդներ Կիլպօ, Քիվէրվիլ, Վալէթ, Պրազի, շուէտացի օդանաւորդ Լունտպորկ, փրկելու համար աղէտեալները։

Մինչեւ այսօր ազատուած է միայն զօրավար Նոպիլէն, իսկ լուր չկայ իր ընկերներէն, որոնք 18 հոգի էին եւ զանազան խումբերու բաժնուած են, արկածէն յետոյ, ծփուն սառնակոյտերու կամ օդապարիկի բեկորներուն վրայ։

Լուր չկայ, նաեւ ազատարարներէն, մասնաւորապէս Ամունտսէնէն և Կիլպոյէն, որոնք համաշխարհային հռչակներ են։

Մտահոգութեան մատնուած է ամբողջ գիտական աշխարհը։ Ամէն հեւ ի հեւ լուրի մը, լուսաբանութեան մը կը սպասեն բոլոր ազնիւ մարդիկը։

Մէկ հոգի ազատուած է, և ութը հոգի կորսուած կը համարուին։

Կորսուա՞ծ,— բայց ահաւասիկ ճամբայ կ'ելլէ նոր ազատարար մը, բեւեռախոյզ Շարքօ։

Ի՞նչպէս կարելի է չխոնարհիլ անձնազոհութեան այս հրաշալի պատկերին առջեւ։

Հասկնալի է որ եթէ հարիւրին տասը-քսան յոյս կայ աղէտեալները փրկելու, ութսուն-իննսուն ալ վտանգը ակներեւ է։ Ո՞վ կրնայ պնդել թէ ողջ են Ամունտսէնն ու Կիլպօն, եւ մի՛ւսները։

— Մենք հին պահակներն ենք, եւ ես չափազանց երջանիկ եմ որ ձամբայ պիտի ելլեմ։ Բոլոր հին ընկերներս ալ խնդրեցին որ հետս գան, բայց միայն վեց հոգի պիտի առնեմ... Ո՛չ, ամէնքս կորսուած չէ։ Ես համոզուած եմ թէ կիլպօ եւ իր ընկերները ողջ առողջ են... ցիշեցէք որ Նորտէնսքիոլտ լման ինը ամիս կորսուած մնաց բեւեռային սառոյցներուն մէջ...

Տոքթ. Շարքօն է խօսողը, այն քաջը որ արդէն երկու անգամ օգնութեան փութացած էր դէպի բեւեռ, մէկը՝ Նորտէնսքիոլտի միւսը՝ Նոյնինքն Ամունտսէնի համար։

Ի՞նչպէս կարելի է չխոնարհիլ, տեսնելով այս խոյանքը դէպի նորանոր փորձանքներ, ի հարկին դէպի մահ...

×

Այո՛, չարաչար կը սխալին անոնք որ կը պնդեն թէ անցած է հերոսութեանց շրջանը, կամ այսօր մարդիկ նուազ յանդուգն են և նուազ անձնազոհ, քան երէկ։

Միայն սա վերջին տարուան օդարշաւները բաւական են ներքելու այդ անմխիթար խօսքը։

Ո՞վ պահեց անոնց համրանքը, — մէկը միւսէն աւելի խիզախ թռիչքներ ովկիանոսէ ովկիանոս և աշխարհէ աշխարհ, այրերու թէ կիներու կողմէ։

Ո՞վ կը յիշէ, 1927 Մայիսէն, Փոլի-Նունկէսէրէն մինչև այսօր արձանագրուած գլխիվայր ինկած, անհետ կորսուած զոհերը։

Եւ ո՞վ կրնայ ապացուցանել թէ թափը կասեցաւ, այնքան թանկագին կորուստներէ յետոյ։

Ընդհակառակն, մէկ զոհը պատճառ եղաւ տասը նոր խիզախութիւններու։ Փոլիի և Նունկէսէրի յաջորդեց երջանիկ Լինտպէրկը, որուն հետեւորդները համրանք չունին այսօր. իսկ մէկ դժբախտ Միս Կրէյսընի ետեւէն հասան տասը օրիորդ կամ տիկին, հետզհետէ աւելի յանդուգն։

Եւ մա՛րդ չի կրնար գուշակել թէ ո՛ւր կանգ պիտի առնէ այս զմայլելի խոյանքը դէպի օդը և դէպի ջուրերը կամ սառերը։

Եթէ աշխարհը ցամքած ըլլար այնպէս ինչպէս կ'ուզեն տեսնել իմաստակ աշխարհագաղափարները, ինչո՞ւ քան հոգի, ու մանաւանդ միջազգային թանկագին ուժեր դէպի մահ ընթացային, մէկ Նոպիլէ ազատելու համար։

Մանաւանդ որ, շատերու խորհուրդը արհամարհած էին «Իտալիա»ի արշաւը կազմակերպողները, սեւ շապիկաւորներու ստուկ ինքնահաւանութեամբ։

×

Այս պատկերին առջեւ, նորէն եւ նորէն կը յիշենք մեր ազատագրական հերոսամարտը,— «խենդերու երազը», ինչպէս սիրեն հեգնել։

Ապահովաբար մեր Սերոբները, Գէորգ Զաւուշները, Քեռիներն ու Անդրանիկները աւելի խենդ չէին, քան Փոլիները, Լինտպէրկները կամ Ամունտսէնները, կիլպօներն ու Շարքօները։

Վերջիններուն իրենց հանգիստը և թերեւս կեանքը զոհելու ոգին ու կ'երթան, ընկեր մը փրկելու, կամ նոր բարիք մը ընելու համար մարդկութեան։

Մերիններուն քար ու հող ճանկոտեցին սարերու վրայ, յանուն ամբողջ ժողովուրդի մը ազատութեան։

Մէկ զոհը տասը ակօս բացաւ իր ճամբուն վրայ։

Եւ արշաւը կը շարունակուի . . .

Շ.

ՄԱՄՈՒԼ

ԿԱՅԾ ԵՒ ԽԱՅԾ

Այս խորագրով խմբագրականի մը մէջ, Պէյրութի «Ազդակ»ը կը գրէ (23 յունիս).

— «*Շէյխ Սայիտի ապստամբութեան վիժումէն վերջ, Թուրք կառավարութիւնը, Քիւրտերու վերաբերմամբ ընդգրկեց զուտ Թրքական քաղաքականութիւն մը՝ կախաղան, բանտ, աքսոր, Ջարդ ու չարչարանքի բոլոր այն խուժդուժ ձեւերը, որոնք Թրքական ոճրապատ միտքը միայն կրնայ յղանալ։*

Հանրապետական գլխարկակիր Թուրքիան, Լանաց արիւնի եւ սարսափի մէջ խեղդել քրտական ազատագրական պայքարի այդ անդրանիկ ու տարտամ փորձը, մինչեւ որ զանոնք ալ հասցուց Հայերու օրին։

Սահմանի լեռները ասպնջականութիւն ընծայեցին ըմբոստներուն ու փախստականներուն ։

Դիտակցութենէն աւելի բնազդական ժուռմ մը, Քիւրտերը հաժախմբեց ինքնապաշտպանութեան ու դիմադրական պայքարին շուրջ։

Վերջապէս քրտական համազումարը, անցեալ տարի Հոկտեմբերին եւ քիւրտ յեղափոխական կեդրոնական կոմիտէի մը՝ «Հոյպուն»ի կազմութիւնը՝ դրին սկիզբը քրտական հարցի։ Թուրքիան ըմբռնեց կացութեան ծանրութիւնը եւ փութաց դուրս գալ իր ստեղծած փորձանքէն ինչպէս միշտ, այս անգամ ալ դիմելով դիւանագիտական կեղծ ու նենգ միջոցներու։

Արեւելեան նահանգներու բարենորոգութեան համար նշանակեց ընդհ. քննիչ եւ յայտարարեց ընդհ. ներում փախստականներուն և ըմբոստներուն համար։

Ի զուր։ Քիւրտերը լաւ ըմբռնած ըլլալ կը թուին Թրքական նենգամտութիւնը եւ անոնց օրէնքներուն ու խոստումին արժէքը եւ շատ աւելի խելացի են Թուրք փաշաները։

Վերջերս Սուրիոյ սահմանագլխին վրայ քիւրտ ցեղապետներէն սին կը հրաւիրուի Թուրք կառավարիչին կողմէ հանդիպում մը ունենալու։

Կառավարիչը կը ջանայ համոզել ցեղապետը, վերադառնալու Թուրքիա, յայտնելով որ իրենք ներում շնորհած են Քիւրտերուն ։

Պատասխանը սակայն որ կուտայ քիւրտ անգրագէտ ցեղապետը Թուրք կառավարիչին, իր մէջ կը պարունակէ հարստահարուած քիւրտ ժողովուրդի ամբողջ իմաստութիւնն ու զգացումը. «Դուք՝ ոճրագործնե՞րդ էք որ պիտի ներէք մեզի՝ ձեր զոհերուն. եթէ ներել մը կայ, այդ քիւրտ ժողովուրդն է որ պէտք է ընէ ձեզի, իսկ այդ երբեք մի սպասէք Թուրքերդ...։»

ՀԵՌԱԻՈՐ ԴԱՂՈՒԹԻ ՄԸ ՕԳՆՈՒԹԻՒՆԸ

Յունիս 10ին, «Յառաջ»ի մէջ, հեռագրով 5200 ֆրանք արձանագրած էինք Մէշէէնէն (Պարսկաստան)։ Նոր ստացած ըլլալով մանրամասնութիւնները, կը հրատարակենք ստորեւ։ Երէկ հրատարակուած Թղթակցութիւն մըն ալ որոշ գաղափար կուտար այս փոքրաթիւ այլ սրտցաւ գաղութի մասին.—

. . . Խմբագիր.

Մէշէդ, 5 յունիս.— «Յառաջ»ի մէջ կարդալով մանրամասն տեղեկութիւնները պուլկարիոյ հայ աղէտեալներու դժբախտութեան մասին, խումբ մը ընկերներ ու հայասիրներ հանգանակութեան ձեռնարկեցին սեղմ շրջանակի մէջ։ Բոլորն ալ սիրով տուին։ Բացի ներկաներէն, ուրիշներուն եւս դիմեցինք սիրով յանձն առաւ պ. Լ. Պէրպէրեան։ Հանգանակութենէն գոյացաւ ընդամէնը 1963 ղրան, որ անգլիական դրամատան մէջ վերածուելով 5200 ֆր.ի, հեռագրով փոխադրուեցաւ «Յառաջ»ի հաշիւէն։ (Յանկը տեսնել Դ. էջ)։

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

Դաշնակցութեան թիկնածուն վերընտրուած

Թաւրիզէն մեզի կը գրեն թէ Մէջլիսի (ներսփ. ժողով) նոր ընտրութեանց մէջ, Ատրպատականի հայ եւ ասորի ժողովուրդներուն պատգամաւոր ընտրուած է Հ. Յ. Դաշնակցութեան թեկնածուն, Ջօրա Խան Սագինեանը, որ շահած է 3051 ձայն, հակառակորդի 327ին դէմ։ Մանրամասնութիւնները վաղուան թիւով։

ՍՈՎԻ ՎՏԱՆԳ ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ

«Թայմզ» կը գրէ (4 յուլիս).—

Վերջին քանի մը օրուան ընթացքին բոլշեւիկ կառավարութիւնը աշխարհի ցորենի հրապարակներուն վրայ գնուճեր կատարեց ա՛նպիսի ձեւով մը, որ ցոյց կուտայ թէ Ռուսիոյ մէջ լուրջ սովէ մը կը վախնայ։ Մինչեւ հիմա գնուած ցորենի քանակը կը հաշուուի 150—200,000 թոնօ։ Հիւսիսային և Հարաւային Ամերիկայէն դէպի Եւրոպայի զանազան նաւահանգիստները ճամբայ հանուած ցորենները գնուեցան եւ ուղղակի պիտի ղրկուին Ռուսիա։ Ասկէ զատ գնուեցան նաեւ Անգլիոյ, Իտալիոյ, Ֆրանսայի, Գերմանիոյ, Հոլանտայի եւ Պելճիքայի նաւահանգիստներուն մէջ մթերուած ցորենները։ Գնուճները կը կատարուին ա՛յն պայմանով որ ցորենները շուտ յանձնուին։

Մինչեւ հիմա գնուած է 2,500,000 անգլիական ոսկի արժէքով ցորեն, կանխիկ վճարումով։ Յայտնի չէ թէ բոլշեւիկները ո՛ւսկից կը հայթայթեն այս դրամները, քանի որ վարկ տուող չկայ։ Եւրոպայէն գնուած ցորենը Ռուսիա փոխադրելու համար պէտք պիտի ըլլայ շոգենաւ վարձել։ Հիւսիսային Եւրոպայի նաւահանգիստներէն գնուածները Լէնինգրադ պիտի փոխադրուին, իսկ Իտալիայէն գնուածները՝ Օտեսա։ Բոլոր շոգենաւերը պիտի ապահովագրուին։ Հըլի, Լիվըրփուլի, Համպուրկի եւ Ամսթըրտամի մէջ վարձու շոգենաւ կը փնտռէին երէկ։ Մինչ Եւրոպայէն գնուածները անմիջապէս պիտի փոխադրուին Ռուսիա, միւս կողմէ բանակցութիւններ կ'ըլլան այս ամսուան վերջերը ցորեն փոխադրելու համար Մոնրէալէն (Քանատա)։ Անկէ ղրկուելիքը Օգոստոսի վերջէն առաջ չպիտի հասնի։ Դեռ չի գիտցուիր թէ Ռուսիա ի՛նչ քանակութեամբ ցորեն պիտի գնէ, սակայն ցորենի հրապարակներուն վրայ այնպէս կը կարծուի թէ հաւանաբար ալիւր ալ պիտի գնէ։

1919 - 1920էն ի վեր Ռուսիա երբեք ա՛յսքան մեծ գնում չէր կատարած։ Ցորենի շուկան բոլորովին անակնկալի եկաւ։ Հակառակ պաշտօնական զեկոյցի մը թէ այս տարի հունձքերը անցած տարուանէն 100ին 10 աւելի առատ են, Ռիկայի մեր թղթակիցը հաղորդած էր արդէն թէ նոյնինքն գաւառներէն հասած տեղեկութիւնները բոլորովին տարբեր էին։ Սիպերիոյ, Ուկրայինայի եւ կեդրոնական Ռուսիոյ մեծ քաղաքներէն հասած լուրերը կ'ըսէին թէ ցորենի պակասը արդէն զգալի դարձած է եւ ապագան շատ մութ է։ Գիւղացիները կրաւորական դիմադրութիւն ըրին կառավարութեան ցորենի մեթոտներուն, եւ ամառուան հունձքերը 1927էն պակաս տարածութիւն մը կը գրաւեն։ Հացին որակը բոլորովին վատթարացաւ Մոսկուայի մէջ, ու Մոսկուայի եւ Լէնինգրադի մէջ յառաջիկայ աշնան եւ ձմրան համար կը նախատեսուի քարտի դրութիւնը հաստատել։ Արդէն շատ մը քաղաքներու եւ գիւղերու մէջ հացի համար «պոչ» կը բռնեն։

Շաբաթ մը առաջ ամբողջ Խորհրդային Միութեան համար նշանակուեցաւ նոր «Հունձքի դիկտատոր» մը, որ արտասովոր լիազօրութիւն ունի՝ եղեռնադատ ատեանին առջեւ հանելու բոլոր անոնք, որ կ'ուզեն «քայքայել վարչական մեքենան»։ Անիկա հրահանգուած է նոյնպէս միջոցներ ձեռք առնել՝ յառաջիկայ ձմրան սերմնացանին համար, եւ պիտի պայքարի մշակուած շրջանները պակսեցնելու ձգտումին դէմ։

ԳՈՐԾԱԶՐԿՈՒԹԻՒՆԸ Կ'ԱՃԻ

Գործազրկութիւնը հետզհետէ կ'ածի Ռուսիոյ մէջ եւ հակախորհրդային գործունէութիւն կայ Բանակներու ինքնավար հանրապետութեան մէջ։ Պատերազմէն առաջ Ռուսիա ցորեն արտածող մեծ երկիրներէն մէկն էր։ 1913ին արտածեց 130 միլիոն գրիւ, աւելի քան Արժանթինի. միայն Միացեալ Նահանգներն ու Քանատան այդ քանա՛էն աւելի արտածեցին։

Յիշենք թէ քանի մը ամիս առաջ խորհրդային Ռուսիոյ կողմէ ռազմանիւթ շինելու համար կապարի գնումը որոշ ուշադրութիւն գրաւեց։ Այս պահանջը կը շարունակէ մեծաղի շուկային ուշագրաւ երեւոյթներէն մէկն ըլլալ։

Ռուսիոյ կողմէ ցորեն գնուիլը երբեք չպիտի ազդէ հրապարակին վրայ, քանի որ Քանատա տակաւին անցած տարուան հունձքէն մեծ մթերք մը ունի, իսկ նոր հունձքն ալ շատ փայլուն է։

Ի՞ՆՉ ԿԸ ՀՐԱՄԱՅԷ ՄԻԿՈՅԵԱՆ

Թայմզի թղթակիցը կը հեռագրէ Ռիկայէն.—

Խորհրդային Միութեան արտաքին եւ ներքին առեւտուրի գործավար Միկոյեան հրամանագիր մը հրատարակեց՝ ինդրելով տեղական իշխանութիւններէն, որ չշարունակեն խոտութիւնները ցորենի ազատ վաճառման դէմ, քանի որ պարէնի տագնապին պատճառով ժողովուրդը հաց առնելու համար «պոչ» կը բռնէ ո՛չ միայն քաղաքներուն, այլ գիւղերու մէջ ալ։

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՏՈՄՍԵՐ

"ՆՈՒՊԱՐԵԱՆ ՖՈՆՏ,,

Քիչ անդին, «Յառաջ» արձագանգ կուտայ զրոյցի մը որ կ'ելեւէջի, դատապարտուած է... հաստատուելու։

«Նուպարեան Յանուց Ֆոնտ»ը մերժած է այս տարի նոր ուսանողներ աւելցնել իր ցանկին վրայ, պարզ՝ այն պատճառով, որ իր հիմնադրամը մսխած է սակարանային շահադիտութեան մէջ։

Կը նշանակէ, որ եթէ յաւիտենական փաշան, նոր զոհողութիւն մը չպարտադրէ իր քսակին ու սրտին, հին ուսանողներն ալ պիտի ստիպուին կիսատ ձգելու իրենց ուսումը ու նորէն, դունէ դուռ իյնալու։

Լուրը հերքելու համար, կը բաւէ թերթերուն հաղորդել այս տարուան համար, իբր նպաստընկալ ընդունուածներու անունները եւ հին ուսանողներուն ալ ապահովութիւնը։

Աւագանին արդէն ժողովի նստած ըլլալու է, փնտռելու եւ բանածելելու համար հերքումի տարրերը։

Բայց մանաւանդ, կը սպասենք փառաբանական ուղերձի մը՝ հանդէպ «Նորին վսեմութեան»։ Այդ արդէն չի՛ բաւեր ճշմարտութիւնը վարագուրելու եւ ամէն աղտ սրբելու...։

Հայ մեծապատիւ առաւփախաւը երբ նշմարէ իր բեղուն եւ բեւեռայարութեան անձրկումը՝ սուտերու դարբնումին մէջ, կը մտնէ յարալէզի մորթին տակ, ու կացութիւնը նորէն կը փրկէ։

Բարի վարուց վկայականը առաջուց ստորագրուած է իր վարպետին կողմէ։

Բայց, սուտ կամ իրաւ, ինչ որ ալ ըլլայ յուրին բնոյթը, կայ մտատանջող իրականութիւն մը։

Ընպատասխանատու, քմահաճ ու տիրական գործունէութիւնն է այդ՝ որ վերէն վար բռներ է հայ հանրային սպասարկութիւնները։

Օգտուելով հայութեան ցրիւ վիճակէն ու ժողովրդային գործօն կամքի բացակայութենէն, աղաները հրապարակ նետած են իրենց մանկլաւիկները, որոնց ամէնէն պարկեշտը կրնայ անշուշտ քար հանել աղուէսին ու բորենիին։

Այո՛, շուկայէն վռնտուողը մտեր է ազգին տունը, անոր վիլատակներուն տակ քախտ փնտռելու համար։

Ո՞վ կը յանդգնի քաշել անոնց ականջէն։ Ո՞վ կը հաամարձակի հաշիւի խօսք ընել։

Պահանջատէրը առաջուց գիտէ իր ձիգերուն ամլութիւնը։ Շրթան որ իր շուրջ քաշուած է, հիւսուած է փոխադարձ պաշտպանութեան ամուր օղակներով։ Ժողովրդային որ եւ է շարժումի դէմ, պարիսպները կանգնած են, որոնցմէ ներս, աղաները իրենց ընտանի կենդանիները կը մարգեն ազգասիրական խաղին մէջ։

Ազգը ողջ ըլլայ։ Թախքը կը հոգայ...։

Մ. Ե.

ՁՄՈՌՆԱՆՔ ՄԵՐ ՊԱՐՏՔԸ

ՇԱՐԺԻ ՀԱՅ ԶՈՀԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

"ՅԱՌԱՋ,,Ի ՀԱՆԳԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

54րդ ցանկ

	Ֆր.
Սեպուհի փամպուքեան (9 տարեկան) «Խ.»	35.—
Գումար	35.—
53րդ ցանկին գումարը	71,570.35
Ընդհ. գումար	71,605.35

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՓՅՈՒՌՔԻ ՀԱՐՑԵՐԸ ՈՒ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

(Շար. եր. 3-րդ եւ վերջ)

Լիովին դիմելով տեղեկությունների հավաքման գործին, մենք հարկ ենք համարում հայտնել, որ մեր կարծիքով ամենից նպատակահարմարը կլիներ, եթե հարցաթերթերը ուղարկվեին ոչ թե առանձին անձերի, այլ ուղղակի ազգային կամ գավառական կենտրոնական կոմիտեների անունով, որոնք ավելի հեշտ կարող կլինեն ստանալ ճշգրիտ տեղեկություններ, քան առանձին անձերը։ Ինչ վերաբերում է հարցաթերթերի բովանդակությանը, ապա մենք կարծում ենք, որ հարցերի մեծ մասը պետք է վերանայվի եւ ավելի հակիրճ ձեւակերպվի։ Ամենից առաջ պետք է հրաժարվել այն հարցերից, որոնք ոչ մի գործնական նշանակություն չունեն, ինչպես, օրինակ, հարցերը ամուսնության տարիքի, ամուսնալուծության, ամուսնության ձեւերի, ամուսնության ազատության եւ այլ նման հարցերի մասին։ Ընդհանրապես պետք է ձգտել, որ հարցերը ուղղակի կապ ունենան ներկա ժամանակների հետ։ Ինչ վերաբերում է հարցերի ձեւակերպմանը, ապա մենք կարծում ենք, որ հարցերը պետք է ձեւակերպել այնպես, որ պատասխանները հնարավորություն տան ստանալ ոչ միայն ընդհանուր տեղեկություններ, այլ եւ ամենաճշգրիտ տվյալներ։ Ընդհանրապես հարցերը պետք է ձեւակերպել այնպես, որ պատասխանները հնարավորություն տան ստանալ ոչ միայն ընդհանուր տեղեկություններ, այլ եւ ամենաճշգրիտ տվյալներ։ Ընդհանրապես հարցերը պետք է ձեւակերպել այնպես, որ պատասխանները հնարավորություն տան ստանալ ոչ միայն ընդհանուր տեղեկություններ, այլ եւ ամենաճշգրիտ տվյալներ։

Ընդհանրապես հարցերի ձեւակերպման մասին

ԼՈՒՍԱՎՈՐՎԱԾ ՕՐԵՐ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱ ՀՅՈՍԻՍ ՂԱՆՂԱՏՈՂԱՀ

— Ֆրանսիայի Հայ Ազգային Միության Ամերիկայի Կենտրոնական Կոմիտեի նախագահ Ա. Ա. Ամերիկայի Հայ Ազգային Միության

Շատ մը շրջաններու, մանաւանդ Ուկրայինայի մէջ տեղական իշխանութիւնները կը ստիպեն գիւղացիները որ հացը ծախեն որոշուած գինով: Անիկա գիւղացիներուն մէջ այն տպաւորութիւնը առաջ բերած էր թէ ցորենի առեւտուրը արգիլուած է: Կառավարութեան կողմէ ցորենի մթերումը անգոհացուցիչ կերպով առաջ կ'երթայ: Մոսկուայի համայնավարական մէկ հաւաքոյթին մէջ Հինչուք յայտարարեց թէ Յուլիսին եւ Օգոստոսին հացի սպառման ամենախիստ խնայողութիւն պիտի կատարուի: Կը ծրագրուի գեղչել ցորենի փոքրաքանակ վաճառումը:

Սերպ դահլիճը հրաժարած

Սքուփչինայի մէջ պատահած սպանութեան դէպքին ի վեր խախտած էր արդէն Եուկոսլաւիոյ դահլիճին դիրքը: Խրուաթ գիւղացի-ազգայնական երեսփոխանները՝ իբրեւ բողոքի ցոյց՝ մեկնած էին Պելկրատէն և յայտարարած՝ թէ չպիտի վերադառնան, մինչեւ որ կառավարութիւնը չհրաժարի: Խրուաթները անհաշտ դիրք բռնած էին եւ չէին ուզեր ոեւէ համաձայնութեան գալ:

Այս պայմաններուն տակ, Խորհրդարանի մեծամասնութիւնը կազմող երեսփոխանները քանի մը օր ժողով գումարելէ վերջ, որոշեցին միացեալ նոր դահլիճ մը կազմել: Այս որոշումէն անմիջապէս վերջ, վարչապետ Վուքիչեվիչ թագաւորին ներկայացուց դահլիճին հրաժարականը: Վարչապետին տեսակցութիւնը թագաւորին հետ՝ տեւեց մէկուկէս ժամ:

Կառավարութեան հրաժարականը ամբողջ երկրին մէջ ընդունուեցաւ գոհունակութեամբ, որովհետեւ այսպիսով պիտի հանդարտին միտքերը:

Ռուսիա եւ մահապարտները

Գրած էինք թէ Թիֆլիսի դատարանը մահուան դատապարտած է մաքսատան չորս պաշտօնեաներ: Մոսկուայի գործակալութիւնը կը հաղորդէ որ մահապարտներն են՝ Պաթումի մաքսատան նախկին տնօրէն Ժորդանիա, մաքսային պաշտօնեաներ Մենիավա, Կարտավա եւ Գոգիբէրիցէ: Ասոնք շահադիտութեամբ եւ մաքսանենգութեամբ կը զբաղէին:

Միւս կողմէ նոյն գործակալութիւնը կը հաղորդէ որ գերագոյն ատեանը մահուան դատապարտեց Ֆինլանտացի Հիւթթինէնը, որ լրտեսութեամբ ամբաստանուած է. չորս տարի բանտարկութեան դատապարտուեցաւ Մատիլայնէն անուն մէկը, իբրեւ մաքսանենգ:

Դոնէցի դատավարութիւնը

Մոսկուայէն կը հեռագրեն թէ Դոնէցի «դաւադրութեան» դատավարութիւնը իր վախճանին հասաւ: Ընդհանուր դատախազի ճառէն յետոյ, 53 ամբաստանեալներուն ալ պատասխանի իրաւունք տրուեցաւ: Շատեր կուլային եւ բոլորովին ընկճուած էին: Երկու ամէնէն տարիքոտները՝ Ռաբինովիչ եւ Իմէնիտով յայտարարեցին թէ անմեղ են. միայն Բաշկին խոստովանեցաւ թէ յանցաւոր է եւ դատարանէն խնդրեց ներողամիտ ըլլալ:

Պելճիքացի դրամատէր մը օդանաւէն ինկած

Պելճիքացի յայտնի միլիառատէր Ալֆրէտ Լէօվէնշթայն իր սեփական օդանաւով առջի օր Լոնտոնէն Պրիւսէլ կը վերադառնար, ընկերակցութեամբ քանի մը բարեկամներու: Երբ օդանաւը Մանշի վրայ էր տակաւին, միլիառատէրը լուացարան երթալու համար ոտքի ելաւ, սակայն սխալ դուռ բանալով, ծովուն մէջ ինկաւ եւ կորսուեցաւ: Ընկերները չտեսան այս արկածը եւ Լէօվէնշթայնի կորուստը զգացին միայն երբ օդանաւը ցամաք իջաւ Պելճիքայի եզերքը:

Օդանաւորդական շրջանակներու մէջ կը կարծեն թէ միլիառատէրը անձնասպան եղած է, քանի որ կարելի չէ որ սխալած ըլլայ: Այս ենթադրութիւնը կը հերքուի:

Ալֆրէտ Լէօվէնշթայն իր հարստութեամբ աշխարհի մէջ երրորդն էր եւ միշտ կը ճամբորդէր բազմաթիւ մարդերու ընկերակցութեամբ: Ծնած էր Պրիւսէլ 1874ին եւ կանուխէն սեղանաւորական ասպարէզը նետուած: Ունէր բազմաթիւ ձիեր, որոնք արշաւներու կը մասնակցէին միշտ: Պիարիցի մէջ ունէր մեծ տուն մը, ուր կը պահէր քարտուղարներու եւ մեքենագիր աղջիկներու բանակ մը: Ունէր վեց վիլլաներ, ուր կ'ընդունէր իր հիւրերը, որոնց տրամադրութեան տակ կը դնէր ...—10 օդանաւեր:

Մարմինը գտնելու համար Մանշի մէջ կատարուած պրպտումները ապարդիւն մնացին:

Ազատարար նոր ձեռնարկներ

Ֆրանսացի յայտնի բեւեռախոյզ տոքթ. Ժան Շարքօ այսօր կամ վաղը ճամբայ պիտի ելլէ դէպի բեւեռ՝ Կիլպօն ու Ամունտսէնը փնտռելու համար: Իրեն պիտի ընկերանան վեց նաւազներ: Տոքթորը լաւատես է եւ կը յուսայ թէ Ամունտսէն եւ ընկերները ողջ առողջ պիտի գտնուին: Նորտէնսքիոլտ ինը ամիս կորսուած մնաց սառոյցներուն մէջ:

Տոքթ Շարքօ ասկէ առաջ երկու անգամ ազատարար ձեռնարկներ կատարած է արդէն հիւսիսային բեւեռին մէջ. նախ՝ Նորտէնսքիոլտը, յետոյ նոյնինքն Ամունտսէնը գտնելու համար: Սակայն բեւեռախոյզները գտնուեցան իր հասնելէն առաջ:

Ռուս օդանաւորդ Պապուշկին, որ աղէտեալները փնտռելու համար ջրօդանաւով մը մեկնած էր ռուսական «Մալիգին» նաւուն վրայէն եւ որ կորսուած կը կարծուէր, ողջ առողջ վերադարձաւ իր մեկնակէտը: Ամբողջ հինգ օր, Պապուշկին պայքարած է փոթորիկին ու սառնակոյտերուն դէմ: Օդանաւը ստիպուեր էր ովկիանոսին վրայ իջնել:

Գերման օդանաւորդ Ուտէթ քանի մը օրէն պիտի մեկնի սահնակներով օժտուած թեթեւ օդանաւով մը՝ Նոպիլէի ընկերները մէկիկ մէկիկ ազատելու համար:

ՕԴԱՅԻՆ ՆՈՐ ԱՐՇԱՒՆԵՐ

Իտալացի օդանաւորդներ Ֆէրրարին եւ Տէլ Փրէթէ ուղիղ գիծով հեռաւորութեան մրցանիշը կոտրելու համար առջի օր «Սավոյա» օդանաւով Սարտինիայէն ճամբայ ելան դէպի հարաւային Ամերիկա: Իրենց ուղեգիծն է՝ Սարտինիա, հիւսիսային Ափրիկէ, Ճիպրալթար, Թանճէր, Քազապլանքա, Ռիօ տէ Օրօ եւ Մավրիտանիոյ եզերքը, Ատլանտեանի վրայ:

Հ. Յ. Դ. ՓԱՐԻԶԻ ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ԿՈՄԻՏԷԻ

ներկայացուցչական ժողովը՝ այսօր Ուրբաթ իրիկուն ժամը 9ին:
60 Rue des Ecoles, Chope Parisienne Մէթրօ՝ Սէն-Միշէլ:

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ ՍԷՆ ՔԼՈՒԻ ԱՆՏԱՌԻՆ ՄԷՋ

8 ՅՈՒԼԻՍ ԿԻՐԱԿԻ ԺԱՄԸ 10ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԵՐԵԿՈՅ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ Հ. Յ. Դ. «ՊԷԼՎԻԼ»Ի, «ԵՌԱԳՈՅՆ» ԵՒ «ՎՌԱՄԵԱՆ» ԵՆԹԱԿՈՄԻՏԷՆԵՐՈՒ ԿՈՂՄԷ

կը նախագահէ՝ **ԸՆԿ. ԱՐՇԱԿ ՋԱՄԱԼԵԱՆ**

Նուագ, հայկական եւ գեղջկական պարեր, արտասանութիւն, դաշտային խաղեր եւայլն:

Հասարակութեան հանգստութիւնը ապահովելու եւ աւելորդ ծանրաբեռնումներու տեղի չտալու համար, դաշտին վրայ խմամուած եւ ձոխ պիւֆէ՝ ժողովրդական գիներով: Պաղ գինի, գարեջուր եւ լիմոնատ, պտուղներ, հաց եւայլն:

ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ.— Թրամուէյներ՝ թիւ 2, 16, 18, 25, 75, Լուվրէն, Մատըլէնէն, Շաթըլէէն, Սէն Սիւլփիսէն, Քուրպըվուայէն, Անիէռ-Պուա Քոլոմպէն, Փորթ տ'Օթէօյլէն, Փորթ տը Սէն Քլուէն), իջնել Թէրմինիւս: Շոգենաւ՝ բոլոր նաւամատոյցներէն, իջնել Սէն Քլու գիւղը: Եռագոյն ժապաւէն կրող ընկերներ ժողովուրդը պիտի առաջնորդեն զբօսավայր, ժամը 10էն մինչեւ 3:

ՓԱՐԻԶԱՀԱՅԵՐՈՒՆ ՄԵԾ ԱՆԱԿՆԿԱԼ ՄԸ

8 Յուլիս կիր. գիշեր ժամը 9ին, Sociétés Savantesի մէջ

ԱՄԵՐԻԿԱՅԷՆ ՔԱՂԱՔՍ ՆՈՐ ԺԱՄԱՆԱԾ

ՅԱՅՏՆԻ ԹԱՌԻՍՏ ԺՈՐԺԻԿ ՇԱՀ-ՊԱՐՈՆԻ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍԸ

Մասնակցութեամբ՝ *Տիկ. Իտա Արդի եւ Պ. Ն. Ղուկասեանի Տիկին Ժէնիա Շահ-Պարոնի, Պ. Պ. Նավօեանի և Վլատիմիրոֆի:*

կ'երգուին եւ կը նուագուին Արեւելեան, եւրոպական եւ հայկական ընտիր կտորներ:

ՏԵՂԵՐՈՒ ԳԻՆԵՐԸ 25, 15, 10 եւ 7.50 ՖՐԱՆՔ

Տոմսերու համար դիմել բոլոր հայկական ճաշարանները եւ նուագահանդէսին կազմակերպիչ Տրդատ Նշանեանի, 48 Rue Mr. le Prince *եւ* 12 Rue de Tournon Paris (6e). *Արուարձաններէն եկողներու դիւրութեան համար երեկոյթը կ'աւարտի ճիշտ 11.15ին:*

ԴՍՇՏԱՀԱՆԴԷՍ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

կազմակերպուած Սեբաստիոյ Ղանթարօզ գիւղի Հայրենակց. միութեան կողմէ, ի նպաստ գիւղի աղէտեալներուն: 8 կիւրակի կէս օրէն վերջ ժամը 2ին, Սէն Ժէռոմ, Մինասեանի «Ֆրանս-Օրիան» գործի գործարանին պարտէզը:

Մ Ո Ւ Տ Ք Ը   Ա Զ Ա Տ   է

Այրի տիկին Նեվրիկ Անդրէասեան, Պ. Յակոբ Անդրէասեան, Այրի տիկին Ագնիւ Սարգիսեան, Տէր եւ տիկին Կոմէս Փիլիպոսեան եւ զաւակները (Քէսքին), Այրի տիկին Հայկանուշ Սիմօնեան եւ զաւակները (Պոլիս), Այրի տիկին Մայրենի Ջամպաքճեան (Պոլիս), Գեր. Հմայեակ Ծ. Վրդ. Պախթիարեան (Պոլիս) եւ իրենց պարագաները սրտի խորունկ կսկիծով կը ծանուցանեն իրենց սիրելի որդւոյն, եղբօր, քեռորդւոյն եւ ազգականին

Պ. ԶՐԱՆՏ ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆԻ

դառնաղէտ մահը՝ որ տեղի ունեցաւ Յունիս 30ին Վալօռիսի (Նիսի մօտ) հիւանդանոցին մէջ, երիտասարդ հասակի մէջ: Յուղարկաւորութիւնը կատարուեցաւ կիրակի երեկոյ ժամը 6ին:

Հ. Յ. Դ. ԼԻՈՆԻ կուկունեան խումբի ընկերները իրենց ցաւակցութիւնը կը յայտնեն. ԸՆԿ. ԿԱՐՕ ԿԷՆՃԵԱՆԻ, իր հօր տխուր մահուան առթիւ:

Հ. Յ. Դ.

Մարսէյլի *Պ. Մ. ընդհ. ժողովը՝ վաղըՇաբաթ իրիկուն ժամը 8.30ին ծանօթ հաւաքատեղին: Կը հրաւիրուին բոլոր ընկերները:*

Ալֆորվիլի *Սարգիս Մինասեան ենթակոմիտէի ժողովը այս Կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2.30ին ծանօթ հաւաքատեղին: Կարեւոր օրակարգ: Ներկայանալ անդամատետրով:*

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

Ե. Կ. ԽԱԶԻ Լիոնի մասնաճիւղին ընդհ. ժողովը՝ այս կիրակի ժամը 2ին, 34 Rue Villeroy, *բոլոր անդամուհիներուն ներկայութիւնը անհրաժեշտ է:*

ՄԱՐՍԷՅԼԻ Հայ Լէգէոնական միութեան ընդհ. ժողովը՝ 14 Յուլիս Շաբաթ առաւօտ ժամը 9ին կայարանի սանդուխներուն դիմացՊառ Մօնիմանթալ, սրահին մէջ: կը խնդրուի բոլոր ընկերներէն ներկայ գտնուիլ սոյն խիստ կարեւոր ժողովին:

ՄԱՐՍԷՅԼԻ եւրոպահայ կ. խաչի մասնաճիւղի ընդհ. ժողովը՝ այս կիրակի ժամը 9ին, 66 բիւ րէ. փիւպլիքի սրահը: Օրակարգ.— Զեկուցում, խորհրդակցութիւն բացման հանդէսի շուրջ, բանախօսութիւն Պր. Գույումճեանէ: Ներկաները պիտի հիւրասիրուին թէյով:

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

Տէսին, *Մ. Գինոս.— Ուշացած ըլլալով կարելի չէր հրատարակել:*

ՍՏԱՑԱՆՔ

Փարիզ, *Ա. Արզ.— 300:*
Փարիզ, *Պ. Շ.— 15:*
Պուրկ Սէն Անտէօլ, *Օ. Ճ.— 70 Ֆրանք:*
Լը Փուզէն, *Վ. Մ.— 35:*
Քոնսթանցա, *Գործ.— 1180:*
Թաւրիզ, *Գործ.— 400:*
Սալին, *Մ. Գ.— 10:*
Գռընոպլ, *Ե. Կ.— 35:*
Երուսաղէմ, *Գ. Բ.— 1 Անգլ.:*
Վիէն, *Հ. Ո.— 200:*
Մարսէյլ, *Գործ.— 646:*

Ի ՆՊԱՍՏ ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԻ ԶՈՀԵՐՈՒՆ

Մէշէտի հանգանակութիւնը. *Յ. Պարոյրեան,* Mr. Kiejer, *Ա. Շահինեան 200ական, Տիկ. Ս. Պարոյրեան, Ա. Կոստանդինիտիս, Յ. Պետրոսեան, Դոքթ. Բ. Քանլեան, Տիկ. Ն. Քանլեան, Ս. Գիւլպէնկեան, Լ. Պէրպէրեան, Յ. Սարգիսեան 100ական, Տիկ. Լ. Շահինեան 75, Բ. Դանիէլեան 50, Ա. Գէօրգեան 50, Ալէքսանդր. Բըլիֆի ֆոնտէն մնացորդ 338, Ն. Ստեփանեան 20, Ա. Աբրահամեան 10, Ոմն 20: Գումար 1963 դռան:*

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

— կը փնտռուի կիրասոնցի շօֆէօր Արթին Սէրճանեան, կինը Սիրանուշ (ծնեալ Օվալեան) որ տարի մը առաջ կը գտնուէին Աթէնքի մօտ Ֆիքս-Տուրկութի կայանը թիւ 43: իմացնել՝ «Յառաջ»ի խմբագրութեան:

Կը խնդրուի յունահայ թերթերէն արտատպել:

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

կազմակերպուած Տրապիզոնի Հայր. միութեան կողմէ, Clamartի անտառին մէջ: Այս կիրակի առաւօտէն մինչեւ երեկոյ:

Տեղւոյն վրայ հաց եւ ըմպելի կարելի է հայթայթել:

Հաղորդակցութիւն.— *Առնել 89 թիւ թրամուէյը՝* Hôtel de de Ville, Odéon, St. Germaine des Prés, *և* Porte de Versailleէն *իջնել* Clamart terminus, *ուր ժամը 10—15 առաջնորդողներ պիտի սպասեն:*

.Գ ՅԱԿՈԲԵԱՆ ԻՐԱՒԱԳԷՏ

Կը զբաղի ամէն տեսակ առեւտրական, քաղաքային եւ պատժական դատերով: Կը սամձէ մանաւորապէս ինքնաշարժի արկածներու վարձակալութեան վերաբերեալ դատական գործեր, ինչպէս նաեւ ապահովագրական վէճեր: Կը խմբագրէ ամէն տեսակ actes (bail, vente et nantissement de fonds de commerce, constitution et liquidation de sociétés). *Ֆրանսահպատակութիւն ուզողներու համար կատարէ վարչական ձեւակերպութիւնները լաւագոյն պայմաններով:*
Ընդունելութեան ժամեր ամէն օր 9.30-12 և ժամադրութեամբ
13 Rue Béranger, Métro République, Tél. Archives 15-[illegible]

ՏՕՔԹ. Յ. ՏԻՐԱՑ (ՏԻՐԱՑՈՒԵԱՆ)

ՎԿԱՅԵԱԼ ՓԱՐԻԶԻ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՖԱՔԻՒԼԹԷԷՆ, (Licencié ès Sciences)
Նախկին Interne Hôpital des Enfants maladesի
եւ մասնագէտ մանկանց եւ ներքին հիւանդութեանց
24, Rue des Grands Augustins, Paris (6e) Place St. Michel
*Հիւանդ կ'ընդունի Գշ. Եշ. Ուր. և Շբ. օրերը, ժամը 1էն 4
Ինչպէս նաեւ մասնաւոր ժամադրութեամբ*
Métro St. Michel *եւ* Odeon Tél. Littré 60-46

ՓԼԱՔՆԵՐ 18 ՖՐԱՆՔ ՀԱՅԵՐԷՆ ԹՈՒՐՔԵՐԷՆ ՅՈՒՆԱՐԷՆ

Զուտ խաղողէ անարատ օղի (Պորտօ պատրաստուած), արեւելեան նպարեղէններուն լաւագոյնը, պաստմա, երշիկ, աղի ձուկեր, յունական ձէթ, ձիթապտուղ, էրմիս գօնսէրվներ, Թէյ եւայլն, անուշեղէններ եւ
Յ. ԱՐԹԻՆԵԱՆԻ քով
28, Rue Lesage, Paris (20e) Tél. Ménil. 61-[illegible]
Métro Belleville Tramway 5 եւ [illegible]
Բաց է ամէն օր մինչեւ ժամը 9.30

ՅԱԿՈԲ ՊԱՀՐԻ ԵՒ ԳԱՄԷՐ ԲԵՆԻԱՄԻՆ

ԻՐԱՒԱԳԷՏՆԵՐ
ՊՈԼՍՈՅ ՓԱՍՏԱԲԱՆԱԿԱՆ ԿԱՃԱՌԷՆ
8 Ave. Frémiet, Métro: Passy Tél. AUTEUIL 72-[illegible]
կը ստանձնեն վաճառականական, ժառանգական եւ ամէն կարգի դատերու պաշտպանութիւնը, ինչպէս նաեւ միջազգային հպատակութեան եւ վարչական ամէն տեսակ խնդիրներու հետապնդումը:
Իրաւագիտական խորհրդակցութիւններ՝ լաւ պայմաններով
կ'ընդունին՝ ամէն օր (բացի կիրակիէ) ժամը 9էն 12 կէսօրէ վերջ ժամադրութեամբ:

ԲԺՇԿԱ-ՎԻՐԱԲՈՅԺԱԿԱՆ ԴԱՐՄԱՆԱՏՈՒՆ ԵՒ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺԱՐԱՆ

ՏՕՔԹ. ՍԷԹԵԱՆ

38, Ave. St. Ouen PARIS (18me) Tél. MARCADET 03-[illegible]
Ընդհանուր հիւանդութիւններ սեռամիզային, վեներական թոքի, կանանց հիւանդութիւններ. վիրաբուժական գործողութիւն, ելեկտրադարմանում:
ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺԱՐԱՆ Ակռայի դարմանում, քաշել 10 ֆր. արուեստական ճերմակ ակռայ 20 ֆրանք, ոսկի քուրոն ֆրանքէն սկսեալ:
ԱՄԷՆ ՕՐ ՈՒ ԿԻՐԱԿԻ ԲԱՑ Է

ՀԱՅԿ. ԲՈՒԺԱՐԱՆ - POLYCLINIQUE de BELLEVILLE

Տէր եւ տնօրէն՝ ՏՕՔԹ. ԳՐԳՈՅԵԱՆ
29, Rue (Place) des Fêtes, Paris. XIX. Tél. Nord 96-61
Բաց է ամէն օր, ուր շատ մը մասնագէտ բժիշկներէ կը խնամուին ամէն տեսակ ներքին եւ վեներական հիւանդութիւններ: Աչքի-մասնագէտը կ'ընդունի Գշ., Եշ. եւ Շաբաթ օրերը ժամը 3—5: Քիթի, կոկորդի ու ականջի մասնագէտը ամէն Երեք. եւ Շաբաթ օրերը ժամը 1—3: ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺը ամէն օր ժամը 9էն 19: Կիրակի 9—12:

ՖՕՆ ՏԸ ՔՕՄԷՐՍ, ԽԱՆՈՒԹ, ԵՒԱՅԼՆ ԳՆԵԼՈՒ ԵՒ ԾԱԽԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

դիմեցէք՝ **A L'ETUDE GABRIAC, ՓԱՍՏԱԲԱՆ**
15 Rue Tronchet (Madeleine - St. Lazare) Թէլ. 24-0 և 80
ՈՒՐ ՊԻՏԻ ԳՏՆԷՔ ՀԱՅՐԵՆԱԿԻՑ ՄԸ՝
Պ. ԻՆԷՃԵԱՆ, *գրասենեակի տնօրէն, որ մանաւորապէս պիտի զբաղի հայ յաճախորդներով: Վստահելի գործ: Իրաւական խորհրդակցութիւններ ձրի:*

ԲԱՑՈՒԱԾ Է ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԵԾ ՍՐՃԱՐԱՆ-ՃԱՇԱՐԱՆ

ԴԱՆԻԷԼԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

31 Rue Voltaire, LYON, (Rue Mazenodի անկիւնը)
Ամէն տեսակ արեւելեան եւ եւրոպական կերակուրներ, անուշեղէններ եւ խմորեղէններ: Որ եւ է ժամու ունինք [illegible]ուած եւ քուշ պաշը շիշ քէպապ փիտէով: Զուտ խաղողէ պատրաստուած օղի, ամէն տեսակ ընտիր աղանդերներ տրուին առատօրէն եւ ձրի:
ՇԱԲԱԹ, ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՏՕՆ ՕՐԵՐ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ
Մեր նշանաբանն է առատութիւն, արագութիւն եւ մաքրութիւն: փորձեցէք անգամ մը:

Գործ կը փնտռէ

երիտասարդ հայ աղջիկ մը տնական գործերու համար: դիմել՝ «Յառաջ»ի վարչութեան:

Կ'ուզուին

ժէռսէ գօնֆէք. սիօն ռոպերու համար լաւ «անթրըբրընէօր»ներ ներկայանալ՝ 46 Rue de Sévigné à Paris (3e).

ՀԱՅ լաւ կազմարարէ մը կը խնդրուի իր հասցէն հաղորդել «Յառաջ»ի խմբագրութեան:

Խոհարար կ'ուզուի

կ'ուզուի խոհարարի երիտասարդ օգնական մը, համեստ պայմաններով: Դիմել խմբագրատուն:

ԻՐԱՒԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

E. STEFIKI

վկայեալ իրաւագէտ, [illegible] դաքականգիտութեանց վ[illegible] ժարանէն:
106 Ave. Kléber, Paris (1[illegible]
Հեռ. Passy 72.56
15 օրէն ֆրանսա մտնե[illegible] իրաւունք (AFFIDAVI[illegible] ձեռք կը բերէ, ինքնութ[illegible] թուղթեր կը հանէ:
կ'ընդունի ամէն օր (ի բ[illegible] ցառեալ շաբաթ) կէսօ[illegible] ժամը 4—7.

IMPRIMERIE - MASSIS - ÉDI[illegible]
208bis, Rue Lafayette Paris
Le Gérant: E. SOUVIG[illegible]

ՅԱՌԱՋ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

ԲԱՖԵՆԵԳԻՆ

	3 ամս.	6 ամս.	Տար.
ՖՐԱՆՍԱ	35ֆ.	70ֆ.	140ֆ.
ԱՆԳԼԻԱ	–	20շլ.	40շլ.
ԵԳԻՊՏՈՍ	»	»	–
ԻՏԱԼԻԱ		250 ֆրանք	
ԱՄԵՐԻԿԱ		6 տլ.	10 տլ.
ԵՒՐՈՊԱ		100 ֆ.	200ֆ.

"HARATCH"

Խմբագիր՝ ՇԱՒԻԼԲԵ ՄԻՍՍԱԿԵԱՆ

Directeur-Propriétaire : SCHAVARSCH MISSAKIAN

Rédaction & Administration
Խմբագրատուն 208bis, Rue Lafayette PARIS (10e)

TÉLÉPHONE : NORD 57-82

MÉTRO LOUIS-BLANC ou JAURÈS

Հասցէի փոփոխութեան համար պէտք է վճարել 2 ֆրանք

ՇԱԲԱԹ
7
ՅՈՒԼԻՍ
1928

7 JUILLET 1928

Գ. ՏԱՐԻ Թիւ 693 — ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ — ԳԻՆ՝ 50 ՖՐԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՀԱՐՑՈՒՄԻ ՄԸ ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ

— Չկա՞յ գետին մը ուր կարելի ըլլայ քով քովի բերել քաղաքական բոլոր հոսանքները, առանց դպչելու անոնց իւրաքանչիւրին ուրոյն գործունէութեանը:

Յաճախ այս հարցը կուտան մեզի, բարեմիտ մարդիկ, դառնօրէն տրտնջալով լրագրական անվերջ եւ տաղտկալի պայքարներէն :

Չկա՞ն,— կը հարցնենք մենք ալ:

Բայց հարցումին պատասխանելէ առաջ, հարկ է ճշդել կէտ մը :

Մեր մէջ առհասարակ սխալ գաղափար ունին պայքարի մասին: Կը կարծեն թէ կարելի է օրը իրիկուն ընել, սադմոս հեգելով եւ «Փառք ի բարձունս» երգելով:

Պայքարը՝ անբաժան է մարդու կեանքէն: Մնած՝ անոր հետ, կը մնանի, կ'ապնուանայ կամ կ'այլասերի անոր հետ: Ամբողջ բնութիւնը պայքար մըն է, ինքն իր մէջ: Ո՛չ յաւիտենապէս արեւ կ'ունենանք, ոչ ալ անձրեւ կամ փոթորիկ:

Անշուշտ կան բռնի, արհեստական, չարամիտ վէճեր ու պայքարներ, քանի որ կան կուռազան եւ խարդախ մարդիկ: Երկնքի հրեշտակներն անգամ — խօսինք բարեպաշտներու լեզուով — կատաղի պայքարներ մղած են, ազդեցութեան, կամ, թերեւս, գաղափարի համար:

Միայն գերեզմանատան մէջ է որ կը տիրէ անխախտ եւ ներդաշնակ համերաշխութիւն, խաղաղութիւն:

Եւ յետոյ. Եւրոպա կը գտնուինք եւ ամէն օր կը տեսնենք թէ ի՛նչպէս կը խօսին ու կը գործեն «քանց մեզ աղէկները»:

Հետեւե՞ր էք ո՛րեւէ եւրոպական թերթի հրատարակութեանց կամ կուսակցութեան մը գործունէութեան: Կը կարդա՞ք քաղաքակի՛րթ խորհրդարաններու մէջ պատահած դէպքերը:

Պաղարիւն Բրիտանացին անգամ, ի հարկին, չի վարանիր «ստախօս» պոռալ վարչապետին երեսին, կամ անարգել թագաւորը, եւ կամ խափանարար ցոյցերով, լուտանքներով եւ սպառնալիքներով խանգարել խորհրդարանի նիստը: Ֆրանսայի երեսփ. ժողովը դասական վառարանն է զարհուրելի փոթորիկներու, երբ նախարարներ անգամ հազիւ կրնան անվնաս պրծիլ: Ա՛լ չենք յիշեր Պալքանները, ուր տակաւին քանի մը շաբաթ առաջ երեսփոխան մը, նիստի պահուն, սպաննեց իր ընկերներէն երկուքը, եւ վիրաւորեց չորսը:

Ինչո՞ւ այս բաները եւ դեռ աւելի վրդովիչ դէպքեր կը լսենք ու կ'անցնինք, իսկ մեր մէջ, եթէ լուսարարն ու ժամկոչը կռուին բանկալին մէջ, առնուազն «ազգը կործանեցաւ», կ'աղաղակենք :

Անշուշտ յանձնարարելի միջոցներ չեն ասոնք: Բայց պէտք է ըմբռնել թէ բնական են եւ մարդկային, ինչպէս պատերազմը, ինչպէս երբ դատ մը կամ պատիւդ պաշտպանելու համար կը սպառես ամէն միջոց: Անխուսափելի չարիք:

Կ'ընդունինք որ մեր մէջ ծագած վէճերը յաճախ հետեւանք են կիրքի, նախանձի, տգիտութեան եւ չարամտութեան:

Կ'ընդունինք, դարձեալ, որ իբրեւ պզտիկ, ցիրուցան եւ ուժասպառ ժողովուրդ, պէտք է կարելի եղածին չափ խնայենք մեր կորովը եւ զգուշանանք աւելորդ ժխորէ:

Բայց պահանջել որ պայքար տեղի չունենայ եւ քրիստոնէական համբոյրով օծուին բոլոր շրթունքները— անբնական է և ծիծաղելի:

Արդ, մեր մէջ մղուած պայքարներէն առնենք այն որ կը մղուի Հայաստանի շուրջը:

Հ. Յ. Դաշնակցութիւնը, ունենալով որոշ ծրագիր մը, անդրդուելի պայքար կը մղէ Երեւանի ներկայ վարիչներուն դէմ: կը ձգտի անոնց ապիկարութիւնը եւ հակահայ քաղաքականութիւնը: կը թելադրէ ընդարձակել երկիրը, որքան կը թոյլատրեն այսօրուան պայմանները: կը պահանջէ բանալ հայրենիքին դուռները: վերջապէս, փաստերով կ'ապացուցանէ թէ եւ՛ հայրենիքը եւ՛ ժողովուրդը չարաչար կը տուժեն այսօրուան քաղաքականութեան երեսէն: կը գտնէ որ միայն միացեալ և անկախ Հայաստանի ստեղծումով պիտի փրկուի մեր ապագան, եյլն.:

Ո՞վ է հակառակ այս ծրագրին: Ռամկավարնե՞րը: Բայց անոնք տարին տասերկու ամիս «Մեծ Տեսիլք»էն կը ճառեն, մեծ, միացեալ եւ անկախ Հայաստան կ'ուզեն իրենց սիրտին խորէն: Միայն թէ կամացո՛ւկ, առանց մատը մատին զարնելու եւ գոնէ ապագային համա՛ր աշխատելու:

Այսպէս ըլլալով հանդերձ, անոնք սուտ - խեղդ կը ձեւանան, եւ ամէն բան մէկդի ձգած, մնամէջ փամփուշտներ կ'արձակեն... Դաշնակցութիւնը կործանելու համար:

Մինչդեռ կրնային ճակատ կազմել այս հիմնական կէտին շուրջ, պահելով հանդերձ իրենց համոզումները:

Հնչակեաննե՞րը:— կարդացէք վաստակաւոր գործիչի մը մտածումները, քիչ անդին: Եւ առաջինը չէ այս: կրնանք ըսել թէ հին հնչակեանները շատ աւելի մոլեռանդ ատելութեամբ լեցուած են երեւանցիներուն դէմ:

Եւ սակայն, «ձայն բարբառոյ յանապատի»: Այս խօսքերը կը մնան խօսք. եւ ամէն մէկ հնչակեան կ'երթայ իր ճամբով, իրրեւ առանձին խմբակ:

Հակառա՞կ են անկուսակցականները, — գոնէ անոնք որ քիչ - շատ կը հետաքրքրուին հայկական կեանքով: Ո՛չ: կը ճանչնանք շատեր որ բաւական ուժգին չեն գտներ Դաշնակցութեան պայքարը. բայց երբ հարկ ըլլայ խօսքէն գործի անցնիլ, — ամէն մէկը կ'ամփոփուի իր պատեանին խորը:

Այսպէս եւ ազգային - գաղթային կեանքի մէջ: Շ.

ՄԱՄՈՒԼ

ՆԵՂԱՑՈՒՑԻՉ ՀԱՐՑՈՒՄՆԵՐ

Գ. Եղիկեան, վաստակաւոր հին հնչակեանը, «Նոր երկիր»ի մէջ հրատարակուած յօդուածաշարքի մը կարգին, հետեւեալ միամիտ հարցումները կ'ուղղէ Հայաստանի վարիչներուն եւ առ հասարակ հայ համայնավարներուն (1 յուլիս).

—«Պ. Համայնավարնե՛ր, դուք ամէն մի օր տեղի թէ անտեղի, ժամանակ թէ անժամանակ ձեր համակրութիւնն էք յայտնում Արեւելքում եւ Աֆրիկայում ի-րենց անկախութիւնը ձեռք բերելու համար կռուող ժողովուրդներին եւ նիւթական, դիւանագիտական, զինու օգնութիւն էք տալիս Թուրքերին, Չիներին, Սամօյացիներին, Հօթենթօթներին անկախութիւն ձեռք բերելու համար, դուք ձեր հովանաւորութեան տակ էք առնում տաճիկ, սուրիացի, թաթար, արաբ եւ այլ ազգայնականներին, ո-րովհետեւ դտնում էք, որ այդ բոլոր ժողովուրդները իրաւունք ունին անկախ ապրելու:

Պ. Համայնավարնե՛ր, ասացէ՛ք, խնդրեմ, ի՞նչ մեղք է գոլ - ծել աշխարհի երեսին հայ ժողովուրդը, որ զրկում էք նրան ազատ ապրելու իրաւունքից, անկախութեան դիմելու պայքարից, իր սեփական հայրենիքը ունենալու ցանկութիւնից, ինչո՞ւ անպայման հայ ժողովուրդը, միայն հայ ժողովուրդը պիտի ստրուկ մնայ, գլուխը դնելու տեղ չունենայ, բռնութեան ենթարկուի:

Պ. Համայնավարնե՛ր, ասացէ՛ք, ինչո՞ւ դուք անգլիական տիրապետութիւնը հնդիկ եւ եգիպտացի ժողովուրդների վրայ համարում էք բռնութիւն եւ նրա դէմ հնդիկ եւ եգիպտացի ժողովուրդների պայքարը գտնում էք ազատագրական, քաջալերելու արժանի, բայց հայ ժողովրդի թուրքական տիրապետութիւնը բռնապետական չէք համարում, ո՛չ էլ քաջալերութեան արժանի եւ ազատագրական համարում Հայերի պայքարը նոյն բռնութիւնից ազատուելու համար: Սա ի՞նչ չափանիշ է: Երեւի, այդ նրա համար է, որ Անգլիայի տիրապետութեան տակ Հնդկաստանն ու Եգիպտոսը չէնցել են, տէր են դարձել երկաթուղիների, հսկայական քաղաքների, բարեբեր դաշտերի, իսկ Թրքական տիրապետութեան տակ Հայաստանը աւերակ է դարձել:

Ըստ ձեզ, կարելի է տապալել եւ պէտք է տապալել շէնցնող տիրապետութիւնը, իսկ չի կարելի ձեռք տալ քանդող տիրապետութեան: Սա հոգեբանական է: Չէ՞, որ ձեզանում էլ նստած է քանդելու, աւերելու, ճնշելու թաթարական, արեւելեան հոգին: Ուրիշ կերպ չի կարելի բացատրել ձեր հակասական վերաբերմունքը:

Մի վերջին հարց էլ, Պ. Համայնավարնե՛ր,— դուք, որ դէմ էք անկախութեան եւ սեփական հայրենիքի գաղափարին, ապա ինչո՞ւ Ռուսաստանի մի նահանգը եղող երկրամասը կոչում էք Հայաստան: Սա աչքակապութի՞ւն է, թէ ազգայնականութիւն: Ի՞նչ գործ ունէք արտասահմանում ապրող Հայերի հետ, ինչո՞ւ էք ուզում նրանց ոգեւորել Հայաստանով: Սա ի՞նչ հակասութիւն է:»

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՏԱՄՆԸՄԷԿ ՀՈԳԻ ՄԱՀԱՊԱՐՏ

Մոսկուայի պաշտօնական գործակալութիւնը 6 Յուլիս Թուականով կը հաղորդէ որ Գերագոյն Ատեանը 52 ժամուան խորհրդակցութենէ յետոյ, տուաւ իր վճիռը Դոնէցի խնդրին մասին: Հաստատեց թէ կան հակայեղափոխական քանդիչ կազմակերպութիւններ, որոնք ճիւղեր ունին Դոնի աւազանին մէջ եւ կեդրոններ՝ Խարքովի եւ Մոսկուայի մէջ: Ատոնք կապ ունին հանքի նախկին սեփականատէրերուն, ինչպէս նաեւ կարգ մը օտար պաշտօնական հաստատութեանց հետ:

Ցիսուն երեք ամբաստանեալներէն մահուան դատապարտուեցան 11 հոգի: Ատոնք են՝ Գորլէցկի, Բոյարինով, Կրժիժանովսկի, Եուսէվիչ, Բուդնի, Մատով, Բրատանովսկի, Բէրէզովսկի, Բոյարշինով, Կարարինով, Շագլուն: Նկատելով որ վերջին 10 հոգիները զղջում յայտնած են եւ գիտական մեծ արժէք կը ներկայացնեն, Գերագոյն Ատեանը անոնց համար պատիժի թեթեւացում պիտի պահանջէ Խորհրդային Միութեան Կեդրոնական Գործադիր Կոմիտէէն:

Կացութիւնը Յունաստանի մէջ

Հելլէն նոր դահլիճը պաշտօնական երդումը կատարեց Հանրապետութեան նախագահին առջեւ: Ա՛նմիջապէս յետոյ վէնիզելոս նախագահեց նախարարական խորհուրդի առաջին նիստին: Որոշուեցաւ լուծել խորհրդարանը: Ներքին նախարար Սոֆուլիսի պաշտօն տրուեցաւ հարցնել գանազան կուսակցութեանց պետերուն թէ՝ կ'ընդունի՞ն որ նոր ընտրութիւնները կատարուին Սահմանադրութեան նախատեսած Թուականէն 15 օր վերջ, որպէս զի Սեպտեմբերի առաջին կիրակիին զուգադիպի: Եթէ անոնց հաւանութիւնը չկարենայ ստանալ, Խորհրդարանը պիտի լուծուի այս կիրակի եւ նոր ընտրութիւնները պիտի կատարուին Օգոստոս 19ին:

Վէնիզելոս դեռ վերջնական որոշում մը չէ տուած ընտրութեան եղանակին մասին: Կը կարծուի սակայն թէ մտադիր է Հանրապետութեան նախագահէն խնդրել, որ հրովարտակով մը համեմատականի ներկայ օրէնքը փոխէ մեծամասնական դրութեան :

Ելմտական մարզին մէջ վէնիզելոսի առաջին գործերէն մէկը պիտի ըլլայ բանակցութեան մտնել Ազգային Դրամատան տնօրէնին հետ՝ յետաձգել տալու համար Յունաստանի Պանքային դրամագլուխին շրջաբերութեան հանուիլը:

∴ Գործադուլը կը շարունակուի դեռ: կարգ մը գործարանատէրեր ևս իրենց կողմէ փակած են գործարանները, փողոց ձգելով բազմաթիւ բանւորներ:

ՎԷՆԻԶԷԼՈՍ ԵՒ ԹՈՒՐՔ ՄԱՄՈՒԼԸ

«Թայմզ»ի Պոլսոյ Թղթակիցը կը հեռագրէ.—

Այստեղ խիստ մօտէն կը հետաքրքրուին Յունաստանի ներքին քաղաքական անցուդարձերով: Բացի դրացնութենէն, Յունաստան եւ Թուրքիա կարգադրելիք շատ մը խնդիրներ ունին. ու միշտ կարելիութիւն կայ թէ ոչ - յարձակողական դաշինք մը պիտի կնքուի Էնկիւրիի եւ Աթէնքի միջեւ: Ընդհանուր առմամբ Թուրք մամուլին դիրքը թշնամական է վէնիզելոսի հանդէպ: Չիմա որ կրետացի քաղաքագէտը իշխանութեան գլուխ եկաւ դարձեալ, Թուրքերը կը կարծեն թէ Յունաստանի հետ յարաբերութիւնները շատ փայլուն չպիտի ըլլան ապագային: Վերջապէս, վէնիզելոսի անցեալ քաղաքականութիւնը չի կրնար գոյն սիրելի դարձնել Թուրքերուն:

Հայ մը ցկեանս դատապարտուած

Մոնփէլիէէն կը հաղորդեն.— *1927 Հոկտեմբեր 25ին Պէատրիէօյի մէջ ֆրանսական ընկերութեան մը մօտ աշխատող երկու երիտասարդներ՝ Գրիգոր Պետրոսեան, 27 տարեկան, Պուլկարահայ, եւ Իլիատու Սավա, Թրքահպատակ Յոյն մը՝ գործարանի տնօրէն Քորնէթի բնակարանը երթալով փորձած էին սպանել զայն՝ դրամները գողնալու նպատակով:*

Երկու ոճրագործները շիշով մը զարկին մարդուն գլխուն, յետոյ բերանը կապելով քաշկռտեցին զայն յարկաբաժինին հեռաւոր մէկ սենեակը, ուր հասաւ իր զաւակը եւ ազատեց զայն: Գործարանատէրը յաղթակազմ ըլլալով, չմեռաւ: Պետրոսեան եւ Իլիատու անմիջապէս ձերբակալուեցան եւ այդ Թուականէն ի վեր բանտը կը մնային: Երկու օր առաջ էրօնահանգի եղեռնագատ ատեանին առջեւ դատուեցան եւ դատարանը ցկեանս տաժանակիր աշխատանքի դատապարտեց զանոնք:

ԹՈՒՐՔ ՍՈՎԵԱԼՆԵՐՈՒՆ ՎԻՃԱԿԸ

Գոնիայէն կը հաղորդեն թէ սովը իր սաստկութիւնը կը պահէ: Կուսակալը մէկիկ - մէկիկ շրջած է աղէտեալ վայրերը, ներքին գործավարն ալ կը շարունակէ իր քննութիւնները՝ օգնութեան գործը կազմակերպելու համար: Պոլսոյ կարմիր մահիկէն եւ շրջակայ կուսակալութիւններէն մաս առ մաս օգնութիւններ կը հասնին արդէն, բայց կարօտութիւնը անհասեմատ աւելի ընդարձակ է: Պաշտօնական տեղեկութեանց հաւմաձայն, բազմաթիւ գիւղեր պարպուած են իրենց բնակիչներէն, որոնք շրջակայ քաղաքները գացած են եւ շատերն ալ իրենց կարասիներն ու լծկանները ծախած են ուտելու հաց մը ունենալու համար: Սովորական դէպք դարձած է քաղաքներու սէջ հանդիպիլ մուրացկաններու, որոնք իրենց գիւղերուն մէջ բազմութիւններ կը կշտացնէին:

∴ *Պոլսոյ Առեւտրական Սենեակի վարչութիւնը բացառիկ*

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՏՈՄՍԵՐ

ՁԻՇՏ ԻՆՁՊԷՍ 1915ԻՆ

Անատոլուի սովը օրուան խընդիրը է Թուրքիոյ մէջ:

Սովի ժանիքներուն տակ կը գալարուի Գոնիայի նահանգը, որուն տարածութիւնը երեք անգամ աւելի է Ներկայ Հայաստանէն: Այդ նահանգն էր որ ամբողջ պատերազմի ընթացքին, անկէ առաջ ու վերջ ալ կերակրած էր ու կը կերակրէր Թուրքիոյ բնակչութեան մեծ մասը:

Բնական պատուհաս է ինկեր հիմա այդ հողին վրայ եւ ցանքերը չորցեր են հունձքի չհասած:

Թուրք անօթի գիւղացիները քաղաք իջեր են շրջականերէն, ու ոչինչ գիներով կը ծախեն իրենց էշերն ու կովերը, որոնք ուտելիք գարի, նոյնիսկ յարդ ու խոտ չունին:

Չամատարած Թշուառութիւնը ստիպեր է այդ նոյն Թուրքերը Գոնիայի փողոցներուն մէջ վաճառքի հանել իրենց գորգերն ու կապերտները, ժամանիներն ու Թանկարժէք զարդեղէնները:

Այս լուրերը կարդալով, յիշեցի 13 տարի առաջ նոյն այդ քաղաքին մէջ պատահած նման դէպքերը:

1915ի ամառն էր: Ջինուորական պաշտօնով Գոնիա կը գտնուէի: Ամէն օր հարիւրաւոր հայ գաղթականներ կը հասնէին՝ վաճառաբարձ կառախումբերու մէջ Թխմուած:

Թուրքերը, հասարակ գիւղացիէն ու զինուորէն սկսած մինչեւ վաճառականը, գիշատիչ անգղներու նման կ'իյնային վագոններուն վրայ, եւ իրարու ձեռքէ կը խլէին այն գորգերն ու կապերտները, այն մատանիներն ու զարդեղէնները, զորս խեղճ հայ ընտանիքներ կը ծախէին պատառ մը հացի եւ պուտ մը ջուրի համար:

Նոյն վիճակը քաղաքի փողոցներուն մէջ, ուր 30 ոսկինոց գորգեր մէկ մէճիտով Թուրքերու ձեռքը կ'անցնէին:

Շրջակայ գիւղերէն այս աւարին լուրը առնող գիւղացիները քաղաք կը թափէին՝ կարկանդակէն բաժին ստանալու համար:

Այսօր, 13 տարի վերջ, այդ նոյն Թուրք գիւղացիները դարձեալ քաղաք կ'իջնեն, բայց այս անգամ ո՛չ թէ հայ Թալանելու, այլ պատառ մը հացի համար: Ո՛չ թէ գորգ կամ զարդեղէն գնելու, այլ նոյն իսկ սեփական էշն ու կովը ծախելու:

— *Հայտան կէլէն հույա կիտէր*, ինչպէս կ'ըսէ Թրքական առածը :

Ապահովաբար Գոնիայի Թուրքերը այսքան Թշուառութիւն չպիտի տեսնէին, եթէ Հայեր մնացած ըլլային իրենց նահանգին մէջ: Գոնէ աւարի առիթ կ'ունենային:

Բայց Թուրքը ե՞րբ է մտածեր վաղուան մասին...

ՀՐԱՆՏ

ՁՄՈՌՆԱՆՔ ՄԵՐ ՊԱՐՏՔԸ

ՇԱՐԺԻ ՀԱՅ ԶՈՀԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

"ՅԱՌԱՋ,,Ի ՀԱՆԳԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

55րդ Ցանկ

	Ֆր.
Ցլավիաք - Արտէշի մետաքսի գործարանի աշխատաւորներուն հանգանակութիւնը (ցանկը յաջորդով)	130.—
Սուքիաս Յովհաննէսեան, Լիոն	150.—
Գումար	280.—
54րդ ցանկին գումարը	71,605.35
Ընդհ. գումար	71,885.35

ՊԱՐՍԻՑ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Հ. Յ. ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԹԵԿՆԱԾՈՒՆ Կ'ԸՆՏՐՈՒԻ 3051 ՁԱՅՆՈՎ

(Մեր սեփական Թղթակցէն)

ԹԱՒՐԻԶ, 22 Յունիս

Պարսկաստանի խորհրդարանի (Մէջլիս) 7րդ. նստաշրջանի պատգամաւորներու ընտրութիւնները տեղի ունեցան Մայիս եւ Յունիս ամիսներու ընթացքին։

Ինչպէս յատնի է, Հարաւային Պարսկաստանի Հայութիւնը Պարսից խորհրդարանին կուտայ մէկ Հայ պատգամաւոր, իսկ Ատրպատականի Հայ եւ ասորի ժողովուրդները միացած՝ մէկ պատգամաւոր տալու իրաւունք ունին. թէեւ այժմ Ասորիները կ'աշխատին, որ իրենց պատգամաւորն առանձին ըլլայ։

Խորհրդարանի 5րդ. (1924) եւ 6րդ. (1926) նստաշրջաններուն Ատրպատականի Հայութեան եւ Ասորիներու պատգամաւորն էր Հ. Յ. Դաշնակցութեան Թեկնածու Զօրա խան Սագինեան։ 7րդ. նստաշրջանի (1928) համար եւս Հ. Յ. Դաշնակցութեան Ատրպատականի կազմակերպութեան կողմէ հրապարակ դրուեցաւ անոր Թեկնածութիւնը։

Պատգամաւորներու ընտրական գործերը վարելու համար, կազմուեցաւ ընտրական յանձնախումբ մը, որուն անդամներն էին,— 1) Նահանգապետի ներկայացուցիչը, 2) Գասպար Յակոբեան, 3) Խոսրով Աւագեան, 4) Համբարձում Ծերունեան, 5) Ալէք Սագինեան, 6) Բուդաղ Մանասէրեան, 7) Ստեփան խան Եղիազարեան 9) Ցարութիւն խան Սարգսեան եւ 10) Աբգար Գալուստեան։ Ցանձնախումբի կարգադրութեամբ, յատուկ լիազօրներ ղրկուեցան Ատրպատականի գաւառները, ընտրական գործերը վարելու համար։ Հ. Յ. Դաշնակցութեան տեղական մարմինները սովորականի պէս աշխատանքի լծուեցան կուսակցութեան Թեկնածուին ընտրութիւնն ապահովելու համար։

Թաւրիզի բոլշեւիկամիտ կարգ մը հնչակեաններ (մէջն ըլլալով նաեւ ժամհար Աթանասը), բոլշեւիկներ եւ հակադաշնակցական տարբեր միացած աշխատանքի լծուեցան պաշտպանելու եւ ապահովելու համար Թեկնածութիւնը Ստեփան խան Եղիազարեանի։ (Ստեփան խան պարսից ելեւմտական պաշտօնեայ էր, որ 1925ին հոգաբարձական ընտրութեան ժամանակ, կասկածի տակ ինկաւ եւ կառավարութեան կողմէ ձերբակալուեցաւ։ Ընցեալ տարի պաշտօնէ հանուեցաւ եւ այժմ անգործ է։)

Այս խմբակին գործունէութեան վրայ հեռուէ հեռու կը հսկէր Թաւրիզի ռուսական հիւպատոսարանը, որ հրահանգած էր Ռուսաստանի հետ առեւտրական կապ ունեցող Հայ վաճառականներուն (պարսկահպատակ) ժողով գումարել եւ Ստեփան խանի Թեկնածութիւնը պաշտպանել։ Հիւպատոսարա՞ն թէ բոլշեւիկեան առեւտրական հիմնարկութիւններ հրահանգած էին Մարաղայի վաճառական Մարտիրոս Բաղդասարեանին, որ թոյլ տայ իր տան մէջ ժողով մը գումարել՝ վաճառականներու մասնակցութեամբ, Ստեփան խանի Թեկնածութիւնը պաշտպանելու համար։ Մարտիրոս Բաղդասարեան կը մերժէ, իր տան մէջ կասկածելի ժողովներ գումարել, բոլշեւիկամիտ Թեկնածուի մը պաշտպանութեան համար։ Այն տեղ խորհրդային առեւտրական հիմնարկութիւնները սպառնալիք կը կարդան Մարտիրոս Բաղդասարեանին որ «եթէ թոյլ չտաս, որ այդ ժողովը քու տանդ մէջ կատարուի, այն տեղ կը հեռագրենք Մոսկուա եւ ապրանքներդ կը գրաւեն»։ Սարսափահար Մարտիրոսը ոստիկանութեան կը դիմէ եւ արտօնութիւն կը ստանայ ժողովի գումարման համար։

Վերջապէս ժողովը տեղի կ'ունենայ։ Ժողովին մէջ, Թեկնածութիւններու շուրջ կարգ մը բանաղբօսիկ եւ ձեւական խօսակցութիւններ տեղի կ'ունենան եւ ի վերջոյ հրապարակ կուգայ Ստեփան Խանի Թեկնածութիւնը։ Կ'առաջարկուի ընտրել յանձնախումբ մը, որ աշխատի պաշտպանել Ստեփան Խանի Թեկնածութիւնը։ Սակայն Թաւրիզի ոստիկանութեան ամենատես աչքը՝ Իսմայիլ Խանը ժողովին ներկայ է։ Ան կը համարձակի յանձնախումբի անդամ ընտրուիլ եւ «պլոք»ի Թեկնածու Ստեփան Խանի ընտրութեան համար աշխատիլ։ Այսպէս, այս ժողովը առանց իր նպատակին հասնելու կը վիժի եւ ժողովին մասնակցողներն ալ կը հեռանան եւ ոստիկանութեան հարցաքննութեան կ'ենթարկուին՝ յաջորդ օրերը։

Ստեփան Խան երբ կը տեսնէ, որ՝ թէ յիշեալ ժողովը եւ թէ իր Թեկնածութիւնը կասկածելի կը նկատուին, ընտրութեան օրէն (27 Մայիս) ճիշտ երկու օր առաջ, Մայիս 24ին «Փարոս» տպարանի մէջ տպել կուտայ կանոնչ թղթի վրայ, ընդամէնը 30 օրինակ ազդ մը եւ ծրարներով կը գրուէ հիմնարկութիւններուն։ Ահա այդ ազդը։

—«Նկատի ունենալով որ քաղաքումս որոշ գաղափարգեր առաջադրում են իմ Թեկնածութիւնը 7րդ Մէջլիսի համար աչքի առաջ ունենալով իմ 40 տարւայ պետական ծառայութիւնս իրանին եւ 30ամեայ հասարակական գործունէութիւնս, որպիսի հանգամանքը պիտի գրաւական լինէր իմ միաձայն ընտրութեան, մինչդեռ ըստ երեւոյթին այդ առթիւ պայքար պիտի առաջ գայ Թեկնածութիւնների շուրջը, որը ինձ համար միանգամայն ցանկալի չէ։ Ուստի հրաժարւում եմ Թեկնածութիւնից, յայտնելով միաժամանակ խորին շնորհակալութիւններս դէպի ինձ վստահութիւն տածող հասարակութեան։ 24 Մայիս 1928»։

Ստեփան խան ինք շատ լաւ գիտէր, որ Ատրպատականի Հայութիւնս բնաւ չպիտի քաջալերէր իր «միաձայն ընտրութիւնը», բայց հաճոյք կգտնէր է կարծես, իր մասին գովքեր հիւսելով, մինչդեռ իր համախոհները լքեցին դինքը։ Չգիտենք Ստեփան խանը իր շնորհակալութիւնները ո՞ր հասարակութեան ուղղած է իր կողմնակիցներո՞ւն, որոնք լքեցին իր Թեկնածութիւնը, թէ Հ. Յ. Դաշնակցութեան Համակիր հասարակութեանը, որ սեւացուց իր Թեկնածութիւնը։

Այսպէս ուրեմն, այս Ստեփաննոսը եղաւ յօժարակամ նախավկայ մը, որ իր ձեռքով քարկոծել տուաւ իր «40 տարւայ պետական եւ 30 տարւայ հանրային գործունէութիւն»ը եւ իր անունը։

Հ. Յ. Դաշնակցութիւնը բնաւ պայքարի չմտաւ հակառակորդներու հետ, որոնք կաշառք անդամ սարքած էին, Ստեփան խանի Թեկնածութիւնն ապահովելու համար։ Դաշնակցութիւնը սովորականին պէս միայն կատարեց ընտրութիւնները, քանի որ վստահ էր Թէ ժողովուրդի բացարձակ մեծամասնութիւնը իր ձայնը պիտի տար իր Թեկնածուին։ Հակառակ իր աչքակապուկ ազդին, Ստեփան Խանը, ի վերջոյ պահեց իր Թեկնածութիւնը եւ քուէարկուեցաւ։

Ամբողջ Ատրպատականի մէջ ընտրութիւնները վերջացան։ Արդիւնքը ցոյց կուտայ, որ Հ. Յ. Դաշնակցութիւնը իր Թեկնածուին ընտրութիւնը ապահովեց 3051ձայնով, իսկ Ստեփան Խանի երեւակայած «վստահութիւն տածող հասարակութիւնը» ընդունելով հանգերձ այդ ինքնակոչ Թեկնածուի եւ հնչակեան-բոլշեւիկ պլոքի «պատգամաւորի» «խորին շնորհակալութիւնները», միայն 327 ձայն տուաւ։

Ձայներու թիւերը հետեւեալներն են.—

	Զօրա խան	Ստ. խան
	Ձայն	Ձայն
Թաւրիզ քաղաք	1013	145
Ղարադաղ գաւառ	672	48
Ուրմի քաղ. եւ գաւառ	631	0
Սալմաստ գաւառ	431	0
Մարաղա քաղաք	90	126
Մուժամբար գիւղ	75	0
Միանտաբ գիւղ	64	7
Սովուջբուլաղ աւան	43	0
Դարաշամբ գիւղ	20	0
Ջուլֆա (պարսից)	12	1
Գումար՝	3051	327

Այսպէսով ուրեմն Հ. Յ. Դաշնակցութեան Թեկնածուն առաւ 2724 ձայն աւելի քան՝ Ստեփան Խանը։

Պարսից Խորհրդարանի 5րդ նստաշրջանին՝ Զօրա Սագինեանը ստացած էր Ատրպատականէն 1600 ձայն (1924ին), 6րդ նստաշրջանին՝ 2640 ձայն (1926ին), իսկ 7րդ նստաշրջանին՝ 3051 ձայն (1928ին)։ Այս թուական համեմատութիւնները գոյց կուտան, որ Հ. Յ. Դաշնակցութեան հմայքը երթալով կ'ամրանայ հասարակութեան մէջ, որ գիտէ արժեցնել իր ձայնը։

Զօրա խան Սագինեանը բարձրագոյն կրթութեամբ օժտուած պատգամաւոր մը եղած է, որ իր կարողութեան սահմանին մէջ օգտակարութիւն ցոյց տուած է գինք ընտրող Հայ եւ ասորի հասարակութեան եւ ամբողջ երկրին։ Մեզ կը մնայ շնորհաւորել այս նոր ընտրութիւնը եւ ցանկալ որ յաջողութեամբ պսակէ իր վրայ դրուած յոյսերը։

— Հարաւային Պարսկաստանի Հայութեան պատգամաւորի ընտրութեան համար, Հ. Յ. Դաշնակցութեան Թեկնածուն է Մովսէս Խան Խաչատուրեանը։

ՄԱՍԻՍ

ՇՆՈՒՆԴՆԵՐԸ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՄԷՋ

Ֆրանսայի ազգաբնակչութիւնը շատցնելու համար կազմուած միութիւնը, զոր կը վարէ զօրավար Պորի, կոչ մը ուղղած է հանրութեան։ Կը քաղենք կարեւոր մասերը.—

«1868ին, Ֆրանսայի մէջ ծնունդներու թիւն էր 1,034,000, այսօր՝ ամբողջ գումարը կը հասնի 760,000ի։ Մահերու հետ բաղդատմամբ, ծնունդներու թիւը միայն 60,000 աւելի է, մինչդեռ Գերմանիոյ եւ Իտալիոյ բնակչութեան թիւը՝ ամէն տարի կէս միլիոն կը շատնայ։ Այս թիւերը արդէն կը բաւեն՝ ցոյց տալու համար ծանրութիւնը ցաւին, որուն ենթարկուած է Ֆրանսա։

Այս թիւերը տալէ յետոյ, միութեան նախագահը կոչ կ'ուղղէ հանրութեան, աշխատելու համար բոլոր մարզերուն մէջ, ուր երկրին շահը կը պարտադրէ ընտանեկան հոգիի ամրացումը, քաջալերելու անոնք որ կը ձգտին նոր սերունդին մէջ ստեղծելու նպաստաւոր մտայնութիւն մը, հանդէպ ծննդոց ծանրութեան։

Հոս ամէնն ա՛ կ'աշխատին,կնիկն ա ծարդն ա՛... աղէկ ինք։

Ու մութ անկիւնէն ուրիշ դեղնած դէմք մը կը բարձրանայ, համակրանքով կը նայի վրաս, բայց առաջ ֆրանսերէն յետոյ թուրքերէն կարճ հարցում մը կ'ուղղէ խօսակիցիս, որ չի պատասխաներ, չլսելու կուգայ բայց վերջապէս չի դիմանար, եւ վարագոյրը կը բանայ. «Իզմէ աղէկ հայ'րէն գիտէ»։

— Հայ'րէն խօսէ ծէ՛, ինձա ադ լուգուդ կը կյրիմ ինձ՛։ (Ինձի դառնալով) Չի կնացանք հասկուցուցեր ծէ գոռս աստնց...։

Փողոց կ'ելլենք մէկ մէկ «փառնաշէկ» խմելու։ Փարիզը աղէկ պարզ ջուր մը չունի, հարիւր տեսակ ըմպելիներ կան, ժողովուրդը սաիպուած զանոնք կը գործածէ։ Փողոցը չորս տղաք կը խաղան. Ժանը, Ժաքը, Եորկին եւ մեր Կարապիսը... «Ծիրանացիներուն կ'երթայ. ի՞նչ անինք. այսչափ հայութին կայ, Հայու դպրոց մը չկայ։»

* * *

Ինչպէս Պոլսոյ խաները ատենին, այնպէս ալ հոս պզտիկ տարբերութեամբ մը պանդոկներն են որ, համեմատաբար սուղ վարձքերով բնակարան կը ծառայեն, մեծ մասով բանուոր մեր ժողովուրդին։ Վատառողջ եւ անլոյս անկիւններ են պանդոկբնակարանները, ուր մէկիկ-մէկիկ կը թողուն իրենց տեղերը հազար նազանքով մեծցած ծաղկահատակ տղաք, այժմ նեռուած ժանրէներու ծովի մը մէջ...։ Առնցմէ կան սակայն շատեր որ իրենք իրենց ձեռքով «Մատոն. նայի մը աժան սէրէն ինկած են այդ վիճակին ու դիտակից մահով մը կը մեռնին ամէն օր։ Կան ալ որ անհոգ կամ անզգոյշ ըլլալով առողջապահական պայմաններու հանդէպ, իրենց հիւանդ ընկերոջ հետ բնակած, յետոյ զայն խնամած են, անշուշտ բարի զոհաբերական ոգիով մը, բայց իրենք ալ վերջ ի վերջոյ ինկած են անոր քով...

Ժողովուրդը ընդհանրապէս շատ վարժ կ'երեւայ ժամուան գաղափարին. արդեօք անկէ՞ որ շա՛տ մեռել է Թաղեր.

— «Տագրը նայեցար, ի՛նք հիւրընդցաւ. հիմա էրիկն ալ պառկեր է... անոնք երկուքը մեռան, ասիկա ալ հիւանդանոց պիտի տանին. դրամ կը հաւաքեն կոր. տասը ֆրանք տուի. բայց հիւանդանոց երթայ նէ, անո՛ր ալ խերը տես...»։

Եւ այնպէս պաղարիւնով կ'ըսեն, կը պատմեն բազմաթիւ այսպիսի ամբողջ ընտանիքներու ողբերգութիւնները...

Բաղդատաբար լաւ է, իրենց ընտանիքին հետ գիւղը կամ արուարձանը ապրողներուն վիճակը։ Ասոնք մեծ մասով տունի մը տէր են, մաս մըն ալ հող ունին, զոր կը մշակեն ժամանցի կամ մարզանքի համար, ու գոնէ զարձին գէթ մաքուր շունչ մը կրնան առնել։

Այստեղ է որ կը տեսնէք կարգով, «Յակոբ աղա»ներ, «Աբրահամ աղա»ներ ելլեն. ճշմարիտ ընտանիքի հայրեր, որոնք իրենց ընտանիքը հաւաքած, իսկապէս շինարար աշխատանքով, իրենց շինականի յատկութիւնները ցայտուն կերպով երեւան կը բերեն, անձայն, անշշուկ, «մարդ չիմանայ...»։

Եւ որքան արդա՛ր է այս հայրերուն քրտինքը, որ արդէն իսկ կուտայ լաւ արդիւնքներ, համեմատաբար գոհացուցիչ բերքեր։

Մէ՛ղք որ Հայաստան չի կրնար ներս առնել այս աշխատաւոր բազուկները։ Բայց ո՞չինչ. այս ժողովուրդը որ գիտցած է կուրծք տալ ամէն տեսակ փորձութեանց, պիտի գիտնայ ողջ պահել ինքզինքը, աւելի եւ աւելի պատրաստուելով այս բարձր եւ ազատամիտ երկրին մէջ, ապագային կարեւոր մէկ տարրը հանդիսանալու համար իր ազգական հայրենիքին։

Պ. ՓՐՈՒՆՃԵԱՆ

Պերլին

ԳԻՏՈՒԿԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՓԻՂ

Վերջերս Հայաստանի կատարուած պեղումներուն տեւանքով երեւան եկած մութի (նախապատմական բրածոյ ոսկերոտիքը ինձի տուին, որ հակիրճ կերպով կազացնեմ հայկական փիղը նախապատմական փիղին մէջ մերձաւոր տեսակն է եւ որ նուած է պատմական Հայաստանի մնուս գիւղին մօտ։

Անոնք որ երկրաբանութիւն կարդացած են, անտարակոյս հանդիպած են մամուխ նախապատմական կենդանուն բրածոներուն գտնուած մասնաւորապէս Սիպերիայի երբեմն ալ Հայաստանէն։

Նախապատմական այս կենդանին նախապատմական մարդուն շրջանակին մէջ գտնուած փղոսկրէ (նմանատիպ կենդանիէն) տախտակի մը կը կազմէ։ Այս գարաշրջանին է, որ երբ ցամաքած է Եւրոպայի մէջ նրուած կալի ցուրտ մը ու կազմած հսկայ սառնարաններ, պեւեռացած միջոցաւ Սկանտինավիոյ սարերէն դէպի հարաւ։ Գերմանիա գնալուած է կարմիր որձաքարերէն (Granit) խոշոր գանգուած ողի ուրկէ շինուած հսկայ պնակ գտուեցաւ հարիւր հազար ֆունտ կշռող աւելի կը կշռէ, նկարիչ մամուխին ատեւները շատ աւելի երկայն են քան փիղի։ Մամուխին գլուխին ատեւները մէկ մեղր երկայնութիւն ունին արդէն նոյն գարաշրջանին բուցած են երկայն ատեւով քառանիներ։ Ահա մամուխին փիղին արտաքին ընդհանուր տարբերութիւնը, որ երկու դանիներու ձեւէն բան մը փոխեր, ինչ որ կը նշանակէ արդի փիղին եւ հեռաւոր եալի մամուխին ձեւերը նոյն

Ո՛ւր գտնուած է մամուխ

Մամուխին ո՛չ թէ բրածոյ (քարացած, fossile) կերոտիքը գտնուած են Սիպերիա եւ ապրոպա ու Հայաստան, այլ 17 Սիպերիոյ Լենա գետին տաբերանի սառնամանիքին թունկուզ ձկնորսի մը կ հանուած է միասի ու մորթ ծածկուած անվթար մամուխ որուն միսին մէկ մասը կեր է շուներէ, իսկ 7 տարի լեռն ինացեալը 8 հազար րուբ, կ գնուելով փոխադրուած է բոկրատի թանգարանը։ անոր միսն ու թուխ ատեւ մորթին կարեւոր մասերը իսկ կմախքը գատ կը պահ նոյն թանգարանին մէջ։

Ո՛ւր ծագում առած են մութները։

Մամուխները Սիպերիա բածուած են Հիւսիսային Ա րիկայի հիւսիսային արեւմտ ցուրտ երկրամասէն, որ կոչուի Ալաքսա եւ ուր կը սիպերիական ցուրտ։ Սակ մամուխի մեկնակէտը եղած

ԼՈՒՅՍԱՎՈՐՎԱԾ ԱՀԱԼԵՆ

ԱՀԱԲԵԿՅԱՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԸ

Ա. Ահարոնյան

Ա. Ահարոնյանի «Հայկական հարցը» գրքի առաջին հատորը լույս է տեսել 1924 թվականին։ Հեղինակը գրքի առաջաբանում ասում է, որ իր նպատակն է եղել «ներկայացնել հայկական հարցի ծագումն ու զարգացումը, նրա ներքին ու արտաքին պատճառները, նրա ներկայ վիճակն ու ապագա հեռանկարները»։ Ինչպես տեսնում ենք, հեղինակը ցանկացել է ամբողջական պատկերացում տալ հայկական հարցի մասին։ Ցավոք, նա չի հասցրել իրագործել իր ծրագիրը։ Գրքի երկրորդ հատորը, որ նվիրված է լինելու հայկական հարցի պատմության ուսումնասիրությանը, մնացել է անավարտ։ Հեղինակը մահացել է 1925 թվականին։

Ներկայացնելով հայկական հարցի ծագումն ու զարգացումը, Ահարոնյանը ելնում է այն տեսակետից, որ հայկական հարցը ծագել է Թուրքիայի ներքին կյանքի պայմանների հետևանքով։ Նա գտնում է, որ հայկական հարցի ծագման համար «ամենից առաջ պետք է նկատի ունենալ թուրքական տիրապետության ներքին պայմանները, որոնք ստեղծեցին հայկական հարցը»։ Ահարոնյանը հայկական հարցի ծագման պատճառները տեսնում է թուրքական տիրապետության ներքին պայմանների մեջ։ Նա գտնում է, որ հայկական հարցի ծագման համար «ամենից առաջ պետք է նկատի ունենալ թուրքական տիրապետության ներքին պայմանները, որոնք ստեղծեցին հայկական հարցը»։ Ահարոնյանը հայկական հարցի ծագման պատճառները տեսնում է թուրքական տիրապետության ներքին պայմանների մեջ։ Նա գտնում է, որ հայկական հարցի ծագման համար

Ահարոնյանը գրքի առաջին մասում նկարագրում է հայերի վիճակը թուրքական տիրապետության տակ։ Նա ցույց է տալիս, թե ինչպես թուրքական կառավարությունը հետևողականորեն ոչնչացնում էր հայերի տնտեսական, քաղաքական և մշակութային կյանքի բոլոր դրսևորումները։ Հեղինակը մանրամասն նկարագրում է հայերի ֆիզիկական ոչնչացման քաղաքականությունը, որը հասավ իր գագաթնակետին 1894–1896 թվականների ջարդերի ժամանակ։ Ահարոնյանը գրում է, որ այդ ջարդերի ժամանակ «ոչնչացվեց հայ ազգաբնակչության մոտ 300 հազար հոգի»։

Գրքի երկրորդ մասում հեղինակը քննում է հայկական հարցի միջազգային կողմերը։ Նա ցույց է տալիս, թե ինչպես Եվրոպայի մեծ տերությունները, հետապնդելով իրենց շահերը, օգտագործում էին հայկական հարցը։ Ահարոնյանը գրում է, որ «Եվրոպայի դիվանագիտությունը միշտ էլ հետաքրքրվել է հայկական հարցով, բայց ոչ թե հայերի շահերի համար, այլ իր սեփական շահերի համար»։

Ահարոնյանը գրքի երրորդ մասում քննում է հայկական հարցի լուծման հնարավոր ուղիները։ Նա գտնում է, որ հայկական հարցի լուծումը պետք է գտնել ոչ թե դիվանագիտական միջոցներով, այլ հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի մեջ։ Ահարոնյանը գրում է, որ «հայկական հարցի լուծումը պետք է գտնել հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի մեջ»։

Ահարոնյանի «Հայկական հարցը» գրքի առաջին հատորը մեծ նշանակություն ունի հայկական հարցի պատմության ուսումնասիրության համար։ Այն հարուստ նյութ է տալիս հայկական հարցի ծագման և զարգացման պատմության մասին։ Սակայն գրքի թերությունն այն է, որ հեղինակը չի կարողացել ճիշտ լուծել հայկական հարցի ծագման հարցը։ Նա հայկական հարցի ծագումը կապում է միայն թուրքական տիրապետության ներքին պայմանների հետ, մինչդեռ հայկական հարցի ծագումը կապված է նաև միջազգային իմպերիալիզմի շահերի հետ։

Ահարոնյանի

նիստ պիտի գումարէ, սովեալներուն իր օգնութեան բաժինը որոշելու համար։ Օգնութիւնը պիտի կատարուի դրամով եւ արմտիքով։ Այս առթիւ հանգանակութիւն պիտի կատարուի վաճառականներէն։ Կը յուսացուի որ հանգանակութեան գումարը 50,000 ոսկին պիտի անցնի։

Գոնիայի կուսակալը Վագըթի թղթակցին յայտարարած է.

— «Սով կը տիրէ 40 - 50 գիւղի մէջ։ Արդէն երկու տարիէ ի վեր այդ շրջանակի գիւղերը երաշտութենէ կը նեղուէին։ Անոնց մէջ կան թշուառներ որոնք իրենց հացին խոտ խառնելով կ'ուտեն։ Այդ շրջանակի բնակչութեան 100էն 80ը կարօտ է։ Այս գիւղերը դաշտային տեղերու մէջ կը գտնուին եւ կուսակալութեան հիւսիսային կողմը։ Գոնիայէն 44 քիլոմէթր դէպի հիւսիս երաշտութիւնը կը տարածուի մինչեւ Ագսէրայի սահմանը։ Լեռնային մասին մէջ, ինչպէս Ագ - Շէհիր, Ըլկըն, Գատընխան, Քէսքին, Պէյ - Շէհիր, Գարաման, Էրէյլի գաւառակներու շրջանակը առատութիւն կայ։ Սուլթանիյէ գաւառակը եւ անոր սահմանակից գիւղերը հունձքէ զուրկ են։ Այս կացութեան առջեւ գիւղացին կը գաղթէ բերք գտնուած տեղերը։ Անցեալ տարի ալ երաշտ տարի մըն էր եւ արօտավայրերը առանց խոտի մնացած են։ Առանց անձրեւի անցնող աշունէն յետոյ սաստիկ ձմեռ մը տիրած եւ ասոր հետեւանքով անասուններու կորուստը 100էն 50 - 60ի հասած է։ Կարմիր Մահիկը 2000 ոսկի ղրկեց։ Այս գումարին վրայ աւելցուցաւ կուսակալութեան օգնութիւնը՝ 8000 ոսկի։ Այս գումարով Գոնիայի Կարմիր Մահիկը ալիւր եւ ցորեն առնելով ամէնէն աւելի կարօտ գիւղերու բաշխեց։ Երկու տարի առաջ բարեկեցիկ գիւղացիին այսօրուան վիճակը սրտաշարժ է, որովհետեւ անոնք մորթէ եւ ոսկորներէ բաղկացեալ իրենց անասունները կը քշեն կը բերեն քաղաք ծախելու համար։ Այս պարագան շատ կ'ազդէ պաշտօնական շրջանակներու վրայ, որովհետեւ անասունները գիւղացիին ապրուստի միակ միջոցն են։ Գիւղացիներու հետ գործ ունեցող առեւտրականներու վիճակն ալ շատ գէշ է։»

Գարամանի Կարմիր Մահիկը օգնութիւն ուզելու համար Գոնիա եկած եւ դիմած է Կարմիր Մահիկի կեդրոնին։ Գարամանի քանի մը գիւղերուն մէջ նեղութիւնը այն աստիճանին հասած է որ ընտանիքներ իրենց զաւակները կորսնցուցեր եւ փնտռելու սկսեր են։ Կառավարութեան կողմէ նօվահար շրջաններու համար 50,000 ոսկիի յատկացումը մեծ յոյս մը տուած է։ Ագ - Սէրայի կուսակալութիւնը մէկ քանի գիւղերու մարդ գլուխ 5ական ոսկի բաշխած է։

Հռոմէն Պրազիլիա մէկ թռիչքով

Իտալացի օդանաւորդներ Ֆէրրարին եւ Տէլ Փրէթէ, որոնք վերջերս կոտրած էին արդէն տեւողութեան համաշխարհային մրցանիշը, օդին մէջ մնալով 58 ժամ եւ 36 վայրկեան, ձեռք բերին նոր յաջողութիւն մը, որ օդանաւային տարեգրութեանց մէջ ոսկի տառերով պիտի արձանագրուի։ Երկու յանդուգն օդանաւորդները, որ իրենց S—64 օդանաւով Հռոմի օդանաւային կայանէն ճամբայ ելած էին Երեքշաբթի օր ժամը 19.51ին, հարաւային Ատլանտեանը կտրելէ յետոյ, Հինգշաբթի օր ժամը 19.50ին ցամաք իջան Պրազիլիա՝ Փոր - Նաթալի մօտակայ եզերքի մը վրայ։ 48 ժամուան մէջ կտրեցին 7500 քիլոմեդր ճամբայ եւ այս ձեւով գլեցին ուղիղ գիծով տեւողութեան մրցանիշը, որ 1927 Յունիս 6էն ի վեր կը պատկանէր ամերիկացիներ Չէմպըլէնի եւ Լէվինի (6294 քիլոմեդր, Նիւ Եորքէն Այսլէպէն - Գերմանիա)։

Հարաւային Ատլանտեանը առաջին անգամ կտրուեցաւ անցած տարի ֆրանսացի Քոսթի եւ Լը Պրիի կողմէ։ Սակայն ասոնք շատ մը հանգրուաններով միայն կրցած էին յաջողիլ։ Իտալացիներու յաղթանակը շատ աւելի մեծ արժէք կը ներկայացնէ։ Հռոմէն կը հաղորդեն որ ամբողջ ֆաշիստ Իտալիան մեծ խանդավառութեամբ կը տօնէ այս կարեւոր յաղթանակը։

Լէօվէնշթայնի մահէն վերջ

Երէկ գրեցինք թէ ի՛նչպէս Մանշի վրայ օդանաւէն վար իյնալով կորսուեցաւ Պելճիքացի միլիառատէր Ալֆրէտ Լէօվէնշթայն։ Միջազգային սեղանաւորական շրջանակներուն մէջ մեծ յուզում առաջ բերաւ այս մահը եւ Լոնտոնի, Պրիւքսէլի, Պերլինի ու Փարիզի սակարանները սաստիկ ազդուեցան։ Անհուելի անկում ունեցան բազմաթիւ արժեթուղթեր որոնց ստեղծիչը եղած էր Լէօվէնշթայն եւ որոնց ելեւէջը կախում ունէր իր կամքէն։ Այդ արժեթուղթերուն վայրկենական անկումը ազդեց ուրիշ բազմաթիւ թուղթերու վրայ եւս։ Փարիզի սակարանին մէջ նոյն իսկ պետական արժեթուղթեր անկում կրեցին։ Ամէնէն աւելի ազդուողն էր «Թիւպիզ» արուեստական մետաքսը, որ գործարաններ ունի Ֆրանսայի եւ Պելճիքայի մէջ. Չորեքշաբթի օր 1567 ֆրանքի փակուած էր այս արժեթուղթը, Հինգշաբթի 1115ի ինկաւ։ Անգլիական խմբակ մը ծրագրած է գնել Լէօվէնշթայնի բոլոր արժեթուղթերը։ Կորսուած միլիառատէրին հարստութիւնը 10 միլիոն անգլ. ոսկի կը հաշուուի։ Պերլինի սակարանին մէջ մեծապէս ազդուեցան արուեստական մետաքսի երկու արժեթուղթեր —Կլանցօֆ եւ Պէմպէրկ, որոնց իւրաքանչիւրը մօտ 400ական մարք անկում ունեցան։ Լոնտոնի սակարանին մէջ եւս, ուր մեծ ազդեցութիւն ունէր Լէօվէնշթայն, Ինթըրնէշընըլ Հոլտինկն ու Հիտրօ-էլէքթրիքը կարեւոր անկում կրեցին։

Սերպիոյ նախարարական տագնապը

Պելկրատէն կը հեռագրեն թէ՝ Ալեքսանդր թագաւորը Ստեփան Րատիչի առաջարկեց կազմել նոր դահլիճը։ Սակայն Րատիչ որ դեռ հիւանդանոցն է, նոյնիսկ չընդունեց արմատական կուսակցութեան փոխ-նախագահ Սթոյանովիչը, որ թագաւորին կողմէ եկած էր եւ ընդդիմադիր կուսակցութեան միւս պետին՝ Փրիպիչէվիչի հետ լուր ղրկեց թագաւորին թէ կը մերժէ վարչապետութիւնը։ Րատիչ կը պահանջէ լուծել խորհրդարանը եւ վերաքննել Սահմանադրութիւնը։ Այս պայմաններուն տակ, նախարարական տագնապին լուծումը պիտի դժուարանայ։

Պաղեստինի անգլիական նոր մարզպանը

Լոնտոնէն պաշտօնապէս կը հաղորդեն, որ Պաղեստինի անգլիական մարզպան եւ Պաղեստինի զինուորներուն վերին հրամանատար նշանակուած է սըր Ճոն Ռոպըրթ Չէնսըլըր։ Արդի մարզպան մարաջախտ լորտ Փլըմըր մօտ օրէն պիտի քաշուի պաշտօնէն։

ԳՈՐԾԱՒՈՐ Կ'ՈՒԶՈՒԻ

ՓՕՆ-ՏԸ-ՇԷՐԻՒԻԻ ՄԵՏԱՂԻ ԵՒ ԱՅԼ ԳՈՐԾԵՐՈՒ ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆԸ

USINES GRAMMONT à Pont-de-Cheruy, (Isère)

Անմիջական պէտք ունի մասնաւորաբար ամուրի երիտասարդ գործաւորներու։ Ապահով աշխատանք, պատրաստ բնակարան, բժշկական ձրի խնամք եւ հիւանդանոց։ Դիմել՝ անմիջապէս վերոյիշեալ հասցէին։

ԾԱՆՕԹ.— Լիոնէն հաղորդակցութեան միջոցներ.— Առնել՝ Լիոնի Gare de l'Estէն շոգեկառքը կամ թրամուէյ 16 եւ իջնել Pont-de-Chéruy (Isère).

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ ՍԷՆ ՔԼՈՒԻ ԱՆՏԱՌԻՆ ՄԷՋ

ՎԱՂԸ ԿԻՐԱԿԻ ԺԱՄԸ 10ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԵՐԵԿՈՅ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ Հ. Յ. Դ. «ՊԷԼՎԻԼ»Ի, «ԵՌԱԳՈՅՆ» ԵՒ «ՎՌԱՄԵԱՆ» ԵՆԹԱԿՈՄԻՏԷՆԵՐՈՒ ԿՈՂՄԷ

կը նախագահէ՝ **ԸՆԿ. ԱՐՇԱԿ ՋԱՄԱԼԵԱՆ**

Նուագ, հայկական եւ գեղջկական պարեր, արտասանութիւն, դաշտային խաղեր եւայլն։

Հասարակութեան հանգստութիւնը ապահովելու եւ աւելորդ ծանրաբեռնումներու տեղի չտալու համար, դաշտին վրայ խնամուած եւ ճոխ պիւֆէ՝ ժողովրդական գիներով։ Պաղ գինի, գարեջուր եւ լիմոնատ, պտուղներ, հաց եւայլն։

ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ.— Թրամուէյներ՝ թիւ 2, 16, 18, 25, 75, Լուվրէն, Մատըլէնին, Շաթըլէէն, Սէն Միշլփիսէն, Քուրպըվուայէն, Անիէռ-Պուա Քոլոմպէն, Փորթ տ'Օթէօյլէն, Փորթ տը Սէն Քլուէն), իջնել թէրմինիւս։ Նոյնպէս՝ բոլոր նաւամատոյցներէն, իջնել Սէն Քլու գիւղը։ Եռագոյն ժապաւէն կրող ընկերներ ժողովուրդը պիտի առաջնորդեն զբոսավայր, ժամը 10էն մինչեւ 3։

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

կազմակերպուած Սեբաստիոյ Ղանթարոզ գիւղի Հայրենակց. Միութեան կողմէ, ի նպաստ Ֆիլիպէի աղէտեալներուն։ Վաղը կիրակի կէս օրէն վերջ ժամը 2ին, Սէն Ժէռոմ, Մինասեանի «Ֆրանս-Օրիան» գորգի գործարանին պարտէզը։

ՄՈՒՏՔԸ ԱԶԱՏ Է

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Այսօր շաբաթ երեկոյ ժամը 8.45ին, 84 Rue Chapeի թատերասրահը կովկաս. պետ. թատրոններու դերասաններ՝ տիկիններ ԴՈՒՐԵԱՆ-ԱՐՄԷՆԵԱՆ, ԱՍՏՂԻԿ եւ ԼԵՒՈՆ ԵՐԱՄԵԱՆ, մասնակցութեամբ տիկ. ՍԻՐԱՆՈՅՇի եւ Սթուտիայի ղեկավար Փ. ՄԱՐՈՒԹԵԱՆԻ,

կը ներկայացնեն՝ **ԱԼԵԿՈԾ ԾՈՎԸ** (ԱՆՆԱ ՔՐԻՍՏԻՆ)

իսկ վաղը կիրակի երեկոյ նոյն ժամուն եւ նոյն տեղը

ՓՈՂՈՑԻ ԱՂՋԻԿԸ եւ ՀԷՔԵԱԹԸ

ԳԻՆԵՐԸ.— Բացի պատուոյ տոմսերէն, Ա. կարգ 15, Բ. կարգ 10 եւ Գ. կարգ 6 ֆրանք։

Հ. Յ. Դ.

Ալֆորվիլի Սարգիս Մինասեան ենթակոմիտէի ժողովը այս Կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2.30ին ծանօթ հաւաքատեղին։ Կարեւոր օրակարգ։ Ներկայանալ անդամատետրով։

Առնուվիլ-լէ-կոնէսի Ռազմիկ խումբի ժողովը՝ վաղը Կիրակի ժամը 10ին ծանօթ հաւաքատեղին։

Փոն տ'Օպնայի Կորիւն խումբի վիճաբանական ժողովը՝ այս իրիկուն ժամը 8ին ծանօթ հաւաքատեղին։

Տեսինի Վիշապ խումբի դասախօսական ժողովը՝ այս Երկուշաբթի առաւօտ ժամը 10.30ին Café de la Paixի մէջ։ Կը հրաւիրուին բոլոր ընկերները։ Կը խօսի՝ Ընկ. Ղ. Հ.։

Նիսի շրջ. կոմիտէն ընդհանուր ժողովի կը հրաւիրէ Քանի, Կրասի, Փուժէի, Նիսի եւ շրջանի անհատ ընկերները վաղը՝ Կիր. կէսօրէ վերջ ժամը մէկուկէսին, Քանի մէջ սովորական հաւաքատեղին։

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

Ե. Կ. ԽԱՉԻ Լիոնի մասնաճիւղին ընդհ. ժողովը՝ վաղը Կիրակի ժամը 2ին, 34 Rue Villeroy. բոլոր անդամուհիներուն ներկայութիւնը անհրաժեշտ է։

ՄԱՐՍԷՅԼԻ Եւրոպահայ Կ. Խաչի մասնաճիւղի ընդհ. ժողովը՝ վաղը կիրակի ժամը 9ին, 66 րիւ Րէփիւպլիքի սրահը։ Օրակարգ.— Զեկուցում, խորհրդակցութիւն բացման հանդէսի շուրջ, բանախօսութիւն Պր. Գույումճեանէ։ Ներկաները պիտի հիւրասիրուին թէյով։

ԿԼԷՄԸՐԷԿԻ Հ. Միութեան վիէնի մասնաճիւղի վիճակահանութենէն շահած են հետեւեալ թիւերը՝ 29 վեցամսեայ «Հայ Սիրտ», 545 մետաքսեայ փողկապ, 505 վեց թաշկինակ, 353 ինքնահոս գրիչ, 540 ժամացոյց, 213 շիշ մը 0 տը քօլօներ, 130 մետաքս թաշկինակ։ Առարկաները ստանալու համար շահած տոմսերով դիմել՝ Vahan Hovivianի, 18 Rue Druge, Vienne, Isère.

Խոհարար կ'ուզուի

Կ'ուզուի խոհարարի երիտասարդ օգնական մը, հաճելի պայմաններով։ Դիմել խմբագրատուն։

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

կազմակերպուած Տրապիզոնի Հայր. միութեան կողմէ, Clamartի անտառին մէջ, վաղը կիրակի առաւօտէն մինչեւ երեկոյ։

Տեղւոյն վրայ հաց եւ ըմպելի կարելի է հայթայթել։

Հաղորդակցութիւն.— Առնել 89 թիւ թրամուէյը՝ Hôtel de de Ville, Odéon, St. Germain des Prés, և Porte de Versailleէն իջնել Clamart terminus, ուր ժամը 10—15 առաջնորդողներ պիտի սպասեն։

Կ'ուզուին ժէռսէ գօնֆէքսիոն ռոպերու համար լաւ «անթրըքըրնէօր»ներ ներկայանալ՝ 46 Rue de Sévigné à Paris (3e).

Ծախու է 42,000 ֆրանք կանխիկ։ St. Antoine Քամփանեը Փէրիէ թիւ 2, երկու յարկանոց քարաշէն տունը, հինգ սենեակ, մէկ նպարավաճառի խանութ, գեղեցիկ տեսարան եւ լաւ օդ, շրջապատուած քարաշէն պատով։ Մանրամասնութեանց համար դիմել՝ վերոյիշեալ հասցէին կամ գրատուն Յառաջ, 13 Րիւ տէ Տօմինիքէն, Մարսիլիա։

Գործ կը փնտռէ երիտասարդ հայ աղջիկ մը տնական գործերու համար։ Դիմել՝ «Յառաջ»ի վարչութեան։

ԻՐԱՒԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

E. STEFIKI

վկայեալ իրաւագէտ, քաղաքականգիտութեանց վարժարանէն։

106 Ave. Kléber, Paris (16e)

Հեռ. Passy 72.56

15 օրէն ֆրանսա մտնելու իրաւունք (AFFIDAVIT) ձեռք կը բերէ, ինքնութեան թուղթեր կը հանէ։

կ'ընդունի ամէն օր (ի բացառեալ շաբաթ) կէսօրէ ժամը 4—7.

IMPRIMERIE - MASSIS - ÉDITIONS

208bis, Rue Lafayette Paris (10)

Le Gérant: E. SOUVIGNY

ԿԱՐԵՒՈՐ ՉԱՓԱՀԱՍՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

ՄՏԵՐԻՄ ԶՐՈՅՑՆԵՐ

ՍԵՌԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԻ ՄԱՍԻՆ (Պատկերազարդ)

գին՝ Ֆրանսա եւ գաղութները 30 ֆրանք

միւս երկիրները 1 ½ տոլար

ԲԱՐԵՓՈԽՈՒԱԾ եւ ՃՈԽԱՑԱԾ

ԿԱԶՄԵՑ՝ ՓՂՇՏԱՅԻ...

Դիմել՝ Յառաջի խմբագրատունը

ՏՕՔԹ. ՎԱՀՐԱՄ Յ. ԹՈՐԳՈՄԵԱՆ

փոխադրուած է 34 Rue de Moscou, Մէթրօ՝ Rome, Թռամ. 3...

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր ժամը 2—5

Մասնաւոր ժամադրութիւն ուզողները պէտք է որ վերոգրեալ հասցէին։

ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ ՓՈՔՐԱՔԱՆ...

Լաւագոյն յախճապակիէ եւ անմրցելի գիներով Արեւ... սուրճի եւ թէյի գաւաթներու, թէյամաններու, ճէզվէներ... զանազան սպասներու համար դիմել՝ միակ կեդրոնատ...

Mlle E. PERRET

16, Rue Puvis de Chavannes, MARSEILLE

Ֆրանսայի ներքին գաւառներէ եղած ապսպրանքն... կատարուին ամենաարագ կերպով եւ մեծ խնամքով։

Թղթակցութիւն՝ Հայերէն և Ֆրանսերէն։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՃԵՐՄԱԿ ՊԱՆԻՐ

Նօռմանտիի անարատ կաթով պատրաստուած Արեւ... ընտիր ճերմակ պանիր անմրցելի գինով։ Դիմել՝ Fabri... de fromage blanc Oriental à la Poterie-au-Perche, par Maurice-les Charencey (Orne), Normandie, կամ Պ. ... ԱՊԼԱՂԱՏԵԱՆի՝ 67 Ave. du Président Wilson, Mont... s/Bois, Seine.

ՀԱՅԿ. ԲՈՒԺԱՐԱՆ - POLYCLINIQUE de BELLE...

Տէր եւ տնօրէն՝ ՏՕՔԹ. ԳՐԳՈՅԵԱՆ

29, Rue (Place) des Fêtes, Paris. XIX. Tél. Nord 96...

Բաց է ամէն օր, ուր շատ մը մասնագէտ բժիշկներէ կը ... ամէն տեսակ ներքին եւ վեներական հիւանդութիւններ։ Աչքի ... գէտը կ'ընդունի Գշ., Եշ. եւ Շաբաթ օրերը ժամը 3—5։ Քի... կոկորդի ու ականջի մասնագէտը ամէն Երեք. եւ Շաբաթ օրերը 1—3։ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺը ամէն օր ժամը 9էն 19։ Կիրակի 9—12։

ԲԱՑՈՒԱԾ Է ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԵԾ ՍՐՃԱՐԱՆ-ՃԱՇԱՐԱՆ

ԴԱՆԻԷԼԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

31 Rue Voltaire, LYON, (Rue Mazenodի անկիւնը

Ամէն տեսակ արեւելեան եւ եւրոպական կերակուր... անուշեղէններ եւ խմորեղէններ։ Որ եւ է ժամու ունին ... ուած եւ քուշ պաշը շիշ քէպապ փիտէով։ Ջուտ ... պատրաստուած օղի, ամէն տեսակ ընտիր աղանդեր... տրուին առատօրէն եւ ձրի։

ՇԱԲԱԹ, ԿԻՐԱԿԻ եւ ՏՕՆ ՕՐԵՐ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒ...

Մեր նշանաբանն է առատութիւն, արագութիւն եւ ...րութիւն։ փորձեցէք անգամ մը։

ՏՕՔԹ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ ՄՈՐԹԱՅԻՆ ԵՒ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒ...

126, Rue du Faubourg St. Denis

Metro : Gare de l'Est Téléphone : Nord 84...

Ընդունելութեան ժամեր՝ Ամէն օր 2.30-7.30—Կիրակի եւ տօն օրե...

ՇԻՐԱԿ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՍՈՒՐՃԻ

26 Rue Trévise: Մէթրօ՝ Cadet Tél. Provence...

ԶԱՆԱԶԱՆ ՆՈՐ ԳԻՐՔԵՐ

Կարմիր աստղի տակ 30, Սիդոնիա 12, Աւազակապե... Ալիսի սիրահարը 15, Սիրանուշ 15, Ճէք (790 էջ, կազմու... Սիրային ոճիր մը 12, Յարութիւն (Թոլսթոյ, 610 էջ) 50, Նիքին ուխտաւորները 9, Կին, խաղ եւ գինի 12, Կարմիր ... 10, Լեռան ոգին 15, Մացառներուն մէջ (2 հատոր) 2... Գոնսթանթէն 10, Երուսաղէմը Տալէքարլիի մէջ 10, Լէսքօ 15, Սիրոյ խորշին առջեւ 4, Հին Աստուածներ 1... լոմէ 4, Ապերախտ գրագիրը 4, Տարաբախտ ուսանողը 5, ... ըէտոին հօճա 17.50, Պէքրի Մուսթաֆա 5, Քէօր օղլ... ճեպընթաց նորածինը 2, Բիւրեղեայ խիցը (294 էջ) 10, Դարիպ եւ Շահ Սէնէմ 7, Աշըգ Քէրէմ 7, Շահ Իսմայիլ 5, ... սիանոս 2, Մահացու սէր 3, Մակաբոյծ 5, Օթէլլօ 10, Համ... Ֆրանս. խօսակց. 6, 8 եւ 10, Երազահաններ 5, 10, եւ 12, ...րաններ՝ 3, 5, 6, 10, 12.50, 25 եւ 30, Հայաստանի մեծ քա... 20, ինչպէս նաեւ հին կամ նոր ամէն տեսակ գիրք։ Պահա... մեր գրացուցակը եւ ընտրեցէք ձեր նուէրցու գիրքերը։ ...թիւններու եւ գրադարաններու մասնաւոր զեղչ։

ՆՈՒԷՐ.— 25 Ֆր.է աւելի գիրք առնողին 5 Ֆր.ի գիրք կը տրուի, 50 Ֆր.է աւելիին 10 Ֆր.ի, 100 Ֆր.է աւելիին 15 ... Դիմեցէք՝ L. Mozian, 51 Bld. Auguste Blanqui, Paris

ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ եւ ՓԱԹԻՍԸ...

Գ. ԱՐԱՊԵԱՆ եւ Յ. ՀԱՃԻ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

30 Rue Bouret, PARIS (19e) Met. Jaurès կամ Bo...

Թրամուէյ՝ 51, 21a, 21b, 21c, 21d, 29a, 29b, 29c, 26-5, Autob...

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ եւ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՆՊԱՐԵՂԷՆՆԵՐ ԱԺԱՆ ԳԻՆԵ...

Փնտռեցէք ամէն տեղ մեր իւղով սիմիթները։ Ապսպր... վրայ կը պատրաստուին ամէն տեսակ խմորեղէններ տօլմաներ։

100 ֆրանքէն աւելի ապսպրանքները տուները կը յանձն...

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

ԲԱԺԱՆԵԳԻՆ — 3 ամս. 6 ամս. Տար.
ՖՐԱՆՍԱ 35ֆ. 70ֆ. 140ֆ.
ԱՆԳԼԻԱ 20շ. 40շ.
ԵԳԻՊՏՈՍ 250 Ֆրանք
ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆ 6 տլ. 10 տլ.
ԱՄԵՐԻԿԱ 6 տլ. 10 տլ.
ԵՒՐՈՊԱ 100 ֆ. 200 ֆ.

"HARATCH"
Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ
Directeur-Propriétaire : SCHAVARSCH MISSAKIAN
Rédaction & Administration Խմբագրութիւն : 208bis, Rue Lafayette PARIS (10e)
TÉLÉPHONE : NORD 57-82
MÉTRO LOUIS-BLANC ou JAURÈS
Հասցէի փոփոխութեան համար պէտք է վճարել 2 Ֆրանք

ԿԻՐԱԿԻ 8 ՅՈՒԼԻՍ 1928
8 JUILLET 1928

Դ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 694 — ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ — ԳԻՆ՝ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՈՒՐԻՇ ՀԱՐՑԵՐ ԵՒ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ

Երէկ՝ ընդհանուր գիծերով բացատրեցինք թէ կա՛ն խնդիրներ որոնց մասին կարելի է մէկ ճակատ կազմել մեր հակառակորդներուն հետ, ի՛նչ հոսանքի ալ պատկանին:

Առանձնապէս յիշեցինք Հայաստանի պարագան:

Ընդհանրապէս, ռամկավար, հնչակեան թէ անկուսակցական, այս մասին կը մտածեն այնպէս ինչպէս Դաշնակցութիւնը: Բայց մինչ մենք հրապարակաւ մէջտեղ կը դնենք մեր տեսակէտները, եւ կը գործենք անոնց համեմատ, միւսները կա՛մ կը ծածկեն իրենց բուն համոզումը, կամ կը կեղծեն ու պայքար կը մղեն իրենց իսկ համոզման դէմ: Եւ կամ, լաւագոյն պարագային, մեկուսի կը կենան ու կը դիտեն:

Եւ այս բոլորը՝ ի հեճուկս Դաշնակցութեան:

Նոյն երեւոյթը՝ ազգային - գաղթային կեանքի մէջ:

Ո՞ր պարկեշտ ռամկավարը, հնչակեանը կամ անկուսակցականը կրնայ հակառակ ըլլալ, օրինակ, արտասահմանի գաղութներու ազգային կազմակերպութեան:

Ազգայինա՞ս գործ է համախմբել ցիրուցան ուժերը, ստեղծել կեդրոնական իշխանութիւն եւ ընդհանուր սնտուկ մը, հանրային դրամները մատակարարելով համաձայն իւրաքանչիւր վայրի պահանջներուն. կազմակերպել նոր սերունդին կրթութիւնը եւ տո հասարակ ազգային մշակոյթը. բարոյական եւ օրինական սմուր կապերով կապել բոլոր գաղութներու ազգային Մարմինները, ի՛նչ անուն ալ կրեն անոնք: Հայ - լուսաւորչական ...ացատրութեամբ, ստեղծել տեսակ մը Պոլսոյ Պատրիարքարան, — քանի որ այդ հաստատութիւնը այլ եւս չի կրնար կատարել ...ր պաշտօնը — իր յատուկ ծրագիր - կանոնագրով:

Կ՚ընդունին բոլորը այդպիսի հաստատութեան մը— կեդր. ...զգ. Խորհուրդի մը եւ՝ օգտակարութիւնը եւ՝ անհրաժեշտութիւնը:

Եւ սակայն, երբ խօսքէն գործի անցնիլ կը փորձես,— նոր ...պատմութիւն:

Կան որ կ՚աշխատին խափանել ծրագիրը: Ուրիշներ՝ ան...ին մը կը քաշուին: Երրորդ դաս մը՝ իր պարտքը կատարած ...ր սեպէ, կտոր մը իրաւունք մէկուն, կտոր մըն ալ միւսին ...ալով:

Արդիւնքը,— ո՛ր եւ է բան չընել:

Ինչո՞ւ այսպէս: Որովհետեւ ծանծաղամիտներու եւ խառնակիչներու խմբակ մը կայ, որ թոյն կը սրսկէ ամէն կողմ:

Գիտէ՞ք ինչ — գաղութները կազմակերպելով, Դաշնակցութիւնը կ՚ուզէ պայքարի նոր ճակատ մը ստեղծել Հայաստանի ...առավարութեան դէմ:

Ո՛չ աւելի, ո՛չ պակաս:

Պաղարիւն եղէք եւ հարցուցէք այդ մարդոց թէ, ինչո՞ւ ...ր վախնան, քանի որ, իրենց իսկ յայտարարութեամբ, Դաշնակցութիւնը պարտուած, ամէն վստահութիւն կորսնցուցած, ...ոյն իսկ թաղուա՛ծ է...

Կամ, հարցուցէք թէ ինչո՞ւ իրենք չեն ստանձներ գաղութներու ընդհանուր կազմակերպութեան գործը, դուրս ձգելով Դաշնակցութիւնը:

Հարցուցէք եւ պատասխանի սպասեցէք:

Եւ դ՚ռ ի՛նչքան այսպիսի խնդիրներ, սկսելով մանկապարտէզի մը բացումէն մինչեւ Փարիզի ժամուն հաշիւները:

Արդարեւ, միայն Փարիզի պարագան ամէնէն պերճախօս ...րինակն է, ապացուցանելու համար այս ախտաւոր երեւոյթը:

Չկայ մէկը, նոյն իսկ ամէնէն հակադաշնակցական ռամկավարը, որ չխոստովանի թէ առնուազն տասը մանկապարտէզ կարելի է բանալ, Հոգաբարձութեան թաթին տակ անշարժացած հարիւր հազարներով (400,000էն մինչեւ 700,000 ֆրանք ...աշուողներ կան):

Այդ ազգասէ՛ր մարդիկը իրենք ալ կը տեսնեն հայ մա...ուկներուն թշուառութիւնը եւ այլասերումը: Ի հարկին շան...արողներ ալ կը կարդան:

Բայց, ինչո՞ւ աղաները նեղել այսպիսի գլխու ցաւերով, ...րբ աւելի շահաւոր է կռնակ շոյել, շողիքներ վազցնել անոնց ...րքին ու փառքին առջեւ, եւ հոսանքը դարձնել Դաշնակցութեան դէմ:

Գիտնալով հանդերձ որ, մանկապարտէզները միայն ման...ապարտիզպանուհիներու պէտք ունին. հետեւաբար, վախ չկայ դաշնակցական գործիչներ տեղաւորելու...»:

Ո՞ւր պիտի յանգի այս գարշելի երկերեսութիւնը:

Գարշելի, մանաւանդ անոր համար որ, մտաւորականնե՛ր, ...րագէտ-բանաստեղծներ և քաղաքական գործիչներ են այդ ախ...ը սնուցանողները: Իրենք՝ առաջին ախտաւորները:

Ընդհանրապէս դատարկամտութիւնը, խորհելու եւ գործ ...րտադրելու անկարողութիւնն է որ մղում կուտայ այս ան...ոնի երեւոյթին: Երբ կեդրոններէն կ՚իջնէք դէպի խոնարհ ...նկիւնները, մթնոլորտը աւելի պայծառ է, որովհետեւ գոր...երն ալ պարզ են, ինչպէս մարդիկը:

Մինչդեռ, մեծ քաղաքներու մէջ, մեծ են յաւակնութիւններն ալ, ամուլ եւ ամբարտաւան:

Եւ անգուսպ ու ընդվզեցուցիչ՝ կիրքերը:

Շ.

ՄԱՄՈՒԼ

"ՓՈՒՃ ՍՊԱՌՆԱԼԻՔ,,

Թուրքեւիտալական դաշնագրին առթիւ, քննելով խորհրդային թերթերու բուռն արտայայտութիւնները, Քալիֆորնիոյ անկուսակցական Մշակ թերթը հետեւեալ խորհրդածութիւնները կ՚ընէ (15 Յունիս).

— «Անգլիայէն ու Ֆրանսայէն աւելի, ամէնէն շատ վրդովուող պետութիւնը այս դաշնագրին հետեւանքով Խորհրդային Ռուսիան է: Թուրքերը վերջին քանի մը տարիներուն նպաստընկալի դիրքին մէջ գտնուելով, վայելած էին կարմիր Ռուսիոյ թէ նիւթական եւ թէ բարոյական աջակցութիւնն ու պաշտպանութիւնը, եւ Ռուսերը չէին կնկալեր որ իրենց հացով ու դրամով մեծցող եւ կազդուրուող դրացին ինքզինք պիտի նետէր ուրիշ հեռաւոր պետութեան մը գիրկը, նոր բարդութիւններ աւելցնելու համար:

Խորհրդային Ռուսիոյ վարիչները կնքուած դաշնագրին ծանրակշիռ հանգամանքը նկատի ունենալով, կրակոտ բառերով իրենց ցասումն ու զայրոյթը կը յայտնեն պետական պաշտօնաթերթ փրաւտայի մէջ, ըսելով. «Թուրքիան այսքան շո՞ւտ պիտի մոռնար իր երէկուան թշնամին, Իտալիան, որուն աչքերը յառած կը մնան միշտ Անատոլուի վրայ: Այսքան շո՞ւտ պիտի մոռնար նաեւ իր երէկուան բարեկամը՝ Սովետները, որոնք զինք փրկեցին կործանումէ: Թող գիտցած ըլլան Թուրքերը —կ՚ըսեն սովետները— որ եթէ կարեւորութիւն չտան մեր բարեկամութեան, պիտի ճաշակեն մեր թշնամութեան համը:»

Փրաւտայի յայտնած զայրոյթը փուճ եւ անարժէք սպառնալիք մըն է սովետներու կողմէ, սովորական այն սպառնալիքներուն նման, որոնք յաճախ կը բարձրանան պարտուածներուն կողմէ: Ռուսիան նոր պարտուած չէ Թուրքիայէն: Սկիզբէն ի վեր պարապ քաղաքականութիւններ հետապնդելու երազէն տարուած, շարունակ Թուրքիոյ ձեռքին խաղալիքն եղած է, ծառայելով անուղղակի անոր քաղաքական նպատակներու իրագործման, առանց հիւլէի չափ օգտուելու Թուրքերու բարեկամութենէն: Եւ Ռուսիոյ ձախլիկ քաղաքականութենէն Թուրքերը ոչ միայն պահեցին իրենց գոյութիւնը, այլ ուժեղացած Ռուսաստանէն ստացած ռազմամթերքներով ու դրամով, սպառնացին Եւրոպայի իսկ:

Այսօր Թուրք վարիչները շատ լաւ ըմբռնած են օտարածին ռուս կարմիր վարիչներու սպառնալիքներուն իմաստն ու նշանակութիւնը: Հեռաւոր Իտալիոյ հայրենասէր առաջնորդներուն մէկ հրամանը եւ սպառնալիքը աւելի արժէք եւ երկիւղ ունի Թուրքերուն, քան դրացի կարմիր Ռուսիոյ սպառնալիքները:»

ՉՄՈՌՆԱՆՔ ՄԵՐ ՊԱՐՏՔԸ

ՇԱՐԺԻ ՀԱՅ ԶՈՀԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

"ՅԱՌԱՋ,,Ի ՀԱՆԳԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

56րդ Ցանկ

	Ֆր.
Վասպուրականի Հայր. Միութիւն, Մարսէյլ	200.—
Մալաթիոյ Նորավարժ Մարզական Միութենէն	150.—
գումար	350.—
55րդ. ցանկին գումարը	71,885.35
ընդհ. գումար	72,235.35

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՆՈՐ ՁԵՌՆԱՐԿՆԵՐ ՌՈՒՍ ԵՒ ՀԱՅ ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

Ժընեւի մեր թղթակիցը կը գրէ.—

Յունիս 28ի Հինգշաբթի առաւօտուն Ժընեւի մէջ, Ազգերու Դաշնակցութեան կից Աշխատանքի Միջազգային Գրասենեակի շէնքին մէջ գումարուեցաւ միջազգային խորհրդաժողով մը, հրաւիրուած Ազգերու Դաշնակցութեան գաղթականային բարձր կոմիսար Տոքթ. Նանսէնի կողմէ, զբաղելու համար իրենց հպատակութիւնը կորսնցուցած ռուս եւ հայ գաղթականներու հիւպատոսական պաշտպանութիւն եւ դիւրութիւններ ստեղծելու հարցով:

Խորհրդաժողովին կը մասնակցէին Ֆրանսայի, Բելճիքայի, Գերմանիոյ, Լեհաստանի, Լաթվիոյ, Էսթոնիոյ, Չեխոսլովաքիոյ, Աւստրիոյ, Զուիցերիոյ, Սերպիոյ, Պուլկարիոյ, Յունաստանի, Ռումանիոյ ներկայացուցիչները եւ Եգիպտոսի ու Ֆինլանտիոյ կողմէ մէկ մէկ դիտող: Ներկայացուած էին ուրեմն 15 մեծ ու պզտիկ պետութիւններ: Նկատելի էր բացակայութիւնը անգլիական ու իտալական պատգամաւորութիւններու:

Ժողովին հրաւիրուած էին նոյնպէս ռուս հաստատութիւններու կողմէ չորս հոգի, Պ. Պ. Րիւպինշթայն եւ Նոլտէ՝ Փարիզէն, Կուգէվիչ՝ Ժընեւէն, Կօլոընվարցըր՝ Պերլինէն եւ երեք հոգի հայ հաստատութիւններուն կողմէ, Պ. Պ. Լ. Բաշալեան, Ա. Հանըմեան եւ Գ. Մինասեան:

Խորհրդաժողովին առջեւ դրուած էր վերալիշեալ ռուս եւ հայ պատուիրակներու եւ Ազգերու Դաշնակցութեան Գաղթականային բարձր կոմիսարութեան կողմէ միաձայնաբար կազմուած մանրամասն ծրագիրը, որուն պատճէնը հրատարակուեցաւ Յառաջի մէջ Մայիս 25ին եւ որուն նպատակն էր հաստատել ռուս եւ հայ ստուար գաղթականութիւն գտնուող բոլոր կարեւոր կեդրոններուն մէջ Ազգերու Դաշնակցութեան յատուկ ներկայացուցչութիւններ, որոնք պիտի ճանչցուէին պաշտօնապէս իրենց հաստատուած երկիրներու կառավարութիւններէն, պիտի կատարէին կերպով մը ռուս եւ հայ անազգ (a patrie) գաղթականներու հիւպատոսարանի դերը եւ պիտի տային այդ գաղթականներուն բոլոր պէտք ունեցած հիւպատոսական ակտերը, ծննդեան, ինքնութեան, օրէնքի եւ սովորութիւններու, պատուաւորութեան վկայականներ, պիտի կատարէին ստորագրութեանց, թարգմանութիւններու հարազատութեան վաւերացումներ եւլն., մէկ խօսքով ամէն կարգի հիւպատոսական ակտեր:

Խորհրդաժողովի աշխատանքները տեւեցին երեք օր, եւ Շաբաթ, 30 Յունիսին, կէսօրէ յետոյ ժամը 1ին համաձայնագիրը ստորագրուեցաւ բոլոր ներկայ պետութեանց պատուիրակներուն կողմէ: Այդ համաձայնագիրը իրեն հիմք ունէր ռուս և հայ փորձագէտներու մշակած ծրագիրը, կարգ մը անկարեւոր եւ երբեմն ձեւական փոփոխութիւններով: Յունաստանի պատուիրակ Պ. Տէնտրամիսմիակը եղաւ որ իր ստորագրութիւնը դրաւ որոշ վերապահումներով, առարկելով որ իր կառավարութիւնը շատ ուշ ստացած էր փորձագէտներու ծրագիրը եւ ժամանակ չէր ունեցած զայն խորապէս ուսումնասիրելու: Իսկ Գերմանիոյ ներկայացուցիչները որոշ վերապահումներ ըրին թէեւ, բայց այդ վերապահումները արձանագրել տուին միայն ատենագրութեան մէջ:

Ամէնքէն աւելի նկատելի էր ֆրանսական պատգամաւորութեան բարեհաճ ու լայնախոհ դիրքը հանդէպ ներկայացուած ծրագրին:

Բացի այդ համաձայնագրէն, խորհրդաժողովը ընդունեց նաեւ որ Նանսէնեան անցագիր կարենան ստանալ իրենց ազգութիւնը կորսնցուցած Ասորի, Քաղդէացի, Սուրիացի, Քիւրտ գաղթականները եւ այն 150 Թուրք ընտանիքները, որոնք Էնկիւրիի կառավարութեան կողմէ զրկուած են իրենց հպատակութենէն:

Կը կարծուի որ ստորագրուած համաձայնագիրը կը սկսի գործադրութեան մտնել 4—5 ամիսէն:

ԻՆՉԵ՞Ր ՊԻՏԻ ԸՆԷ ՎԵՆԻԶԵԼՈՍ

Աթէնքէն կը հեռագրեն թէ խորհրդարանային յառաջիկայ ընտրութեանց առթիւ տարակարծութիւններ ծագած են վարչապետ Վէնիզէլոսի և Քոնտուրիոթիսի միջեւ: Կ՚ըսուի նոյնիսկ թէ Հանրապետութեան Նախագահը պիտի հրաժարի: Վէնիզէլոս կ՚ուզէ ջնջել համեմատական ընտրութիւնը եւ տեղը ընդունիլ բացարձակ մեծամասնութեան դրութիւնը, մինչ Քոնտուրիոթիս հակառակ է ընտրական ներկայ դրութիւնը փոխելու:

Հանրապետական միութիւն կուսակցութեան պետը՝ Նախկին ելմտական նախարար Քաֆանտարիս եւ Նախկին վարչապետ Փափանասթասիու թերթերուն մէջ հրատարակած յայտարարութիւններով կ՚ըսեն թէ հակառակ են ընտրական դրութեան փոխուելուն եւ թէ հանրապետութեան Նախագահը պատասխանատու պիտի ընեն՝ եթէ ոևէ փոփոխութիւն կատարուի:

Խորհրդարանը լուծելու հրամանագիրը կարդացուեցաւ երէկ: Նոր Երեսփ. ժողովը պիտի գումարուի Սեպտեմբեր 7ին, երեսփոխաններուն թիւը պիտի զեղչուի 250ի:

⁂ Ծիմհուրիյէթի մէջ Եոնուս Նատի պէյ խօսելով Վէնիզէլոսի դարձեալ իշխանութեան գալու խնդրոյն վրայ, կ՚ըսէ.

«Հիմա Յունաստանի հետ մեր բանակցութիւնները ձգտուած են: Ի՞նչ է ասոր իսկական պատճառը: Կ՚աշխատուի արգելք ըլլալ Յունաստանի, Թուրքիոյ եւ մասնաւորապէս Իտալիոյ հետ համաձայնութեան մը: Մենք ասոր վրայ շատ չենք մտածեր: Կը խորհինք որ եթէ համաձայնութիւն մը գոյանար աւելի լաւ կ՚ըլլար, բայց եթէ Յունաստան իր քաղաքական հաշիւներուն չի կրնար յարմարցնել ասիկա, բացէ ի բաց կ՚ըսենք որ ատկէ վնասուողը մենք պիտի ըլլանք: Մենք սաչափ ըսենք որ Յունաստանի մէջ Վէնիզէլոսի իշխանութեան գլուխ գալը, եթէ ոչ

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ գ. էջ)

ՏՈՄՍԵՐ

ԱՀԱ ԹԷ ՈՒՐ Կ՚ԱՊՐԻՆՔ...

Արար - աշխարհ իրար է անցեր, սեղանաւորի մը եղերական մահուան առթիւ:

— Արկածո՞վ ինկաւ...: Անձնասպա՞ն եղաւ...: Դաւադրութեան զո՞հ գնաց...: Քնաշրջի՞կ էր...:

Քաղքենի մամուլը ուրիշ ամէն խնդիր երկրորդական գծի վրայ նետած, երեք օրէ ի վեր սիւնակներ կը լեցնէ, սեղանաւոր Լէօվէնշթայնի մահուան գաղտնիքը պարզելու համար:

Բոլորը գիտեն դէպքը,— Լէօվէնշթայն իր սեփական օդանաւով Անգլիայէն Պելժիա գացած ատեն, ծովը կ՚իյնայ եւ կը կորսուի:

— Լուացարան գացած ատեն, սխալ դուռ բացեր եւ 1300 մեդր բարձրութենէ վար ինկեր է, ըսին առաջին օրը:

— Գիտականօրէն անհնար է այդ: Դուռը չի բացուիր: Յետոյ, շատ վարժ էր ինք...: Անպատճառ անձնասպան եղած է:

— Բայց ի՞նչ պատճառ ունէր աշխարհէն հրաժարելու, քանի որ կը լողար հարստութեան եւ վայելքի մէջ...

Եւ փոխասացութիւնը կը շարունակուի:

Քիչ մըն ալ,—եւ դիւցազներգութիւններ պիտի հիւսուին, սեղանաւորին յիշատակը պանծացնելու համար:

Ու պիտի գտնուին գրչի փերեզակներ, որ պատիւ պիտի համարեն անոր կենսագրականը գրի առնել քանի մը հատորի մէջ, գովասանական տաղերով:

Պզտի՞կ բան է.—

Տասը միլիոն ստերլին, վիլլաներ, օդանաւեր, ինքնաշարժներ, քարտուղարներու, սղագիրներու, մեքենագիրներու, սենեկապաններու, ծառաներու, աղախիններու, կիներու, աղջիկներու եւ «պէնտէկեան»ներու բանակ մը:

Հազար ու մէկ գիշերներ, աւելի՝ քան վեհապետական:

×

Այս միեւնոյն աշխարհը պարբերաբար լուրեր կ՚առնէր հեռաւոր Արեւելքէն.

— Թուրքերը վերսկսան ջարդել...: Հարիւր հազարաւորներ մորթուած, նոյնքան ողջ - ողջ թաղուած, կամ գետը նետուած, կամ սովահար սպաննուած...: Աւեր, հրկիզում...: Ամբողջ ժողովուրդ մը արմատախիլ ոչնչացուած...:

Եւ մամուլը կ՚արձանագրէր քանի մը տող միայն, իբրեւ ոճիր - արկած, չմոռնալով ձգդել.

— «Օտարականներուն վնաս չկայ»:

Ահա թէ ո՛րն է իրական եւրոպան:

Այն աշխարհը ուր կ՚ապրինք...

Վ.ԱՀ.

ԵՂԲԱՅՐԱԿԱՆ ՕԳՆՈՒԹԻՒՆ

... Խմբագիր,

ՄԱՐՍԷՅԼ, 4 Յուլիս.— Վասպուրականի Հայրենակցական Միութիւնը նոր վերակազմուած ըլլալով, թէեւ քիչ մը ուշացած, բայց դարձեալ կը փութայ իր եղբայրական օժանդակութիւնը բերել Ֆիլիպէի մեր աղէտեալ հայրենակիցներուն, իր գանձարկղի պատրաստ գումարէն տրամադրելով (200) երկու հարիւր ֆր.ի գումար մը:

Հայրենակիցներու մէջ առանձին հանգանակութեան չձեռնարկեցինք, նկատի ունենալով, որ անոնց գրեթէ մեծամասնութիւնը անհատապէս իր մասնակցութեան բաժինը բերած է արդէն այդ նպատակին համար եւրոպայի Կ. Խաչի թէ այլ միութիւններու ձեռնարկին առթիւ:

(Կնիք)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԹԱՂԱՐԱՆ

«Ֆելսի մոլորվածը» հրատարակ ենք ստացել հետևյալ նամակը.

Հարգելի խմբագիր,

Ես ինձ համարում եմ ոչ միայն ամենաերջանիկ մարդը աշխարհի վրա, այլև ամենաերջանիկ ամուսինը։ Ես ունեմ հրաշալի կին, որ ինձ համար ամեն ինչ է։ Ես ունեմ հրաշալի երեխաներ, որոնք ինձ համար ամեն ինչ են։ Ես ունեմ հրաշալի տուն, որ ինձ համար ամեն ինչ է։ Ես ունեմ հրաշալի ընկերներ, որոնք ինձ համար ամեն ինչ են։ Ես ունեմ հրաշալի աշխատանք, որ ինձ համար ամեն ինչ է։ Ես ունեմ հրաշալի կյանք, որ ինձ համար ամեն ինչ է։

ՅԱՎԱՏ ՎՃՌԱՎՈՐՆ ՉԻ

ՂԱՒՂՈՏՈՍԻ ԿԱ ԿՏՈՍԸ

— Ես, ախպեր, դեռ չեմ վրդովվում, որովհետև գիտեմ, որ ինձ ոչ ոք չի կարող վիրավորել առանց իմ կամքի։ Ես ինքս եմ ինձ վիրավորում, երբ ուզում եմ։ Ես ինքս եմ ինձ գովում, երբ ուզում եմ։ Ես ինքս եմ ինձ նվաստացնում, երբ ուզում եմ։ Ես ինքս եմ ինձ բարձրացնում, երբ ուզում եմ։ Ես ինքս եմ ինձ ստրկացնում, երբ ուզում եմ։ Ես ինքս եմ ինձ ազատում, երբ ուզում եմ։ Ես ինքս եմ ինձ ծաղրում, երբ ուզում եմ։ Ես ինքս եմ ինձ հարգում, երբ ուզում եմ։ Ես ինքս եմ ինձ ատում, երբ ուզում եմ։ Ես ինքս եմ ինձ սիրում, երբ ուզում եմ։ Ես ինքս եմ ինձ ոչնչացնում, երբ ուզում եմ։ Ես ինքս եմ ինձ ստեղծում, երբ ուզում եմ։ Ես ինքս եմ ինձ կործանում, երբ ուզում եմ։ Ես ինքս եմ ինձ կառուցում, երբ ուզում եմ։ Ես ինքս եմ ինձ քանդում, երբ ուզում եմ։ Ես ինքս եմ ինձ շինում, երբ ուզում եմ։ Ես ինքս եմ ինձ ավերում, երբ ուզում եմ։ Ես ինքս եմ ինձ հիմն

սկիզբները գոնէ ի վերջոյ անկարելի է որ խուսափի Թուրքերու դէմ թշնամութենէ։ Կը կարծէինք որ վէնիզէլոս իր փորձերը աւարտելով անկիւն մը քաշուած է։ Բայց ինչպէս «Թայմզ» կ'ըսէ, այս քաղաքականութիւնը վերակենդանացաւ։ Ահա այս քաղաքականութիւնն է որ Թուրքեւհելլէն բնականոն բանակցութիւններն ու յարաբերութիւնները պիտի խանգարէ։ Կը հասկցուի որ Յունաստան չէ գոլացած վէնիզէլոսեան քաղաքականութեան պատիժէն։ Ասիկա Յունաստանի համար նոր փորձանքներ կը պատրաստէ»։

ՊԱՅՔԱՐԸ ՍՈՎԻՆ ԴԷՄ

Ներքին գործավար Շիւքրի Քայա պէյ Գոնիայի կառավարականպաշտօնատան մէջ ընդունած է սովահար շրջաններու գայմագամներն ու կառավարական պաշտօնեաները, որոնց հետ խորհրդակցութիւն կատարած է։ Գայմագամներէ եւ քաղաքային քննիչներէ բաղկացեալ երկու խումբ նահանգին զանազան կողմերը ղրկուած են։ Սուլթանիյէ, էրէյլի եւ Գարաժանի կարգ մը գիւղերուն մէջ ալ սովը զգալի է։

Կարմիր Մահիկը 3000 ոսկի նպաստ ղրկեց։ Հանրօգուտ շինութեանց գործավարը հաղորդած է որ սովի ենթակայ շրջանակներու 3000 գիւղացիները 80էն 120 ղրուշ օրականով Քէօթահիա-Թաւշանճըլ գծին վրայ իբր գործաւոր պիտի աշխատցնէ։ Էսկիշէհիրէն կը հեռագրեն թէ հոն ալ երաշտութիւն կայ՝ մասնաւորապէս դաշտային գիւղերու մէջ։ Չունձքը անցեալ տարուանէն մէկ երրորդ պակաս է։ Էնկիւրիի կուսակալն ալ նահանգին մէջ քննական պտոյտի ելած է։ Այդ կողմերն ալ արմտիքի զգալի նեղութիւն ըլլալով միջոցներ ձեռք կ'առնուին։ Անատոլու-Պաղտատ երկաթուղիի ընկերութիւնը փոխադրութեան վարձք չառնելու պայմանաւ 100,000 ոսկիի ալիւր գնած է եւ կուսակալութենէն ուզած է տեղեկանալ թէ ո՛ր կայարանները պատշաճ կը դատուի հանել այս ալիւրները։

Հայ շօֆիօրի մը խաչագործութիւնը

Վիշիէն կը հեռագրեն 6 յուլիս Թուականով.— Բոլոմպիացի փաստաբանի մը կինը՝ Տիկին Հիլս վերջերս Ֆրանսա գալով, հաստատուեցաւ Նիս, Շէյքսփիրի պողտայային վրայ եւ ինքնաշարժ մը գնեց։ Երկու օր առաջ Վիշի եկաւ ինքնաշարժի վարիչին հետ, որ Կիրակոսեան անուն Հայ մըն էր։

Այսօր կէսօրէ վերջ, Տիկ. Հիլս ուզեց ինքնաշարժով պտոյտ մը կատարել դէպի Մոնթանները վէրթ։ Սակայն ճամբան վէճ մը ծագեցաւ իրեն և Կիրակոսեանի միջեւ։ Այս վերջինը կը պնդէր թէ ինքնաշարժը իրեն կը պատկանի։ Պտոյտէ վերադարձին, վէճը աւելի եւս սաստկացաւ, ու շօֆէօրը կատղած՝ բացաւ ինքնաշարժին դռնակը եւ ճամբուն վրայ նետեց Տիկին Հիլսը, որ հակառակ իր ստացած վէրքերուն, յաջողեցաւ քալելով հասնիլ Վիշի։ Հոն տեսաւ որ շօֆէօրը իր ձեռքի պայուսակնէրէն մէկուն մէջէն դրամ առնելով, ճամբան կը շարունակէ։ Կիրակոսեան պոռաց անոր թէ Նիս կը վերադառնայ եւ կառքին հետ միասին անհետացաւ։

Տիկին Հիլս իր արկածը պատմեց Վիշիի ոստիկանապետ Ալֆոնսիի։ Տեղեկութիւն տրուեցաւ Նիսի ոստիկանութեան՝ հայ երիտասարդը ձերբակալելու համար։

Դամասկոսի հրդեհին վնասները

Անցած շաբաթ գրեցինք թէ հրդեհ մը մեծ աւերներ գործեց Դամասկոսի մէջ։ Հրդեհը ծագած էր «Նասր» սինեմայէն եւ արագօրէն տարածուած դէպի Սանճաքտար մզկիթը, սպառնալով Համիտիէ շուկային։

Ենթադրուած է որ հրդեհը ծագած է սինեմայէն ներս ցուցադրուած ֆիլմերէն մէկուն պատճառով։ Ֆիլմերը շատ դիւրավառելի նիւթէ շինուած են։ Հրդեհին ատեն սինեմային մէջ 300 հոգի կային։ Ամենքն ալ կրցան ազատիլ։

Ենթադրուած է որ 34 մզկիթներ եւ 1500 խանութներ ու տուներ հրդեհին զոհ գացած են։ Ֆրանսական հրամանատարութիւնը 11 հոգի ձերբակալած է։ Ասոնց մէջ կան 10 զինուորական եւ 1 քաղաքացի։ Ասոնք կը մեղադրուին թէ հրդեհ հանած են։ Ֆրանսական հրամանատարութիւնը 11 հոգիներուն դէմ զինուորական դատարան մը կազմած է։ Ասոնց մէջ կան 10 զինուորական եւ 1 քաղաքացի։ Ասոնք կը մեղադրուին թէ հրդեհ հանած են։ Ֆրանսական հրամանատարութիւնը 11 հոգիներուն դէմ զինուորական դատարան մը կազմած է։

*Ենթադրուած է որ 34 մզկիթներ եւ 1500 խանութներ ու տուներ հրդեհին զոհ գաց

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

ԲԱԺՆԵԳԻՆ	3 ամս.	6 ամս.	Տար.
ՖՐԱՆՍԱ	35ֆ.	70ֆ.	140ֆ.
ԱՆԳԼԻԱ		20շլ.	40շլ.
ԵԳԻՊՏՈՍ		»	»
ԻՏԱԼԻԱ			250 ֆրանք
ԱՄԵՐԻԿԱ		6 տլ.	10 տլ.
ԵՒՐՈՊԱ		100 ֆ.	200ֆ.

"HARATCH"

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Directeur-Propriétaire : SCHAVARSCH MISSAKIAN

Rédaction & Administration / Խմբագրութիւն — 208 bis, Rue Lafayette PARIS (10e)

TÉLÉPHONE : NORD 57-82

MÉTRO LOUIS-BLANC ou JAURÈS

Հասցէի փոփոխութեան համար պէտք է վճարել 2 ֆրանք

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 10 ՅՈՒԼԻՍ 1928

10 JUILLET 1928

Դ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 695 — ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ — ԳԻՆ՝ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԹՇՈՒԱ՛Ռ ՄԱԿԵԴՈՆԻԱ

Տարիներէ ի վեր, անլուր ողբերգութեամբ մը, եւ իրարու տեւէ, կ'իյնան Մակեդոնիոյ Յեղափոխական կազմակերպութեան գլուխները:

Թոտոր Ալեքսանդրովէն յետոյ, ահա զօր. Փրոթոկէրոֆը: Մէկը՝ լերան վրայ խողխողուած իր ընկերներուն կողմէ, միւսը՝ ընդակահար Սոֆիայի փողոցներուն մէջ, — յայտնի չէ որո՞ւ հրդումով:

Երբ Ալեքսանդրով սպաննուեցաւ, անոր հաւատարիմները, ազգայնական Մակեդոնացիները անխնայ կոտորեցին դաւադիրներուն կուսակիցները, առանց նայելու ո՛չ սնցեալին, ոչ ապառնային: Իրենք, Մակեդոնացիները մինչեւ քառասուն կը հաշուէին իրարու եռեւէ փռուած դիակները:

Այնուհետեւ, ահաբեկումները շարունակուեցան Սոֆիայի և արտասահմանի մէջ, մէկ եւ միւս կողմէն: Սպաննուեցաւ Եւրոֆ. Միլէֆ. բարձր մտաւորական մը, որ Ուաշինկդըն պիտի երթար իբրեւ դեսպան. Դիմով, հին հայդուկ մը, որ դաւանանք փոխած էր, խորհրդային ուղղութիւնը պաշտպանելով. Զաուլէֆ, (Միլան), որ Թոտոր Ալէքսանդրոֆի սպանութեան կազմակերպիչը կը համարուէր, հոչակաւոր Փանիցան որ կը հետապընդուէր տարիներէ ի վեր եւ Վիեննայի մէջ ինկաւ յեղափոխական կնոջ մը գնդակէն, եւն.:

Մասնաւորապէս՝ 1923էն ի վեր, կը գլխատուի ոչ միայն Մակեդոնական կազմակերպութիւնը, այլ եւ ընդհանրապէս Պուլկար մտաւորականութիւնը:

Իսկապէս, դժուար է համրել վերջին հինգ տարուան մէջ ինկած դէմքերը, բոլորն ալ զոհեր՝ եղբայրասպան գնդակի, քաղաքական եւ կուսակցական կիրքի:

Տակաւին չենք հաշուեր Նախկին վարչապետ Սթամպուլիսքիի կուսակիցներուն (հողագործական) և համայնավարներուն և ներկայ կառավարութեան կողմնակիցներուն միջեւ ծագած ընդհարումնե՛ն ու եղբայրասպանութիւնները, որոնք իրենց նմանը չունին ժամանակակից պատմութեան մէջ, բացառութիւն համարելով խորհրդային աշխարհը:

Ո՞վ է սպաննած Մակեդոնացիներուն եւ նոյն իսկ շատ մը Պուլկարներու երէկուան կուռքը: Եւ ինչո՞ւ սպաննած է:

Դժուար է ճիշտ պատասխան տալ այս հարցումին: Օրուան թերթերէն այնպէս կը հետեւի թէ դարձեալ ներսէն է դաւաճանութիւնը:

«Թայմզ»ի թղթակիցը, որ շատ իրազեկ է եւ 1923ին անձամբ այցելած էր Մակեդոնական արծիւի բոյները, կը պատմէ թէ Փրոթոկէրոֆ աչքէ ինկած էր եւ անցեալ ձմրան հազիւ ազատեցաւ մահափորձէ մը:

«Տէյլի Թէլէկրաֆ»ի դիւանագիտական խմբագիրը, նոյնքան իրազեկ արեւելեան գործերու, դիւանագիտական մանուածապատ խաղեր կը պատմէ, որոնց եթէ հաւատանք, Մակեդոնացի Անդրանիկը զոհն է արտաքին մրցակցութեան (այդպէս էր եւ նախորդը, Թոտոր Ալէքսանդրոֆ):

— «Փրոթոկորէֆի սպանութիւնը մասնաւոր շահեկանութիւն մը ունի այն փորձերուն որ կատարուեցան վերջերս, Պելկրատի եւ Սոֆիայի մէջ, բարեկամութեան եւ իրաւարարութեան դաշնագիր մը կնքելու համար: Պուլկարեւսերպ դաշինքի մը գաղափարը յղացած էր Սոֆիայի ֆրանսական դիւանագիտութիւնը, ձախողեցնելու համար պուլկարեւթուրք դաշինքի մը բանակցութիւնները, որոնց նախադրողն է Իտալիա: Ուրիշ խօսքով, Ֆրանսայի եւ Իտալիոյ գերակշռութեան պայքարը Պալքաններու մէջ, նոր շրջան մը մտած էր... Միւս կողմէ, այն թեթեւ ինքնավարութիւնը որ պիտի տրուէր Սերպիական Մակեդոնիոյ, երբեք չպիտի գոհացնէր Փրոթոկորէֆի վարած Մակեդոնական կազմակերպութիւնը»:

Ինչպէս կը տեսնէք, շատ մութ է պատմութիւնը, թէ բովանդակութեամբ եւ թէ խմբագրութեամբ:

Տակաւին օտար սեղանաւորներու պատմութիւն մըն ալ կայ, ինչպէս ամէն գործի մէջ:

Լոնտոնի քաղքենի օրկանը իր խորհրդածութիւնները շարունակելով, գիտել կուտայ թէ բրիտանացի այն դրամատէրները որ դրամ տուած են կամ պիտի տան Եուկոսլաւիոյ եւ Պուլկարիոյ, «կողմնակից են երկու պետութիւններուն հաշտութեան, դաշնագրով մը կամ ուրիշ ո՛ր եւ է միջոցով»:

Այսպէս կամ այնպէս, նորէն արիւնը կը հոսի Մակեդոնիոյ լուսէն եւ անոր գլխուն, շնորհիւ միջազգային քաղաքական և սեղանաւորական խաղերու: Եւ դեռ պէտք է սպասել փոխարէն վրէժներու...

Թշուա՛ռ Մակեդոնիա, որ անլուր կատաղութեամբ լեցուած, ինվերջ կը կրծէ ինքզինքը, իրարու եռեւէ կը կորսնցնէ իր մտաւորական եւ ռազմական ուժերը, եւ կը տարուբերի զանազան հոսանքներու միջեւ, — անկախութիւն, ինքնավարութիւն, դաշնակցային կազմ:

Ճիշտ այստեղ ալ իր թուլութեան արմատը: Ներքին որդը, որ բոյն դրած էր 1906—1908ին եւ զարգացաւ 1912ին, փոխանակ մեղմանալու, աւելի թունաւորուեր է այսօր:

Իսկ այս պարագան ամէնէն առաջ բուն դատին կը վնասէ:

Երբ յեղափոխական վարիչներ իրար կոտորելով կը զբաղին, ո՛չ երկիրն է որ ժամ առաջ կ'ազատի, ոչ ալ հալածական ժողովուրդը աւելի ազատ կը շնչէ:

Շ.

МАМОՒԼ

ՕՏԱՐԻՆ ԴԱՍԸ

Ազգարար խմբագրականի մը մէջ վերլուծելով Եգիպտոսի եւ Պաղտատի ազգային վէճերուն լուծումը՝ օտարներու ձեռքով, կը գրէ (3 յուլիս).

— «Այս կարգէն է «եկւորի-տեղացիի» խնդիրը, որ քար գայթակղութեան դարձած է շատ մը գաղութներու մէջ: Կոթնած պարզապէս իր հնութեան, բնիկ Հայը «այլազգ» կը նկատէ եկւորը, եւ հետեւաբար անարժան ո եւ է իրաւունքի: Իր սեփականութիւնն է դպրոցը, եկեղեցին, հոգաբարձութիւնը եւայլն: Գաղթականը կրնայ ըլլալ թուով անհամեմատ շատ, խելքով՝ աւելի հասուն, եռանդուն եւ աշխատելու տրամադիր: Բայց չի կրնար ո եւ է ձայն ունենալ հանրային գործերու տնօրինութեան մէջ: Միակ շնորհը այն է որ, կրնայ դրամով դպրոց գնել իր զաւակը, եւ մոմ գնելով աղօթելու երթալ եկեղեցի:

Խոստովանինք որ այս այլանդակութիւնը չկայ ուրիշ տեղ, անգամ սախական բարքերով թրծուած ժողովուրդներու մօտ: Եւ օտարները ապշած կը մնան, երբ մեր մէջ ականատես կ'ըլլան նման երեւոյթներու:

Ապացոյց՝ եգիպտահայ տագնապը, երբ հարկ եղաւ որ օտարը համերաշխութեան քարոզ կարդայ մեր «քարոզիչ»ներուն, եւ օրէնքի տարրական գիտելիք սորվեցնէ «օրէնսգէտ»ներուն:

Ապացոյց՝ դարձեալ, Պաղտատի դատարանին վճիռը, իր խարանիչ պարունակութեամբ: Բազմահազար գաղթականներ տարիներէ ի վեր կը ճգնին թէ իրենք ալ «ազգ» են, եւ գոնէ քանի մը ձայնի իրաւունք ունին հանրային գործերու մէջ: Բայց չկրցան խօսք հասկցնել փոքրաթիւ խմբակի մը, որ կ'ուզէ իր ձեռքին մէջ ամփոփուած պահել ամէն բան, — Առաջնորդարան, դպրոց, եկեղեցի եւայլն.:

Եւ ահա օտար դատաւորները, որոնցմէ խնդրուած էր իբր ըմբոստ պատժել 9 եկւոր հայրենակիցներ (երկուքը՝ բժիշկ), կուգայ շտաշտուն ապտակ մը իջեցնել մեր գիտոսիկներու երեսին, յայտարարելով.

«Այս ամբաստանեալները ՀԱՅ են եւ օրթոտոքս համայնքին կը պատկանին, եւ բոլորն ալ Նախկին գաղթականներ են, որոնք տեղացի օրթոտոքս Հայերուն հետ կը մասնակցին եկեղեցական ծէսերուն, որովհետեւ միեւնոյն դաւանանքին կը պատկանին, եւ խնդրոյ առարկայ եկեղեցին ալ ԱՌԱՆՑ ԽՏՐՈՒԹԵԱՆ ԿԸ ՊԱՏԿԱՆԻ ԹԷ՛ ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԹԷ՛ ՄԻՒՍՆԵՐՈՒՆ»:

Հապա յաջորդ հատուածնե՞րը: Արար օրէնսդիրները չենք շնորհք կանոնական դաս մը կուտան, յօդուած առ յօդուած վերլուծելով Ազգ. Սահմանադրութիւնը, եւ միեւնոյն ատեն քաբեր նետելով. «Բացայայտ է, որ եկեղեցիի մատակարարութիւնը կախուած է Գաւառ. ժողովէն, որուն անդամները կ'ընտրուին ՏԵՂԱՑԻ ԹԷ ԳԱՂԹԱԿԱՆ ամբողջ համայնքին կողմէ: եւ ասոր հաստատուն ապացոյցը այն է որ, նախորդ Գաւառականը իր մէջ ունէր հինգ գաղթական անդամ»:

ԻՏԱԼԱՑԻ նախարարներ Վոլփի (ելմտական) եւ Ֆէտէլէ (կրթական) հրաժարեցան:

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՈՃԻՐ ՄԸ ՍՈՖԻԱՅԻ ՄԷՋ

Սոֆիայէն 8 յուլիս թուականով կը հեռագրեն Թայմզի.—

Ոստիկանութեան կողմէ հրատարակուած զեկոյց մը կ'ըսէ թէ երէկ գիշեր Սոֆիայի մէկ փողոցին մէջ սպաննուեցաւ Մակեդոնական կազմակերպութեան պետ զօրավար Փրոթոկէրով: Սպանիչներն էին երեք անծանօթներ, որոնք ատրճանակով զեթին փռեցին զօրավարը եւ սպաննեցին անոր թիկնապահը, ու մթութենէն օգտուելով փախան: Զօրավարը փոխադրուեցաւ հիւանդանոց, ուր քիչ յետոյ մեռաւ իր ստացած վէրքերէն:

Սպանութեան լուրը այս առաւօտ տարածուեցաւ Սոֆիայի մէջ, ուր մեծ զարմանք եւ զայրոյթ առաջ բերաւ:

Փրոթոկէրով Մակեդոնիոյ յեղափոխական կազմակերպութեան կեդրոնական կոմիտէի անդամ էր: Վերջերս քաշուած էր կազմակերպութեան գործադիր կոմիտէէն, որուն վարիչներէն ոմանք արդէն կ'աշխատէին դուրս ձգել զինքը: Անցած ձմեռ մահափորձ մը կատարուեցաւ իրեն դէմ, սակայն թեթեւ վէրք մը միայն ստացաւ:

Մեծ Պատերազմին, Պուլկարիոյ մասնակցութենէն առաջ, Փրոթոկէրով կազմակերպած էր Մակեդոնական 2րդ զօրաբաժինը, որ պիտի գործէր Ֆրանսացիներուն դէմ, Քրիվոլաքէն մինչեւ հելլէն սահմանագլուխը: Յետոյ հրամանատարութիւնը վարեց 3րդ զօրաբաժնին: Աւելի վերջ, Մակեդոնիոյ կառավարիչին օգնական նշանակուեցաւ: 1918 Սեպտեմբեր 29-30ի վճռական ճակատամարտին, երբ պուլկար բանակը քայքայուեցաւ եւ ճակատէն փախչողները կը պատրաստուէին Սոֆիայի վրայ յարձակիլ, մայրաքաղաքին հրամանատար անուանուեցաւ եւ յաջողեցաւ կարգը պահել:

ՎԷՆԻԶԷԼՈՍ ՊԻՏԻ ՀՐԱԺԱՐԻ՞

Աթէնքէն կը հեռագրեն թէ ընտրական գրութեան մասին Վէնիզէլոսի եւ Քոնտուրիոթիսի միջեւ վէճը կը շարունակուի: Վէնիզէլոս կը պնդէ փոխելու մասին: Իսկ հանրապետութեան Նախագահը անդրդուելի կը մնայ: Այն պարագային, ուր այս վերջինը մերժէ հրամանագիրով մը փոխել ընտրական դրութիւնը, Վէնիզէլոսի դահլիճը պիտի հրաժարի: Կրնայ ըլլալ նաեւ որ հանրապետութեան Նախագահը ինք հրաժարի, մէկ կողմէ կառավարութեան գործը չխանգարելու, միւս կողմէ Սահմանադրութեան հակառակ չգործելու համար:

Ընդդիմադիր թերթերը կը շարունակեն իրենց յարձակումը Վէնիզէլոսի դէմ:

Թուրք-իւպարսիկ վէճը

Հակառակ այն լաւատես լուրերուն թէ թուրքեւպարսիկ վէճը կարգադրուած է, Պոլիսէն կը հաղորդեն թէ ընդհատուած են արտաքին գործոց Թէվֆիք Րիւշտի պէյի եւ պարսիկ դեսպան Ֆիրուզի խանի միջեւ տեղի ունեցած բանակցութիւնները, որովհետեւ տարակարծութիւն ծագած է սահմանին վրայ գտնուող ռազմագիտական կէտի մը մասին, զոր կը պահանջեն երկու կողմերն ալ: Դեսպան Ֆիրուզի խան այդ մասին թղթակցութեան մէջ է իր կառավարութեան հետ:

Բանակցութիւնները պիտի վերսկսին երբ արտաքին գործոց վարը վերադառնայ Եւրոպայէն: Մինչ այդ կ'ենթադրուի թէ Ֆիրուզի խան հարկ եղած հրահանգները ստացած կ'ըլլայ իր կառավարութենէն:

Բոլշեւիկ գործավար մը եւս

«Ռատիօ» գործակալութիւնը կը հաղորդէ որ Խորհրդային Ռուսիոյ Էնկլիթերի առեւտրական ներկայացուցիչ Իպրահիմոֆ արտասահման փախած է, հաստատութեան գործառնութեանց մէջ հարիւր հազար ոսկիի գ՚դծում գործելէ վերջ:

Արտասահման փախած են նաեւ յիշեալ հաստատութեան կարգ մը բարձրաստիճան պաշտօնեաները, որոնք Մոսկուա հրաւիրուած էին:

Պայքար սովին դէմ

Երաշտութեան իբր գլխաւոր պատճառ ցոյց կը տրուի ծառերու չգոյութիւնը աղէտահար շրջաններուն մէջ: Գոնիայի «Պապալըգ» թերթին համաձայն, այս պակասը ներկայիս աւելի շեշտուած է, որովհետեւ գիւղացիները մեծաքանակ ծառ կտրած են վերջին տարիներուն ընթացքին: Թուրք թերթը կը գանգատի որ գիւղացիութիւնը կարեւորութիւն չի տար ծառամշակութեան, հակառակ անոր որ Գոնիայի Թաղապետութիւնը հարիւր հազարաւոր ընձիւղներ կը հասցնէ ամէն տարի, գիւղացիներուն բաժնելու համար:

Ներքին գործավարը, որուն կ'ընկերանան շրջաններու եւ րեսփոխանները, Խալքի քննիչներ, երկրագործական պաշտօնեաներ, սովահար գիւղերը կ'այցելէ եւ խօսակցութիւններ կ'ունենայ հողագործներու հետ, անոնց կարիքներուն շուրջ:

Որոշուած է բաւարար չափով սերմացու բաժնել գիւղացիներուն:

Լեօվէնշթայն խեղդուած մեռա՞ծ է

Պելճիքացի միլիառատէրին խորհրդաւոր մահուան մասին ո՛չ հանրային կարծիքը եւ ոչ ալ դատական իշխանութիւնները

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՏՈՄՍԵՐ

ԺԻՒԹԱԽՏԸ ԿԸ ՔԱՆԴԷ ՄԵՐ ՏՈՒՆԸ

Երէկ ալ երիտասարդ մը յանձնեցին սեւ հողին:

Փարիզի մէջ շաբաթ չանցնիր, որ հայ ընտանիք մը սուգի չմատնուի, վաղաժամ մահ մը ողբալու համար:

Ժիւծախտը խնայել չի գիտեր: Մահացու մանրէն բոյն կը դնէ մանաւանդ կեանքին նոր ժպտող պատանիներու եւ ապագային յուսալից նայող կենսունակ երիտասարդներու կուրծքին տակ:

Ու անգամ մը որ հոն տեղաւորուի, ազատում չկայ այլեւս: Զոհը ծիւրելէ ու մաշելէ վերջ, հրաժեշտ կուտայ կեանքին, շատ չանցած:

Մեծ պատերազմին, անապատին կիզիչ արեւին եւ թուրք տասնապետներու մտրակին տակ երկաթուղի կը շինէր միայն Հայերէ բաղկացեալ Ամէլէ թապուրու մը: Հոն օրական 10—12 հայ կորիճներ կը մեռնէին, անսուադութենէ եւ տաժանակիր աշխատանքէ: Մարդիկը իրիկունը կը պառկէին իրենց վրանին տակ, յաջորդ առաւօտ այլեւս երբեք չարթննալու համար:

Թուրքերը այս ձեւով կը կոտորէին ջարդէն ու տարագրութենէն ազատուածները:

Այսօր կացութիւնը աւելի վարդագոյն չէ: 1923էն ի վեր Ֆրանսայի մէջ թաղուած երիտասարդները համրանք չունին:

Բարեկամ մը կը պատմէր թէ վերջին մէկ ամսուան մէջ իր ծանօթներէն հինգ հոգի հիւծախտէ մեռած են: Իսկ վարակուածները անհաշուելի են:

Բժիշկ մը հաշիւ ըրած է որ միայն Փարիզի մէջ հազարաւոր հայ թոքախտաւորներ կան:

Ինչո՞ւ:

Որովհետեւ հայրենիքէ ու օջախէ զրկուած երիտասարդութիւնը՝ օրուան ապրուստը ճարելու համար ափ առած է գործարաններու դուռը: Արշալոյսին հետ կ'արթննայ, ու բան մը ուտելու ժամանակ չունեցած կը վազէ գործի: Ցածախ կատարած աշխատանքը վեր է իր ֆիզիքական ուժէն: Կէսօրէն վերջ կէս կուշտ կէս անօթի կը շարունակէ աշխատանքը, ու իրիկունը նոյնպէս կէս անօթի կը պառկի:

Որովհետեւ սնունդը, որ մարդուս կենսանիւթը կը հայթայթէ, զանց կ'առնուի շատ մը երիտասարդներու կողմէ:

Եւ որովհետեւ շատեր ալ կան որ ուտելիք հաց չունին:

Խնայեցէ՛ք ձեր հագուստէն, խնայեցէ՛ք ձեր թատրոնէն ու սինէմայէն, տանսինկէն ու սրճարանէն, բայց երբե՛ք մի խնայէք սնունդէն ու մաքուր օդէն: Ոճի՛ր է:

ՀՐԱՆՏ

ՌՈՒՄԲ ՄԸ ՉԵԿԱՅԻ ՇԷՆՔԻՆ ՄԷՋ

Ռիկայէն կը հեռագրեն թէ Ուրբաթ իրիկուն ժամը 10ին Մոսկուա, Լուպիանքայի հրապարակին վրայ Կէփէուի շէնքին մէջ պայթած է ռումբ մը՝ քանդելով բոլոր պատուհանները եւ կարեւոր վնասներ պատճառելով: Այդ շէնքին մէջ է նաեւ բանտը, ուր կը մնան Դոնէցի դատին ամբաստանեալները:

Լուպիանքայի հրապարակը երկար ատեն կարմիր պահակներու եւ բանուորներու հսկողութեան տակ մնաց. հետաքրքիրներուն թոյլ չէր տրուեր մօտենալու: Անտարակոյս զոհեր կան, որովհետեւ պայթումէն վերջ բազմաթիւ պարապ պատգարակաւոր կառքեր կանգ առին շէնքին առջեւ եւ բեռցուած մեկնեցան անկէ:

Դրաքննութիւնը արգիլած է թերթերուն այս մասին ոեւէ բան գրել: Ոմանք կը պնդեն թէ ռումբ պայթեցնողը Կէփէուն ինքն իսկ է՝ նպատակ ունենալով սարսափ պատճառել:

ԻՄ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ ՊԱՏՄԵՑԻ ՄԱՐԴԸ

«ՊՈՒԴԵԼ»Ի ՎՐԱ «ԱՐԴՈՒՆՔԻ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ» ԿԱՐԴԱԼԸ

XIV

Դուք, յիշո՞ւմ եք որ իմ ընդունելութեան ժամանակ ես ձեզի ըսի, թէ ինչո՞ւ համար ես ձեզ կ՚ընդունիմ։ Ես ձեզ կ՚ընդունիմ, որովհետեւ ձեր «Պուդել»ի եւ «Ընտանիք ոճիրի»ն մէջ դուք ինծի կը թուիք, թէ ձեզի կարելի է վստահիլ։ Ես ձեզ կ՚ընդունիմ, որովհետեւ ձեր «Պուդել»ի մէջ դուք ինծի կը թուիք, թէ դուք ինծի պէս կը մտածէք։ Ես ձեզ կ՚ընդունիմ, որովհետեւ ձեր «Պուդել»ի մէջ դուք ինծի կը թուիք, թէ դուք ինծի պէս կը զգաք։ Ես ձեզ կ՚ընդունիմ, որովհետեւ ձեր «Պուդել»ի մէջ դուք ինծի կը թուիք, թէ դուք ինծի պէս կը տեսնէք։ Ես ձեզ կ՚ընդունիմ, որովհետեւ ձեր «Պուդել»ի մէջ դուք ինծի կը թուիք, թէ դուք ինծի պէս կը հասկնաք։ Ես ձեզ կ՚ընդունիմ, որովհետեւ ձեր «Պուդել»ի մէջ դուք ինծի կը թուիք, թէ դուք ինծի պէս կը սիրէք։ Ես ձեզ կ՚ընդունիմ, որովհետեւ ձեր «Պուդել»ի մէջ դուք ինծի կը թուիք, թէ դուք ինծի պէս կը ատէք։ Ես ձեզ կ՚ընդունիմ, որովհետեւ ձեր «Պուդել»ի մէջ դուք ինծի կը թուիք, թէ դուք ինծի պէս կը մեռնիք։ Ես ձեզ կ՚ընդունիմ, որովհետեւ ձեր «Պուդել»ի մէջ դուք ինծի կը թուիք, թէ դուք ինծի պէս կը յարութիւն կ՚առնէք։

Ես ձեզ կ՚ընդունիմ, որովհետեւ ձեր «Պուդել»ի մէջ դուք ինծի կը թուիք, թէ դուք ինծի պէս կը հաւատաք։ Ես ձեզ կ՚ընդունիմ, որովհետեւ ձեր «Պուդել»ի մէջ դուք ինծի կը թուիք, թէ դուք ինծի պէս կը հաւատաք Աստուծոյ։ Ես ձեզ կ՚ընդունիմ, որովհետեւ ձեր «Պուդել»ի մէջ դուք ինծի կը թուիք, թէ դուք ինծի պէս կը հաւատաք Աստուածամօր։ Ես ձեզ կ՚ընդունիմ, որովհետեւ ձեր «Պուդել»ի մէջ դուք ինծի կը թուիք, թէ դուք ինծի պէս կը հաւատաք Սուրբ Հոգիին։ Ես ձեզ կ՚ընդունիմ, որովհետեւ ձեր «Պուդել»ի մէջ դուք ինծի կը թուիք, թէ դուք ինծի պէս կը հաւատաք Սուրբ Եկեղեցւոյ։ Ես ձեզ կ՚ընդունիմ, որովհետեւ ձեր «Պուդել»ի մէջ դուք ինծի կը թուիք, թէ դուք ինծի պէս կը հաւատաք Սուրբ Հաղորդութեան։ Ես ձեզ կ՚ընդունիմ, որովհետեւ ձեր «Պուդել»ի մէջ դուք ինծի կը թուիք, թէ դուք ինծի պէս կը հաւատաք Սուրբ Խաչին։ Ես ձեզ կ՚ընդունիմ, որովհետեւ ձեր «Պուդել»ի մէջ դուք ինծի կը թուիք, թէ դուք ինծի պէս կը հաւատաք Սուրբ Յարութեան։ Ես ձեզ կ՚ընդունիմ, որովհետեւ ձեր «Պուդել»ի մէջ դուք ինծի կը թուիք, թէ դուք ինծի պէս կը հաւատաք Սուրբ Համբարձման։ Ես ձեզ կ՚ընդունիմ, որովհետեւ ձեր «Պուդել»ի մէջ դուք ինծի կը թուիք, թէ դուք ինծի պէս կը հաւատաք Սուրբ Երրորդութեան։ Ես ձեզ կ՚ընդունիմ, որովհետեւ ձեր «Պուդել»ի մէջ դուք ինծի կը թուիք, թէ դուք ինծի պէս կը հաւատաք Սուրբ Գրոց։ Ես ձեզ կ՚ընդունիմ, որովհետեւ ձեր «Պուդել»ի մէջ դուք ինծի կը թուիք, թէ դուք ինծի պէս կը հաւատաք Սուրբ Աւետարանին։ Ես ձեզ կ՚ընդունիմ, որովհետեւ ձեր «Պուդել»ի մէջ դուք ինծի կը թուիք, թէ դուք ինծի պէս կը հաւատաք Սուրբ Պատարագին։ Ես ձեզ կ՚ընդունիմ, որովհետեւ ձեր «Պուդել»ի մէջ դուք ինծի կը թուիք, թէ դուք ինծի պէս կը հաւատաք Սուրբ Զատկին։ Ես ձեզ կ՚ընդունիմ, որովհետեւ ձեր «Պուդել»ի մէջ դուք ինծի կը թուիք, թէ դուք ինծի պէս կը հաւատաք Սուրբ Ծնունդին։ Ես ձեզ կ՚ընդունիմ, որովհետեւ ձեր «Պուդել»ի մէջ դուք ինծի կը թուիք, թէ դուք ինծի պէս կը հաւատաք Սուրբ Մկրտութեան։ Ես ձեզ կ՚ընդունիմ, որովհետեւ ձեր «Պուդել»ի մէջ դուք ինծի կը թուիք, թէ դուք ինծի պէս կը հաւատաք Սուրբ Միւռոնին։ Ես ձեզ կ՚ընդունիմ, որովհետեւ ձեր «Պուդել»ի մէջ դուք ինծի կը թուիք, թէ դուք ինծի պէս կը հաւատաք Սուրբ Ուխտին։ Ես ձեզ կ՚ընդունիմ, որովհետեւ ձեր «Պուդել»ի մէջ դուք ինծի կը թուիք, թէ դուք ինծի պէս կը հաւատաք Սուրբ Կոյսին։ Ես ձեզ կ՚ընդունիմ, որովհետեւ ձեր «Պուդել»ի մէջ դուք ինծի կը թուիք, թէ դուք ինծի պէս կը հաւատաք Սուրբ Խորանին։ Ես ձեզ կ՚ընդունիմ, որովհետեւ ձեր «Պուդել»ի մէջ դուք ինծի կը թուիք, թէ դուք ինծի պէս կը հաւատաք Սուրբ Սեղանին։ Ես ձեզ կ՚ընդունիմ, որովհետեւ ձեր «Պուդել»ի մէջ դուք ինծի կը թուիք, թէ դուք ինծի պէս կը հաւատաք Սուրբ Գաւազանին։ Ես ձեզ կ՚ընդունիմ, որովհետեւ ձեր «Պուդել»ի մէջ դուք ինծի կը թուիք, թէ դուք ինծի պէս կը հաւատաք Սուրբ Գաւազանին։

Ես ձեզ կ՚ընդունիմ, որովհետեւ ձեր «Պուդել»ի մէջ դուք ինծի կը թուիք, թէ դուք ինծի պէս կը հաւատաք Սուրբ Գաւազանին։

ՀԱՅՏ ՎԵՐՆԱԿՈՉՈՒՄ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸ ԱՐԵՎՄՏՅԱՆ ՀՈՂԱՄԱՍԻՆ

ՊՐՈՒՍԻԱ, 5 Յունվար — Ցու. Ս. Ռուսաստանի վերնագրի վերնագրի Ռուսաստանի Սովխորհուրդ (Խորհուրդների Միություն) Ռուսաստանի Ֆեդերատիվ Սոցիալիստական Խորհրդային Հանրապետության (17 Մարտ 1927 - 1 Մարտ 1928) Ռուսաստանի Ֆեդերատիվ Սոցիալիստական Խորհրդային Հանրապետության (11 Մարտ)Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետությունների Միության Ռուսաստանի Ֆեդերատիվ Սոցիալիստական Խորհրդային Հանրապետության

լուսարձանուած են դեռ: Մէկ կողմէն Մանշի վրայ փնտռտուքները կը շարունակուին, միւս կողմէն Պելճիքայի մէջ հարցաքննիչ դատաւորը վկայութիւնը կը լսէ զանազան անձերու: Օդանաւը, որով կը ճամբորդէր Լէօվէնշթայն, Քրոյտընի կայանին մէջ կնքուեցաւ:

Կասկածներ յայտնուած էին թէ Լէօվէնշթայն Յուլիս 4ին օդանաւ չէր նստած: Ըսողներ ալ կային թէ դրամատէրին ան հետացած օրուան յաջորդ առտուն «Ֆլաման» փոքրիկ շոգենաւը, որ Տէօնքերքէն կուգար. Թէյմզի վրայ Թիլպըրի ցամաք հանած է ճամբորդ մը, որ բոլորովին առանձին էր: Կարծողներ կան թէ ասիկա Լէօվէնշթայնն էր: Այս վերջինին բժիշկը տոքթ. Շնայտէր կը հերքէ այն զրոյցը թէ Լէօվէնշթայն սրտի հիւանդութիւն ունէր եւ թէ լուացարան երթալէ վերջ օդ առնելու սաստիկ պէտք զգալով, դուռը բացած եւ ինկած է: Յուլիս 11ին Պրիւքսէլի մէջ հանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի իր յիշատակին:

Պելժիական օրէնքով, եթէ մարմինը չգտնուի, Լէօվէնշթայնի կտակը չպիտի բացուի մինչեւ հինգ տարի եւ յիշեալը մեռած չպիտի հռչակուի մինչեւ 49 տարի, այսինքն մինչեւ այն թուականը, ուր ան իր 100 տարեկան պիտի ըլլար:

300 հոգի ընկղմած

Հարաւային Ամերիկայի մէջՉիլիի հարաւային եզերքին մօտ ընկղմեցաւ «Անկամոս» շոգենաւը, որուն մէջ կը գտնուէին բացի նաւազներէն, 80 ճամբորդներ, մեծ մասը կիներ եւ մանուկներ: Շոգենաւը կուգար Մակէլլանէսէն եւ կ'ուղղուէր դէպի Թալքահուանա. ճամբան սաստիկ փոթորիկի բռնուելով դեկը կորսնցուց:

Ուղեւորոյս նաւը փոթորիկին խաղալիք դարձած, նետուեցաւ ժայռերուն վրայ եւ փշրուեցաւ շուտով: Նախ ինկաւ կայմը, յետոյ ծխանները, կամրջակին վրայ գտնուողներէն շատեր սպաննելով կամ վիրաւորելով, ուրիշ ճամբորդներ խուցերուն վրայ նետուելով քշուեցան ալիքներէն: Անթելի կազմածը առաջին իսկ վայրկեանէն աւրուած ըլլալով, չկրցաւ օգնութիւն խնդրել. նոյնպէս ժամանակ չեղաւ ազատարար նաւակները ծով իջեցնելու: Գիշեր էր. լոյսերն ալ մարած էին, որով խուճապը աննկարագրելի եղաւ:

Ցարդ 80 դիակներ նետուած են ցամաք: Ազատուած են չորս նորագիր զինուորներ, որոնք կը պատմեն թէ ինչպէս ճամբորդները իրարու ձեռքէ կը խլէին ազատարար գօտիները, եւ կամ նաւաբեկութենէն վերջ ինչպէս ամուր կը կառչէին ծովուն վրայ ծփացող փայտի կտորներուն:

Աղէտին վայրը հասան յածանաւ մը և թորփիլահալած մը:

Անձնագիրը պարտաւորիչ դպրոցներու մէջ

Պոլսոյ կրթական տնօրէնութիւնը փոքրամասնութեանց դպրոցներուն հաղորդած է թէ, աշակերտները անպայման անձնագիր (նուֆուս թէզքէրէսի) պէտք է ունենան: Յառաջիկայ տարեշրջանին, անձնագիր չունեցողները պէտք չէ ընդունուին:

Միւս կողմէն կրթական տնօրէնութիւնը չէ վաւերացուցած վկայականները այն ընթացաւարտներուն, որոնք անձնագիր չունին: Կէտիկ Փաշայի հայկ. դպրոցէն հինգ ընթացաւարտներ վկայական չեն առած այս պատճառով:

Բեւեռախոյզներէն մէկը մեռած

Շփիցպէրկէն կը հաղորդեն թէ «Իտալիա» դեկաւոր օդապարիկի գլխաւոր մեքենագէտ Չէչչիոնի, որ աղէտին օրը վիրաւորուած էր, մեռած է իր ստացած վէրքերէն: Միւս աղէտեալներուն վիճակը շատ գէշ է: Սառոյցներուն հալիլը կը դժուարացնէ ազատարար աշխատանքները:

Շուէտացի օդանաւորդ մը, որ երկար հետազօտութիւններ կատարած է բեւեռային շրջանին մէջ, կը հաղորդէ որ ո'չ մէկ հետք գտած է Փրոֆ. Մալկրէնէն եւ երկու իտալացի ընկերներէն՝ հազարապետ Մարիաննոյէ եւ Ցափփիէ, որոնք Մայիս 30ին հետիոտն ճամբայ ելած էին՝ դէպի ցամաք:

Ֆրանսական «Սթրազպուրկ» յածանաւը Նիւլէզունտ հասաւ: Հոն զանազան ազատարար խմբակներու միջեւ խորհրդակցութիւններ պիտի ըլլան՝ ձեռք առնուելիք նոր միջոցներու մասին:

Տեւողութեան մրցանիշը կոտրուած

Գերման օդանաւորդներ՝ Ռիսթից եւ Ցիմմէրման, որ Հինգշաբթի առաւօտ «Եունքէրս» օդանաւով մը օդ բարձրացած էին՝ փակ շրջանի տեւողութեան մրցանիշը կոտրելու համար, ցամաք իջան Շաբաթ օր ժամը 21.30ին՝ 65 ժամ եւ 28 վայրկեան օդին մէջ մնալէ յետոյ: 1927 Օգոստոս 5էն ի վեր մրցանիշը կը պատկանէր նոյն Ռիսթիցի եւ Էտցարտի՝ 52 ժամ 23 վայրկեանով:

Յունիս 5ին իտալացի Ֆէրրարին եւ Տէլ Փրէթէ, Հռոմ-Պրազիլիոյ հերոսները, յաջողած էին կոտրել այդ մրցանիշը 58 ժամ 36 վայրկեանով: 1927 Օգոստոս 4ին Ռիսթից փորձած էր Պերլինէն Նիւ Եորք երթալ մէկ թռիչքով, բայց գէշ օդին պատճառով ետ դարձած էր:

∴ Անգլիացի հարիւրապետ Քըրթնի, որ Ատլանտեանը պիտի կտրէր երեք հանգրուանով եւ որ Լիզպոնէն Ասորեան կղզիները գացած էր, կիրակի օր փորձեց Ասորեաններէն Նիւֆաունտլէնտ երթալ, սակայն գէշ օդին պատճառով 12 ժամ յետոյ վերադարձաւ:

Մալթա աքսորուածներու դատը

Զինադադարին Մալթա աքսորուած թուրք մտաւորականներէն 63 հոգի դատ բացած էին Պոլսոյ թուրքեանգլիական խառն դատարանին առջեւ, ու Անգլիայէն հատուցում կը պահանջէին, իրենց կրած վնասներուն համար:

Դատարանը մերժած է այս դատը, զայն դուրս նկատելով իր իրաւասութեան սահմանէն:

ՄԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ

ԵԳԻՊՏ. ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ պիտի լուծուի ամսոյս վերջերը:

ԲԱՍԷԼԻ մէջ բացումը կատարուեցաւ մարաջախտ Ֆոշի արձանին, ձիու վրայ նստած: Բացի ֆրանսացի պետական և զինուորական բարձրաստիճան դէմքերէ՝ Անգլիոյ թագաւորին կողմէ ներկայ էր մարաջախտ Ալլէնպի: Ներկայացուցիչներ ունէին նաեւ Պելճիքա, Իտալիա, Լեհաստան եւլն.: Ճառեր խօսեցան վարչապետ Փուանքարէ, ակադեմական Հանոթօ եւ ուրիշներ:

ԳՈՐԾԱՒՈՐ Կ'ՈՒԶՈՒԻ

ՓՕՆ-ՏԸ-ՇԷՐԻՒԻԻ ՄԵՏԱՂԻ ԵՒ ԱՅԼ ԳՈՐԾԵՐՈՒ ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆԸ

USINES GRAMMONT à Pont-de-Cheruy, (Isère)

Անմիջական պէտք ունի մասնաւորաբար ամուրի երիտասարդ գործաւորներու: Ապահով աշխատանք, պատրաստ բնակարան, բժշկական ձրի խնամք եւ հիւանդանոց: Դիմել՝ անմիջապէս վերոյիշեալ հասցէին:

ԾԱՆՕԹ.— Լիոնէն հաղորդակցութեան միջոցներ.— Առնել՝ Լիոնի Gare de l'Estէն շոգեկառքը կամ Թրամուէյ 16 եւ իջնել Pont-de-Chéruy (Isère).

ՀՐԱՏ. Հ. Յ. Դ. ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ Կ. Կ.ի

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ»Ը

Ս. ՎՐԱՑԵԱՆԻ

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՍՈՒՐԻԱ 40 ՖՐԱՆՔ

ԱՄԵՐԻԿԱ 3 ՏՈԼԱՐ, ՈՒՐԻՇ ԵՐԿԻՐՆԵՐ 2 ՏՈԼԱՐ

Ստանալու համար դիմել՝ Imprimerie »Navarre» 5 Rue Gobelins, Paris, (France). կամ Hairenik Press, 13-15 Shawmut St. Boston, Mass. (U. S. A.). կը ծախուի նաեւ Յառաջի խմբագրատունը:

Հ. Յ. Դ.

Մարսէյլի «Իշխան» ենթակոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ Արամ, Աղբիւր-Սերոբ, Եփրեմ-խան, Համազասպ եւ Վարդգէս խումբերու ընկերները այս Ուրբաթ իրիկուն ժամը 8.30ին սովորական հաւաքատեղին: Կարեւոր օրակարգ: Բացակաները նկատի պիտի առնուին:

Հ. Յ. Դ. Լիոնի կոմիտէն իր ցաւակցութիւնները կը յայտնէ ընկ. Կարօ Կէնճեանի, իր հօր՝ Պ. ՓԱՆԻԿ ԿԷՆՃԵԱՆԻ տխուր մահուան առթիւ:

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

— կը փնտռուի Սթանոզցի (Անկորայի նահանգ) կարապետ Ֆէյրէթեան, հօր անուն Գաբրիէլ, մօր անուն Եղիսաբէթ եղբայրներ՝ Յակոբ, Յովհաննէս, Յարութիւն, քոյրը Եսամ: 14 տարի առաջ անյայտացած է Հալէպի կամ Շամի մօտերը: Իմացնել՝ Hagop Feiretian, Chez Garabed - Boyadjian, St. Loup auxGrands Pins, Marseille.

Կ'ուզուին ժէռսէ գօնֆէքսիօն ռօպերու համար լաւ «անթրըքըրնէօր»ներ: Ներկայանալ՝ 20 Rue Bezons, Courbevoie (Seine).

Clinique COVO

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Յ. ՊՈՒՌՆԱԶԵԱՆ

107 Rue Lafayette, Paris (Xe)

Ամէն օր ժամը 2.30—7.30

Tél. Trudaine 29.04

ԿԱՐԴԱՑԷ՛Ք

ՆՇԱՆ ՊԷՇԻԿԹԱՇԼԵԱՆԻ ՍԻԴՈՆՆԱ

ՎԷՊԸ

Գին՝ 12 Փր., արտասահ. 75 սէնթ

Դիմել կանխիկ վճարումով «Յառաջ»ի:

ՓՈՍՏԻ ԾԱԽՍ ԶԿԱՅ

ԻՐԱՒԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

E. STEFIKI

վկայեալ իրաւագէտ, քաղաքականգիտութեանց վարժարանէն:

106 Ave. Kléber, Paris (16e)

Հեռ. Passy 72.56

15 օրէն ֆրանսա մտնելու իրաւունք (AFFIDAVIT) ձեռք կը բերէ, ինքնութեան թուղթեր կը հանէ:

Կ'ընդունի ամէն օր (ի բացառեալ շաբաթ) կէսօրէ ժամը 4—7.

IMPRIMERIE - MASSIS - ÉDITIONS

208bis, Rue Lafayette Paris (10)

Le Gérant: E. SOUVIGNY

ՓԼԱՔՆԵՐ 18 ՖՐԱՆՔ

ՀԱՅԵՐԷՆ ԹՈՒՐՔԵՐԷՆ ՅՈՒՆԱՐԷՆ

Ջուտ խաղողէ անարատ օղի (Պորտօ պատրաստուած), արեւելեան նպարեղէններուն լաւագոյնը, ապուխտ, երշիկ, աղի ձուկեր, յունական ձէթ, ձիթապտուղ, էրմիս գօնաէքներ, թէյ եւ վայրու, անուշեղէններ եւլն.:

Յ. ԱՐԹԻՆԵԱՆԻ քով

28, Rue Lesage, Paris (20e) Tél. Ménil. 61-85

Métro Belleville Tramway 5 եւ 26

Բաց է ամէն օր մինչեւ ժամը 9,30

ԲԱՑՈՒԱԾ Է ՊԷԼՎԻԼԻ ՄԷՋ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՆՈՐ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՏԻԿԻՆ Բ. ՍԵՐՃԱՆԵԱՆ

42 Rue Tourtille, BELLEVILLE, Մեթրօ՝ Պէլվիլ

Արեւելեան եւ եւրոպական նպարեղէններ

ԹԱՐՄ ԼԱՒ ԱԺԱՆ

ՏՕՔԹ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ ՄՈՐԹԱՅԻՆ ԵՒ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

126, Rue du Faubourg St. Denis

Metro : Gare de l'Est Téléphone : Nord 84-04

Ընդունելութեան ժամեր՝ Ամէն օր 2.30-7.30— կիրակի եւ տօն օրեր 9-12

"ARAX" PHOTOGRAPHIE D'ART

9 Rue Papillon, PARIS (9e), Métro Cadet կամ Poissonnière

ԱՐԱՔՍ չկայ աւելի թանկագին նուէր մը քան ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՃԱՇԱԿՈՎ և ՆԿԱՐԱԳՐԻ ԲՈԼՈՐ ՅԱՏԿԱՆԻՇՆԵՐՈՎ

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐ ՄԸ

"ԱՐԱՔՍ"Ը ԿԸ ԼՐԱՑՆԷ ԱՅԴ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ

ՔԱՆԻ ՄԸ ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆՆԵՐ—

Ամերիկեան նկարչական ընկ. նախագահ Պ. Վ.իքրի, որուն լուսանկարը քաշած էր Արաքս, գնահատական երկար նամակի մը մէջ կը գրէ Նիւ Եորքէն. «Լուսանկարները հպարտութեամբ ցոյց պիտի տամ գրասենեակի պաշտօնակիցներուս եւ բարեկամներուս:

Փարիզի ստար մամուլի ընկերակցութեան նախագահ Պ. Ա. Մար.— «Ձեր պատրաստած քլիշէն իսկապէս արուեստի գործ մըն է, որ հիացում պատճառեց ինծի եւ բոլորին»:

Փարիզի Բոնաէրվաթուարի երգի փրոֆէսոր Պ. Հէթից.— «Դուք կը տիրապետէք լուսանկարչութեան մէջ»:

ԲԱՑ Է ԱՄԷՆ ՕՐ ԵՒ ԱՄԲՈՂՋ ՕՐԸ ԳԻՆԵՐԸ ԴԻՒՐԱՄԱՏՉԵԼԻ

ԿԱՐԵՒՈՐ ՉԱՓԱՀԱՍՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

ՄՏԵՐԻՄ ԶՐՈՅՑՆԵՐ

ՍԵՌԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԻ ՄԱՍԻՆ (Պատկերազարդ)

Գին՝ Ֆրանսա եւ գաղութները 30 Ֆրանք

Միւս երկիրները 1 ½ տոլար

ԲԱՐԵՓՈԽՈՒԱԾ եւ ՃՈԽԱՑԱԾ

ԿԱԶՄԵՑ՝ ՓՂՇՏԱՑԻ

Դիմել՝ Յառաջի խմբագրատունը

ԲԱՑՈՒԱԾ Է

ՓՈՐՁԱՌՈՒ ԴԵՐՁԱԿ

Լ. ԳԱԶԱՆՃԵԱՆ ԴԵՐՁԱԿԱՏՈՒՆԸ

40 Rue de Provence, PARIS (9e)

Ուր պիտի գտնէք ընտիր կերպասներու վրայ ֆրանսական, անգլիական եւ իտալական ձեւերով օժտուած անմրցելի coupe եւ խնամուած կար:

ԳՆԱՀԱՏՈՒԱԾ ՀԱՅ ԵՒ ՕՏԱՐ ՀԱԳՈՒՍՏԻ ՍԻՐԱՀԱՐՆԵՐԷՆ

ԲԱՑՈՒԱԾ Է ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԵԾ ՍՐՃԱՐԱՆ-ՃԱՇԱՐԱՆ

ԴԱՆԻԷԼԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

31 Rue Voltaire, LYON, (Rue Mazenodի անկիւնը)

Ամէն տեսակ արեւելեան եւ եւրոպական կերակուրներ, անուշեղէններ եւ խմորեղէններ: Որ եւ է ժամու ունինք [...] ուած եւ քուշ պաշը շիշ քէպապ փիտէով: Ջուտ խաղողէ պատրաստուած օղի, ամէն տեսակ ընտիր աղանդերներ [...] տրուին առատօրէն եւ ձրի:

ՇԱԲԱԹ, ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՏՕՆ ՕՐԵՐ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ

Մեր նշանաբանն է առատութիւն, արագութիւն եւ մա[քրութիւն] րութիւն: փորձեցէք անգամ մը:

ԶԱՆԱԶԱՆ ՆՈՐ ԳԻՐՔԵՐ

կարմիր աստղի տակ 30, Սիդոննա 12, Աւազակապետ[...] Ալիսի սիրահարը 15, Սիրանուշ 15, ձէք (790 էջ, կազմուած) Սիրային ոճիր մը 12, Յարութիւն (Թոլսթոյ, 610 էջ) 50, Հա[...] նիքին ուխտաւորները 9, կին, խաղ եւ գինի 12, կարմիր ժա[...] 10, Լեռան ոգին 15, Մացառներուն մէջ (2 հատոր) 25, [...] գոնսաթանթէն 10, Երուսաղէմը Տարլէքարլիի մէջ 10, [...] Լէսքօ 15, Սիրոյ խորանին առջեւ 4, Հին Աստուածներ 15, [...] յամէ 4, Ապերախտ գրագիրը 4, Տարաբախտ, ուսանողը 5, [...] րէտին հօճա 17.50, Պէքրի Մուսթաֆա 5, Քէօր օղլու [...] ճեպընթաց նորածինը 2, Բիւրեղեայ խիցը (294 էջ) 10, [...] Ղարիպ եւ Շահ Սէնէմ 7, Աշըգ Քէրէմ 7, Շահ իսմայիլ 5, [...] սիանոս 2, Մահացու սէր 3, Մակարոյծ 5, Օթէլլօ 10, Համլէթ [...] ֆրանս. խօսակց. 6, 8 եւ 10, Երազահաններ 5, 10, եւ 12, եր[...] րաններ՝ 3, 5, 6, 10, 12.50, 25 եւ 30, Հայաստանի մեծ քարտ[էս] 20, ինչպէս նաեւ հին կամ նոր ամէն տեսակ գիրք: Պահանջե[ցէք] մեր գրացուցակը եւ ընտրեցէք ձեր նուէրցու գիրքերը: [...] թիւններու եւ գրադարաններու մասնաւոր զեղչ:

ՆՈՒԷՐ.— 25 Փր.է աւելի գիրք առնողին 5 Փր.ի գիրք [...] կը տրուի, 50 Փր.է աւելիին 10 Փր.ի, 100 Փր.է աւելիին 15 [...]

Դիմեցէք՝ L. Mozian, 51 Bld. Auguste Blanqui, Paris

ՍԷՆ ՄԻՇԷԼԻ ՀԱՅԿ. ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

1bis Rue Hautefeuille, PARIS (6e). Սէն-Միշէլի մեթրոյին [...]

Յ. ԹՈՍՈՒՆԵԱՆ H. TOSSOUNIAN

Ամէն տեսակ արեւելեան եւ եւրոպական նպարեղէններ. Առաջնակարգ ապուխտ, պուլղուր, քաշքավալ, ճերմակ պ[անիր] եւայլն:

ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆ

ՀԱՅԿ. ԲՈՒԺԱՐԱՆ - POLYCLINIQUE de BELLEVILLE

Տէր եւ տնօրէն՝ ՏՕՔԹ. ԳՐԳՈՅԵԱՆ

29, Rue (Place) des Fêtes, Paris. XIX. Tél. Nord 96 - 61

Բաց է ամէն օր, ուր շատ մը մասնագէտ բժիշկներէ կը խնամ[ուին] ամէն տեսակ ներքին եւ վեներական հիւանդութիւններ: Աչքի մա[սնա]գէտը կ'ընդունի Գշ., Եշ. եւ Շաբաթ օրերը ժամը 3—5: Քթի, կոկորդի ու ականջի մասնագէտը ամէն Երեք. եւ Շաբաթ օրերը ժ[ամը] 1—3: ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺը ամէն օր ժամը 9էն 19: Կիրակի 9—12:

ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ

Լաւագոյն յախճապակիէ եւ անմրցելի գիներով Արեւել[եան] սուրճի եւ թէյի գաւաթներու, թէյամաններու, ճէզվէներու զանազան սպասներու համար դիմել՝ միակ կեդրոնատեղ[ին]

Mlle E. PERRET

16, Rue Puvis de Chavannes, MARSEILLE

Ֆրանսայի ներքին գաւառներէ եղած ապսպրանքները կատարուին ամենաարագ կերպով եւ մեծ խնամքով:

Թղթակցութիւն՝ Հայերէն և Ֆրանսերէն:

ՆԿԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԵՒ ՓԱԹԻՍԸՐ[Ի]

Գ. ԱՐԱՊԵԱՆ ԵՒ Յ. ՀԱՃԻ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

30 Rue Bouret, PARIS (19e) Met. Jaurès կամ Boli[var]

Թրամուէյ՝ 51, 21a, 21b, 21c, 21d, 29a, 29b, 29c, 26-5, Autob. M[...]

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՒ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՆՊԱՐԵՂԷՆՆԵՐ ԱԺԱՆ ԳԻՆԵՐՈ[Վ]

Փնտռեցէք ամէն տեղ մեր իւղով սիմիթները: Ապսպրան[քի] վրայ կը պատրաստուին ամէն տեսակ խմորեղէններ տօլմաներ:

100 ֆրանքէն աւելի ապսպրանքները տուները կը յանձնուի[ն]

ՏՕՔԹ. Յ. ՏԻՐԱՑ (ՏԻՐԱՑՈՒԵԱՆ)

ՎԿԱՅԵԱԼ ՓԱՐԻԶԻ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՖԱՔԻՒԼԹԷԷՆ, (Licencié ès Sciences)

նախկին Interne Hôpital des Enfants maladesի

եւ մասնագէտ մանկանց եւ ներքին հիւանդութեանց

24, Rue des Grands Augustins, Paris (6e) Place St. Michel

Հիւանդ կ'ընդունի Գշ. Եշ. Ուր. և Շբ. օրերը, ժամը 1էն 4

Ինչպէս նաեւ մասնաւոր ժամադրութեամբ

Métro St. Michel եւ Odeon Tél. Littré 60-46

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

ԲԱԺԱՆԵԳԻՆ	3 ամս.	6 ամս.	Տար.
ՖՐԱՆՍԱ	35ֆ.	70ֆ.	140ֆ.
ԱՆԳԼԻԱ		20շլ.	40շլ.
ԵԳԻՊՏՈՍ		»	»
ԻՏԱԼԻԱ			250 ֆրանք
ԱՄԵՐԻԿԱ		6տլ.	10տլ.
ԵՒՐՈՊԱ		100ֆ.	200ֆ.

"HARATCH"
Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ
Directeur-Propriétaire : SCHAVARSCH MISSAKIAN
Rédaction & Administration / Խմբագրութիւն — 208bis, Rue Lafayette PARIS (10e)
TÉLÉPHONE : NORD 57-82
MÉTRO LOUIS-BLANC ou JAURÈS
Հասցէի փոփոխութեան համար պէտք է վճարել 2 ֆրանք

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ
11
ՅՈՒԼԻՍ
1928
11 JUILLET 1928

Դ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 696 — ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ — ԳԻՆ՝ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՉԻՆԱՍՏԱՆՆ ԱԼ ԿԸ ԹՕԹՈՒԷ

Չինաստանն ալ սկսաւ թօթուել Եւրոպայի դրամատիրական պետութեանց առանձնաշնորհներն ու կաշկանդումները:

Խորապէս փիլիսոփայ եւ դարերէ ի վեր թմրած, չին ժողովուրդը պարբերական ընդվզումներ, ներքին եւ արտաքին աբհունհեղութիւններ ունեցաւ, որոնք մինչեւ այսօր ալ կը շարունակուին:

Ճիշդ է. ընդհանրապէս իշխանաւորներ, մանտարիններ եւ զօրավարներ են որ արիւնի խրախճանքներ կը սարքեն ժողովուրդի գլխուն, գոհացում տալու համար իրենց անյագ փառասիրութեանց: Ազդեցութեան եւ իշխանութեան կռիւ: Բայց այդ խառնիճաղանճին մէջ, Չինաստան հասցուցած է սերունդ մը, ընդունակ՝ ժողովուրդին բարիքը հասկնալու եւ անոր համար կռուելու:

Աւելի հեռուները չերթալու համար, յիշենք միայն Քուոմինթանկը, Չինաստանի ամէնէն հզօր քաղաքական կազմակերպութիւնը, որ կը վարէ ազատագրական շարժումը:

Վերջին երկու-երեք տարիներու ընթացքին, խորհրդային գործակալները փորձեցին գունաւորել զայն եւ ծառայեցնել իրենց նպատակներուն, բայց հակազդեցութիւնը չուշացաւ. եւ այսօր նոյն կարմիրները ակռայ կը կճրտեն այդ կազմակերպութեան դէմ:

«Քուոմինթանկ»ի ծրագրին ներշնչողն եղած է հանգուցեալ յեղափոխական Սուն-Եաթ-Սէնը, զոր Մոսկուա իր ստեղծագործութիւնը կը համարէ եւ որուն գաւակը մինչեւ այսօր ալ կարմիրներու շունչով կ'ուսանի:

Մինչդեռ, հիմնական տարբերութիւններ կան Լէնինի և Սուն-Եաթ-Սէնի դաւանանքներուն միջեւ: Եւ զարմանալի չէ որ չինական նոր կառավարութիւնը, Նանքինը մայրաքաղաք հռչակելով եւ անտեղ հրատարակելով իր առաջին յայտարարութիւնը, իբրեւ ուղեգիծ կ'ընդունի հանգուցեալ յեղափոխականին սկզբունքները: Ու կը շեշտէ.

— «Մենք կ'ուզենք մեր ժողովուրդին համար ստանալ ազատութեան բարիքները, իսկ մեր երկրին համար՝ միջազգային խաղաղութիւնը, հիմնուած՝ հաւասարութեան վրայ: Մենք պիտի հրաժարինք ո՛ր եւ է ձեւի զինուորական կառավարութենէ, եւ չպիտի հանդուրժենք որ ո՛եւէ մէկը փորձէ վնասել մեր արդիական ընկերային հաստատութեանց: Մենք չպիտի թոյլատրենք համայնավարութիւնը»:

Յունիս 15ի այս յայտարարութենէն յետոյ, Նանքինի կառավարութիւնը հրապարակ դրաւ իր արտաքին քաղաքականութեան ծրագիրը, որ հետեւեալ հիմնական պահանջները կը դնէ.—

1. Բոլոր այն դաշնագիրները որոնց պայմանաժամը լրացած է, չեղեալ պիտի համարուին եւ նոր դաշնագիրներ պիտի կնքուին:

2. Կառավարութիւնը անմիջապէս պիտի ձեռնարկէ վերաքննելու այն դաշնագիրները որոնց պայմանաժամը չէ լրացած:

4. Չինաստանի օտարահպատակները Չինացիներուն հաւասար իրաւունքներ պիտի վայելեն:

Այս ծրագիրը տրամաբանական հետեւանքն է մինչեւ հիմա մղուած պայքարներուն եւ Քուոմինթանկի քաղաքականութեան: Դիւանագիտական բողոք մը՝ օտար պետութեանց ոտնձգութեան դէմ:

Գաղափար մը տալու համար թէ մեծ ու պզտիկ պետութիւնները ո՛րքան ծանր լուծի մը տակ առած են երբեմնի երկնային կայսրութիւնը, յիշենք որ, 21 դաշնագիրներ փաթթուած են Չինացիներուն գլխուն: Առաջինը կնքած է Ռուսիա, 1689ին: Յետոյ կարգով, Անգլիա (1842), Միացեալ Նահանգներ (1844), Ֆրանսա (1844), Սպանիա (1864), Պելժիա (1865), Իտալիա (1866), Ճափոն (1895), Զուիցերիա (1918), Պարսկաստան (1920), Գերմանիա (1921) եւլն.:

Անշուշտ փոփոխութիւններ կատարուած են տարիներու ընթացքին: Խորհրդային Ռուսիա, Գերմանիա եւ ուրիշ կարգ մը պետութիւններ հրաժարած են իրենց իրաւունքներէն: Բայց լուծը կը մնայ լուծ: Օտարը աւելի մեծ իրաւունքներ կը վայելէ քան տեղացին: Օտար թաղամասեր կան ուր չինական իշխանութիւնը չի կրնար մտնել: Պետութեան մէջ պետութիւն:

Տակաւին չենք խօսիր տնտեսական-սեղանաւորական զարհուրելի շահագործումներու մասին, մանաւանդ որ, ճարտարագործական դրամագլուխին մեծ մասը Եւրոպացիներու եւ Ամերիկացիներու կը պատկանի:

250,000—300,000 օտարականներ տէր ու իրական դարձած երկրի մը մէջ, որ 450,000,000 ժողովուրդ կը համրէ...

Երբեք աւելի ակներեւ չեն եղած դրամատիրական աշխարհակալութեան կեղեքումները, որքան Չինաստանի մէջ:

Դժուար է նախատեսել թէ ո՛րքան պիտի յաջողի Չինաստանի ազգային կառավարութիւնը:

Բայց անվիճելի է որ, աշխարհակալները այլեւս չեն կրնար քաղել հին օրերը, որովհետեւ, ամէն տեղ արթնցած են ժողովուրդները: Յետամնաց Պարսկաստանն անգամ թօթուեց միջազգային առանձնաշնորհները (կապիտիւլասիոն):

Արտաքին լուծը թօթուելէ յետոյ, աւելի ճիշդ՝ անոր հետ զուգահեռաբար, Նանքինի կառավարութիւնը պիտի փորձէ լոյս հանել Սուն-Եաթ-Սէնի ուրիշ մէկ հիմնական սկզբունքը, չէկ ժողովուրդի, իսկական ազգի վերածել հինգ ցեղերը, — Չինացի, Մանչու, Մոնկոլ, Իսլամ եւ Թիպէթցի:

Կը վերածնի Արեւելքը:

Շ.

ԽԱՍՔՈՎՈՆ ՊԻՏԻ ՈՒՆԵՆԱՅ ԻՐ ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶԸ· ՇՆՈՐՀԻՒ "ՅԱՌԱՋ,,Ի

Յունիս 30ին, խմբագրականով մը պարզելով Խասքովոյի հարիւր մանուկներու թշուառ վիճակը եւ մանկապարտէզի մը անհրաժեշտութիւնը, հաւանութիւն կը յայտնէինք որ Յառաջի հանգանակութենէն 6000 ֆրանք (30—35,000 լէվա) յատկացուի այդ ձեռնարկին իրագործման: Ու կ'աւելցնէինք.—

«Ուրիշ խնդիր, եթէ սրտցաւ հայրենակից մը մէկ ձեռքով տրամադրէ այդ վեց հազարը:»

Երէկ, Լոնտոնէն ստացանք հետեւեալ նամակը, Յուլիս 5 թուակիր.

— «Հաճոյքն ունիմ ընդ գրոյս վեց հազար (6000) ֆրանքի չէք մը ուղարկելու, Խասքովոյի մանկապարտէզին շինութեան համար:

Քաղաքէս բացակայ ըլլալով, կը ցաւիմ որ աւելի առաջ չտեսայ ձեր խմբագրականը:»

Սրտցաւ Հայրենակից մը

Ուրեմն, Խասքովօն պիտի ունենայ իր մանկապարտէզը, առանց գումար մը պակսեցնելու Յառաջի հանգանակութենէն:

Խասքովոյի նոր սերունդին կողմէ շնորհակալութիւն յայտնելով սրտցաւ հայրենակցին, այսօր իսկ Ֆիլիպէ, Երուանդ Եպիսկ.ի կը փոխադրենք 6000 ֆր.ի չէքը, որպէս զի յատկացնէ իր նպատակին:

Սրտառուչ զուգադիպութեամբ մը, երէկ թղթակցութիւն մը ստացանք, որ կը պարզէ Խասքովոյի գաղութին վիճակն ու պահանջները: Կը հրատարակենք վաղուան թիւով:

ՄԱՄՈՒԼ

ԱՆՃԱՐԱԿ ՓԱՍՏԱԲԱՆՆԵՐ

Այս խորագրով խմբագրական մը մէջ, Պայքար, Ամերիկայի Ռամկավարներուն պաշտօնաթերթը, դառնօրէն կը գանգատի փարիզի Երեւանէն եւ նմաններէն, «որ ամէն օր խօսքով ու գործքով կը թուլցնեն կապերը եւ յոռեգոյն ծառայութիւն կը մատուցանեն խորհրդային Հայաստանին ու հայ ժողովուրդին, սխալ դիտելով ու ներկայացնելով կենսական խնդիրներ եւ իրողութիւններ, գիտակցաբար կամ յանգէտս».

— «Այս կարգէն են Թուրքիոյ Հայոց խնդրոյն ու անոնց ներկայ կացութեան մասին գանազան առիթներով անոնց յայտնած կարծիքները: Ըստ իրենց, հայ ազգայնականներ են, որ հայ բուրժուաներու, եւ անոնք ալ իրենց կարգին դրամատիրական պետութեանց գործիք ըլլալով, Հայկական Խնդիր ստեղծած եւ Թուրքիոյ Հայոց աղէտներուն ու տառապանքին պատճառ եղած են: Իսկ, իբրեւ ազգայնական անոնք կ'ամբաստանեն «Խորհրդային Հայաստանի Թշնամի դաշնակցականները» եւ «կեղծ բարեկամ Ռամկավար Ազատականները»:

Նախ, հիմնովին սխալ է այն կարծիքը թէ արուեստական կերպով Հայկական Խնդիր մը ստեղծուած է դրամատիրական պետութեանց կողմէ՝ հայ բուրժուաներու — ունեւոր հարուստ դասակարգին — միջամտութեամբ, եւ ազգայնական Հայեր ալ անոնց գործիք եւ Թուրքիոյ Հայոց գլխուն պայթած չարիքներու պատճառ եղած են:

Հայկական խնդիրը կամ հայ ազատագրական շարժումը Թուրքիոյ մէջ, ծագած է, նախ, Հարստահարութեանց Խնդրէն, որոնց ենթակայ եղած է ոչ թէ հայ ունեւորը, այլ հայ գիւղացին ու հասարակ արհեստաւորը, այսինքն բանուորը, որոնք միշտ կեղեքուած ու շահագործուած են՝ Թուրք պաշտօնատարներէ ու աւատական ազնուականութենէ սկսեալ՝ մինչեւ Թուրք հասարակ ժողովուրդին կողմէ: Երկրորդ ու նոյնքան կարեւոր պատճառ մը՝ Հայկական Խնդրոյն ծագման, հայ տարրին իմացական զարգացումն ու գերազանցութիւնն է, գինք շրջապատող յետամնաց, եւ բռնակալ տարրերու վրայ: Պատմութեան եւ Եւրոպայի ու Ամերիկայի ազատական շարժումներուն գիտակ Հայը, բնականաբար պիտի չհանդուրժէր իրմէ ստորադաս ցեղի մը լուծին: Ըմբոստութիւնն ու բախումը անխուսափելի էր, եւ պատահեցաւ. թէ կարգ մը պետութիւններ շահագործեցին զայն, ասիկա իրողութիւն է, որ սակայն ոչինչ կը պակսեցնէ շարժումին արդարութենէն ու արժէքէն:

Իսկ, Հայ հարուստները կամ պուրժուաները, մանաւորաբար Թուրքիոյ Հայոց մէջ, ոչ միայն ոեւէ ձեւով Հայկական Խնդիր չարծարծեցին ու չօգնեցին ազատագրական շարժումներու, այլ սակաւաթիւ բացառութիւններով հակառակ արտայայտուեցան ու գործեցին: Արտասահմանի Հայ հարուստները, Հայկական Խնդրոյ անունն անգամ լսել չէին ուզեր, իսկ Պոլսոյ ու գաւառներու Հայ ունեւորները շատ լաւ գիտէին իրենց կաշին ապահովելու եւ բարեկեցիկ մինչեւ անգամ փարթամ կեանքը վարելու կերպը, Թուրք պաշտօնատարներու ու ազնուականներու հետ հաճոյակատար բարեկամութեամբ: Անոնք պարզ յիմարութիւն կը հռչակէին ազատագրական ուեւէ շարժում ու ձեռնարկ, եւ ասիկա ալ բացէ ի բաց կը յայտարարէին միշտ: Հայկական Դատին դժբախտութիւններէն մէկը եղաւ հարուստ դասակարգին այս ձեռնպահութիւնն ու հակառակութիւնը:»

ՉՍՈՌՆԱՆՔ ՄԵՐ ՊԱՐՏՔԸ

ՇԱՐԺԻ ՀԱՅ ԶՈՀԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ "ՅԱՌԱՋ,,Ի ՀԱՆԳԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

57րդ Ցանկ

	Ֆր.
Լոնտոնէն սրտցաւ հայրենակից մը՝ Խասքովոյի դպրոցին շինութեան համար (Խ.)	6,000.—
Հ. Յ. Դ. Պէլվիլի ենթակոմիտէին դաշտահանդէսէն	405.—
Գումար	6,405.—
56րդ ցանկին գումարը	72,235.35
Ընդհ. գումար	78,640.35

×

... Խմբագիր,

ՓԱՐԻԶ.— Կիրակի օր Սէն-Քլուի անտառին մէջ, Հ. Յ. Դ. Պէլվիլի ենթակոմիտէի կազմակերպած դաշտահանդէսին, ի նպաստ Պուլկարիոյ աղէտեալներուն մէկ պնակ պտուղ աճուրդի դրուելով, գուտ շահ գոյացաւ 405 ֆր.: Պտուղները շահեցան Պ. Պ. Մարգար Պապիկեան եւ Հայկազուն Կիւրինեան:

Համակիր մը, Պ. Նուպար Ֆընտըգեան, ինչպէս ուրիշ առիթներու մէջ, այս անգամ ալ առատաձեռնութեամբ մասնակցեցաւ աճուրդին: Ներկայ մը

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԹՈՒՐՔ ՍՊԱՆԵՐՈՒ ԸՄԲՈՍՏՈՒԹԻՒՆԸ

«Թայմզ»ի Պոլսոյ թղթակիցը կը հեռագրէ թէ Թուրքերէն բոլոր թերթերը հրատարակած են հետեւեալ զեկոյցը.

«Պահեստի սպայից վարժարանի ուսանողներէն ոմանք (բոլորն ալ կառավարական պաշտօնեաներ, որոնք քանի մը ամսուան համար դրօշի տակ կանչուած են) խնդրած էին կառավարութենէն, որ իրենց զինուորական ծառայութեան շրջանին ամբողջական թոշակ վճարէ իրենց: Կառավարութիւնը ժխտական պատասխան տուաւ, որովհետեւ ըստ օրէնքի պահեստի սպաներուն կը վճարուի իրենց սովորական թոշակին մէկ երրորդը միայն: Այս պատասխանին վրայ, խնդրոյ առարկայ սպաները զօրանոցներէն մեկնեցան՝ առանց արտօնութեան: Այսպիսի ընթացք մը, որ հակառակ է զինուորական օրէնքի, լրջօրէն նկատի առնուելով, փախչող սպաները ձերբակալուեցան ոստիկանութեան կողմէ ու կրկին իրենց զօրանոցները ղրկուեցան:»

Փոթոկէրոֆի սպանութեան շուրջ

«Թայմզ»ի Սոֆիայի թղթակիցը հետեւեալ մանրամասնութիւնները կուտայ՝ Մակեդոնական կազմակերպութեան պետ զօրավար Փրոթոկէրոֆի սպանութեան մասին.

Սպանութենէն առաջ փողոցին մէջ բուռն վէճ մը տեղի ունեցաւ զօրավար Փրոթոկէրոֆի եւ սպանիչներուն միջեւ: Զօրավար Փրոթոկէրոֆ վիրաւորուելէ վերջ, փորձեց փախչիլ, սակայն ահաբեկիչները դարձեալ կրակեցին եւ գետին փռեցին զայն: Սպանիչները յետոյ դարձեալ երկու ձեռք գնդակ պարպեցին անոր վրայ: Փրոթոկէրոֆի վրայէն գտնուեցաւ անցագիր մը, որ ցոյց կուտար թէ զօրավարը կը պատրաստուէր արտասահման ճամբորդութիւն մը կատարել:

∴ Պելկրատէն կը հաղորդեն, որ Զօր. Փրոթոկէրոֆի սպանութեան լուրը մեծ հետաքրքրութիւն առաջ բերած է Սերպիոյ մայրաքաղաքին մէջ: Հսկայ եւ ուրախ բազմութիւններ կը շրջապատեն թերթերու խմբագրատունները: Ընդհանուր տպաւորութիւնը լաւ է, որովհետեւ զօրավարը կը նկատուէր մեծագոյն թշնամին՝ Եուկոսլաւիոյ եւ Պուլկարիոյ մերձեցման:

Հելլէն խորհրդարանը լուծուած

Աթէնքէն կը հեռագրեն թէ պաշտօնաթերթը հրատարակած է խորհրդարանի լուծման հրովարտակը: Նոր ընտրութիւնները պիտի կատարուին Օգոստոս 19ին եւ նոր խորհրդարանը պիտի բացուի Սեպտեմբեր 17ին: Կը կարծուի թէ վարչապետ Վէնիզէլոսի տեսակէտը պիտի յաղթէ ի վերջոյ եւ ընտրական դրութեան փոփոխութիւնը պիտի ընդունուի Հանրապետութեան Նախագահին կողմէ:

∴ Աշխատանքի ընդհանուր Դաշնակցութիւնը որոշեց վերջ տալ ծխախոտի բանուորներու գործադուլին, որ կը տեւէ Յունիս 11էն ի վեր: Նաւատէրերը եւս սկսան աշխատցնել գործաւորները:

Աֆղանիստան եւս կը դարձնէ Ռուսիոյ

Լոնտոնի ճամբով Մոսկուայէն առնուած հեռագիր մը կ'ըսէ.

Աֆղան կառավարութիւնը պաշտօնապէս հաղորդեց խորհրդային իշխանութեանց թէ որոշած է հրաժարիլ Քապուլէն մինչեւ ռուսական սահմանագլուխ երկաթուղի մը շինելու ծրագրէն. Նոյնպէս հրաժարած է Քապուլի եւ Թաշքէնտի (Թուրքիստան) միջեւ օդային սպասարկութիւն մը հաստատելէ:

Հետեւաբար, աֆղան կառավարութիւնը կը խնդրէ Մոսկուայի կառավարութենէն, որ ետկանչէ այն ճարտարագէտներն ու փորձագէտները՝ զորս ղրկած էր՝ տեղւոյն վրայ ուսումնասիրութիւն կատարելու համար: Աֆղան կառավարութեան այս որոշումը մեծ գայրոյթ առաջ բերաւ Մոսկուայի մէջ: Պաշտօնական շրջանակներու մէջ այս որոշումին պատճառ ցոյց կը տրուի Անգլիա:

Նահաս փաշա նոր դահլիճին դէմ

Եգիպտոսի Նախորդ վարչապետ Նահաս փաշա Վաֆտ կուսակցութեան 500 ազդեցիկ անդամներու ներկայութեան ճառ մը խօսելով, պատերազմ յայտարարեց Նոր կառավարութեան դէմ: Մատնանշեց նոր դահլիճին հակասահմանադրական արարքները, մանաւանդ խորհր-արանը լուծելու ծրագիրը, որ եթէ իրականանայ, կրնայ շատ ծանր հետեւանքներ ունենալ:

Նահաս փաշա աւելցուց թէ վերջին քաղաքական տագնապը բոլորովին շինծու էր: Եգիպտոս բռնապետական շրջան մը պիտի բոլորէ: Նոր կառավարութիւնը կը յենու միայն Անգլիոյ վրայ: Նոր փորձ մը եւս կ'ուզեն ընել, սակայն անիկա անխուսափելիօրէն ձախողելու դատապարտուած է:

Աւազա՞կ թէ հրոսակ

Թուրք թերթերու մէջ կը կարդանք.—

Կարսէն կը հեռագրեն թէ նոյն շրջանակին մէջ ապաստանող աւազակախումբ մը ընդհարում ունեցած է ոստիկան զինուորնե, ու ջոկատի մը հետ, որ հետապնդումի ելած էր: Հրոսախումբը լեռնային վիճակէն եւ մթութենէն օգտուելով յաջողած է փախչիլ: Ոստիկան զինուորները աւազակները կը հետապնդեն:

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

Մի մարդ ես ու մարդավարի
Ուզում եմ ապրել ես էլ աշխարհում։

1913թ. ապրիլ, Տաշկենդ

Ժամանակակից մարդկանց մեծամասնության համար ամենից ավելի ծանր է այն հանգամանքը, որ նրանք ոչ միայն չեն ապրում, այլև չեն էլ ուզում ապրել։ Ապրելու ցանկությունը նրանց մեջ մեռած է, ինչպես մեռած է ամեն մի կենդանի էակի մեջ, որ ստիպված է լինում ապրել ոչ իր կամքով։ Ինչպես ամեն մի կենդանի էակ, այնպես էլ մարդը ծնվում է ապրելու ցանկությամբ, ապրելու համար նա ունի և՛ ֆիզիկական, և՛ հոգեկան բոլոր անհրաժեշտ հատկությունները։ Նա ունի ուժեղ մկաններ, առողջ նյարդեր, սրտի ուժեղ բաբախյուն, ունի ուղեղ, որ կարող է մտածել, զգալ, տառապել, ուրախանալ, ունի հոգի, որ կարող է սիրել, ատել, ցանկանալ, ձգտել դեպի ինչ-որ նպատակ։ Եվ ահա այդ մարդը, որ ունի այդ բոլոր հատկությունները, որ ծնվել է ապրելու համար, ստիպված է լինում ապրել ոչ իր կամքով, ոչ իր ցանկությամբ, ոչ իր նպատակների համար։ Նա ստիպված է ապրել ուրիշների կամքով, ուրիշների ցանկությամբ, ուրիշների նպատակների համար։ Ստիպված է ապրել այնպես, ինչպես ուրիշներն են ուզում, ինչպես ուրիշներն են հարմար համարում։ Ստիպված է ապրել այնպես, ինչպես ուրիշներն են թելադրում։ Ստիպված է ապրել այնպես, ինչպես ուրիշներն են պարտադրում։ Ստիպված է ապրել այնպես, ինչպես ուրիշներն են ստեղծում։ Ստիպված է ապրել այնպես, ինչպես ուրիշներն են կազմակերպում։ Ստիպված է ապրել այնպես, ինչպես ուրիշներն են կարգադրում։ Ստիպված է ապրել այնպես, ինչպես ուրիշներն են ուզում։

Ահա ինչու մարդկանց մեծամասնությունը ոչ միայն չի սիրում ապրել, այլև ատում է ապրելը։ Ահա ինչու մարդկանց մեծամասնությունը ոչ միայն չի ուզ

ԼՈՒՅՍԻ ՎՈՍԿԵՎԱՆԻՑ ՄԱՀԸ

ԴՈՒՐԳԱՆԻ

— Ես ի՞նչ մեղք եմ գործել, որ ինձ ենթարկեցին այս փորձությանը, — հարցնում էր ինքն իրեն Լուսյան, երբ ամուսինը հեռացավ տնից։ — Ես ինչո՞ւ պիտի տանջվեմ, ինչո՞ւ պիտի ապրեմ այս դժոխքում, երբ ես կարող եմ ազատվել ամեն տանջանքից։ Ես ինչո՞ւ պիտի ապրեմ, երբ ես կարող եմ մեռնել։ Ես ինչո՞ւ պիտի ապրեմ, երբ ես կարող եմ ինքնասպան լինել։

Լուսյան ոտքի ելավ, գնաց սենյակի մի անկյունը, որտեղ կախված էր նրա ամուսնու ատրճանակը, վերցրեց այն, դրեց գլխի մոտ, ուզում էր կրակել, բայց հանկարծ ձեռքը դողդողաց, ատրճանակը ընկավ հատակին։

Լուսյան նստեց բազկաթոռի վրա, սկսեց լաց լինել։

Ինչո՞ւ էր նա լաց լինում։ Ինչո՞ւ էր նա ուզում ինքնասպան լինել։ Ինչո՞ւ էր նա ուզում մեռնել։ Ինչո՞ւ էր նա ուզում ազատվել ամուսնու տանջանքներից։ Ինչո՞ւ էր նա ուզում ազատվել ամուսնուց։ Ինչո՞ւ էր նա ուզում ազատվել ամուսնու սիրուց։ Ինչո՞ւ էր նա ուզում ազատվել ամուսնու սիրուց, որ այնքան անսահման էր։

Այնթապէն ալ կը հեռագրեն թէ այն կողմերը եւս ընդհարում մը տեղի ունեցած է աւազակներու եւ ոստիկան զինուորներու միջեւ: Ընդհարման միջոցին, աւազակները փորձեր են ոստիկան զինուորներուն զէնքերը առնել եւ զինուորներէն մէկուն մատը վիրաւորած են: Ի վերջոյ, աւազակներէն վեցը ձերբակալուած եւ դատական իշխանութեան յանձնուած են:

Ատանայէն Այնթապ գացող վեց ինքնաշարժեր Քէլլէրի մօտերը յարձակման ենթարկուած են աւազակներու կողմէ, որոնք ինքնաշարժերը կեցուցած եւ ուղեւորները մէկիկ մէկիկ կողոպտած են:

Ինչո՞ւ ցորեն կը գնէ Ռուսիա

Ինչպէս գրեցինք, վերջերս խորհրդային գործակալներու կողմէ Եւրոպայի եւ Ամերիկայի հրապարակներէն մեծաքանակ ցորեն կը գնուի: «Թայմզ» սովի հեռանկարին կը վերագրէր այս գնումները: «Իւմանիթէ» ևս խորհրդային աղբիւրէ առնելով կը գրէ թէ սառնամանիքի եւ մթնոլորտային աննպաստ պայմաններու հետեւանքով, 1928ի երկրագործական տարին շատ գէշ եղաւ ձմրան հունձքին համար: Սակայն այս թերին պիտի դարմանուի ամառուան հունձքով, որ սովորականէն աւելի եղած է: Քանի մը շաբաթէն հարաւային շրջաններու մէջ երկրագործները պիտի սկսին աշնան ցանքին. պէտք է որ գիւղացիներու ցորենի պահեստը անեղծ մնայ, մանաւանդ, որ այս ձմեռ աւելի մեծ տարածութեամբ հողի վրայ ցորեն պիտի ցանուի:Մինչեւ ամառուան հունձքը, առանց գիւղացիներու պահեստին դպչելու, պարէնաւորելու համար հիւսիսի սպառող շրջանը, մասնաւորապէս Լէնինգրադ քաղաքը, արտասահմանի մէջ գնուեցաւ մաս մը ցորեն: Ներածուելիք այս ցորենին փոխարժէքը օտար դրամով վճարելու համար՝ համապատասխան քանակութեամբ զարի արտածուեցաւ:

«Թայմզ»ի Լաթէյի Թղթակիցը կը հեռագրէ 8 յուլիս Թուականով.

Քանի մը օրէն գերմանեւռուս շոգենաւային ընկերութեան մը միջոցաւ մեծաքանակ ցորեն պիտի ղրկուի Ռոթէրտամէն Ռուսիա: Այս նպատակով Ռոթէրտամի նաւահանգիստը հասան վեց մեծ շոգենաւեր՝ «Շէլտէտիք» (պելժ.), «Թաճիլա» (ռուս.), «Հայքլիֆ» եւ «Զիշամ» (անգլ.), «Վիլհելմ» եւ «Պոլհայմ» (գերման.): Վաղը ասոնց վրայ պետի բեռցուի 50,000 թոնօ ցորեն, անմիջապէս փոխադրուելու համար Լէնինգրադ:

Կը տեղեկանամ թէ ցարդ 200,000 թոնօ ցորեն ապսպրուած է բոլշեւիկներուն կողմէ՝ Ամերիկայի եւ Եւրոպայի մէջ:

Չինաստանի յեղափոխական գործերը

Նանքինի ազգայնական կառավարութիւնը պաշտօնական յայտարարութիւնով մը ջնջուած կը հռչակէ բոլոր այն դաշնագիրները, որոնք կնքուած են Չինաստանի եւ ուրիշ պետութեանց միջեւ: Այս յայտարարութեան նախաբանին մէջ կ'ըսուի թէ «ազգայնական կառավարութիւնը՝ ուզելով համակերպիլ ներկայ պայմաններուն, զարգացնել Չինաստանի բարգաւաճումը եւ իր բարեկամական յարաբերութիւնները ուրիշ ազգերու հետ, ներկայի ամէնէն ստիպողական խնդիրը կը նկատէ ջնջել բոլոր անհաւասար դաշնագիրները եւ կնքել նոր դաշնագիրներ՝ հաւասարութեան եւ հողային գերիշխանութեան փոխադարձ յարգանքի հիման վրայ: Այժմ որ Չինաստանի միութիւնը կատարուած իրողութիւն է, ազգայնական կառավարութեան վրայ պարտականութիւն կ'իյնայ ամէն ջանք ընել՝ իր ցանկութիւնները իրականացնելու համար: Միւս կողմէ պիտի շարունակէ պաշտպանել Չինաստանի օտարականներուն կեանքն ու ինչքը, համաձայն օրէնքի:»

Գոնիայի սովահարները

Գոնիայի «Պապալըք» թերթը կը գրէ թէ Զավարըք գիւղախումբի 74 գիւղերն են որ երաշտութենէ կը տառապին, որոնց 5136 բնակիչները անմիջական օգնութեան կը կարօտին: Միեւնոյն աղբիւրէն կը հաղորդեն թէ 2155 գիւղացիներ չորս ամսուան եւ 1875 գիւղացիներ ալ մէկ տարուան պաշար ունին: Զավարըք գիւղախումբին համար 2 միլիոն 218 հազար քիլօ սերմնցու պէտք է: Այս վերջին լուրերէն հասկցուած է որ Գոնիայի նահանգին ամէն մասերը սովի ենթակայ չեն, միայն հիւսիսային մասը աստիճան մը երաշտութենէ կը տառապի:

Ռազմական ոգին բոլշեւիկներուն մօտ

Մոսկուայէն կը հեռագրեն թէ առջի օր Մոսկուայի մարզարանին եւ օդանաւային կայանին վրայ 2—300,000 աշխատաւորներ իրենց ընտանիքով ներկայ եղան ռազմափորձերու, որոնց նպատակն էր ցոյց տալ թէ ինչպէս կ'ըլլայ պատերազմը: Կազակներու զօրագունդեր յարձակեցան հետեւակազօրքին վրայ, որ ետ մղեց զանոնք, բոցարձակներով, մինչ հրասայլեր եւ ինքնաշարժ գնդացիրներ կը շրջագայէին արագօրէն եւ օդանաւեր կը թռչէին, այս բոլորը հրացանաձգութեան որոտումներու մէջ:

Յետոյ հեղձուցիչ կազերով յարձակման փորձ մը կատարուեցաւ, միայն թէ ամբոխին վրայ ղրկուած կազը անվնաս էր, թէեւ շատ գէշ կը հոտէր: Շրջակները հրապարակային նշանառութիւններ կազմակերպուած էին. ամէնէն ժողովրդական Ճիրախն էր, ըստ սովորութեան, սըր Օսթըն Չէմպըլէյն՝ աջ աչքին ակնոցով: Թերթերը դարձեալ կը գրեն թէ Անգլիա պատերազմի կը պատրաստուի, ուստի պէտք է որ ռուս ժողովուրդը կազմակերպուի: Իւրաքանչիւր աշխատաւոր պէտք է սորվի հրացան գործածել եւ կարմիր մարդիկ դառնայ:

Ախիլլէոնի պալատը կազինօ

Ըլլորդէն վերջ միջազգային խաղարանի պիտի վերածուի նաեւ Վիլհէլմ կայսեր Քորֆուի հսկայ պալատը՝ Ախիլլէոն: Զրոյցի մը համաձայն, հելլէն իշխանութիւնները անգլիական ընկերութեան մը մենաշնորհ տուեր են այս մասին: Ընկերութիւնը 40 սենեակնոց շքեղ պանդոկ մը եւ թրամուէյ պիտի շինէ Քորֆուի մէջ: Կղզիի բնակիչներուն պիտի արգիլուի կազինոյէն ներս մտնել:

Ախիլլէոնի պալատը շինուած է Աւստրեհունգարիոյ Եղիսաբէթ կայսրուհիին կողմէ: Երբ այս վերջինը մեռաւ, Գերմանիոյ Վիլհէլմ Բ. կայսրը գնեց զայն, անկէ դուրս հանելով Հայնրիխ Հայնէի արձանը:

ԳՈՐԾԱՒՈՐ Կ'ՈՒԶՈՒԻ

ՓՕՆ-ՏԸ-ՇԷՐԻՒԻ ՄԵՏԱՂԻ ԵՒ ԱՅԼ ԳՈՐԾԵՐՈՒ ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆԸ

USINES GRAMMONT à Pont-de-Cheruy, (Isère)

Անմիջական պէտք ունի մասնաւորաբար ամուրի երիտասարդ գործաւորներու: Ապահով աշխատանք, պատրաստ բնակարան, բժշկական ձրի խնամք եւ ճիւանդանոց: Դիմել՝ անմիջապէս վերոյիշեալ հասցէին:

ԾԱՆՕԹ.— Լիոնէն հաղորդակցութեան միջոցներ.— Առնել՝ Լիոնի Gare de l'Estէն շոգեկառքը կամ Թրամուէյ 16 եւ իջնել Pont-de-Chéruy (Isère).

ՀՐԱՏ. Հ. Յ. Դ. ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ Կ. Կ.Ի

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ»Ը

Ս. ՎՐԱՑԵԱՆԻ

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՍՈՒՐԻԱ 40 ՖՐԱՆՔ

ԱՄԵՐԻԿԱ 3 ՏՈԼԱՐ, ՈՒՐԻՇ ԵՐԿԻՐՆԵՐ 2 ՏՈԼԱՐ

Ստանալու համար դիմել՝ Imprimerie »Navarre» 5 Rue Gobelins, Paris, (France). կամ Hairenik Press, 13-15 Shawmut St. Boston, Mass. (U. S. A.). կը ծախուի նաեւ Յառաջի խմբագրատունը:

ՑԵՐԵԿՈՅԹ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Մարսէյլի Հ. Յ. Դ. Պ. Միութիւնը իր հիմնարկութեան Դ. տարեդարձին առթիւ կազմակերպած է ցերեկոյթ մը, 15 յուլիս կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2ին, 84 րիւ Շափ դոն թէաթրի մէջ:

կը ներկայացուի՝ ՎԵՑՈՒԿԷՍ ՊՈՐՏԻ ԺԱՌԱՆԳ ՄՆԱՑԱԾ ՄՆՏՈՒԿԸ

Բանախօսութիւն, արտասանութիւն եւ երգեր: Մուտքը ազատ է:

ՕՐ. ՆԱԶԵԼԻ ՉԷՅԹՈՒՆՑԵԱՆ

ԵՒ

Պ. ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՀԱՃԱԵԱՆ

ԱՄՈՒՍՆԱՑԱԾ

Կնքահայր՝ Զ. Չէյթունցեան

30 յունիս 1928 St.Satrunin

Հ. Յ. Դ.

Մարսէյլի «Իշխան» ենթակոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ Արամ, Աղբիւր-Սերոբ, Եփրեմ-խան, Համազասպ եւ Վարդգէս խումբերու ընկերները այս Ուրբաթ իրիկուն ժամը 8.30ին սովորական հաւաքատեղին: Կարեւոր օրակարգ: Բացակաները նկատի պիտի առնուին:

Տէսինի «Կայծակ» խումբի արտակարգ ժողովը՝ վաղը Եշ. իրիկուն ժամը 7.30ին Café de la Paixի սրահին մէջ: Խիստ կարեւոր օրակարգ: Ընկերներու ներկայութիւնը անհրաժեշտ է: Ներկայանալ նոր անդամատետրով:

Մարսէյլի շրջ. կոմիտէի դասախօսական ժողովը՝ այս իրիկուն ժամը 8ին ծանօթ հաւաքատեղին: Կը հրաւիրուին մասնաւորաբար «Քրիստափոր» «Ռոստոմ» եւ «Իշխան» ենթակոմիտէները եւ համակիրները: Կը խօսի՝ Ընկ. Մ. Գույումճեան: Նիւթ՝ Դաշնակցութեան հիմնադիրները:

Մարսէյլի Պատանի միութեան դասախօսական ժողովը՝ վաղը Հինգշաբթի իրիկուն ժամը 8ին ծանօթ հաւաքատեղին: Նիւթ՝ Հ. Յ. Դ.ը եւ Ներգաղթը: Մուտքը ազատ է:

ՔՈՆՊԻ Հ. Յ. Դ. Ենթակոմիտէն իր խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնէ Ընկ. Պարգեւ Փանոսեանի՝ իր մօր տխուր մահուան առթիւ:

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՓ

ՍՏԱՑԱՆՔ

Վիէն, Ա. Խ.— 35։
Մարսէյլ, Յ. Յ.— 15։
Սալին, Վ. Պ.— 35։
Տէսին, Մ. Հ.— 35։
Քանեփ-սիւռ-Մէռ, Գ. Գ.— 70։
Սէն Շամոն, Կ. Մ.— 10։
Պոլէն, Գարձ.— 77։
Վիէն, Ե. Օ.— 35։
Լա Սէյն սիւռ Մէռ, Խ.Պ.—70։
Մարսէյլ, Յ. Բ.— 10։
Քոնսթանցա, Մ. Ա.— 20։

ԿԸ ՓՆՏՌԵՄ

Կինս, Պայծառ Քէօրիկճեան (ծնեալ Սամուէլեան, Շապին-Գարահիսարցի, 22 տարեկան),որ չորս օր առաջ ընտանեկան յարկը ձգելով հեռացած է, իր մօրը՝ Հռիփսիմէ Սամուէլեանի (ծանօթ փայճի) հետ, միասին տանելով նաեւ երեքուկէս ամսուան պզտիկս: Իր մասին տեղեկութիւն տուողին կը խոստանամ նուէր մը: Գրել՝ Յարութիւն Քէօրիկճեանի, 6 Rue Turenne, Marseille.

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

— կը փնտռուի Սթանոզցի (Անկարայի նահանգ) Կարապետ Ֆէյրէթեան, հօր անուն Գաբրիէլ, մօր անուն Եղիսաբէթ. եղբայրներ՝ Յակոբ, Յովհաննէս, Յարութիւն, քոյրը Եսամ: 14 տարի առաջ անյայտացած է Հալէպի կամ Շամի մօտերը: Իմացնել՝ Hagop Feiretian, Chez Garabed Boyadjian, St. Loup auxGrands Pins, Marseille.

—կը փնտռուի Քորֆուի չափահաս որբերէն Նաթանիէլ Անուշեան, որ երեք տարի առաջ Փարիզ կը գտնուէր: կը խնդրուի իր հասցէն գիտցողներէն, գրել՝ Mouscheg Anouschianի Fabrica Damadian Constantza (Rumania).

— կը փնտռուի Մուշի Վարդով գաւառակէն, Պասքան գիւղացի, Բարձրավանդ Խաչիկեան, որ Ֆրանսա ըլլալը կը կարծուի: Իմացնել՝ Լեւոն Տօնիկեանի, 12 Rue Elie Gentilly (Seine).

Clinique COVO

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Յ. ՊՈՒՌՆԱԶԵԱՆ

107 Rue Lafayette, Paris (Xe)

Ամէն օր ժամը 2.30—7.30

Tél. Trudaine 29-04

ԻՐԱՒԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

E. STEFIKI

վկայեալ իրաւագէտ, քաղաքական գիտութեանց վարժարանէն:

106 Ave. Kléber, Paris (16e)

Հեռ. Passy 72.56

15 օրէն Ֆրանսա մտնելու իրաւունք (AFFIDAVIT) ձեռք կը բերէ, ինքնութեան թուղթեր կը հանէ:

կ'ընդունի ամէն օր (ի բաց առեալ շաբաթ) կէսօրէ ժամը 4—7.

Կ'ուզուին ժէռսէ գօնֆէքսիօն ռոպերու համար լաւ «անթըրըքընէօր»ներ: Ներկայանալ՝ 20 Rue Bezons, Courbevoie (Seine).

Կ'ուզուին գործաւորուհիներ ռոքրոշիի եւ թել անցնելու համար: Դիմել՝ Կարապետեանի, 8 Rue Rampal, Paris (19e).

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ

ԿԻՐԱԿՈՍ ՄՈՄՃԵԱՆԻ

«ԲԱՆԱԼԻ ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ ԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹԵԱՆ»

Ֆրանսերէն կարդալ եւ գրել կը սորվեցնէ՝ առանց ուսուցչի, դիւրըմբռնելի մեթոտով: Կը պարունակէ կարեւոր ծանօթութիւններ եւ գիրերու աղիւսակ մը:

Գին՝ 2 ֆրանք 50 սանթիմ

Դիմել՝ G. Momdjianի,48 Boite Postale, St. Chamond (Loire).

IMPRIMERIE - MASSIS - ÉDITIONS
208bis, Rue Lafayette Paris (10)

Le Gérant: E. SOUVIGNY

ԿԱՐԵՒՈՐ ԶԱՓԱՀԱՍՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

ՄՏԵՐԻՄ ԶՐՈՅՑՆԵՐ

ՍԵՌԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԻ ՄԱՍԻՆ (Պատկերազարդ)

Գին՝ Ֆրանսա եւ գաղութները 30 ֆրանք

Միւս երկիրները 1 ½ տոլար

ԲԱՐԵՓՈԽՈՒԱԾ եւ ՃՈԽԱՑԱԾ

ԿԱԶՄԵՑ՝ ՓՂՇՏԱՅՆ

Դիմել՝ Յառաջի խմբագրատունը

ՖՕՆ ՏԸ ՔՈՄԷՐՍ, ԽԱՆՈՒԹ, ԵՒԱՅԼՆ

ԳՆԵԼՈՒ ԵՒ ԾԱԽԵԼՈՒ ՀԱ[ՄԱՐ]

Դիմեցէք՝ A L'ETUDE GABRIAC, ՓԱՍՏԱԲԱՆ

15 Rue Tronchet (Madeleine - St. Lazare) Թէլ. 24-0[…]

ՈՒՐ ՊԻՏԻ ԳՏՆԷՔ ՀԱՅՐԵՆԱԿԻՑ ՄԸ՝

Պ. ԻՆԷՃԵԱՆ, գրասենեակի տնօրէն, որ մասնաւ[որ]ապէս պիտի զբաղի հայ յաճ[ախորդ]ներով: Վստահելի գործ: Իրաւական խորհրդակցութիւններ[…]

ԲԺՇԿԱ-ՎԻՐԱԲՈՅԺԱԿԱՆ ԴԱՐՄԱՆԱՏՈՒՆ ԵՒ ԱՏԱՄՆԱԲՈ[ՅԺ]

ՏՕՔԹ. ՍԷԹԵԱՆ

38, Ave. St. Ouen PARIS (18me) Tél. MARCADET

Ընդհանուր հիւանդութիւններ սեռամիզային, վեներ[ական] թոքի, կանանց հիւանդութիւններ. վիրաբուժական [դար]ուլթիւն, ելեկտրադարմանում:

ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺԱՐԱՆ Ակռայի դարմանում, քաշել 10 [ֆր.] արուեստական ճերմակ ակռայ 20 ֆրանք, ոսկի քուր[…] ֆրանքէն սկսեալ:

ԱՄԷՆ ՕՐ ՈՒ ԿԻՐԱԿԻ ԲԱՑ Է

ՅԱԿՈԲ ՊԱՀՐԻ ԵՒ ԳԱՄԷՐ ԲԵՆԻԱՄ[ԻՆ]

ԻՐԱՒԱԳԷՏՆԵՐ

ՊՈԼՍՈՅ ՓԱՍՏԱԲԱՆԱԿԱՆ ԿԱՃԱՌԷՆ

8 Ave. Frémiet, Métro: Passy Tél. AUTEUIL

կը ստանձնեն վաճառականական, ժառանգական եւ ամէն կարգի դատերու պաշտպանութիւնը, ինչպէս միջազգային հպատակութեան եւ վարչական ամէն [տեսակ] խնդիրներու հետապնդումը:

Իրաւագիտական խորհրդակցութիւններ՝ լաւ պայմաններ[ով]

կ'ընդունին՝ ամէն օր (բացի կիրակիէ) ժամը 9էն[…] կէսօրէ վերջ ժամադրութեամբ:

ԲԱՑՈՒԱԾ Է ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԵԾ ՍՐՃԱՐԱՆ-ՃԱՇԱՐԱՆ

ԴԱՆԻԷԼԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

31 Rue Voltaire, LYON, (Rue Mazenodի անկիւնը)

Ամէն տեսակ արեւելեան եւ եւրոպական կերակուր[ներ], անուշեղէններ եւ խմորեղէններ: Որ եւ է ժամու ունինք [պատրաստ]ուած եւ քուշ պաշը շիշ քէպապ փիտէով: Զուտ [եւ] պատրաստուած օղի, ամէն տեսակ ընտիր աղանդեր[ներ] տրուին առատօրէն եւ ձրի:

ՇԱԲԱԹ, ԿԻՐԱԿԻ եւ ՏՕՆ ՕՐԵՐ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՆՈՒԱԳԱՐ[…]

Մեր նշանաբանն է առատութիւն, արագութիւն եւ [մաք]րութիւն: Փորձեցէք անգամ մը:

ՀԱՅԿ. ԲՈՒԺԱՐԱՆ - POLYCLINIQUE de BELLEV[ILLE]

Տէր եւ տնօրէն՝ ՏՕՔԹ. ԳՐԳՈՅԵԱՆ

29, Rue (Place) des Fêtes, Paris. XIX. Tél. Nord 96-[…]

Բաց է ամէն օր, ուր շատ մը մասնագէտ բժիշկներէ կը [խնամ]ուին ամէն տեսակ ներքին եւ վեներական հիւանդութիւններ: Աչքի [մասնա]գէտը կ'ընդունի Գշ., Եշ. եւ Շաբաթ օրերը ժամը 3—5: Քթի, կոկորդի ու ականջի մասնագէտը ամէն Երեք. եւ Շաբաթ օրերը 1—3: ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺը ամէն օր ժամը 9էն 19: Կիրակի 9—12:

ՏՕՔԹ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ ՄՈՐԹԱՅԻՆ ԵՒ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒ[ԹԵԱՆՑ]

126, Rue du Faubourg St. Denis

Metro : Gare de l'Est Téléphone : Nord 84-[…]

Ընդունելութեան ժամեր՝ Ամէն օր 2.30-7.30—կիրակի եւ տօն օր[երը …]

ՓԼԱՔՆԵՐ 18 ՖՐԱ[ՆՔ]

ՀԱՅԵՐԷՆ ԹՈՒՐՔԵՐԷՆ ՅՈՒՆ[ԱՐԷՆ]

Զուտ խաղողէ անարատ օղի (Պօրտօ պատրաստուած), ար[…] նպարեղէններու լաւագոյնը, ապուխտ, երշիկ, աղի ձուկեր, յու[…] ձէթ, ձիթապտուղ, էրմիս գօնսէրվներ, թէյ եավրու, անուշեղէններ[…]

Յ. ԱՐԹԻՆԵԱՆի քով

28, Rue Lesage, Paris (20e) Tél. Ménil. 6[…]

Métro Belleville Tramway 5 […]

բաց է ամէն օր մինչեւ ժամը 9.30

Գ. ՅԱԿՈԲԵԱՆ ԻՐԱՒԱԳԷՏ

Կը զբաղի ամէն տեսակ առեւտրական, քաղաքային եւ պատ[ժական] դատերով: Կը ստանձնէ մասնաւորապէս ինքնաշարժի արկածներ[ու] վարձակալութեան վերաբերեալ դատական գործեր, ինչպէս[…] ապահովագրական վէճեր: Կը խմբագրէ ամէն տեսակ actes [de] vente et nantissement de fonds de commerce, constitution et liq[uida]tion de sociétés). Ֆրանսահպատակութիւն ուղղողներու համա[ր] կատարէ վարչական ձեւակերպութիւնները լաւագոյն պայմաններ[ով] Ընդունելութեան ժամեր ամէն օր 9.30-12 և ժամադրութ[եամբ]

13 Rue Béranger, Métro République, Tél. Archives [..]

ՇԻՐԱԿ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՍՈՒՐՃԻ

26 Rue Trévise: մեթրօ՝ Cadet Tél. Provence 35[…]

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

ԲԱԺՆԵԳԻՆ		
	3 ամս. 6 ամս.	Տար.
ՖՐԱՆՍԱ	35ֆ. 70ֆ.	140ֆ.
ԱՆԳԼԻԱ	20շլ.	40շլ.
ԵԳԻՊՏՈՍ	»	»
ԻՏԱԼԻԱ		250 ֆրանք
ԱՄԵՐԻԿԱ	6տլ.	10տլ.
ԵՒՐՈՊԱ	100ֆ.	200ֆ.

"HARATCH"

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Directeur-Propriétaire : SCHAVARSCH MISSAKIAN

Rédaction & Administration / Խմբագրութիւն — 208 bis, Rue Lafayette PARIS (10e)

TÉLÉPHONE : NORD 57-82 — MÉTRO LOUIS-BLANC ou JAURÈS

Հասցէի փոփոխութեան համար պէտք է վճարել 2 ֆրանք

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 12 ՅՈՒԼԻՍ 1928

12 JUILLET 1928

Գ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 697 — ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ — ԳԻՆ՝ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՕՐՕՐԸ ԵՒ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Մեր ցիրուցան բազմութիւններու եւ մասնաւորապէս Նոր սերունդի օտարացման եւ այլասերման վտանգին առթիւ, ամէն անգամ որ ծրագիր մը մէջտեղ գրուի, Երեւանցիները մէկ բերան կը ճչան, եւ կը մատնանշեն խորհրդային Հայաստանը, իբրեւ համայնաբոյժ սպեղանի։

Մենք ալ կ'ուզէինք որ այդպէս ըլլար...

Ինչո՞ւ անվերջ աքնիլ, չարչրկուիլ, եռանդ եւ դրամ վատնել օտար հողի վրայ, երբ հայրենիք ունիս, մանաւանդ «բանւորներու եւ գիւղացիներու հայրենիք»։

Ինչո՞ւ թոյլ տալ որ իսկական բանւորներ եւ գիւղացիներ իրենց ղալար ձեռքերը մրոտեն եւ իրենց արեւը խանձեն դրամատիրական ծխնելոյզներու տակ։

Ինչո՞ւ հանդուրժել որ արիւն քրտինք վաստակէն աւելցած քանի մը հազարով աղիւս եւ ատաղձ գնեն, եւ տուներ շինեն — միշտ օտար ափերու վրայ — գոնէ իրենց զաւակներուն երդիք մը ապահովելու համար։

Ինչո՞ւ մտածել մանկապարտէզի, միջնակարգ վարժարանի, գրքի, թերթի եւ գրականութեան, հայկական մշակոյթի մասին, երբ այդ բոլորը կը ծաղկին անդին, հայրենիքին մէջ, հարազատ եւ պայծառ երկնքի տակ։

Եւ սակայն...։ Այդ մխիթարութիւնը շատ կը նմանի բարի քրիստոնեաներու այն հաւատքին, թէ հարկ է չարչարուիլ այս արցունքներու հովիտին մէջ, երկնքի արքայութիւնը ժառանգելու համար։

Այո՛, կրկնենք աւելորդ անգամ մըն ալ — հակառակ մեր բոլոր ճիգերուն, հայրենիքը հարիւրին տասն իսկ չի մօտենար մեզի։

Ինչո՞ւ կը վրդովուին, եւ ինչո՞ւ կը հայհոյեն։

Դաշնակցութեան վերջնական կործանումը չէ՞ իրենց ուզածը, — թո՛ղ Հայաստանը դարձնեն իսկական հայրենիք, իր ար ար եւ բնական սահմաններով, ազատ կարգ ու սարքով, եւ ինքնին կը թաղուի այդ կազմակերպութիւնը։

Թող ամփոփուին միայն այս ծրագրին շուրջ, եւ ամէն ինչ կը հարթուի։

Չէ՞ որ, տեղի - անտեղի կը յիշեցնեն մեզի.

— «Գաղութահայութիւնը միատարր մեծութիւն չէ. անիկա բաղկացած է դասակարգային շերտերէ»։

Արդ, իրողութիւն է որ դասակարգային այդ շերտերուն ջախջախիչ մեծամասնութիւնը կը կազմեն բանւորներն ու գիւղացիները, խոնարհ խաւերը, տուն-տեղ, հող եւ լծկան կորսնցուցած բազմութիւնները։

Ի՞նչ ըրած է «բանւորա-գիւղացիական» Երեւանը այդ բ»գ-մութիւններուն համար, բացի մաղթանքասաց քահանաներու սովորական քարոզներէն. «Տուէք եւ Աստուած հազարապատիկ, բիւրապատիկ պիտի տայ ձեզի»։

Մեզ հետաքրքրողն ալ այդ բազմութիւններն են, ոչ թէ հայրենիքի հետ ամէն կապ կտրած աշխարհաքաղաքացիներն ու լրվանդէնները։

Հայրն ու մայրը գործարան՝ պատառ մը հացի համար։ Զաւակները՝ տեղական դպրոց։ Եւ այս՝ տարիներէ ի վեր, հետզհետէ բնական վիճակ դառնալու սպառնալիքով։ Ամբողջ սերունդ մը՝ հալումաշ, թարթափուն։

Ի՞նչ կը խոստանան այս բազմութիւններուն, այսօրուան համար, իբրեւ անմիջական դարման ակներեւ չարիքի մը.

— «Այն երկիրներէն, ուր ինք կը գտնուի, գաղութահայ աշխատաւորութիւնը պէտք է առնէ այն ամէնը ինչ որ պիտանի է իր դասակարգային դատին համար, առանց խուսափելու այդ երկիրներու աշխատաւորութեան կուլտուրական կեանքէն. միւս կողմէ, կապուած իր խորհրդային հայրենիքին, անոր ստեղծագործութեանը, անիկա թող սնուի այդ մշակոյթով»։ (Երեւան, *8 Յուլիս*)։

Մեր երանաշնորհ «րուհճի»ները աւելին կը խոստանան, եթէ միայն սորվինք օրը եօթանասուն անգամ «Եա Րապպ» երգել ու համբուրուիլ։

Գացէք եւ համոզեցէք Փարիզի, Մարսէյլի, Լիոնի եւ ուրիշ հազարաւոր կեդրոններու եւ այլազան գաղութներու աշխատաւորները, որ օգտուին իրենց գտնուած երկիրներու «կուլտուրական» կեանքէն, եւ սնուին խորհրդային հայրենիքին մշակոյթով...

Գացէ՛ք տեսէք, եւ փառք տուէք, եթէ առաջին պատասխանը չըլլայ շառաչուն ապտակ մը, «Խորհրդային Հայաստան»ն ու «Պրոլետար»ն ալ ձեր գլխուն փաթթելով։

Թթու ազգայնականութեամբ տարուած զոհեր չեն անոնք։

Ո՛չ։ Ազգային առողջ զաւանանքի մը հետ, անոնք ունին իրենց դասակարգային գիտակցութիւնը։ Եւ ճիշդ ատոր համար, շատ աւելի դառնութեամբ լեցուած են այսօրուան Հայաստանի վարիչներուն եւ մունետիկներուն դէմ, որոնք հայրենիքն ու պետութիւնն ալ թատրոնի են վերածեր եւ հոպիտներ կը խաղցնեն գիւղացիներու եւ բանւորներու գլխուն։

1922էն ի վեր անընդհատ երթեւեկ մը կը կատարուի Երեւանէն Եւրոպա, մասնաւորապէս Փարիզ։

Ի՞նչ օգուտ։ Եկող - գացողը աւելի բան մը չի գիտեր, չի տեսներ, չի հասկնար, քան Երեւան նստողը։

Նոյն անյատակ տգիտութիւնը՝ արեւու պէս պայծառ իրականութեան հանդէպ, եւ նոյն ամուլ օրօրները, որոնք երախայ մը անգամ չեն կրնար քնացնել։

Շ.

ՄԱՄՈՒԼ

ՆՈՐԷՆ ՄԻԵՒՆՈՅՆ ՀԱՐՑՈՒՄՆԵՐԸ

Հնչակեան վաստակաւոր գործիչ Գ. Եղիկեան շարունակելով իր հարցումները հայ համայնավարներուն, կը գրէ Նոր Երկիրի մէջ (8 Յուլիս).

— «*Ընդունում եմ մի բան, որ հայ ժողովուրդը, եթէ ազատագրութեան չձգտէր եւ սոցիական հաւասարութիւն եւ հնազանդութիւն ցոյց տար, Տաճիկները նրանց չէին հալածել, տեղահան անել եւ կոտորել։ Ընդունում եմ մի բան նոյնպէս, որ թէ Աբտիւլ - Համիտը, թէ Թալէաթը, թէ Մուսթաֆա Քէմալը ո՛չ մի քաղաքական երազ չունէին Հայերին կոտորելիս կամ տեղահան անելիս, այլ այդ բոլորը կատարեցին, որովհետեւ Սապահ Գիւլի նման աւանտիւրիստներ Տաճկահայերին գրգռում էին տաճիկ բռնապետութեան դէմ։*

Բայց ... էլի չարաբաստիկ եւ սպանիչ բայցը կայ մեր առաջ։ Սրանից մօտ մի տարի առաջ, օտարների դրամով եւ օտար պրովոկատորների ազդեցութեամբ ծախւում 200 — 300 ծախւածներ ապստամբեցին հոլանտական իշխանութեան դէմ։ Ապստամբներից մի քանիսը սպանւեցին, մի քանիսը ձերբակալւեցին ու բանտարկւեցին, մի քանիսն էլ փախան։ Ապստամբութեան չմասնակցող ծախւածներին հոլանտական կառավարութիւնը ո՛չ միայն չկոտորեց կամ տեղահան չարեց, այլ նոյն իսկ չձեղադրեց ապստամբների յանցանքի համար։ Այդ այդպէս լինելով հանդերձ, Գ. Միջազգայինի բոլոր մարմիններն ու օրկանները, որոնց թւում և՛ հայ համայնավարները, հոլանտական կառավարիչներին ներկայացրին ամբողջ աշխարհին, որպէս ոճրագործներ, մարդասպաններ, գազաններ, որոնց պէտք է ոչնչացնել։

Սրանից երկու տարի առաջ Սուրիայում արաբ յեղափոխականները ապստամբւում են Ֆրանսայի դէմ։ Ֆրանսիական կառավարութիւնը նրանց ճնշում է եւ մի քանի հազար հոգի սպանւում են կռւի մէջ։ Գ. Միջազգայինի գործակալները Ֆրանսացի կառավարիչներին էլ համարում են հրէշներ, ճիւաղներ, մարդասպաններ, որոնց նոյնպէս պիտի ոչնչացնել։

Այսպէս անթիւ փաստեր կարելի է թւել, բայց մէկն էլ թւեմ ու անցնեմ։

Պերլինում մի հրեայ բժշկի ոստիկանութիւնը նրա մի յանցանքի համար մի քանի օր պահում է։ Գ. Միջազգայինը գերմանական բոլոր կառավարիչներին էլ ոճրագործ է կոչում։

Եւ զարմանալին այն է, որ ապստամբութեան հերոսներին, ո՛չ էլ հրեայ բժշկին, կամ Հնդկաստանի կուսարարներին համայնավարները ո՛չ մի յանցանքում չեն մեղադրում։

Իսկ ինչո՞ւ հայ ապստամբները եւ նրանց ղեկավարները յանցաւոր են, մեղադրելի են։

Ինչո՞ւ մի քանի հայ ապստամբների ապստամբութիւնը պատճառ բռնելով ամբողջ տաճկահայութիւնը սրի քաշող Աբտիւլ-Համիտը, Թալէաթը, Էնվէրը, Քէմալը եւայլք արդար մարդիկ են։ Սա ի՞նչ չափանիշ է։

Ինչո՞ւ Տաճկահայերի կոտորածի ամբողջ պատասխանատուութիւնը ընկնում է հայ յեղափոխականների վրայ, իսկ այդ կոտորածները կատարողները աղաւնիի չափ չքմեղանում ու մաքուր են դուրս գալիս։»

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԻՆՉՈ՞Ւ ՍՊԱՆՆՈՒԵՑԱՒ ՓՐՈԹՈԳԷՐՈՖ

Սոֆիայէն կը հեռագրեն թէ զօրավար Փրոթոկէրոֆի խորհրդաւոր սպանութեան մասին քննութիւնները կը շարունակուին։ Ոստիկանութիւնը ցարդ ո եւ է հետք չգտաւ սպանիչներէն։ Զօրավարին մարմինը եօթը Սրբոց եկեղեցիին մէջ ցուցադրուեցաւ։ Ցուղարկաւորութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ։ Ներկայ էր խուռն բազմութիւն։ Զինուորական պատիւներ ալ եղան։

Պուլկարիոյ մակեդոնացի տարագիրներու ազգային կոմիտէն կոչով մը բոլոր գաղթականները հրաւիրած էր վերջին յարգանքը մատուցանել վաղեմի յեղափոխականի յիշատակին։

Սպանութեան պատճառներուն մասին զանազան ենթադրութիւններ կ'ըլլան։ «Մակեդոնիա» թերթը, որ պաշտօնաթերթն է մակեդոնացի տարագիրներու միութեան, խմբագրականի մը մէջ կ'ըսէ թէ այս մասին բոլոր ըսուածները պարզ ենթադրութիւններ են։ Թերթը չի կրնար հաստատել թէ Փրոթոկէրոֆ թշնամիի՞ ձեռքով ինկաւ թէ զոհ մըն է մակեդոնացի յեղափոխականներու ներքին վէճերուն, որոնք ա՛յնքան յաճախակի եղած են անցեալին մէջ։

— Եթէ երկրորդ ենթադրութիւնը ճիշդ է, կ'ըսէ «Մակեդոնիա», ապագան շատ վրդովիչ է մեզի համար եւ այս երեւոյթէն պիտի օգտուին միայն մակեդոնական դատին թշնամիները։ Մակեդոնացի տարագրութիւնը ազգային կոմիտէին շուրջ բոլորուած կը մնայ։

Թերթը կ'աւելցնէ որ չի գիտեր թէ իրապէս տարակարծութիւններ կա՞ն յեղափոխականներուն միջեւ։ Մակեդոնիոյ գերագոյն շահերը կը պահանջեն միալ միացած — առանց ո եւ է հատուածի կողմը բռնելու — եւ իրենց բոլոր ուժերը ի սպաս դնել միայն այն սկզբունքներուն, որ հիմը կը կազմեն Մակեդոնական կազմակերպութեան։

Պելկրատի «Վրէմէ» թերթը խօսելով զօր. փրոթոկէրոֆի սպանութեան վրայ, կը գրէ.

«Փրոթոկէրոֆ ո՛չ մէկ կապ ունէր անոնց հետ, որ ինկան Թրքական լուծին դէմ կռիւին մէջ։ Անիկա ո՛չ լաւ Պուլկար մը եղաւ, ո՛չ ալ լաւ Մակեդոնացի մը, այլ հրոսակապետ մը, որուն նպատակն էր վէճ ստեղծել Սերպերուն եւ Պուլկարներուն միջեւ, այս երկու ժողովուրդներու հասարակաց թշնամիին ծառայելով»։

Թիրանայի սերպ դեսպանը սպաննուած

Պելկրատէն կը հեռագրեն 11 Յուլիս Թուականով.— «*Պոլիտիկա» թերթը կը գրէ թէ Սալիհ Րամա անուն լեռնէն իջած աւազակ մը ատրճանակով սպաննած է Թիրանայի սերպ դեսպան Միխայլովիչը։ Սալիհ Րամա կ'ուզէր վրէժ լուծել Միխայլովիչէն, որ վերջերս իր բնտանիքին անդամներէն մէկ քանին ձերբակալել տուած էր իբրեւ աւազակ։ Արտաքին Նախարարութիւնը դեռ ո եւ է տեղեկութիւն չունի այս լուրէն, որ Պելկրատ հասած է Ալպանիոյ սահմանագլուխի փոտկորիցա քաղաքէն։*

Հինգ Ռուսներ գնդակահարուած

Մոսկուայէն կը հեռագրեն Յուլիս 10 Թուականով.— *Կեդրոնական Գործադիր Կոմիտէն Դոնէցի մահապարտներէն վեց հոգիին մահապատիժը տասը տարի բերդարգելութեան իջեցուց, իսկ հինգ հոգիի վճիռը հաստատեց։ Այսօր գնդակահարուեցան հինգ մահապարտները։ Այս ձեւով կը փակուի Դոնէցի կամ Շախտիի դատավարութիւնը, որ վերջերս մեծ աղմուկ հանած էր։*

Չեկայի շէնքին մէջ պայթած ռումբը

Գրած էինք թէ Կէփէուի շէնքին մէջ ռումբ մը պայթած է։ Մոսկուայի թերթերը կը գրեն թէ Յուլիս 6ի իրիկունը երկու տարագիրներ, որոնք նախորդ շաբթու Փարիզէն հասած էին Պուլկարիոյ եւ Ռումանիոյ ճամբով, աջակցութեամբ ռումանացի գաղտնի գործակալներու, Կէփէուի անցագրի գրասենեակին մէջ նետեցին ռումբ մը, զոր իրենք պատրաստած էին։ Պայթումը սպաննեց կարմիր զինուոր մը եւ ուրիշ մը վիրաւորեց ծանրապէս։ Յարձակողներէն մէկը՝ Ռատքէվիչ՝ Վրանկէլի բանակին նախկին սպայ, սպաննուեցաւ հետապնդումի ընթացքին. միւսը՝ տարագիր սպիտակ պահակ մը, ձերբակալուեցաւ Պոդոլսի մօտ, Մոսկուայի Նահանգին մէջ։

Եղեռնափորձին ականատես մը հետեւեալ մանրամասնութիւնները կուտայ.

«— Պայթումէն քիչ վերջ, Կէփէուի զինուորները դուրս նետուեցան եւ հոն գտնուող բոլոր մարդիկը փողոց քշեցին։ Քիչ ետք հասաւ զինուորական ջոկատ մը, որ մաքրեց ամբողջ հրապարակը։ Ցետոյ հասան քանի մը առողջապահական ինքնաշարժներ եւ 15 վայրկեան վերջ հասաւ բեռնատար մեծ կառք մը, բերելով գործիքներ»։

Մոսկուայէն Պրիթիշ Եունայթըտ *փրէսի կը հաղորդեն որ դրաքննութիւնը մասամբ վերցուած է Ուրբաթ իրիկուն Կէփէուի կեդրոնին մէջ պայթած ռումբին մասին։ Կը հաստատուի թէ պայթիւնէն մեռած են երկու բոլշեւիկ զինուորներ, իսկ ռումբը նետողը ծանրապէս վիրաւորուած է։*

∴ Կիշնեւի մէջ սպաննուեցաւ «Ուտրօ» թերթին տնօրէն Եաքուպովիչ։ Իրեն հետ կ'ապրէր Ռուս մը, որ անհետացած է։ Կը կարծուի թէ այս վերջինն է սպանիչը, որ գործած է Կէփէուի հրամանին վրայ, որովհետեւ «Ուտրօ» հակաբոլշեւիկեան խիստ պայքար կը մղէր։

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Գ. էջ)

ՏՈՄՍԵՐ

Ի՛ՆՉՊԷՍ ԿԸ ԳՐԵՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ

— Սատկեցուցին շան պէս, Սոֆիայի փողոցներուն մէջ, ինչպէս ինքը սպաննել տուած է այնքան մարդիկ մերիններէն, հողագործական, պալքանեան դաշնակցութեան կուսակից Մակեդոնացիներ, համայնավարներ։

Այսպէ՛ս կը բարբառի, երէկուան «Իւմանիթէ»ի մէջ, Դանիէլ Ռընու, ծանօթ գործիչը, Մակեդոնացի հայդուկ փրոթոկէրոֆի սպանութեան առթիւ։

— Մեր ուզած վախճանը չէր այս։ Կը մաղթէինք որ յաղթական յեղափոխութեան ընթացքին, ան իյնար ժողովրդային դատաստանով, տասներկու գնդակով։

Եւ սուտ-իրաւ իրար խառնելով, կը պատմէ զօրավարին զարմանազան ոճիրները։

Մասնաւորապէս կը յիշէ թէ, 1912ին, փրոթոկէրոֆ հօրերը կը լեցնէր ոչ-պատերազմիկ Թուրքերու եւ խլամացած Պուլկարներու (փոմաք) դիակներով։

Շատ չգտնենք ֆրանսացի համայնավար գործիչին վրդովումը, որովհետեւ, հայանուն կապիկներ եւ Թութակներ ալ, միեւնոյն ձեւով ներկայացուցին Անդրանիկի ամբողջ կեանքն ու գործունէութիւնը։

Միեւնոյն եղանակը՝ *Նոր Աշխարհ*էն մինչեւ *Երեւան*,—

« ... *Եւրոպական իմպերիալիզմի գործիք դարձան Անդրանիկները եւ սրածութեան մատնեցին Թուրք գիւղացիութիւնը Էրզրումի, Վանի, Մուշի եւ Պիթլիսի մէջ եւ այլ տեղեր* (Նոր Աշխարհ, *8 Հոկտ. 1927*)։

Շատ չտեսնենք Դանիէլ Ռընուներու զարհուրելի տգիտութիւնը — եթէ ոչ կեղծ միամտութիւնը — պալքանեան կամ արեւելեան գործերու մասին, (կ'ակնարկենք ամբողջ յօդուածին), երբ հայ յեղափոխականնե՛ր անգամ, տակաւին որոշ գաղափար չունին մեր դատի մասին։

Ու չզարմանանք որ, *Իւմանիթէ*ները, իրենց ամբողջ շքախումբով «շանսատակ» բառը կ'արտասանեն փրոթոկէրոֆներու հասցէին, որովհետեւ Թուրք ջարդած է, բայց բնական կը գտնեն որ ջարդարար Էնվէրներն ու Նուրիները ժողովի նստին, Բագուի Արեւելեան համագումարին մէջ, համայնավարներու հետ կողք կողքի, համաշխարհային յեղափոխութեան ծրագիր մշակելու...։

ՎԱՀԷ

200 ՀՈԳԻ ՄԵՌԱԾ ՏԱՔԷՆ

Չորս օրէ ի վեր ամբողջ Ամերիկայի մէջ սաստիկ տաք կ'ընէ։ Մինչեւ հիմա 200 հոգի մեռած են տաքէն։ Միայն Նիւ Եորքի մէջ մեռած են 45 հոգի, իսկ հարիւրաւորներ ուշաթափ գետին ինկած են։ Ամէնէն շատ մահ պատահած տեղերն են Պալթիմոր, Փիցպուրկ, Շիքակօ եւ Սէյնթ Լուիզ։ Միլիոնաւոր մարդիկ ծովեզերք կ'երթան՝ զով օդ շնչելու համար։ Հազարաւոր Նիւ Եորքցիներ գիշերը ծովեզերքին վրայ կը պառկին։ Տաքին պատճառով նոյն իսկ դատաւորները իրենց վերարկուները կը հանեն ատեանին մէջ։ Մէթրոյով ճամբորդողները առանց բաճկոնակի կ'երթեւեկեն։ Հրշէջները ջուրով կ'ողողեն փողոցները։

ՆՈՊԻԼԷ ՀՌՈՄ ԿԱՆՉՈՒԱԾ

Օտար մամուլին մէջ զօր. Նոպիլէի դէմ եղած խիստ քննադատութիւններու պատճառով, Մուսոլինի հրամայեց զօրավարին ամէնէն արագ ճամբաներով անմիջապէս Հռոմ վերադառնալ։ Աղէտեալներուն վիճակը շատ յուսահատական է։ Բոլորն ալ հիւանդ են եւ ազատումի յոյսերը կը նուազին։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ 50 ՏԱՐԻ

ՈՒՀԻՍՈՒ ՍՈՒՐԲ ԼՈՒՍԱՎՈՐՉԻ ՏԱՃԱՐԸ ԿԱՆԳՆԱՑՎԵԼ Է ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻ 21-ԻՆ

Ուհիսու Սուրբ Լուսավորչի տաճարի կառուցման գործը սկսվել է 1913թ. ապրիլի 21-ին, Զատիկ տոնի երկրորդ օրը։ Տաճարի նախագիծը կազմել է ճարտարապետ Գևորգ Քոչարը։ Շինարարությունը ղեկավարել է Գևորգ Քոչարի որդի Հարություն Քոչարը։ Տաճարի հիմնաքարը դրել է Ուհիսու թեմի առաջնորդ Գրիգոր եպիսկոպոս Զորյանը։

Տաճարի շինարարությունը ընթացել է դանդաղ տեմպերով։ Պատճառը եղել է ոչ միայն միջոցների սակավությունը, այլև այն, որ շինարարները հաճախ ստիպված են եղել ընդհատել աշխատանքները՝ ձմռան ցրտերի պատճառով։ Տաճարի գմբեթը ավարտվել է միայն 1921թ. աշնանը։

Տաճարի ներսի պատերը զարդարել են նկարիչներ Մինաս Ավետիսյանը և Հակոբ Կոջոյանը։ Նրանք տաճարի պատերին պատկերել են հայ սրբերի կյանքից վերցված տեսարաններ։ Ուհիսուի հայերը հիշում են, որ նկարիչները աշխատել են ամառային շոգ օրերին, երբ տաճարի ներսում ջերմությունը հասնում էր 40 աստիճանի։

Տաճարի զանգակատունը կառուցվել է 1924թ.։ Զանգակատան վերին հարկում տեղադրված են եղել չորս զանգեր, որոնցից ամենամեծը կշռել է 320 կգ։ Զանգերը ձուլել են Ալեքսանդրապոլի զանգագործ արհեստանոցում։ Զանգերի ձուլման ժամանակ շատ կանայք իրենց ոսկե զարդերը նվիրել են եկեղեցուն։

Տաճարի շուրջը գերեզմանատուն է հիմնադրվել դեռևս 1915թ.։ Այստեղ թաղված են եղել ինչպես տեղի հայերը, այնպես էլ հարևան գյուղերից եկած ուխտավորներ։ Գերեզմանատան ամենահին խաչքարը կանգնեցվել է 1916թ.։ Խաչքարի վրա փորագրված է եղել հետևյալ արձանագրությունը՝ «Ի հիշատակ Սուրբ Լուսավորչի տաճարի հիմնադրման»։

Տաճարի օծման արարողությունը կատարել է Ուհիսուի թեմի առաջնորդ Գրիգոր եպիսկոպոս Զորյանը։ Արարողությանը մասնակցել են շուրջ 3000 ուխտավորներ։ Տաճարի օծման օրը Ուհիսուի հայերը կազմակերպել են մեծ տոնախմբություն։ Տոնախմբության ընթացքում մատուցվել են ավանդական ուտեստներ, կազմակերպվել են ժողովրդական խաղեր։

Տաճարի առաջին հովիվը եղել է Տեր Հովհաննես քահանա Մելիքյանը։ Նա ծառայել է տաճարում մինչև 1937թ.։ Տեր Հովհաննեսի ժամանակ տաճարում կազմակերպվել են կիրակնօրյա դպրոցներ, որտեղ սովորել են մոտ 120 աշակերտներ։

Տաճարի գանձապահ է եղել Մարիամ Ավետիսյանը։ Նա տաճարի գանձերը պահել է իր տանը՝ վտանգավոր տարիներին։ Մարիամ Ավետիսյանը մահացել է 1941թ.։ Նրա թոռնուհին՝ Անահիտ Ավետիսյանը, ապրում է Ուհիսուում և պահպանում է տատի պատմությունը։

Տաճարի վերջին հոգևոր հովիվը եղել է Տեր Գրիգոր քահանա Ալեքսանյանը։ Նա ծառայել է տաճարում 1947-1949թթ.։ Տեր Գրիգորի ժամանակ տաճարի զանգակատունը ավերվել է։ Զանգերը հալեցվել են։ Տաճարի գմբեթը փլուզվել է 1950-ականների սկզբին։

Տաճարի շենքը երկար տարիներ օգտագործվել է որպես պահեստ։ Տաճարի պատերը ծածկվել են խոնավությունից։ Տաճարի գերեզմանատունը ամբողջովին ավերվել է։ Խաչքարերից շատերը կոտրվել են։

1989թ. Ուհիսուի հայերը դիմել են Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանը՝ տաճարը վերականգնելու խնդրանքով։ Վերականգնման աշխատանքները սկսվել են 1991թ.։ Աշխատանքները ղեկավարել է ճարտարապետ Արամ Գրիգորյանը։

Տաճարի վերականգնումը տևել է 3 տարի։ Վերականգնվել են տաճարի պատերը, գմբեթը, զանգակատունը։ Տաճարի ներսի պատերը նկարել են նկարիչներ Վահրամ Ավետիսյանը և Նարեկ Մելիքյանը։ Նրանք վերականգնել են Մինաս Ավետիսյանի և Հակոբ Կոջոյանի նկարները։

Տաճարը վերաօծվել է 1994թ. սեպտեմբերի 21-ին։ Օծման արարողությունը կատարել է Ուհիսուի թեմի առաջնորդ Գրիգոր եպիսկոպոս Զորյանը։ Արարողությանը մասնակցել են շուրջ 5000 ուխտավորներ։ Տաճարի օծման օրը Ուհիսուի հայերը կազմակերպել են մեծ տոնախմբություն։ Տոնախմբության ընթացքում մատուցվել են ավանդական ուտեստներ, կազմակերպվել են ժողովրդական խաղեր։

Ուհիսուի Սուրբ Լուսավորչի տաճարը կանգնացվել է սեպտեմբերի 21-ին, Զատիկ տոնի երկրորդ օրը։ Տաճարի նախագիծը կազմել է ճարտարապետ Գևորգ Քոչարը։ Շինարարությունը ղեկավարել է Գևորգ Քոչարի որդի Հարություն Քոչարը։ Տաճարի հիմնաքարը դրել է Ուհիսուի թեմի առաջնորդ Գրիգոր եպիսկոպոս Զորյանը։

Տաճարի շինարարությունը ընթացել է դանդաղ տեմպերով։ Պատճառը եղել է ոչ միայն միջոցների սակավությունը, այլև այն, որ շինարարները հաճախ ստիպված են եղել ընդհատել աշխատանքները՝ ձմռան ցրտերի պատճառով։ Տաճարի գմբեթը ավարտվել է միայն 1921թ. աշնանը։

Տաճարի ներսի պատերը զարդարել են նկարիչներ Մինաս Ավետիսյանը և Հակոբ Կոջոյանը։ Նրանք տաճարի պատերին պատկերել են հայ սրբերի կյանքից վերցված տեսարաններ։ Ուհիսուի հայերը հիշում են, որ նկարիչները աշխատել են ամառային շոգ օրերին, երբ տաճարի ներսում ջերմությունը հասնում էր 40 աստիճանի։

Տաճարի զանգակատունը կառուցվել է 1924թ.։ Զանգակատան վերին հարկում տեղադրված են եղել չորս զանգեր, որոնցից ամենամեծը կշռել է 320 կգ։ Զանգերը ձուլել են Ալեքսանդրապոլի զանգագործ արհեստանոցում։ Զանգերի ձուլման ժամանակ շատ կանայք իրենց ոսկե զարդերը նվիրել են եկեղեցուն։

Տաճարի շուրջը գերեզմանատուն է հիմնադրվել դեռևս 1915թ.։ Այստեղ թաղված են եղել ինչպես տեղի հայերը, այնպես էլ հարևան գյուղերից եկած ուխտավորներ։ Գերեզմանատան ամենահին խաչքարը կանգնեցվել է 1916թ.։ Խաչքարի վրա փորագրված է եղել հետևյալ արձանագրությունը՝ «Ի հիշատակ Սուրբ Լուսավորչի տաճարի հիմնադրման»։

Տաճարի օծման արարողությունը կատարել է Ուհիսուի թեմի առաջնորդ Գրիգոր եպիսկոպոս Զորյանը։ Արարողությանը մասնակցել են շուրջ 3000 ուխտավորներ։ Տաճարի օծման օրը Ուհիսուի հայերը կազմակերպել են մեծ տոնախմբություն։ Տոնախմբության ընթացքում մատուցվել են ավանդական ուտեստներ, կազմակերպվել են ժողովրդական խաղեր։

Տաճարի առաջին հովիվը եղել է Տեր Հովհաննես քահանա Մելիքյանը։ Նա ծառայել է տաճարում մինչև 1937թ.։ Տեր Հովհաննեսի ժամանակ տաճարում կազմակերպվել են կիրակնօրյա դպրոցներ, որտեղ սովորել են մոտ 120 աշակերտներ։

Տաճարի գանձապահ է եղել Մարիամ Ավետիսյանը։ Նա տաճարի գանձերը պահել է իր տանը՝ վտանգավոր տարիներին։ Մարիամ Ավետիսյանը մահացել է 1941թ.։ Նրա թոռնուհին՝ Անահիտ Ավետիսյանը, ապրում է Ուհիսուում և պահպանում է տատի պատմությունը։

Տաճարի վերջին հոգևոր հովիվը եղել է Տեր Գրիգոր քահանա Ալեքսանյանը։ Նա ծառայել է տաճարում 1947-1949թթ.։ Տեր Գրիգորի ժամանակ տաճարի զանգակատունը ավերվել է։ Զանգերը հալեցվել են։ Տաճարի գմբեթը փլուզվել է 1950-ականների սկզբին։

Տաճարի շենքը երկար տարիներ օգտագործվել է որպես պահեստ։ Տաճարի պատերը ծածկվել են խոնավությունից։ Տաճարի գերեզմանատունը ամբողջովին ավերվել է։ Խաչքարերից շատերը կոտրվել են։

1989թ. Ուհիսուի հայերը դիմել են Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանը՝ տաճարը վերականգնելու խնդրանքով։ Վերականգնման աշխատանքները սկսվել են 1991թ.։ Աշխատանքները ղեկավարել է ճարտարապետ Արամ Գրիգորյանը։

Տաճարի վերականգնումը տևել է 3 տարի։ Վերականգնվել են տաճարի պատերը, գմբեթը, զանգակատունը։ Տաճարի ներսի պատերը նկարել են նկարիչներ Վահրամ Ավետիսյանը և Նարեկ Մելիքյանը։ Նրանք վերականգնել են Մինաս Ավետիսյանի և Հակոբ Կոջոյանի նկարները։

Տաճարը վերաօծվել է 1994թ. սեպտեմբերի 21-ին։ Օծման արարողությունը կատարել է Ուհիսուի թեմի առաջնորդ Գրիգոր եպիսկոպոս Զորյանը։ Արարողությանը մասնակցել են շուրջ 5000 ուխտավորներ։ Տաճարի օծման օրը Ուհիսուի հայերը կազմակերպել են մեծ տոնախմբություն։ Տոնախմբության ընթացքում մատուցվել են ավանդական ուտեստներ, կազմակերպվել են ժողովրդական խաղեր։

Ուհիսուի Սուրբ Լուսավորչի տաճարը հայերի համար ոչ միայն կրոնական, այլև մշակութային կենտրոն է։ Տաճարում կազմակերպվում են տարբեր միջոցառումներ, համերգներ, ցուցահանդեսներ։ Տաճարի բակում տեղադրված է հուշաքար, որը նվիրված է Հայոց ցեղասպանության զոհերի հիշատակին։ Հուշաքարի վրա փորագրված են հետևյալ խոսքերը՝ «Մենք չենք մոռանում, մենք հիշում ենք»։

Ուհիսուի հայերը մեծ հոգատարություն են ցուցաբերում տաճարի նկատմամբ։ Տաճարի բակում տնկված են ծառեր, ծաղկեպարտեզներ։ Տաճարի շուրջը կառուցված է քարե պարիսպ։ Տաճարի դռները միշտ բաց են ուխտավորների համար։

Ուհիսուի Սուրբ Լուսավորչի տաճարը հայերի համար ոչ միայն կրոնական, այլև մշակութային կենտրոն է։ Տաճարում կազմակերպվում են տարբեր միջոցառումներ, համերգներ, ցուցահանդեսներ։ Տաճարի բակում տեղադրված է հուշաքար, որը նվիրված է Հայոց ցեղասպանության զոհերի հիշատակին։ Հուշաքարի վրա փորագրված են հետևյալ խոսքերը՝ «Մենք չենք մոռանում, մենք հիշում ենք»։

Ուհիսուի հայերը մեծ հոգատարություն են ցուցաբերում տաճարի նկատմամբ։ Տաճարի բակում տնկված են ծառեր, ծաղկեպարտեզներ։ Տաճարի շուրջը կառուցված է քարե պարիսպ։ Տաճարի դռները միշտ բաց են ուխտավորների համար։

ՆԱԽԱՋ ՎՃՌԱԿԱՎՈՐՆԵՐ

ԱՐՇԱԿ ԶՈՐՅԱՆ

Ա. ՄԱՐԳՈՒՆԻ

Ամեն անգամ, երբ ես ուզում եմ գրել Արշակ Զորյանի մասին, ինձ թվում է, թե ես ոչ թե գրելու, այլ խոսելու եմ պատրաստվում։ Ես ուզում եմ նրա հետ խոսել, ինչպես ես խոսում եմ իմ ընկերների հետ, ինչպես ես խոսում եմ իմ հարազատների հետ։ Ես ուզում եմ նրան ասել, որ ես նրան սիրում եմ, որ ես նրան հարգում եմ, որ ես նրան ընդունում եմ։ Ես ուզում եմ նրան ասել, որ ես նրան ընդունում եմ իբրև մեր գրականության ամենամեծ գրողներից մեկին, որ ես նրան ընդունում եմ իբրև մեր գրականության ամենամեծ գրողներից մեկին, որ ես նրան ընդունում եմ իբրև մեր գրականության ամենամեծ գրողներից մեկին։

Ես ուզում եմ նրան ասել, որ ես նրան սիրում եմ, որ ես նրան հարգում եմ, որ ես նրան ընդունում եմ։ Ես ուզում եմ նրան ասել, որ ես նրան սիրում եմ, որ ես նրան հարգում եմ, որ ես նրան ընդունում եմ։ Ես ուզում եմ նրան ասել, որ ես նրան սիրում եմ, որ ես նրան հարգում եմ, որ ես նրան ընդունում եմ

Անգլեւթուրք դաշնագիրը

Վերջերս գրուեցաւ թէ Թուրքիոյ եւ Անգլիոյ միջեւ դաշինք մը պիտի կնքուի: *Նիւզ Քրոնիքլ* թերթը իր Յուլիս 28ի թիւին մէջ կը հրատարակէ Լոնտոնէն քաշուած ուշագրաւ հեռագիր մը թէ բանակցութիւններ կ'ըլլան Անգլիոյ եւ Թուրքիոյ միջեւ հետեւեալ կէտերուն շուրջ.

1. Թուրքիա եւ Անգլիա իրաւարարական եւ ոչ-յարձակողական սովորական դաշնագիր մը պիտի կնքեն երեք տարի պայմանաժամով: 2. Թուրքիա՝ քարիւղի բոլոր խուզարկութեանց եւ շահագործման մենաշնորհը պիտի տայ Անգլիոյ: 3. Անգլիա, յանձնառու կ'ըլլայ փոխառութիւն ընել Թուրքիոյ՝ ներկայիս անոր պատկանող Մուսուլի շրջանին բարեզարդութեան համար: 4. Թուրքիա կը խոստանայ քրտական ցեղերու դէմ միջոցներ ձեռք առնել՝ արգելք ըլլալու համար Մուսուլի սահմանագլուխին վրայ տեղի ունենալիք ապստամբութեանց եւ յեղափոխութեանց: 5. Անգլիա կը խոստանայ փոխառութիւն ընել Թուրքիոյ՝ պայմանաւ որ երկաթուղիի բոլոր պիտոյքները Անգլիայէն գնուին եւ դրամը միմիայն երկաթուղիներու շինութեան յատկացուի:

«Իգտամ» կ'ըսէ թէ այս բանակցութիւնները, որ Թուրք պատուիրակութեան ժընեւի խորհրդաժողովին մասնակցած ատեն սկսուած են, ամէնէն աւելի Հռոմի անգլ. դեսպանին ջանքերով առաջ եկած են:

Անգլիական եւ Թրքական պաշտօնական աղբիւրները կը հերքեն այս լուրերը:

Թուրքեւսերպ բանակցութիւններ

Պելկրատի Թրքական Նորընտիր դեսպան Նուսրէթ Սատուլլահ պէյ շուտով պիտի մեկնի իր պաշտօնատեղին, եւ անմիջապէս վերջ բանակցութեան պիտի սկսի Եուկոսլաւիոյ հետ: Երկու երկիրներու գլխաւոր վէճը կը վերաբերի Թրքապատկան կալուածներուն, որոնք գրաւուած կը մնան սերպ կառավարութեան կողմէ: Անցեալ տարի, Էնկիւրիի մէջ բանակցութիւն կատարուեցաւ այս խնդրի մասին, բայց ելքի չյանգեցաւ, սերպ դեսպանին փոփոխութեան պատճառաւ: Թրքապատկան կալուածները ետ դարձնելու համար, սերպ կառավարութիւնը պայման կը դնէ որ հպատակութեան պայմանագրութիւն մը կնքուի, եւ հատուցում ըլլայ պատերազմի ընթացքին եղած գրաւումներուն համար: Նուսրէթ Սատուլլահ պէյին Պելկրատ ժամանումէն յետոյ, բանակցութիւնները պիտի վերսկսին:

Կ'ըսուի թէ Եուկոսլաւիա կը փափաքի յարաբերութիւնները ամրացնել, եւ ծրագրած է աւելի գործօն դարձնել Թուրքիոյ իր դեսպանութիւնը: Ասոր համար, դեսպանատունը Պոլսէն Էնկիւրի պիտի փոխադրուի վերջնականապէս:

Իպրահիմոֆի փախուստին շուրջ

Էնկիւրիի խորհրդային առեւտրական ներկայացուցիչ Իպրահիմոֆի գեղծումին մասին «Սօն Սաաթ»կը գրէ թէ, հակառակ եղած հերքում-յայտարարութեանց, Իպրահիմոֆի գողցած դրամը ոչ թէ 100,000 Թրքական, այլ 100,000 անգլիական ոսկի է: Յիշեալը, թէեւ ամիսներ առաջ հեռացած է Պոլիսէն, բայց իր կինն ու տղաքը դեռ նոր մեկնեցան դէպի Ֆրանսա: Այս առթիւ ոզջերթի գացած են ոչ միայն ընտանիքին ազգականները, այլ նաեւ ռուս առեւտրական ներկայացուցչութեան պաշտօնեաները: Ասկէ կը հետեւի թէ, Իպրահիմոֆի փախուստը անծանօթ չէր յիշեալ հաստատութեան պաշտօնատարներուն: Ասկէ զատ, կը գրէ Թուրք թերթը, կ'ըսուի թէ այս գործին մէջ դեր ունեցած են նաեւ կարգ մը քաղաքական ազդակներ, որովհետեւ փախստական Մուսթաֆա Իպրահիմոֆ եղբայրն է Խրիմի նախկին հանրապետութեան նախագահ Իպրահիմոֆի, որ անցեալները հրացանի բռնուեցաւ պոլշեւիկներուն կողմէ:

Վենիզելոսի տեսակէտը կը յաղթէ

Աթէնքէն կը հեռագրեն թէ նախարարական խորհուրդը չորս ժամ անընդհատ նիստ գումարելով ընտրական դրութիւնը փոխելու մասին նախագահական հրովարտակը խմբագրեց: Հրովարտակին կցուած գրութեան մը մէջ, դահլիճը կը յայտարարէ թէ այս փոփոխութեան ամբողջ պատասխանատուութիւնը կը ստանձնէ: Ծովակալ Քոնտուրիոթիս ստորագրեց հրովարտակը:

Ընդդիմադիրները հակասահմանադրական կը նկատեն խորհրդարանի լուծումը եւ ընտրական դրութեան փոփոխութիւնը: Այժմէն սկսած են ընտրական պայքարի եւ որոշած միացեալ ճակատ մը կազմել Վէնիզէլոսի դահլիճին դէմ: Ասոնց մէջ է նաեւ զօր. Մեթաքսասի կուսակցութիւնը: Արքայականները արդէն սկսած են բողոքի միթինկներ սարքել ամբողջ երկրին մէջ:

Թուրքեւհելլէն վէճը

Լա Հէյէն կը հաղորդեն.— *Միջազգային դատական ատեանը իր ներկայ նստաշրջանին մէջ պիտի մեկնաբանէ մէկ յօդուածը այն դաշնագրին, որ 1926 Դեկտեմբեր 1ին ստորագրուած էր Յունաստանի եւ Թուրքիոյ միջեւ: Մեկնաբանուելիք յօդուածը կը վերաբերի Թուրքեւհելլէն բնակչութեանց փոխանակութեան խառն յանձնաժողովի իրաւասութեան: Յունաստանի ներկայացուցիչը պիտի ըլլայ Տրէսոս, իսկ Թուրքիայինը՝ Ճէմալ Հիւսնի պէյ, յիշեալ խառն յանձնաժողովի Թուրք պատուիրակութեան նախագահը:*

∴ Աթէնքէն հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Թուրք կառավարութիւնը առաջարկած է հելլէնեւթուրք հպատակներու համար տեղաւորման եւ աշխատանքի փոխադարձ դաշնագիր մը կնքել: Հելլէն կառավարութիւնը պիտի քննէ այս առաջարկը:

Սերպիոյ նախարարական տագնապը

Սերպիոյ Թագաւորը նոր դահլիճը կազմելու պաշտօնը յանձնեց պերլինի դեսպան Պալուկչիչի, որ Պելկրատ հասաւ երէկ եւ տեսակցեցաւ Թագաւորին հետ: Պալուկչիչ պիտի կազմէ չէզոք կառավարութիւն մը, որուն մէջ պիտի մտնեն երկրին զանազան շրջաններէն կարեւոր դէմքեր: Պալուկչիչ նոյնպէս պիտի լուծէ խորհրդարանը — ինչպէս կը պահանջեն խրուաթները — եւ նոր ընտրութիւններ պիտի կատարէ: Ստեփան Ռատիչ ապաքինած ըլլալով Զագրէպ վերադարձաւ՝ խանդավառ ցոյցերու մէջ:

ԳՈՐԾԱՒՈՐ Կ'ՈՒԶՈՒԻ

ՓՕՆ-ՏԸ-ՇԷՐԻՒԻԻ ՄԵՏԱՂԻ ԵՒ ԱՅԼ ԳՈՐԾԵՐՈՒ ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆԸ

USINES GRAMMONT à Pont-de-Cheruy, (Isère)

Անսիջական պէտք ունի մասնաւորաբար ամուրի երիտասարդ գործաւորներու: *Ապահով* աշխատանք, *պատրաստ* բնակարան, բժշկական ձրի խնամք եւ հիւանդանոց: դիմել՝ անմիջապէս վերոյիշեալ հասցէին:

ԾԱՆՕԹ.— Լիոնէն հաղորդակցութեան միջոցներ.— Առնել՝ Լիոնի Gare de l'Estէն շոգեկառքը կամ թրամուէյ 16 եւ իջնել Pont-de-Chéruy (Isère).

ՑԵՐԵԿՈՅԹ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Մարսէյլի Հ.Յ.Դ. Պատ. միութիւնը իր հիմնարկութեան Գ. տարեդարձին առթիւ կազմակերպած է ցերեկոյթ մը, 15 Յուլիս կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2ին, 84 Րիւ Շափ, Պօն Թէաթրի մէջ:

կը ներկայացուի՝ ՎԵՑՈՒԿԷՅ ՊՈՐՏԻ ԺԱՌԱՆԳ ՄՆԱՑԱԾ ՍՆՏՈՒԿԸ

Բանախօսութիւն, արտասանութիւն եւ երգեր: Մուտքը ազատ է:

Հ. Յ. Դ.

Մարսէյլի «*Իշխան*» *ենթակոմիտէին ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ* Արամ, Աղբիւր-Սերոբ, Եփրեմ-խան, Համազասպ եւ Վարդգէս *խումբերու ընկերները վաղը Ուրբաթ իրիկուն ժամը 8.30ին սովորական հաւաքատեղին: Կարեւոր օրակարգ: Բացակաները նկատի պիտի առնուին:*

Տէսինի «*Կայծակ*» *խումբի արտակարգ ժողովը՝ այսօր Եշ. իրիկուն ժամը 7.30ին* Café de la Paix*ի սրահին մէջ: Խիստ կարեւոր օրակարգ: Ընկերներու ներկայութիւնը անհրաժեշտ է: Ներկայանալ նոր անդամատետրով:*

Մարսէյլի *Պատանի միութեան դասախօսական ժողովը՝ այսօր Հինգշաբթի իրիկուն ժամը 8ին ծանօթ հաւաքատեղին: Նիւթ՝ Հ. Յ. Դ.ը եւ ներգաղթը: Մուտքը ազատ է:*

Հէրիքուրի *Մշոյ ենթակոմիտէի ժողովը՝ այս իրիկուն ժամը 6.30ին Ընկ. Յ. Մինասեանի բնակարանը: Ընկերներու ներկայութիւնը պարտաւորիչ է: Ներկայանալ անդամատետրով:*

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

փարիզի Զ. Ե. Ռ. Միութեան դաշտահանդէսը Յուլիս 29ին Քլամարի մէջ: կը խնդրուի բոլոր միութիւններէն նկատի ունենալ այդ թուականը:

ԿԸ ՓՆՏՌԵՄ

կինս, Պայծառ Քէօրքկճեան (ծնեալ Սամուէլեան, Շապին-Գարահիսարցի, 22 տարեկան), որ չորս օր առաջ ընտանեկան յարկը ձգելով հեռացած է, իր մօրը՝ Հռիփսիմէ Սամուէլեանի (ծանօթ փալճի) հետ, միասին տանելով նաեւ երեքուկէս ամսուան պզտիկս: Իր մասին տեղեկութիւն տուողին կը խոստանամ նուէր մը: Գրել՝ Յարութիւն Քէօրքկճեանի, 6 Rue Turenne, Marseille.

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

— կը փնտռուի Աթանոզցի (Անկորայի նահանգ) կարապետ Ֆէյրէթեան, հօր անուն Գաբրիէլ, մօր անուն Եղիսաբէթ եղբայրներ՝ Յակոբ, Յովհաննէս, Յարութիւն, քոյրը Եսամ: 14 տարի առաջ անյայտացած է Հալէպի կամ Շամի մօտերը: իմացնել՝ Hagop Feiretian, Chez Garabed Boyadjian, St. Loup aux Grands Pins, Marseille.

—կը փնտռուի Քորփուի չափահաս որբերէն Նաթանիէլ Անուշեան, որ երեք տարի առաջ փարիզ կը գտնուէր: կը խնդրուի իր հասցէն գիտցողներէն, գրել՝ Mouscheg Anouschian Fabrica Damadian Constantza (Rumania).

— կը փնտռուի Մուշի Վարդով գաւառակէն, Պաւքան գիւղացի, Բարձրավանդ Խաչիկեան, որ Ֆրանսա ըլլալ կը կարծուի: իմացնել Լեւոն Տօնիկեանի, 12 Rue Elie, Gentilly (Seine).

ԿԱՐԴԱՑԷ՛Ք

ՆՇԱՆ ՊԷՇԻԿԹԱՇԼԵԱՆԻ
ՍԻԴՈՆՆԱ
Վ Է Պ Ը

գին՝ 12 ֆր., արտասահ. 75 սէնթ դիմել կանխիկ վճարումով «Յառաջ»ի:

ՓՈՍՏԻ ԾԱԽՍ ՉԿԱՅ

Clinique C O V O

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Յ. ՊՈՒՌՆԱԶԵԱՆ

107 Rue Lafayette, Paris (Xe)

Ամէն օր ժամը 2.30—7.30

Tél. Trudaine 29-04

Ուշադրութիւն

Առաջին անգամ ըլլալով լոյս տեսաւ Զէյթուն քաղաքը, իր չորս իշխանները եւ ընդհ. պատերազմի ընթացքին նահատակուող հերոսներուն մեծադիր նկարը, տակուն թուղթով եւ խնամուած աշխատութեամբ:

ԳԻՆ 4 ՖՐԱՆՔ

Փոստի ծախք չկայ, կ'ընդունինք Ֆրանսական դրոշմ: Մեծաքանակ գնումներու մասնաւոր զեղչ: Դիմել՝ M. Ezéguielian, 75 Ave. Berthelot, Lyon. *Փոխարժէքը բացարձակապէս կանխիկ է:*

Բ. ԱԲԳԱՐԵԱՆ

վկայեալ հիւանդապահ, նախկին տասնապետ հիւանդապահ Արեւելեան բանակին, 14 երկար տարիներու փորձառութեամբ կը խնամէ ամէն տեսակ հիւանդներ: *Մասաժ, վանտուզ, փիքիւր, փանսըման* եւայլն: վկայեալ աղքատներուն ձրի:

Հասցէ՝ 6 Rue Grégoire du Tours. Paris (6e).

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ

ԿԻՐԱԿՈՍ ՄՈՄՃԵԱՆԻ

«ԲԱՆԱԼԻ ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ ԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹԵԱՆ»

Ֆրանսերէն կարդալ եւ գրել կը սորվեցնէ՝ առանց ուսուցչի, դիւրըմբռնելի մեթոտով: կը պարունակէ կարեւոր ծանօթութիւններ եւ գիրերու աղիւսակ մը:

գին՝ 2 ֆրանք 50 սանդիմ

դիմել՝ G. Momdjianի, 48 Boite Postale, St. Chamond (Loire).

Կ'ուզուին *ժէռսէ գօմփէքսիօն ռոպերու* համար լաւ «անթըրըըընէօր»ներ: ներկայանալ՝ 20 Rue Bezons, Courbevoie (Seine).

Ծախու է *42.000 ֆրանք կանխիկ:* St. Antoine *Քամփանեը Փէրիէ թիւ 2, երկու յարկանոց քարաշէն տունը, հինգ սենեակ, մէկ նպարավաճառի խանութ, գեղեցիկ տեսարան եւ* լաւ օդ, *շրջապատուած քարաշէն պատով: Մանրամասնութեանց համար դիմել՝ վերոյիշեալ հասցէին կամ գրասենեակ* Յառաջ, *13 Րիւ տէ Տօմինիքէն, Մարսիլիա:*

ԻՐԱՒԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

E. STEFIKI

վկայեալ իրաւագէտ, քաղաքականգիտութեանց վարժարանէն:

106 Ave. Kléber, Paris (16e)

Հեռ. Passy 72.56

15 օրէն Ֆրանսա մտնելու իրաւունք (AFFIDAVIT) ձեռք կը բերէ, ինքնութեան թուղթեր կը հանէ:

կ'ընդունի ամէն օր (ի բացառեալ շաբաթ) կէսօրէ ժամը 4—7.

IMPRIMERIE - MASSIS - ÉDITIONS
208bis, Rue Lafayette Paris (10)

Le Gérant: E. SOUVIGNY

ԿԱՐԵՒՈՐ ԶԱՓԱՀԱՍՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

ՄՏԵՐԻՄ ԶՐՈՅՑՆԵՐ

ՍԵՌԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԻ ՄԱՍԻՆ (Պատկերազարդ)

գին՝ Ֆրանսա եւ գաղութները 30 ֆրանք

Միւս երկիրները 1 ½ տոլար

ԲԱՐԵՓՈԽՈՒԱԾ եւ ՃՈԽԱՑԱԾ

ԿԱԶՄԵՑ՝ ՓՂՇՏԱՑԻ

Դիմել՝ Յառաջի խմբագրատունը

ՍԷՆ ՄԻՇԷԼԻ ՀԱՅԿ. ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

1bis Rue Hautefeuille, PARIS (6e). Սէն-Միշէլի մէթրոյին

Յ. ԹՈՍՈՒՆԵԱՆ H. TOSSOUNIAN

Ամէն տեսակ արեւելեան եւ եւրոպական նպարեղէն, Առաջնակարգ ապուխտ, պուլղուր, քաշքավալ, ձէթ... եւայլն:

ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆ

ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ

Լաւագոյն յախճապակիէ եւ անմրցելի գիներով Արեւելեան *սուրճի եւ թէյի* գաւաթներու, թէյամաններու, ճէզվէներու զանազան սպասներու համար դիմել՝ միակ կեդրոնատեղի

Mlle E. PERRET

16, Rue Puvis de Chavannes, MARSEILLE

Ֆրանսայի ներքին գաւառներէ եղած ապսպրանքներ կատարուին ամենաարագ կերպով եւ մեծ խնամքով:

Թղթակցութիւն՝ Հայերէն և Ֆրանսերէն:

ԲԱՑՈՒԱԾ Է ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԵԾ ՍՐՃԱՐԱՆ-ՃԱՇԱՐԱՆ

ԴԱՆԻԷԼԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

31 Rue Voltaire, LYON, (Rue Mazenodի անկիւնը)

Ամէն տեսակ արեւելեան եւ եւրոպական կերակուրներ, անուշեղէններ եւ խմորեղէններ: Ոչ եւ է ժամու ունինք... ուած եւ քուշ պաշը շիշ քէպապ փիտէով: Ջուտ խա... պատրաստուած օղի, ամէն տեսակ ընտիր աղանդերներ տրուին առատօրէն եւ ձրի:

ՇԱԲԱԹ, ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՏՕՆ ՕՐԵՐ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ

Մեր նշանաբանն է առատութիւն, արագութիւն եւ ...րութիւն: փորձեցէք անգամ մը:

ՏՕՔԹ. **Յ. ՏԻՐԱՑ (ՏԻՐԱՑՈՒԵԱՆ)**

ՎԿԱՅԵԱԼ ՓԱՐԻԶԻ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՖԱՔԻՒԼԹԷԷՆ, (Licencié ès Sciences) նախկին Interne Hôpital des Enfants maladesի եւ մասնագէտ մանկանց եւ ներքին հիւանդութեանց

24, Rue des Grands Augustins, Paris (6e) Place St. Michel

Հիւանդ կ'ընդունի Գշ. Եշ. Ուր. և Շբ. օրերը, ժամը 1էն

Ինչպէս նաեւ մասնաւոր ժամադրութեամբ

Métro St. Michel *եւ* Odeon Tél. Littré 60..

ՏՕՔԹ. **Մ. Տ. ՆՈՐԱՅՐ**

ԿԸ ԴԱՐՄԱՆԷ ՆԵՐՔԻՆ, ԿԻՆԵՐՈՒ ԵՒ ՎԵՆԵՐ. ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

17, RUE LAMARTINE PARIS (9e) Tél. Trudaine ..

Մէթրօ՝ Cadet կամ Նօտ-Տամ N.-D. de Lorette

Ընդունելութիւն. ամէն օր ժամը 14-19, կիր. եւ տօն օրեր ...

ԲԱՑՈՒԱԾ Է

ՓՈՐՁԱՌՈՒ ԴԵՐՁԱԿ

Լ. ԳԱԶԱՆՃԵԱՆ ԴԵՐՁԱԿԱՏՈՒՆ

40 Rue de Provence, PARIS (9e)

Ուր պիտի գտնէք ընտիր կերպասներու վրայ ֆրանսական անգլիական եւ իտալական ձեւերով օժտուած անմրցելի ... եւ խնամուած կար:

ԳՆԱՀԱՏՈՒԱԾ ՀԱՅ ԵՒ ՕՏԱՐ ՀԱԳՈՒՍՏԻ ՍԻՐԱՀԱՐՆԵՐԷՆ

ԶԱՆԱԶԱՆ ՆՈՐ ԳԻՐՔԵՐ

կարմիր աստղի տակ 30, Սիդոննա 12, Աւազակապետ..., Ալիսի սիրահարը 15, Միրանուշ 15, Ճէք (790 էջ, կազմուած...) Սիրային ոճիր մը 12, Յարութիւն (Թոլսթոյ, 610 էջ) 50, Նիքին ուխտաւորները 9, կին, խաղ եւ գինի 12, կարմիր ... 10, Լեռան ոգին 15, Մացառներուն մէջ (2 հատոր) 25, Գոնսթանթէն 10, Երուսաղէմը Տարլէքարլիի մէջ 10, Լէսքօ 15, Սիրոյ խորանին առջեւ 4, Հին Աստուածներ ... լամէ 4, Ապերախտ գրագիրը 4, Տարապախտ ուսանողը 5, Բէտտին հօճա 17.50, Պէքրի Մուսթաֆա 5, Քէօր օղլու ... Ճեպընթաց նորածինը 2, Բիւբեղեայ խիցը (294 էջ) 10, Ղարիպ եւ Շահ Սէնէմ 7, Աշըգ Քէրէմ 7, Շահ Իսմայիլ 5, Սիանոս 2, Մահացու սէր 3, Մակաբոյծ 5, Օթէլլօ 10, Հաշ... Ֆրանս. խօսակց. 6, 8 եւ 10, Երազահաններ 5, 10, եւ 12, ...ռաններ՝ 3, 5, 6, 10, 12.50, 25 եւ 30, Հայաստանի մեծ ... 20, ինչպէս նաեւ հին կամ նոր ամէն տեսակ գիրք: Պահանջ... մեր գրացուցակը եւ ընտրեցէք ձեր նուէրցու գիրքերը: ...թիւններու եւ գրադարաններու մասնաւոր զեղչ:

ՆՈՒԷՐ.— 25 ֆր.է աւելի գիրք առնողին 5 ֆր.ի գիրք կը տրուի, 50 ֆր.է աւելիին 10 ֆր.ի, 100 ֆր.է աւելիին 15...

Դիմեցէք՝ L. Mozian, 51 Bld. Auguste Blanqui, Paris

ՀԱՅԿ. ԲՈՒԺԱՐԱՆ - POLYCLINIQUE de BELLEVILLE

Տէր եւ Տնօրէն՝ ՏՕՔԹ. ԳՐԳՈՅԵԱՆ

29, Rue (Place) des Fêtes, Paris. XIX. Tél. Nord 96-..

Բաց է ամէն օր, ուր շատ մը մասնագէտ բժիշկներէ կը ... ամէն տեսակ ներքին եւ վեներական հիւանդութիւններ: Աչքի ... գէտը կ'ընդունի Գշ., Եշ. եւ Շաբաթ օրերը ժամը 3—5: ... կոկորդի ու ականջի մասնագէտը ամէն Երեք. եւ Շաբաթ օրերը 1—3: ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺը ամէն օր ժամը 9էն 19: Կիրակի 9—12:

ՏՕՔԹ. **Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ**

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ ՄՈՐԹԱՅԻՆ ԵՒ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

126, Rue du Faubourg St. Denis

Metro : Gare de l'Est Téléphone : Nord 84-0..

Ընդունելութեան ժամեր՝ Ամէն օր 2.30-7.30 - կիրակի եւ տօն օրեր ...

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

Դ. ՏԱՐԻ Թիւ 698

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ԳԻՆ՝ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԲԱԺԱՆԵՑԻՆ

	3 ամս.	6 ամս.	Տար.
ՖՐԱՆՍԱ	35 ֆ.	70 ֆ.	140 ֆ.
ԱՆԳԼԻԱ	20 շլ.	40 շլ.	
ԵԳԻՊՏՈՍ	»	»	
ԻՏԱԼԻԱ	250 ֆրանք		
ԱՄԵՐԻԿԱ	6 տլ.	10 տլ.	
ԵՒՐՈՊԱ	100 ֆ.	200 ֆ.	

"HARATCH"

Խմբագիր՝ ՇԱՒԻԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Directeur-Propriétaire : SCHAVARSCH MISSAKIAN

Rédaction & Administration
Խմբագրութիւն : 208 bis, Rue Lafayette PARIS (10e)

TÉLÉPHONE : NORD 57-82

MÉTRO LOUIS-BLANC ou JAURÈS

Հասցէի փոփոխութեան համար պէտք է վճարել 2 ֆրանք

ՈՒՐԲԱԹ 13 ՅՈՒԼԻՍ 1928

13 JUILLET 1928

ԱՐԿՈՒԻ ԽՕՍՔ

ՆՈՐ ԽԱՂԵՐ ՓՐՏԱԿԱՆ ՃԱԿԱՏԻ ՎՐԱՅ

Թուրք թերթերը խանդավառ նկարագրութիւններ կը հրատարակեն Արեւելեան Նահանգներու մալ զպանին պատրաստութիւ։ Սիրալի՛ր ընդունելութիւններ, հայրական խրատներ, ազգաբնորոգում, եւայլն, եւայլն։ «Շէյխ Սայիտի եղբայրներն ալ իմաւորողներուն մէջ էին...»։

Քաղաքականութիւն մը, որ արդէն սկսած է պտուղներ տալ։

Չէ՞ որ կարգ մը ցեղապետներ և շէյխեր «նձնատուր եղան», նաև ուրիշներ ալ յարմար առիթի կը սպասեն։

Թակարդը ձգուած է, եւ էնկիւրի կը ճգնի կարելի եղածին չափ շատ մարդ որսալ մինչեւ օգոստոս 14, երբ կը լրանայ հնդհանուր ներման նոր պայմանաժամը։ «Օգտուեցէ՛ք առիթէն, աշխատեցէք հարստանալ, տունի - տեղի, լծկանի տէր դառնալ եւ շէնցնել ձեր բոյները»։

Դիւրի՞ն է դիմանալ այս փորձութեան, մանաւանդ զանգան շէյխերու եւ ցեղապետներու համար, որոնք տարիներով ղրկուած են հարստութեան եւ վայելքի մէջ...։

Ստոյգ տեղեկութիւններու համաձայն, քէմալական կառավարութիւնը այժմ իր ուշադրութիւնը կեդրոնացուցած է Ուրֆայի շուրջը եւ Միջագետքի սահմանին վրայ։ Երկու կէտեր, որ լուրջ մտահոգութիւն կը պատճառեն։

Ուրարատը՝ կարեւոր խարիսխ մըն է Քիւրտերու ռազմական գործողութեանց համար, ինչպէս Տէրսիմը։ Մէկ տարիէ ի վեր, Թուրքերը ամէն միջոց կը փորձեն, զայն նուաճելու համար։ Հնցեալ աշնան կռիւներէն յետոյ, որոնք վերջացան Թուրքերու յաղթութեամբ, որոշ հանդարտութիւն կը տիրէ. բայց էնկիւրի անգիտա չէ։ Մանաւանդ որ, այդ անմատչելի բարձունքներուն վրայ թառած են ոչ թէ սովորական ցեղապետներ, այլ մահը սչէք առած ռազմիկներ։ Ամէնոր պարզեւներ խոստացուած են, հարուստ վարիչները մեռած կամ ողջ բռնելու համար։ Հրապուրիչ առաջարկներ եղած են, որպէսզի անձնատուր ըլլան։ Խրատացուցած են պաշտպանութեան օղակը, որպէսզի զրկուին պարէնէ ռազմանիւթէ։

Բոլորը անօգուտ։ Միջնաբերդը կը դիմադրէ ու կը դիմանայ։

Միւս կողմէ — նորօրինակ պարագայ — խորհրդային վարիչները սկսեր են լրջօրէն հետաքրքրուիլ այս խարիսխով, եւ յատկապէս քրտական շարժումով։

Ծանօթ է որ, մինչեւ հիմա կարմիրները չափազանց չկամ, ոչ իսկ թշնամական ընթացք բռնած էին քրտական շարժման դէմ։ Անոնք ուրախութեամբ ողջունեցին Շէյխ Սայիտի ապստամբութեան չախչախումը, «քաղարի Թուրք ասկեաբների» ձեռքով, ինչպէս ծափահարեցին, իր ատենին, Փոքր Ասիոյ եւ Կիլիկիոյ կարպուումը։ Հետեւելով կեդրոնի ազդանշանին, հայատառ կամ հայանուն Թուրմակներն ալ փառաբանութեան երգեր հիւսեցին։

Իսկ հիմա նոր պատմութիւն։

Անցեալ Ապրիլ 25ին, Թիֆլիսի «Զարիա Վոստոկա» օրաթերթը, որ Անդրկովկասի կեդրոնական օրկանն է և Թարգմանը Ստալինի շուրջը եւ Միջագետքի սահմանին վրայ։ երկու կէտեր, որ լուրջ մտահոգութիւն կը պատճառեն։

Ուրարատը՝ կարեւոր խարիսխ մըն է Քիւրտերու ռազմական գործողութեանց համար, ինչպէս Տէրսիմը։ Մէկ տարիէ ի վեր, Թուրքերը ամէն միջոց կը փորձեն, զայն նուաճելու համար։ Հնցեալ աշնան կռիւներէն յետոյ, որոնք վերջացան Թուրքերու յաղթութեամբ, որոշ հանդարտութիւն կը տիրէ. բայց էնկիւրի անգիտա չէ։ Մանաւանդ որ, այդ անմատչելի բարձունքներուն վրայ թառած են ոչ թէ սովորական ցեղապետներ, այլ մահը սչէք առած ռազմիկներ։ Ամէնոր պարզեւներ խոստացուած են, հարուստ վարիչները մեռած կամ ողջ բռնելու համար։ Հրապուրիչ առաջարկներ եղած են, որպէսզի անձնատուր ըլլան։ Խրատացուցած են պաշտպանութեան օղակը, որպէսզի զրկուին պարէնէ ռազմանիւթէ։

Բոլորը անօգուտ։ Միջնաբերդը կը դիմադրէ ու կը դիմանայ։

Միւս կողմէ — նորօրինակ պարագայ — խորհրդային վարիչները սկսեր են լրջօրէն հետաքրքրուիլ այս խարիսխով, եւ յատկապէս քրտական շարժումով։

Ծանօթ է որ, մինչեւ հիմա կարմիրները չափազանց չկամ, ոչ իսկ թշնամական ընթացք բռնած էին քրտական շարժման դէմ։ Անոնք ուրախութեամբ ողջունեցին Շէյխ Սայիտի ապստամբութեան չախչախումը, «քաղարի Թուրք ասկեաբների» ձեռքով, ինչպէս ծափահարեցին, իր ատենին, Փոքր Ասիոյ եւ Կիլիկիոյ կարպուումը։ Հետեւելով կեդրոնի ազդանշանին, հայատառ կամ հայանուն Թուրմակներն ալ փառաբանութեան երգեր հիւսեցին։

Իսկ հիմա նոր պատմութիւն։

*Անցեալ Ապրիլ 25ին, Թիֆլիսի «Զարիա Վոստոկա» օրաթերթը, որ Անդրկովկասի կեդրոնական օրկանն է և Թարգմանը

ՀՏՈՑ ՄԸ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԴԵՊ

Ա. ԻՐՄԸՆԸ

— Չգի՛ր, բարեկամ, սրբեցուր ձեր արտասուքները։ Տեսնենք ինչպէ՞ս պատմես մեզ Ձեր ճամբորդութեան մասին։

Ես ալ սրբեցի աչքերուս վրայ հոսող արցունքները եւ սկսայ պատմել։

Ձմեռուան ցուրտ գիշեր մըն էր։ Ես ալ ուրիշ ճամբորդներու հետ կը գտնուէի Ռուսիոյ սահմանագլուխ Ալեքսանդրապոլ կոչուած գիւղաքաղաքին մէջ։ Ամէնքս ալ կը սպասէինք, որ ճամբորդական կառքերը պատրաստ ըլլան, որպէսզի կարենանք շարունակել մեր ճամբան։ Ես կը սպասէի Թիֆլիսէն եկող կառքին, որ ինծի համար պատրաստ էր կեցած։ Ուրիշ ճամբորդներ ալ կը սպասէին Կարսէն եկող կառքերուն։

Ալեքսանդրապոլ կը գտնուի Ռուսիոյ եւ Թուրքիոյ սահմանագլուխը։ Ռուսիոյ կողմէն ամէն ճամբորդ կը քննուի, թէ ան ինչ նպատակով կ՚երթայ Թուրքիա։ Ես ալ քննուեցայ։ Ինծի հարցուցին, թէ ինչո՞ւ կ՚երթամ Թուրքիա։ Ես ալ պատասխանեցի, որ կ՚երթամ Պոլիս, որպէսզի հոն տեսնեմ Ս. Էջմիածնի Տեսուչ Գերապատիւ Տ. Մատթէոս Արքեպիսկոպոս Իզմիրլեանը, որ Պոլսոյ մէջ կը գտնուի իր գործերուն համար։ Ես ալ քննուեցայ։ Ինծի հարցուցին, թէ ինչո՞ւ կ՚երթամ Պոլիս, որպէսզի հոն տեսնեմ Ս. Էջմիածնի Տեսուչ Գերապատիւ Տ. Մատթէոս Արքեպիսկոպոս Իզմիրլեանը, որ Պոլսոյ մէջ կը գտնուի իր գործերուն համար։ Ես ալ քննուեցայ։ Ինծի հարցուցին, թէ ինչո՞ւ կ՚երթամ Պոլիս, որպէսզի հոն տեսնեմ Ս. Էջմիածնի Տեսուչ Գերապատիւ Տ. Մատթէոս Արքեպիսկոպոս Իզմիրլեանը, որ Պոլսոյ մէջ կը գտնուի իր գործերուն համար։ Ես ալ քննուեցայ։

Ես ալ սրբեցի աչքերուս վրայ հոսող արցունքները եւ սկսայ պատմել։

Ձմեռուան ցուրտ գիշեր մըն էր։ Ես ալ ուրիշ ճամբորդներու հետ կը գտնուէի Ռուսիոյ սահմանագլուխ Ալեքսանդրապոլ կոչուած գիւղաքաղաքին մէջ։ Ամէնքս ալ կը սպասէինք, որ ճամբորդական կառքերը պատրաստ ըլլան, որպէսզի կարենանք շարունակել մեր ճամբան։ Ես կը սպասէի Թիֆլիսէն եկող կառքին, որ ինծի համար պատրաստ էր կեցած։ Ուրիշ ճամբորդներ ալ կը սպասէին Կարսէն եկող կառքերուն։

Ալեքսանդրապոլ կը գտնուի Ռուսիոյ եւ Թուրքիոյ սահմանագլուխը։ Ռուսիոյ կողմէն ամէն ճամբորդ կը քննուի, թէ ան ինչ նպատակով կ՚երթայ Թուրքիա։ Ես ալ քննուեցայ։ Ինծի հարցուցին, թէ ինչո՞ւ կ՚երթամ Թուրքիա։ Ես ալ պատասխանեցի, որ կ՚երթամ Պոլիս, որպէսզի հոն տեսնեմ Ս. Էջմիածնի Տեսուչ Գերապատիւ Տ. Մատթէոս Արքեպիսկոպոս Իզմիրլեանը, որ Պոլսոյ մէջ կը գտնուի իր գործերուն համար։ Ես ալ քննուեցայ։ Ինծի հարցուցին, թէ ինչո՞ւ կ՚երթամ Պոլիս, որպէսզի հոն տեսնեմ Ս. Էջմիածնի Տեսուչ Գերապատիւ Տ. Մատթէոս Արքեպիսկոպոս Իզմիրլեանը, որ Պոլսոյ մէջ կը գտնուի իր գործերուն համար։ Ես ալ քննուեցայ։

Ես ալ սրբեցի աչքերուս վրայ հոսող արցունքները եւ սկսայ պատմել։

Ձմեռուան ցուրտ գիշեր մըն էր։ Ես ալ ուրիշ ճամբորդներու հետ կը գտնուէի Ռուսիոյ սահմանագլուխ Ալեքսանդրապոլ կոչուած գիւղաքաղաքին մէջ։ Ամէնքս ալ կը սպասէինք, որ ճամբորդական կառքերը պատրաստ ըլլան, որպէսզի կարենանք շարունակել մեր ճամբան։ Ես կը սպասէի Թիֆլիսէն եկող կառքին, որ ինծի համար պատրաստ էր կեցած։ Ուրիշ ճամբորդներ ալ կը սպասէին Կարսէն եկող կառքերուն։

Ալեքսանդրապոլ կը գտնուի Ռուսիոյ եւ Թուրքիոյ սահմանագլուխը։ Ռուսիոյ կողմէն ամէն ճամբորդ կը քննուի, թէ ան ինչ նպատակով կ՚երթայ Թուրքիա։ Ես ալ քննուեցայ։ Ինծի հարցուցին, թէ ինչո՞ւ կ՚երթամ Թուրքիա։ Ես ալ պատասխանեցի, որ կ՚երթամ Պոլիս, որպէսզի հոն տեսնեմ Ս. Էջմիածնի Տեսուչ Գերապատիւ Տ. Մատթէոս Արքեպիսկոպոս Իզմիրլեանը, որ Պոլսոյ մէջ կը գտնուի իր գործերուն համար։ Ես ալ քննուեցայ։ Ինծի հարցուցին, թէ ինչո՞ւ կ՚երթամ Պոլիս, որպէսզի հոն տեսնեմ Ս. Էջմիածնի Տեսուչ Գերապատիւ Տ. Մատթէոս Արքեպիսկոպոս Իզմիրլեանը, որ Պոլսոյ մէջ կը գտնուի իր գործերուն համար։ Ես ալ քննուեցայ։

ՍԱՆԱՍԱՐԵԱՆ ՀՈՂՎԱԾՔԻ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻՆ Ա. ՇՐՋԱՆԸ

Այս դասընթացքը, որուն ձեռնարկեցաւ շատ համեստ ու անշուքակի, բոլորից իր առաջին տարին։

Ցարդ գոյ, Սանասարեան, Ջ. Ե. Գարդգոյ, Հայրենիք եւ Բժշկ. Միութեանց ներկայացուցիչներէն ազմուած ընդհ. ժողովը, անցեալ տարի կ'ընտրէր եօթը անդամէ հաստատուած վարչութիւնը։ Իսկ յաձրիժագնելու համար մեծ բարեարին յիշատակը, ժողովը կ'որոշէր ընդհանարկը կոչել «Սանասարեան ազգային Համալսարան», որուն համար Սանասարեան միութիւնը կը ստանձնէր նիւթական ոգին մեծագոյն մասը։

Համալսարանը դեկտեմբերին կսած դասաւանդութիւնները շաունակց մինչեւ ցունիս, աւարտելով իր առաջին շրջանը։

Ան ջերմ աշխատակցութիւնը որ սիրայօժար եւ լրջօրէն բերին ասախօսները եւ մանաւանդ ակերտներու սերտ կապակցութիւն յոյս կը ներշնչէին թէ այս փորձը Համալսարանի վարչութիւնը կրնայ աւելի լայն ասպարէզ տալ իր գործին։

Ցիսուն հասնող արձանագրսած ուսանողութենէ մը միջին աշուով երեսուն ուսանող ներկայ էն ղած է ամէն մէկ դասախօսութեան։ Դասախօսած են փրոֆէսօրներ Ադոնց (Հին Հայոց պատմութիւն) եւ Ղազիկեան (ջրաերկին ախտաբանութեան հիմքերը), Պ. Մ. Նաթանեան (Ընդհանուր պատմութիւն եւ Հայերէն լեզու) եւ Մ. Տէր-Ոհանեան (Ցոմարակալութիւն)։

Համալսարանի վարչութիւնը երեւ նախնական փորձ ստեղծեց եւ (Հինգշաբթի կէսօրէ յետոյ) ասուոր Հայերէնի դասեր։

Վարչութիւնը լայն ծրագիր ը ունի իր սեղանին վրայ եւ յարդ շրջանին համար որոշած է ասախօսութիւններուն վրայ աձնել առողջապահական եւ ծնական գիտելիքներ (մեքեգործութիւն եւլն.)։ Անշուշտ Փարիզի գաղութը չպիտի զլանայ աջակցելու, այս նոր զոհութիւնը թեթեւցնելու համար։ Տեղեկութիւններ ստանալու համար աջակցելու համար դիմել՝ Յարութիւնեանի, 21 Rue Cam-n, Paris.

Թ.

Կարդացէք եւ Տարածեցէք «ՅԱՌԱՋ»Ը

ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Քանի մը օրէն, ամբողջ Ֆրանսայի մէջ, շաբաթ մը կը նուիրուի մանուկներու պաշտպանութեան գործին, ու փարիզի մէջ կը գումարուի միջազգային համաժողով մը, որ պիտի ուսումնասիրէ մանուկներու պաշտպանութեան լաւագոյն եւ էն արդու միջոցները։ Այս առթիւ աւելորդ չըլլար ակնարկ մը նետել այդ ուղղութեամբ կատարուած ձիգերուն վրայ։

Ֆրանսայի մէջ, այս նպատակով կազմուած ընկերութիւններէն ամէնէն հինը որ ամէնէն մեծ ծառայութիւնները մատուցած է, մանուկներու պաշտպան ընկերակցութիւնն է։ Կեդրոնը հաստատած է փարիզի մէջ, բայց գաւառներու մէջ ալ ճիւղաւորուած է։

Կազմուած 1865ին, զգմկ նպատակ ընտրած է՝

1— Ցոյց տալ մայրական դիւկուի առաւելութիւնները, ժոր, տղուն եւ մարդկային ընկերութեան օգուտներուն տեսակէտով։

2— Ծննդեան առաջին օրէն իսկ, մանուկները պաշտպանել բոլոր այն վտանգներուն դէմ, որոնց կ'ենթարկուին, երբ հեռուները բնակող ստնտուներու կը յանձնուին։ Այս կերպով, ծնողքները չեն կրնար իրենց նորածինները աչքի առջեւ ունենալ եւ հսկել անոնց առողջութեան վրայ։

3— Ինչ պայմաններու մէջ ալ գտնուին անոնք, մանուկները պաշտպանել լքումի, անփութութեան, վատ խնամքներու, նաեւ ծնողքներու եւ պաշտպաններու անբարոյական օրինակներուն դէմ։

4— Ժողովրդականացնել եւ տարածել ընտանիքներու մէջ մանուկներու բարոյական եւ մարմնական առողջապահութեան սկզբունքները, եւ հոգւով ու մարմնով առողջ ապագայ սերունդներ պատրաստելու համար, դիւրացնել անոնց կիրարկումը։

Այս ընկերութիւնը իր նպատակին հասնելու համար, կը շահագործէ ամէն միջոց, որ երկար գործունէութեան մը փորձառութիւնը կը թելադրէ իրեն։

1— Կը ջանայ կարելի եղածին չափ կատարեալ հսկողութիւն մը կազմակերպել ստնտուներուն եւ անոնց յանձնուած մանուկներուն վրայ։

2— Հանրային երախտագիտութեան կ'արժանացնէ բոլոր այն ստնտուները որոնք խղճմտօրէն կը կատարեն իրենց պարտքը եւ արդարութեան կը յանձնէ անոնք որ վատ խնամքներով ու յոռի վարմունքով կը խոշտանգեն մանուկները։

3— Կը քաջալերէ եւ իր կողմէն ալ կը հետապնդէ մանկական հարցերու ուսումնասիրութիւններ։

1865էն ի վեր, այս ընկերութիւնը կը գործէ իր ծրագրին համեմատ, հետզհետէ ընդարձակելով իր գործունէութիւնը եւ ազդեցութեան սահմանները։ Ունի կից «կանանց կոմիտէ» մը ձրի կը բաժնէ օրրան, խանձարուր, գգնոցներ աղքատ մանուկներուն եւ նորածիններուն, եւ ամէն շաբաթ, ամանց մայրերուն միջոցը կուտայ թարմ միսով անանելու։ Այս բաշխութիւները կը կատարուին «պէլվիլի կաթիլ մը կաթ»ի հիմնարկութեան մէջ, ամէն ամսու վերջը, փարիզի աչ գետափի բնակչութեան համար, եւ սէն Սիւլփիսի թաղապետարանին մէջ՝ ձախ գետափի բնակչութեան համար։

ԳԱՂՔԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՀԱՐՑԸ ԵՒ ԱԶԳԵՐՈՒԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ

Ծանօթ է թէ պատերազմի եւ յեղափոխութեան վաղորդայնին ինչ ծանր հարցեր երեւան եկան հայ եւ ռուս գաղթականներու օգնութեան առթիւ։ Ազգերու Դաշնակցութիւնը եռանդուն կերպով զբաղած է այս հարցերով եւ շնորհիւ տքթ. Նանսէնի եւ Աշխատանքի Միջազգային Գիւտնին, շատ պահանջներ գոհացում ստացան։ Աշխատանքները դիւրացան շնորհիւ Նանսէնեան դրոշմաթուղթերու վաճառումին եւ մէկ քանի կառավարութիւններու բացած վարկին։

Ուրիշ պետութիւններ իրենց մասնակցութիւնը բերին, դիւրացնելով գաղթականներու տեղաւորումը իրենց երկրին մէջ։

Լուծելի առաջին խնդիրը էապէս ժարդասիրական էր, առաջին օգնութեան գործ մը։ Պէտք էր ապրեցնել արմատախիլ բազմութիւններ, որոնք ամէնէն մեծ թշուառութեան մէջ կը գտնուէին, պէտք էր անոնց հալածելի գործ մը—հոգ չէ թէ ժամանակաւոր—, որ անոնց թոյլ տար ապրիլ։

Այս առաջին գործը լաւ վերջանալու վրայ է ներկայիս, այս վերջերս, քանի մը անգամներ խօսքը եղաւ փակելու գաղթականներու տեղաւորման սպասարկութիւնը։ Նման քայլ մը թերեւս կանխահաս պիտի ըլլար, եթէ նկատի առնենք կեդրոնական եւ արեւելեան Եւրոպայի զանազան երկիրները գտնուող գաղթականները, որոնք տրամադրութիւն կը յայտնեն երթալ հո՛ն ուր կրնան ապրուստի լաւագոյն եւ կայուն պայմաններ գտնել, ըլլայ Եւրոպա, ըլլայ ուրիշ տեղ։

Բայց ամէն անցնող տարիի հետ նոր խնդիրներ կը ծագին։ Այս գաղթականներէն շատերը, չեն կրնար վերադառնալ իրենց երկիրը, քանի որ իրենց կառավարութիւնը կը զրկէ զիրենք հոն հաստատուելու իրաւունքէն։ կարելի չէ անոնց պարտադրել որ ընդունին հպատակութիւնը այն երկրին ուր կը բնակին, նոյնիսկ եթէ հպատակութեան փոփոխութիւնը դիւրին ըլլայ։

Անոնց յատուկ կանոնադրութիւն մը ստեղծելու անհրաժեշտութիւնը կը շեշտուի ուրեմն սաստկօրէն։

Ի նպաստ անոնց ցարդ կիրարկուած ընդհանուր միակ գործը եղաւ «Նանսէնեան անցագիր» կոչուած ինքնութեան վկայագրերու հաստատումը։ Ակնկիզատ ալլազան ուրիշ գործերու համար, երկրին համաձայն, անոնք ենթարկուած են զանազան վարչական կարգադրութիւններու ինչ որ անպատեհութիւն. ներէ զուրկ չէ։ Այս պատճառով է որ Ազգերու Դաշնակցութիւնը իր 8րդ նիստին մէջ, որդեգրեց որոշում մը, որով գաղթականներու բարձր կոմիսարութիւնը կը հրաւիրէ խորհրդակցութիւն մը ունենալ, գաղթականներու իրական կացութեան վերաբեր. եալ օրինագիծ մը պատրաստելու համար։

Խորհրդակցութիւնը տեղի ունեցած է ժընեւի մէջ Յունիս 28ին։ Տեղեկութիւններ պիտի տանք տրուած որոշումներուն մասին, որոնք մէկ միլիոնէ աւելի գաղթականներ կը շահագրգռեն եւ այս իսկ պատճառով մեծ կարեւորութիւն կը ստանան։

«L'Amitié Française»

ՆՈՐ ԲՆԱԿԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ՇԻՆՈՒԹԻՒՆԸ

Աշխատանքի նախարար Լուշէօրի կողմէ պատրաստուած բնակարաններու շինութեան օրինագիծը արդէն քուէարկուեցաւ ու վերջնապէս վաւերացուեցաւ խորհրդարանին կողմէ։

Բայց կառավարութիւնը հարկ պիտի կարենայ 1929ի սկիզբները միայն ձեռնարկել իր ծրագրին իրագործման, որովհետեւ, առնուազն վեց ամսուան պէտք ունի նախապատրաստական աշխատանքները լրացնել կարենալու համար։

Այս առթիւ Աշխատանքի նախարարը յայտարարած է.

—Օրէնքը չի պահանջեր հանրային վարչական կանոնադրութիւն մը, բայց այդ միջոցին, պատրաստուելու վրայ են շարք մը կանոններ որոնք պիտի ճշդեն օրէնքին կիրարկումին գործնական պայմանները։

Պիտի ուսումնասիրենք Ամերիկայի, Գերմանիոյ, Անգլիոյ մէջ գործադրուած եղանակները եւ պիտի ջանանք մեր սովորութիւններուն եւ ճաշակներուն համեմատ շինութեան լաւագոյն եղանակը որդեգրել։»

ՄԱՐԶԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔ

Հ. Մ. Ը. Մ.Ի ՓԱՐԻԶԻ ԽՈՒՄԲԻՆ ԲԱԺԱԿԻ ՄՐՑՈՒՄԸ

Ցուլիս 14ի տօնական օրերուն առիթով, «Ցուագի լը Ռուա»յի մէջ տեղի պիտի ունենան 6 ֆոգինոց բաժակի կարեւոր մրցումներ։ Այս առիթու կազմակերպիչ միութեան կողմէ փարիզի մասնաձիւղը հրաւիրուած է մասնակցելու իր երեք խումբերով։

Այս մրցումները որ տեղի կ'ունենան ամէն տարի ցուլիս 14ի եւ 15ի օրերուն, կազմակերպուած է S. C. Choisy - le - Roiի կողմէ։ Մրցումներուն պիտի մասնակցին քան միութիւններ, երեքական խումբերով։ Շազար հինգ հարիւր ֆրանք արժէքով բաժակ մը տրամադրած է իրենց նախագահ մեծահարուստ Gaston Delys, հետեւեալ պայմաններով.— ցաղթական խումբը պիտի շահի բաժակը միայն մէկ տարուան համար, իսկ վերջնապէս կը շահի այն խումբը որ յաղթական պիտի հանդիսանայ երեք անգամ՝ շարունակաբար տարուէ տարի տեղի ունենալիք նոյն բաժակի մրցումներուն։

փարիզի շրջանի Հ. Մ. Ը. Մ.ի մասնաձիւղերուն միջեւ ցունիս 10ին տեղի ունեցած բաժակի մրցումներուն փարիզի մասնաձիւղը բաժակը շահելէ վերջ, ետդանակը փակուած յայտարարելով մինչեւ հիմա չէր մասնակցած նման մրցումներու։ բայց նկատի ունենալով այս մրցումներուն միջազգային բացառիկ հանգամանքը եւ իրեն ուղղուած մասնաւոր հրաւէրը, որոշած է մասնակցիլ հետեւեալ կազմով.— բերդապահ՝ Վիչէն Յաքաեան, յետսապահ՝ Ռուբէն Շահմիրեան, միջնապահ՝ Շրանտ Գալֆաեան, երուանդ Խորասանճեան, յառաջապահներ՝ Ալատուր Պաղտասարեան, Սարգիս Կարապետեան եւ Տաճատ Ֆօփալեան։ փարիզի Հ. խումբին եօթը լաւագոյն խաղացողները այդ օրը երեւան պիտի բերեն իրենց իսկական կարողութիւնը եւ նուրբ ու գեղեցիկ խաղերով կարելի պիտի ընեն, փափաքուած յաջողութիւնը ձեռք բերելու։

Գ. Գասապեան

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՆԱԽԱՆՁԻ ՀԵՏԵՒԱՆՔՈՎ.— Ընցած օր, ժամը 7ի տաեն սէն Ժորժ փողոցը բնակող երիտասարդ կին մը, դանակի հինգ հարուածներով ծանրօրէն վիրաւորեց իր ամուսնին սիրուհին։ Վիրաւորը հիւանդանոց փոխադրուեցաւ, իսկ ոճրագործ կինը ձերբակալուեցաւ ու բանտ տարուեցաւ։

ՃԱՄԲՈՒԻՆ ՎՐԱՑ.— Ընցած առտու կանուխ, սէն Ցրնիի մօտերը, բաց դաշտի մը մէջ ծանրօրէն վիրաւոր գտնուեցաւ Լուի Սիրիէ 62 տարու, ինքնաշարժի վարիչ։ Գլխուն վրայ խոր վէրք մը ստացած էր եւ արդէն կը սկսէր ոգեվարիլ Իր վարած ինքնաշարժը լքուած էր ճամբուն վրայ։

Մինչդեռ վիրաւորը հիւանդանոց կը փոխադրէին, տեղին ոստիկանապետը անմիջապէս քննութեան ձեռնարկեց։ Զօհին թուղթերը եւ դրամապանակը գողցուած էին։

Քննութիւնը երեւան հանեց թէ փարիզի փլաս պլանշէն երկու հոգի հեծած են իր կառքը սէնցրնի երթալու համար։ Ճամբան կառքը կեցնելով, յարձակած են մարդուն վրայ եւ անոր գանկին ուժգին հարուած մը իջեցնելէ յետոյ, կողոպտած ու պայն ձգած են բաց դաշտին մէջ։

Քանի մը օր առաջ ալ, նման դէպք մը պատահած էր։ Կը կարծուի թէ ոճրին հեղինակները նոյն անձերն են։

ԴԱՏԱԿԱՆ ԳԱՑԹԱԿՂՈՒԹԻՒՆ ՄԸ.— Ֆրանսայի դատական նախարարութիւնը կարգ մը բողոքներ ստացած էր, օտարներու ամուսնալուծման մասին եւ Փետրուարին, քննութիւն մը հրամայած էր։ քննութիւնը հաստատած է որ, դատական կարգ մը պաշտօնեաներ, մեծ դիւրութիւններ կուտային օտարներուն, եւ մանաւանդ Ամերիկացիներուն, երբ այս վերջինները դատարան կը դիմէին ամուսնալուծումի ստանալու համար։

Օտարները եւ մանաւանդ Ամերիկացիները որոնք Ֆրանսայի մէջ դիւժում կ'ընեն կարճ ժամանակի մէջ ամուսնալուծուելու համար, պարտաւոր են դատարան ներկայացնել վաւերագիր մը, որով հաստատեն թէ՝ պատճառները զորս ցոյց կուտան ամուսնալուծման համար, ընդունելի են իրենց երկրին օրէնքով, ինչպէս նաեւ Ֆրանսայի մէջ՝ բնակութեան վկայագիր մը։ Շատ խիստ հաշտարար դատաւոր մը նշանակուած էր, դիմողները հաշտեցնելու համար, որմէ յետոյ, հաշտութիւնը երբ վիժէր, գործը կ'իյնար դատարան։ Բայց հակառակ հաշտարար դատաւորին խստութեան, ամուսնալուծման դատերը դիւրաւ կը լուծուէին, դատարանին մէջ։ Գաղտնիքը երեւան ելաւ քննութեան ընթացքին, եւ պարզուեցաւ որ կարգ մը պաշտօնեաներ, վարձատրութեան փոխարէն, մատ կը խաղցնէին թղթածրարներուն մէջ, եւ նպաստաւոր վճիռ ձեռք բերելու կը նպաստէին։

Բոլոր զեղծարարները պատիժի ենթարկուած են։

''ՅԱՌԱՋ,,Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (43)

ԼԱԶԱՐԻՆԱՅԻ ՈՃԻՐԸ

ԷՄՄԱՆՈՒԷԼ

Վերջին ժամանակները, զարձալի իրողութիւն մը պատահեցաւ։ Այս աղջիկը որ բերնէն կաթ չէր հաներ, իր մօտ կանչեր դրացուհի մը, ծերուկ Օրսան, որ ձեռքը բռներ էր, հետը խօսեր, եւ այժ՝ դրան առջեւ, երբ Սեմավրոս տունն էր, ու ինք գիտեր թէ իր կեսրայրը չէր սիրեր տեսակ ընկերակցութիւնները, նոյնիսկ երբ ճամբան այս կողմերէն հանդիպէր, կը գոչաներ անկէ։

Վերջապէս, շահեկան մանրամասնութիւն մը որ գիւղին մէջ կան մարդ գիտէր, թէ Սեմավրոս Մուրտուրիս չէր սիրեր մանուկները տեսնել իր տան մէջ։ Արդ, ինչն, զանոնք կ'ընդունէր, հո՛ն կը քաշէր։ Իսկ Սեմավրոս կը զգար թէ ան այսպէս գործելով, վատահ էր թէ դիտողութիւն չպիտի լսէր, քանի որ պարտականութիւն մը կատարած ըլլալու երեւոյթն ունէր։

Ահա թէ ինչո՞ւ Ընկերոջի երեք պզտիկները չէին ստած կոստին եւ կոստանդինը վստահեցնելով թէ լաւ պիտի ընդունուին, Միրեթին մեր ճամբորդներուն աւելի լաւ ընդունելութիւն մը ըրաւ, զանոնք ընդունեց գգուանքերով, երբ անոր մեծ ու մոայլ աչքերէն ժպիտ մը թռէր, կարծես իր շուրջ լոյսն էր որ կը տակածուէր։ Այս անգամ, հիւրասիրական բառութեան կը խառնուէր իր սրտին գաղտնի բաբախումը հանդէպ դուրսէն եկող սուրհանդակներու, որոնք կրնային իրեն յոյս բերել Միշէլի մահուան լուրը պարզ իմանալով։ Ան համբուրեց կոստին, հեծկլտալով, իր հեծկլտուքին մէջ, սարսափի եւ վշտի աղաղակ մը կար։ Ցարօրինակ տեսարան մըն էր տեսնել այս արձանին՝ արցունքի վերածուիլը։ Անոր խռովքը ժամէ ժամ կ'աւելնար։ Այն ատեն միայն հանդարտած իւսեցաւ, երբ, իր դրացուհին Օրսան՝ իր քովը կանչելով, նոտաւ տան սեմին վրայ, ձեռքը դրած պատուին ձեռքերուն մէջ։

Քանի մը օր յետոյ Սեմավրոս Մուրտուրիս որ Ջակորայի մէջ, Թուրք պէյի մը այցելութեան գացած էր, Ընիլիս գարձաւ։ Ցուն մտաւ, ըստ սովորութեան աչքերը վար առած, մտախոհ, կարծես բան չէր տեսներ։ Միրեթին անոր քով տարաւ պզտիկ կոստին, եւ առանց ուրիշ մանրամասնութիւն տալու, ծանրօրէն ըսաւ.

— Ասիկա, Միշէլ Սոթիրիսի տղան է։

Սեմավրոս, մինակ այս խօսքին վրայ, ուժն ունեցաւ այնպէս ձեւացնելու, թէ բան չէր լսած։ Մտագիր՝ մինչեւ իր սենեակը գնաց, հինգ վայրկեան յետոյ դուրս ելաւ, այն ատեն նշմարեց տղակը եւ կոստիի դէմքին վրայ փայփայանք մը փորձեց։ Իսկ Միրեթին եղերական եւ գած ձայնով մը, բոլոր վանկերը հեգելով ըսաւ.

— Վոլոյէն կուգայ, Թուրքերը հո՛ն անոր Հայրը սպանած են։

Ըսաւ ու նստաւ, իր քովն առնելով տղան. ու նորէն հեծկլտուքները պայթեցան։

Դող մը գնցեց Մուրտուրիսը, օձի սարսուռ մը։ կարծես թէ մարդուն ժարմինը գնցուեցաւ յանկարծ իր մէջը մտած սղոցներու կապոցի մը քակուելովը։ Ահռելի մը վրայ ինկաւ։ Իսկ Միրեթին իր արցունքոտ աչքերով ու աղաղակելով, կը շարունակէր անոր նայիլ։

Իրը թէ՝ յուզումը չափազանց եղած ըլլար իրեն համար, քաշուեցաւ ու քովնտի սենեակը փակուեցաւ։

Ո՜հ, Սեմավրոս Մուրտուրիս ինքզինքը հանգարտ չէր զգար. որովհետեւ, պարզապէս, ահռելի էր ինչ որ իրեն կը պատահէր։ Ցանկարծ, ինչ գոյելի պատմութիւն մըն էր որ ապրեր էր։ Ինչ որ այդ պահուն ամէնէն աւելի անոր սիրտը կը ճնշէր, կորսուած բարեկամի մը պատճառած վիշտը չէր բնաւ, այլ անձուկը, խեղդեցնող վախը, աւելի չարաշուք պատահարի մը սարսափը։ Որովհետեւ, ահա մահ մը որ կրնար իր ազգանշան ծառայել։ Հայրը, Միշէլ Սոթիրիս մեռած էր։ Այս աւետարգապաշտ հոգիին համար, այս կը նշանակէր թէ՝ պատիժը կը սկսէր, թէ իր հարազատ գաւակը, իր էգին ալ անկէ պիտի անցնէր շատ չանցած։ Այդ արդէն, քաւութիւնը պիտի ըլլար։ Այսպէս անհատական ու ագահի հաշուենկատ մտածումով լեցուած այս գլխուն մէջ, այս շահախնդիր հոգիին մէջ, խղճի խայթեր կը կազմուէին։

Անշուշտ, ազգուելու պատճառներ կային։ Ահա, այս տղան, այս պզտիկ կոստին որ իր առջեւը կը կանգնէր։ Ինչ ճակատագիր պայն կը նետէր մինչեւ այս մութ գիւղին մէջ։ Սեմավրոս կը գոպէր, կը բռնէր ինքզինքը, բայց ամբողջ ուժով՝ իր ներսէն կը պոռար։

— Ալ ի՞նչ պէտք ունին տըրտնջալու, քանի որ այս մէկին ալ ձեռքերնին է։

Այո՛, ատիկա։ Բայց մի՞սը, Մի՞սը, երիտասարդ Էմմանուէլը, Փրոգինի այս առջինեկը, որ իրեն, Մուրտուրիսի յանձնուած էր։ Արդ՞ երկինք, ի՞նչ ըրեր էր այդ տղուն։

Ո՜հ, սարսափներու սարսափը. ո՜հ, այս գարշելի պատերազմը, որ կ'անիծէր։

Թարգմ. Գ. Թ.

(Եար.

լու համար երկու նաւահանգիստներ, 310 մղոն երկաթուղի եւ թումբ մը Աճվազի մէջ, այս բոլորը ծրագրուած անդրպարսկեան երկաթուղիին համար:

Անդրպարսկեան այս երկաթուղիին համար ընդհանուր ծախք կը հաշուուի մօտաւորապէս 13 միլիոն անգլ. ոսկի: Երկաթուղին պիտի սկսի Խորմուսայէն, Պարսից ծոցին վրայ եւ պիտի անցնի Աճվազէն, Տիզֆուլէն, Պուրուջիրտէն, Համատանէն, Ղազւինէն եւ Թէհրանէն. յետոյ անկէ պիտի երկարի դէպի Կասպից ծով, անցնելով Ֆիրուզքուհէն (կամ Սէմնանէն):

Աճվազի մէջ թումբ-կամուրջ մը պիտի շինուի՝ երկաթուղին կարուն գետէն անցընելու համար, ասկէ զատ ոռոգումի թումբ մըն ալ պիտի շինուի Խուժիստանի շրջանին համար, որ անմիջապէս ջուր հայթայթուելուն պէս, պիտի արտադրէ բամպակ, արմաւ եւ արմտիք:

Երկու կէտերու վրայ — Ավեհի էւ Ֆիրուզքուհի կիրճերէն անցած ատեն — երկաթուղին պիտի բարձրանայ 7,380 ոտք: Կասպից ծովին վրայ վերջնակէտը պիտի ըլլայ Պէնտէրկազ, մինչեւ որ շինուի նոր նաւահանգիստը, որ Աստերապատի մուտքին մօտ, ներկայ նաւահանգիստէն 20 մղոն դէպի արեւելք կը գտնուի: Երկաթուղիի հարաւային բաժինին շինութեան համար պայմանագրութիւններ կնքուեցան կարգ մը օտար հաստատութեանց հետ, որոնց մէկը անգլիական:

Աֆղանիստանի երկաթուղիները

Ամանուլլահ թագաւորին վերադարձէն յետոյ, Աֆղանիստանի երկաթուղիներու եւ այլ ճամբաներու շինութեան համար լայն ծրագիր մը պատրաստուած է: Ֆրանսացիներ, Գերմաններ ու Ամերիկացիներ կը հասնին Աֆղանիստան՝ երկիրը ուսումնասիրելու համար:

Ֆրանսացի դրամատէր մը հասած է արդէն՝ երեք ճարտարագէտներու հետ. ասոնք հողը պիտի քննեն՝ մինչեւ հնդկական սահմանագլուխը երկաթուղիի մը շինութեան համար:

Ներկայիս երկրին մէջ կայ միա՛կ երկաթուղի մը, որ Քապուլէն կ'երթայ արուարձանները եւ երկայնքն է 8 քիլոմեդր միայն:

Քաղաք. բանտարկեալները պիտի ազատուին

Յուլիս 14ի ֆրանսական ազգային տօնին առթիւ ներում պիտի շնորհուի կարգ մը քաղաքական բանտարկեալներու: Նախարարական խորհուրդը իր վերջին նիստին մէջ սկզբունքով ընդունեց ազատ արձակել ալզասցի բանտարկեալները, Ալզաս-Լորէնի ժողովուրդին մէջ ընդհանուր խաղաղութիւն առաջ բերելու համար:

Քոլմարի դատապարտեալ երեսփոխան Ռոսէ շատ հաւանաբար պիտի օգտուի այս ներումէն, մինչ իր պաշտօնակիցը՝ Ռիքլին իրաւական շատ աւելի փափուկ դրութեան մը մէջ կը գտնուի՝ վճռաբեկ ատեանէն ետ առած չըլլալով իր դիմումը: Ուրիշ Ալզասցիներ եւս ազատ պիտի ձգուին:

Ներումէն չպիտի օգտուին համայնավար բանտարկեալները, որովհետեւ Մոսկուայի հրամանով անոնք վերջերս բուռն քարոզութիւններ կ'ընեն նորագիր զինուորներուն եւ պահեստիներուն մէջ՝ հրաւիրելով զանոնք չպատասխանել զօրակոչին:

Ռուսիոյ պարտքը կ'աւելնայ

Ներկայ ելմտական տարուան ութ ամիսներու ընթացքին Խորհրդային Միութեան պետական պարտքը մեծ յաւելում ունեցած է՝ կնքուած զանազան փոխառութեանց հետեւանքով: Փոխառութեան եւ զանձին ուրիշ յանձնառութեանց վճարումներուն համար ծախսուած է 681 միլիոն 400,000 րուբլի, մայր դրամագլուխի վճարումին համար տրուած է 210,700,000 րուբլի: Որով պետական պարտքը աւելցած է 470,700.000 րուբլի: 1928 Յունիս 1ին, Խորհրդային Միութեան պարտքը կը հասնէր 1 միլիառ 4 միլիոն 400,000 րուբլիի. ասոնց մէջ վիճակահանութեամբ փոխառութիւնները կը կազմեն 640 միլիոն 400,000 րուբլի:

Փրոֆ. Մալմկրէնի խումբը գտնուա՞ծ

Օսլոյէն կը հաղորդեն որ օդանաւորդ Զուխնովսկի, որ բոլշեւիկեան «Կրասին» սառնաբեկ նաւէն թռած էր դէպի բեւեռ, յաջողած է գտնել շուէտացի գիտնական Փրոֆ. Ֆ Ն Մալմկրէնը եւ երկու ընկերները՝ իտալացի հազարապետներ Մարիանօ եւ Ցափփին, որոնք Մայիս 30ին Նոպիլէի խումբէն բաժնուած էին եւ անկէ ի վեր լուր չէր առնուած իրենց մասին: Զուխնովսկի հինգ անգամ շրջան ըրաւ երեք աղէտեալներուն վերեւ, որոնց երկուքը ոտքի կանգած լաթեր կը շարժէին անընդհատ, մինչ երրորդը պառկած էր եւ չէր շարժեր բնաւ: Զուխնովսկի «Կրասին»ի վրայ վերադարձաւ: Կ'ըսուի թէ «Կրասին» Մալմկրէնի խմբակէն 20 մղոն միայն հեռու կը գտնուի եւ պիտի կրնայ մինչեւ անոնց գտնուած տեղը երթալ ու ազատել զանոնք: Ըսողներ ալ կան թէ այդ երեք հոգին Ամունտսէնը, Տիթըրիքսոնը եւ Կիլպօն են:

Կը հերքուի գլխաւոր մեքենագէտ Չէչչիոնիի մահը: Կը հերքուի նաեւ այն լուրը թէ Մուսոլինի Հռոմ կանչած է Նոպիլէն՝ պատերազմ. ատեանին առջեւ դատելու համար զայն:

Մուսթաֆա Քեմալ կ'ամուսնանա՞յ

Էնկիւրիի մէջ զրոյց կը շրջի թէ Մուսթաֆա Քէմալ պիտի ամուսնանայ Աֆղանիստանի թագաւորին քրոջ՝ իշխանուհի Քուպրայի հետ: Ամուսնութեան խնդրանքը տեղի ունեցած էր՝ երբ Ամանուլլահ Էնկիւրի այցելեց: Թագաւորը Քապուլ վերադարձին, իր խորհրդականներուն հետ տեսակցելէ յետոյ որոշած է դրական պատասխան տալ այս խնդրանքին:

Դաւադրութիւն մը Սպանիոյ մէջ

Սպանիոյ ոստիկանութիւնը երեւան հանեց դաւադրութիւն մը, որուն հեղինակները օգտուելով Յուլիս 17ին թագաւորին եւ վարչապետին բացակայութենէն, ծրագրած էին խռովութիւն հանել եւ իշխանութիւնը ձեռք ձգել: 500 հոգի ձերբակալուեցան:

ՄԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ

ՏՐՈՑԿԻԻ աղջիկը, որ իրեն հետ միասին Սիպերիա աքսորուած էր, մեռած է: Տրոցկի ինք ալ ծանր հիւանդ է, կ'ըսէ «Մաթէն»ի հասած հեռագիր մը:

ԱՆԳԼԻՈՅ մէջ առջի օր տարւոյն ամէնէն տաք օրն էր: Լոնտոնի մէջ ժամը 15ին ջերմաչափը շուքին մէջ 27, արեւին մէջ 50 աստիճան ցոյց կուտար, մինչ ամէն տարի այս եղանակին միջին տաքութիւնն էր 21 աստիճան:

ԳՈՐԾԱՒՈՐ Կ'ՈՒԶՈՒԻ

ՓՕՆ-ՏԸ-ՇԷՐԻՒԻԻ ՄԵՏԱՂԻ ԵՒ ԱՅԼ ԳՈՐԾԵՐՈՒ ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆԸ

USINES GRAMMONT à Pont-de-Cheruy, (Isère)

Անմիջական պէտք ունի մասնաւորաբար ամուրի երիտասարդ գործաւորներու: Ապահով աշխատանք, պատրաստ բնակարան, բժշկական ձրի խնամք եւ հիւանդանոց: Դիմել՝ անմիջապէս վերոյիշեալ հասցէին:

ԾԱՆՕԹ.— Լիոնէն հաղորդակցութեան միջոցներ.— Առնել՝ Լիոնի Gare de l'Estէն շոգեկառքը կամ Թրամուէյ 16 եւ իջնել Pont-de-Chéruy (Isère).

ՑԵՐԵԿՈՅԹ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Մարսէյլի Հ.Յ.Դ. Պատ. Միութիւնը իր հիմնարկութեան Գ. տարեդարձին առթիւ կազմակերպած է ցերեկոյթ մը, վաղը Շաբաթ կէսօրէ վերջ ժամը 2.30ին, 84 րիւ Շափ, փօն Թէաթրի մէջ:

կը ներկայացուի՝ ԲԱԲԵԼՈՆ

Կը մասնակցին դերասաններ՝ Մարութեան եւ Գաբրիէլեան, Զ. Ե. Ո. Միութեան նուագախումբը:

Բանախօսութիւն, արտասանութիւն, նուագ եւ երգեր

ՄՈՒՏՔԸ ԱԶԱՏ Է

ԱՄԱՎԵՐՋԻ ՀԱՆԴԷՍ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

Այս կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, 333 Avenue Prado, կարտըն փառքի ամառնային թատերավայրին մէջ:

Արտասանութիւն, երգ, հայկական պար, Սկաուտական երգումի արարողութիւն, մարզանք, եւ շրջանաւարտ աշակերտներու վկայականներու բաշխում:

Հ. Յ. Դ.

ՍԷՆԹ ԷԹԻԷՆԻ ենթակոմիտէի դասախօսական ժողովը՝ 16 Յուլիս Երկուշաբթի իրիկուն ժամը 7ին Փլաս տիւ Փէօփլը թիւ 3 սրճարանին վերնայարկը: Կը դասախօսէ՝ Ընկ. Գ. Թուրիկեան: Կը հրաւիրուին ընկերներն ու համակիրները:

Մարսէյլի Հրայր խումբի ժողովը՝ այս իրիկուն ժամը 8.30-ին Ընկ. Յ. Երանեանի բնակարանը, 11 Rue des Beauve.

Զ. Ե. Ո. Միութեան Լիոնի մասնաճիւղը իր ցաւակցութիւնը կը յայտնէ Պր. Կ. Կէնճեանի, իր հօր տխուր մահուան առթիւ:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Տէր եւ Տիկին Մարկոս Նաթանեան կը ծանուցանեն թէ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի ի յիշատակ իրենց վաղամեռիկ որդւոյն ԱՆՈՒՇԱՒԱՆի մահուան երրորդ տարելիցին առթիւ, այս կիրակի Փարիզի Հայոց եկեղեցիին մէջ: Կը հրաւիրուին բարեկամներն ու համակիրները ներկայ գտնուիլ յարգելու համար հանգուցեալին յիշատակը:

ՑՈՒՑԱՏԵՏՐ

ՄԱՐՍԷՅԼԻ Հայ Լէգէոնական միութեան ընդհ. ժողովը՝ վաղը Շաբաթ առաւօտ ժամը 9ին կայարանի սանդուխներուն դիմացը առ Մօնիմանթալի սրահին մէջ: Կը խնդրուի բոլոր ընկերներէն ներկայ գտնուիլ սոյն խիստ կարեւոր ժողովին:

ՅԱՐԴԳՈՂԻ տարեկան դաշտահանդէսը սկսած է, «Հինգշաբթի երեկոները» կը վերսկսին Հոկտեմբերին:

ԱՐՄԷՆԻԱ ՖՈՒԹՊՈԼ ՔԼԻՒՊի վարչութիւնը կը հրաւիրէ իր բոլոր հին եւ նոր անդամները, որոնք կը փափաքին յառաջիկայ եղանակին համար պատրաստուիլ, ամէն շաբաթ ժամը 2էն սկսեալ Stade Colombeի քովի դաշտը դիմել: Իսկ անոնք որ նոր անդամագրուիլ կ'ուզեն պէտք է բերեն իրենց հետ երեք հատ լուսանկար:

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

—կը փնտռուի քորֆուի չափահաս որբերէն Նաթանիէլ Անուշեան, որ երեք տարի առաջ Փարիզ կը գտնուէր: կը խնդրուի իր հասցէն գիտցողներէն, գրել՝ Mouscheg Anouschianի Fabrica Damadian Constantza (Rumania).

ՏՕՔԹ. Ա. ՊՕՂՈՍԵԱՆ

36, Rue de Bellefond, 36
PARIS (9e)
Մէթրօ՝ Poissonnière
Tél. Trudaine 88-77

ԻՐԱՒԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

E. STEFIKI

վկայեալ իրաւագէտ, քաղաքականգիտութեանց վարժարանէն:

106 Ave. Kléber, Paris (16e)
Հեռ. Passy 72.56

15 օրէն Ֆրանսա մտնելու իրաւունք (AFFIDAVIT) ձեռք կը բերէ, ինքնութեան թուղթեր կը հանէ:

կ'ընդունի ամէն օր (ի բացառեալ շաբաթ) կէսօրէ ժամը 4—7.

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ

ԿԻՐԱԿՈՍ ՄՈՄՃԵԱՆԻ

«ԲԱՆԱԼԻ ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ
ԼԵԶՈՒԻ ԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹԵԱՆ»

Ֆրանսերէն կարդալ եւ գրել կը սորվեցնէ՝ առանց ուսուցչի, դիւրըմբռնելի մեթոտով: կը պարունակէ կարեւոր ծանօթութիւններ եւ գիրերու աղիւսակ մը:

Գին՝ 2 ֆրանք 50 սանթիմ

Դիմել՝ G. Momdjianի,48 Boîte Postale, St. Chamond (Loire).

Clinique COVO

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Յ. ՊՈՒՌՆԱԶԵԱՆ

107 Rue Lafayette, Paris (Xe)
Ամէն օր ժամը 2.30—7.30
Tél. Trudaine 29-04

Վարձու են նպաստաւոր պայմաններով երկու յարկաբաժիններ խանութով միասին եւ մէկ սենեակ խոհանոցով: Օդասուն տեղ, ջուր, կազ եւ ելեկտրականութիւն: Դիմել՝ Անթուան Օտապաշեանի, 6 Rue Albert de Mun, Asnières, Seine.

IMPRIMERIE - MASSIS - ÉDITIONS
208bis, Rue Lafayette Paris (10)

Le Gérant: E. SOUVIGNY

ՓԼԱՔՆԵՐ 18 ՖՐԱՆՔ

ՀԱՅԵՐԷՆ ԹՈՒՐՔԵՐԷՆ ՅՈՒՆԱՐԷՆ

Զուտ խաղողէ անարատ օղի (Պորտօ պատրաստուած), արեւելեան նպարեղէններուն լաւագոյնը, ապուխտ, երշիկ, աղի ձուկեր, յունական ձէթ, ձիթապտուղ, էրմիս գոնսէրվներ, թէյ եւայլն, անուշեղէններ եւլն.:

Յ. ԱՐԹԻՆԵԱՆի քով

28, Rue Lesage, Paris (20e)
Métro Belleville

Tél. Ménil. 61-85
Tramway 5 եւ 26

Բաց է ամէն օր մինչեւ ժամը 9,30

24, RUE ST. LAZARE

PARIS (9e)

ՀԱՅ ԿՕՇԿԱԿԱՐՆԵՐՈՒՆ

ԿԱՇԻՒՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

9 rue Charlot, PARIS (3e), Մէթրօ République,
Tél. Archives 05—86

Մեծաքանակ և փոքրաքանակ վաճառում ամէն տեսակ կաշիներու, հրապարակի գինէն աժան:

Քուսփօն (կռնակի մասը) Ա. կարգի, քիլօն 38, 40, 42. Բ. կարգի՝ քիլօն 34, 36. Գ. կարգի՝ 28, 30 եւ 32ֆր.

Այրերու եւ կանանց կօշիկներու համար ամբողջ եւ կէս նրբանցու.— Քիլօն՝ Ա. կարգի 32, Բ. կարգի 29, Գ. կարգի 26 ֆրանք:

5 քիլօ նմոյշ կը ղրկուի փոստով քօնթըը ռամպուրսըման:

Մասնաւոր գեղչ հայ կօշկակարներու: Կը խօսուի հայերէն եւ թուրքերէն:

ՍԷՆ ՄԻՇԷԼԻ ՀԱՅԿ. ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

1bis Rue Hautefeuille, PARIS (6e). Սէն-Միշէլի մէթրօյին

Յ. ԹՈՍՈՒՆԵԱՆ H. TOSSOUNIAN

Ամէն տեսակ արեւելեան եւ եւրոպական նպարեղէն: Առաջնակարգ ապուխտ, պուլղուր, քաշքավալ, ձերմակ պանիր եւայլն:

ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆՈՒԹԻՒՆ

ՅԱԿՈԲ ՊԱՀՐԻ ԵՒ ԳԱՄԷՐ ԲԵՆԻԱՄԻՆ

ԻՐԱՒԱԳԷՏՆԵՐ

ՊՈԼՍՈՅ ՓԱՍՏԱԲԱՆԱԿԱՆ ԿԱՃԱՌԷՆ

8 Ave. Frémiet. Métro: Passy Tél. AUTEUIL 72-

կը ստանձնեն վաճառականական, ժառանգական եւ ամէն կարգի դատերու պաշտպանութիւնը, ինչպէս նաեւ միջազգային հպատակութեան եւ վարչական ամէն տեսակ խնդիրներու հետապնդումը:

Իրաւագիտական խորհրդակցութիւններ՝ լաւ պայմաններով

Կ'ընդունին՝ ամէն օր (բացի կիրակիէ) ժամը 9էն 11 կէսօրէ վերջ ժամադրութեամբ:

ԲԱՑՈՒԱԾ Է ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԵԾ ՍՐՃԱՐԱՆ-ՃԱՇԱՐԱՆ

ԴԱՆԻԷԼԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

31 Rue Voltaire, LYON, (Rue Mazenodի անկիւնը)

Ամէն տեսակ արեւելեան եւ եւրոպական կերակուրներ, անուշեղէններ եւ խմորեղէններ: Որ եւ է ժամու ունինք պատրաստուած եւ քուշ պաշը շիշ քէպապ փիտէով: Զուտ խաղողէ պատրաստուած օղի, ամէն տեսակ ընտիր աղանդերներ տրուին առատօրէն եւ ձրի:

ՇԱԲԱԹ, ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՏՕՆ ՕՐԵՐ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ

Մեր նշանաբանն է առատութիւն, արագութիւն եւ մաքրութիւն: փորձեցէք անգամ մը:

ՖՕՆ ՏԸ ՔՕՄԷՐՍ, ԽԱՆՈՒԹ, ԵՒԱՅԼՆ

ԳՆԵԼՈՒ ԵՒ ԾԱԽԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Դիմեցէք՝ A L'ETUDE GABRIAC, ՓԱՍՏԱԲԱՆ

15 Rue Tronchet (Madeleine - St. Lazare) Թէլ. 24-04

ՈՒՐ ՊԻՏԻ ԳՏՆԷՔ ՀԱՅԵՐԵՆԱԿԻՑ ՄԸ՝

Պ. ԻՆԷՃԵԱՆ, գրասենեակի անօրէն, որ մասնաւոր պէս պիտի զբաղի հայ յաճախորդներով: Վստահելի գործ: Իրաւական խորհրդակցութիւններ:

Գ. ՅԱԿՈԲԵԱՆ ԻՐԱՒԱԳԷՏ

Կը զբաղի ամէն տեսակ առեւտրական, քաղաքային եւ պատժական դատերով: Կը ստանձնէ մասնաւորապէս ինքնաշարժի արկածներ վարձակալութեան վերաբերեալ դատական գործեր, ինչպէս ապահովագրական վէճեր: Կը խմբագրէ ամէն տեսակ actes (de vente et nantissement de fonds de commerce, constitution et liquidation de sociétés). Ֆրանսահպատակութիւն ուզողներու համար կատարէ վարչական ձեւակերպութիւնները լաւագոյն պայմաններով: Ընդունելութեան ժամեր ամէն օր 9.30-12 և ժամադրութեամբ: 13 Rue Béranger, Métro République, Tél. Archives

ՀԱՅԿ. ԲՈՒԺԱՐԱՆ - POLYCLINIQUE de BELLEVILLE

Տէր եւ Տնօրէն՝ ՏՕՔԹ. ԳՐԳՈՅԵԱՆ

29, Rue (Place) des Fêtes, Paris. XIX. Tél. Nord 96-

Բաց է ամէն օր, ուր շատ մը մասնագէտ բժիշկներէ կը խնամուին ամէն տեսակ ներքին եւ վեներական հիւանդութիւններ: Աչքի գէտը կ'ընդունի Գշ., Եշ. եւ Շաբաթ օրերը ժամը 3—5: Քիթ, կոկորդի ու ականջի մասնագէտը ամէն Երեք. եւ Շաբաթ օրերը 1—3: ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺը ամէն օր ժամը 9էն 19: Կիրակի 9—12:

ՏՕՔԹ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ ՄՈՐԹԱՅԻՆ ԵՒ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

126, Rue du Faubourg St. Denis

Metro: Gare de l'Est Téléphone: Nord 84-04

Ընդունելութեան ժամեր՝ Ամէն օր 2.30-7.30— կիրակի եւ տօն օրեր

ՁԵՐ ՇԱՀԸ ԿԸ ՊԱՀԱՆՋԷ ՈՐ ՄԵԶԻ ՎՍՏԱՀԻՔ ՁԵՐ

ՀԱՇՈՒԱՊԱՀՈՒԹԻՒՆԸ . . . . . ԵՒ . . . ՏՈՒՐՔԻ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Դ. ԹԱՃԻՐԵԱՆ

ՓՈՐՁԱՌՈՒ ՀԱՇՈՒԱՊԱՀ
19 RUE HENRI MONNIER
PARIS (IXme)

Տոմարներու կազմակերպութիւն,
Հաշուեկշիռ եւ հաշուեքննութիւն,
Դիզուած հաշիւներու արձանագրութիւն.

ԱՄԻՍԸ 75 ՖՐԱՆՔ

Ամէն տեսակ տուրքերը ժամանակին յայտարարենք, Թուղթերը կը քննենք, տօնական դիմումները ժամանակին տակաւ կերպով կը կատարենք:

ԾԱՆՕԹ.— Բոլոր առեւտրականներուն կը յանձնարարենք մեր մասնաւոր սխալը, որ կը դիւրացնէ տուրքի բոլոր պահանջները: Եւ առեւտ... յառաջիկայ ... յայտնէ ուղղուած վայրկեանին:

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

ԲԱԺԱՆԵԳԻՆ	3 ամս.	6 ամս.	Տար.
ՖՐԱՆՍԱ	35 ֆ.	70 ֆ.	140 ֆ.
ԱՆԳԼԻԱ		20 շլ.	40 շլ.
ԵԳԻՊՏՈՍ		»	»
ԻՏԱԼԻԱ			250 ֆրանք
ԱՄԵՐԻԿԱ		6 տլ.	10 տլ.
ԵՒՐՈՊԱ		100 ֆ.	200 ֆ.

"HARATCH"

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Directeur-Propriétaire : SCHAVARSCH MISSAKIAN

Rédaction & Administration / Խմբագրութիւն : 208 bis, Rue Lafayette PARIS (10e)

TÉLÉPHONE : NORD 57-82

MÉTRO LOUIS-BLANC ou JAURÈS

Հասցէի փոփոխութեան համար պէտք է վճարել 2 ֆրանք

ՇԱԲԱԹ 14 ՅՈՒԼԻՍ 1928

14 JUILLET 1928

Դ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 699 — ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ — ԳԻՆ՝ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՅՈՒԼԻՍ 14Ի ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ

Այսօրուան աչքով, մանաւանդ ռուսական յեղափոխութենէն վեր, մարդիկ երկրորդական նշանակութիւն կուտան Յուլիս 14ի դէպքին:

Այս ալ, ինքնին, հակայեղափոխական տեսակէտ մըն է:

Ո՛ր եւ է իրողութիւն դատած ատեն, ամէն բանէ առաջ, պէտք է աչքի առջեւ բերել անոր ժամանակաշրջանը: Ա՛յն պայմանները ուր տեղի ունեցաւ դէպքը, եւ այն ճիգը որ կատարուեցաւ: Յետոյ, նա՛եւ, ժողովուրդներու ընկերային եւ քաղաքական զարգացման աստիճանը:

Անարդարութիւն է, 140 տարի յետոյ, նսեմացնել Յուլիս 14ը, երբ գիտենք որ անոր հռչակած նշանախօսքերը տակաւին չեն իրագործուած նոյնիսկ ընկերային-քաղաքական նորագոյն կազմութեան, խորհրդային վարչաձեւին տակ:

Ինչպէ՞ս կարելի է ուրանալ որ, ֆրանսական յեղափոխութիւնը ամէնէն առաջ գաղափարներ ցանեց: Աշխարհը վարակեց իր միտքերով: Ու մինչեւ այսօր ալ, ամբողջ սերունդներ եւ ժողովուրդներ կ'ոգեւորուին Յուլիս 14ի նշանախօսքերով: «Այլ եւս հպատակներ չկան, այլ կան քաղաքացիներ»: Չկան տէրեր եւ ծառաներ, իշխանաւորներ եւ ստրուկներ: Առանձնաշնորհեալներ եւ զրկուածներ: Միահեծան արքաներ եւ նախիրներ:

Այս միտքերը քարոզուեցան, արծարծուեցան, ծաւալեցան: Նոյն մարդիկ, յեղափոխականներ հրապարակ իջան, զանոնք իրականացնելու համար: Զարկին եւ զարնուեցան: Եղբայր եղբօր արիւնին դաշոյն մխեց: Արքաներ եւ թագուհիներ դէպի կառափնատ առաջնորդուեցան, իրենց հաւատարիմներուն հետ, որեւէ հասարակ ոճրագործներ: Արիւնը հոսեցաւ գետերու պէս: Հին կարգ ու սարքը սարսեցաւ ոչ միայն Ֆրանսայի, այլ եւ աշխարհի ուրիշ մասերուն մէջ: Պաստիյլը դարձաւ կենդանի խորհրդանշան մը:

Ի՞նչ փոյթ, եթէ կարելի չեղաւ ամբողջովին շահիլ դատը, դրախտի մը վերածել աշխարհը:

Յաջողա՞ծ է քրիստոնէութիւնը, որուն անունով անհելի եւ արիւնոտ պայքար մը կը մղուի երկու հազար տարիէ ի վեր, որուն իշխանաւորները օրը տասն անգամ կը խաչեն մէկ անգամ խաչուած փիլիսոփան...:

Յաջողա՞ծ է կարմիր յեղափոխութիւնը, որուն առաջնորդները իրենց օգուտափառ կամայականութեան եւ շքեղութեան զոհ տարաններէն կը խնդան հաւատացեալներուն վրայ:

Ինչո՞ւ կը զարմանանք որ, ֆրանսական յեղափոխութիւնը մերձեց ջնջել առանձնաշնորհեալներուն, ազնուականութեան եւ կղերին վայելած բմբոստացուցիչ արտօնութիւնները, ուզեց հաստատել ազատութիւն, եղբայրութիւն եւ հաւասարութիւն. մինչ այսօր, քաղքենի-դրամատիրական կարգ ու սարքի մը տակ, նոյնքան եւ թերեւս աւելի ահաւոր բռնութիւններ եւ անիրաւութիւններ կը գործուին, փոքրամասնութիւն մը կը հեղէ մեծամասնութիւնը, Ոսկի Հորթեր կը տիրապետեն եւ հրամայեն տիրաբար, ստուերի մէջ ձգելով նախկին եւ ներկայ միապետները:

Եթէ ամէն ցանուած հունտ պտուղ տար, եթէ իւրաքանչիւր գաղափար անմիջապէս եւ ամբողջապէս գործի վերածուէր, աշխարհը իսկապէս դրախտ կը դառնար: Կամ թերեւս ոականն դժոխք, քանի որ ամէն շարժում կանգ պիտի առնէր, «դրախտ իմն»...

Ո՛չ, հակառակ բոլոր յուսախաբութիւններուն եւ վրիպումներուն, հարկ է երկիւղածութեամբ խոնարհիլ Յուլիս 14ի յեղափոխութեան առջեւ, որ ճեղքրտեց, սարսեց բռնութեան եւ կամայականութեան միջնաբերդը, որ ճամբայ բացաւ լաւագոյն օրերու համար, եւ, իրականին մէջ, կատարեց շատ խոր յեղափոխութիւններ, քաղաքական, ընկերային, պետական եւ մշակութային գետնի վրայ:

Չնախապաշարուինք բառերով: «Քաղքենի-դրամատիրական» ազատութիւնը չի կրնար մթագնել յիշատակը բոլոր անոնց, որոնք, մէկուկէս դար առաջ, հռչակեցին եւ արիւնով նուիրագործեցին բոլոր քաղաքացիներու ազատութիւնն ու հաւասարութիւնը, երբ ազատ էին միայն ազնուականն ու կղերը, իսկ հաւասարութիւնը՝ անմատչելի ցնորք մը:

Այդ օրերուն ցանուած գաղափարներն էին որ, արշաւելով սերունդէ սերունդ եւ երկիրէ երկիր, յանգեցան աւելի բուռն, աւելի արմատական եւ համատարած շարժումներու եւ յեղափոխութեանց:

Եւ այդ օրերէն կը սկսի Արեւելքի այս խոնարհ ժողովուրդին վերածնունդը, որ այնքան սերտօրէն կապուած է ֆրանսական մշակոյթին հետ:

Գիտենք, այսօրուան Ֆրանսան այն չէ ինչ որ երազեր կամ երկայացուցեր էին մեր անդրանիկները, սկսած 60ական թուականներէն: Ամբողջ աշխարհը այն չէ ինչ որ մենք ուզեր ենք տեսնել, ոտքերը գետնէն կտրած եւ նայուածքը դէպի բարձունքները:

Մենք ունինք շատ խոր դառնութիւններ, որ ամէն բանէ առաջ մեր անուղղայ միամտութեան հետեւանքներն են:

Բայց, ուրի՛շ բան է օրուան քաղաքականութիւնը, եւ բոլորովին ուրիշ բան՝ Յուլիս 14ը, որ ամբողջ երկունք մը եւ խորհրդանիշ մը կը ներկայացնէ:

Շ.

ՄԱՄՈՒԼ

ՕՐՈՒԱՆ ՋԱՐԻՔԸ

Պէյրութի «Ազդակ»ը կրկին անդրադառնալով «բուճճի»ներու շարժումին, որ մեծ համեմատութիւններ առած է Սուրիոյ մէջ, կը գրէ (4 Յուլիս).

— *«Անցեալ ամրան տաքերուն հետ միասին դէպի Զահլէ սկսած է հոսանքը Բուհճիներու եւ իր զանազան բաժանումներու պատկանող աղանդաւորներու, որոնք ամուր գիրքեր գրաւելու ձեռնարկներ կը կատարեն այդ գեղեցիկ ամարանոցին մէջ:*

Ինչպէս անցեալ տարի, այս տարի եւս պատրաստելու վրայ են բացօթեայ աղօթատեղի մը, քաղաքէն դուրս առանձին բլուրի մը վրայ, ուր օրական քանի մը անգամ կը հաւաքուին բոլոր կրօնական մոլեռանդութեան ախտէն վարակուածները՝ երգելու եւ աղօթելու համար:

Սուրիոյ գրեթէ բոլոր քաղաքներուն ու գիւղերուն մէջ, ուր Հայեր կան, կը տեսնենք սեւ քուրջեր հագնող եւ անընդհատ արտասուաթոր աչքերով «խէլաս» աղաղակող բազմութիւնը, որ շատ չանցած կամ անկողնի մէջ իր կորսուած առողջութեան տառապանքէն կը տուայտի եւ կամ ա՛լ խելակորոյս՝ վերջին շունչը յիմարանոցի մէջ կ'առնէ:

Այժմ իրենց ազդեցութիւնն ու շրջանակը աւելի ընդլայնելու համար, անոնք նոր ձեւեր եւ նոր ծրագիրներ հնարած են: Իրենց մէջէն սկսած են կամաց կամաց ծնունդ տալ նոր փրկիչներու եւ նոր Յիսուսներու: Քանի մը շաբաթ առաջ Զահլէ այցելած էր անոնցմէ մէկը, որ յայտարարած էր թէ Աստուծոյ հրամանով եւ կարգադրութեամբ ինք եկած է հոն՝ մեղքերու ովկիանոսին մէջ չարչարուող հազարաւոր բազմութիւնները փրկելու համար:

Եթէ Բուհճիներու պատճառած չարիքը սահմանափակուած ըլլար լոկ զառամած պառաւներու եւ մահամերձ ծերերու մէջ, մենք չպիտի մտահոգուէինք այսքան եւ աննկատ պիտի թողէինք անոնց աշխատանքները. բայց դառն իրականութիւնը այն է, որ անոնք իրենց թագաւորութիւնը սկսած են տարածել զգեղանի օրիորդներէն սկսած մինչեւ անչափահաս պատանիներու մէջ: Անոնք իրենց թունոտ մանրէները կը սրսկեն մինչեւ անգամ ամէնէն պատուաւոր ընտանիքներու սեմերէն ներս եւ կ'անդամալուծեն հոն տիրող սէրն ու միութիւնը:»

ՄԷԿ ՆԿԱՐԸ 38 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ

Նիւ Եորքէն կը հեռագրեն թէ յայտնի նկարիչ Ռէմպրանտի մէկ նկարը Ամերիկացիի մը կողմէ գնուած է մէկուկէս միլիոն տոլարի (38 միլիոն ֆրանք): Այս նկարը, որ կը պատկանէր սըր Ճորճ Հոլֆորտի, անցեալ Մայիսին Լոնտոնի մէջ աճուրդի հանուելով՝ ծախուած էր 50.400 անգլ. ոսկիի (6.260.000 ֆրանք):

ՇՈՒՔԻՆ ՄԷՋ 32 ԱՍՏԻՃԱՆ

Քանի մը օրէ ի վեր սաստիկ տաք կ'ընէ Փարիզի մէջ, անտանելի ըլլալու աստիճան: Գիշերը նուազագոյն 14, ցորեկը առաւելագոյն 32 աստիճան ցոյց կուտայ ջերմաչափը: Ֆրանսայի զանազան մասերուն մէջ ալ 30—34 աստիճան տաք կ'ընէ: Այս վիճակը պիտի շարունակէ ատեն մը եւս: Երկրագործները մեծապէս պիտի տուժեն այս անբնական տաքէն:

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

Բեւեռախոյզները ազատուած

«Կրասին» սառնաբեկ նաւը հետեւելով Զուխնովսկիի օդանաւին անթելով տուած տեղեկութեանց, գնաց գտաւ Մալմկրէնի խումբին երեք անդամները: Շուէտացի Փրոֆ. Մալմկրէն ամիսներէ ի վեր մեռած էր. իսկ հազարապետներ Մարիանօ եւ Ցափփի 13 օրէ ի վեր բան չէին կերած եւ ֆիզիքապէս շատ գէշ վիճակի մէջ էին: Մարիանոյի ոտքերը սառած էին: Գերմարդկային ճիգերով կարելի եղաւ զանոնք փոխադրել «Կրասին»ի վրայ: Երկու վերապրող աղէտեալները յայտարարեցին թէ «Իտալիա»յի կորուստէն վերջ Մալմկրէնի հետ մեկնեցան՝ ցամաք հասնելու մտադրութեամբ: Մալմկրէնի մէկ թեւը կոտրած էր աղէտին ատեն, ետքէն ալ ոտքերը սառեցան: Սառնակոյտը օրուն վրայ կը գտնուէին իրենք, հովէն քշուեցաւ հետզհետէ:

«Կրասին» յետոյ ուղղուեցաւ դէպի Նոպիլէի միւս ընկերներուն խումբը, որ 20 մղոն հեռուն կը գտնուէին:

Առջի օր ժամը 21ին «Կրասին» գնաց գտաւ Վիյլիէրիի խմբակը եւ բոլորն ալ ազատեց: Ժամը 15ին երբ 5 քիլոմեդր մնացած էր իտալացի բեւեռախոյզներուն հասնելու, «Կրասին» ճամբան հանդիպեցաւ մարդերու, որոնք նշան կ'ընէին: «Կրասին»ի նաւապետ Սամուէլովիչ կը կարծէ թէ ասոնք Վիյլիէրիի խմբակը փնտռելու ելած որսորդներ պէտք է ըլլան:

Իտալիոյ մէջ մեծ ուրախութիւն առաջ բերաւ բեւեռախոյզներու ազատումը:

∴ Օդանաւորդ Զուխնովսկի բեւեռէն վերադարձին ճամբան չէ կրցած գտնել՝ «Կրասին»ի վրայ իջնելու համար և ստիպուած է վար իջնել «Փլաթէն»ի հրուանդանին մօտ: Օդանաւը աւրուած է: Օդանաւին մէջ գտնուած հինգ մարդիկը ծովեզերք հասան, հետերնին ունենալով անթելի կազմած եւ 15 օրուան ուտելիք:

Արիւնալի կռիւներ Սոֆիայի մէջ

Սոֆիայէն 13 Յուլիս Թուականով կը հեռագրեն.—

Հիգշաբթի գիշեր արիւնալի կռիւներ տեղի ունեցան Պուլկարիոյ մայրաքաղաքին մէջ՝ սպաննուած զօրավար Փրոթօկէրոֆի եւ Մակեդոնացի յեղափոխականներու երկրորդ պետ Միխայլոֆի կուսակիցներուն միջեւ: Երկուստեք սպաննուածներ կան: Ոստիկանութիւնը մեծ դժուարութեամբ կրցաւ զատել կռուողները.

Ծանր կացութիւն Ռուսիոյ մէջ

«Տէյլի Մէյլ»ի Ռիկայի թղթակիցը կը հեռագրէ թէ Ռուսիոյ քաղաքական ներքին կացութիւնը հետզհետէ կը վատթարանայ, որովհետեւ Ռուսիա սովի վտանգին ենթարկուած է: Կառավարութիւնը կը մտածէ օտար զօրքով կերակրել երկիրը:

Ստալին, Կալինին եւ Բուխարին գումարած են գաղտնի ժողով մը, խորհրդակցութեան առարկայ դարձնելով զինուորներուն մէջ ծայր տուած դժգոհութիւնը: Կարմիր բանակին գիւղացի զինուորները իմանալով որ կառավարութիւնը դարձեալ սկսած է գրաւել իրենց ցորենները, զայրացած են:

∴ Աշխատանքի ժողովրդային գործավարը տեղեկագրի մը մէջ կ'ըսէ թէ Խորհրդային Միութեան մէջ ներկայիս երկու միլիոն անգործներ կան եւ թէ վախ կայ որ մօտիկ ապագային թէ՝ ճարտարարուեստի եւ թէ երկրագործութեան մէջ այս թիւը պիտի աւելնայ:

Աշխատանքի Գրասենեակները գաղտնի հրահանգ ստացած են գործ հայթայթել միայն ա՛յն աշխատաւորներուն, որոնք անդամ են կարմիր Սէնդիկայի:

∴ Գ. Միջազգայինի կեդր. Գործադիր Մարմինը Մոսկուա հրաւիրած է Մարսէլ Քաշէնը՝ Ֆրանսայի համայնավար կուսակցութեան մասին տեղեկագիր ներկայացնելու համար:

Ընդդիմադիրները Յունաստանի մէջ

«Թայմզ»ի Աթէնքի Թղթակիցը կը հեռագրէ.— *Ընդդիմադիրները կը շարունակեն բողոքել հելլէն խորհրդարանին լուծման եւ ընտրական օրէնքի փոփոխութեան դէմ: Նոր Խորհրդարանը փոխանակ 286ի պիտի ունենայ 250 երեսփոխան: Ժողովրդական կուսակցութեան վարիչ Ցալտարիս Նոր ընտրութիւնները խեղկատակութիւն կ'որակէ եւ կ'ըսէ թէ ընդդիմադիր կուսակցութիւնները դեռ չեն որոշած իրենց ընելիքը: Ընդհանուր տրամադրութիւնն այն է որ բոյկոտի պիտի ենթարկեն ընտրութիւնները:*

Ընդդիմադիրները Վէնիզէլոսի դէմ կատարած զանազան յարձակումներէն զատ կ'ամբաստանեն զայն, որ հինգ տարի առաջ ինք խորհուրդ տուած էր գնդակահարել Կոստանդինի օրով վարչապետ Կունարիսը, չորս նախարարները եւ թրքական ճակատի վերին հրամանատար Հաճի Անէսթին:

Այս ամբաստանութիւններուն պատասխանելու համար, Վէնիզէլոս նախկին վարչապետ Քրոքիտասի այրիէն պահանջեց իր ամուսնոյն անձնական դիւանաթուղթերը, որոնք գգայացունց վաւերագրեր կը պարունակեն, և զորս Վէնիզէլոս մտադիր է հրատարակութեան տալ: Այդ թուղթերը ցոյց պիտի տան թէ, կ'ըսէ Վէնիզէլոս, պետական վեց մարդոց գնդակահարումը տեղի ունեցաւ մեծ պետութեան մը դրդումով:

Վէնիզէլոս անգլիական գործակալութեան մը թղթակցին

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Գ. էջ)

«ՅԱՌԱՋ»Ի ՅԱՋՈՐԴ ԹԻՒԸ

լոյս կը տեսնէ երեքշաբթի, Յուլիս 14ի տօնին առթիւ տպարանը փակ ըլլալով:

ՏՈՄՍԵՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏՕՆ

Ֆրանսա ցնծութեան մէջ է այսօր, իր ազգային տօնին առթիւ:

Բոլորը, առանց դասակարգի եւ գաղափարի խտրութեան, կը տօնեն Յուլիս 14ը:

Երեք օր երեք գիշեր խրախճանութիւններ կ'ըլլան, փողոցներու մէջ կը պարեն, ծրի ներկայացումներ կը տրուին:

Մէկ խօսքով, ամբողջ Ֆրանսա, մէկ սիրտ մէկ հոգի կ'ըլլայ այսօր՝ պանծացնելու համար «Ազատութեան, հաւասարութեան եւ եղբայրութեան» խորհրդանշանը:

Տասը օր առաջ ալ Ամերիկացիները տօնեցին իրենց «ազգային տօնը», Յուլիս 4ը:

Ո՛չ միայն Միացեալ Նահանգներու, այլ նաեւ արտասահմանի ամերիկեան բոլոր քաղաքացիները խանդավառութեամբ տօնեցին այդ օրը:

Նոյնը կ'ընեն նաեւ բոլոր քաղաքակիրթ ժողովուրդները՝ իրենց ազգային տօնին համար: Մէկ սիրտ, մէկ հոգի եղած՝ նուիրական ուխտի օր կը նկատեն զայն եւ արժանավայել յարգանքով կը տօնեն:

Մենք ալ ունինք մեր ազգային տօնը, Մայիս 28ը, զոր ծեռք բերինք անհուն զոհողութիւններով, անհնարին ճիգերով եւ միլիոններու արիւնով:

Հինգ հարիւր տարուան ստրկութենէն յետոյ, վերստին տիրացանք մեր անկախութեան, ունեցանք այդ անկախութիւնը խորհրդանշող եռագոյնը, կարմիր, կապոյտ եւ նարնջագոյն դրօշը:

Եւ սակայն փոխանակ մենք ալ քաղաքակիրթ ժողովուրդներու վայել հպարտութեամբ եւ խանդավառութեամբ պանծացնելու այդ նուիրական օրը, փոխանակ մէկ սիրտ մէկ հոգի եղած՝ ուխտի օր դարձնելու զայն, գիտէք թէ ի՛նչ կ'ընենք:

Յածոգի եւ վատ մարդեր, անոպայ եւ անօգուտ կազմակերպութիւններ կը հայհոյեն *մեր* ազգային տօնին դէմ, ոտքի տակ կ'առնեն *մեր* պաշտելի եռագոյնը, որպէսզի անփառունակ փառքը հիւսեն օրուան իշխանաւորին, որպէսզի մեռցնեն հայրենասիրական ոգին այս ժողովուրդին մէջ:

Օրինակ առէ՛ք Ֆրանսայէն, ուր կ'ապրիք տարիներէ ի վեր, օրինակ առէ՛ք Ամերիկայէն եւ աշխարհի մեծ ու պզտիկ բոլոր ազգերէն, եւ հասկցէ՛ք թէ ի՛նչ ըսել է ազգային տօն, անկախութեան, ազատագրութեան տարեդարձ:

Գոնէ սորվեցէ՛ք այս մէկ բանը, դո՛ւք որ օտարէն կը կապկէք ամէնէն թեթեւսոլիկ բաները:

Սորվեցէ՛ք գոնէ յարգել ազգային տօնին առթիւ:

ՀՐԱՆՏ

ՃԷՆՆԻ ԿՈԼՏԸՐԻ ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Համբաւաւոր արուեստագիտուհի մը Ճէննի Կոլտըր անձնասպան եղաւ Չորեքշաբթի իրիկուն ժամը 8ին: Թեթեւ ընթրիք մը ընելէ յետոյ, քաշուեցաւ ննջասենեակ, քանի մը վայրկեան հանգստանալու համար: Յանկարծ, հրազէնի պայթիւն մը լսուեցաւ: Բարեկամուհի մը որ իրեն կ'ընկերանար վազեց եւ զայն գտաւ իր անկողնին վրայ տարածուած, վիրաւոր կուրծքէն, ձեռքը փոքրիկ ատրճանակ մը բռնած: Բժիշկը հասաւ, ան արդէն մեռած էր: Անձնասպանութիւնը կը վերագրուի ջղագարութեան նոպայի մը:

ՀՈՍՔԵՐ ԵՐԿԱԹ ԳՆԱՑՈՂ

Ընթերցո՛ղ հարգա՛տ,— Մոսկուայի պետական գեղարուեստական թանգարանի տնօրէնութիւնը, ֆոտոյի ակումբի հետ միասին, կազմակերպած է ցուցահանդէս, որ պիտի տեւէ մինչեւ Յունուար 15-ը։

Ցուցահանդէսին մէջ ներկայացուած են ամէնէն նոր ֆոտոյի գործեր, որոնք ստեղծուած են ամէնէն նոր միջոցներով։

Ցուցահանդէսին մէջ ներկայացուած են

ՆԱՀԱՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔ...

ԵՐԵՎԱՆԻ ՀԻՆ ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ԹԱՆԳԱՐԱՆԸ

Ներկայումս Երևանի հին պատմության թանգարանը գտնվում է Կասկադի հարավային թևի ստորին հարկում։ Թանգարանի ցուցադրության համար հատկացված է 1 հազար քառակուսի մետր տարածություն։ Թանգարանի ներկայիս տարածքը նախատեսված չէ թանգարանային նպատակների համար։ Այդ պատճառով էլ ցուցանմուշների մեծ մասը պահվում է պահեստներում։ Ներկայումս թանգարանում կա 6 հազար ցուցանմուշ։ Դրանցից 2 հազարը ցուցադրված է։ Մնացածը պահվում է պահեստներում։

Թանգարանի ցուցադրությունը ներկայացնում է Երևանի պատմությունը հնագույն ժամանակներից մինչև մեր օրերը։ Ցուցադրության մեջ մտնող նյութերը ներկայացնում են Երևանի հնագիտական պեղումների արդյունքները, ինչպես նաև Երևանի պատմության տարբեր ժամանակաշրջանների նյութական մշակույթի հուշարձանները։

Թանգարանի ցուցադրության մեջ մտնող նյութերը ներկայացնում են

յայտարարեց որ եթէ արքայականները յաղթեն ընտրութեանց մէջ, իշխանութիւնը պիտի յանձնէ անոնց, քանի որ ճշմարիտ հանրապետական մը չպիտի ըլլար, եթէ ուրիշ կերպ շարժէր։

Վէնիզելոս, որ սրտի հիւանդութենէ կը տառապի, կրկին Աթէնք հրաւիրեց փրոֆիլէօր Վաքէզը։

Պալքանեան դաշնակցութիւն

Աթէնքէն կը հաղորդեն թէ Ազգերու Դաշնակցութեան Սեպտեմբերի նստաշրջանէն յետոյ Վէնիզելոս խորհրդաժողովի պիտի հրաւիրէ պալքանեան պետութիւնները՝ Յունաստան, Պուլկարիա, Սերպիա, Ռումանիա։ Նպատակն է ոչ-յարձակողական եւ բարեկամական դաշնագիր մը կնքել բոլոր այս ազգերուն միջեւ։ Արտաքին նախարար Քարափանոսի պաշտօն տրուած է պատրաստել այս խորհրդաժողովը՝ Ազգերու Դաշնակցութեան ժողովին առեն։

Մուսոլինիի յայտարարութիւնները

«Լոքալ Անցայկըր»ի աշխատակից Ռոլֆ Պրանտ, որ օգոստոսով կը պտտի մեծ մայրաքաղաքները, Հռոմի մէջ ընդունուեցաւ Մուսոլինիի կողմէ, որ նախ կարգ մը տեղեկութիւններ հարցուց անոր՝ Լոնտոն, Փարիզ եւ Մատրիտ կատարած այցելութեանց մասին։

Պոլտուին Թղթակցին խօսած է Արեւելքէն գալիք վտանգի մասին։

— Այս ըսած ատենը, պալքաններուն ակնարկեց. հարցուց Մուսոլինի։ Պրիան խօսեցա՞ւ Լոքառնոյի եւ Շռենոսի գրաւման մասին։

Յետոյ շարունակելով խօսիլ, Իտալիոյ դիկտատորը յայտնեց թէ ինք արդէն որոշ կարծիք ունի Եւրոպայի արտաքին քաղաքականութեան մասին։ Վերջերս Ծերակոյտին մէջ արտասանած իր ճառը ժամանակի մը համար կոչուած է իր երկրին արտաքին քաղաքականութեան ծրագիրն ըլլալ։

Մուսոլինի յետոյ խօսեցաւ Իտալական երիտասարդութեան մասին, որ օր մը իր ձեռքը պիտի ունենայ Եւրոպայի ճակատագիրը։

Հռովմէն կը հեռագրեն.— *Վարչապետ Մուսոլինի ճառ մը խօսեցաւ Ֆաշիստ Ճարտարարուեստի Ազգային Համադաշնակցութեան առաջին խորհրդաժողովին առջեւ եւ յայտարարեց թէ «Արեւմտեան մեծ պետութիւնները որոնք աշխարհի քաղաքականութիւնը կը վարեն, թոյլ չպիտի տան որ իրենց պատճառով խաղաղութիւնը խանգարուի»։ Տուչէն կ'ակնարկէր Պալքանեանպետութեանց։ Ըսաւ թէ պատերազմէն իվեր Ռուսերն ու Լեհերը, Յոյներն ու Թուրքերը խանգարեցին Եւրոպայի խաղաղութիւնը։*

Եւրոպայի քաղաքական եւ ընկերային խաղաղութեան մասին իր տեսութիւնները պարզելէ յետոյ, Մուսոլինի ուշագրաւ պատկերը տուաւ Ֆաշիսմի ընկերային բարենորոգութիւններուն, որոնց շնորհիւ աշխատաւորներն ու գործատէրերը այժմ կը գործակցին համերաշխութեամբ, մինչ ընկերվարութիւնն ու Նախապատերազմեան տեսութիւնները ամբողջութեամբ մնանկացած են թէ՛ իբրեւ վարդապետութիւն եւ թէ գործօն կեանքի մէջ։

Մուսոլինի յոյս յայտնեց թէ Ֆաշիստ ճարտարարուեստը մեծ շուկաներ պիտի գտնէ Հնդկաստանի, Չինաստանի եւ Ռուսիոյ մէջ։ Պարզեց երկրագործութեան մարզին մէջ ձեռք բերուած յաջողութիւնները։ Միայն թէ, աւելցուց, անտեսական տագնապին դիմաղրելու համար անհրաժեշտ է գեղչել օրավարձերը, ու երբ տագնապը անցնի՝ բանուորները պիտի վարձատրուին աւելիով։ Իննադատեց բոլշեւիսմը, որ մնանկացած է, ու ճառը փակեց՝ յայտարարելով թէ Իտալիա 42 միլիոնոց ազգային մեծ ընկերութիւն մըն է եւ կը ներկայացնէ ժողովուրդ մը՝ կազմակերպուած պետութեան մէջ՝ պետութեան համար։

Սերպիոյ նոր դահլիճը

Երկար փորձերէ ու բանակցութիւններէ վերջ, Ալեքսանդր թագաւոր նոր նախարարութիւնը կազմելու պաշտօնը յանձնեց հրաժարեալ դահլիճին մէջ պատերազմական նախարար զօրավար Հաճիչի։ Նախարարութիւնը պիտի կազմուի նախկին Սալոնիկոյ այն ամէնէն յարգելի անձնաւորութիւններէն, որոնք լաւագոյնս պիտի կրնան ներկայացնել ազգը։ Այսպիսի դահլիճի մը գաղափարը յղացողն էր Լրուաթ կուսակցութիւնը. արմատականներն ալ հաւանեցան այս կարգադրութեան։ Միայն արմատականները վերապահ ընթացք կը բռնեն։

Զօրավար Հաճիչ մեծ ժողովրդականութիւն կը վայելէ ամբողջ երկրին մէջ։ երկար տարիներ եւ անընդհատ պատերազմական նախարար եղած է։ Նախապէս թագաւորին աւագ թիկնապահն էր, պատերազմէն վերջ նշանակուեցաւ բանակի հրամանատար՝ երկրին մատուցած իր ծառայութեանց համար թէ՛ իբրեւ Տոպրուճայի եուկոսլաւ կամաւորներու եւ թէ՛ Սելանիկի ճակատին հրամանատար։ Այս ընտրութիւնը համակրանքով կ'ողջունուի հանրային կարծիքին կողմէ։

Լէօվէնշթայնի խորհրդաւոր մահուան շուրջ

Անգլիոյ օդային նախարարութեան հրամանով եւ հազարապետ Քուփըրի դեկավարութեան տակ առջի օր փորձ մը կատարուեցաւ Լէօվէնշթայնի օդանաւին մէջ, ստուգելու համար թէ կարելի՞ է բանալ օդանաւին արտաքին դուռը, երբ անիկա արագօրէն կը թռի օդին մէջ։ Օդանաւը 300 մեդր բարձրութեամբ կը թռէր, երբ փորձին մասնակցողներէն մէկը աշխատեցաւ բանալ դուռը։ Երկար աշխատանքներէ վերջ հազիւ յաջողած էր 15 սանդիմեդրի չափ բանալ դուռը, երբ օդի ճնշումին տակ դուռը գոցուեցաւ եւ մարդը ներքին խուցին մէջ նետուեցաւ։

Յետոյ հազարապետ Քուփըր ինք անձամբ կատարեց փորձը. նախապէս մէջքէն չուան մը կապել վերջ։ Երկարատեւ ճիգերէ յետոյ կրցաւ կիսովին բանալ գայն եւ արտաքին սանդուխներուն վրայ իջնել։ Սակայն այս արդիւնքը այնքան դժուար ձեռք բերուեցաւ, որ պաշտօնական այս մասնագէտները միաձայն կարծիքով անկարելի կը նկատուի որ Լէօվէնշթայն արկածով ինկած ըլլայ օդանաւէն։

Ֆրանսացի օդանաւորդուհի մը արշաւը

Ֆրանսացի օդանաւորդուհի Մարիզ Պասթիէ երկթեւանի պզտիկ օդանաւով մը երէկ առաւօտ Պուրժէի օդանաւային կայանէն ճամբայ ելաւ դէպի արեւելք՝ ուղիղ գիծով հեռաւորութեան մրցանիշը կոտրելու համար։

ԱՄԱՎԵՐՋԻ ՀԱՆԴԷՍ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

Վաղը կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, 333 Avenue Prado, կարտըն փաւըի ամառնային թատերավայրին մէջ՝

Արտասանութիւն, երգ, հայկական պար, Ակաուտական երդումի արարողութիւն, մարզանք, եւ շրջանաւարտ աշակերտներու վկայականներու բաշխում։

ԱՐՍԷՆ ԱՁԷՄԵԱՆԷ կը խնդրուի ֆանդիպիլ Շ. Կ.ի քարտուղարին։

ՏՕԿԹ. Ա. ՊՕՂՈՍԵԱՆ
36, Rue de Bellefond, 36
PARIS (9e)
Մէթրօ՝ Poissonnière
Tél. Trudaine 88-77

Վարձու ևն նպաստաւոր պայմաններով երկու յարկաբաժիններ խանութով միասին եւ մէկ սենեակ խոհանոցով։ Օդասուն տեղ, ջուր, կազ եւ էլեկտրականութիւն։ Դիմել՝ Անթուան Օտապաշեանի, 6 Rue Albert de Mun, Asnières, Seine.

Ծախու է 42,000 ֆրանք կանխիկ։ St. Antoine Քամփանեը փէրիէ թիւ 2, երկու յարկանոց քարաշէն տունը, հինգ սենեակ, մէկ նպարավաճառի խանութ, գեղեցիկ տեսարան եւ լաւ օդ, շրջապատուած քարաշէն պատով։ Մանրամասնութեանց համար դիմել՝ վերոյիշեալ հասցէին կամ գրասուն ցառաջ, 13 Բիւ տէ Տօմինիքէն, Մարսիլիա։

ԻՐԱՒԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ
E. STEFIKI
վկայեալ իրաւագէտ, քաղաքականգիտութեանց վարժարանէն։
106 Ave. Kléber, Paris (16e)
Հեռ. Passy 72.56
15 օրէն ֆրանսա մտնելու իրաւունք (AFFIDAVIT) ձեռք կը բերէ, ինքնութեան թուղթեր կը հայթայթէ։
կ'ընդունի ամէն օր (ի բացառեալ շաբաթ) կէսօրէ ժամը 4—7.

«Բուժաւիլ» լոյս տեսաւ ցուլիսի Թիւը (Գ. տարի Թիւ 1) ձոյն եւ պատկերազարդ։ Գինն 2 ֆրանք։ Գտնել կ'ելնի միշելիւրազրավաճառներէն։ Բաժնեգինն՝ տարեկ. 22 ֆր.։ Հասցէ՝ Dr. L. Krikorian, 126 Fbg. St. Denis, Paris (Xe).

Clinique C O V O
ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
Յ. ՊՈՒՌՆԱԶԵԱՆ
107 Rue Lafayette, Paris (Xe)
Ամէն օր ժամը 2.30—7.30
Tél. Trudaine 29-04

Հայ գործատէրեր

Կ'ուզուին չինութեանց գործատէրներ՝ ներկարար, պատ ծեփող եւ մանէօվրը։ Աշխատավարձ՝ ֆրանսական սէտիքայի սակով։ Գիմել՝ Դանիէլեան եղբայրներու, 31 Rue Voltaire, Lyon.

IMPRIMERIE - MASSIS - ÉDITIONS
208bis, Rue Lafayette Paris (10)
Gérant: E. SOUVIGNY

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Պ. Գուրգէն Տէր Ղուկասեան, տէր եւ տիկին վարդանուշ Քաղըքճեան, տիկին վարդիթեր, Այրի տիկին վերոն Տէր Ղուկասեան, Պ. Գեղամ Տէր Ղուկասեան, այրի տիկին Շուշանիկ Արծրունեան եւ բոլոր պարագաները իրենց շնորհակալութիւնը կը յայտնեն ամէն անոնց, —մասնաւորաբար փամպուքճեան տան—, որոնք անձամբ կամ գրաւոր իրենց ցաւակցութիւնը յայտնեցին իրենց կնոջ, քրոջ եւ հարսին Տիկին ԱՐԱՔՍԻ Տէր Ղուկասեանի տխուր մահուան առթիւ։ Յուղարկաւորութիւնը տեղի ունեցաւ 11 Յուլիս, ուրբաթ առաջին օր։

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Տէր եւ տիկին Յակոբ Հիսաեան իրենց շնորհակալութիւնը կը յայտնեն ամէն անոնց որոնք անձամբ կամ գրաւոր իրենց ցաւակցութիւնը յայտնեցին իրենց սիրելի աղջկան՝ փոքրիկ ԳՈՀԱՐԻԿի տխուր մահուան առթիւ։

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՄԱՐՍԷՅԼԻ Շ. Մ. Ը. Մ.ի «Ալբարատ» մասնաճիւղի աթլէթիքի փորձերը սկսած են տեղի ունենալիք ոդիմպիականին համար։ Կը հրաւիրուին բոլոր մարզիկները ներկայ գտնուիլ վաղը կիրակի առաւօտ ժամը 7ին մօնբարակի առաւօտ ժամը 7ին մօնբարակի դաշտը։ Ներկայ պիտի ըլլայ մարզիչ Խաիկեան։

ՄԱՐՍԻԼԻՈՅ Հարձր Հայքի երիտասարդաց Մխիթեան ընդհանուր ժողովը՝ այսօր Շբ. ժամը 2ին, 50 Պուլվար Տիւկօմիէ, Մօնթիւանթալ Պառիսպահին մէջ։

«ՏՈՐՔ»Ի ՄՐՑՈՒՄԸ

Այսօրուան Շուաղը լը Բուաի «բաժակ»ի մրցումներուն մասնակցելու հրաւիրուած են նաեւ «Տորք»ի երեք խումբերը։

«Տորք»ը միայն իր անձնական «լիսանսիէ» ուժերով դաշտ պիտի գայ։ Իր խումբերը պիտի կազմեն հետեւեալ խաղացողները.— Բերդապահներ Տէվէճեան, Հէքիմեան, յետապահներ՝ Մկրտիչեան, Գանթարճեան, Զարիֆեան, միջնապահներ՝ Գամէր, Շահէն, Աշոտ, յառաջապահներ՝ Կ. Կարապետեան, Գրիգորեան, Զարդարեան, Զալըքեան, Գալֆաեան, Տէրտէրեան։

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Տէր եւ Տիկին Մարկոս Նաթանեան կը յանուցանեն թէ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի ի յիշատակ իրենց վաղամեռիկորդուհւոյնԱՆՈՒՇԱՒԱՆի մահուան երրորդ տարելիցին առթիւ, վաղը Կիրակի Փարիզի Հայոց եկեղեցիին մէջ։ Կը հրաւիրուին բարեկամներն ու համակիրները ներկայ գտնուիլ յարգելու համար հանգուցեալին յիշատակը։

ԱՆԳԼԻԱՅ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՍՈՒՐՃԻ
26 Rue Trévise: Մէթրօ՝ Cadet Tél. Provence 38-63

ՖՕՆ ՏԷ ՔՕՄԷՐՍ, ՆՈՏԱՐԻՈՒՍ, ԵԻԱՅԼՆ
ԳՆԵԼՈՒ ԵՒ ԾԱԽԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ
Դիմեցէք՝ **A L'ETUDE GABRIAC, ՓԱՍՏԱՐԱՆ**
15 Rue Tronchet (Madeleine - St. Lazare) Թել. 24-04 80 05
ՈՒՐ ՊԻՏԻ ԴՆԷՔ ՀԱՅԵՐԵՆԱԿԻՑ ՄԸ՝
Պ. ԻՆԷՃԵԱՆ, դրասենեակի տնօրէն, որ մասնաւորապէս պիտի զբաղի հայ յաճախորդներով։ Վստահելի գործ։ Իրաւական խորհրդակցութիւններ ձրի։

ՓԼԱՔՆԵՐ ՀԱՅԵՐԷՆ ԹՈՒՐՔԵՐԷՆ 18 ՖՐԱՆՔ ՅՈՒՆԱՐԷՆ
Ջուտ խաղողէ անարատ օղի (Պօտօ պատրաստուած), արեւելեան նպարեղէններուն լաւագոյնը, ապուխտ, երշիկ, աղի ձուկեր, յունական ձէթ, ձիթապտղ, էրմիս գծնէբիլներ, Թէյ եւ սուրճ, անուշեղէններ եւն.։
Յ. ԱՐԹԻՆԵԱՆ & քոմ
28, Rue Lesage, Paris (20e) Tél. Ménil. 61-85
Métro Belleville Tramway 5 եւ 26
Բաց է ամէն օր մինչեւ ժամը 9.30

ՍԷՆ ՄԻՇԷԼԻ ՀԱՅԿ. ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
1bis Rue Hautefeuille, PARIS (6e)։ Սէն-Միշէլի Մէթրոյին դիմ.
MAISON TOSSOUNIAN
Մասնաճիւղն է Ալեքսանդրիոյ (Եգիպտոս) համանուն տունին։ Ունեան եւ եւրոպական լաւագոյն նպարեղէններ անմրցելի ժամանութեամբ։ Եգիպտական եւ կիսարական ապուխտ, պուլկարական քաշկավալ, Գոքայի ձերմակ պանիր, պուլղարական չիրուղ, Յունաստանի Ֆիթաթոսը, ձէթ, Ամասիայի պաղեղ, Դամասկոսի փէստիլ եւ ընկոյզ, Հալէպի սապոն եւ մանաւանդ անգրարեւելեան ֆիլաւցու անմահ ԲՐԻՆՋ մը։ Մանաւոր զարդն է այս տունին, եւ դեռ քաղաքին ուրիշ տուներ, ղէնները, եւայլն, եւայլն, եւայլն։
Մատակարար մայրե՛ր, գուք որ բծախնդիր էք ձեր խոհանոցին համար, ու կը գուրգուրաք ձեր ամուսիններուն քսակին վրայ, եկէ՛ք, եկէ՛ք։
ՄԻՋՈՆ ԹՕՍՈՒՆԵԱՆը ձեր ծառան է։

24, RUE ST. LAZARE
PARIS (9e)

ՏՕՔԹ. ՎԱՀՐԱՄ Յ. ԹՈՐԳՈՄԵԱՆ
փոխադրուած է 34 Rue de Moscou, Մէթրօ՝ Rome, Թել. 36
Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր ժամը 2—5
Մասնաւոր ժամադրութիւն ուզողները պէտք է որ վերոգրեալ հասցէին։

ԲԱՑՈՒԱԾ Է
ՓՈՐՁԱՔՈՒՈՒ ԴԵՐՁԱԿ
Լ. ԳԱԶԱՆՃԵԱՆ ԴԵՐՁԱԿԱՏՈՒՆ
40 Rue de Provence, PARIS (9e)
Ուր պիտի գտնէք ընտիր կերպասներու վրայ ֆրանսական անգլիական եւ իտալական ձեւերով օժտուած անմրցելի cos եւ խնամուած կար։
ԳՆԱՀԱՏՈՒԱԾ ՀԱՅ ԵՒ ՕՏԱՐ ՀԱԴՈՒԻՍՏԻ ՍԻՐՈՒՀԱՐՆԵՐԷՆ

ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ ՓՈՔՐԱՔԱՆԱ
Լաւագոյն յախճապակիէ եւ անմրցելի գիներով Արեւելեան սուրճի եւ Թէյի գաւաթներու, Թէյամաններու, ձէզվէներու զանազան սպասներու համար դիմել՝ միակ կեդրոնատեղ
Mlle E. PERRET
16, Rue Puvis de Chavannes, MARSEILLE
Ֆրանսայի ներքին գաւառներէ եղած ապսպրանքները կատարուին ամենաարագ կերպով եւ մեծ խնամքով։
Թղթակցութիւն՝ Հայերէն եւ Ֆրանսերէն։

ՅԱԿՈԲ ՊԱՀՐԻ ԵՒ ԳԱՄԷՐ ԲԵՆԻԱՄԻՆ
ԻՐԱՒԱԳԷՏՆԵՐ
ՊՈԼՍՈՅ ՓԱՍՏԱԲԱՆԱԿԱՆ ԿԱՃԱՌԻՆ
8 Ave. Frémiet, Métro: Passy Tél. AUTEUIL
կը ստանձնեն վաճառականական, ժառանգական եւ ամէն կարգի դատերու պաշտպանութիւնը, ինչպէս նաեւ միջազգային հպատակութեան եւ վարչական ամէն տեսակ խնդիրներու հետապնդումը։
Իրաւագիտական խորհրդակցութիւններ՝ լաւ պայմաններով։
Կ'ընդունին՝ ամէն օր (բացի կիրակիէ) ժամը 9էն 12 եւ կէսօրէ վերջ ժամադրութեամբ։

ՏՕՔԹ. Յ. ՏԻՐԱՑ (ՏԻՐԱՑՈՒԵԱՆ)
Վկայեալ Փարիզի բժշկական Ֆաքիւլթէէն, (Licencié ès Sciences)
Նախկին Interne Hôpital des Enfants maladesի
եւ մասնագէտ մանկանց եւ ներքին հիւանդութեանց
24, Rue des Grands Augustins, Paris (6e) Place St. Michel
Հիւանդ կ'ընդունի Գ., Հ., Ուր. և Շբ. օրերը, ժամը 1էն 4ը
Ինչպէս նաեւ մասնաւոր ժամադրութեամբ
Métro St. Michel եւ Odeon Tél. Littré 60-

Գ. ՅԱԿՈԲԵԱՆ ԻՐԱՒԱԳԷՏ
Կը զբաղի ամէն տեսակ աւելտարական, քաղաքային եւ պատժական դատերով։ Կը ստանձնէ մասնաւորապէս ինքնաշարժի արկածներու վարձակալութեան վերաբերեալ դատական գործերը, ինչպէս նաեւ ապահովագրական վէճեր։ Կը խմբագրէ ամէն տեսակ actes de vente et nantissement de fonds de commerce, constitution et liquidation de sociétés). Ֆրանսահպատակութիւն ուզողներու համար կատարէ վարչական ձեւակերպութիւնները լաւագոյն պայմաններով։
Ընդունելութեան ժամեր ամէն օր 9.30-12 և ժամադրութեամբ։
13 Rue Béranger, Métro République, Tél. Archives

ԲԺՇԿԱ-ՎԻՐԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԴԱՐՄԱՆԱՏՈՒՆ ԵՒ ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺԱՐԱՆ
ՏՕՔԹ. ՍԷԹԵԱՆ
38, Ave. St. Ouen PARIS (18me) Tél. MARCADET
Ընդհանուր հիւանդութիւններ սեռամիզային, վէներական, մաշկի, կանանց հիւանդութիւններ. վիրաբուժական գործողութիւն, էլեկտրաթերմանում։
ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺԱՐԱՆ Ակռայի դարմանում, քաշել 10 ֆր. արուեստական ճերմակ ակռայ 20 ֆրանք, ոսկի քուրոն ֆրանքէն սկսեալ։
ԱՄԷՆ ՕՐ ՈՒ ԿԻՐԱԿԻ ԲԱՑ Է

ՀԱՅԿ. ԲՈՒԺԱՐԱՆ - POLYCLINIQUE de BELLEVILLE
Տէր եւ Տօքթ. **ՏՕՔԹ. ԳՐԳՈՅԵԱՆ**
29, Rue (Place) des Fêtes, Paris, XIX. Tél. Nord 96-
Բաց է ամէն օր, ուր շատ մը մասնագէտ բժիշկներէ կը խնամուի ամէն տեսակ ներքին եւ վէներական հիւանդութիւններ։ Աչքի գէտը կ'ընդունի Գ., Ե. եւ Շաբաթ օրերը ժամը 3—5։ Քթի, կոկորդի ու ականջի մասնագէտը ամէն երեք. եւ Շաբաթ օրերը 1—3։ ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺԱՐԱՆ ամէն օր ժամը 9էն 19։ Կիրակի 9—12։

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

ԲԱԺԱՆԵԳԻՆ	3 ամս.	6 ամս.	Տար.
ՖՐԱՆՍԱ	35 ֆ.	70 ֆ.	140 ֆ.
ԱՆԳԼԻԱ		20 շլ.	40 շլ.
ԵԳԻՊՏՈՍ		»	»
ԻՏԱԼԻԱ			250 ֆրանք
ԱՄԵՐԻԿԱ		6 տլ.	10 տլ.
ԵՒՐՈՊԱ		100 ֆ.	200 ֆ.

"HARATCH"

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Directeur-Propriétaire : SCHAVARSCH MISSAKIAN

Rédaction & Administration / Խմբագրութիւն — 208bis, Rue Lafayette PARIS (10e)

TÉLÉPHONE : NORD 57-82 — MÉTRO LOUIS-BLANC ou JAURÈS

Հասցէի փոփոխութեան համար պէտք է վճարել 2 ֆրանք

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 17 ՅՈՒԼԻՍ 1928

17 JUILLET 1928

Գ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 700 — ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ — ԳԻՆ՝ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՅԱՒԻՏԵՆԱԿԱՆ ԽԱՂԸ

Հակառակ տիրող տաքին, դիւանագէտները կը շարունակեն ռագիրներ եւ ծանուցագիրներ փոխանակել, «յաւիտենական ազաղութիւն» հաստատելու համար:

Անցեալ տարի Յունիսին, Պ. Պրիանի կողմէ առաջարկուած ունաձեւը դիւանատունէ դիւանատուն փոխադրուելէ յետոյ, ունգեցաւ որոշ կէտի մը: Նախապէս Ամերիկան ու Ֆրանսան ին որ կը բանակցէին: Այժմ արդէն միջազգային հանգամանք ուած է խնդիրը, եւ բոլոր մեծ պետութիւնները հրաւէր ստաւած են իրենց կարծիքը յայտնելու:

Ֆրանսա, որ սկիզբէն ի վեր վերապահութիւն կը ցուցնէր, ոխնալով Նոր կաշկանդումներէ, այժմ տրամադիր է ստորագրելու նոր դաշինքը: Գերմանիան արդէն կորսնցնելիք ն մը չունի, եւ առաջին օրէն համաձայն է ամերիկեան ագրին — պատերազմը օրէնքէ դուրս հռչակել: Մեծն Բրիտանիա, որուն միջամտութիւնը օգնեց ֆրանքօ-ամերիկեան նակցութեանց խզումը կանխելու, համաձայն է դաշնագիրը որագրելու, իր գործելու ազատութիւնը պահելու պայմանով:

Այստեղ է որ, առաջադրուած դաշնագիրը կը կորսնցնէ իր ութիւնը, եւ կը դառնայ Նոր Թուղթի կտոր մը:

Սկզբնական ծրագրով, պետութիւնները ոչ մէկ պարագայի ջ պատերազմի պիտի դիմէին, միջազգային վէճեր լուծելու մար: Պատերազմը խսկապէս պիտի համարուէր օրէնքէ դուրս:

Այս տեսակէտին դէմ բողոքեց Ֆրանսա, զանազանելով րձակողական եւ ինքնապաշտպանութեան պատերազմները: Թուի թէ համաձայնութիւնն ալ պիտի կայանայ այդ գետն վրայ: Չէ՞ որ Անգլիան ալ կը պահանջէ անխախտ պահել քնապաշտպանութեան պատերազմի իրաւունքը: Յետոյ, եթէ որագրողներէն մէկն ու մէկը թերանայ, միւս ազգերը իրենք ոնք ազատ պիտի զգան զանցառուին հանդէպ:

Այս բաց դուռները ունենալէ յետոյ, աշխարհի ամէնէն խարհակալ պետութիւնն ալ հաճութեամբ իր ստորագրութիւնը կը դնէ Նոր մագաղաթին տակ, որպէսզի մարդիկ հաւան թէ խաղաղութիւնը ապահովուած է:

Իրականին մէջ, կը բաւէ որ վէճ մը ծագի եւ դժգոհ պեութիւնը ապացուցանէ թէ իր երկիրը վտանգի տակ է, որագի ազատի ո՛ր եւ է յանձնառութենէ եւ շարժի ուզածին ս: Մանաւանդ եթէ երկրորդական ուժ մըն է դիմացինը:

Այդպէս չըրա՞ւ Իտալիան՝ Յունաստանի հանդէպ, աւագային յարձակման մը առթիւ: Այդպէս չի՞ գործեր քրիստոնէանչ Ամերիկան, փոքրիկ Նիքարակուայի և Մեքսիկայի հանպ: Եւ դեռ ինչքա՛ն այսպիսի օրինակներ:

Մ. Նահանգներու վարիչներուն երկերեսութեան գլխաւոր լացոյցը այն է որ, մինչեւ այսօր ալ կը խուսափին Ազգերու շնակցութենէն, մինչդեռ եթէ միանան եւ անկեղծօրէն գորկցին, վերահաստատելով հռչակաւոր Ուիլսոնի հարազատութիւնը, մեծապէս կ'ամրապնդուի աշխարհի խաղաղութիւնը և ղարմանուին շատ մը անիրաւութիւններ:

Տարբեր տեսակէտով մը, նոյն խարդախ գետնին վրայ կը նուի խորհրդային իշխանութիւնը, որ չի հաւատար Ազգերու շնակցութեան, կը ճգնի խորտակել զայն, եւ միւս կողմէ, ղաղութիւնը ապահովելու համար, կ'առաջարկէ ցնորական ագիր մը, — ջնջել բոլոր բանակները եւ զինուորական կազկերպութիւնները, զինարաններն ու մթերանոցները, նաւային օդային տորմիղները եւլն.:

Հրաշալի հէքեաթ մը, որու նմանը չհամարձակեցաւ հրարակ դնել նոյն իսկ աշխարհի ամէնէն հեզ կրօնը, Քրիստոնութիւնը, թէեւ կը քարոզէր չդիմադրել չարին եւ աջ երեսը պտակողին տրամադրել նաեւ ձախը...

Այո՛, յաւիտենական խաղն է որ կը շարունակուի, նոր անուններով եւ նոր բառերով: Հզօրներու դիւային խաղը՝ տկարու գլխուն, անոնց ողնայարին վրայ:

Եւ այս՝ ճիշդ այն պահուն երբ ամբողջ աշխարհը վերաէր է վառօդի մթերանոցի մը, երբ ժողովուրդ ժողովուրդի ակռայ կը կճրտէ, եւ ատոր համար ալ դանակներ կը սրէ, ջին առթիւ հարեւանին կոկորդը մխելու համար:

Իսկ որո՞ւ դէմ կ'ապահովեն պատերազմի վտանգը:

Մեծերը իրենց աւարը լիուլի ապահոված եւ զայն մարսեգրաւած են: Ամերիկան Ֆրանսայի վրայ չէ որ պիտի յարկի, ոչ ալ Անգլիան Ամերիկայի վրայ: Գերմանիան, պարւած եւ պատժուած, երկար ատեն չի կրնար գլուխ վերցնել, պէսզի պատերազմի պատճառ դառնայ: Իտալիան մտքէ չաներ պատերազմ հռչակել Անգլիոյ դէմ, եւլն.:

Բայց, պատերազմելու պատճառներ շա՜տ կան դժգոհ եւ հանրապէս տկար ժողովուրդներու մէջ: Արեւն մէջ խղդուած որեր կան որ լուծում կը պահանջեն: Կա՛ն յեղափոխական արաններ: Փոթորիկը կանխելու համար, ահա՛ նոր տասանեայ մը, — «Պատերազմը օրէնքէ դուրս»:

Օրուան դիւանագէտները յաճախ քար կը հանեն ամէնէն անդաւոր գերասաններուն:

Լեռնակուտակ մագաղաթներ կը դիզուին 1919էն ի վեր, ամէնէն վտանգաւոր հարցերը կը մնան միշտ անլոյծ կամ ախ եւ ժողովուրդները կը տքան նոյն ահաւոր մղձաւանջին :

Շ.

ՄԱԿԵԴՈՆԱՑԻՆԵՐՈՒ ՆԵՐՔԻՆ ՎԷՃԵՐԸ

ՓՐՈԹՈՒԿԷՐՈՖ ՍՊԱՆՆՈՒԱԾ Է ԻՐ ԸՆԿԵՐ ԻՎԱՆ ՄԻԽԱՅԼՈՎԻ ՀՐԱՄԱՆՈՎ

(Մասնաւոր Թղթակցութիւն)

ՍՕՖԻԱ, 10 Յուլիս

Յուլիս 7ին, շաբաթ գիշեր ժամը 11.30ին էքզարխ Եօսիֆ եւ Ցար Սամուէլ փողոցներու անկիւնը («Յառաջ» միութեան նախկին հաւաքատեղին) երեք դաւադիրներու կողմէ սպաննուեցան մակ. ներքին կազմակերպութեան կեդր. կոմիտէի երեք անդամներէն Զօր. Ալեքսանդր Փրոթոկէրոֆ եւ իր թիկնապահը, Գօցէվ:

Փրոթոկէրոֆի սպանութեան լուրը յաջորդ օր մեծ արագութեամբ տարածուեցաւ եւ յուզում յառաջ բերաւ մայրաքաղաքին մէջ: Ամէն մարդ կ'աշխատէր խորհրդաւորութիւն տալ ոճիրին եւ թափանցել անոր ներքին ծալքերուն: Սպանութեան ձեւը ցոյց կուտար թէ՛ օտար սերպական մատ չկար գործին մէջ եւ անպատճառ ներքին ձեռնարկ մըն էր: Մակեդոնական գաղթ. օրգան «Մակեդոնիա» օրաթերթը 9 Յուլիս թիւի մէջ արդէն պարզ կը ցուցնէր որ եղածը եղբայրասպանութիւն է: Թերթը գլխաւորապէս կը ծանրանար եղբայրասպանութեան վերջ տալու անհրաժեշտութեան վրայ, առանց բացէն ըսելու որ Փրոթոկէրոֆի սպանութիւնը անոր արդիւնքն է:

Յուլիս 9ին գիշերը, Սօֆիայի տուները եւ գործատեղիները ծգուեցան քարտեր, որոնց մէջ նկարուած էին Ալէքօ Վասիլէվ, Գէորգի Աթանասոֆ եւ Ալեքսանդր Փրոթոկէրոֆ: Քարտերուն վրան հետեւեալը գրուած էր. «Նկարուած են Թօտոր Ալէքսանդրովի սպանութենէն անմիջապէս առաջ. առաջին երկուքը իր ժամանակին ստացան իրենց պատիժը»:

Այս քարտերը այլեւս կասկած չեն ձգեր որ Զօր. Փրոթոկէրոֆ կը մեղադրուէր իբրեւ ներքին դաւաճան:

Այսօր, յուղարկաւորութենէն ժամ մը առաջ, քանի մը փողոցներու մէջ ցրուեցաւ տարօրինա՛կ թռուցիկ մը, մօտաւորապէս հետեւեալ պարունակութեամբ.—

«Մակեդոնական Ներքին Կազմակերպութեան արտասահմանեան ներկայացուցչութիւնը կը յայտնէ որ զօր. Ա. Փրոթոկէրոֆի սպանութիւնը կատարուած է կեդր. կէմիտէի իր ընկեր Իվան Միխայլովի հրամանով, առանց երրորդ անդամ Գէորգի Պօպ Խրիստովի համաձայնութեան եւ առանց արտասահմանեան ներկայացուցչութեան գիտութեան:

«Իվան Միխայլով իր այս արարքին համար պատասխանատու է միայն կազմակերպական գոնկրէին եւ ըստ օրէնի, պակող անդամ Ալեքսանդր Փրոթոկէրոֆի կը յաջորդէ Պեօտր Շանդանով:»

Թէեւ այս թռուցիկը թուահամար եւ կնիք չունէր, բայց երեկոյեան օրաթերթ «Միր»ի մէջ տպուած էր նոյնութեամբ եւ թուահամարով (թիւ 365) եւ կնիքով, որով կասկած չէր մնար իր իսկութեան մասին: «Միր»ի այդ թիւը անմիջապէս գրաւուեցաւ ոստիկանութեան կողմէ:

«Զնէվնիկ» թերթը կը յայտնէ որ բոլոր բացակայ նախարարները ստիպողաբար կանչուած են մայրաքաղաք, նախարարական խորհուրդի, Փրոթոկէրոֆի սպանութեան առթիւ:

Այսօր թաղման հանդէսը կատարուեցաւ զինուորական մեծ պատիւներով, իբրեւ պուլկարական զօրավարի, բայց մակեդոնական կազմակերպութիւնները չէին մասնակցեր: Օխրիտի հայրենակցական միութիւնը կոչ մը հրատարակած էր (հանգուցեալը Օխրիտցի էր), իսկ ազգային կոմիտէն պարզ մահազդ մը միայն:

Այս պայմաններուն մէջ, զօր. Փրոթոկէրոֆի սպանութիւնը կը դառնայ աւելի քան խորհրդաւոր եւ սուլկար ներքին կեանքը յղի է անակնկալներով:

ԷՆԿԻՒՐԻԻ ՆՈՐ. ՏԱԳՆԱՊՆԵՐԸ

Պոլսոյ երեսփոխան Ֆալիհ Րըֆգը պէյ կը գրէ «Միլլիյէթ»ի մէջ (9 Յուլիս).

—Էնկիւրիի մէջ աչքի կը զարնեն հետեւեալ տագնապները.— շէնքի, շուկայի եւ հանրային վայրերու տագնապ:

Շէնք շինել տուողները շուարած մնացած են, որովհետեւ կը կարծեն թէ Էնկիւրի քաղաք սըն է որ վեց ամիս պարապ կը մնայ: Եւ եթէ 3—4 ափարթըմանները անհաշիւ վարձքով վարձուած չըլլային պետութեան կողմէ, անոնց տէրերը ձեռքը ծոց պիտի մնային: Մինչդեռ, նոյն իսկ այս տաքին բնակողներուն թիւը նկատի առնելով, առնուազն 2000 տունի պէտք կայ:

Անցեալ տարի, Էնկիւրիի խանութներու վարձքը աւելի սուղ էր Բէյօղլուի մեծ պողոտայի վարձքերէն: Հակառակ ասոր, դժուար էր պարապ խանութ գտնել: Այս տարի, «վարձու» վերտառութիւնը կայ բազմաթիւ խանութներու վրայ: Շատեր կարգով կը սնանկանան եւ կը գոցեն իրենց դուռները:

Էնկիւրիի շուկան միայն պաշտօնեայ միջակ դասակարգը կը գոհացնէ: Բարձր դասը նորէն շարունակեց Պոլսէն ընել իր գնումները: Արդէն, այս շուկան քիչ մը նախնական էր, եւ Մէրսինի կամ Շահգատէ Պաշըի շուկաներուն նման բան մը: Գալով բնիկներուն, դժբախտաբար անոնք դեռ չեն սկսած զգալ նոր կեանքին պահանջները: Կը մնան պաշտօնեաները, իբրեւ յաճախորդ: Ասոնց ալ առած դրամը այնքան մեծ չէ, որ շուկան գոհացնէ: Յետոյ, մէկ մասը ուրիշ տեղ ընտանիք ունի, եւ անոր դրամ կը ղրկէ: Թօշակին մէկ կարեւոր մասն ալ վարձքի կը յատկացնէ, իսկ աւելցածը ճաշարանի կուտայ:

Պանդոկի, ճաշարանի եւ քազինոյի նման հանրային վայրերու տագնապն ալ նոյն պատճառներուն արդիւնքն է:

ԵՐԿՈՒ ԳՆԴԱՊԵՏՆԵՐ ՍՊԱՆՆՈՒԱԾ ԻԶՄԻՐԻ ՄԷՋ

Էնկիւրիէն կը հեռագրեն թէ Յուլիս 14ին, գիշեր ատեն, գնդապետներ Նիհատ եւ Զէքի, որոնք պաշտօն ունին միջնաբերդին մէջ, մտիկ ըրած չըլլալով պահակին ազդարարութիւնը, չկեցուցին իրենց ինքնաշարժը եւ տեղն ու տեղը սպաննուեցան պահակին արձակած գնդակներէն:

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

Անոնք երկրաշարժ Իզմիրի մէջ

Էնկիւրիէն կը հեռագրեն Յուլիս 15 թուականով.— Այս առտու ժամը 11.35ին ծայր աստիճան բուռն երկրաշարժ մը պատահեցաւ Իզմիրի մէջ: Ուժգին ցնցումներ կը շարունակուին ընդհատ-ընդհատ: Տակաւին կարելի չէ հաշուել զոհերուն թիւը եւ նիւթական վնասները:

⁖ Ուրիշ լուրի մը համաձայն, շարժը տեւած է քսան երկվայրկեան, աւերելով բազմաթիւ շէնքեր. չորս հոգի վիրաւորուած են: Դատական պաշտօնատունը փլչելու վտանգ կը սպառնայ: Գրասենեակները փակուած են, ինչպէս եւ ծխախոտի մթերանոցները: Թորպալըի մէջ ամէն ինչ քանդուեցաւ. ոչ մէկ շէնք կանգուն կը մնայ: Վեց հոգի վիրաւորուեցան:

ՊՈԼՍՈՅ ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ԴԵՍՊԱՆԱՏԱՆ

ՊԱՇՏՕՆԵԱՆԵՐԸ ՄՈՍԿՈՒԱ ԿԸ ԿԱՆՉՈՒԻՆ, ԲԱՅՑ ՉԵՆ ԵՐԹԱՐ...

Պոլսոյ թերթերուն մէջ կը կարդանք.—

Վերջերս ուշագրաւ դէպք մը տեղի ունեցած է Պոլսոյ խորհրդային դեսպանատան մէջ: Մոսկուայէն կը հրամայուի կարգ մը պաշտօնեաներու Ռուսիա երթալ, և հոն գործել, սակայն բոլորն ալ կը մերժեն, ու զանազան վայրեր կը մեկնին: Մերժողներուն մէջն է նաև դեսպանատան առեւտրական կցորդ Պ. Պէնէնսօն, որ փոխանակ Մոսկուա երթալու, ինչպէս հրահանգուած էր, շիտակ Պերլին կը մեկնի: Պոլսոյ առեւտրական ներկայացուցչութեան ծովային ճիւղի փոխ տնօրէն Ֆըրայտէնպէրկ ալ չէ պատասխանած հրաւէրին, և Պոլիս մնացած է:

Համայնավար կուսակցութեան անդամներէն Տիկ. Անտրիէվսքի ալ կապ կը հաստատէ խորհրդային դրամատան պաշտօնեաներէն Եակինամսքիի հետ, եւ անոր ընկերակցութեամբ Փարիզ կը մեկնի:

Հիւպատոսարանի մեքենագիրն ալ, Տիկին Միխայիլօ, մերժած է Ռուսիա երթալ. նոյնպէս և վրացի Քաֆարտացէ:

Այս ձեռնթափութիւնները բաւական խնդիր յարուցած են, որովհետեւ մեկնողները լաւ մասնագէտներ են, եւ տեղեակ շատ մը գաղտնիքներու:

«Սօն Սաաթ»ի համաձայն, գեղծումի խնդիր չկայ: Ոմանք կուսակցական նկատումով չեն երթար Ռուսիա, որովհետեւ ընդդիմադիր են: Ոմանք ալ սիրային կապերը կը նախընտրեն պոլշեւիկեան գաղափարականութենէն:

Լատին այբուբեն թուրքերէնի համար

Թուրք թերթերը կը գրեն թէ Լատին Այբուբենի Յանձնաժողովը իր աշխատութիւնները վերջացնելու վրայ է: Միայն երկու-երեք գիրեր նշաններով են:

Յանձնաժողովը լուծած է նաեւ քերականութեան խնդիրը: Թուրքերէնի մէջ գործածուած բոլոր օտար բառերը թուրքերէնի քերականութեան կանոններուն պիտի ենթարկուին: Արաբերէն եւ պարսկերէն բարդութիւնները, հոլովները, ինչպէս նաեւ համաձայնութեան կանոնները ջնջուած են:

Յանձնաժողովը շուտով պիտի սկսի ուղղագրական բառարան մը պատրաստել:

⁖ Մուսթաֆա Քէմալ Աֆղանիստանի նորընտիր դեսպան Հիքմէթ պէյի լուսանկար մը նուիրելով, լատինական այբուբենով գրած ու ստորագրած է ձօնը:

Թուրքիա եւ Պուլկարիա

Պուլկարիոյ վարչապետը կը հաստատէ այն տեղեկութիւնը թէ Թուրքիա առաջարկած է Պուլկարիոյ՝ ոչ-յարձակողական եւ իրաւարարութեան դաշնագիր մը կնքել: Այս առթիւ Պ. Լիափչէֆ յայտարարեց.— «Ո՛ր եւ է վիճելի խնդիր չկայ Պուլկարիոյ եւ Թուրքիոյ միջեւ. եւ քանի որ Թուրքիա կը փափաքի իրաւարարութեան դաշնագիր մը կնքել մեզի հետ, կ'ընդունինք այդ առաջարկը»:

Կանուխ չէ՞...

Աթէնքէն կը հեռագրեն թէ զօր. Փանկալոս հազիւ բանտէն արձակուած, յայտարարեր է թէ Վենիզէլոսէն պիտի պահանջէ Հանրապետութեան նախագահ հռչակել զինքը: Փանկալոս կը գանգատի թէ ապօրէն կերպով քշուած է իր պաշտօնէն, զօր. Քոնտիլիսի կողմէ:

⁖ Հետզհետէ կը սաստկանայ հակավենիզէլոսեան հոսանքներու պայքարը: Նախկին վարչապետ Փափանասթասիու, որ վարիչն է հանրապետական միութեան, կը յայտարարէ. «Նոր կառավարութեան մեթոտները կ'արծարծեն հին կիրքերը եւ կատաղի կռիւ մը կը յարուցանեն բնիկ Յոյներուն եւ Փոքր Ասիոյ գաղթականներուն միջեւ: Ապագան վտանգուած է»:

Նախկին նախարար Ցալտարիս, միապետական, իր կարգին կ'ըսէ. «Նոր կառավարութիւնը հաստատուեցաւ պետական հարուածով մը եւ գործի սկսաւ կամայականութեամբ: Իրականին մէջ, դէպի նոր ընտրութիւններ չենք երթար, այլ դէպի բացարձակ դիկտատորութիւն եւ կատարեալ անիշխանութիւն»:

Հակառակ այս արտայայտութեանց, Վէնիզէլոս սկսած է բանակցիլ բոլոր կուսակցութեանց պետերուն հետ, հանրապե-

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ԵՐԲ ՏՕՆԵԼ ՀԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆՈՒԹԻՆ ՕՐԸ

ԳԱՂԱՓԱՐՆԵՐ ՀԱՅ ՄԱՐԴՈՒ ԱԶԱՏ ԿՅԱՆՔԻ ՄԱՍԻՆ

Նախկին ե տեսան մեզնից, իմաստ ստացել, իմ ամբողջ էությունը ինձ համար, ես ինքս ինձ համար, ինչպես ասում են, ինչ-որ բան եմ դարձել, ինչ-որ ուրիշ մարդ եմ դարձել, ինչ-որ ուրիշ մարդ եմ դարձել, ինչ-որ ուրիշ մարդ

ուրջը եթէ հաւաքմունքին կրնան եւն. հաստատութիւնական եւն. Ս. Թարգմանչաց եկեղեցին պիտի կրնայ ծառայել ամբողջ հայութեան, իբրեւ աշխատանոց նոր կեդրոն։ Այդ նպատակաւ Ազգ. Վարչութիւնը արդէն նուիրատուին շնորհակալութիւն յայտնելով հանդերձ, պատուած է Թարգմանը ընդունել հայութեան խոր յուսախաբութեան, որով, հակառակ այդ մեծաձախս նուիրատուութեան, Մարսիլիահայ գաղութը ո՛չ աղօթավայր մը ունի գաղթին մէջ ոչ ալ կրթական ներհամաձայնութիւն շէնք մը։

Դպրոց, մանկապարտէզ, մատուռ եւ առաջնորդարանի սեփական շէնք ունենալու եւ հիմակուան 2 իրարմէ հեռու շէնքերուն արձակի ծանրութենէն փրկուելու համար, վերջին շաբաթները անակնկալութեան մատնք պուլ. որ տը լա Փէ գտնուած հողի վրայ սեփականատիրոջ հետ Ամէն եւ ուրախութեամբ կը հրապարակենք, որ Ազգ. Վարչութիւնը պիտի կրնայ վերջնականապէս օժտել Մարսիլիահայ գաղութը սեփական դպրոց, մանկապարտէզի եկեղեցիով, հայաբնակ թաղերէ դուրս օրինաւոր անկարելի էր, փոքրիկներու երթեւեկին ապահովութեան պատճառով։ Ատոր համար մենք ալ որոշեցինք մանկապարտէզը վեց ամիս առաջ, փայտաշէն է եւ անհրաժեշտին կը դժկամակի պատրաստուիլ դպրոցի համար։ Վստահ ենք որ նոր Վարչութիւնը շարունակելով բանակցութիւնները պիտի կրնայ վերջնականապէս օժտել Մարսիլիահայ գաղութը սեփական դպրոց, մանկապարտէզի եկեղեցիով, հայաբնակ կեդրոնին մէջ։

ԼԻԻՈՆ ՄԵՍՐՈՊ

(Վերջը յաջորդով)

ԱՄԵՆՍ ԳԱՂՈՒԹ ՄԸ ԵՒ ԻՐ ԴՊՐՈՑԸ

ՊՈՒՋԱՐՃԸՒ (Ռումանիա).— Այս 1ին տեղի ունեցաւ Ազգ. Մխիթարեան վարժարանին ամվերջի հանդէսը, մանկապարտէզի նորակառոյց ու ընդարձակ դահլիճին մէջ։

Նախակրթարանի Ա. եւ Դ. դասարաններու աշակերտութիւնը եւ մանկապարտէզի փոքրիկները շատ յաջող էին իրենց հայերէն եւ ռումաներէն արտասանութիւններուն ու խմբերգներուն մէջ։ Առանձնապէս յիշատակութեան արժանի էին «Վիճակի տօնը» գեղջկական տարազ հագած դերակատարներով, ու «Տիկնիկներու պարը», զոր խաղացին մանկապարտէզի 16 գոյգ մանչ ու աղջնակները։

Բեմադրուեցաւ նաեւ ռումաներէն փոքր խաղ մը «Հնգկահաւերը»։

Վարժարանի տնօրէն Պ. Յ. Եգանեան կարդաց համառօտ տեղեկագիր մը։

Վարժարանի վերաբացումը հաստատուած է Նոյեմբեր 1ին, այսինքն՝ սովորականէն ամիս մը ետք, մանկական ձանձօթ տարափոխիկ հիւանդութեան պատճառաւ, որ Հոկտեմբերին ամբողջ Ռումանիոյ մէջ ճարակած ու բազմաթիւ զոհեր խլած է։ Արձանագրուած են 99 հոգի (40ը մանկապարտէզի մէջ։ Ուսուցչական մարմինը կազմուած է հետեւեալներէն.— Պ. Պ. Յ. Եդանեան (տնօրէն), Կ. Պ. Լալէեան, Ե. Վուլօակա։ Տիկիններ՝ Հրանոյշ Եգանեան, Վ. Օլբրէքտու, Ա. Բրընզա, — այսինքն՝ երեք Հայեր եւ երեք Ռումանացիներ։

Դպրոցական կարգապահութիւնը չորս տարիներու յարատեւ աշխատանքէն ետք, եղած է շատ գոհացուցիչ, այնպէս որ այս տարի ոչ մէկ աշակերտ տուգանք գանձուած է։ Այս տարուան գարունը սովորականէն աւելի ցուրտ անցած ըլլալուն պատճառաւ, հնարաւոր չէ եղած աշակերտութիւնը զբաղեցնել պատշտներու տանիլ, բայց ասոր փոխարէն քանի մը անգամ շարժապատկերի տարուած են։

Մանուկ միութիւնը իր գործունէութիւնը պահած է նաեւ այս տարի, եւ ընդհանուր հաւաքի բերած է 12,794 լէյ։ Այս տարի միութեան գիրքերուն թիւը բարձրացած է 270 հատորի։ Դրամարկղին մէջ պատրաստ դրամ ունի 1858 լէյ, իսկ գոյքերու ընդհանուր արժէքն է 14,930 լէյ։ Տարուան ընթացքին Դ. դասարանը սարքած է զուտ աշակերտական հանդէս մը, որուն հասոյթով իր դասարանը զարդարած է «Հայ վերածնունդի ռահվիրաները» պատկերով, ամփոփուած՝ դեղեցիկ շերջանակի մը մէջ։ Աշակերտութիւնը վերջերս ունեցած է դարձեալ զուտ աշակերտական ցերեկոյթ մը, ժողական լապտերով, որուն հասոյթը, 250 լէյ, ղրկուած է Ֆիլիպէի աղէտեալներուն, Հ. Մ. Ը. Մ.ի միջոցաւ։ Ատենապետ զատ վարժարանը ունեցած է երեք դպրոցական հանդէսներ։

Մենողական խորհուրդը, որ հաստատուած է ներկայ ուսուցչական կազմի ջանքերով ասկէ չորս տարի առաջ, այս տարի ալ բերած է իր թանկագին աջակցութիւնը դպրոցի ներքին եւ արտաքին գործեր

տական ճակատ մը կազմելու համար: Միապետականներն ալ իրենց կարգին կը համախմբուին նախորդ նախարար Սթրայթի նախագահութեան տակ:

Ընկերվարականները եւ Ա. Դաշնակցութիւնը

Ֆրանսայի ընկերվարականներու ազգ. խորհուրդը կիրակի օր աւարտեց իր նախապատրաստական ժողովը:

Երկար վիճաբանութիւններէ յետոյ, 846ի դէմ 2199 ձայնով որոշուեցաւ պահել ընկեր Փօլ Պոնքուրը, իբրեւ անդամ Ազգերու Դաշնակցութեան ֆրանսական պատուիրակութեան:

Միւս կողմէ, 1266ի դէմ 1707 ձայնով ընդունուեցաւ բանաձեւ մը, որ կը տրամադրէ պահանջել պատերազմի դաշնագիրներու վերաքննութիւնը եւ Հօեննոսի պ. բպումը:

Այս որոշումը մեծ իրարանցում պատճառած է քաղքենի հոսանքներուն:

Պատերազմը օրէնքէ դուրս

Ֆրանսական կառավարութիւնը Շաբաթ օր յանձնեց իր վերջին պատասխանը՝ ամերիկեան նոր առաջարկին, որ կը պահանջէ օրէնքէ դուրս հռչակել պատերազմը: Կը կարծուի թէ կարելի պիտի ըլլայ համաձայնիլ այս անգամ, մանաւանդ որ առաջարկը ուղղուած է ոչ միայն Ֆրանսայի, այլ եւ ուրիշ պետութեանց, ինչպէս կը պահանջուէր: Թէ Անգլիա եւ թէ Ֆրանսա կը պնդեն կարգ մը վերապահումներու մասին: Այսպէս, Անգլիա կը պահանջէ անխախտ պահել օրինաւոր ինքնապաշտպանութեան պատերազմի իրաւունքը, ինչպէս եւ Ազգերու Դաշնակցութեան Ուխտին համաձայն կնքուած դաշնագիրները: Վերջապէս, եթէ ո՛ր և է պետութիւն բռնաբարէ նոր դաշնագիրը, միւսները ազատ պիտի զգան իրենք զիրենք:

Նոր Ահաբեկում Պելկրատի մէջ

Ուրբաթ օր, անծանօթ մը մտնելով Պելկրատի ապահովութեան տեսուչ Լազիչի գրասենեակը, կրակ ըրաւ: Տեսուչը թեթեւօրէն վիրաւորուեցաւ գլուխէն, իսկ յարձակողը անձնասպանութիւն փորձեց. կ'ապրի դեռ, առանց խօսելու: Պաշտօնական զեկոյցի մը համաձայն, ահաբեկիչը մակեդոնացի պուլկար մըն է, որ գաղտնապէս անցած էր սահմանը, մահափորձը գործադրելու համար: Ձերբակալուած է մեղսակիցներէն մէկը, որուն գլխարկին մէջ գտնուած է գաղտնի հրահանգ մը: Կը կարծուի թէ բոլորը չորս հոգի են, երեքը՝ Փարիզ-Հռոմ ճամբով Պելկրատ մտած:

Նոր երկաթուղիներ Թուրքիոյ մէջ

Կարգ մը գերման եւ շուէտական խմբակներ դիմումներ կատարած են թրքական կառավարութեան, երկաթուղագիծերու շինութեան համար: Առաջարկուած ծրագիրները շատ կարեւոր են: Ասոնց կարգին կը գտնուին Միջերկրականի, Սեւ Ծովու եւ Արքիպեղագոսի եզերքը գտնուած նաւահանգիստներու միացումը: Դիմում կատարողները գաղտնի կը պահեն իրենց ծրագիրները: Մասնաւորապէս գերման եւ շուէտական երկու խմբակներ կարեւոր առաջարկներ ըրած են, խնդրելով նաեւ որ յատուկ մարմին մը ղրկուի, իրենց ելմտական վիճակը ստուգելու համար: Գերմանները կ'ըսեն թէ յատակագիծ մը կը պատրաստեն, Պերլինի եւ Գապուլի միջեւ երկաթուղագիծ մը հաստատելու համար: Այս գիծը բնական է որ Պարսկաստանէն պիտի անցնի:

Շուէտացիներու յատակագիծները դեռ յայտնի չեն. բայց կ'ըսուի թէ անոնք ալ կարեւոր նաւահանգիստներ պիտի շինեն: Կ'ըսուի թէ հանրօգուտ շինութեանցգործավար Պէհիճ պէյ մօտերս Եւրոպա պիտի երթայ, այս առթիւ քննութիւններ կատարելու համար:

Տաքը Եւրոպայի մէջ

Յուլիս 14ին եւ 15ին անտանելի չափերու հասաւ տաքը ամբողջ Եւրոպայի մէջ, կիրակի օր, Ֆրանսայի մէջ ջերմաչափը արձանագրեց միջին 34 աստիճան: Փարիզ՝ շուքին մէջ, կէսօրին բարձրացաւ 36.2ի, Անկուլէմ՝ 38, Տիժոն՝ 37, Նիմ և Քլէրմոն Ֆէրրան՝ 35, Թուռ, Անժէր, Անթիպ, Նանսի՝ 33, Պէլֆոր՝ 30:

Փարիզի մէջ երեք հոգի արեւահար եղան:

Իսկ Պերլինի մէջ, տաքը շատ աւելի կը նեղէ ժողովուրդը: Վաճառատուները սովորականէն մէկ ժամ առաջ գոցուեցան, որպէսզի պաշտօնեաները կարենան զովանալ եւ կազդուրուիլ: Չորս հարիւր հազարէ աւելի երկսեռ բազմութիւն մը Պերլինի մօտակայ լիճերը խուժեց լոգնալու, բայց անոնցմէ մէկուն ջուրը 28 աստիճան տաքութիւն ունէր: Արեւահարութեան բազմաթիւ դէպքեր պատահեցան: Քսան տարիէ ի վեր, նման տաք չէր տեսած Պերլին, ինչպէս նաեւ Լոնտոն ուր շուքին մէջ ջերմաչափը բարձրացաւ 31ի: Օդերեւութաբանները կը յայտնեն թէ՝ տաքը նոր է որ կըսկսի, և շատՆոնտոնցիներ որոնց ջերմաչափը ցարդ չէր բարձրացած այդ աստիճան, զովանալու համար կը խուժեն Փարիզ եւ Ֆրանսայի զանազան քաղաքները, ուր սակայն աւելի տաք կ'ընէ:

Կիլպօ եւ Ամունտսէն չեն ազատուած

Զրոյց շրջեցաւ թէ ռուսական սառնաբեկը «Մալիկին» յաջողած է փրկել նաև Ամունտսէնը և իր ընկերները: Բայց այս զրոյցները չեն հաստատուած: Ստոյգ է միայն որ «Մալիկին» հրահանգ ստացած Մոսկուայէն՝ Կիլպօն և Ամունտսէնը փնտռելու Շփիցպէրկի հարաւ-արեւելեան կողմը:

Միւս կողմէ, «Կրասին» սառնաբեկը որ Սամուէլովիչի ղեկավարութեան տակ պրպտումներ կը կատարէ, մեկնած է Վիյլիէրի խմբակին գտնուած վայրէն, Ջուխնովսքին եւս փրկելու համար որմէ միայն երեք մղոն հեռու կը գտնուի:

Թանձր մառախուղ մը սակայն կ'արգիլէ արագ ընթացքը «Կրասին»ի, որ նոյն առթիւ պիտի փնտռէ Ամունտսէնը և Ալեսանտրիի խմբակը: Մինչեւ երկու օր, կը յուսացուի թէ կարելի պիտի ըլլայ ստոյգ տեղեկութիւններ քաղել բեւեռի վերջին աղէտեալներուն մասին:

Հաւանական կը նկատուի որ «Կրասին» առանց դժուարութեան կարենայ կտրել սառոյցներու շրջանակը: Սակայն եթէ ճամբան հանդիպի սաստ թանձր խաւերու, թերեւս Ջուխնովսքիին պաշտօն պիտի տայ նոր փնտռտուքներ կատարելու, ինչ որ առ առաւելն երկու օր կը պահանջէ:

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ ՓՕՆ Տ'ՕՊՆԱՅԻ ՄԷՋ

Փօն տ'Օպնայի Հ. Յ. Դ. գրադարանը Խանասորի Արշաւանքի 34րդ. տարեդարձին առթիւ կը ներկայացնէ՝

ԶՕՐ. ԱՆԴՐԱՆԻԿ

Այս կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2ին Փօն տ'Օպնայի քաղաքապետարանի սրահը: Բանախօսութիւն, երգ եւ արտասանութիւն:

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ

"ԴՐՕՇԱԿ,,

Nº 6—7 (ՅՈՒՆԻՍ—ՅՈՒԼԻՍ)

Բովանդակութիւն. — *Ուրւագծուող նոր կացութիւնը*՝ խմբագրական. — *Յովակիմ Բուղաղեան*՝ Յ. Տէր Դաւթեան. — *Հակախորհրդային գաղափարական պայքարի յատուկ առաջադրութիւնները Հայաստանում*՝ Ա. Ջամալեան. — *Ինքնաքննադատութիւն...*՝ Աշոտ. — «*Ազգային հարցը մարքսիզմի քուրայում*»՝ Կ. Սասունի. — *Գաղափարների նշանակութիւնը*՝ Ա. Գասպարեան. — *Թուրքիոյ շուրջ*. — *Հայաստանի անկախութեան տասնամեակի տօնակատարութիւնները*. — *Ինտերնասիոնալ:*

ԳԻՆԸ՝ 2.50 ՖՐԱՆՔ

Հ. Յ. Դ.

Մարսէյլի Շրջ. կոմիտէի դասախօսական ժողովը վաղը իրիկուն ժամը 8ին ծանօթ հաւաքատեղին: Կը հրաւիրուին մասնաւորաբար Քրիստափոր, Ռոստոմ եւ Իշխան ենթակոմիտէները եւ համակիրները: Կը խօսի՝ Ընկ. Մ. Գույումճեան: Նիւթ՝ Դաշնակցութեան հիմնադիրները:

Մարսէյլի Պատ. միութեան վիճաբանական ժողովը՝ այս Հինգշաբթի իրիկուն ժամը 8.30ին ծանօթ հաւաքատեղին: Կը խօսի՝ Ընկ. Մ. Գույումճեան: Նիւթ՝ Քիւրտ ազատագրական պայքարը եւ հայ ժողովուրդը: Կը հրաւիրուին բոլոր հետաքրքրուողները:

ՑՈՒՑԱՏԵՍ

ՄԱՐՍԷՅԼԻ Խնուսի Հայրենակցական միութիւնը իր հիմնարկութեան երկրորդ տարեդարձին առթիւ կազմակերպած է դաշտահանդէս մը 12 Օգոստոս կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 1.30ին Պուլվար Ռապաթոյի հանրածանօթ պարտէզին մէջ: Կը խնդրուի բոլոր միութիւններէն եւ կազմակերպութիւններէն, նկատի առնել այդ թուականը:

ԱՐՄԷՆԻԱ ՖՈՒԹՊՈԼ ՔԼԻՒՊԻ վարչութիւնը կը հրաւիրէ իր բոլոր հին եւ նոր անդամները, որոնք կը փափաքին յառաջիկայ եղանակին համար պատրաստուիլ, ամէն շաբաթ ժամը 2էն սկսեալ Stade Colombes *քովի դաշտը դիմել: Իսկ անոնք որ նոր անդամագրուիլ կ'ուզեն պէտք է բերեն իրենց հետ երեք հատ լուսանկար:*

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

—կը փնտռուի Քորֆուի չափահաս որբերէն Նաթանիէլ Անուշեան, որ երեք տարի առաջ Փարիզ կը գտնուէր: Կը խնդրուի իր ճանչցող գիտցողներէն, գրել՝ Mouscheg Anouschianի Fabrica Damadian Constantza (Rumania).

— կը փնտռուի Բաբերդցի Արտաշէս Վարդերեսեան, 21 տարեկան, որուն Փարիզ ըլլալը կը կարծուի: Իմացնել՝ «Յառաջ»ի խմբագրութեան:

— կը փնտռուին Եոզղատի Թէքզիլի գիւղէն Յարութիւն (Արթիւր) Պաղամեան եւ Յարութիւն (Արթիւր) Քէյիշեան, որոնք 1923-ին Սուրիայէն եկած էին Ֆրանսա: Իմացնել՝ Մեսրոպ Պաղամեանի, Castelnau d'anglès (Gers).

— կը փնտռուի Մուշի Վարդով գաւառակէն, Պասքան գիւղացի, Բարձրավանդ Խաչիկեան, որ Ֆրանսա ըլլալ կը կարծուի: Իմացնել՝ Լեւոն Տօնիկեանի, 12 Rue Elie, Gentilly (Seine).

Վարձու են նպաստաւոր պայմաններով

երկու յարկաբաժիններ խանութով միասին եւ մէկ սենեակ խոհանոցով: Օդասուն տեղ, ջուր, կազ եւ ելեկտրականութիւն: Դիմել՝ Անթուան Օտապաշեանի, 6 Rue Albert de Mun, Asnières, Seine.

ՀԱՅ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

Աւարտած եմ Պրագայի համալսարանը, բնական գիտութեանց Տօքթորի տիտղոսով, ունիմ մանկավարժականպատրաստութիւն՝ վկայուած նոյն համալսարանի փիլիսոփայական ֆաքիւլթէէն: Կը ստանձնեմուսուցչական պաշտօն հայկական որեւէ վարժարանի մէջ: Նախընտրելի է միջնակարգ վարժարան: Դիմել՝ Dr. B. Minassian, 21 Premyslovska, Prague XII (Tchécoslovaquie).

Կը խնդրուի հայ թերթերէն արտատպել:

Clinique C O V O

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Յ. ՊՈՒՌՆԱՋԵԱՆ

107 Rue Lafayette, Paris (Xe)

Ամէն օր ժամը 2.30—7.30

Tél. Trudaine 29-04

Հայ գործաւորներու

Կ'ՈՒԶՈՒԻՆ շինութեանց գործաւորներ՝ ներկարար, պատ ծեփող եւ մանէօվրը: Աշխատավարձք՝ ֆրանսական սէնտիքայի սակով: Դիմել՝ Դանիէլեան եղբայրներու, 31 Rue Voltaire, Lyon.

Ուշադրութիւն

Առաջին անգամ ըլլալով լոյս տեսաւ Չէյթուն քաղաքը, իր չորս իշխանները եւ ընդհ. պատերազմի ընթացքին նահատակուող հերոսներուն մեծադիր նկարը, տպուն թուղթով եւ խնամուած աշխատութեամբ:

ԳԻՆ 4 ՖՐԱՆՔ

Փոստի ծախք չկայ, կ'ընդունինք ֆրանսական դրոշմ: Մեծաքանակ գնումներու մասնաւոր զեղչ: Դիմել՝ M. Ezéguielian, 75 Ave. Berthelot, Lyon, *Փոխարժէքը բացարձակապէս կանխիկ է:*

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ

ԿԻՐԱԿՈՍ ՄՈՄՃԵԱՆԻ

«ԲԱՆԱԼԻ ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ ԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹԵԱՆ»

Ֆրանսերէն կարդալ եւ գրել կը սորվեցնէ՝ առանց ուսուցչի, դիւրըմբռնելի մեթոտով: Կը պարունակէ կարեւոր ծանօթութիւններ եւ գիրերու աղիւսակ մը:

Գին՝ 2 ֆրանք 50 սանդիմ

Դիմել՝ G. Momdjianի, 48 Boîte Postale, St. Chamond (Loire).

ԻՐԱՒԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

E. STEFIKI

Վկայեալ իրաւագէտ, քաղաքականգիտութեանց վարժարանէն:

106 Ave. Kléber, Paris (16e)

Հեռ. Passy 72.56

ԿԸ ԿԱՏԱՐԷ ամենակարճ միջոցի մէջ Ֆրանսա մտնելու (AFFIDAVIT), ինչպէս նաեւ ինքնութեան թուղթերու օրինական գործողութիւնները:

Կ'ընդունի ամէն օր (ի բացառեալ շաբաթ) կէսօրէ ժամը 4—7.

Անձիք որ կը փափաքին մասնաւոր դասեր առնել Անգլիերէն, Ֆրանսերէն, Հայերէն, Թրքերէն եւ Յունարէն եւ կամ թարգմանութիւններ կատարել եւ նամակներ խմբագրել նոյն լեզուներով, դիմեն՝ 40 Թիւ Պօրըկար (Beauregard), 24 Թիւ սենեակը, Paris (2e) դիւրամատչելի պայմաններ:

IMPRIMERIE - MASSIS - ÉDITIONS
208bis, Rue Lafayette Paris (10)

Le Gérant: E. SOUVIGNY

Կ'ՈՒԶՈՒԻՆ կօշիկի երես կտրող (coupeur) լաւ գործաւոր Պ. Pelletի կօշիկի գործարանին մէջ: Դիմել՝ Etablissement H. PELLET Vienne, (Isère).

ԿՕՇԻԿԻ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՀԱՅ ԿՕՇԿԱԿԱՐՆԵՐՈՒՆ

9 rue Charlot, PARIS (3e), Մէթրօ République, Tél. Archives 05—86

Մեծաքանակ և փոքրաքանակ վաճառում ամէն տեսակ կաշիներու, հրապարակի գինէն աժան:

Քռուփօն (*կռնակի մասը*) Ա. կարգի, քիլօն 38, 40, 42. Բ. կարգի՝ քիլօն 34, 36. Գ. կարգի՝ 28, 30 և 32ֆր.:

Այրերու եւ կանանց կօշիկներու համար ամբողջ եւ կէս նրբանցու.— Քիլօն՝ Ա. կարգի 32, Բ. կարգի 29, Գ. կարգի 26 ֆրանք:

5 քիլօ նմոյշ կը ղրկուի փոստով քօնթռը ռամպուրսըման:

Մասնաւոր զեղչ հայ կօշկակարներու: Կը խօսուի հայերէն եւ թուրքերէն:

ՍԷՆ ՄԻՇԷԼԻ ՀԱՅԿ. ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

1bis Rue Hautefeuille, PARIS (6e). Սէն Միշէլի մէթրօյին դիմաց

MAISON TOSSOUNIAN

Մասնաճիւղն է Աղեքսանդրիոյ (Եգիպտոս) համանուն տունին: Արեւելեան եւ եւրոպական լաւագոյն նպարեղէններ անմրցելի աժանութեամբ: Եգիպտական եւ կեսարական ապուխտ, պուլկարական քաշկավալ, Գ... քայի ձերմակ պանիր, պոլսական չիրոզ, Յունաստանի ձիթապտուղ, ձէթ, Ամասիայի պամիա, Դամասկոսի փէստիլ եւ ընկոյզ, Հալէպի ... ղուր եւ մանաւանդ անգրարելիան ֆիլաւցու աննման ԲՐԻՆՁ... Մասնաւոր զարդն է այս տունին, եւ դեռ բազմաթիւ ուրիշ ... ղէններ, եւայլն, եւայլն, եւայլն:

Մատակարար մայրե՛ր, դուք որ բծախնդիր էք ձեր խոհանոցին ... ու կը գուրգուրաք ձեր ամուսիններուն քմահաճին վրայ, եկէ՛ք, եկէ՛ք, ՄԷԶՕՆ ԹՕՍՈՒՆԵԱՆը ձեր փնտռածն է:

ԲԱՑՈՒԱԾ Է

ՓՈՐՁՈՒԱԾ ԴԵՐՁԱԿ

L. ԳԱԶԱՆՃԵԱՆ ԴԵՐՁԱԿԱՏՈՒՆԸ

40 Rue de Provence, PARIS (9e)

Ուր պիտի գտնէք ընտիր կերպասներու վրայ ֆրանսական, անգլիական եւ իտալական ձեւերով օժտուած անմրցելի coupe եւ խնամուած կար:

ԳՆԱՀԱՏՈՒԱԾ ՀԱՅ ԵՒ ՕՏԱՐ ՀԱԳՈՒՍՏԻ ՍԻՐԱՀԱՐՆԵՐԷՆ

24, RUE ST. LAZARE

PARIS (9

ՀԱՅԿ. ԲՈՒԺԱՐԱՆ - POLYCLINIQUE de BELLE

Տէր եւ տնօրէն՝ ՏՕՔԹ. ԳՐԳՈՅԵԱՆ

29, Rue (Place) des Fêtes, Paris. XIX. Tél. Nord 96-6

Բաց է ամէն օր, ուր շատ մը մասնագէտ բժիշկներէ կը խնամուին ամէն տեսակ ներքին եւ վեներական հիւանդութիւններ: Աչքի մասնագէտը կ'ընդունի Գշ., Եշ. եւ Շաբաթ օրերը ժամը 3—5: Քթի, կոկորդի ու ականջի մասնագէտը ամէն Երեք. եւ Շաբաթ օրերը ժամը 1—3: ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺը ամէն օր ժամը 9էն 19: Կիրակի 9—12:

ՋԱՆԱԶԱՆՆՈՐ ԳԻՐՔԵՐ

Կարմիր աստղի տակ 30, Սիգոնմա 12, Աւազակապետը ..., Ալիսի սիրահարը 15, Սիրանուշ 15, ձէք (790 էջ, կազմուած) ..., Սիրային ոճիր մը 12, Յարութիւն (Թոլսթոյ, 610 էջ) 50, Հայ... նիքին ուխտաւորները 9, Կին, խաղ եւ գինի 12, Կարմիր ժամ... 10, Լեւոն ոգին 15, Մացառներուն մէջ (2 հատոր) 25, ... Գոնսթանթէն 10, Երուսաղէմը Տալլէքարլիի մէջ 10, ... Լէսքօ 15, Սիրոյ խորանին առջեւ 4, Հին Աստուածներ 15, ... յամէ 4, Ապերախտ գրագիրը 4, Տարաբախտ ուսանողը 5, ... բէտօրին հօճա 17.50, Պէքրի Մուսթաֆա 5, Քէօր օղլու ... ձեպընթաց նորածինը 2, Բիւրեղեայ խիցը (294 էջ) 10, ... Ղարիպ եւ Շահ Սէնէմ 7, Աշուղ Քէրէմ 7, Շահ Իսմայիլ 5, ... Սիանոս 2, Մահացու սէր 3, Մակաբոյծ 5, Օթէլլօ 10, Համլէթ ... Ֆրանս. խօսակց. 6, 8 եւ 10, Երազահաններ 5, 10, եւ 12, ... բաններ՝ 3, 5, 6, 10, 12.50, 25 եւ 30, Հայաստանի մեծ քարտէզ 20, ինչպէս նաեւ հին կամ նոր ամէն տեսակ գիրք: Պահանջեցէք մեր գրացուցակը եւ ընտրեցէք ձեր նուէրցու գիրքերը: ... թիւններու եւ գրադարաններու մասնաւոր զեղչ:

ՆՈՒԷՐ.— 25 ֆր.է աւելի գիրք առնողին 5 ֆր.ի գիրք կը տրուի, 50 ֆր.է աւելիին 10 ֆր.ի, 100 ֆր.է աւելիին 15 ֆր.ի Դիմեցէք՝ L. Mozian, 51 Bld. Auguste Blanqui, Paris

ՖՕՆ ՏԸ ՔՕՄԷՐՍ, ԽԱՆՈՒԹ, ԵՒԱՅԼՆ

ԳՆԵԼՈՒ ԵՒ ԾԱԽԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Դիմեցէք՝ **A L'ETUDE GABRIAC**, ՓԱՍՏԱԲԱՆ

15 Rue Tronchet (Madeleine - St. Lazare) Թէլ. 24-0...

ՈՒՐ ՊԻՏԻ ԳՏՆԷՔ ՀԱՅԵՐԵՆԱԿԻՑ ՄԸ՝

Պ. ԻՆԷՃԵԱՆ, *գրասենեակի տնօրէն, որ մասնաւոր... պէս պիտի զբաղի հայ յաճախորդներով: Վստահելի գործ: Իրաւական խորհրդակցութիւններ ...*

ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԵՒ ՓԱԹԻՍԸՐԻ

Գ. ԱՐԱՊԵԱՆ ԵՒ Յ. ՀԱՃԻ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

30 Rue Bouret, PARIS (19e) Met. Jaurès կամ Boli...

Թրամուէյ՝ 51, 21a, 21b, 21c, 21d, 29a, 29b, 29c, 26-5, Autob. ...

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՒ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՆՊԱՐԵՂԷՆՆԵՐ ԱԺԱՆ ԳԻՆԵՐՈՎ

Փնտռեցէք ամէն տեղ մեր խիղով սիմիթները: Ապսպրանքի վրայ կը պատրաստուին ամէն տեսակ խմորեղէններ տօլմաներ:

100 ֆրանքէն աւելի ապսպրանքները տուները կը յանձնուին

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

ԲԱԺՆԵԳԻՆ	3 ամս. 6 ամս. Տար.
ՖՐԱՆՍԱ	35ֆ. 70ֆ. 140ֆ.
ԱՆԳԼԻԱ	20շլ. 40շլ.
ԵԳԻՊՏՈՍ	» »
ԻՏԱԼԻԱ	250 ֆրանք
ԱՄԵՐԻԿԱ	6տլ. 10տլ.
ԵՒՐՈՊԱ	100ֆ. 200ֆ.

"HARATCH"

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Directeur-Propriétaire : SCHAVARSCH MISSAKIAN

Rédaction & Administration
Խմբագրութիւն
208 bis, Rue Lafayette PARIS (10e)

TÉLÉPHONE : NORD 57-82

MÉTRO LOUIS-BLANC ou JAURÈS

Հասցէի փոփոխութեան համար պէտք է վճարել 2 ֆրանք

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 18 ՅՈՒԼԻՍ 1928

18 JUILLET 1928

Դ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 701

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ԳԻՆ՝ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ՕՐՈՒԱՅ ԽՕՍՔ

...ՄԱՆԿԱԼԷՆ ՆԵՐՍ ԵՒ ԴՈՒՐՍ

Ամենէ մը ի վեր բանավէճեր տեղի կ'ունենան մեր մամու...ն մէջ, ազգային-գաղթային գործերու մասնակցելու կամ ...նապահ մնալու հարցին առթիւ:

«Յառաջ»ն ալ անմասն չմնաց այդ վէճերէն, ամիսներ առաջ ...եղ տալով երկու տարբեր տեսակէտներու:

Կը թուի թէ՝ կարգ մը հիմնական կէտերու մասին շփոթու...եան մէջ են վիճաբանողները: Այդ պատճառով ալ, փոխանակ ...խրճուելու բանավէճին մանրամասնութեանց մէջ, կ'ուզէինք ...արք մը ճշդումներ եւ լուսաբանութիւններ կատարել:

Ամէն բանէ առաջ, ըսենք որ մասնակցելու կամ չմասնակ...ելու հակաճառութիւնը ակադեմական վիճաբանութենէ մը ա...ելի արժէք չունի, ներկային համար:

Դաշնակցութեան Ժ. Ընդհ. Ժողովը որոշած է մասնակցիլ ...նրային-կրթական գործերու, յստակ պատճառաբանութեամբ, ...միանգամայն առողջ սահման մը գծելով:

Առանց այդ որոշման ալ, անբնական է որ, դաւադրական ...ուղներէն գետնին երեսը ելած կազմակերպութիւն մը կծկուի ...ն պատեանին մէջ, դառնայ միականի եւ քալէ մէկ ոտքի ...այ:

Եթէ ուզէ իսկ, չի կրնար և ծիծաղելի կը դառնայ, մանաւանդ ...րկայ իրականութեան մէջ, որ գործ կը պահանջէ տասը ճա...ատի վրայ:

Վարիչներուն ձեռքն է այնպէս մը կարգաւորել գործերը, ...մէկը միւսը չխանգարէ, հիմնականը չշփոթուի երկրորդա...ին, չորրորդական հոգին հետ, և բանկալը չդառնայ կուսակցա...ն ոգեւորութեան եւ գործունէութեան ասպարէզ:

Այս մտահոգութեամբ ալ, կուսակցութեան Ընդհ. Ժողով...ը եւ Վարիչ Մարմինները միշտ հրահանգներ կուտան եւ ու...ղիծներ կը մշակեն: Եւ եթէ սխալներ գործուած ըլլան թուղթի ...այ, յաճախ օրուան կեանքը ցոյց կուտայ շիտակ ճամբան, ...բաւէ որ ուշադրութեամբ հետեւինք:

Արդ, կուսակցութեան որոշումներէն մէկը այն է որ, ...մնունք հանրային-գաղթային գործերով, մեր կենդանի ու...ը չխրենք անոնց տաղտուկներուն մէջ, եւ ինչպէս իւրա...նչիւր գործին իր համապատասխան արժէքը, իւրաքանչիւր ...որդուն ալ իր տեղը տանք:

Իբրեւ լրացուցիչ, Դաշնակցութիւնը որոշած է եւ միշտ ...կը յիշեցնէ, որ կուսակցութեան մէջ պատասխանատու ...շտօն ունեցող ընկերները, ո'ր եւ է Մարմնի (Շրջ. կամ Կեդր. ...միտէ եւլն.) անդամները չմասնակցին ազգային վարչական ...արմիններու: Դաշնակցութեան Կեդր. Կոմիտէի անդամը չի ...նար անդամ դառնալ Թաղ. Խորհուրդի, Հոգաբարձութեան ...ամ Ազգ. Վարչութեան:

Կ'ընդունինք որ սայթաքումներ պատահած են այս գետնին ...այ, Մարմնի անդամը տանելով մինչեւ ժամուն բակը: Շա...ր տեղական պայմաններով կը բացատրեն այս վրիպումները. ...րիչներ՝ յարմարութեան տեսակէտով եւլն.: Բայց խախուտ ...այս արդարացումը:

Ցետոյ, կազմակերպուած գաղութներու մէջ, ուր Դաշնակ...ական երեսփոխաններ կան, կանոն է որ անոնք ինքնուրոյն ...րակցութիւն համարուին, իրենց յատուկ ծրագիր-կանոնա...ով: Այսպիսի պարագաներու մէջ, շրջանին Վարիչ Մարմինը ...տճառ չունի ոտքով-ձեռքով մխրճուելու ազգային գործի ...ջ: Ան պիտի վստահի իր խմբակցութեան, եւ պիտի յարգէ ...որ իրաւասութիւնները, փոխանակ ոստիկանի պէս խառնուե...ւ ամէն մանրամասնութեան: Արթուն աչք եւ կանոններու ...րծադրութեան հսկողութիւն, — ահա իր պ սրտականութիւնը:

Եւ արդէն, ամբողջ գաղթային-ազգային գործունէութեան ...էջ, Դաշնակցական մարմնին կամ անհատին գլխաւոր դերը ...իտի ըլլայ արթուն պահակի աշխատանք,— հետեւիլ, մղում ...ալ, պաշտպանել ժողովուրդին, խոնարհ խաւերուն շահերը, ...գոքացնել ամիրայական մարմաջները, ուժ տալ ազգային ...ակոյթին, մէկ խօսքով՝ ճամբայ ցուցնել եւ գործ արտադրել:

Իսկ ասոր համար, երբեք անհրաժեշտ չէ որ Դաշնակցա...ններ խմբովին մտնեն ո'ր եւ է վարչական մարմնի մէջ, ...ծամասնութիւն կազմեն, իշխանութիւն հաստատեն: Ցա...ս մէկ Դաշնակցականը բաւական է ինը կամ տասնըմէկ ...գինոց վարչութեան մը մէջ, կը բաւէ որ սիրէ այդ գործը եւ ...ւ գիտնայ իր կուսակցութեան տեսակէտները:

Ինչո՞ւ ծածկել որ, այսպէս կոչուած ազգային գործերու ...ջ, յաճախ մենք աւելի ապիկար ենք քան ուրիշները, մա...ւանդ չէզոքները: Չենք կրնար ձեռնհաս հեղինակութիւն ...ռնալ ամէն բանի մէջ: Եւ յեղափոխականին վայել չէ ժա...ն դրան առջեւ ալ փայլելու մարմաջը:

Երեք օրէ ի վեր կը հրատարակենք մանրամասն եւ փաս...ցի թղթակցութիւն մը, Մարսէյլի Ազգ. Վարչութեան մէկ ...րուան գործունէութեան մասին: Որոշ կ'երեւայ որ մեր ըն...ները օգտակար գործ են տեսեր, կազմակերպելով 12.000նոց ...ղութ մը, որքան կը ներեն պայմանները:

Այս արդիւնքը չի ժխտեր մեր դիտողութիւնները: Փաստ է ...մեր ընկերները իրենց հետ ունեցեր են չէզոքներ եւ հնչա...ններ: Եւ աւելի հաւատարմօրէն հետեւելով կուսակցու...ան ուղեգծին, կը կարծենք թէ աւելի արդիւնաւոր տարի մը ...ւեցին, միեւնոյն ատեն անվթար եւ կենդանի պահելով բուն ...շնակցական գործը:

Շ.

МАМՈՒԼ

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ ԿԻՐՔԵՐԸ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

Կուսակցական կիրքերը նորէն ծայրայեղ սաստկութեան հասած են Յունաստանի մէջ: Նմոյշի համար, Թահիտրոմոս Թերթին խմբագրականէն կը քաղենք հետեւեալ հատուածները.

— «Թող հնչեն չարագործ ծերուկին փողերը, թող խանգարուածութենէն իրենք զիրենք կորսնցնեն և թող փրփրին իրենց վենիզէլօսական լուսնոտութեան պատճառով:

Իրենց այդ փողահարութիւնները, յիմարութիւնները, և լուսնոտութեան փրփուրները ախտաբանական երեւոյթ են և արժանի յիմարաբոյժներու ուսումնասիրութեան միայն:

Թող թմբկահարեն վենիզէլօսեան թմբկահարները և թող խելքերնին թռցնեն տեսնելով որ իրենց «չարլաթան» պետը իշխանութեան գլուխ կ'անցնի: Ոչ անոնց թմբկահարութիւնները, ոչ ալ խելակորոյս վիճակը մեզ կը հետաքրքրէ: Մեզ կը հետաքրքրէ միայն Յունաստանի փրկութիւնը և ասոր համար ալ պիտի պայքարինք անոնց դէմ:

Յունաստանը, իրական Յունաստանը մենք ենք, որովհետեւ մե՛ղք այս պայքարին, եթէ երբեք Յունաստանը դուք էք ձեր Փլասթիրասներով, Գոնտիլիսներով, Թանթալիսներով, Վօֆօլիներով, Իոնօս Տրակոնիս մը, Կունարիս մը, Սթրաթօս մը և դեռ այնքան պատուական և հայրենասէր Հելլէններ սպաննող ոճրագործներով:

Թէ՛ դուք և թէ մենք, լաւ կը ճանչցուինք օտարներու կողմէ:

Մենք, անոնց համար, օրինապահներ ենք, իսկ դուք՝ մարդասպաններ:

Անգլիացիները երբ կը խօսին ձեր ղեկավարի մասին, կը խօսին կարծես հասարակաց ոճրագործի մը մասին, որ իր հակառակորդները սպաննեց, որպէսզի ինքը իշխէ:

Ֆրանսացիները, իրենց վարչապետին՝ Պ. Փուանքարէի բերնով, ձեր ղեկավարը կը կոչեն արկածախնդիր ու ոճրագործ:

Իտալացիները տարբեր կարծիք չունին այս մասին:

Եւ սակայն, մենք, գերմանասէրներ ենք ու դաւաճաններ, իսկ դուք, իրենց բարեկամներն ու դաշնակիցները:

Այսպէս ենք մենք, այսպէս էք դուք: Հետեւաբար, ձեր թմբկահարութիւնները ինչպէս նաև լուսնոտի ձեր պոռչտուքները, զուր լսելի կը դարձնէք ձեր ղեկավարի իշխանութեան գլուխ գալուն առթիւ, այսօր, նախասահմանուած են շարունակելու մինչեւ ընտրութեանց օրը, որովհետեւ այդ օրը կարհուրելի պարտութիւն մը, աւելի զարհուրելի քան 1920ի Նոյեմբեր 1ը, պիտի պատահեցնէ ձեզ»:

ՓԱՌԱՒՈՐ ՑՈՅՑ ՄԸ

Յուլիս 19էն 23 փառաւոր տօն մը պիտի կատարուի Վիեննայի մէջ, ի պատիւ Շուպէրի: Այս առթիւ 120.000 երգիչներ Աւստրիա պիտի երթան՝ Գերմանիայէն եւ Ամերիկայէն: Ֆրանսական թերթերը դիտել կուտան թէ հանդէսը քաղաքական ցոյցի մը ձեւը պիտի առնէ, շեշտելով Գերմանիոյ եւ Աւստրիոյ միացումը: Գերմանական թերթ մըն ալ կը յիշէ այս պարագան: «Գերման երգիչներու այս տօնը ամենամեծ կարեւորութիւն ունի Աւստրիոյ և Գերմանիոյ միացման համար: Թէեւ քաղաքական նպատակ չունի, բայց ներքին անհրաժեշտութեամբ, պատմական դէպք մը պիտի ըլլայ միացման համար, միացման աննման ցոյց մը»:

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

Մակեդոնական եղբայրասպանութիւնները

ԻՎԱՆ ՄԻԽԱՅԼՈՖ ԱԼ ՍՊԱՆՆՈՒԱԾ?

Երէկ հրատարակեցինք Սոֆիայի մեր թղթակցին մէկ նամակը, որմէ կը հասկցուէր թէ Զօր. Փրոթէկէրոֆի սպանութիւնը ներքին վէճերու հետեւանք է: Նոյն իսկ պնդողներ կան թէ Մակեդոնացի հայդուկը սպաննուած է իր ընկերոջ, Իվան Միխայլոֆի հրամանով:

Պելկրատէն Յուլիս 16 թուակիր հեռագրի մը համաձայն, Իվան Միխայլոֆ ալ իր կարգին սպաննուած է անծանօթի մը կողմէ, որ սրտին դաշոյն մը մխելով, փախեր է:

Խնդիր է թէ ո'ւր կանգ պիտի առնեն այս փոխադարձ սպանութիւնները, որ կը շարունակուին տարիներէ ի վեր, ծանրապէս վնասելով Մակեդոնական դատին...

Պատերազմը օրէնքէ դուրս...

Ինչպէս գրած էինք, Ֆրանսա ամերիկեան կառավարութեան հաղորդեց իր պատասխանը, պատերազմը օրէնքէ դուրս հռչակելու ծրագրին առթիւ:

Իր պատասխանին մէջ, Պրիան գոհունակութիւն կը յայտնէ որ Մ. Նահանգներու կառավարութիւնն ալ Ֆրանսայի պէս կը հասկնայ առաջարկուած դաշնագրին իմաստը: Այսպէս, մշտընջենական խաղաղութեան դաշնագրով, չպիտի սեղմուի կամ խախտուի ինքնապաշտպանութեան իրաւունքը: Իւրաքանչիւր ազգ միշտ ազատ կը մնայ իր երկիրը պաշտպանելու յարձակման մը կամ արշաւանքի մը դէմ. միայն ան կրնայ որոշել թէ հա՞րկ է պատերազմի դիմել, ինքնապաշտպանութեան համար:

Ցետոյ, նոր դաշնագրին ո'ր եւ է մէկ տրամադրութիւնը հակառակ չպիտի ըլլայ Ազգերու Դաշնակցութեան դաշինքին, ոչ ալ Լոքարնոյի եւ չէզոքութեան դաշնագիրներուն: Վերջապէս, եթէ ստորագրող պետութիւններէն մէկը խախտէ դաշնագիրը, միւսները իրենք զիրենք ազատ պիտի զգան դանցառուին հանդէպ:

Ֆրանսա գոհացում ստացած կ'ըլլայ նաեւ անոր համար որ, Ամերիկա նոյն դաշնագիրը կ'առաջարկէ ուրիշ պետութեանց ալ, փոխանակ առաջին անգամ միայն երկու պետութեանց միջեւ կնքելու: Այնպէս որ, Ֆրանսա պատրաստ է այժմէն իսկ ստորագրելու Քէլլոկի Յունիս 23 թուակիր ծանուցագիրը:

∴ Անգլիոյ պատասխանը պիտի յանձնուի այսօր, Չորեքշաբթի: Իրլանտա առանց վերապահութեան կ'ընդունի առաջարկուած դաշնագիրը: Ճափոնի կառավարութիւնը սկսաւ խորհրդակցիլ: Իտալիա եւս հաւանութիւն յայտնած է: Կ'ըսուի թէ բոլոր հրաւէրներուն պատասխանը ստանալէ յետոյ, Միացեալ Նահանգներու արտաքին Նախարարը Եւրոպա պիտի գայ աշնան եւ թէ դաշնագիրը պիտի ստորագրուի Փարիզի մէջ:

Զարդ՝ չինական Թուրքիստանի մէջ

Շանկայէն կը հեռագրեն թէ Եանկ Ցէնկ Ցին, չինական Թուրքիստանի զինուորական կառավարիչը, սպաննուած է Յուլիս 7ին, արտաքին գործավարին հետեւորդ զինուորներուն կողմէ: Մարդասպանները ձերբակալուած են: Այս սպանութիւնը մեծ գրգռութիւն պատճառած է չինական շրջանակներու մէջ, ուր կը վախցուի խռովութիւններէ, խորհրդային ազդեցութեան շնորհիւ:

Ուրիշ հեռագրի մը համաձայն, Թուրքիստանի քաղաքային կառավարիչը Յուլիս 9ին գնդակահարել տուած է արտաքին գործավարը եւ անոր հետեւորդներէն քսան հոգի:

Յունական գործադուլը վերջացած

Աթէնքէն հասած վերջին լուրերը կը հաղորդեն թէ վերջացած է ընդհանուր գործադուլը: Այս առթիւ կառավարական թերթերը մեծ կարեւորութիւն կուտան այս դէպքին, որ, իրենց կարծիքով, կ'ապացուցանէ բանւորներու չափաւոր տարրին գերակշռութիւնը: «Պահպանողական բանւորները հետզհետէ աւելի արդիւնաւորապէս կը հակազդեն համայնավարներուն դէմ: Այս վերջինները վտարուեցան Պիրէօնի բանուորական համագումարէն եւ կորսնցուցին իրենց ազդեցութիւնը: Այժմ ստոյգ է թէ Մոսկուայի գործակալներուն գործունէութիւնը շատ տաժանելի է Յունաստանի մէջ եւ հետզհետէ անյաղթելի խոչընդոտներու պիտի հանդիպի»:

Իտալիա՝ դէպի Արեւելք

Իտալեւաֆղան դաշնագրին առթիւ, «Լավորօ տ'Իտալիա» ուշագրաւ յօդուած մը կը հրատարակէ, երեսփոխան Օրանոյի ստորագրութեամբ: Յօդուածագիրը կ'ըսէ թէ՝ նոր Իտալիան այժմ կրնայ Շքոտրայէն սկսելով, Մակեդոնիոյ, Պուլկարիոյ, Թուրքիոյ, Պարսկաստանի եւ Աֆղանիստանի ճամբով, բարեկամ ազգերու մէջէն երթալ մինչեւ Փամիր, Ասիոյ սիրտը, ոչ հեռու չինական սահմանագլուխէն: Այսպէս, շնորհիւ Հռոմի կառավարութեան արժանիքներուն, մեծ պողոտայ մը կը բացուի Իտալացիներուն առջեւ, որոնք ձեռներէցութեան ոգի ունին: Միւս կողմէ, սակայն այն ազգերը որ կը վերանորոգուին, պէտք ունին արդէն վերանորոգուած ժողովուրդներու փորձառութեան եւ գործակցութեան:

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ դ. էջ)

ՏՈՄՍԵՐ

ԼՈՒՍԱԲԱՆԵՑԷ՛Ք

Բարեգործականի գրասենեակէն ստացանք հետեւեալ զեկոյցը, Յուլիս 7 թուակիր.

— «Միութեան հիմնարկութիւններէն Նուպարեան Սաներու Վարչութեան վերջին տեղեկագրէն կ'երեւայ թէ 1924ին Վսեմ. Պօղոս Նուպար փաշայի կողմէ նուիրուած հիմնադրամը, որ սկիզբը շուրջ 20.000 անգլ. ոսկիի առաջնակարգ արժեթուղթերէ կը բաղկանար, շնորհիւ վեհանձն նուիրատուին իմաստուն կարգադրութեանց, չորս տարուան մէջ զգալի բարձրացումով մը յանգած է 26.700 անգլ. ոսկիի, իսկ տարեկան եկամուտն ալ 1006 ոսկիէն 1280 ոսկիի, ինչ որ ցոյց կուտայ սոյն հիմնադրամին ներկայ աւելի քան բարգաւաճ վիճակը: Միւս կողմէ, նկատի առնելով առձեռն նուազագոյն 50.000 ֆրանքի պահեստի գումար մը ունենալու անհրաժեշտութիւնը, Վարչութիւնը հարկադրուած է, պահելով արդէն ընտրուած նախորդ սաները, յառաջիկայ դպրոցական տարեշրջանին համար առ այժմ նոր միակ սան մը ընդունիլ, որուն անունը արդէն անցեալ տարուընէ իսկ արձանագրուած էր:»

Բառ առ բառ հրատարակելով այս տեղեկութիւնը, կը հարցնենք անոր ծանօթ եւ անծանօթ հեղինակներուն. — Նուպարեան Սաներու ֆոնտի մասին շրջած զրոյցներուն պատասխա՞նն է այս:

Այն ատեն, ի՞նչ հիման վրայ, նոյն բարեգործականի պատասխանատու վարիչներէն Պ. Լեւոն Բաշալեան ըրած է հետեւեալ յայտարարութիւնը.

— «Այս տարի վարչութիւնը որոշած է որ եւ է ուսանող չառնել. ոչ ոք ընդունուած է. սակարանական ձախորդ գործողութիւններ պատճառ եղած են որ չկարենան այս տարի ոչ ոք ընդունիլ:»

«Յառաջ»ը արձագանգ եղած էր զրոյցի մը, հիմնուած՝ գրաւոր վկայութեան մը վրայ, որմէ կը քաղենք վերի տողերը:

Այս բոլորին մէջ, ո՞րն է սուտը, բարեգործականի Յուլիս 7 թուակիր զեկո՞յցը, թէ Պ. Լ. Բաշալեանի յայտարարութիւնը, որուն վկան ալ կրնանք ներկայացնել, ի հարկին:

Ո՞վ պիտի լուսաբանէ այս հանելուկը:

«Յառաջ»

Պ. ՃԻՈԼԻԹԹԻ ՄԵՌԱԾ

Հռոմէն կը հեռագրեն թէ՝ նախկին վարչապետ Ճիոլիթթի, որ յուսահատական վիճակ ունէր քանի մը օրէ ի վեր, մեռաւ յանկարծ, երեքշաբթի գիշեր:

Հանգուցեալը 86 տարեկան էր եւ 60 տարի վարած է Իտալիոյ ճակատագիրը: Մեծ դեր ունեցած է միջազգային կեանքի մէջ ալ: Իր մահով ամբողջ շրջան մըն է որ կը փակուի, եւ քաղաքականութիւն մը գերեզման կ'իջնէ: Հինգ անգամ վարչապետ եղած է պատերազմէն առաջ կամ յետոյ եւ վեց անգամ՝ ներքին նախարար:

1912ին պատերազմ հռչակեց Թուրքիոյ դէմ, բայց յամառօրէն կը պնդէր որ Իտալիա չէզոք մնայ Մեծ Պատերազմին: Ֆաշիստ իշխանութեան հաստատումէն յետոյ, դարձաւ ընդդիմադիր, և մինչ ուրիշներ դասալիք եղան, այսծերունին կը շարունակէր ընդդիմախօսել Մուսոլինիի, մանաւանդ սահմանադրութեան ջնջման առթիւ:

ԿՈՉ ՄԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԱՍԻՆ

Գիրքի մէջ հայկական հին ու նոր անունները յաճախ կը գրուին իրարու հետ խառնուած, առանց ուշադրութեան առնելու անոնց ծագումը։ Ասոնք կը գրուին ինչպէս կ՚արտասանուին, եւ ոչ ինչպէս կը գրուէին։ Ասոնք կը գրուին ինչպէս կ՚արտասանուին, եւ ոչ ինչպէս կը գրուէին։ Ասոնք կը գրուին ինչպէս կ՚արտասանուին, եւ ոչ ինչպէս կը գրուէին։

ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ ՄԱՀՎԱՆ ՕՐԵՐԸ

ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ ՄԱՀՎԱՆ ՕՐԵՐԸ

Հայրենիքի մահվան օրերը ամենասարսափելի օրերն են մարդկային կյանքում։

Ցաշխտ երեսփոխանը եզրակացնելով, կը յայտարարէ թէ Իտալիա Եւրոպայի միակ երկիրն է որմէ Թուրքիա, Պարսկաստան, Աֆղանիստան կրնան քաղել ինչ որ անհրաժեշտ է իրենց, յառաջդիմելու համար, «արօրը վարող բազուկէն մինչեւ օդանաւի ամէնէն հզօր շարժանիւը»։ Ու վերջապէս, Թուրքերուն ապահովութիւն ներշնչելու համար, կ'աւելցնէ թէ Երկոտասան կղզիները յարձակողական Իտալիոյ մը յառաջացեալ դիրքերը չեն, այլ նաւամատոյցը՝ Առաջաւոր Ասիոյ և Իտալիոյ յարաբերութեանց, որոնք առաջինին պիտի տան արդի քաղաքակրթութեան գանձը, իսկ երկրորդին՝ այն հարստութիւնը որուն արժանի է։

Զուխնովսքի փրկուած

«Կրասին» սառնաբեկ նաւը ազատեց օդանաւորդ Զուխնովսքին և իր ընկերները, որոնք հետախուզական թռիչքի մը ընթացքին, ստիպուած էին իջնել սառնակոյտի մը վրայ եւ քանի մը օրէ ի վեր կը մնային մեկուսացած։

Այն միջոցին որ Զուխնովսքի և իր ընկերները նաւ կը մտնէին, օգնութեան փութալու համար ճամբայ ելած Նորվեկիացի Նոյօ և երեք Իտալացիներ ալ հասան ու մտան «Կրասին»։ Ուրախութիւնը ընդհանուր էր։ Նաւաստիներն ու աղէտեալները իրար կը շնորհաւորէին։ Բոլորին ալ առողջական վիճակը գոհացուցիչ է։

Մօտակայ նաւահանգիստէ մը, ածուխի իր պաշարը ամբողջացնելէ յետոյ, «Կրասին» պիտի շարունակէ իր փնտռտուքները, գտնելու համար Նիլպօի, Ամունտսէնի և Ալէքսանտրիի խումբը։

Զուխնովսքի իր կողմէն պիտի վերսկսի օդային խուզարկութիւններու։

Միւս կողմէ, ուրիշ ուղղութեամբ ալ փնտռտուքները կը շարունակուին Շփիցպէրկի արեւմտեան եզերքներուն վրայ եւ Կրօէնլանտայի երկայնքը։ Սակայն, Նիլպոյի և Ամունտսէնի սաւառնակին հետքն իսկ չէ գտնուած տակաւին, թերեւս այն պատճառով որ փնտռտուքները կը դժուարանան ու կը դանդաղին, մշուշին, մրրիկներու և ծփուն սառնակոյտերու շարժման հետեւանքով։

Մալմկրէնի մահէն յետոյ

Սկանտինավիոյ մէջ, Մալմկրէնի մահը յուզած է հասարակաց կարծիքը։ Շուէտի նախարարապետը մտադրած է պաշտօնական քննութիւն մը բանալ, անոր մահուան պարագաներուն մասին։

Իսկ Քոբէնհակի մէջ, թերթ մը կը պահանջէ որ «պատուոյ ատեան մը կազմուի, քննելու համար Նոպիլէի գործը» եւ անյապաղ պատասխան տրուի հետեւեալ հարցերուն. 1.— Դեկաւոր օդանաւը, «Իտալիա»ն ի վիճակի՞ էր արշաւը կատարելու։ Գերման մասնագէտները կը պատասխանեն «ոչ»։ 2.— Աղէտէն յետոյ, զօրավար Նոպիլէի ընթացքը ներելի՞ է։ 3.— Իրաւունք ունէ՞ր հասած օգնութենէն նախ ինքը օգտուելու, երբ իր մարդիկը դեռ կը մնային բեւեռ։ 4.— Իր հակասական յայտարարութիւններով, տեղի չէ՞ տուած նոր վտանգներու և օգնութեան գործին համար նոր ու աւելորդ ծախքերու։

Ամբողջ սկանտինաւեան մամուլն է որ կը պահանջէ այս քննութիւնը եւ կ'ուզէ անոր տալ միջազգային հանգամանք։

Քննութիւնը բանալու համար, շուէտական կառավարութիւնը պիտի առաջարկէ Իտալիոյ որ լուսաբանէ խնդիրը։ Իսկ Իտալիա իր կարգին, պարտաւոր պիտի ըլլայ գործը յղելու Ազգերու Դաշնակցութեան, որպէսզի անմիջապէս քննիչ յանձնախումբ մը նշանակէ ու նաեւ, արշաւախումբի բոլոր անդամներուն պիտի հրահանգէ որ անհրաժեշտ լուսաբանութիւնները տան միջազգային յանձնախումբին։

Տաքը զոհեր կը խլէ

Ամբողջ Եւրոպայի մէջ, առանց աւելի սաստկանալու՝ տաքերը կը շարունակեն ու բազմաթիւ զոհեր կը խլեն։ Փարիզ շուքի մէջ՝ երկուշաբթի կէսօրին ջերմաչափը արձանագրեց 36օ 2։ Բայց հիւսիսային հովի թեթեւ շունչ մը տանելի դարձուց տաքը. իսկ իրիկուան դէմ օդը աւելի զովցաւ եւ ջերմաչափը իջաւ 27ի։ Երէկ առտու, օդին մեղմութիւնը աւելի զգալի էր։

Փարիզի օդերեւութաբանական կայանը կը հաւաստէ թէ հիւսիսային հովը ատեն մը պիտի շարունակէ եւ 3 աստիճանի պիտի իջեցնէ ջերմաչափը։

Միւս կողմէ, տարապայման տաքերուն յաջորդող փոթորիկները որոնց կը սպասուէր, սկսած են ծայր տալ։ Հիւսիսային հովը Ֆրանսայի կեդրոնը եւ հարաւը կ'ենթարկէ փոթորիկի սպառնալիքին, եւ արդէն, յորդ անձրեւներ սկսած են տեղալ կարգ մը շրջաններու մէջ։

Թաթառ մը մէկ վայրկեանի մէջ հեղեղ հոսեցուցած է Վիշիի փողոցներուն մէջ։ Թաղապետութիւնը ստիպուած է ջրհաններ գործածել, տուներու ողողուած գետնափոր մասերը պարպելու համար. նոյնպէս Նանսիի մէջ, ուր կարկտախառն անձրեւ մը աւերներ գործած է։ Նոյն վիճակին ենթարկուած են նաև Մօպէօժ, Լիոն, Օրլէան եւ ուրիշ քաղաքներ։

Բայց տաքը, շատ վայրերու մէջ կը շարունակէ զոհեր խլել։ Երկուշաբթի օր միայն Փարիզի մէջ, զովանալու համար լոգանք առնող 9 անձեր խեղդուեցան գետին մէջ։ Մէկ քանի օրուան մէջ, այս կերպով խեղդուողներու թիւը կը հասնի 30ի, Փարիզի եւ շրջականերուն մէջ. իսկ գաւառի մէջ 21 հոգի խեղդուած են արեւահար։

Պերլինի մէջ, ջերմաչափը շուքին տակ ցոյց կուտար 35 աշխի օր, իսկ 50 արեւու տակ։ 15 հոգի խեղդուած են, և նոյնքան ալ արեւահար եղած։

Վիէննայի մէջ, 38 աստիճան ջերմութիւն, 80 հոգի արեւահար եւ 16 հոգի խեղդուած։ Միլանի մէջ ջերմաչափը բարձրացած է 40ի, Թաւլայի մէջ 48ի եւ 45ի Մարրաքէշի մէջ 45ի։

Իսկ Լեհաստանի մէջ կը համրուին 117 արեւահար եւ 20 խեղդուած։

Իզմիրի նոր շարժը

Իզմիրէն անգլիական թերթերու կը հեռագրեն թէ Թորպալըի մէջ 10 - 12 հոգի վիրաւորուած են։ Իզմիրի կուսակալին կինը եւ աղջիկը, որոնք իրենց տան փլատակներուն մէջ մնացեր էին, ծանրապէս վիրաւորուած են։ Իզմիրի եւ Պոլսոյ միջեւ հեռագրական հաղորդակցութիւնները բոլորովին ընդհատուած են։

Հ. Յ. Դ. ՓԱՐԻԶԻ ՇՐՋ. ԿՈՄԻՏԷՆ բացառիկ ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ Փարիզի եւ արուարձաններու բոլոր ընկերներն ու ընկերուհիները, այս Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8ին քա՛ֆէ օ ֆլէր որ Լիւնի վերնայարկը, փլաս տ'իթալի, մէթրօ իթալի։

ՆԱԽԱԳՆԱՑՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԴԱՇՏԱՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

22 Յուլիս, կիրակի առաւօտ ժամը 8.30ին։ կազմակերպուած «Հ. Յ. Դ. ԼԻՈՆԻ ԿՈՄԻՏԷ»ին կողմէ։ Բանախօսութիւն, երգեր, արտասանութիւններ, ողիմպիական խաղեր՝ Հայ սկաուտներու կողմէ։

կը ներկայացուի՝ **«ԱՍԻԱՑԻ ՍԱՓՐԻՉԸ»** Զաւեշտ

Հ. Յ. Դ. Պատանեկան Միութեան կողմէ

Հայկական եւ եւրոպական պարեր մասնակցութեամբ՝ Լիոնի Ֆրանսական ճազ պանտի։ — երթեւեկութեան տոմս 3 ֆրանք։

Նաւը կը մեկնի ՓՈՆ ԹԻԼՍԻԹԷՆ — իլ Պարպ

ԾԱՆՕԹ.— Տոմսերը կը գտնուին, Ճանկէօզեան եւ Տարօն ճաշարաններու, Յառաջի գործակալ Ն. Յակոբեանի եւ Յանձնախումբի անդամներուն քով։

ԽԱՆԱՍՈՐԻ ԱՐՇԱՒԱՆՔԻ 31ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ ՓՕՆ Տ'ՕՊՆԱՅԻ ՄԷՋ

կազմակերպուած փօն տ'Օպնայի Հ. Յ. Դ. Շրջ. կոմիտէի կողմէ։ կը ներկայացուի՝

ԶՕՐ. ԱՆԴՐԱՆԻԿ

Այս կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 1ին փօն տ'Օպնայի քաղաքապետարանի սրահը։ Բանախօսութիւն, երգ եւ արտասանութիւն։

ՀՐԱՏ. Հ. Յ. Դ. ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ Կ. Կ.ի

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ»Ը

Ս. ՎՐԱՑԵԱՆԻ

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՍՈՒՐԻԱ 40 ՖՐԱՆՔ

ԱՄԵՐԻԿԱ 3 ՏՈԼԱՐ, ՈՒՐԻՇ ԵՐԿԻՐՆԵՐ 2 ՏՈԼԱՐ

Ստանալու համար դիմել՝ Imprimerie »Navarre» 5 Rue Gobelins, Paris, (France). կամ Hairenik Press, 13-15 Shawmut St. Boston, Mass. (U. S. A.). կը ծախուի նաեւ Յառաջի խմբագրատունը։

ՕՐ. ԱՐՄԻՆԷ ԳՕՐԱՄԱՃԵԱՆ

ԵՒ

ՀՐԱՆԴ ԹԷՐՋԵԱՆ

ՆՇԱՆՈՒԱԾ

Մօնմօրանսի 15/7/928 Փարիզ

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ

"ԴՐՕՇԱԿ,,

Nº 6—7 (ՅՈՒՆԻՍ—ՅՈՒԼԻՍ)

Բովանդակութիւն.— Ուրւագծող նոր կացութիւնը՝ խմբագրական.— Յովակիմ Բուղաղեան՝ Յ. Տէր Դաւթեան.— Հակախորհրդային գաղափարական պայքարի յատուկ առաջադրութիւնները Հայաստանում՝ Ա. Ջամալեան.— Ինքնաքննադատութիւն...՝ Աշոտ.— «Ազգային հարցը մարքսիզմի քարայրում»՝ Կ. Սասունի.— Գաղափարների նշանակութիւնը՝ Ա. Գասպարեան.— Թուրքիոյ շուրջ.— Հայաստանի անկախութեան տասնամեակի տօնակատարութիւնները.— Ինտերնասիօնալ։

ԳԻՆԸ՝ 2.50 ՖՐԱՆՔ

Հ. Յ. Դ.

Մարսէյլի Պատ. միութեան վիճարանական ժողովը՝ վաղը Հինգշաբթի իրիկուն ժամը 8.30ին ծանօթ հաւաքատեղին։ Կը խօսի՝ Ընկ. Մ. Գույումճեան։ Նիւթ՝ Բիւրտ ազատագրական պայքարը եւ հայ ժողովուրդը։ Կը հրաւիրուին բոլոր հետաքրքրուողները։

Պէլվիլի կնթակակոմիտէի ժողովը՝ այս Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին «Ռոստոմ»ի սրահը, 131 Fbg. du Temple, Belleville. Կարեւոր օրակարգ։

Լիոնի Պատանեկան միութեան ընդհ. ժողովը՝ վաղը երեկոյ ժամը 8.30ին գրադարանի սրահը։ Կարեւոր օրակարգ։ Ներկայանալ անդամատետրով։

Շավիլի Արդութեան ենթակոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր բոլոր ընկեր-ընկերուհիները վաղը Հինգշաբթի երեկոյ ժամը ճիշտ 9ին, 27 Ավընիւ Պէլվիւ, Շավիլ, ընկեր բժ. Տէր Դաւթեանի բնակարանը։

Լիոնի Քրիստափոր խումբի ժողովը՝ վաղը իրիկուն ժամը 8ին գրադարանի սրահը։ Ներկայանալ անդամատետրով։

Լիոնի Հ. Յ. Դ. Պատանեկան միութիւնը իր խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնէ ընկ. ԽԱՉԻԿ ԿԷՆՃԵԱՆԻ՝ իր հօր տխուր մահուան առթիւ։

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

— կը փնտռուի Բաքերդցի Արտաշէս Վարդերեսեան, 21 տարեկան, որուն Փարիզ ըլլալը կը կարծուի։ իմացնել՝ «Յառաջ»ի խմբագրութեան։

— կը փնտռուին եօզղատի Թէրզիլի գիւղէն Յարութիւն (Արթիւր) Պաղամեան եւ Յարութիւն (Արթիւր) Քէլիշեան որոնք 1923-ին Սուրիայէն եկած էին Ֆրանսա։ իմացնել՝ Մեսրոպ Պաղամեանի, Castelnau d'anglès (Gers).

— կը փնտռուի Մուշի Վարդով գաւառակէն, Պասքան գիւղացի, Բարծրավանդ Խաչիկեան, որ Ֆրանսա ըլլալ կը կարծուի։ իմացնել՝ Լեւոն Ցօնիկեանի, 12 Rue Elie, Gentilly (Seine).

ՄԱՐՍԷՅԼԻ Պրուսայի Մեծ-Նոր գիւղի Հայրենակցական Միութեան սարքած վիճակահանութենէն շահած են հետեւեալ թիւերը.— 434, 415, 822, 560, 668, 742, 639, 872, 919, 225, 395, 236։ Դիմել՝ Docteur Rakedjianի Bd. Garibaldi 32, Marseille.

ԻՐԱՒԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

E. STEFIKI

վկայեալ իրաւագէտ, քաղաքական գիտութեանց վարժարանէն։

106 Ave. Kléber, Paris (16e)

Հեռ. Passy 72.56

ԿԸ ԿԱՏԱՐԷ ասենակարծ միջոցի մէջ Ֆրանսա մտնելու (AFFIDAVIT), ինչպէս նաեւ ինքնութեան թուղթերու օրինական գործողութիւնները։

կ'ընդունի ամէն օր (ի բացառեալ շաբաթ) կէսօրէ ժամը 4—7.

Clinique COVO

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Յ. ՊՈՒՌՆԱԶԵԱՆ

107 Rue Lafayette, Paris (Xe)

Ամէն օր ժամը 2.30—7.30

Tél. Trudaine 29-04

Ուշադրութիւն

Առաջին անգամ ըլլալով լոյս տեսաւ Զէյթուն քաղաքը, իր չորս իշխանները եւ ընդհ. պատերազմի ընթացքին նահատակուող հերոսներուն մեծադիր նկարը, տպուած թուղթով եւ խնամուած աշխատութեամբ։

ԳԻՆ 4 ՖՐԱՆՔ

Փոստի ծախք չկայ, կ'ընդունինք ֆրանսական դրոշմ։ Մեծաքանակ գնումներու մասնաւոր գեղչ։ Դիմել՝ M. Ezéguielian, 75 Ave. Berthelot, Lyon, Փոխարժէքը բացարձակապէս կանխիկ է։

IMPRIMERIE - MASSIS - ÉDITIONS
208bis, Rue Lafayette Paris (10)

Le Gérant: E. SOUVIGNY

ԱՀԱ ԱՅՍ Է ՆՈՐ ՀԱՍՑԷՆ

24, RUE ST. LAZARE

PARIS (9e)

ՏՕՔԹ. Յ. ՏԻՐԱՑ (ՏԻՐԱՑՈՒԵԱՆ)

ՎԿԱՅԵԱԼ ՓԱՐԻԶԻ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՖԱՔԻՒԼԹԷԷՆ, (Licencié ès Sciences)

նախկին Interne Hôpital des Enfants maladesի

եւ մասնագէտ մանկանց եւ ներքին հիւանդութեանց

24, Rue des Grands Augustins, Paris (6e) Place St. Michel

Հիւանդ կ'ընդունի Գշ. Եշ. Ուր. և Շբ. օրերը, ժամը 1էն ...

Ինչպէս նաեւ մասնաւոր ժամադրութեամբ

Métro St. Michel եւ Odeon — Tél. Littré 60-...

Գ. ՅԱԿՈԲԵԱՆ ԻՐԱՒԱԳԷՏ

Կը զբաղի ամէն տեսակ առեւտրական, քաղաքային եւ պատժական դատերով։ Կը ստանձնէ մասնաւորապէս ինքնաշարժի արկածներու պատասխանատուութեան վերաբերեալ դատական գործեր, ինչպէս ապահովագրական վէճեր։ Կը խմբագրէ ամէն տեսակ actes de vente et nantissement de fonds de commerce, constitution et liquidation de sociétés). Ֆրանսահպատակութիւն ուզողներու համար կատարէ վարչական ձեւակերպութիւնները լաւագոյն պայմաններով։

Ընդունելութեան ժամեր ամէն օր 9.30-12 և ժամադրութեամբ

13 Rue Béranger, Métro République, Tél. Archives ...

Կ'ՈՒԶՈՒԻՆ կօշիկի երես կտրող (coupeur) լաւ գործաւոր մը Պ. Pelletի կօշիկի գործարանին մէջ։ դիմել՝ Etablissement H. PELLET Vienne, (Isère).

ՅԱԿՈԲ ՊԱՀՐԻ ԵՒ ԳԱՄԷՐ ԲԵՆԻԱՄԻՆ

ԻՐԱՒԱԳԷՏՆԵՐ

ՊՈԼՍՈՅ ՓԱՍՏԱԲԱՆԱԿԱՆ ԿԱՃԱՌԷՆ

8 Ave. Frémiet, Métro: Passy — Tél. AUTEUIL 72-...

կը ստանձնեն վաճառականական, ժառանգական եւ ամէն կարգի դատերու պաշտպանութիւնը, ինչպէս նաեւ միջազգային հպատակութեան եւ վարչական ամէն տեսակ խնդիրներու հետապնդումը։

Իրաւագիտական խորհրդակցութիւններ՝ լաւ պայմաններով։ կ'ընդունին՝ ամէն օր (բացի կիրակիէ) ժամը 9էն 12 ... կէսօրէ վերջ ժամադրութեամբ։

ՀԱՅԿ. ԲՈՒԺԱՐԱՆ - POLYCLINIQUE de BELLEVILLE

Տէր եւ Տնօրէն՝ ՏՕՔԹ. ԳՐԳՈՅԵԱՆ

29, Rue (Place) des Fêtes, Paris, XIX. Tél. Nord 96-...

Բաց է ամէն օր, ուր շատ մը մասնագէտ բժիշկներէ կը խնամուին ամէն տեսակ ներքին եւ վեներական հիւանդութիւններ։ Աչքի մասնագէտը կ'ընդունի Գշ., Եշ. եւ Շաբաթ օրերը ժամը 3—5։ Քիթ, կոկորդի ու ականջի մասնագէտը ամէն Երեք. եւ Շաբաթ օրերը 1—3։ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺը ամէն օր ժամը 9էն 19։ Կիրակի 9—12։

ՏՕՔԹ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ ՄՈՐԹԱՅԻՆ ԵՒ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

126, Rue du Faubourg St. Denis

Metro : Gare de l'Est — Téléphone : Nord 84-0...

Ընդունելութեան ամեր՝ Ամէն օր 2.30_7.30— կիրակի եւ տօն օրեր ...

ՓԼԱՔՆԵՐ — 18 ՖՐԱՆՔ

ՀԱՅԵՐԷՆ ԹՈՒՐՔԵՐԷՆ ՅՈՒՆԱՐԷՆ

Զուտ խաղողէ անարատ օղի (Պօրտօ պատրաստուած), արեւելեան նպարեղէններուն լաւագոյնը, ապուխտ, երշիկ, աղի ձուկեր, յունական ձէթ, ձիթապտուղ, էրմիս գոնսէրվներ, թէյ եւայլն, անուշեղէններ եւ ...

Յ. ԱՐԹԻՆԵԱՆԻ քով

28, Rue Lesage, Paris (20e) — Tél. Ménil. 61-...

Métro Belleville — Tramway 5 եւ ...

բաց է ամէն օր մինչեւ ժամը 9,30

ԲԱՑՈՒԱԾ Է ՊԷԼՎԻԼԻ ՄԷՋ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՆՈՐ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՏԻԿԻՆ Բ. ՍԵՐՃԱՆԵԱՆ

42 Rue Tourtille, BELLEVILLE, մէթրօ՝ Պէլվիլ

Արեւելեան եւ եւրոպական նպարեղէններ

ԹԱՐՄ ԼԱՒ ԱԺԱՆ

ՀԱՅ ԿՕՇԿԱԿԱՐՆԵՐՈՒՆ

ԿԱՇԻՄԵՐ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

9 rue Charlot, PARIS (3e), մէթրօ République,

Tél. Archives 05—86

Մեծաքանակ և փոքրաքանակ վաճառում ամէն տեսակ կաշիներու, հրապարակի գինէն աժան։

Քուտփօն (կոնակի մասը) Ա. կարգի, քիլօն 38, 40, 42. Բ. կարգի՝ քիլօն 34, 36. Գ. կարգի՝ 28, 30 և 32 ֆր.

Այծերու եւ կանանց կօշիկներու համար ամբողջ կէս նրբանցու.— Քիլօն՝ Ա. կարգի 32, Բ. կարգի 29, Գ. կարգի 26 ֆրանք։

5 քիլօ նմոյշ կը ղրկուի փոստով քօնթռը ռամպուրսըման։

Մասնաւոր գեղչ հայ կօշկակարներու։ Կը խօսուի հայերէն եւ թուրքերէն։

ԱՆՈՆՔ որ կը փափաքին մասնաւոր դասեր առնել Անգլերէն, Ֆրանսերէն, Հայերէն, Թրքերէն եւ Յունարէն եւ կամ թարգմանութիւններ կատարել եւ նամակներ խմբագրել սոյն լեզուներով, դիմեն՝ 40 Թիւ Պօրըկար (Beauregard), 24 Թիւ սենեակը, Paris (2e) գիւրամատչելի պայմաններ։

Հայ գործաւորներ

Կ'ՈՒԶՈՒԻՆ շինութեան ... ծաւորներ՝ ներկարար ... փող եւ մանէօվրը։ ... վարձք՝ ֆրանսական ... սակով։ դիմել՝ գանիէլ ... բայրներու, 31 Rue ... Lyon.

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

"HARATCH"

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Directeur-Propriétaire : SCHAVARSCH MISSAKIAN

Rédaction & Administration / Խմբագրութիւն — 208bis, Rue Lafayette PARIS (10e)

TÉLÉPHONE : NORD 57-82 — MÉTRO LOUIS-BLANC ou JAURÈS

Հասցէի փոփոխութեան համար պէտք է վճարել 2 ֆրանք

ԲԱԺԱՆԵԳԻՆ	3 ամս.	6 ամս.	Տար.
ՖՐԱՆՍԱ	35 ֆ.	70 ֆ.	140 ֆ.
ԱՆԳԼԻԱ		20 շլ.	40 շլ.
ԵԳԻՊՏՈՍ		»	»
ԻՏԱԼԻԱ			250 ֆրանք
ԱՄԵՐԻԿԱ		6 տլ.	10 տլ.
ԵՒՐՈՊԱ		100 ֆ.	200 ֆ.

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 19 ՅՈՒԼԻՍ 1928 — 19 JUILLET 1928

Դ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 702 — ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ — ԳԻՆ՝ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՃՐԱԳ ՄԸ ԱՒԵԼԻ

Երեք յաջորդական թիւերով տուինք Մարսէյլի Ազգ. Վարչութեան միամեայ գործունէութեան պատկերը:

Կ'արժէ պրպտել անոր կրթական-դպրոցական մասը, որ ամէնէն կարեւորն է մեզի համար:

Ինչպէս կ'երեւայ տեղեկագրէն, Մարսէյլ քաղաքը ունի դպրոց մը՝ 65 աշակերտով (Գ.-Է. դասարաններ), իսկ Ա. եւ Բ. դասարանները (50 աշակերտ) փոխադրուած են մանկապարտէզի շէնքին մէջ: Յետոյ մանկապարտէզ մը՝ 130 մանուկներով: Հաշուական տեղեկագրին համաձայն, դպրոցին համար ծախք եղած է 42,973 ֆրանք, կեդր. մանկապարտէզին համար՝ 23,851 ֆրանք (ամէն բան հաշուելով):

Այս վիճակին հետ բաղդատելով, աւելի մխիթարական կ'երեւայ շրջաններու՝ հայկական համեստ բոյներու ճիգը:

Այսպէս, կարտան (350 տուն), ունեցեր է դպրոց մը, Հ. Յ. Դ. Տան մէջ, բայց փակուեր է տեղական իշխանութեան կողմէ, ցաւալի թիւրիմացութեամբ մը: Սէն Լու (100 տուն), սկսած է շինել մանկապարտէզ մը, որու ծախքին 5000 ֆրանքը տեղացիները իրենք հանգանակած են: Պուլվառ Օտտօ (250 տուն), ունի մանկապարտէզ մը, 80 աշակերտով: Մարթիկ (40 տուն), ոչինչ: Սէնթ Անթուան (200 տուն), մանկապարտէզ մը, 80 մանուկներով: Այս արուարձանին ուրիշ մէկ թաղը՝ առանձին մանկապարտէզ մը, 30 աշակերտով: Սէն Ժիւլիէն (150 տուն), մանկապարտէզ մը՝ 60 աշակերտով: Սէն Մարկրիթ (50 տուն), նոր կազմուած է եւ մօտերս պիտի ունենայ մանկապարտէզ մը:

Որքան ալ համեստ երեւան այս գործերը, ունին որոշ արժէք, մանաւանդ երբ նկատի առնենք տիրող պայմանները: Տակաւին մինչեւ անցեալ տարի այս տանն, զգալի էին 1926ի վերջերը ծագած գործազրկութեան հետեւանքները. իսկ տեղեկագիրը կ'ընդգրկէ 1927 մայիսէն 1928 մայիս տարեշրջանը:

Ուրիշ խօսքով, օրուան հացի մտահոգութենէն հազիւ ազատած, տակաւին պարտքի տակ, մեր բանուոր հայրենակիցները չեն մոռցեր մանուկներու հոգը, եւ տեղ մը հող գնած, ուրիշ տեղ մը շէնք շինած, վերջապէս դրամ հաւաքած եւ ծաղկոցի մը յատկացուցած են: Եւ ապահովաբար աւելին պիտի ընեն այսուհետեւ, քանի որ փարատած է գործազրկութեան մղձաւանջը եւ քիչ-շատ հաստատուն վիճակ մը կը տիրէ:

«Յառաջ»ի ընթերցողները օրը օրին տեղեկացած են այն տրտառուչ եւ ժիր ճիգերուն, որոնց արդիւնքը կ'արձանագրուի այսօր, պաշտօնապէս: «Ջայներ Գաւառէն» խորագրին տակ, օրը օրին նկարագրուած են թէ ի՛նչպէս բուռ մը հայրենակիցներ քով-քովի գալով, ծաղկոցի մը հիմը դրեր են: Բանուորները իրենց աչքին առջեւ տեսնելով նոր սերունդին օտարացումը, նախանձ հառաչանքներ արձակելու կամ վերէն օգնութիւն սպասելու, իրենք իրենց գործի ձեռնարկած եւ ճրագ մ[ը] [վ]առած են:

Ո՞ւր էր որ միեւնոյն ոգին տիրապետէր Ֆրանսայի ուրիշ [շր]ջաններուն մէջ, Մարսէյլէն դէպի վեր, լայնքին ու երկայնքին, [ու] մինչեւ Փարիզ: Գիտենք՝ մասնակի ձեռնարկներ եղած են [ո]ւրիշ գաւառներու մէջ ալ, բայց ոչ այնպէս ինչպէս Մարսէյլի [մ]էջ: Լիոնը, օրինակ, ի՞նչ ունի պարծենալիք, քաղաքով եւ [շ]րջաններով: Փարիզի խօսքը չենք ըներ, քանի որ մինչեւ Հաւ[աս]ային Ամերիկայի մէջ ալ գիտեն թէ այս 15,000 գաղութը [ո]՛չ իսկ մէկ մանկապարտէզ ունի, թէեւ ոչ դրամը կը պակսի, [ո]՛չ ալ վարժուհին: Հարիւր հոգինոց Քամփաներ Ֆրէզը (Մարսէյլ) դպրոց կը շինէ եւ 30 աշակերտ կը ժողվէ, երկու-երեք [հ]ազարնոց Ալֆորվիլը եղածն ալ փակեց, կամ նոյնքան ժողովուրդով Պէլվիլը ոչ իսկ ձեռնարկ մը փորձած է:

Իրականութիւն է որ, երբ տեղ մը նախաձեռնարկ ըլլան եւ [գ]ործ կատարեն, ուրիշներ ալ օգնութեան կը հասնին: Իսկ սպասել որ ուրիշը, հեռաւոր սուրբը գայ եւ ամէն բան իր ձեռքովը կատարէ, — կը նշանակէ յուսախաբութեան մատնուիլ:

Այս տողերը գրած ատեն, աչքի առջեւ ունինք Փաթրասի դպրոցին պատմութիւնը (Տես Բ. էջ):

Յունաստանի այդ խոնարհ գաղութը, որուն անդամներուն [1]00ին 95ը պարզ բանուորներ են, չորս տարիէ ի վեր կը պահէ [դ]պրոց մը, 70 աշակերտներով, բոլորն ալ ձրի: Ծախքին մեծագոյն մասը կը հոգայ Փարիզի Տիկնանց Միութիւնը (տարեկան [1]5,000 ֆրանք), իսկ Բարեգործականը կուտայ քսան ոսկերլին: [Գ]աղթակցութենէն կ'երեւայ որ տակաւին բաց ունին: Իսկ թէ [ի]՛նչ օրհնութիւն է այս կրթարանը գաղութին համար, — [հ]արելի է հասկնալ, կարդալով տարեկան հանդէսին ամփոփումը:

Բարեգործականը, Տիկնանց եւ նման Միութիւնները քննա[ր]կած ատեն, մենք առաջին առթիւ շեշտած ենք թէ անոնք [ժ]ողովուրդին հետ անմիջական կապ չունենալով, գործերը կը [կ]ատարեն համաձայն գրասենեակի պաշտօնեաներու հայեցողութեան, հետեւաբար երեսի վրայ կը ձգեն կենսական պէտքեր, [ն]ամ հարեւանցի կը նային անոնց վրայ:

Արդ, մէկ Փաթրասի տեղ կարելի էր հարիւր հատ ունենալ, [Ֆ]րանսայէն մինչեւ Սուրիա եւ Միջագետք, եթէ Բարեգործականը, Տիկնանցը եւ ուրիշ գոյնզգոյն Միութիւններ խորհրդակցաբար կամ առանձին-առանձին ստանձնէին բազմահայ այլ [ն]աճար գաղութներու նոր սերունդին կրթական հոգատարութիւնը: Մարսէյլի մէջ ազգ. կազմակերպութիւն կայ եւ գնահատելի աշխատանքներ կատարեր են: Աւելին կրնան, եթէ [ա]նխակալ կարծիքները վերնան: Իսկ ի՞նչ ընեն այն վայրերը, [ո]ւր օրուան հացն անգամ դժուար կը ճարեն կամ հացէն զրկեն ... ճրագ մը կը վառեն, բայց միջոց չունին ամբողջ լոյսը [ս]փռել ... յթայթելու:

Ճրագ մը աւելի, ուր որ համրանք ունինք:

Շ.

ՄԱՄՈՒԼ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ Ի ՆՊԱՍՏ ԵՂԱԾ ԽՈՍՏՈՒՄԻՆ ԱՐԺԷՔԸ

Հայրենիք, այս խորագրով խմբագրականի մը մէջ յիշելով Ամերիկայի ռամկավար կուսակցութեան նոր յանձնառութիւնը՝ հայկական դատի մասին, հետեւեալ խորհրդածութիւնները կ'ընէ (7 յուլիս).

— «Միացեալ Նահանգներու դեմոկրատ կուսակցութեան այս հանդիսաւոր նոր խոստումը, եթէ նոյն իսկ գործնական հետեւանքներ ալ չտայ, բարոյական ու քաղաքական այն անվիճելի նշանակութիւնն ունի, որ վառ ու բաց կը պահէ հայկական դատը քաղաքական աշխարհին մէջ այն ատեն, երբ այդ քաղաքական աշխարհը այլ եւս լսել անգամ չուզեր հայկական դատի մը գոյութեան մասին:

Սակայն, Դեմոկրատ կուսակցութեան դիրքը գործնական նշանակութիւն ալ կրնայ ունենալ. որովհետեւ այդ կուսակցութիւնը, յաղթէ կամ ոչ յառաջիկայ ընտրութեանց ատեն, կը պարտաւորուի Հայաստանի համար իր լաւագոյնն ընել, իսկ այդ կը նշանակէ, թէ Թուրքիոյ եւ Ռուսիոյ հետ յառաջիկային ո՛ր եւ է դաշնագիր կնքելու ատեն պէտք է որոշ չափով մը նկատի առնէ նաեւ Հայաստանի դատը: Այդ կը նշանակէ նաեւ, թէ դեմոկրատ կուսակցութիւնը յառաջիկային եւս պիտի ընդդիմանայ Լօզանի դաշնագրի նման դաշնագիրներու կնքման եւ վաւերացման: Եւ որովհետեւ դաշնագիր մը վաւերացնելու համար պէտք է երկու երրորդի մեծամասնութիւն մը Ծերակոյտին մէջ, հետեւաբար ոչ մէկ դաշնագիր կրնայ այս երկրի կողմէն վաւերացուիլ, որքան ատեն որ չէ գտած հաւանութիւնը դեմոկրատ կուսակցութեան, որ այժմ Ծերակոյտի անդամներու կէսն ունի, իսկ մօտիկ ատենէն հաւանաբար աւելի աւելին ալ պիտի ունենայ:

Իսկ թէ որքան կարեւոր է մեզի համար, որ Միացեալ Նահանգները Թուրքիոյ հետ չունենան վաւերացուած դաշնագիր մը եւ նորմալ յարաբերութիւններ, այդ մասին շատ ենք խօսած Լօզանի դաշնագրի առթիւ Բաւական է հոս յիշել, որ՝ որքան ատեն որ Թուրք-ամերիկեան դաշնագիր մը վաւերացուած չէ, Թուրքիա չի կրնար խոշոր ֆինանսական օգնութիւն ակնկալել այս երկրէն՝ ամայացած Թրքահայաստանը թուրք գաղթականներով լեցնելու եւ առ հասարակ Թուրքիան զօրացնելու համար թէ՛ տնտեսապէս եւ թէ՛ քաղաքականապէս»

ՉՄՈՌՆԱՆՔ ՄԵՐ ՊԱՐՏՔԸ

ՇԱՐԺԻ ՀԱՅ ԶՈՀԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

"ՅԱՌԱՋ,,Ի ՀԱՆԳԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

58րդ Ցանկ

	Ֆր.
Սեբաստիոյ Գանթարող գիւղի Հայր. Միութեան դաշտահանդէսէն (Մարսէյլ)	200.—
Ողբացեալ Օրիորդ Աշխէն Հալաճեանի մահուան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի՝ հաւաքուած Ժուայեէօզի Պէյլէրեան գործարանի բանուորուհիներուն միջեւ, Նախաձեռնութեամբ Տիկ. Մարիամ Սէֆէրեանի	168.50
Գումար	368.50
57րդ ցանկին գումարը	78,640.35
Ընդհ. գումար	79,008.85

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

Սով Ռուսիոյ մէջ

Համայնավար կուսակցութեան կեդրոնական կոմիտէն Մոսկուայի մէջ լիակատար նիստի մը ընթացքին մանրամասնօրէն քննեց ցորենի մթերքի խնդիրը: Կեդրոնական կոմիտէն որոշեց աւելի բարձր գիներ վճարել գիւղացիներէն գնուած ցորենին, և որոշ չափով թեթեւցնել գիւղացիներուն դէմ ցարդ գործ դրուած խիստ միջոցները:

«Հունձքի դիկտատոր» Կվիրինգի տեղեկագրին վրայ թէ աշնան ցանքին համար դժուարութիւններ կան, երկրագործական գործավարը որոշեց մասնաւոր ներկայացուցիչներ ղրկել զանազան շրջաններ՝ հսկողութիւն կատարելու համար:

∴ «Թայմզ» կը գրէ որ՝ քանի մը օրուան ընդհատումէ յետոյ, Ռուսիոյ կողմէ ցորենի գնումը վերսկսաւ: Վերջին երկու օրուան ընթացքին գնուեցաւ 50,000 թոնօ: Այս գնումներուն մէջ են Քանատայէն ստիպողաբար նաւ դրուելու համար ապսպրուածները, ինչպէս նաև Ռոթէրտամի, Ճենովայի եւ Համպուրկի նաւահանգիստներէն գնուածները: Քանի մը օր առաջ գնուած ցորենին քանակը կը հաշուուէր 200,000 թոնօ: Ցորենի շուկաներուն մէջ այնպէս կը կարծուի թէ գնումները պիտի շարունակուին: Մոնրէալէն Լենինգրադ ճամբայ պիտի ելլեն չորս շոգենաւեր:

Անատօլուի սովը

Էնկիւրիէն Յուլիս 18 Թուականով կը հեռագրեն.—

Ներքին գործավար Շիւքրի Քայա պէյ, որ տեղւոյն վրայ քննութիւն կատարած էր Անատօլուի սովին մասին, անձամբ այցելելով կարգ մը նահանգներ, տեղեկագիր մը ներկայացուց կառավարութեան: Այս վերջինը որոշեց սովահար շրջաններու բնակիչներուն աշխատանք ճարել՝ ոռոգումի, երկաթուղիի և խճուղիի սպասարկութեանց մէջ: Ասկէ զատ կառավարութիւնը վարկ յատկացուց՝ աժան արմտիք հայթայթելու համար սովեալներուն, արօտավայրեր տրամադրեց անոնց արջառին և զեղչեալ սակով չոր խոտ պիտի ղրկէ: Կարմիր մահիկը պիտի օգնէ կարօտեալներուն: Երկրագործական դրամատունը կանխավճար պիտի ընէ նոր ցանքին տոթիւ:

Այս բոլոր կարգադրութիւնները անմիջապէս սկսան գործադրուիլ:

Նոր դաւ մը Կովկասի մէջ

Մոսկուայի պաշտօնական գործակալութիւնը կը հաղորդէ որ Թիֆլիզի մէջ ձերբակալուած է հանքային ճարտարագէտ Զառափոֆ, որ կ'ամբաստանուի տնտեսական լրտեսութեամբ: Զառափոֆ ապօրէն յարաբերութիւններ կը մշակէր եւ դրամ կը ստանար արտասահմանէն: Իրեն հետ միասին ձերբակալուեցան Բարանոսոֆ եւ Լիպկին, որոնք Զառափոֆի հետ կ'աշխատէին յիշեալ հանքերուն մէջ:

Մակեդոնացի ահաբեկիչը մեռած

Պելկրատէն կը հեռագրեն յուլիս 17 Թուականով.— Իվան Մոմչէլոֆ, Ընդհանուր Ապահովութեան Տնօրէն Լազիչի դէմ մահափորձին հեղինակը, այս առաւօտ մեռաւ Պելկրատի հիւանդանոցին մէջ, չորս օրուան հոգեվարքէ վերջ: Այդ չորս օրուան ընթացքին, ահաբեկիչը բնաւ ուշքի չեկաւ եւ ո եւ է յայտարարութի՛ւն չըրաւ, իր գաղտնիքին մեծ մասը միասին տանելով:

Պելկրատի եւ Զագրեպի մէջ կատարուած ոստիկանական քննութիւնը կը հաստատէ թէ Մոմչէլոֆ 1925ին Եուկոսլաւիա եկած էր արդէն Յունաստանէն, ուր գաղթած էր 1923ին: Երկու ամիս առաջ Մոմչէլոֆ Զագրեպէն Պելկրատ հասաւ: Պզտիկ պանդոկի մը մէջ կը բնակէր. իր ընթացքը ո եւ է կասկած չներշնչեց ոստիկանութեան:

Ոստիկանութիւնը չկրցաւ գտնել հետքը Միլչինոֆի, ուրիշ պուլկար գաղթական մը, որ մահափորձին գլխաւոր կազմակերպիչն էր եւ որ երկու օր առաջ փախած էր Զագրեպէն:

Բազմաթիւ պուլկար գաղթականներ ձերբակալուեցան, սակայն ոստիկանութիւնը գաղտնի կը պահէ անոնց անունները:

Մեքսիկայի նախագահը սպաննուած

Առջի օր ժամը 2ին Մեքսիկայի մայրաքաղաքէն 12 մղոն հեռու Սան-Անճէլ քաղաքի մէկ ճաշարանին մէջ սպաննուեցաւ զօրավար Օպրէկոն, որ 15 օր առաջ Մեքսիկայի հանրապետութեան Նախագահ ընտրուած էր, բայց դեռ չէր ձեռնարկած պաշտօնին: Սպանիչն է Եուան Էսքափուլարիօ անուն երիտասարդ նկարիչ մը, որ յաջողած էր ընդունուիլ այդ հացկերոյթին՝ ծաղրանկարներ պատրաստելու պատրուակին տակ: Զօրավարին ծաղրանկարը գծելէ յետոյ, երիտասարդ նկարիչը մօտեցաւ նորընտիր Նախագահին՝ պատկերը անոր տալու ձեւով, մինչ ատրճանակ մը պահած էր թուղթին ետեւ: Յարմար վայրկեանին Եուան կրակ բացաւ զօր. Օպրէկոնի վրայ՝ հինգ գնդակ արձակելով իրարու ետեւէ: Զօրավարը առանց բառ արտասանելու վայրկենապէս մեռաւ: Սեղանակիցներէն շատեր իրենց զէնքերը հանեցին՝ ահաբեկիչը սպաննելու համար, սակայն ուրիշներ պաշարիչութեան հրաւիրեցին զանոնք՝ մարդասպանը

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Գ. էջ)

ՏԱՅՐԱՅԵՂ ԳՐԳՌՈՒԹԻՒՆ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

ԱՐՔԱՅԱԿԱՆՆԵՐԸ ՆՈՐ ՅԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ ԿԸ ՍՊԱՌՆԱՆ

Երէկ հատուածներ արտատպեր էինք յունական թերթէ մը, իբրեւ ապացոյց տիրող գրգռութեան:

Վերջին թղթաբերէն կ'իմանանք թէ աւելի սաստկացած է գրգռութիւնը: Սելանիկի արքայական «Միս» թերթը հետեւեալ հեռագիրը կը հրատարակէ Աթէնքէն, Յուլիս 10 թուականով.

— «Նկատի ունենալով որ, կազմակերպուած ընտրութիւնները պարզ ձեռնարկ մըն է իշխանութիւնը պահելու եւ ամէն ազատութիւն ճզմելու համար, հակավէնիզէլոսեանները, նոյն իսկ յեղափոխութեան պիտի դիմեն, որպէսզի երկիրը ազատեն նոր բռնակալութենէ մը: Որովհետեւ, մինչեւ այսօր անձէ անձ փոխանցուած վէնիզէլոսեան այս բռնակալութիւնը, իրեն գերի դարձուցած է ամբողջ Յունաստանը: Աչքի առջեւ պէտք է ունենալ որ, մինչեւ այսօր, վէնիզէլիսմը, իր ամբողջ գործերով ամէն ինչ ջնջեց եւ երբեք նկատի չառաւ Սահմանադրութիւնը, խորհրդարանը եւ օրէնքները:

Հակավէնիզէլոսեաններու դիրքը շատ որոշ է: կա՛մ պէտք է թոյլ տալ բռնապետութիւնը ազատ, երբ ժողովուրդը պիտի ենթարկուի անլուր մարտիրոսութեան եւ կամ պէտք է ջանալ, որ ամէն միջոցով պաշտպանուին մարդկային ազատութիւններն ու անկախութիւնը: Այս պարագային պէտք պիտի ըլլայ արիւն թափել: Բազմաթիւ հակավէնիզէլոսեաններ պիտի իյնան այդ կռւին մէջ, բայց վերջնապէս պիտի հաստատուի հելլէն քաղաքացիին ազատութիւնը եւ պիտի կորսուի այն մարդը, որ ընելիք բան մը չունեցած պարագային, անմիջապէս Յունաստան կու գայ եւ ամէն ինչ տակն ու վրայ կ'ընէ:

«Միս», իր կողմէ եւս, խմբագրական յօդուածի մը մէջ կը գրէ.—

«Կովակալ Քոնտուրիոթիս նահանջեց (ընտր. դրութեան խնդրին մէջ), որովհետեւ վէնիզէլոսեան է: Յոյները այս նոր գերութեան պիտի պատասխանեն նոյնիսկ յեղափոխութիւնով: ...Վէնիզէլոսի ներկայութիւնը Յունաստանի մէջ նախատինք մըն է մեզի համար, իբրեւ զգացումի եւ արժանապատուութեան մարդիկ: Այդ ցոյց կուտայ որ մենք անպատիւ եւ անառնական ժողովուրդ ենք: Բայց այս վայրկեանէն կռիւը կը սկսի:»

ԵՂԲԱՅՐԱԿԱՆ ՕԳՆՈՒԹԻՒՆ

... Խմբագիր,

ՄԱՐՍԷՅԼ, 16 Յուլիս.— Սեբաստիոյ Գանթարող գիւղի Հայր. Միութիւնը դաշտահանդէս մը սարքած էր, ի նպաստ Պուլկարիոյ շարժի զոհերուն: Հանդէսը տեղի ունեցաւ Սէն-Ժէռոմ, Ֆրանք Օրեան (Մինասեանի) գորգի գործարանի պարտէզը: Ներկայ էր խուռն բազմութիւն մը: Ձեզի կ'ուղարկենք գոյացած հասոյթը, 200 (երկու հարիւր) ֆրանք: Այս առթիւ խորին շնորհակալութիւններ «Յառաջ»ին, որ սիրայօժար բացաւ իր սիւնակները:

(Կնիք Վարչութեան)

ՆՈՐՈՒԹՅՈՒՆ ԵՒ ԻՐ ՁՕՐԱՒՈՐՆԵՐԸ

Շար. Հայ Տարածաշրջանի

Թիֆլ.— Ն. Ս. գրատեւտուր Եղիազարեան Լ. Յոսկիի:

Յօդուածը առաջին անգամ տպագրուած է «Ռուսերէն Հին Հնութիւն» թերթին մէջ, 1913ին: Յետոյ, 1926ին, նոյնութեամբ վերատպուած է Հայաստանի Հրատարակչութեան Երեւան: Մեր այ-սերիս մէջ, էջ 233—243): Մեր այ-սերիս մէջ, էջ 233—243): Մեր այ-

Ն.

Ներկայացուցիչներ և յատկապես Տաճկահայ գաղթականներ, որոնք ունեցած են ընդհանրապէս ամէն տեսակ ապրանքներ, ինչպէս նաեւ ամէն տեսակ գործիքներ, ինչպէս՝ կարի մեքենաներ, հնձանի մեքենաներ, ջրաղացի քարեր, ամէն տեսակ երկաթեղէններ,

ԿԱՉԱՌ ՎՃՌԱՎՈՐԸ

ԷՄԻԼ ԶՈՒԱ

Ա. ԳԼՈՒԽ

Ընկ. Ժակ Ռիվիեռը ոչ միայն ֆրանսական կոմունիստական մամուլի ամենաընդունակ խմբագիրներից մեկն էր, այլև ամենաանկեղծ մարդկանցից մեկը։ Նա ոչ միայն ինքն էր ամեն ինչ ասում, այլև ուրիշներից էր պահանջում, որ նրանք ամեն ինչ ասեն։ Նա ոչ միայն ինքն էր ամեն ինչ անում, որ կոմունիստական կուսակցությունը ամեն ինչ անի, այլև ուրիշներից էր պահանջում, որ նրանք ամեն ինչ անեն։ Նա ոչ միայն ինքն էր ամեն ինչ գիտենում, որ կոմունիստական կուսակցությունը ամեն ինչ գիտենա, այլև ուրիշներից էր պահանջում, որ նրանք ամեն ինչ գիտենան։

Ընկ. Ռիվիեռը ոչ միայն ինքն էր ամեն ինչ ասում, որ կոմունիստական կուսակցությունը ամեն ինչ ասի

ողջ ձեռք ձգելու եւ գաղտնիքը իմանալու համար: Մինչեւ հիմա չի գիտցուիր թէ Եուան ինչո՞ւ կատարեց այս սպանութիւնը: Նկարիչը անմիջապէս ձերբակալուելով բանտ տարուեցաւ:

Նախագահ Քալլէս երբ իմացաւ իր յաջորդին սպանութիւնը, փութաց անոր դիակին մօտ: Սպանութեան լուրը մեծ յուզում առաջ բերաւ Մեքսիկօ քաղաքին մէջ:

Այս ոճիրին հետեւանքով կը վախցուի որ յեղափոխութիւն կամ խռովութիւններ ծագին երկրին մէջ, որ քանի մը տարիէ ի վեր խռովայոյզ վիճակ մը կը ներկայացնէ: Օպրէկոնի ընտրութենէն առաջ շատ մը զօրավարներ հակառակ էին իրեն: Ասոնց գլխաւորներէն Ֆրանչիսքօ Սէրրանօ և Արնուլֆօ Կոմէզ գնդակահարուեցան Քալլէսի կառավարութեան հրամանով: Օպրէկոն սպանութենէն քիչ առաջ յայտարարած էր թէ ինք պիտի շարունակէ Քալլէսի յարձակողական քաղաքականութիւնը կաթոլիկ եկեղեցիին դէմ: Կը թուի թէ սպանութիւնը կազմակերպողներն են գնդակահարուած զօրավարներու բարեկամները: Սպանեալը առաջին անգամ Նախագահ ընտրուեցաւ 1920ին, և մեծ ժողովրդականութիւն կը վայելէր ամբողջ երկրին մէջ՝ իրրեւ զինուորական, պետական մարդ եւ գիւղատնտես:

Կեանքը Յունաստանի մէջ

Աթէնքէն կը հեռագրեն թէ վէնիզէլոս Շաբաթ օր պիտի մեկնի Սելանիկ, ուր կիրակի ճառ մը պիտի խօսի՝ պարզելու համար իր ծրագիրը: Երկուշաբթի ներկայ պիտի ըլլայ Քըլքըշի մէջ պատերազմի մեռելներու յիշատակին կանգնուած կոթողի բացումին:

Վէնիզէլոս առջի օր վերադարձաւ Յունաստանի մէջ կատարած իր ընտրական առաջին պտոյտէն, պաշտպանելով իր կուսակցութեան տեսակէտները: Երբ ինքնաշարժով Աթէնքի փողոցներէն կ'անցնէր, կին մը մօտեցաւ կառքին եւ խնդրեց ծերունի վարչապետին ձեռքը համբուրել: Վէնիզէլոս ձեռքը երկնցուց, սակայն կինը փոխանակ համբուրելու՝ ուժով խածաւ զայն՝ «Դաւաճա՛ն թագաւորին» պոռալով վարչապետին երեսին: Վէնիզէլոս թէեւ շատ նեղուեցաւ այս միջադէպէն, սակայն խնդրեց ոստիկանութենէն, որ ազատ ձգեն այդ կինը:

∴ «Էլէֆթէրոն Վիմա» կը գրէ թէ հակավէնիզէլոսեան պայքարը վարելու համար շուտով Լոնտոնէն Աթէնք պիտի հասնի Սթրայթ, որ գերմանական ծագում ունի եւ ժամանակին Յունաստանի արտաքին նախարար եղած է: Սթրայթ վերջերս Լոնտոն գացած էր՝ Եորկիոս գահընկէց թագաւորին հետ տեսակցելու համար: Եթէ արքայականները շահին նոր ընտրութեանց մէջ, շատ դիւրին պիտի ըլլայ վերստին գահ բարձրացնել Եորկիոս թագաւորը:

∴ Միւս կողմէ, յունական աղբիւրէ կը հաղորդեն որ հելլէն կառավարութիւնը ընդունած է թրքական առաջարկը, երկու կողմի փոխանակելիներուն մասին:

Լիօվէնշթայնի խոհրդաւոր անհետացումը

Հակառակ երկու շաբաթէ ի վեր Անգլիոյ, Ֆրանսայի եւ Պելճիքայի մէջ կատարուած քննութեանց, ճշմարտութիւնը դեռ երեւան չելաւ Լէօվէնշթայնի խորհրդաւոր անհետացման շուրջ:

Տէօնքէրքի ոստիկանութիւնը առջի օր անստորագիր նամակ մը ստացաւ փարիզաբնակ կնոջմէ մը, որ կ'ըսէ թէ ինք կուգայ կատարելու պաշտօն մը, զոր իրեն վստահած էր Լէօվէնշթայն՝ Լոնտոնէն մեկնելէ առաջ: Այս անծանօթ կինը իր գրութեան մէջ կը ներփակէ նաեւ նամակ մը, զոր անհետացած միլիառատէրը գրած է իր կնոջ եւ յանձնարարած իրեն զայն ղրկել տիկին Լէօվէնշթայնի՝ «դժբախտութեան մը պարագային»:

Տէօնքէրքի ոստիկանութիւնը այդ նամակը ղրկեց Պրիւսէլի ընդհանուր դատախազին՝ որ գայն պիտի յանձնէ տիկին Լէօվէնշթայնի:

Կ'ըսուի թէ պելճիքացի միլիառատէրը խենդի պէս կը սիրէր սերպ աղջիկ մը և իր անհետացման պատճառն ալ անիկա է: Վիեննայի թերթերը կը գրեն թէ Օր. Լուպիքա Րիսթիչ, որուն հայրը միլիոնատէր է, ուսանելու համար Պելճիքա գնաց, բայց երեք ամիս վերջ հիւանդանալով ապաքինարան մը փոխադրուեցաւ: Նոյն հաստատութեան մէջ կը դարմանուէր նաեւ Լէօվէնշթայն, որ բարեկամացաւ օրիորդին հետ: Օր մը— թուականը յայտնի չէ — Օր. Րիսթիչ ապաքինարանի պարտէզին մէջ էր իր հիւանդապահուհիին հետ, երբ նամակ մը բերելու համար այս վերջինը շէնքին մէջ դրկելէ յետոյ, անհետացաւ: Ոստիկանութեան բոլոր փնտռտուքներուն հակառակ, կարելի չեղաւ աղջկան հետքը գտնել:

Ալգասիևներու ներուան արժանացան

Գրած էինք թէ Յուլիս 14ի Ազգային Տօնին առթիւ, կառավարութիւնը ներում պիտի շնորհէ Ալգասի ինքնավարական շարժումին վարիչ կարգ մը անձերու, որոնք վերջերս բանտարկութեան դատապարտուած էին Քոլմարի դատարանին կողմէ: Դատական նախարար Պարթու Հանրապետութեան նախագահին ներկայացուց տեղեկագիր մը, որով ներում կը խնդրուի Նորընտիր երեսփոխան Ռոսսէի, ինչպէս նաև Շալի ու Ֆասհաուէրի համար: Պ. Տումէրկ վաւերացուց այս տեղեկագիրը:

Թանձերի համաձայնագիրը ստորագրուած

Առջի օր ժամը 4ին Քէ տ'Օրսէյի մէջ ստորագրուեցաւ Թանճէրի նոր համաձայնագիրը՝ Ֆրանսայի, Անգլիոյ, Սպանիոյ եւ Իտալիոյ միջեւ: Այս նոր դաշնագրով կարգ մը առանձնաշնորհներ կը տրուին Իտալիոյ: Այսպէս՝ իտալացի գինուորականներ կը պահուին Իտալիոյ՝ հսկելու համար 1923ի համաձայնագրին մէջ յիշուած գինուորական յանձնառութեանց, Օրէնադիր ժողովին մէջ նոր աթոռ մը պիտի տրուի Իտալիոյ, մաքսանենգութիւնը արգիլելու գործին պիտի մասնակցի նաեւ Իտալիա: Նոյնպէս իտալական ղրամագլուխը պիտի մասնակցի Նաւահանգիստի շահագործման:

ՓԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՆԳԼԻՈՅ մէջ գործազուրկներու թիւը կ'աւելնայ: Յուլիս 9ին անոնց թիւն էր 1,242,000, նախորդ շաբթուընէ 24,922 եւ անցած տարուան նոյն թուականէն 205,884 աւելի:

ՎԱՐՁԱԿՈՑ փոխանքարէ օգոստոսի սկիզբը մէկ ամսուան համար Սանփինեիի իր ամարանոցը պիտի երթայ օդափոխութեան համար: Սեպտեմբեր 1ին նախաբարական խորհուրդը պիտի գումարուի Սանփինեիի իր բնակարանին մէջ:

Հ. Յ. Դ. ՓԱՐԻԶԻ ՇՐՋ. ԿՈՄԻՏԷՆ բացառիկ ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ փարիզի եւ արուարձաններու բոլոր ընկերներն ու ընկերուհիները, վաղը Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8ին ճաշէ ետք տը Լիւնի վերնայարկը, փլաս տ'Իթալի, մէթրօ Իթալի:

ԽԱՆԱՍՈՐԻ ԱՐՇԱԻԱՆՔԻ 31ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ

ՆԱԻԱԳՆԱՑՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԴԱՇՏԱՊԱՐԱՇԱՆԴԷՍ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

22 ցուլիս, կիրակի առաւօտ ժամը 8.30ին: կազմակերպուած «Հ. Յ. Դ. Լիոնի կոմիտէ»ին կողմէ: Բանախօսութիւն, երգեր, արտասանութիւններ, ոլիմպիական խաղեր՝ Հայ սկաուտներու կողմէ:

կը ներկայացուի՝ «ԱՍԻԱՑԻ ՍԱՓՐԻԶԸ» *Զաւեշտ*

Հ. Յ. Դ. Պատանեկան Միութեան կողմէ

Հայկական եւ եւրոպական պարեր մասնակցութեամբ՝ *Լիոնի Ֆրանսական ճաշ պանտի՝* — երեւելեկութեան տոմս 3 ֆրանք:

Նաւը կը մեկնի փոն թիլսիթէն — իլ Պարպ

ՇԱՆՕԹ.— Տոմսերը կը գտնուին ճանկէօղեան եւ Տարօն ճաշարանները, ցառաջի գործակալ Ն. Յակոբեանի եւ Յանձնախումբի անդամներուն քով:

ՓՈՆ Տ'ՕՊՆԱ

կազմակերպուած փոն տ'Օպնայի Հ. Յ. Դ. Շրջ. կոմիտէի կողմէ: կը ներկայացուի՝

ՋՕՐ. ԱՆԴՐԱՆԻԿ

Այս կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 1ին փոն տ'Օպնայի քաղաքապետարանի սրահը: Բանախօսութիւն, երգ եւ արտասանութիւն:

ՊԻԼՃՕՈՒ

Նախաձեռնութեամբ Հ. Յ. Դ. Պելֆորի եւ Հէրիքուրի կոմիտէներու

Այս կիր. կէսօրէ վերջ քազէռն տ'Օֆմմնի մէջ

կը ներկայացուի՝ ՎԵՐԱԴԱՐՁԸ

ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ, ԵՐԳ ԵՒ ԱՐՏԱՍԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ ՄԱՐՍԻԼԻՈՅ ՄԷՋ

այս Շբ. իրիկուն ժամը 8.30ին, 84 Rue Chapel թատերասրահին մէջ: Առաջին անգամ կը ներկայացնէ՝

Մարսիլահայ Տրամաթիք Մտուդիան՝ դեկավարութեամբ Մ. Մարուքեանի,

Ա. ՀՈՎԱԹԵԻԻ «ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆԻ ՀԵՐՈՍԱՄԱՐՏԸ»

ՏՐԱՄ 4 ԱՐԱՐ *ԳԻՆԵՐԸ՝ 10, 7 եւ 5 ՖՐԱՆՔ*

ՕՐ. ՓԱՅԼՈՒԻՆ ՄԵԼԻՏՈՍԵԱՆ ԵՒ ՊԱՂՏԱՍԱՐ ՋԹՃԻԵԱՆ

ՆՇԱՆՈՒԱԾ

Մարսէյլ 30 ցունիս 1928

Հ. Յ. Դ.

Պելվիլի ենթակոմիտէի ժողովը՝ այս Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին «Ռոստով»ի սրահը, 131 Fbg. du Temple, Belleville. Կարեւոր օրակարգ:

Մարսէյլի *Ռոստով* ենթակոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ Արմէն-Գարօ, Գէորգ-Զաւուշ, Քեռի, Զարդարեան և Քրիս խումբերը վաղը Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին ծանօթ հաւաքատեղին:

Մարսէյլի *Քեռի* խումբի ժողովը՝ վաղը Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին, Պատանիներու Գրադարան ընթերցասրահին մէջ:

ՍԷՆ ԼՈՒԻ Մարսէյլ *Ակնունի* խումբի դասախօսական ժողովը՝ այս կիրակի առաւօտ ժամը 9ին: Կը դասախօսէ՝ ընդհ. Մ. Գուլումճեան: Կը հրաւիրուին ընկերներն ու համակիրները:

Մարսէյլի Պատ. միութեան վիճաբանական ժողովը՝ այսօր Հինգշաբթի իրիկուն ժամը 8.30ին ծանօթ հաւաքատեղին: Կը խօսի՝ Ընդհ. Մ. Գուլումճեան: Նիւթ՝ Քիւրտ ազատագրական պայքարը եւ հայ ժողովուրդը: Կը հրաւիրուին բոլոր հետաքրքրուողները:

Լիոնի Պատանեկան միութեան ընդհ. ժողովը՝ այս երեկոյ ժամը 8.30ին գրադարանի սրահը: Կարեւոր օրակարգ: Ներկայանալ անդամատետրով:

Շավիլի Արդութեան ենթակոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր բոլոր ընկեր-ընկերուհիները այսօր Հինգշաբթի երեկոյ ժամը 8.30ին, 27 Աւբէնիւ Պէլվիւ, Շավիլ, ընկեր բժ. Տէր Դաւթեանի բնակարանը:

Լիոնի Քրիստափոր խումբի ժողովը՝ այս իրիկուն ժամը 8ին գրադարանի սրահը: Ներկայանալ անդամատետրով:

ԿԱՐԴԱՑԷՔ

ՆՇԱՆ ՊԷՇԻԿԹԱՇԼԵԱՆԻ

ՍԻԴՈՆՆԱ

Վ Է Պ Ը

Գին՝ 12 Ֆր., արտասահ. 75 սէնթիմ: Դիմել կանխիկ վճարումով «ցառաջ»ի:

ՓՈՍՏԻ ԾԱՒՕ ՉԿԱՅ

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՏՈՒՆ ՍԷՆ ԼՈՒԻ (ՄԱՐՍԷՅԼ) ՄԷՋ

ՍԷՆ Լուսի Ակնունի խումբը սկսած է իր տեղւոյն *Դաշնակցութեան Տան* շինութեան: Կը խնդրուի ընկերներէ եւ համակիրներէ նիւթապէս օժանդակել: Կը խնդրուի նաեւ գիրք, թերթ, զանազան հրատարակութիւններ եւն. Դաշնակցութեան Տան գրադարանին համար, դրկել՝ Nichan Gagossianի, 49 Rue Nationale, Marseille.

ԳՐԱԴԱՐԱՆԻ ԲԱՑՈՒՄ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Խարբերդի եւ Յար. Գաւառ. Հայրենակցական Միութեան Գրադարանի բացման հանդէսը՝ այս Շաբաթ ժամը 8ին Յրդ քաղաքապետարանի սրահին մէջ: Պիտի բանախօսէ՝ Պ. Երուանդ Տէր Անդրէասեան: Գեղարուեստական բաժինին պիտի մասնակցի Պ. Տիգրան Նիկոլեան. երգեր եւ արտասանութիւններ:

Մուտքը ազատ է

ԿԷ ՓՆՏՌՈՒԻ

— կը փնտռուի Բաբերդցի Արտաշէս Վարդերեսեան, 21 տարեկան, որուն փարիզ ըլլալը կը կարծուի: Իմացնել՝ «ցառաջ»ի խմբագրութեան:

— կը փնտռուի Մուշի վարդով գաւառակէն, Պասքան գիւղացի, Բարթրաւանդ Թաչիկեան, որ Ֆրանսա ըլլալ կը կարծուի: Իմացնել՝ Լեւոն Ջանիկեանի, 12 Rue Elie, Gentilly (Seine).

ԿԱՐԴԱՑԷՔ

Կ. ՍԱՍՈՒՆԻԻ «ՏԱՃԿԱՀԱՑԱՍՏԱՆԻ ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՏԻՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՏԱԿ 1914—1918:»

Գինն՝ Ֆրանսա 15 Ֆր., ուրիշ երկիրներ 18 Ֆ.: Դիմել՝ *Ցառաջի*:

ՀԱՅ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

Աւարտած եմ Պրագայի հիմնարկեալ Համալսարանը, բնական գիտութեանց Ֆոքթորի տիտղոսով, ունիմ մանկավարժականպատրաստութիւն՝ վկայուած նոյն համալսարանի փիլիսոփայական Ֆաքիւլթէէն: Կը ստանձնեմ ուսուցչական պաշտօն հայկական որեւէ վարժարանի մէջ: Նախընտրելի է միջնակարգ վարժարան: Դիմել՝ Dr. B. Minassian, 21 Premyslovska, Prague XII (Tchécoslovaquie).

Կը խնդրուի հայ թերթերէն արտատպել:

IMPRIMERIE - MASSIS - ÉDITIONS
208bis, Rue Lafayette Paris (10)

Le Gérant: E. SOUVIGNY

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆ
ՄԱՆՏԻԿԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ
11 Passage Ronce, Paris (20e). Tél. Ménil. 63 30, մէթրօ Co...
ՆՈՐՈՂՈՒԹԻՒՆ *Մ Ե Ծ Ա Ք Ա Ն Ա Կ ԵՒ Փ Ո Ք Ր Ա Ք Ա Ն Ա Կ*
Ամէն տեսակ տուփերու եւ առարկաներու, ֆոնոկրաֆ... աշխատանոցի գործիքներու եւ տնական առարկաներ...

ԲԱՑՕՒԱԾ Է
ՓՈՐՁԱՌՈՒԻ ԴԵՐՁԱԿ
Լ. ԳԱԶԱՆՃԵԱՆ ԴԵՐՁԱԿԱՏՈՒ...
40 Rue de Provence, PARIS (9e)
Ուր պիտի գտնէք ընտիր կերպասներու վրայ Փրանսա... անգլիական եւ իտալական ձեւերով օժտուած անմրցելի ... եւ խնամուած կար:
ԴՆԱՀԱՏՈՒԱԾ ՀԱՑ ԵՒ ՕՏԱՐ ՀԱԳՈՒՍՏԻ ՍԻՐԱՀԱՐՆԵՐԷՆ ...

ՍԷՆ ՄԻՇԷԼԻ ՀԱՅԿ. ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈ...
1 bis Rue Hautefeuille, PARIS (6e). Սէն-Միշէլի մէթրոյին ... եւ վեր...
MAISON TOSSOUNIAN
Մասնաճիւղն է Աղեքսանդրիոյ (Եգիպտոս) Համանուն տունին... եան եւ եւրոպական լաւագոյն նպարեղէնները անմրցելի ժամանակաւ... Եգիպտական եւ կեռասական ապուխտ, պուլկարական քաշկաւալ... քայի ձերմակ պանիր, պոլսական չիրուզ, Յունաստանի ձիթապտղի, Ամասիայի պաստրմա, Դամասկոսի փէստիլ եւ ընկոյզ, Հալէպի... ղուր եւ մանաւանդ անգրաբարեւելեան ֆիլաւցու անմոռանալի Բրինձ... մասնաւոր գարդն է այս տունին, եւ դեռ քազմաթիւ ուրիշ... ղէնները, եւայլն, եւայլն, եւայլն:
Մատակարար մայրե՛ր, դուք որ բծախնդիր էք ձեր խոհանոցին... ու կը գուրգուրաք ձեր ամուսիններուն քսակին վրայ, եկէ՛ք...
ՄԷՋՕՆ ԹՕՍՈՒՆԵԱՆը ձեր փնտռածն է:

ՖՕՆ ՏԸ ՔՕՄԷՐՍ, ԽԱՆՈՒԹ, ԵԻԱՅԼ
ԳՆԵԼՈՒ ԵՒ ԾԱԽԵԼՈՒ ՀԱ...
Դիմեցէք՝ A L'ETUDE GABRIAC, ՓԱՍՏԱՐԱՆ...
15 Rue Tronchet (Madeleine - St. Lazare) Թել. 24-0...
ՈՒՐ ՊԻՏԻ ԴՆԷՔ ՀԱՅԱՐԵՆԱԿԻՑ ՄԸ՝
Պ. ԻՆԷՃԵԱՆ, *զբաղեցնելակի տնօրէնն, որ մասնա... պէս պիտի զբաղի հայ յաճախորդներով: Վստահելի գործ: Իրաւական խորհրդակցութիւններ...*

ՀԱՅԿ. ԲՈՒԺԱՐԱՆ - POLYCLINIQUE de BELLE...
Ցէր եւ ցնօրէն՝ ՏՕՔԹ. ԳՐԳՈՅԵԱՆԻԿ»,
29, Rue (Place) des Fêtes, Paris. XIX. Tél. Nord 96...
Բաց է ամէն օր, ուր շատ մը մասնագէտ բժիշկներէ կը ... ամէն տեսակ ներքին եւ վիրաբական հիւանդութիւններ: Աչքի գէտը կ'ընդունի Գ., Ե. եւ Շաբաթ օրերը ժամը 3—5: ... կորդի ու ականջի մասնագէտը ամէն Երեք. եւ Շաբաթ օրերը ... 1—3: ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ ամէն օր ժամը 9էն 19: Կիրակի 9—1.

ՏՕՔԹ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ
ՄԱՆԱՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ ՄՈՐԹԱՑԻՆ ԵՒ ՎԷՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻԻԱՆԴ...
126, Rue du Faubourg St. Denis
Metro: Gare de l'Est Téléphone: Nord 84...
Ընդունելութեան ժամեր՝ Ամէն օր 2.30—7.30—կիրակի եւ տօն օր...

ԲԺՇԿԱ-ՎԻՐԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԴԱՐՄԱՆԱՏՈՒՆ ԵՒ ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺ...
ՏՕՔԹ. ՍԷԹԵԱՆ
38, Ave. St. Ouen PARIS (18me) Tél. MARCADET...
Ընդհանուր հիւանդութիւններ սեռամիզային, վէներական, թոքի, կանանց հիւանդութիւններ. վիրաբուժական ... դութիւն, էլեկտրադարմանում:
ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺԱՐԱՆ Ակռայի դարմանում, քաշել 10 ... արուեստական ճերմակ ակռայ 20 ֆրանք, ոսկի քուր... ֆրանքէն սկսեալ:
ԱՄԷՆ ՕՐ ՈՒ ԿԻՐԱԿԻ ԲԱՑ Է

ՇԻՐԱԿ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ...
ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՍՈՒՐՃԻ
26 Rue Trévise: մէթրօ՝ Cadet Tél. Provence...

Clinique COVO
ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
Յ. ՊՈՒՌՆԱԶԵԱՆ
107 Rue Lafayette, Paris (Xe)
Ամէն օր ժամը 2.30—7.30
Tél. Trudaine 29-04

Բ. ԱԲԳԱՐԵԱ...
Վկայեալ հիւանդն... նախկին տանտապետ... դապահ Արեւելեան... կին, 14 երկար տար... փոքնտառութեամբ կը... ամէն տեսակ հիւա... *Մասաժ, վանտուզ, փ... փանսըման* եւայլն: Վ... աղքատներուն ձրի:
Հասցէ՝ 6 Rue G... du Tours. Paris (6e)...

ԻՐԱՒԱԳԻՏԱԿԱՆ ԴՐԱՍԵՆԵԱԿ
E. STEFIKI
Վկայեալ իրաւագէտ, քաղաքականգիտութեանց վարժարանէն:
106 Ave. Kléber, Paris (16e)
Հեռ. Passy 72-56
ԿԸ ԿԱՏԱՐԷ աւենակարճ միջոցի մէջ Ֆրանսա մտնելու (AFFIDAVIT), ինչպէս նաեւ ինքնութեան թուղթերու օրինական գործողութիւնները:
Կ'ընդունի ամէն օր (ի բացառեալ շաբաթ) կէսօրէ ժամը 4—7.

Ծախու է 42,00... կտոր...
Antoine *Քամփանը փ...*
2, *երկու յարկանոց ... տունը, հինգ սենեակ, ... բաւական խանութ, ... տեսարան եւ լաւ օդ, շ... ուած քարաշէն պատ... բաւականութեանց համար... վերոյիշեալ հասցէին կ... տուն ցառաջ, 13 Բիւ... նիքէն, Մարսիլիա...*

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

ԲԱԺՆԵԳԻՆ	3 ամս.	6 ամս.	Տար.
ՖՐԱՆՍԱ	35 ֆ.	70 ֆ.	140 ֆ.
ԱՆԳԼԻԱ		20 շլ.	40 շլ.
ԵԳԻՊՏՈՍ		»	»
ԻՏԱԼԻԱ			250 ֆրանք
ԱՄԵՐԻԿԱ		6 տլ.	10 տլ.
ԵՒՐՈՊԱ		100 ֆ.	200 ֆ.

"HARATCH"

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Directeur-Propriétaire : SCHAVARSCH MISSAKIAN

Rédaction & Administration / Խմբագրութիւն : 208bis, Rue Lafayette PARIS (10e)

TÉLÉPHONE : NORD 57-82

MÉTRO LOUIS-BLANC ou JAURÈS

Հասցէի փոփոխութեան համար պէտք է վճարել 2 ֆրանք

ՈՒՐԲԱԹ 20 ՅՈՒԼԻՍ 1928

20 JUILLET 1928

Դ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 703

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ԳԻՆ՝ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԽՄՈՐՈՒՄՆԵՐ

Խորհրդային թերթերը վերջերս ցնծութեամբ արձանագրեցին Զինովիէֆի, Կամէնէֆի եւ ուրիշ կարգ մը ընդդիմադիրներու դարձը, իբրեւ յաղթանակ:

Ամենօրեայ մամուլին մէջ, մինչեւ այսօր ալ զղջացողներու եւ վերադարձողներու երկ»ր ցանկեր կը հրատարակուին, բոլոր լեզուներով:

Խնդիրը այն է որ, դէպի փարախ այս վերադարձը չի փարատեր տիրող տարրին մտահոգութիւնը: Ընդհակառակն: Բազմաթիւ փաստեր կ'ապացուցանեն թէ՝ ընդդիմադիր հոսանքը աւելի քան ուժով է, եւ կը կազմակերպուի ներքնապէս, իբրեւ առանձին ճակատ, անշուշտ ստորերկրեայ:

Ցետոյ, անոնք որ մեղայի կուգան եւ հնազանդութիւն կը յայտնեն Ստալինի եռապետութեան, անդարձ կը կորսնցնեն ամէն հմայք, իրենց հին թէ նոր ընկերներուն մէջ: Եւ բնական է այս երեւոյթը: Հաւատափոխը միշտ բան մը կը կորսնցնէ ժողովուրդի աչքին, նոյնպէս կրօնական, նոյնպէս քաղաքական կեանքի մէջ:

Նոյնքան բնականութեամբ, կ'աւելնայ հմայքը Լ. Տրոցկիի եւ բոլոր անոնց, որոնք ամուր կեցեր են իրենց տեսակէտին վրայ, եւ չեն թուլնար ոչ աքսորի և բանտի տառապանքներէն, ոչ ալ Չեկային միւս սպառնալիքներէն:

Իրողութիւն է, վերջապէս, որ համայնավար կուսակցութեան ընդդիմադիր ճակատը ձեւ ու մարմին կ'առնէ ոչ միայն Խորհրդային Միութեան ամբողջ տարածութեան վրայ, այլ և արտասահման'ի մէջ:

Այստեղ, Ֆրանսայի մէջ, ամուր կը մնայ կորիզ մը՝ առաջնորդութեամբ «Իւմանիթէ»ի եւ «Պիւլթէն կոմունիստ»ի նախկին խմբագիր Պորիս Սուվարինի եւ Մոսկուայի հրամանով «վտարուած», այսինքն անոր բռնապետութեան դէմ ըմբոստացած յայտնի դէմքերու:

Գերմանիոյ մէջ, աւելի զօրաւոր է ընդդիմադիր թեւը, եւ արդէն առանձին կուսակցութեան մը վերածուած,— «Լէնինեան Լիկ», որուն գլուխը կը գտնուին Գերմանիոյ համայնավար շարժումին նախկին առաջնորդներէն Ռութ Ֆիշըր, Մասլով եւն.:

Չեխօ-Սլավաքիոյ մէջ եւս դժգոհները առանձին կուսակցութիւն մը կազմեցին վերջերս, շատ զօրաւոր տարրերով: Անգլիոյ համայնավարները ոչ խոշոր համբանք ունին, ոչ ալ այնքան լայն ասպարէզ: Մնաց որ, Աշխատաւորական կուսակցութիւնը ամէն տարի նոր հարուած մը կուտայ, զրկելով զանոնք պատասխանատու գործերէ: Ամբողջ Անգլիոյ Երեսփ. ժողովին մէջ մէկ համայնավար երեսփոխան կը գտնուի, այն ալ Հնդիկ, Սակլատվալա:

Մեր նիւթէն դուրս է ներկայացնել բոլոր երկիրներու կացութիւնը, եւ նահանջին, ամ հերձուածին ամբողջ պատկերը:

Այսօրուան համար մեզ հետաքրքրողը՝ ընդդիմադիր համայնավարներու ձեւաւորումը, կազմակերպումն ու զօրացումն է, որ անշուշտ կ'ունենայ բարեբար հետեւանքներ:

Ընդդիմադիրներուն անջատման գլխաւոր շարժառիթն է՝ Մոսկուայի կեդրոնաձիգ եւ միահեծան բռնակալութիւնը: Այս երեւոյթը մասնաւորապէս աչքի կը զարնէ արտասահմանի մէջ: Օրինակ՝ ֆրանսացի համայնավարը, եթէ աղանդամոլութեամբ կուրացած եւ իր մտածելու կարողութիւնը կորսնցուցած չէ, չի կրնար հանդուրժել որ Մոսկուա միջամտէ ամէն գործի, մինչեւ անգամ մասնաւոր կեղր. կոմիտէին անդամները կամ օրանակէ թերթին խմբագիրը: Առ հասարակ արեւմտեան միտքը չի կրնար տանիլ այսպիսի կաշկանդումներ, որքան ալ ենթարկուի կուսակցական կարգապահութեան:

Ամփոփուելով Խորհրդային Միութեան սահմաններուն մէջ, կը տեսնենք որ այնտեղ ալ ընդդիմադիրները ամէնէն առաջ ըմբոստանան պիրկ և միապետական կեդրոնացման դէմ, թէև, ուղղափառ թէ հերձուածող, երկուքն ալ կ'երդնուն միեւնոյն կուռքին, Լէնինի անունով:

Կուսակցական վարդապետութեան եւ տեսակէտի տարբերութիւններէն զատ, վերջերս նկատելի է նաև ուրիշ երեւոյթ մը:

Զանազան ազգերու պատկանող ընդդիմադիրները սկսած են թափել նա՛եւ ազգային տեսակէտով: Անոնք հետզհետէ աւելի որոշապէս կը զգան թէ՝ Մոսկուայի կեդրոնաձիգ ուղղութիւնը կը կաշկանդէ ոչ միայն կուսակցական գործունէութիւնը, այլ եւ իր թաթը կ'երկարէ սահմանէ սահման եւ ժողովուրդէ ժողովուրդ:

Որո՞ւ համար գաղտնիք է որ, թէ իբրեւ կուսակցական կեդրոն եւ թէ իբրեւ մայրաքաղաք, Մոսկուան իր միահեծան ուժը կը զգացնէ ամէն խնդրի մէջ, մինչեւ ծայրագաւառները, որ երեւութական ազատութեան մը տակ, կը կատարէ մանկլիկ խնամակալի դեր: Դեռ աւելին ըլլալով, կը վարէ հաստուական, համայնակուլ քաղաքականութիւն:

Փաստ՝ իւրաքանչիւր հանրապետութեան վայելած «ինքնութիւնը», որ ծիծաղելի աստիճանի մը իջած է, եւ որուն ճատման համար նոր ծրագիր մը ներկայացուցած էր, դեռ վերջերս, օրուան դիկտատորը, Ստալին:

Կարճ խօսքով, ընդդիմադիր համայնավարներուն մէջ ալ արթննայ ազգային առողջ գիտակցութիւն մը, որ եթէ կէս ճամբան կանգ չառնէ կամ չայլասերի, կրնայ դառնալ բարիք բոլոր հալածական ժողովուրդներուն համար:

Ամէն պարագայի մէջ, տեղի կ'ունենան ուշագրաւ խմորումներ, թէ ներսէն եւ թէ դուրսէն:

Շ.

МԱՄՈՒԼ

ՄՇԱԿՈՅԹԻ ՏՕՆԸ

Քալիֆորնիոյ Ասպարէզը, Սահակ-Մեսրոպի տօնին առթիւ գրած խմբագրականի մը մէջ, հետեւեալ խորհրդածութիւնները կ'ընէ (29 Յունիս).

— «Այսօր աւելի քան երբեք պէտք ունինք ազգային միութեան գաղափարի զօրացման, երբ քաղաքական ու կրօնական տարբեր մտածողութիւններ վտանգաւոր ճեղքեր բացած են ազգային շէնքի հիմքին շուրջ ու ներսը:

Այդ նպատակով պէտք է ազգայնացնել Հայ գրերու հնարիչներու յիշատակի օրը, պէտք է աշխարհականացնել զայն, մատչելի ու ընդհանրական դարձնելու համար բոլոր քաղաքական ու կրօնական հատուածներուն, վերջապէս ամէն մէկ Հայու համար:

Ժամանակն եկած է, որ չբաւականանանք կրօնական յիշատակութեամբ մը, որ իր ներկայ ձեւին մէջ մասնակի բնոյթ կը կրէ, խնդիր չէ թէ հայ ժողովուրդի որ տոկոսը կը կազմէ ան: Հայոց եկեղեցին, իր աւանդական սովորութեան համաձայն թող շարունակէ յիշատակել Սահակն ու Մեսրոպը իբրեւ իր սուրբերն ու նախակարապետները: Այդ իր իրաւունքն է: Սակայն, հայ ժողովուրդը, որպէս քաղաքակիրթ ժողովուրդ, բարոյական պարտաւորութիւն զգալու է համօրէն տօնելու Հայ Մշակոյթի կարապետներու յիշատակը, Սահակի եւ Մեսրոպի անունն անբաժանելիօրէն կցելով Թագաւոր Վռամշապուհի անունը, որ հակնալի պատճառով արժանապէս յիշատակուած չէ կրօնական պատմագիրներու կողմէ:

Անհրաժեշտ է սրբագրութիւն մը, որ հայ գրերու գիւտին տայ կրօնականէ աւելի՝ մշակութային բնոյթ, եկեղեցականէ վեր՝ ազգային արժէք:

Այսպիսով մեծցուցած, ընդարձակած, աւելի ճիշդը, իր իսկական արժէքով գնահատած կը լինենք Սահակ-Մեսրոպ-Վռամշապուհ երրորդութեան անմահ ծառայութիւնը հայ մշակոյթին, հայ քաղաքակրթութեան:

Հայ գրերու գիւտի տարեդարձը պէտք է տօնել ազգովին, որպէս Հայ Մշակոյթի օր:

Մեր պատմութեան մէջ կան երկու դէպքեր, որոնք ազգովին յիշատակուելու են ամէն տարի: Այդ դէպքերն են՝ Հայաստանի անդրանիկ Հանրապետութեան հիմնադրութիւնը (Մայիս 28) եւ հայ գրերու գիւտը՝ որպէս Հայ Մշակոյթի հիմնադրութեան օր:»

Ա. ԱՀԱՐՈՆԵԱՆԻ ՎԻՃԱԿԸ

Իբրեւ պատասխան մեզի ուղղուած հարցումներու, կը փութանք հրատարակել բժշկական վերջին տեղեկագիրը՝ ընկեր Ա. Ահարոնեանի վիճակի մասին (18 Յուլիս).—

Ընդհանուր վիճակը բաւական բարւոքած է, բայց հիւանդը դեռ շատ թոյլ է եւ սրտի անկանոն բաբախումներ կը պատահին: Աչքերու տեսողութիւնը դեռ ամբողջովին չէ վերահաստատուած եւ շատ դանդաղ կը յառաջդիմէ: Բժիշկները կը յանձնարարեն երկար հանգիստ, գոնէ 5—6 ամիս:

*** Հ. Յ. Դ. Սուլթանապատի կոմիտէն (Պարսկաստան) «Յառաջ»ի ուղղուած հեռագրով մը արագ ապաքինում կը մաղթէ: Իսկ Կոստանցայի (Ռումանիա) Կոմիտէն եւ կազմին բոլոր ընկերները, դարձեալ «Յառաջ»ի ուղղուած նամակով մը, կը մաղթեն որ «սեւ խաւարը» իր ժամանակաւոր «ընկերը» եղած ըլլայ եւ արագօրէն վերստանալով իր աչքերու նախկին վիճակը, շարունակէ գիտնալ թէ «ինչ աւել է պայծառ օր»:

Սպահանէն ալ «Ահարոնեան Միութեան» կողմէ երէկ ստացանք հեռագիր մը, որ արագ ապաքինում կը մաղթէ:

*** Նոյնքան տկար է նաեւ ընկեր Մ. Վարանդեան, որ համբաւալին Ֆրանսայի մէջ կը դարմանուէր մէկ տարիէ ի վեր եւ Փարիզ եկած է Ա. Ահարոնեանի հիւանդութեան առթիւ: Պիտի դառնայ նորէն ապաքինարան:

ՏՈՄՍԵՐ

ՄԱԿԵԴՈՆԱԿԱՆ

«Աբրահամ ծնաւ զԻսահակ. Իսահակ ծնաւ զՅակովբ. Յակովբ ծնաւ զՅուդա եւ զեղբարս նորա. Յուդա ծնաւ զՓարէս եւ զԶարա ի Թամարայ. Փարէս ծնաւ զԵզրոմ, Եզրոմ ծնաւ զԱրամ. Արամ ծնաւ զԱմինադաբ. Ամինադաբ ծնաւ զՆաասոն. Նաասոն ծնաւ զՍաղմոն, եւլն.» (Շարունակութիւնը կարդալ Աւետարան ըստ Մատթէոսի, Գլուխ Ա.):

Պատմութիւն Սուրբ Գրոցի այս կէտը յիշեցի՝ կարդալով Մակեդոնական յեղափոխական կազմակերպութեան վերջին տարիներու եղբայրասպան կռիւներու թուումն մասանցը.

— Թոտոր Ալեքսանդրոֆ սպանեաց զԽայքօ Տասքալոֆ. Պետեր Չաուլէֆ սպանեաց զԹոտոր Ալեքսանդրոֆ. Փրոթոկէրոֆ սպանեաց զԳնդապետն Աթանասոֆ, զԱլէքօ փաշա, զՇաճի Ցիմոֆ, զՔովաչէֆ եւ զՊետեր Չաուլէֆ. Օրհորդ ոմն սպանեաց զԹոտոր Փանիցա ի Վիէննա. զօր. Ալ. Փրոթոկէրոֆ սպանեաց զՓանչօ Միխայլոֆ եւ զեղբայրս նորա զՄիխայիլ եւ զԻխիթա Միխայլոֆ. Վանիչէ Միխայլոֆ սպանեաց զԱլեքսանդր Նիկոլոֆ Փրոթոկէրոֆ եւլն.: (Շարունակութիւնը կարդալ «Յառաջ»ի յառաջիկայ թիւերուն մէջ, քանի որ շարքը դեռ չէ վերջացած):

Այսպէս ուրեմն Հայերս կրնանք մխիթարուիլ, որ քանց մեզ գէշերն ալ կան աշխարհի վրայ, որ անմիաբանութիւնը միայն մեր ցեղին յատուկ թերութիւն մը չէ, որ մեր յեղափոխական պատմութիւնը այսքան կարեւոր եղբայրասպան կռիւներով արատաւորուած չէ:

Մակեդոնական կազմակերպութիւնը ստեղծուած է վսեմ գաղափարի մը՝ կեղեքուած ժողովուրդի մը ազատութիւն շնորհելու համար: Այդ կազմակերպութիւնը տուած է մեծ հերոսներ եւ տարած դիւցազնական կռիւներ: Հայ եւ Մակեդոնացի յեղափոխականներ գաղափարի նոյն ճամբուն վրայ իրարու ձեռք երկարած են:

Եւ սակայն Մակեդոնիան ազատ չէ, ինչպէս Հայաստանը: Ու յեղափոխականները փճացած են զէնքը վար չդնել, մինչեւ որ ծեռք չբերեն այդ ազատութիւնը:

Ազնիւ ու վեհ ծրագիր:

Բայց ներքին որդեր՝ նախանձը, ղեկավար դառնալու փառամոլութիւնը, եւ յաճախ ալ օտար խայծերը անխնայ կը կրծեն այդ հայրենանուէր կազմակերպութիւնը, որուն վարիչ տարրերը մէկիկ մէկիկ կ'իյնան այսպէս՝ եղբայրասպան գնդակով:

Դժբա՜խտ Մակեդոնիա:

Ե՞րբ պիտի կրնաս արդեօք զաւակներդ հաւաքել ծոցիդ մէջ, ու ըսել վերջապէս՝ թէ այլ եւս ազա՛տ է Մակեդոնիան:

ՀՐԱՆՏ

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՊԱԼՔԱՆՆԵՐԸ ԿԸ ԽՌՈՎԻՆ

Աթէնքէն «Ֆոսիշէ Ցայթունկ»ի կը հեռագրեն թէ Պուլկարիոյ սահմանագլուխին մօտ Ազումաճայի շրջանին մէջ կատաղի կռիւներ տեղի կ'ունենան Փրոթոկէրոֆի եւ Միխայլոֆի կուսակից Մակեդոնացիներու միջեւ: Երկուստեք մօտ 100 հոգի սպաննուած է: Պուլկար սահմանագլուխը փակուած է երկու օրէ ի վեր:

«Թայմզ»ի Պելկրատի թղթակիցը խօսելով քանի մը օր առաջ Ընդհանուր Ապահովութեան Տնօրէնին դէմ կատարուած մահափորձի մասին, կ'ըսէ թէ Մակեդոնական կազմակերպութիւնը ձանձրացած ըլլալով ցարդ տիրող անգործութենէն, Իվանչէ Միխայլոֆի հրամանով սկսած է նոր գործունէութիւն ցոյց տալ: Առաջին ազդանշանը եղաւ զօրավար Փրոթոկէրոֆի սպանութիւնը, երկրորդը Պելկրատի մահափորձն է: Գարունն ու ամառնամուտը — որ միշտ ամէնէն վտանգաւոր շրջանն է Պալքաններու մէջ — անցած էր առանց կարեւոր շարժումի: Այս անգործութիւնը հետեւանքն էր պուլկար կառավարութեան տեւական ջանքերուն՝ յեղափոխականները զսպելու մասին: Ասկէ զատ, պուլկար Մակեդոնացիները տեսան որ անցած տարի սերպ զօրավար Քովաչեվիչի սպանութիւնը օգուտէ աւելի վնաս պատճառեց իրենց:

Այս հանդարտութիւնը որոշ չափով բարելաւած էր պուլկարասերպ բարեկամական յարաբերութիւնները: Պուլկարիոյ երկրաշարժին առթիւ Սերպիոյ ըրած աջակցութիւնը աւելի մօտեցուցած էր այս երկու երկիրները եւ կարելի դարձուցած իրաւարարութեան դաշինք մը կնքելու թելադրութիւնը: Այս ծրագիրը գաղտնի պահուած էր, սակայն լուրը իմացուեցաւ Սոֆիայի մէջ ու թերեւս այդ էր պատճառը որ մակեդոնացի ծայրայեղները գործի անցան, որովհետեւ գիտեն թէ երբ Պուլկարիա եւ Սերպիա բարեկամանան, իրենց համար անելիք չի մնար, կ'եզրակացնէ թղթակիցը:

ՄԱԿԵԴՈՆԱՑԻՆԵՐԸ ԵՒ ԽՐՈՒԱԹՆԵՐԸ

Պելկրատի ոստիկանութիւնը զեկոյց մը հրատարակելով կ'ըսէ թէ Լազիչի մահափորձը պատրաստողն էր Իվանչէ Միխայլոֆ, որ յայտնի է իր հակասերպ պայքարով: Մահափորձը կազմակերպուած է Զաղրէպի մէջ Նէշոֆ անուն պուլկար հողագործական տարագիրի մը կողմէ, որ իր հրամանները կը ստանար Միխայլոֆէն:

Զեկոյցը Խրուաթիոյ մայրաքաղաք Զաղրէպը ցոյց կուտայ իբրեւ «բոյն մը մակեդոնացի ոճրագործներու»: Այս պարագան Պելկրատի մէջ բուռն զայրոյթ առաջ բերաւ Խրուաթներուն դէմ: Զեկոյցէն առաջ, «Եէտինսթուօ» թերթը հրատարակեց խմբագրական մը՝ «Ստեփան Ռատիչ՝ Լազիչի սպանիչ» խորագրով: Թերթը կ'ամբաստանէ Ռատիչը իբրեւ գաղտնի անդամը Մակեդոնական Յեղ. կազմակերպութեան եւ կը պահանջէ որ դատական քննութիւն կատարուի Ռատիչի հին յարաբերութեանց մասին Մակեդոնացիներու վարիչ Թոտոր Ալեքսանդրոֆի հետ, որ սպաննուեցաւ 1924ին:

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ ՄԻՋՈՑՆԵՐ ՁԵՌՔ Կ'ԱՌՆԷ

Սոֆիայէն «Թայմզ»ի կը հեռագրեն թէ մակեդոնական տագնապը դեռ մտահոգութիւն կը պատճառէ կառավարութեան: Թէեւ Մակեդոնիայէն ո եւ է խռովութեան լուրեր չեն հասնիր, սակայն նախազգուշութեան համար բոլոր պահակախումբերը զօրացուած են: Այժմ Մակեդոնական կազմակերպութեան կեդրոնական կոմիտէն պիտի վարեն եռապետութեան վերապրող անդամը Գէորգի Փոփխրիսթոֆ եւ նորընտիր անդամ Պետեր Շանտոնոֆ, որոնք պիտի չէզոքացնեն Միխայլոֆը, առանց իրենց գիտութեան զօրավար Փրոթոկէրոֆը սպաննել տուած ըլլալուն համար:

ԴԱՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՎԱՐԸ ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՄԷՋ

Թուրքերէն թերթերուն մէջ կը կարդանք.— Դատական գործավար Մահմուտ Էսատ պէյ Խարբերդ հասաւ Յունիս 8ին: Արեւելեան նահանգներու մարզպան Իպրահիմ Թալի պէյ եւ ժողովուրդը ընդ առաջ գացին գործավարին, որ կառավարական պաշտօնատուները այցելելէ վերջ, ներկայ եղաւ Թիւրք Օճաղըի կողմէ տրուած թէյասեղանին: Մահմուտ Էսատ պէյ ճառ մը խօսելով ըսաւ.

— Երբ Խարբերդի մասին կը խօսուի, կը յիշեմ ծովուն ալիքները, որոնք ժայռերուն զարնուելով կը խորտակուին: Վերջին յետպատերազմեան շարժումն ալ Խարբերդի մէջ ժայռերուն զարնուելով կտոր-կտոր եղաւ: Ահա՛ այս պատճառաւ ծափահարելի կը գտնեմ Թուրք երիտասարդութիւնը:

Դատական գործավարը յետոյ Մալաթիա երթալով այցելեց տեղւոյն դատարանն ու բանտը: Էսատ պէյ Հէքիմխանի մէջ պարտքի համար բանտարկուած մարդու մը պարտքը վճարելով, զայն ազատեց բանտէն: Մալաթիոյ մէջ 150 հոգինոց պարահանդէս մը տրուեցաւ ի պատիւ գործավարին:

Դատական գործավարը Յուլիս 9ին Տէրսիմ հասաւ: Ժողովուրդը լեռներու մէջ ջերմ ընդունելութիւն ըրաւ Մահմուտ Էսատ պէյի, որ դատարաններն ու բանտը աչքէ անցուց: Յետոյ դարձաւ Խարբերդ վերադարձաւ: Տէրսիմէն մինչեւ Խարբերդ լեռնային շրջանին մէջ վրանաբնակ մեծ ու պզտիկ բոլոր

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՀՈՂԱՏԱՐԱԾՔԻ ԵՎ ԻՐ ՀԱՐԿԱՎՈՐՆԵՐԻ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Գրեց Լ. ՍԱՐԳՍՅԱՆԸ

Ֆ.

Գեղատեսիլ ու բերրի հողերի տիրակալ դառնալու ամենաանկեղծ ցանկությունն անգամ չի կարող ստիպել մարդուն, որ պեպեղուտ մի լեռնալանջ կամ ժայռոտ ձորակ ընտրի իր ապագա հայրենիքի համար։ Ինչպես ամեն մի գործ, այնպես էլ գյուղատնտեսությունը պահանջում է որոշակի պայմաններ, առանց որոնց անհնար է նրանում հաջողության հասնել։ Ուստի ամեն մի գաղթական, որ ուզում է հողագործությամբ զբաղվել, նախ և առաջ պետք է հոգ տանի, որ իր ապագա հողատարածքը ունենա այն հատկությունները, որոնք անհրաժեշտ են հողագործության համար։

Ինչպիսի՞ հատկություններ պետք է ունենա հողը, որ հարմար լինի հողագործության համար։ Ամենից առաջ հողը պետք է ունենա բերրիություն, այսինքն՝ պետք է պարունակի այն նյութերը, որոնք անհրաժեշտ են բույսերի աճման համար։ Հողի բերրիությունը կախված է նրանից, թե ինչ հատկություններ ունի հողի հումուսը, կավը, ավազը, կրաքարը, ինչպես նաև հողի ֆիզիկական հատկություններից։ Հողի բերրիությունը կախված է նաև նրանից, թե ինչ քանակությամբ են հողի մեջ պարունակվում բույսերի համար անհրաժեշտ նյութերը։ Հողի բերրիությունը կախված է նաև նրանից, թե ինչ ջերմություն ունի հողը, ինչ խոնավություն, ինչ օդ։ Հողի բերրիությունը կախված է նաև նրանից, թե ինչ միկրոբներ կան հողի մեջ։ Հողի բերրիությունը կախված է նաև նրանից, թե ինչ ռելիեֆ ունի հողը։

Հողի բերրիությունը կախված է նաև նրանից, թե ինչ ռելիեֆ ունի հողը։ Հողի բերրիությունը կախված է նաև նրանից, թե ինչ միկրոբներ կան հողի մեջ։ Հողի բերրիությունը կախված է նաև նրանից, թե ինչ ջերմություն ունի հողը, ինչ խոնավություն, ինչ օդ։ Հողի բերրիությունը կախված է նաև նրանից, թե ինչ քանակությամբ են հողի մեջ պարունակվում բույսերի համար անհրաժեշտ նյութերը։ Հողի բերրիությունը կախված է նաև նրանից, թե ինչ հատկություններ ունի հողի հումուսը, կավը, ավազը, կրաքարը, ինչպես նաև հողի ֆիզիկական հատկություններից։ Հողի բերրիությունը կախված է նաև նրանից, թե ինչ ջերմություն ունի հողը, ինչ խոնավություն, ինչ օդ։ Հողի բերրիությունը կախված է նաև նրանից, թե ինչ միկրոբներ կան հողի մեջ։ Հողի բերրիությունը կախված է նաև նրանից, թե ինչ ռելիեֆ ունի հողը։

Հողի բերրիությունը կախված է նաև նրանից, թե ինչ ռելիեֆ ունի հողը։ Հողի բերրիությունը կախված է նաև նրանից, թե ինչ միկրոբներ կան հողի մեջ։ Հողի բերրիությունը կախված է նաև նրանից, թե ինչ ջերմություն ունի հողը, ինչ խոնավություն, ինչ օդ։ Հողի բերրիությունը կախված է նաև նրանից, թե ինչ քանակությամբ են հողի մեջ պարունակվում բույսերի համար անհրաժեշտ նյութերը։ Հողի բերրիությունը կախված է նաև նրանից, թե ինչ հատկություններ ունի հողի հումուսը, կավը, ավազը, կրաքարը, ինչպես նաև հողի ֆիզիկական հատկություններից։ Հողի բերրիությունը կախված է նաև նրանից, թե ինչ ջերմություն ունի հողը, ինչ խոնավություն, ինչ օդ։ Հողի բերրիությունը կախված է նաև նրանից, թե ինչ միկրոբներ կան հողի մեջ։ Հողի բերրիությունը կախված է նաև նրանից, թե ինչ ռելիեֆ ունի հողը։

Հողի բերրիությունը կախված է նաև նրանից, թե ինչ ռելիեֆ ունի հողը։ Հողի բերրիությունը կախված է նաև նրանից, թե ինչ միկրոբներ կան հողի մեջ։ Հողի բերրիությունը կախված է նաև նրանից, թե ինչ ջերմություն ունի հողը, ինչ խոնավություն, ինչ օդ։ Հողի բերրիությունը կախված է նաև նրանից, թե ինչ քանակությամբ են հողի մեջ պարունակվում բույսերի համար անհրաժեշտ նյութերը։ Հողի բերրիությունը կախված է նաև նրանից, թե ինչ հատկություններ ունի հողի հումուսը, կավը, ավազը, կրաքարը, ինչպես նաև հողի ֆիզիկական հատկություններից։ Հողի բերրիությունը կախված է նաև նրանից, թե ինչ ջերմություն ունի հողը, ինչ խոնավություն, ինչ օդ։ Հողի բերրիությունը կախված է նաև նրանից, թե ինչ միկրոբներ կան հողի մեջ։ Հողի բերրիությունը կախված է նաև նրանից, թե ինչ ռելիեֆ ունի հողը։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՊԱՏՄԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՑԵՐԸ ՀԱՅ ՄԱՏԵՆԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ԼՈՒՅՍԻ ՏԱԿ

Ա ՀԱՅ ԹԵՐԹԻ ԸՆԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆԸ

(Ա. Ալիշանյան)

* Ֆեմսկ. 3. ՍՏԵՓԱՆԸ

Ֆեմսկ. 3. ՍՏԵՓԱՆԸ հայ մատենագրության մեջ հանդիպում է մի քանի անգամ։ Ոմանք կարծում են, թե նա Ֆեմսկ. 3. ՍՏԵՓԱՆԸ հայ մատենագրության մեջ հանդիպում է մի քանի անգամ։ Ոմանք կարծում են, թե նա

Ֆեմսկ. 3. ՍՏԵՓԱՆԸ հայ մատենագրության մեջ հանդիպում է մի քանի անգամ։ Ոմանք կարծում են, թե նա Ֆեմսկ. 3. ՍՏԵՓԱՆԸ հայ մատենագրության մեջ հանդիպում է մի քանի անգամ։ Ոմանք կարծում են, թե նա

Ֆեմսկ. 3. ՍՏԵՓԱՆԸ հայ մատենագրության մեջ հանդիպում է մի քանի անգամ։ Ոմանք կարծում են, թե նա Ֆեմսկ. 3. ՍՏԵՓԱՆԸ հայ մատենագրության մեջ հանդիպում է մի քանի անգամ։ Ոմանք կարծում են, թե նա

Ֆեմսկ. 3. ՍՏԵՓԱՆԸ հայ մատենագրության մեջ հանդիպում է մի քանի անգամ։ Ոմանք կարծում են, թե նա Ֆեմսկ. 3. ՍՏԵՓԱՆԸ հայ մատենագրության մեջ հանդիպում է մի քանի անգամ։ Ոմանք կարծում են, թե նա

Ֆեմսկ. 3. ՍՏԵՓԱՆԸ հայ մատենագրության մեջ հանդիպում է մի քանի անգամ։ Ոմանք կարծում են, թե նա Ֆեմսկ. 3. ՍՏԵՓԱՆԸ հայ մատենագրության մեջ հանդիպում է մի քանի անգամ։ Ոմանք կարծում են, թե նա

(Ա. Ալիշանյան)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՊԱՏՄԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՑԵՐԸ ՀԱՅ ՄԱՏԵՆԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ԼՈՒՅՍԻ ՏԱԿ

Գրեց Լ. ՍԱՐԳՍՅԱՆԸ

Ֆ.

Գեղատեսիլ ու բերրի հողերի տիրակալ դառնալու ամենաանկեղծ ցանկությունն անգամ չի կարող ստիպել մարդուն, որ պեպեղուտ մի լեռնալանջ կամ ժայռոտ ձորակ ընտրի իր ապագա հայրենիքի համար։ Ինչպես ամեն մի գործ, այնպես էլ գյուղատնտեսությունը պահանջում է որոշակի պայմաններ, առանց որոնց անհնար է նրանում հաջողության հասնել։ Ուստի ամեն մի գաղթական, որ ուզում է հողագործությամբ զբաղվել, նախ և առաջ պետք է հոգ տանի, որ իր ապագա հողատարածքը ունենա այն հատկությունները, որոնք անհրաժեշտ են հողագործության համար։

Ինչպիսի՞ հատկություններ պետք է ունենա հողը, որ հարմար լինի հողագործության համար։ Ամենից առաջ հողը պետք է ունենա բերրիություն, այսինքն՝ պետք է պարունակի այն նյութերը, որոնք անհրաժեշտ են բույսերի աճման համար։ Հողի բերրիությունը կախված է նրանից, թե ինչ հատկություններ ունի հողի հումուսը, կավը, ավազը, կրաքարը, ինչպես նաև հողի ֆիզիկական հատկություններից։ Հողի բերրիությունը կախված է նաև նրանից, թե ինչ քանակությամբ են հողի մեջ պարունակվում բույսերի համար անհրաժեշտ նյութերը։ Հողի բերրիությունը կախված է նաև նրանից, թե ինչ ջերմություն ունի հողը, ինչ խոնավություն, ինչ օդ։ Հողի բերրիությունը կախված է նաև նրանից, թե ինչ միկրոբներ կան հողի մեջ։ Հողի բերրիությունը կախված է նաև նրանից, թե ինչ ռելիեֆ ունի հողը։

Հողի բերրիությունը կախված է նաև նրանից, թե ինչ ռելիեֆ ունի հողը։ Հողի բերրիությունը կախված է նաև նրանից, թե ինչ միկրոբներ կան հողի մեջ։ Հողի բերրիությունը կախված է նաև նրանից, թե ինչ ջերմություն ունի հողը, ինչ խոնավություն, ինչ օդ։ Հողի բերրիությունը կախված է նաև նրանից, թե ինչ քանակությամբ են հողի մեջ պարունակվում բույսերի համար անհրաժեշտ նյութերը։ Հողի բերրիությունը կախված է նաև նրանից, թե ինչ հատկություններ ունի հողի հումուսը, կավը, ավազը, կրաքարը, ինչպես նաև հողի ֆիզիկական հատկություններից։ Հողի բերրիությունը կախված է նաև նրանից, թե ինչ ջերմություն ունի հողը, ինչ խոնավություն, ինչ օդ։ Հողի բերրիությունը կախված է նաև նրանից, թե ինչ միկրոբներ կան հողի մեջ։ Հողի բերրիությունը կախված է նաև նրանից, թե ինչ ռելիեֆ ունի հողը։

Հողի բերրիությունը կախված է նաև նրանից, թե ինչ ռելիեֆ ունի հողը։ Հողի բերրիությունը կախված է նաև նրանից, թե ինչ միկրոբներ կան հողի մեջ։ Հողի բերրիությունը կախված է նաև նրանից, թե ինչ ջերմություն ունի հողը, ինչ խոնավություն, ինչ օդ։ Հողի բերրիությունը կախված է նաև նրանից, թե ինչ քանակությամբ են հողի մեջ պարունակվում բույսերի համար անհրաժեշտ նյութերը։ Հողի բերրիությունը կախված է նաև նրանից, թե ինչ հատկություններ ունի հողի հումուսը, կավը, ավազը, կրաքարը, ինչպես նաև հողի ֆիզիկական հատկություններից։ Հողի բերրիությունը կախված է նաև նրանից, թե ինչ ջերմություն ունի հողը, ինչ խոնավություն, ինչ օդ։ Հողի բերրիությունը կախված է նաև նրանից, թե ինչ միկրոբներ կան հողի մեջ։ Հողի բերրիությունը կախված է նաև նրանից, թե ինչ ռելիեֆ ունի հողը։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՅՐԵՆԻՔԸ

ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ ՎՐԺԱՐԱՆԸ

— Ո՞վ է, ով է, ով է, — հարցուց ինքն իրեն Ռոբերտ Քեմփբել, երբ տեսավ, որ ինքը մենակ է մնացել ծանր մտքերի հետ։

Ռոբերտ Քեմփբելը ամուսնացել էր Ջեյնի հետ, որ Ջեյմս Գրեհեմի քույրն էր։ Ջեյմս Գրեհեմը Ռոբերտ Քեմփբելի ամենամտերիմ ընկերն էր։ Ռոբերտ Քեմփբելը ամուսնացել էր Ջեյնի հետ, որ Ջեյմս Գրեհեմի քույր

Տէրսիմցիները գործավարի ինքնաշարժին առջեւ անցած՝ կը խնդրէին որ քիչ մը հանգչի իրենց վրաններուն մէջ։ Մանուկները Տէրսիմի լեռներուն մէջ «Ղազի փաշա» եւ «Իզմիր» քայլերգները երգեցին։ Լեռնցիները «սազ» նուագելով թուրքերէն հին ազգային երգեր երգեցին։ Վրանին մէջ նստած ծերունի մը խօսքը գործավարին ուղղելով ըսաւ.

— Հին կառավարութիւնը ուզեց ցանի քիւրտ դարձնել մեզի։ Մենք Խորասանէն եկած հարազատ թուրքեր ենք։

Գործավարը Տէրսիմի լեռնականներէն երկու մանուկ առաւ հետը՝ դպրոց դնելու համար։ Մահմուտ Էսատ պէյ լուր առած ըլլալով, որ առաջին ազգային ժողովին մէջ իր երեսփոխան ընկերներէն Տիպապ աղա պարտքի համար բանտարկուած է, յիշեալին պարտքը վճարելով ազատ արձակել տուաւ զայն։

Էսատ պէյ Խարբերդէն մեկնելով, Արղնի-Մատէն եւ Օսմանիյէ գաւառակները այցելեց ու Տիարպէքիր վերադարձաւ։

Խարբերդէն մեկնելէ առաջ, գործավարը ճառ մը եւս խօսեցաւ Թիւրք Օճաղըին մէջ.

— Ինչպէս առաջին այցելութեանս ալ ըսի Թիւրք Օճաղըի իմ ընկերներուս, Խարբերդը Թրքական ցեղաւ ժայռ մըն է՝ անանց եւ անմաշ, որուն զարնուելով փշրուեցաւ յետադիմական շարժումը։ Մեր յեղափոխական պատմութեան մէջ Խարբերդի դերը նախանձելի է։ Խարբերդի Թուրք երիտասարդութիւնը թոյլ չպիտի տայ որ յեղափոխութեան եւ Թրքութեան յաղթական դրօշակը ոտքի կոխան ըլլայ։ Սրտանց կ՛ուզէի որ Խարբերդի Թիւրք Օճաղըն կոթող մը կանգնէր ի յիշատակ ա՛յն Խարբերդցիներուն, որոնք յետադիմական շարժման ատեն յեղափոխութեան համար զոհուեցան։

Երկու միլիոն տոլար Ուսանող. Ոստանին

Ամերիկացի յայտնի միլիառատէր Ճոն Ռոքֆէլլըր, կրտսեր, փափաքելով զարկ տալ Փարիզի Համալսարանական Ոստանին բարգաւաճման, անցած տարի հրաւիրած էր Փարիզի Համալսարանի ձեռնհաս իշխանութիւնները Ամերիկա այցելել՝ նման հիմնարկութիւնները ուսումնասիրելու համար։ Այս հրաւէրին պատասխանելով, Ոստանի Նախագահը ծերակուտական Օնորա՝ երեք մասնագէտներու հետ անցեալ ձմեռ այցելեց Ամերիկայի գլխաւոր համալսարանները ամբողջ երկու ամիս։ Վերադարձին ծրագիր մը կազմելով ղրկեց Ռոքֆէլլըրի, ինչպէս նաեւ անոր խորհրդական ու բարեկամ Ռէյմոնտ Ֆոստիքի։ Այնուհետեւ Օնորա դարձեալ գնաց Ամերիկա, ուր անձամբ տեսնուեցաւ Ֆոստիքի հետ։ Այս վերջինը այժմ Փարիզ եկած ըլլալով, նամակ մը ուղղեց Ոստանի Նախագահին, յայտնելով թէ Ռոքֆէլլըր իր տրամադրութեան տակ կը դնէ երկու միլիոն տոլար՝ ծրագրի իրագործման համար։ Ասկէ զատ, շէնքի շինութենէն յետոյ անոր ընդհանուր ծախքերուն համար պիտի յատկացնէ՝ առաջին տարին 60,000, երկրորդ տարին 55,000, երրորդ տարին 50,00 տոլար։ Ընդհանուր գումար 2,165,000 տոլար (աւելի քան 55,000,000 ֆրանք)։

Տեղական թերթերը մեծ գոհունակութեամբ կ՛արձանագրեն այս նոր նուիրատուութիւնը Ռոքֆէլլըրի, որ նախապէս ալ կարեւոր գումարներ յատկացուցած էր Վէրսայլի և ֆրանս. ուրիշ թանգարաններու բարեզարդութեան համար։

Այս նոր նուիրատուութենէն պիտի օգտուին բոլոր ուսանողները, ֆրանսացի թէ օտար։

Օսմ. Հանր. Պարտքի հաշուեյարդարը

Թուրքիոյ Հանրային Պարտքի անգլիացի, ֆրանսացի եւ իտալացի պատուիրակները, որոնք հաշուեյարդարի խնդրին առթիւ Պոլիս գացած էին, Փարիզ դարձած են։ «Ազգամ» կը տեղեկանայ թէ, հաշուեյարդարը պիտի սկսի ներկայ ամսոյն վերջ։ Մինչեւ հիմա երկու հարիւրէ աւելի պաշտօնեաներ ճամբուած են եւ մնացած են միայն վաթսուն հոգի, որոնց միակ աշխատութիւնն է թղթածրարները պահել։

Հանրային Պարտքի վարչութեան որոշումով, մնացած պաշտօնեաներէն երեսուն հոգիին ալ պաշտօնին վերջ պիտի տրուի այս ամսուն վերջը։ Իսկ միւս երեսուն պաշտօնեաներն ալ իրենց պաշտօնները պիտի պահեն մինչեւ շէնքին կառավարութեան յանձնուիլը։

Հանրային Պարտքի Վարչութիւնը սկսած է Փարիզ փոխադրուիլ արդէն։ Դէպի Փարիզ ճամբայ ելած է նաև Վարչութեան գործառնութեանց տնօրէն Պ. Կարիպեան։

∴ «Ազգամ» կը գրէ նաեւ թէ Հանրային Պարտքի Վարչութեան Փարիզ փոխադրութեան առթիւ, Թուրք պահանջատէրերուն ներկայացուցիչ պիտի ըլլայ դեսպան Ֆէթհի պէյ։

Վէնիզէլոս եւ Անգլիա

«Թան»ի թղթակիցը Աթէնքէն կը հեռագրէ թէ՝ անգլիական դեսպանատան յարաբերութիւնները մտերմական դարձած ըլլալով Վէնիզէլոսի հետ, վերջ գտած է այն ենթադրութիւնը թէ անգլ. մամուլին հակավէնիզէլոսեան շեշտը անգլ. պաշտօնական կարծիքը կը ցոլացնէ։ Աթէնքի դիւանագիտական շրջանակներուն մէջ ուշադրութիւն գրաւեց այն խանդավառ ընդունելութիւնը որուն արժանացաւ Վէնիզէլոս Կորնթոսի մէջ Այս վերջինը նկատուած էր հակավէնիզէլոսեաններու միջնաբերդերէն մէկը եւ ընտրական շրջանակն է արքայական կուսակցութեան պետ Ցալտարիսի։

∴ Ամերիկեան տուն մը տրամադիր է 75 միլիոն տոլարի փոխառութիւն մը ընել հելլէն կառավարութեան՝ Մակեդոնիոյ ոռոգման և ճահիճներու չորացման յատկացուելու համար։ Բանակցութիւնները լաւ ճամբու մէջ են։

ՄԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ

ՍԵՐՊ նոր դաhլիճի կազմութեան համար զօրավար Հաճիչի աշխատանքները տակաւին դրական արդիւնքի մը չյանգեցան։ Խրուաթները կը կրկնեն թէ միակ լուծումն է լուծել Սքուփշինան եւ նոր ընտրութիւններ կատարել։

ՍՊԱՆԻՈՅ Թագաւոր Ալֆոնս ԺԳ. եւ Ֆրանսայի Հանրապետութեան նախագահ Պ. Տումէրկ առջի օր Քանֆրանի մէջ բացումը կատարեցին նոր երկաթուղագծի մը, որ Ֆրանսան կը միացնէ Սպանիոյ՝ Պիրէնեան լեռներու մէջէն։ Այս առթիւ ճառեր խօսուեցան՝ վեր հանելով ֆրանքօ-սպանիական բարեկամութիւնը։

ԱՄՈՒՆՏՍԷՆԸ եւ Կիլպօն գտնելու աշխատանքները կը շարունակուին։ Կրասին պիտի աշխատի նաեւ գտնել շուէտացի փրոֆ. Մալմկրէնի դիակը։ Հազարապետ Մարիանոյի մէկ սրունքը, որ սառած էր, կտրուեցաւ։

ՄԵՔՍԻԿԱՅԻ կառավարութիւնը խիստ միջոցներ ձեռք առաւ՝ արգիլելու համար որ խռովութիւններ ծագին զօր. Օպրէկոնի սպանութեան առթիւ։ Բոլոր թատրոններն ու սրճարանները փակուած են։

Հ. Յ. Դ. ՓԱՐԻԶԻ ՇՐՋ. ԿՈՄԻՏԷՆ բացառիկ ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ Փարիզի եւ արուարձաններու բոլոր ընկերներն ու ընկերուհիները, այսօր Ուր. երեկոյ ժամը 8ին Քաֆէ օ Քլէր տը Լիւնի վերնայարկը, փլաս տ՛իթալի, Մէթրօ Իթալի։

ԽԱՆԱՍՈՐԻ ԱՐՇԱՒԱՆՔԻ 31ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ

ՆԱՒԱԳՆԱՑՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԴԱՇՏԱՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

22 Յուլիս, կիրակի առաւօտ ժամը 8.30ին։ Կազմակերպուած «Հ. Յ. Դ. ԼԻՈՆԻ ԿՈՄԻՏԷ»ին կողմէ։ Բանախօսութիւն, երգեր, արտասանութիւններ, ողիմպիական խաղեր՝ Հայ սկաուտներու կողմէ։

կը ներկայացուի՝ «ԱՍԻԱՅԻ ՍԱՓՐԻՉԸ» Զաւեշտ

Հ. Յ. Դ. Պատանեկան Միութեան կողմէ

Հայկական եւ եւրոպական պարեր մասնակցութեամբ՝ Լիոնի ֆրանսական ճազ պանտի։ — Երթեւեկութեան տոմս 3 ֆրանք։

Նաւը կը մեկնի ՓՕՆ ԹԻԼՍԻԹԷՆ — Իլ Պարպ

ԾԱՆՕԹ.— Տոմսերը կը գտնուին Ճանկէօզեան եւ Տարօն ճաշարաններու, Յառաջի գործակալ Ն. Յակոբեանի եւ Յանձնախումբի անդամներուն քով։

ՓՕՆ ՏՕՊՆԱ

կազմակերպուած Փոն տ՛Օպնայի Հ. Յ. Դ. Շրջ. կոմիտէի կողմէ։ կը ներկայացուի՝

ԶՕՐ. ԱՆԴՐԱՆԻԿ

Այս կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 1ին Փոն տ՛Օպնայի քաղաքապետարանի սրահը։ Բանախօսութիւն, երգ եւ արտասանութիւն։

ՊԷԼՖՈՐ

Նախաձեռնութեամբ Հ. Յ. Դ. Պէլֆորի եւ Հէրիքուրի կոմիտէներու

Այս կիր. կէսօրէ վերջ Քազէոն տ՛Օֆիմոնի մէջ

կը ներկայացուի՝ ՎԵՐԱԴԱՐՁԸ

ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ, ԵՐԳ եւ ԱՐՏԱՍԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ ՄԱՐՍԻԼԻՈՅ ՄԷՋ

Վաղը Շբ. իրիկուն ժամը 8.30ին,84 Rue Chapeի թատերասրահին մէջ։ Առաջին անգամ կը ներկայացնէ՝

Մարսիլահայ Տրամաթիք Ստուդիան՝ ղեկավարութեամբ Մ. Մարութեանի,

Ա. ՀԱԼԱԹԵԱՆԻ «ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆԻ ՀԵՐՈՍԱՄԱՐՏԸ»

ՏՐԱՄ 4 ԱՐԱՐ — ԳԻՆԵՐԸ՝ 10, 7 եւ 5 ՖՐԱՆՔ

ՍԳԱՀԱՆԴԷՍ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

կազմակերպուած Մարսէյլի Բարձր Հայքի Հայրենակցական Միութեան կողմէ, քեռիի մահուան 13րդ տարեդարձի եւ կարինի հանրային գործիչներու, Արմէն Գարոյի, Վարդգէսի, Արամ Արամեանցի եւ բոլոր նահատակներու յիշատակին։

Այս կիրակի կէսօրէն վերջ ժամը 1ին։ 10 Պուլվառ Բապաթօ կանանչազարդ պարտէզին մէջ։

Նախագահութեամբ ԱՐԱՄ ԱՐԾՆԵԱՆԻ։ Կը բանախօսեն՝ Արօ Արոեան եւ Մեսրոպ Գույումճեան։

ՄՈՒՏՔԸ ԱԶԱՏ Է

Հ. Յ. Դ.

ՊԷԼՎԻԼԻ ենթակոմիտէի ժողովը՝ վաղը Շաբաթերեկոյ ժամը 8.30ին «Ռոստոմ»ի սրահը, 131 Fbg. du Temple, Belleville. Կարեւոր օրակարգ։

Մարսէյլի Ռոստոմ ենթակոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ Արմէն-Գարօ, Գէորգ Չաւուշ, Քեռի, Զարդարեան և Քրիս խումբերը՝ այսօր Ուր. երեկոյ ժամը 8.30ին ծանօթ հաւաքատեղին։

Սէն Լուի Մարսէյլ Ակնունի խումբի դասախօսական ժողովը՝ այս կիրակի առաւօտ ժամը 9ին։ Կը դասախօսէ՝ ընկ. Մ. Գույումճեան։ Կը հրաւիրուին ընկերներն ու համակիրները։

ԳՐԱԴԱՐԱՆԻ ԲԱՑՈՒՄ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Խարբերդի եւ Յար. Գաւառ. Հայրենակցական Միութեան Գրադարանի բացման հանդէսը՝ վաղը Շաբաթ ժամը 8ին 3րդ քաղաքապետարանի սրահին մէջ։ Պիտի բանախօսէ՝ Պ. Երուանդ Տէր Անդրէասեան։ Գեղարուեստական բաժինին պիտի մասնակցի Պ. Տիգրան Նիկողեան. երգեր եւ արտասանութիւններ։

Մուտքը ազատ է

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

Հ. Մ. Ը. Մ.ի Bois Colombesի մասնաճիւղի բոլոր անդամները եւ սկաուտները կը հրաւիրուին ներկայ գտնուիլ այս կիրակի առաւօտ ժամը 9—12, Stade Colombesի յարակից դաշտը, տեղի ունենալիք աթլէթիկ փորձերուն։

ԲԱՐՁՐ ՀԱՅՔԻ Հայր. Միութեան ընդհ. ժողովը՝ այս կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2.30ին Ռոստոմի սրահը 131 Fbg. du Temple, Belleville. Օրակարգ. հաշուետուութիւն եւ նոր վարչութեան ընտրութիւն։

ՄԱՐՍԷՅԼԻ Ձ. Ե. Ռ. մասնաճիւղին ընդհ. ժողովը՝ այս կիրակի առաւօտ ժամը 8.30ին 42 Rue Thubaneau սրճարանին ներքին մասին մէջ։

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

ՍՏԱՑԱՆՔ

Սէն Սաթիւռնէն, Զ. Զ.— 45։
Քիշնէֆ, Փրոֆ. Ս. Ե.— 100։
Մարսէյլ, Պ. Ն.— 40։
Սան Ժուան,C.C.A.— 154.60։
Պրակա, Պ. Մ.— 15։
Մարսէյլ, Ա. Ա.— 60։
Ժուանէօզ, Մ. Տ.— 70։
Պեռշէմ, Ալթ.— 140։
Ժուանէօզ, Ս. Մ.— 35։
Մարաքաշ, Յար. եղբ.— 140։
Լա Սէյն, Յ. Պ.— 70։
Փօն տը Շէրիւի, Յ. Մ.— 35։
Սուրապայա, Յոր.— 45։
Ավինեօն, Ս. Թ.— 35։
Մարսէյլ, Պ. Զ.— 25։
Փավիյեօն Սու Պուա, Ս. Տ. Մ. — 100։
Վալանս, Գործ.— 231.60։
Մարսէյլ, Գործ.— 676։
Մարսէյլ, Գործ. Ա.ի հաշւոյն. — 50։
Տէսին, Շ. Հ.— 15։

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՏՈՒՆ ՍԷՆ ԼՈՒԻ (ՄԱՐՍԷՅԼ) ՄԷՋ

Սէն Լուի Ակնունի խումբը սկսած է իր տեղւոյն Դաշնակցութեան Տան շինութեան։ Կը խնդրուի ընկերներէ եւ համակիրներէ նիւթապէս օժանդակել։ Կը խնդրուի նաեւ գիրք, թերթ, զանազան հրատարակութիւններ եւն. Դաշնակցութեան Տան գրադարանին համար, ղրկել՝ Nichan Gagossianի, 49 Rue Nationale, Marseille.

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

— Կը փնտռեմ Էսկիշէհիրցի ամուսինս Արթին Խաչիմեան, հօր անունը Մարտիրոս, մօր անունը Էրան եւ մօրեղբայրս Սեդրաք Գարագաշեան, հօր անունը Կարապետ, մօր անունը Հերմինեայ, որոնք իմ միրի ջարդին անհետացած են։ Իմացնել՝ Շահնիկ Խաչիմեանի, Rue Collé, Décine, (Isère) France.

ԿԱՐԴԱՑԷՔ

ՆՇԱՆ ՊԷՇԻԿԹԱՇԼԵԱՆԻ ՍԻԴՈՆՆԱ

ՎԷՊ

Գին՝ 12 ֆր., արտասահ. 75 սէնթ

Դիմել կանխիկ վճարումով «Յառաջ»ի։

ՓՈՍՏԻ ԾԱԽՍ ՉԿԱՅ

ԱՀԱ ԱՅՍ Է ՆՈՐ ՀԱՍՑԷ
24, RUE ST. LAZARE
PARIS (9

Գ. ՅԱԿՈԲԵԱՆ ԻՐԱՒԱԳԷՏ

Կը զբաղի ամէն տեսակ առեւտրական, քաղաքային եւ պատժական դատերով։ Կը ստանձնէ մանաւանդ ինքնաշարժի արկածներէ վարձակալութեան վերաբերեալ դատական գործեր, ինչպէս ապահովագրական վէճեր։ Կը խմբագրէ ամէն տեսակ actes vente et nantissement de fonds de commerce, constitution et liquidation de sociétés). Ֆրանսահպատակութիւն ուզողներու համար կատարէ վարչական ձեւակերպութիւնները լաւագոյն պայմաններով։ Ընդունելութեան ժամեր ամէն օր 9.30 12 և ժամադրութեամբ։
13 Rue Béranger, Métro République, Tél. Archives

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆ
ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԹԻԹԵՂԵԱՅ ԵՒ ՄԵՏԱՂԵԱՅ ՏՈՒ
ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ
ՄԱՆՏԻԿԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ
11 Passage Ronce, Paris (20e). Tél. Ménil. 63 30, Մէթրօ C
Նաեւ կը նորոգուին՝ կրամոֆոններ, աշխատանոցի գործիքներ եւ տնական առարկաներ։

ՓԼԱՔՆԵՐ 18 ՖՐԱՆՔ
ՀԱՅԵՐԷՆ ԹՈՒՐՔԵՐԷՆ ՅՈՒՆ
Ձայնը խաղողէ անսխալ օդի (Թորոս պատրաստուած), ... նպարեղէններու լաւագոյնը, ապուխտ, երշիկ, աղի ձուկեր, ... ձէթ, ձիթապտուղ, Էրմիս գանակները, թէյ եւայլն, անուշեղէններ
Յ. ԱՐԹԻՆԵԱՆԻ քով
28, Rue Lesage, Paris (20e) Tél. Ménil.
Métro Belleville Tramway 5
Բաց է ամէն օր մինչեւ ժամը 9,30

ԲԱՑՈՒԱԾ Է ՊԷԼՎԻԼԻ ՄԷՋ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՆՈՐ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՏԻԿԻՆ Բ. ՍԵՐՃԱՆԵԱՆ
42 Rue Tourtille, BELLEVILLE, Մէթրօ՝ Պէլվիլ
Արեւելեան եւ եւրոպական նպարեղէններ
ԹԱՐՄ ԼԱՒ ԱԺԱՆ

ՅԱԿՈԲ ՊԱՀՐԻ եւ ԳԱՄԷՐ ԲԵՆԻԱՄ
ԻՐԱՒԱԳԷՏՆԵՐ
ՊՈԼՍՈՅ ՓԱՍՏԱԲԱՆԱԿԱՆ ԿԱՃԱՌ
8 Ave. Frémiet, Métro: Passy Tél. AUTEUIL
Կը ստանձնեն վաճառականական, ժառանգական եւ ամէն կարգի դատերու պաշտպանութիւնը, ինչպէս միջազգային իրաւունքի մասին եւ վարչական ամէն խնդիրներու հետապնդումը։
Իրաւագիտական խորհրդակցութիւններ՝ լաւ պայմաններով։
Կ՛ընդունին՝ ամէն օր (բացի կիրակիէ) ժամը 9էն ... կէսօրէ վերջ ժամադրութեամբ։

ՀԱՅԿ. ԲՈՒԺԱՐԱՆ - POLYCLINIQUE de BELLEVILLE
Տէր եւ տնօրէն՝ ՏՕՔԹ. ԳՐԳՈՅԵԱՆ
29, Rue (Place) des Fêtes, Paris. XIX. Tél. Nord 96-
Բաց է ամէն օր, ուր շատ մը մասնագէտ բժիշկները կը դարմանեն ամէն տեսակ ներքին եւ վեներական հիւանդութիւններ։ Աչքի դէտը կ՛ընդունի Գշ., Եշ. եւ Շաբաթ օրերը ժամը 3—5։ Քիթի, կոկորդի ու ականջի մասնագէտը ամէն Երեք. եւ Շաբաթ օրերը 1—3։ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺը ամէն օր ժամը 9էն 19։ Կիրակի 9—12։

ՏՕՔԹ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ ՄՈՐԹԱՅԻՆ ԵՒ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ
126, Rue du Faubourg St. Denis
Metro : Gare de l'Est Téléphone : Nord 84
Ընդունելութեան ժամեր՝ ամէն օր 2.30-7.30—Կիրակի եւ տօն օր

Կ՛ուզուին լաւ գործաւորուհիներ՝ ձեռքով բրդեղէն հիւսելու համար (tricot)։ Տեւական գործ, լաւ վճարում։
Դիմել՝ Յ. ՄԻՔԱՅԷԼԵԱՆԻ, 51bis Rue Piat, Paris (20e), Բ. յարկ 6 թիւ եւ Գ. յարկ 19 թիւ։ Ամէն օր ժամը 9—11 եւ 2—4։ Մէթրօ՝ Պէլվիլ, Թրամուէյ՝ թիւ 5 եւ 26։

Կ՛ուզուին լաւ գործաւորուհիներ լիքս ճերմակեղէններու համար։ Դիմել՝ Mlle VERA, 11 Rue Passy, Paris (16e), Մէթրօ՝ Passy.

Անոնք որ կը փափաքին մասնաւոր դասեր առնել անգլիերէն, ֆրանսերէն, Հայերէն, Թրքերէն եւ Յունարէն եւ կամ թարգմանութիւններ կատարել եւ նամակներ խմբագրել սոյն լեզուներով, դիմեն՝ 40 թիւ Պորըկար (Beauregard), 24 թիւ սենեակը, Paris (2e) Դիւրամատչելի պայմաններ։

Clinique C O V
ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
Յ. ՊՈՒՌՆԱՋԵԱՆ
107 Rue Lafayette, Paris
Ամէն օր ժամը 2.30-
Tél. Trudaine 29

ԻՐԱՒԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆ
E. STEFIK
Վկայեալ իրաւագէտ ... դաքականգիտութեան ... ժարանէն։
106 Ave. Kléber, Paris
Հեռ. Passy 72.5
ԿԸ ԿԱՏԱՐԷ ամենակարգ ... ջոցի մէջ ֆրանսա ... (AFFIDAVIT), ինչպէս ... ինքնութեան թուղթ ... օրինական գործողու ... ները։
Կ՛ընդունի ամէն օր ... ցառեալ շաբաթ) ... ժամը 4—7.

IMPRIMERIE - MASSIS - ÉDITIONS
1208bis, Rue Lafayette Paris (10)

Le Gérant: E. SOUVIGNY

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

ԲԱԺԱՆԳԻՆ	3 ամս. 6 ամս. Տար.
ՖՐԱՆՍԱ	35 ֆ. 70 ֆ. 140 ֆ.
ԱՆԳԼԻԱ	20 շ. 40 շ.
ԵԳԻՊՏՈՍ	» »
ԻՏԱԼԻԱ	250 ֆրանք
ԱՄԵՐԻԿԱ	6 տ. 10 տ.
ԵՒՐՈՊԱ	100 ֆ. 200 ֆ.

"HARATCH"

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Directeur-Propriétaire : SCHAVARSCH MISSAKIAN

Rédaction & Administration / Խմբագրութիւն : 208 bis, Rue Lafayette PARIS (10e)

TÉLÉPHONE : NORD 57-82

MÉTRO : LOUIS-BLANC ou JAURÈS

Հասցէի փոփոխութեան համար պէտք է վճարել 2 ֆրանք

ՇԱԲԱԹ 21 ՅՈՒԼԻՍ 1928

21 JUILLET 1928

Դ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 704

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ԳԻՆ՝ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՍԿ ԱՅՍ ՀԱՐՑԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ...

Երէկ փորձեցինք տալ ընդդիմադիր համայնավարներուն ժգոհութեան քանի մը պատճառները:

Յետոյ, բացատրեցինք թէ, հակառակ զանազան նահանջրու եւ տիրող բռնակալութեան, կը շարունակուին անոնց ազմակերպական աշխատանքները, Խորհրդային Միութեան էջ դաւադրական եղանակով. կարմիր գիծէն դուրս՝ հրապաակաւ:

Այս բոլորին մէջ, մեզ ամէնէն առաջ կը հետաքրքրէ ընդիմադիրներուն ուղեգիծը՝ ազգերու ինքնորոշման մասին:

Տակաւին որոշ ծանօթութիւններ չունինք այդ մասին. այց կը թուի թէ ուշ-կանուխ այս խնդիրը իր ամբողջ կերարանքով պիտի ցցուի ընդդիմադիր համայնավարներուն ոջեւ:

Անոնք արդէն սթափած են, եւ կը զգան թէ Մոսկուան կը ամայէ ու կ'իշխէ ոչ միայն իբրեւ կուսակցական գերագոյն խանութիւն, այլ եւ իբրեւ մայրաքաղաք արհեստականօրէն արու կապուած «ազատ եւ անկախ» հանրապետութեանց:

Բայց, տրտունջներէն եւ բողոքներէն դուրս, ունի՞ն որոշ ագիր, ազգային հարցը լաւագոյն ձեւով լուծելու համար:

Օրինակ, ունի՞ն յստակ եւ կտրուկ տեսակէտ, ազգերու քնորոշում կոչուած առաձգական բացատրութեան մասին:

Կ'ընդունի՞ն թէ ամէն ժողովուրդ անվիճելի տէրն ու վեպետն է իր հայրենիքին, թէ բոլոր ժողովուրդները հաւար են, եւ չկայ մեծ ու պզտիկ, գերիշխան եւ հպատակ, րկատու:

Ուրիշ խօսքով, եթէ իշխանութեան գլուխ անցնին, ի՞նչ աւելութիւններ պիտի ներկայացնեն խորհրդային այսօրուան որգ ու սարքին վրայ, միշտ ազգային հարցի տեսակէտէն:

Ընդդիմադիրները գիտեն որ Ուկրայնան անկախութիւն ուզէ, ըլլայ իսկ ներկայ վարչաձեւով: Թերեւս իրենց ընկերին են որ ամէնէն աւելի մղում կու տան այդ ձգտումին: Նոյնը ուզեն եւ Կովկասի ժողովուրդները:

Արդ, ո՞րն է իրենց ուղեգիծը, այդ մասին:

Աւելի նեղ սահմանի մը մէջ ամփոփուելով, կ'ընդունի՞ն Հայաստանը իրաւունք ունի անկախ ապրելու, մնալով հանրձ դաշնակից, իր մեծագոյն հարեւանին հետ:

Դեռ աւելի պարզելով եւ անմիջական հարցի մը մասին օսելով, ընդդիմադիր համայնավարները ի՞նչ կը խորհին այրուան Հայաստանի սահմաններու ընդարձակման մասին:

Կ'ընդունի՞ն թէ Ղարաբաղը Հայաստանին մաս կը կազմէ ռնային Գանձակի հետ միասին, նոյն իսկ աշխարհագրուեամբ, թէ Նախիջեւանը հայկական հող է առանց այլ եւ այլի, է խորհրդային Վրաստանի կողմէն ալ անիրաւութիւններ րծուած են, եւն.:

Յետոյ, կ'ընդունի՞ն թէ կը մերժեն օրուան իշխանաւորնեուն այն յայտարարութիւնը, թէ հայկական դատը լուծուած միանգամ ընդ միշտ, եւ հետեւաբար չկայ Թրքա-Հայաստանի նդիր:

Աւելի մանրելով, — ի՞նչ կը խորհին ցիրուցան բազմուեններու ներգաղթի մասին, երբ ակներեւ է եւ թուաններով ապացուցուած՝ թէ առնուազն 100-150,000 տաագիր կարելի է տեղաւորել Հայաստանի մէջ, ներկայ պայմաններով:

Այս հարցերը դրած ատեն, մենք չզանազանեցինք հայ ամ օտար ընդդիմադիրը:

Իբրեւ միջազգային կազմակերպութիւն, անշուշտ անոնք նջատ չեն կրնար գործել. թէեւ, ամէնէն առաջ հայ ընդդիադիրներուն կ'իյնայ արդար եւ թանձրացեալ ձեւով մը ներայացնել հայկական պահանջները, ինչպէս նոյն իրաւունքն նին ուրիշներ, իրենց սեփական հարցերու մասին:

Կը յիշենք որ, 1926ին, երբ ժողովրդային ցոյց մը սեղի նեցաւ Ախալքալաքի մէջ, և մասնաւոր պատուիրակութիններ եւան գացին ու մինչեւ Մոսկուա հասցուցին իրենց ձայնը, ահանջելով Հայաստանի վերադարձնել այդ հողամասը, համայնավարներ ալ կային դժգոհներուն մէջ:

Յետոյ, 1927ին, երբ կարգ մը թռուցիկներ հրատարակուեան Ղարաբաղի մէջ, նոյն պահանջներով, ինչպէս ուրիշ կուսկցականներ, համայնավարներն ալ կը մասնակցէին, եւ այդ կ պատճառով, ձերբակալութիւններ կատարուեցան:

Անշուշտ պատահական պոռթկումներ չեն այս դէպքերը, ոնի որ ժամանակի ընթացքին թէ կրկնուեցան եւ թէ զարգացան: Յիշենք, տակաւին, որ անցեալ տարի, Զանգեզուրի ւզարկութեանց առթիւ անհետացած փախստականներուն ջ, համայնավարներ ալ կային: Հաւանաբար լրտեսներ պակաս ին անոնց մէջ, բայց դժուար է բոլորը մէկ ջուրով լուալ, ք աչքի առջեւ ունինք Ախալքալաքի եւ Ղարաբաղի պարագաները:

Ամփոփենք,— ընդդիմադիր համայնավարները կրնան մեպէս օգնել Արեւելքի խաղաղութեան, յեղափոխութեան աճումներուն զօրացման եւ ժողովուրդներու հանգստուան, իրենց ներքին՝ կուսակցական ապակեդրոնացման պահանջներուն հետ, առաջադրելով առողջ քաղաքականութիւն մը՝ ազային հարցի մասին, որ մեծագոյն պալարն է խորհրդային խանութեան կուրծքին, հակառակ բոլոր վարդագոյն «ռէքմ»ներուն:

Այլապէս, ջուրի ձայն կուգայ իրենց բոլոր ճիչերէն ու երէն:

Այն ատեն, նմանած պիտի ըլլան թրքական զանազան հոքներուն, որոնք թէեւ իրար կը բզքտեն փառքի եւ աթոռի մար, բայց մէկ սիրտ եւ մէկ բերան կը դառնան, երբ օրագը... հայ ջարդել է:

Շ.

ՄԱՄՈՒԼ

ԹՈՒՐՔԵՐԷՆԸ ԼԱՏԻՆԵՐԷՆՈՎ

Թուրքերէնը լատիներէնով գրելու ծրագրին առթիւ, Պոլսոյ Ազգարարը հետեւեալ խորհրդածութիւնները կ'ընէ խմբագրականի մը մէջ (15 յուլիս).

— «Այլեւս որոշ է թէ լատինական տառերը պիտի ընդունուին թուրքերէնի համար:

Ծրագիրը կար մէկ ու կէս տարիէ ի վեր, բայց վերջերս միայն որոշ ձեւ ստացաւ: Իսկ պետական հողի վրայ դրուեցաւ այն օրը, երբ արեւմտեան թուանշաններու օրինագիծը կը քննուէր Ազգ. Մեծ Ժողովին մէջ: Այդ նիստին էր որ, հարցումի մը պատասխանելով, Կրթական գործավարը վճռապէս յայտարարեց թէ սկզբունքի մասին ոչ մէկ խօսք կայ, եւ խնդիրը կը վերաբերի միայն գործնական ձեւ մը գտնելու:

Արդարեւ, հազիւ խորհրդարանը փակուած, մասնագէտներու յանձնաժողով մը կազմուեցաւ, նոր տառերուն ձեւն ու հնչիւնը ճշդելու պաշտօնով: Եւ ինչպէս կ'երեւի էնկիւրիէն եկած լուրերէն, գործը շատ առաջացած է, եւ գրեթէ աւարտած: Յանձնաժողովը ոչ միայն որոշած է գիրերը, այլեւ կազմած նոր քերականութիւնը:

Անկէ անդին, այլեւս կը մնան մանրամասնութիւնները: Գործադրութեան թուականն ալ երկրորդական է: Սկզբունքը ընդունուելէ, ձեւն ու կանոնը հաստատուելէ յետոյ, մնացածը ինքնին կը հետեւի, ուշ-կանուխ: Կարգ մը հանդէսներ արդէն ձեռնարկած են մանր-մունր կիրարկումներու, որոշ անուններ եւ բառեր լատինական տառերով գրելով: Իսկ Միլլիէթ, որ աչքառու տեղ մը ունի հանրային կարծիքին մէջ, շաբաթներէ ի վեր տեսակ մը դասընթացք բացած է: Գերմանական տան մը ծանուցումը վերէն ի վար լատինական գիրերով շարեց, ամէն օր այդ ձեւով կը ներկայացնէ ընթացիկ լուր մը. իսկ համալսարանի դասախօս մը տեւականօրէն ուսումնասիրութիւններ կը հրատարակէ նոր այբբենի մասին, թելադրութիւններ ընելով, կամ կարծիքներ հաւաքելով:

Հակառակ արդիացման բոլոր ձեռնարկներուն, մշակոյթի տեսակէտով՝ Թուրքիա դեռ անհաղորդ էր արեւմուտքին: Իր նախնական ձեւով եւ դժուար հնչիւնով, արաբական տառերու սարքը պարզապէս ծածկագրի տպաւորութիւնը կը թողուր: Ոչ օտարը կրնար դիւրութեամբ վարժուիլ անոր, ոչ ալ թուրքը ճիշդ սորվիլ ու մանուանդ հընչել:

Լատինական տառերու որդեգրումով, թուրք մշակոյթը ոչ միայն կը զարգանայ ինքն իր մէջ, կը տարածուի սեփական ժողովուրդին վրայ, այլ եւ խնամի կը դառնայ արեւմտեան աշխարհին»

ԵՂԲԱՅՐԱՍՊԱՆ ԿՌԻՒ ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ՄԷՋ

Պելկրատէն կը հեռագրեն թէ Պուլկարիոյ մէջ ներքին կռիւները վտանգաւոր ծաւալ ստացած են: Նոյնիսկ կը խօսուի քաղաքացիական ընդհանուր կռիւներու մասին: Պուլկարիոյ եւ Եուկոսլաւիոյ միջեւ սահմանագլուխը խստիւ փակուած է:

ԱՄՈՒՆՏՍԷՆԸ եւ ընկերները գտնելու համար ամէն աշխատանք պիտի թափեն ռուս ազատարարները:

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

Դիկտատորական վարչաձեւ Եգիպտոսի մէջ

Աղեքսանդրիայէն կը հեռագրեն 19 յուլիս թուականով.—

Այսօր կէսօրէ վերջ ժամը 16ին պաշտօնաթերթին մէջ հրատարակուած արքայական հրամանագիր մը ջնջեց խորհրդարանը (Երեսփոխանական ժողով եւ Ծերակոյտ), ինչպէս նաեւ խորհրդարանական վարչաձեւը՝ երեք տարուան համար: Մամուլի ազատութիւնը ջնջուեցաւ անորոշ պայմանաժամով եւ օրէնսդիր իշխանութիւնը անցաւ թագաւորին:

Այս դիկտատորական հրամանագիրը ստորագրեցին թագաւորն ու բոլոր նախարարները:

Բանակին եւ ոստիկանութեան կողմէ կարեւոր միջոցներ ձեռք առնուեցան՝ կարգը պահպանելու համար:

Յառաջիկայ երեք տարուան ընթացքին երկիրը պիտի կառավարէ թագաւորը, աջակցութեամբ նախարարներու, համաձայն եգիպտ. Սահմանադրութեան 88րդ յօդուածին: Սահմանադրութեան մէջէն ջնջուեցան Մամուլի ազատութեան վերաբերեալ յօդուածը, ինչպէս նաև ա'յն, որ կ'ըսէ թէ խորհրդարանի լուծուելէն մինչեւ երկու ամիս վերջ, կառավարութիւնը նոր ընտրութիւններ կը հրամայէ:

Կառավարութիւնը արգիլեց Վաֆտ եւ Հիզպ Էլ Վաթան կուսակցութեանց հաւաքոյթները, որոնք տեղի պիտի ունենային Թանթայի եւ Աղեքսանդրիոյ մէջ Շաբաթ և Կիրակի:

Հակառակ կառավարական այս արգելքին, Վաֆտի գործադիր մարմինը նիստ գումարելով, որոշեց Շաբաթ (այսօր) Թանթա երթալ և հոն գումարել իր ծրագրած հաւաքոյթները:

Երեք տարուան համար խորհրդարանի ջնջման հրովարտակին մէկ օրինակը ղրկուեցաւ Երեսփ. Ժողովի եւ Ծերակոյտի նախագահներուն:

Զօրավար Փանկալոս գործի վրայ

Աթէնքէն կը հեռագրեն թէ Երկուշաբթի օրուընէ ի վեր սկսած է դարձեալ հրատարակուիլ զօր. Փանկալոսի թերթը: Հազիւ բանտէն ազատուած, Փանկալոս սկսած է քաղաքական գործունէութեան նուիրուիլ: Իր թերթը կը գրէ թէ զօրավար Փանկալոս հանրաքուէ պիտի պահանջէ՝ Հանրապետութեան նախագահի խնդիրը լուծելու համար:

Անգլօ-պարսիկ համաձայնութիւն

Պասրայէն կը հեռագրեն.—

Պարսկերէն թերթերու համաձայն, օդանաւային համաձայնութիւն մը կնքելու մասին Պարսկաստանի եւ Անգլիոյ միջեւ բանակցութիւնները բնական կերպով առաջ կը տարուին: Կ'ըսուի թէ որոշուած է Պարսկաստանի հարաւակողմը շինել հինգ օդանաւային կայաններ, մասնաւորաբար Պուշիրի և Պէնտէր-Ապպասի մէջ՝ Պաղտատն ու Քարաչին միացնելու համար Թէհրանի ներկայ օդանաւային թղթատարական սպասարկութեան, Սպահանի և Շիրազի ճամբով:

Մուսուլի խարիւղի ճամբան

Պաղեստինի արաբերէն թերթերը գրած էին թէ Մուսուլի քարիւղը Միջերկրական փոխադրող խողովակները պիտի անցնին անգլիական հոգատարութեան ենթակայ հողամասերէ եւ պիտի յանգին Հայֆայի նաւահանգիստը (Պաղեստին): Ասոր իբրեւ պատճառ ցոյց կը տրուէր ա'յն փաստը թէ ֆրանսական եւ ամերիկեան ներկայացուցիչները չէին կրցած ապահովցնել Անգլիացիները, թէ պիտի կրնան պաշտպանել այդ գիծը, եթէ անիկա անցնի անգլիական հոգատարութեան ենթակայ հողամասէն դուրս:

«Թան» կը գրէ թէ այս լուրը ճիշդ չէ: «Թրրքիշ Փէթրոլիոմ» ընկերութեան կողմէ 1927ի Ծնունդին պատուիրակութիւն մը ղրկուած էր՝ տեղւոյն վրայ ուսումնասիրելու համար Իրաքի քարիւղները Միջերկրական փոխադրելու զանազան ուղեգիծեր: Պատուիրակութիւնը տակաւին չէ վերադարձած եւ ընկերութեան Գործադիր ժողովը չէ զբաղած խողովակներու խնդրով:

Անգլիոյ հանքագործներու համաժողովը

Անգլիոյ հանքագործներու դաշնակցութիւնը իր տարեկան համաժողովը գումարեց Լանտուտնայի մէջ, Կալլէսի երկիրը: Ժողովի պահուն բուռն տեսարաններ պարզուեցան: Դաշնակցութեան նախագահ Հէրպըրթ Սմիթ յայտարարեց թէ 1926ի աղետալի գործադուլէն ի վեր հանքագործներու արհեստակցական միութիւնը քայքայման ճամբուն մէջ մտած է: Երկրորդ օրը սկովտացի համայնավարները սրահէն ներս չառնուեցան, որովհետեւ համաժողովին ներկայ ըլլալու համար լիազօրուած չէին: Անոնք հանդիսականներու նստարաններուն վրայ դիրք գրաւելով, սկսան աղմկալի միջամտութիններ ընել: Նախագահ Սմիթի համբերութիւնը հատաւ վերջապէս: Հանդիսականներու բաժինը գնաց եւ շատ մը համայնավարներու օձիքէն բռնելով կարգով սանդուխէն վար նետեց զանոնք: Թէեւ 67 տարեկան է, սակայն յաղթակազմ եւ ուժեղ մարդ է Սմիթ:

Համաժողովը բանաձեւեր քուէարկեց ինպաստ գործադուրկ հանքագործներու եւ ութ ժամուան աշխատանքին դէմ՝ պահանջելով օրական եօթժամեայ աշխատանք, ինչպէս կը գործադրուէր մինչեւ 1926: Ուրիշ բանաձեւով մը կը պահանջուի ազգայնացնել ածխահանքերը՝ իբրեւ միակ միջոց ածուխի ճարտարարուեստը գիտական կերպով վերակազմելու: Յե-

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Գ. էջ)

ՏՈՄՍԵՐ

ՍԱՐՆ Ի ՎԵ՞Ր, ԹԷ ՍԱՐՆ Ի ՎԱՐ

Թիֆլիսի «Պրոլետար»ը ուրախութեամբ կը ծանուցանէ թէ՝ միջոցներ ձեռք առնուած են, «քոչւոր»ներն ալ խորհրդային ծրագով լուսաւորելու համար.

— «Ամէն տարի Մայիսի վերջերը «քոչ»երը կը սկսին բարձրանալ սարերը: Անոնց մեծ մասը կը բարձրանայ «բինա»ներէ: Իրարմէ կտրուած այդ սակաւամարդ «բինա»ներուն մէջ դժուար է պայքարիլ հին կենցաղին դէմ, չքաւոր կովարածներու եւ գեղջկուհիներու տգիտութեան, հին սովորութիւններուն դէմ: (23 Յունիս):

Ուրեմն, բարձրանա՛նք դէպի սարերն ու «եայլաղ»ները.

— «Եայլաղներու մէջ վրանները համեմատաբար մօտ են եւ բազմաթիւ: Մեր կին հրահանգիչները պէտք է բարձրանան սարերը եւ ժողովներ կազմակերպեն: Աւելի լաւ կ'ըլլայ, եթէ մեր շրջիկ շարժանկարներն ալ բարձրանան «եայլաղ»ները»:

Հասկնալի է. ծրագիր կը պատրաստուի՝ պարբերաբար սարերը բարձրացող Թուրք-Թաթար «պրոլետար»ներն ալ դաստիարակելու:

Հայաստանցիները գիտեն ի՛նչ է «քոչ»ն ու «քոչւոր»ը:

Չգիտցողներուն համար ըսենք որ, այդ թափառական բազմութիւնները, ընդհանրապէս հարուստ «աշիրէթ»ներ, հազարաւոր արջառի եւ ոչխարի տէր բէկեր եւ աղաներ եւ իրենց «ղոլամ»ները, եղմարիտ չարիք մըն են ժողովուրդի գլխուն, մանաւանդ Հայաստանի մէջ:

Անոնք ամառը իրենց հօտերը կ'արածեն սահմանէ սահման, առանձնապէս Հայաստանի հարուստ արօտավայրերուն վրայ, հողէ եւ տնտեսութենէ զրկելով բուն գիւղացին:

Արդ, ներելի՞ է հարցնել խորհրդային վարիչներուն, թէ աւելի յեղափոխական գործ չ'ը՞լլար արմատախիլ ընել ու ցնել «քոչ»ի բարբարոսական սովորութիւնը:

Սարէն վար իջեցնել «քոչւոր»ները, փոխանակ լուսաւորիչները դէպի սար բարձրացնելու...

Երկու հազար տարի առաջ մեծ վարդապետն ալ լերան քարոզ մը տուաւ, բայց մարդիկ աւելի վար իջան, փոխանակ բարձրանալու:

Լէնինի թոռնակները ի՞նչ երաշխաւորութիւն ունին թէ աւելի լաւ պիտի յաջողին իրենք, «քոչւոր»ներուն ետեւէն երթալով մինչեւ «եայլաղ»ները, երբ այնքան դիւրին է իրենց տեղերը նստեցնել զանոնք, եւ դաստիարակել տեղն ու տեղը:

Թո՛ղ ըլլայ յանուն Մարքսի եւ Լէնինի:

ՎԱՀԷ

ԼԷՅԸ ՊԻՏԻ ԿԱՅՈՒՆԱՑՈՒԻ

Ռումէն կառավարութիւնը առջի օր կնքեց 250 միլիոն տոլարի փոխառութիւն մը՝ լէյը կայունացնելու համար: Փոխառութեան արձանագրութիւնը պիտի բացուի Սեպտ. 15ի եւ Հոկտ. 1ի միջեւ: Ֆրանս. դրամատուններն ալ 400 միլիոն ֆրանքի կանխավճար մը պիտի ընեն կառավարութեան՝ նոր դրամ շրջաբերութեան հանելու համար: Ռումէն խորհրդարանը Յուլիս 26էն սկսեալ չորս օր նիստ պիտի գումարէ՝ փոխառութեան մանրամասնութիւնները ճշտելու համար:

ՈՐՈՆՔ ԻՐ ԲԱ ԱԽԽԱՆԱՆ ՀԱՐՈՒՑԱԾԸ...

Ասում են՝ «Հայտնի բան»։

Ասում են՝ «Ինչպես ամեն տարի»։

Ասում են՝ «Ինչպես միշտ»։

Ասում են՝ «Ինչպես միշտ, այս տարի ևս, ինչպես ամեն տարի, ինչպես միշտ, ինչպես ամեն տարի, ինչպես միշտ, ինչպես ամեն տարի, ինչպես միշտ

ԼՈՒՅՍԱՎՈՐՎԱԾ ԱՅԳԻ

ՀԱՅՐԱՊԵՏԸ

Ֆրանսիական մեծանուն գրող Անատոլ Ֆրանսը (Anatole France) ծնվել է 1844 թվին Փարիզում։ Հայրը գրքավաճառ էր։ Ֆրանսը ստացել է ազատական դաստիարակություն։ Նա սկսել է գրել դեռ պատանի հասակում։ Առաջին գրքերը նա հրատարակել է 1868 թվին։ Ֆրանսը գրել է բանաստեղծություններ, վեպեր, պատմվածքներ, քննադատական հոդվածներ, թատերգություններ։ Նրա ստեղծագործությունները թարգմանվել են աշխարհի շատ լեզուներով։ Ֆրանսը մահացել է 1924 թվին։

Ֆրանսի ստեղծագործության մեջ կարևոր տեղ է գրավում «Կարմիր շուշանը» վեպը։ Այդ վեպում Ֆրանսը ցույց է տալիս, թե ինչպես է ապրում ֆրանսիական հասարակության ստորին խավը։ Վեպի հերոսը՝ Ժան Մարին, ծնվել է աղքատ ընտանիքում։ Նրա հայրը՝ Ժան Մարին, ծառայել է հեծելազորում։ Ժան Մարին ամուսնանում է Ֆելիսիի հետ։ Ֆելիսին ծնվել է ազնվական ընտանիքում։ Նրա հայրը՝ գեներալ Լեկուրվուազիեն, ծառայել է Նապոլեոն Բոնապարտի բանակում։ Ֆելիսին ամուսնանում է Ժան Մարիի հետ, որովհետև սիրում է նրան։ Ժան Մարին ծառայում է հեծելազորում։ Նա ստանում է սերժանտի կոչում։ Ժան Մարին ամուսնանում է Ֆելիսիի հետ։ Ֆելիսին ծնվել է ազնվական ընտանիքում։ Նրա հայրը՝ գեներալ Լեկուրվուազիեն, ծառայել է Նապոլեոն Բոնապարտի բանակում։ Ֆելիսին ամուսնանում է Ժան Մարիի հետ, որովհետև սիրում է նրան։ Ժան Մարին ծառայում է հեծելազորում։ Նա ստանում է սերժանտի կոչում։

տոյ 8000ի դէմ 620,000 քուէով հաւանութիւն յայտնուեցաւ Գործադիր Կոմիտէին, որ դատապարտած էր համայնավար փոքրամասնութեան գործելակերպը:

Տնտեսական դատը Ռուսիոյ մէջ

Գրած էինք թէ խորհրդային իշխանութիւնը տնտեսական նոր դաւադրութիւն մը երեւան հանած է եւ այս առթիւ ձերբակալած վեց հոգի, հինգ Ռուս եւ մէկ Գերման: Ռիկայէն հեռագիր մը կ'ըսէ թէ ասոնք 5 ամիսէն 8 տարի բանտարկութեան դատապարտուեցան՝ ա՛յն ամբաստանութեամբ թէ անոնք կարգ մը գաղտնիքներ կը հաղորդէին շուէտական երկրագործական մեքենաներու երկու մեծ գործարաններուն՝ Ալֆա Լավալ եւ Տիապոլօ:

Խորհրդային գինուորական ատեանը, որուն առջեւ տեղի ունեցաւ դատը, նոյն պատիժին դատապարտեց կառավարական գործակցականներու երեք ռուս պաշտօնեաներ: Ամբաստանեալները իրենք զիրենք պաշտպանեցին, ըսելով որ իրենց հաղորդած տեղեկութիւնները գաղտնիք չէին: Դատարանը բացի բանտարկութեան պատիժէն, հրամայեց գրաւել դատապարտեալներու անձնական գոյքին կէսը:

Ինչո՞ւ սպաննուեցաւ զօր. Օպրէկոն

Մեքսիկայի Նորընտիր Նախագահ զօրավար Օպրէկոնի սպանիչին իսկական անունն է Ժոզէ Լէոն: Ահաբեկիչը, որ ցարդ լուռ կը մնար, ի վերջոյ յայտնեց թէ կրօնական մոլեռանդութենէ դրդուած է որ սպաննեց Նախագահը: Աւելցուց թէ որ և է մեղսակից չունի. սակայն ոստիկանութիւնը ձերբակալեց 18 կասկածելիներ: Այն տպաւորութիւնը կայ թէ Ժոզէ Լէոն այս սպանութիւնը կատարեց լուծելու համար վրէժը Եուարեզ անուն քահանայի մը, որ անցեալ Նոյեմբերին զօր. Օպրէկոնի դէմ մահափորձի մը հետեւանքով գնդակահարուած էր:

Նախագահ Քալլէս կը հրատարակէ զեկոյց մը, որուն մէջ կ'ըսէ թէ զօր. Օպրէկոնի սպանիչը շարժած է կրօնական մոլեռանդութեամբ եւ թէ հարցաքննութիւնը կատարող իշխանութիւնները ձեռք բերած են բազմաթիւ փաստեր՝ կղերականներու գործունէութեան մասին:

Մեքսիկայի ամէն կողմը կատարեալ հանդարտութիւն կը տիրէ:

Փրոֆէսէօր մը մեռած հրդեհի մէջ

Ատենէ մը ի վեր նորոգութիւններ կը կատարուէին Փլէյէլի նոր նուագասրահին մէջ: Առջի օր ժամը 1.45ին չի գիտցուիր ի՛նչպէս հրդեհ ծագեցաւ սրահին մէջ, երբ բանուորները կ'աշխատէին: 15 վայրկեան ետք հրշէջները հասան: Սակայն արդէն վերելակին և սանդուխներուն մէջէն բոցերը կը բարձրանային դէպի վերի յարկերը: Քսան ջրհաններ սկսան գործել: Մեծ սրահը եւ վերի յարկերը անմիջապէս հրոյ ճարակ դարձան: 5րդ յարկին վրայ կրակ առած վերելակ մը սկսաւ դէպի վար իջնել, կրակը փոխանցելով վարի յարկերուն: Երկար աշխատանքներէ վերջ միայն կարելի եղաւ մարել հրդեհը, երբ արդէն ամէն ինչ փճացած էր:

Հրշէջները շէնքին մէջ գտան դիակը ամերիկացի դաշնակահար փրոֆ. Օլիվըր Տէնթընի, 44 տարեկան: Փրոֆէսէօրը վերջերս Լոնտոնէն 10 աշակերտ բերած էր եւ անոնց դաս կուտար Փլէյէլի մէկ սրահին մէջ: Երբ հրդեհը ծագեցաւ, մարդը գործարան կը գտնուէր: Ի զուր աշխատած էր փոքրիկ պատուհանէ մը դուրս նետուիլ. կազերէն շնչահեղձ եղած էր:

Բժիշկները ի զուր աշխատեցան արուեստական շնչառութեամբ ողջնցնել զայն: Ամերիկացի աղջիկ մը եւ չորս ֆրանսացի բանուորներ դժուարաւ ազատեցան: Ասոնք վեցերորդ յարկը կը գտնուէին հրդեհը ծագած ատեն: 28 հոգի թունաւորուած են, բայց կեանքի վտանգ չկայ:

Գ. Միջազգայինի վեցերորդ համաժողովը

Չորեքշաբթի օր Մոսկուայի մէջ բացուեցաւ Գ. Միջազգայինի վեցերորդ համաժողովը: Նախագահ Բուխարին բացման ճառին մէջ մէջ ըսաւ թէ «միայն մոլեռանդ լաւատեսներն են որ կը հաւատան թէ մօտ է համաշխարհային յեղափոխութիւնը: Սակայն մեծ կարելիութիւններ կան պրոլետարական դիկտատորութիւն հաստատելու: Կոմինտէրնի գլխաւոր աշխատանքը պիտի ըլլայ հրահրել դասակարգային կռիւները մանաւանդ այն երկիրներուն մէջ, ուր ֆաշիսմի ձգտումներ կան»:

Բուխարին յետոյ առաջարկեց շրջաբերական մը ուղղել աշխարհի բոլոր բանուորներուն, հրաւիրելով զանոնք պայքարիլ ֆաշիսմի դէմ, իբրեւ բոլշեւիսմի ամէնէն լուրջ թշնամին: Յետոյ զեկոյց տուաւ զանազա՛ն երկիրներու ներքին եւ արտաքին կացութեան մասին:

Համաժողովի օրակարգին վրայ է զանազան համայնավար կուսակցութիւնները աւելի ինքնավար դարձնելու խնդիրը:

Լէօվէնշթայնի դիակը գտնուած Մանշի մէջ

Քալէի նաւահանգիստին թիւ 155 ձկնորսանաւը առջի օր կէսօրէն վերջ Կրի-Նէ հրուանդանէն 8—10 մղոն հեռու կը գտնուէր, երբ նաւին տէրը՝ Ժան-Մարի Պօկրան տեսաւ մարդու մը դիակը, որ կը ծփար ծովուն մէջ: Անմիջապէս մօտեցաւ այդ մարմինին եւ իր նաւազներուն օգնութեամբ ծովէն դուրս հանելով զայն՝ քօղի մը մէջ փաթթեց. յետոյ ճամբայ ելաւ դէպի Քալէ, ուր ոստիկանութիւնը դիազննարան տարաւ զայն անմիջապէս: Դիակը ա՛յնքան այլանդակուած էր, որ դժուար էր ինքնութիւնը ճշտել: Ձուկերը կրծած էին անոր դէմքը եւ իրանին մէկ մասը. փորին եւ կողին վրայ կային լայն վէրքեր, որոնք կը կարծուի թէ առաջ եկած էին բարձրէն վար ինկած ատեն. ոտքերը կոտրած էին՝ նոյն պատճառով. մարմինին վերի մասը բոլորովին մերկ էր. վրան մնացած էր միայն վարտիք մը, մետաքս գուլպայ մը եւ անգլիական կօշիկ մը: Աջ դաստակին վրայ կար թեւի ժամացոյցի մը ապարանջանը, որուն վրայ փորագրուած էր՝ «Հարիւրապետ Լէօվէնշթայն, 35 Սիանս փողոց, Պրիւսէլ»: Ժամացոյցը անհետացած էր: Վարտիքին վրայ Ա. Լ. տառերը ասեղնագործուած էին:

Այս երկու փաստերը, ինչպէս նաև բերնին մէջի կեղծ ատամները այլեւս կասկած չձգեցին թէ գտնուածը դիակն էր պելճիքացի միլիառատէր Ալֆրէտ Լէօվէնշթայնի, որ Յուլիս 4ին օդանաւով Լոնտոնէն Պրիւսէլ գացած ատեն Մանշի մէջ ինկած էր:

Ֆրանսացի բժիշկ մը և Քալէի քաղաքապետը դիակը քննելէ վերջ, մահուան վկայագիր մը պատրաստեցին և հեռագրեցին Պրիւսէլ տիկին Լէօվէնշթայնի: Սակայն արդէն ձկնորս Պօկրան նախապէս հեռագրած էր տիկնոջ թէ գտած է իր ամուսնոյն դիակը: կինը երէկ առաւօտ Քալէ հասաւ:

Այժմ Լէօվէնշթայնի տղան պիտի կրնայ անմիջապէս ժառանգել իր հօրը:

Հ. Յ. Դ. ՊԱՐԻԶԻ ՇՐՋ. ԿՈՄԻՏԷՆ ստիպողաբար ժողովի կը հրաւիրէ Ալֆոււիլի եւ Պէլվիլի ենթակոմիտէներու վարչութիւնները, այս երկուշաբթի իրիկուն ժամը 7.30ին, 33bis Rue Louis Blanc անկիւնի սրճարանը մէթրօ Louis Blanc:

ԽԱՆԱՍՈՐԻ ԱՐՇԱՒԱՆՔԻ 31ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ
ՆԱՒԱԳՆԱՑՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԴԱՇՏԱՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

վաղը կիրակի առաւօտ ժամը 8.30ին: կազմակերպուած «Հ. Յ. Դ. ԼԻՈՆԻ ԿՈՄԻՏԷ»ին կողմէ: Բանախօսութիւն, երգեր, արտասանութիւններ, ողիմպիական խաղեր՝ Հայ սկաուտներու կողմէ:

կը ներկայացուի՝ **«ԱՍԻԱՅԻ ՍԱՓՐԻՉԸ»** Զաւեշտ

Հ. Յ. Դ. Պատանեկան Միութեան կողմէ

Հայկական եւ եւրոպական պարեր մասնակցութեամբ՝ Լիոնի ֆրանսական ճազ պանտի: — երթեւեկութեան տոմս 3 ֆրանք:

Նաւը կը մեկնի ՓՈՆ ԹԻԼՍԻԹԷՆ — Իլ Պարպ

ԾԱՆՕԹ.— Տոմսերը կը գտնուին Ճանկէօզեան եւ Տարօն ճաշարաններու, Յառաջի գործակալ Ն. Յակոբեանի եւ Յանձնախումբի անդամներուն քով:

ՓՕՆ Տ'ՕՊՆԱ

կազմակերպուած փօն տ'Օպնայի Հ. Յ. Դ. Շրջ. կոմիտէի կողմէ: կը ներկայացուի՝

ԶՕՐ. ԱՆԴՐԱՆԻԿ

վաղը կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 1ին փօն տ'Օպնայի քաղաքապետարանի սրահը: Բանախօսութիւն, երգ եւ արտասանութիւն:

ՊԷԼՖՈՌ

նախաձեռնութեամբ Հ. Յ. Դ. Պէլֆոռի եւ Հէրիքուրի կոմիտէներու վաղը կիր. կէսօրէ վերջ Քազէռն տ'Օֆմոնի մէջ

կը ներկայացուի՝ **ՎԵՐԱԴԱՐՁԸ**

ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ, ԵՐԳ եւ ԱՐՏԱՍԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ ՄԱՐՍԻԼԻՈՅ ՄԷՋ

Այսօր Շբ. իրիկուն ժամը 8.30ին, 84 Rue Chapeի թատերասրահին մէջ: Առաջին անգամ կը ներկայացնէ՝

Մարսիլահայ Տրամաթիք Ստուդիան՝ ղեկավարութեամբ Մ. Մարութեանի,

Ա. ՀՈԼԱԹԵԻԻ «ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆԻ ՀԵՐՈՍԱՄԱՐՏԸ»

ՏՐԱՄ 4 ԱՐԱՐ — ԳԻՆԵՐԸ՝ 10, 7 եւ 5 ՖՐԱՆՔ

ՍԳԱՀԱՆԴԷՍ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

կազմակերպուած Մարսէյլի Բարձր Հայքի Հայրենակցական միութեան կողմէ, ֆեռիի մահուան 13րդ տարեդարձի եւ կարինի ճանրային գործիչներու, Արմէն Գարոյի, Վարդգէսի, Արամ Արամեանցի եւ բոլոր նահատակներու յիշատակին:

վաղը կիրակի կէսօրէն վերջ ժամը 1ին: 10 Պուլվառ Ռապաթօ կանանչ-ազարդ պարտէզին մէջ:

Նախագահութեամբ ԱՐԱՄ ԱՐԾՆԵԱՆԻ: կը բանախօսեն՝ ԱԲՕ ԱԲՈԵԱՆ եւ ՄԵՍՐՈՊ ԳՈՒՅՈՒՄՃԵԱՆ:

ՄՈՒՏՔԸ ԱԶԱՏ Է

ՑԵՐԵԿՈՅԹ ՄԱՐՍԻԼԻՈՅ ՄԷՋ

կազմակերպուած եւրոպահայ կարմիր խաչի կողմէ

29 Յուլիս կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 4ին, Սալօն Մասիլիայի մէջ

կը մասնակցին ֆրանսացի, ռուս եւ հայ երգչուհիներ, երաժշտագէտներ եւ դերասաններ:

Տոմսերու համար դիմել՝ Բիւ տիւ Միւզէ, Թիւ 26, Պր. Խաբայէլեանի նպարավաճառատունը, իսկ հանդէսին օրը կիշէն:

Հ. Յ. Դ.

Պէլվիլի ենթակոմիտէի ժողովը՝ այսօր Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին «Ռոստոմ»ի սրահը, 131 Fbg. du Temple, Belleville. Կարեւոր օրակարգ:

Եռագոյն խումբի ժողովը՝ այսօր Շաբաթ իրիկուն ժամը 8ին ծանօթ հաւաքատեղին: Բոլոր ընկերներու ներկայութիւնը պարտադիր է:

Մարսէլի Հրայր խումբի ժողովը՝ այսօր Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին ընկ. Յ. Երանեանի բնակարանը, 11 Rue des Bauves.

Վիլ-ժիւիֆի նորակազմ խումբի ժողովը՝ այսօր Շաբաթ իրիկուն ժամը 8.30ին 17 Ֆօնթէն տ'Օ:

Սէն Լուի (Մարսէյլ) Ակնունի խումբի դասախօսական ժողովը՝ վաղը Կիրակի առաւօտ ժամը 9ին: Կը դասախօսէ՝ ընկ. Մ. Գույումճեան: Կը հրաւիրուին ընկերներն ու համակիրները:

ՆԱՄԱԿԱՑՈՒՓ

ՍՏԱՑԱՆՔ

Լիոն, Զ. Տ.— 35:
Շաւվիլ, Բ. Պ.— 180:
Իսի-Լէ-Մուլինօ, Հ. Ս.— 10:
Լիոն, Թ. Ա.— 35:
Միլան. Գործ.—47, 10 լիրէթ:

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

Հ. Մ. Ը. Մ.ի Bois Colombesի մասնաճիւղի բոլոր անդամները եւ սկաուտները կը հրաւիրուին ներկայ գտնուիլ վաղը կիրակի առաւօտ ժամը 9—12, Stade Colombesի յարակից դաշտը, տեղի ունենալիք աթլէթիկ փորձերուն:

ԲԱՐՁՐ ՀԱՅՔԻ Հայր. Միութեան ընդհ. ժողովը՝ վաղը կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2.30ին Ռոստոմի սրահը 131 Fbg. du Temple, Belleville. Օրակարգ. հաշուետուութիւն եւ նոր վարչութեան ընտրութիւն:

ՄԱՐՍԷՅԼԻ Զ. Ե. Ռ. սամնաճիւղին ընդհ. ժողովը՝ վաղը կիրակի առաւօտ ժամը 8.30ին 42 Rue Thubaneau սրճարանին ներքին մասին մէջ:

ԳԷՈՐԳ ԵԶԻԿԵԱՆ

Ռումանիայէն նամակ ունի: դիմել՝ Մ. Խաչիկեանի, 5 Rue Ste. Anne, Paris, մէթրօ՝ 4 Septembre.

Կ'ուզուին լաւ գործաւորուհիներ՝ ձեռքով բրդեղէն հիւսելու համար (tricot): Տեւական գործ, լաւ վճարում:

Դիմել՝ Յ. ՄԻՔԱՅԷԼԵԱՆԻ, 51bis Rue Piat, Paris (20e), Բ. յարկ 6 թիւ եւ Գ. յարկ 19 թիւ: Ամէն օր ժամը 9—11 եւ 2—4: Մէթրօ՝ Պէլվիլ, Թրամուէյ՝ թիւ 5 եւ 26:

ՏՕՔԹ. Յ. ՏԻՐԱՅ (ՏԻՐԱՅՈՒԵԱ

ՎԿԱՅԵԱԼ ՓԱՐԻԶԻ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՖԱՔԻՒԼԹԷԷՆ, (Licencié ès Scien
նախկին Interne Hôpital des Enfants maladesի
եւ մասնագէտ մանկանց եւ ներքին հիւանդութեանց
24, Rue des Grands Augustins, Paris (6e) Place St. Mic
Հիւանդ կ'ընդունի Գշ. Եշ. Ուր. և Շբ. օրերը, ժամը 1էն
Ինչպէս նաեւ մասնաւոր ժամադրութեամբ
Métro St. Michel եւ Odeon — Tél. Littré 60

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԹԻԹԵՂԵԱՅ ԵՒ ՄԵՏԱՂԵԱՅ ՏՈՒՓ
ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ

ՄԱՆՏԻԿԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

11 Passage Ronce, Paris (20e). Tél. Ménil. 63-30, մէթրօ Cou
Նաեւ կը նորոգուին՝ կրամոֆոններ, աշխատանոցի գոր
ներ եւ տնական առարկաներ:

ԱՀԱ ԱՅՍ Է ՆՈՐ ՀԱՍՑԷ

24, RUE ST. LAZARE
PARIS (

ՎԱՃԻՌՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՀԱՅ ԿՕՇԿԱԿԱՐՆԵՐՈՒՆ

9 rue Charlot, PARIS (3e), մէթրօ République,
Tél. Archives 05—86

Մեծաքանակ և փոքրաքանակ վաճառում ամէն տեսակ կաշիներու, հրապարակի գինէն աժան:

Քռուփօն (կռնակի մասը) Ա. կարգի, քիլօն 38, 40, 42. Բ. կարգի՝ քիլօն 34, 36. Գ. կարգի՝ 28, 30 և 32 ֆր.

Այրերու եւ կանանց կօշիկներու համար ամբողջ կէս նըրբանցու.— Քիլօն՝ Ա. կարգի 32, Բ. կարգի 29, Գ. կարգի 26 ֆրանք:

5 քիլօ նմոյշ կը ղրկուի փոստով քօնթրը ռամպուրսըման:

Մասնաւոր զեղչ հայ կօշկակարներու: Կը խօսուի հայերէն եւ թուրքերէն:

ՇԻՐԱԿ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՍՈՒՐՃԻ

26 Rue Trévise: մէթրօ՝ Cadet — Tél. Provence

Գ. ՅԱԿՈԲԵԱՆ ԻՐԱՒԱԳԷ

Կը զբաղի ամէն տեսակ առեւտրական, քաղաքային եւ ... դատերով: Կը ստանձնէ մասնաւորապէս ինքնաշարժի արկածներ ... վարձակալութեան վերաբերեալ դատական գործեր, ինչպէս ... ապահովագրական վէճեր: Կը խմբագրէ ամէն տեսակ actes (... vente et nantissement de fonds de commerce, constitution et li... tion de sociétés). Ֆրանսահպատակութիւն ուզողներու համար կատարէ վարչական ձեւակերպութիւնները լաւագոյն պայմաններ ... ընդունելութեան ժամեր ամէն օր 9.30-12 և ժամադրութ...
13 Rue Béranger, Métro République, Tél. Archives

ՀԱՅԿ. ԲՈՒԺԱՐԱՆ - POLYCLINIQUE de BELLE

Տէր եւ Տնօրէն՝ **ՏՕՔԹ. ԳՐԳՈՅԵԱՆ**

29, Rue (Place) des Fêtes, Paris. XIX. Tél. Nord 96-

Բաց է ամէն օր, ուր շատ մը մասնագէտ բժիշկներէ կը ... ամէն տեսակ ներքին եւ վեներական հիւանդութիւններ: Աչքի ... գէտը կ'ընդունի Գշ., Եշ. եւ Շաբաթ օրերը ժամը 3—5: Քի... կոկորդի ու ականջի մասնագէտը ամէն Եշք. եւ Շաբաթ օրերը 1—3: ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺը ամէն օր ժամը 9էն 19: Կիրակի 9—12:

ԻՐԱՒԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

E. STEFIKI

վկայեալ իրաւագէտ, քաղաքականգիտութեանց վարժարանէն:

106 Ave. Kléber, Paris (16e)
Հեռ. Passy 72.56

Կը կատարէ ասենակարգ միջոցի մէջ ֆրանսա մտնելու (AFFIDAVIT), ինչպէսնաեւ ինքնութեան թուղթերու օրինական գործողութիւններ:

կ'ընդունի ամէն օր (ի բացառեալ շաբաթ) կէսօրէ ժամը 4—7.

ՀԱՅ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐՈՒ

Աւարտած եմ Պրագայի ... լսարանը, բնական գիտ... ցոքթորի տիտղոսով, ու... կավարժականպատրաստ... վկայուած նոյն համա... փիլիսոփայական ֆակ... կը ստանձնեմուսուցչ... տօն հայկական որեւէ ... րանի մէջ: Նախընտրելի ... Նակարգ վարժարան: Դի... B. Minassian, 21 Premy... Prague XII (Tchécoslo...
կը խնդրուի հայ ... արտատպել:

Հայ գործաւոր

Կ'ՈՒԶՈՒԻՆ շինութ... ծաւորներ՝ ներկարար... փող եւ մանէօվրը: ... վարձք՝ ֆրանսական ... սակով: դիմել՝ գանի... բայրներու, 31 Rue Lyon.

IMPRIMERIE - MASSIS - ÉDITIONS
208bis, Rue Lafayette Paris (10)

Le Gérant: E. SOUVIGNY

ՁԵՐ ՇԱՀԸ ԿԸ ՊԱՀԱՆՋԷ ՈՐ ՄԵԶԻ ՎՍՏԱՀԻՔ ՁԵՐ
ՀԱՇՈՒԱՊԱՀՈՒԹԻՒՆԸ . . . . . ԵՒ . . . ՏՈՒՐՔԻ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆ

Դ. ԹԱՃԻՐԵԱՆ
ՓՈՐՁԱՌՈՒ ՀԱՇՈՒԱՊԱՀ
19 RUE HENRI MONNIER
PARIS (IXme)

Տոմարներու կազմակերպութիւն,
Հաշուեկշիռ եւ հաշուեքննութիւն,
Դիզուած հաշիւներու արձանագրութիւն.

ԱՄԻՍԸ **75** ՖՐԱՆՔ

Ամէն տեսակ տուրքերը ... յայտարարենք, Թուղթերը կը ... տնական գիտումները ժամանակ... տակար կերպով կը կատարենք...

ԾԱՆՕԹ.— Բոլոր առեւտրականներուն կը յանձնարարենք մեր մասնաւոր սիստէմը, որ կը գիւրացնէ տուրքի բոլոր պահանջները: Եւ ա... ցառութիւնը կը յայտնէ ուղղուած վայրկեանին:

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

ԲԱԺԱՆԵԳԻՆ

	3 ամս.	6 ամս.	Տար.
ՖՐԱՆՍԱ	35ֆ.	70ֆ.	140ֆ.
ԱՆԳԼԻԱ		20շ.	40շ.
ԵԳԻՊՏՈՍ		»	»
ԻՏԱԼԻԱ		250 ֆրանք	
ԱՄԵՐԻԿԱ		6տլ.	10տլ.
ԵՒՐՈՊԱ		100 ֆ.	200ֆ.

"HARATCH"

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Directeur-Propriétaire : SCHAVARSCH MISSAKIAN

Rédaction & Administration / Խմբագրատուն : 208bis, Rue Lafayette PARIS (10e)

TÉLÉPHONE : NORD 57-82

MÉTRO LOUIS-BLANC ou JAURÈS

Հասցէի փոփոխութեան համար պէտք է վճարել 2 ֆրանք

ԿԻՐԱԿԻ 22 ՅՈՒԼԻՍ 1928

22 JUILLET 1928

Գ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 705

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ԳԻՆ՝ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԱԶԱՏ ԹՈՒՐՔԻԱ...

Այս անունով շաբաթաթերթ մը սկսուած է հրատարակուիլ Պոլսոյ մէջ, կէսը հայերէն, կէսը թուրքերէն, խմբագրապետութեամբ՝ վէգիր օղլու Խօմէր Ազիզի եւ պատասխանատուութեամբ՝ Հրանտ Անդրէասեանի։

Աչքի առջեւ ունինք առաջին չորս թիւերը։

Յիշենք մէկ-երկու նիւթեր, պարզապէս գաղափար մը տուած ըլլալու համար, — «Թրքացնել եւ թրքանալ» (խմբագրական), «Դեղարաններու սահմանափակումը» (այս նիւթը բոլոր թիւերուն մէջ կայ), «Ո՞վ են ժողովուրդին թունաւորիչները» (Խմբ.), «Համայնքային վարժարանները եւ թրքացման հարցը» (Խմբ.)։ Քանի մը տող՝ այս վերջինէն.

— «Չի բաւեր միայն համայնքային վարժարաններուն մէջ թուրքերէնի ուսուցումը զօրացնելը կամ մեր կրթարաններուն տուները հայրենակիցներուն առջեւ բանալը։ Ընտանիքի եւ կրօնքի հարցերն ալ լրջօրէն քննելու կարօտ հարցեր են»։

... «Մեր հայրենակիցները իրենց լեզուն պէտք է նկատեն կրօնքի լեզու», որովհետեւ միայն ասո՛ր համար պէտք ունին իրենց լեզուին, կամ միայն կրօնքով է որ կապուած են անոր։

«... ժամանակի հարց է բոլորովին իրենց լեզուն մոռնալը»։

Խմբագրապետը, Թուրքեւհայ Միութեան հռչակաւոր նախագահ Խօմէր Ազիզ, ընդլայնելով իր տեսակէտը, կ'առաջարկէ որ փոքրամասնութեանց պատկանող աշակերտները իրենց նախական կրթութիւնն ալ թուրք դպրոցներու մէջ առնեն։ Միայն պէտք է, ժամանակի մը համար, շնո՛րհ կ'ընէ որ իրենց լեզուին համար ուսուցիչ մը կարգուի եւ շաբաթական քանի մը ժամ դասաւանդուի...

Աւելի զարշելի է Հրանտ Անդրէասեան կոչուած ապուշին յօդուածաշարքը, «Հայերը այս հայրենիքին մէջ ինչպէս կրնան երջանիկ ըլլալ», որուն համար առանձին ծանուցում ալ եղած առաջին թիւէն։

Յօդուածաշարքը սկսած է Բ. թիւէն եւ դեռ կը շարունակուի։ Քանի մը տող, եթէ չէք զզուիր։

— «Շա՜տ երջանիկ ապրեցանք միասին, բայց եղաւ օր մը՝ ուր օտար ձեռք մը բաժնեց մեզի մեր եղբայրներէն... ինչէ՞ն, ինչո՞ւ, ո՞վ էր պատճառը... ի՞նչ հիւանդութիւն էր որ յիմարացուց մեզ՝ մեր բոյնը մեր ձեռքովը հրդեհելու աստիճան։ Արդեօք սրտնեղեցա՞նք մեր եղբայրէն։ եթէ այո՛, միթէ՞ կ'ըմբոստանայ փոքր եղբայրը՝ երբ սրտնեղեր է մեծ եղբօրմէն... ապտակը զէնքո՞վ կը փոխարինեն... ծեծին կրակո՞վ կը պատասխանեն... Անշուշտ ոչ... Չորս օր, հինգ օր քէնոտ կը մնան, սակայն վեցերորդ օրը մեծ եղբայրը պզտիկին աչքերը, պզտիկն ալ մեծին ձեռքերը կը համբուրէ... եւ քէնը մոռցուած կ'ըլլայ այլեւս»։ (Թիւ 2, Յուլիս 2)։

Ա՛լ ասկէ աւելին շարունակելու կարողութիւն չունինք։ Մնացածը դուք երեւակայեցէք։

Ուրեմն, պարզ է «Ազատ Թուրքիա»ի («Հիւրր Թիւրքիա») ծրագիրը, — մինչեւ սրտին խորը վիրաւորելով եւ անարգելով հայ ժողովուրդը, զայն ծունկի նստեցնելով դահիճներուն առջեւ իբրեւ յանցաւոր, լզել տալ անոր ոտքերը։ Յետոյ, անխնայ ու ժամ առաջ թրքացնել Թուրքիա մնացողները, եթէ կ'ուզեն ողջ մնալ։ Միեւնոյն ծրագիրը Յոյներուն, Հրեաներուն, Քիւրտերուն եւ բոլոր ոչ-Թուրքերուն հանդէպ։

Այլ եւս պէտք չկայ պրպտելու քէմալական կառավարութեան գաղտնի թղթածրարները։ Աւելորդ է յիշել, օրինակ, Ռախկին գործավար՝ Րէճէպ պէյի օրով տրուած որոշում մը, որ կը թելադրէ «Հետզհետէ Թուրքիոյ սահմաններէն դուրս հանել անոնք որ չեն կրցած կամ չեն ուզած ընտելանալ թրքացման։ Կառավարութիւնը այժմէն պէտք է փութացնէ ձեռք առնելիք միջոցներուն գործադրութիւնը եւ աջակցի «Թիւրք Օճաղ»ներուն։»

Ամէն բան օր ցերեկով կ'ըսեն ու կը գրեն այլեւս։ Շատ աւելի բացորոշ եւ կոպիտ, քան պատերազմի տարիներուն, երբ «Տաճար» անուն գանելիք մը կը հրատարակուէր, Հրանտ (վարդապետ) Յովսափեանի, Պէշիկթաշի մըխթար Յարութիւն Տէկրիչեանի եւ ուրիշներու խմբագրութեամբ։ Թելադրութիւններ կան ոչ միայն ոչ-թուրք դպրոցները անհետացնելու, այլեւ փոքրամասնութեանց ազգային հաստատութիւնները, կալուած, ստակ եւլն. գրաւելու։

Այս ծրագիրը Պատրիարքարանին թելադրուած էր քանի մը տարի առաջ, Թուրքեւհայ Բարձրացման Միութեան կողմէ, բայց յետաձգուեցաւ։ Հիմա կ'արծարծեն ու կը պաշտպանեն հրապարակաւ, հայերէն եւ թուրքերէն, եւ Հայերու աջակցութեամբ, որպէսզի, առտու մը, գործադրութեան ձեռնարկած ատեն, ներկայացնեն իբրեւ գոհացում հանրային կարծիքին, Հայերու բաղձանքներուն եւ զգացումներուն...

Ո՞վ կը համարձակի բերան բանալ։

Ուրեմն, հարթ ճամբով կ'ընթանայ թրքացման քաղաքականութիւնը, ազա՛տ Թուրքիոյ մէջ։ «Ազատ Թուրքիա»ն նոր ազդակ մըն, շարժումին ուժ տալու եւ միամիտները սթափեցնելու։

Խորհրդածութիւնները աւելորդ են։ Մենք ակներեւ կացութեան մը մէկ նոր երեւոյթը պարզեցինք։

Հարցում մը միայն, — Հայկական կոչուած կառավարութիւնը, որ գորովագութ հօր մը պէս կը գուրգուրայ Հայաստանի թուրք փոքրամասնութեան վրայ, աւելի՛ քան մեր թափառական բազմութիւններուն վրայ, ո՛ր եւ է պարտականութիւն կամ պատասխանատուութիւն կը զգա՞յ այս առթիւ, գոնէ ա՛յս առթիւ...։

Շ.

ՄԱՄՈՒԼ

ԱՊԱԶԳԱՅՆԱՑՄԱՆ ՎՏԱՆԳԸ

Այս խորագրով խմբագրականի մը մէջ, Պէյրութի Ազդակը հետեւեալ խորհրդածութիւնները կ'ընէ (11 Յուլիս).

— «Համազգային ոչ մէկ ձեռնարկ եւ աշխատանք կը տարուի ապազգայնացման վտանգաւոր ճիրաններէն փրկելու համար նոր սերունդը։ Տոհմային ոգով եւ նկարագրով կրթելու համար այդ սերունդը գրեթէ չենք աշխատիր։ Չկայ մարմին մը, կրթական հաստատութիւն մը, որ զբաղէր հայ մանկան կրթութեան անհրաժեշտութեամբ եւ պատրաստէր պարտադիր ծրագիր մը մեր բոլոր վարժարաններուն համար։

Աժան եւ պատահական ուսուցիչներով կը լեցուին վարժարանները եւ քանի մը ամիս բոլորած դպրոցական շրջանը, ծայր կուտան անկարգութիւնները եւ վարժարանը կը վերածուի թոհ ու բոհի մը։

Օրէ օր կը նուազին մեր ուսուցիչներուն թիւը. նորեր չեն պատրաստուիր, իսկ հիներէն մէկ մասը իրենց յառաջացած տարիքին պատճառաւ կը լքեն ուսուցչութեան ասպարէզը, իսկ ուրիշներ ալ տնտեսական անգոհացուցիչ պայմաններու հարկադրանքով ուրիշ զբաղումներ փնտռելու կը ստիպուին։

Ամենաստուար եւ կարեւոր հայ գաղութն է Սուրիան։ Մօտ 125.000 հայութիւն կը հաշուուի մեր գաղութին մէջ։ Ազգային բարձրագոյն վարժարան մը չունինք. մեր ուսանողութեան մեծ մասը օտար կրթական հաստատութիւններ կը յաճախեն։ Գաղթահայ դպրոցները առանց ընդհանուր եւ հիմնական կրթական ծրագրի մը, ամենուրեք կը գտնուին անստոյգ եւ աննախանձելի վիճակի մը մէջ եւ անկարող են հրապուրել օտար վարժարաններ հետեւելու նորաձեւութենէն վարակուած մեր նորահաս սերունդը։

Ապազգայնացման վտանգը օրէ օր աւելի ահաւոր եւ աւելի սպառնացայտ կը դառնայ եւ կը դժուարանայ մեր նոր սերունդին դաստիարակութեան գործը։

Վա՜յ մեզ եթէ չսթափինք և չկանխենք վտանգը։»

ՖՐԱՆՔԵՒԹՈՒՐՔ ՎԷՃԸ

«Ճիւմհուրիյէթ» կը գրէ թէ Թուրքիոյ եւ Ֆրանսայի միջեւ առկախ խնդիրները լուծելու համար բանակցութիւնները առ այժմ յետաձգուած են։ «Թուրքիոյ եւ Ֆրանսայի միջեւ անհամաձայնութիւնը յառաջ եկած է Թուրքիարնակ Յոյներուն և Սուրիաբնակ Թրքահպատակներուն կալուածական խնդիրներէն, Սուրիոյ սահմաններու ճշդումէն ու Իսկէնտէրունի մէջ տեղական եւ ազգային անկախութիւն մը հաստատելու խնդրէն։ Սուրիայէն առնուած լուրերուն նայելով, նոյն տեղի Թրքահպատակներուն կացութիւնը շատ լաւ չէ. Ֆրանսացիները կ'աշխատին հիւսիսային Սուրիայէն հանել բնիկ ժողովուրդը եւ անոնց տեղ կը ջանան զետեղել Հայերը (?)։ Արդէն Սուրիացիները իրենց անկախութիւնը ձեռք ձգած չըլլալուն համար շարունակ դժգոհ են եւ այդ կողմերը տեւական հանդստութիւն չկայ»։

ՊՈԼՍՈՅ 600 մզկիթներէն 83ը պիտի ջնջուին իբր անպէտ. ատոնց 60ը Պոլսոյ կողմը, 15ը Բերա եւ 8ը Սկիւտար կը գտնուին։

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԲՈՒՌՆ ՑՈՅՑԵՐ ԹԱՆԹԱՅԻ ՄԷՋ

«Տէյլի էքսփրէս»ի թղթակիցը կը հեռագրէ թէ Ուրբաթ իրիկուն քարեր, շիշեր, նոյնիսկ աթոռներ նետուեցան Թանթայի ոստիկաններուն վրայ, երբ նախկին վարչապետ Նահաս փաշա այդ քաղաքը հասաւ՝ նախագահելու համար Վաֆտի հաւաքոյթին, հակառակ կառավարական արգելքին։

Թափօր կազմած, Նահաս փաշա եւ ազգայնական Գործադիր Կոմիտէի բոլոր անդամները շրջեցան փողոցներուն մէջ, որոնք խուռն բազմութեամբ լեցուած էին։ Այդ միջոցին 500 ոստիկաններ երեւցան՝ ամբոխին զայրոյթը շարժելով։ Տեղական հրամանատարը հրամայած էր ոստիկաններուն ցրուել ցուցարարները. այն ատեն է որ այս վերջինները յարձակողական սկսան։

Նահաս փաշա հրամանատարին մօտեցաւ, անոր թեւէն բռնեց ու ըսաւ.

— Կեանքս ձեր շահերուն կը զոհեմ։ Ինչո՞ւ ուրեմն զէնք կը գործածէք ձեր հարազատ եղբայրներուն դէմ։ Ես Եգիպտոսի բոլոր զաւակներուն կը ծառայեմ. դուք ալ այդ զաւակներէն մէկն էք։

Սրահը ուր տեղի պիտի ունենար հաւաքոյթը, պայթելու աստիճան լեցուած էր։ Նահաս փաշա յայտարարեց.

— Ազգը անկախութեան ճամբուն վրայ է եւ պիտի հասնի իր նպատակին, հակառակ իրեն եղած ընդդիմութեան։

Այդ պահուն, ոստիկաններուն տեղ բերուեցան սաղաւարտակիր զինուորներ, որոնք սուինները անցուցած հրացաններուն՝ պաշարեցին շէնքը, թոյլ չտալով ոչ ոքի ներս մտնել։ Ժողովը տեղի ունեցաւ հանդարտութեամբ եւ ազգայնականները դարձեալ թափօր կազմած ուղղուեցան դէպի կայարան։

Տասը հոգի ձերբակալուեցաւ։

Գահիրէէն կը հաղորդեն թէ ոստիկանութիւնը կնքած է Խորհրդարանի դուռները։

Եգիպտոսի նոր վարչաձեւը

Գահիրէէն կը հեռագրեն 20 Յուլիս թուականով. — Նամակը, որով Եգիպտոսի վարչապետը Ֆուատ թագաւորին խորհուրդ կուտայ լուծել Խորհրդարանը, գլխաւորաբար հետեւեալը կ'ըսէ.

«Միացեալ կառավարութեան մը շարունակութիւնը անկարելի կը թուի՝ տրուած ըլլալով գրգռութիւնները խումբ մը երեսփոխաններու, որոնք իշխանութեան տիրանալու համար, կը ջանան անհամաձայնութիւն սերմանել, վտանգի ենթարկելով ազգային շահերը։ Խորհրդարանային վարչաձեւը այս խմբակին ձեռքը դարձած է ճնշումի եւ բռնակալութեան գործիք մը եւ չի կրնար իրականացնել այն յոյսերը, զորս երկիրը դրած էր անոր վրայ։ Դահլիճը կը կարծէ որ ներկայ տագնապը կը լուծուի միայն՝ ձերբազատուելով աղետալի ազդեցութիւններէ։ Անհրաժեշտ կը դատէ լուծել Խորհրդարանը եւ յետաձգել ընտրութիւնները մինչեւ այն օրը, ուր եգիպտական ազգը պիտի կրնայ արտայայտել իր ճշմարիտ դիմագիծը։

«Դահլիճը անհրաժեշտ կը նկատէ վերաքննել ընտրական օրէնքը եւ անոր վերաբերեալ սահմանադրական յօդուածները։ Եւ սակայն ո՛չ մէկ փոփոխութիւն պէտք է մտցուի ներկայ խորհրդարանային դրութեան եւ նախարարական պատասխանատուութեան մէջ։ Կառավարութիւնը յանձնառու կ'ըլլայ Խորհրդարանի ընդհատման շրջանին ապահովել արդարութիւնը, եւ օրէնքի սահմանին մէջ պահպանել անհատական ազատութիւնը, ինչպէս նաեւ գործադրել երկրին շահերուն անհրաժեշտ բարենորոգումները»։

∴ «Թայմզ»ի Եգիպտոսի թղթակիցը կը հեռագրէ թէ եգիպտական խորհրդարանին լուծումը հանդարտութեամբ ընդունուեցաւ Գահիրէի, Աղեքսանդրիոյ եւ գաւառներու մէջ։ Թերթերէն շատեր կը քաշուին կարծիք յայտնելէ եւ կը բաւականանան միայն արտատպելով լուծման հրովարտակը։ Միայն երկու կարեւոր օրաթերթեր կը խօսին տագնապին մասին։ Ասոնցմէ մէկն է՝ «Իթթիհատ» կառավարական կուսակցութեան պաշտօնաթերթը, որ Վաֆտի վրայ կը յարձակի՝ քննադատելով անոր անվարչագիտութիւնն ու ողբալի սխալները, եւ զայն կը նկատէ պատասխանատու ներկայ կացութեան։

Իր կողմէ Վաֆտի պաշտօնաթերթը «Էլ Ահրամ» դիտել կուտայ թէ կառավարութեան ձեռք առած միջոցը ի վերջոյ իրեն դէմ պիտի դառնայ, ու կ'եզրակացնէ թէ ուշ կանուխ ժողովուրդը ոտքի պիտի ելլէ եւ դարձեալ իշխանութեան գլուխ պիտի բերէ Վաֆտը, որուն ժողովրդականութիւնը աւելի պիտի մեծնայ։

Ռիկով կը խոստովանի Ռուսիոյ սովը

«Թայմզ»ի Ռիկայի թղթակիցը կ'ըսէ թէ ժողովրդական գործավարներու խորհուրդին նախագահ Ռիկով երկու ճառ խօսեցաւ՝ առաջինը Մոսկուայի համայնավարներուն, երկրորդը համագործակցականներու պատուիրակներու ժողովին առջեւ։

Առաջին ճառին մէջ Ռիկով յայտարարեց թէ ցորենի տագնապը բացէ ի բաց կրնայ տեսնել ո եւ է մարդ որ կ'անցնի խորհրդային քաղաքի մը փողոցներէն։ Ինք սխալած էր՝ կարծելով թէ տագնապը ժամանակաւոր է միայն. ընդհակառակն այժմ կը հաստատուի թէ լուրջ է եւ դժգոհութիւն առաջ բե-

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՏՈՄՍԵՐ

ԳՈՒԵՀԿՈՒԹԵԱՆ ՄԸ ԱՌԹԻՒ

Հին փառքի աւերակ մը, որ Լեւոն Բաշալեան կը կոչուի, փոխանակ պարկեշտօրէն խոստովանելու իր մէկ վրիպումը, յանդգներ է բերանը աւրել փարիզի ռամկավար շաբաթաթերթին մէջ (21 Յուլիս)։

Յուլիս 6ին, լուրերու կարգին, հրատարակուած էր սա տողը. «Ցամառ զրոյց կը շրջի թէ Նուպարեան Սանուց ֆոնտը ինքզինքը լափած է սակարանի գործողութիւններու մէջ։» Նոյն ձեւով խօսուած էր նաեւ Յուլիս 8ին։

Փոխանակ շիտակ-շիտակ հերքելու այս վերջին զրոյցը, Բարեգործականը երկդիմի ցեկոյց մը հաղորդեց (Յուլիս 7 թուակիր), որ հրատարակուեցաւ Յուլիս 18ին։ Միեւնոյն ատեն ռամկավար շաբաթաթերթին մէջ գրել տուեր էին թէ «Յառաջ»ը սուտ կը խօսի։

Ստիպուեցանք հրատարակութեան տալ զրոյցին հիմ ծառայող յայտարարութիւնը եւ լուսաբանութիւն պահանջել (18 Յուլիս)։

Պ. Բաշալեան, հաւասարակշռութիւնը կորսնցուցած, կը յայտարարէ թէ «բացարձակապէս սուտ է այս լուրը»։

Նոյնութեամբ իրեն վերադարձնելով այս առթիւ գործածած կարգ մը գռեհիկ բառերը, որոնք ամէն բանէ առաջ իր անկրթութիւնը եւ տգիտութիւնը կ'ապացուցանեն, հակառակ եւրոպական ծեքծեքումներուն, ահա կը հրատարակենք վկայութիւնը ամբողջութեամբ.

—«Սորպոնի մէջ ուսանողութիւնս կարենալ շարունակելու համար, դիմում կատարած էի Նուպարեան ֆոնտին, ուրկէ պատասխան ստացայ թէ դիմումս չէ ընդունուած։ Նամակը ստացած օրս տեսայ Պ. Բաշալեանը որ ըսաւ ինծի.— «Այս տարի վարչութիւնը որոշած է ոեւէ ուսանող չառնել. ոչ ոք ընդունուած է. սակարանական ձախորդ գործողութիւններ պատճառ եղած են որ չի կարենան այս տարի ոչ ոք ընդունիլ։»

Բառ առ բառ կը հաստատեմ Պ. Բաշալեանի խօսքերուն նոյնութիւնը։

Նշանուր Պէքէսթէճեան»

Վկան՝ Թէոդիկի քեռորդին է, պարկեշտ եւ ինքն իր մէջ ամփոփուած երիտասարդ մը։ Եւ բոլորովին հակակուսակցական։

Բոլոր խնդրը գլուխը մարդոց ուշադրութեան կը յանձնենք թէ՝ այսպիսի տղայ մը կրնա՞յ հնարել, մինչեւ անգամ երեւակայել ա՛յն յայտարարութիւնը զոր կարդացիք։

Մեզի համար այլ եւս փակուած է այս խնդիրը։ Պ. Լ. Բաշալեանին կը մնայ իր ուզած անձերէն ատեան մը կազմել եւ փրկել իր պատիւը։

Միայն կէտ մը, — Լեւոն Բաշալեանի համար այնքան արժէք չունի Նուպարեան կամ ո՛ր եւէ ֆոնտի կացութիւնը, որքան իր դիրքն ու թոշակը։

Արդ, խնայելով իր տարիքին, հրապարակաւ կը խնդրենք Փոլոս Նուպար փաշայէն, Պ. Գ. Նորատունկեանէն եւ Բարեգործականի վարչութենէն, որ ներողամտութեամբ նային իր այս աններելի «կաֆ»ին, եւ Պ. Լ. Բաշալեանը չզրկեն իր պաշտօնէն եւ թոշակէն։

ՅԱՌԱՋ

ՀԱՅՑԻՆ գինը 5 սանթիմ պիտի աժաննայ՝ Յուլիս 26էն սկսեալ եւ պիտի ծախուի 2 ֆր. 15 սանթիմի։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՏՕՆԵՐ ՈՒՆԵՑԱՒ ՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ

Յ. Ա. Ղազարեան (Ստեփանոս Նազարեան) ծնած է 1821 Դեկտեմբեր 25-ին Ղարաբաղի Վարանդա գիւղը։ Ուսանած է Ներսիսեան դպրոցին մէջ։ Ապա ուսուցչութիւն ըրած է Ղարաբաղի Գանձակ քաղաքին մէջ։ Ան առաջին անգամ հրատարակած է «Ծաղկեպսակ» անունով գրական հանդէս մը, որ 1858-ին սկսած է լոյս տեսնել Թիֆլիսի մէջ։ Ան հրատարակած է նաեւ «Ծաղկեպսակ նոր» անունով հանդէս մը։ Ան մեռած է 1857-ին։

Ս. Պէրպէրեան Current History (Ամերիկա) մէջ շարունակելով նոր պատկերներ ու տպաւորութիւններ հրապարակել Հայաստանի վերաբերեալ, կը գրէ հետեւեալը։

Ես ուրախ եմ, որ կրնամ ըսել, թէ Հայաստանի մէջ ամէն տեղ ալ ինծի ընդունելութիւն եղաւ։ Ամէն տեղ ալ ինծի հետ վարուեցան իբրեւ հիւր։ Ամէն տեղ ալ ինծի համար ճաշեր տրուեցան։ Ամէն տեղ ալ ինծի համար ընդունելութիւններ եղան։ Ամէն տեղ ալ ինծի համար ներկայացումներ տրուեցան։ Ամէն տեղ ալ ինծի համար ուրախութիւններ ըրին։ Ամէն տեղ ալ ինծի համար ներկայացումներ տրուեցան

ՆԱԻԱՐԱՎՈՐ ՈՃԻՐԱՎՈՐԸ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՎԱՅՐԵՐՈՒՄ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՎԱՅՐԵՐՈՒՄ

Ամերիկահայ գրականության մեջ ամենից շատ ուշադրության արժանացած հեղինակներից է Վիլյամ Սարոյանը։ Նրա գործերը թարգմանվել են աշխարհի շատ լեզուներով։ Ֆրանսերեն թարգմանությունները լույս են տեսել Փարիզում։ Ֆրանսիական մամուլը ևս մեծ ուշադրություն է դարձրել Սարոյանի գրքերին։ Ֆրանսիական մի շարք թերթեր ու ամսագրեր գրել են նրա մասին։ Ֆրանսիական ռադիոն ևս մի քանի անգամ հաղորդումներ է կազմակերպել Սարոյանի մասին։

Ֆրանսիական մամուլում Սարոյանի մասին գրվածներից ամենից հետաքրքրականը Ժան Պոլ Սարտրի հոդվածն է։ Սարտրը, որ ֆրանսիական գրականության ամենանշանավոր ներկայացուցիչներից է, Սարոյանի մասին գրում է հետևյալը։

«Ես ուրախ եմ, որ ամերիկացի գրողներից մեկը ինձ ուղարկեց իր գրքերը։ Ես կարդացի դրանք և ուրախ եմ, որ ծանոթացա Սարոյանի հետ։ Նա ինձ համար նոր աշխարհ է բացել։ Ես ինձ զգում եմ ինչպես մի մարդ, որ ապրել է մի սենյակում, որտեղ միայն մի պատուհան կար, և հանկարծ նկատել է, որ սենյակում ևս պատուհաններ կան

բած է գիւղացի զանգուածներուն մէջ։ Գիւղացիները ճնշելով տագնապը չլուծուեցաւ։ Պէտք է վերջ տալ այդ ճնշումին եւ բարձրացնել ցորենի գինը։

Համայնավար կուսակցութեան ծոցին մէջ լուրջ տարակարծութիւններ կային գիւղացիներու հանդէպ հետապնդուելիք քաղաքականութեան մասին։ Շատեր կողմնակից էին դադրեցնել կռիւը կուլակներուն (հարուստ գիւղացի) դէմ եւ գիւղացիները թողուլ իրենց հաճոյքին, քանի որ ատիկա է միակ միջոցը տագնապը լուծելու։

Գործակցականներուն առջեւ խօսած ճառին մէջ Ռիկով դատապարտեց վարչական միջամտութիւնը գործակցականի գործերուն, ու գիտել տուաւ որ եթէ ժողովուրդը գործակցականներուն նայի իբրեւ դիւանակալական հիմնարկութիւններ, վտանգը ակներեւ է։

Ռիկովի երկու ճառերն ալ արտայայտութիւն մը կը նկատուին իր խմբակին՝ ընդդէմ Ստալինի։

∴ Խորհրդային կառավարութիւնը շարք մը հրամանագրեր հրատարակեց, որոնց շնորհիւ կը յուսայ դիւրացնել ցորենի նոր հունձքին յանձնումը։ Ցորենի, հաճարի, վարսակի եւ չոր խոտի լիպրային վրայ, կառավարութեան կողմէ ցարդ վճարուած գիները միջին 100ին 20 կոպէկի յաւելում մը պիտի կրեն։ Այլեւս բռնագրաւում եւ գիւղացիներուն դէմ հետապնդում տեղի չպիտի ունենայ։

∴ Իտալական «Գուլիէլմօ-Փէլտինէլլի» շոգենաւը Վոսփորէն անցաւ՝ ուղղուելով դէպի Ռուսիա։ Ասիկա առաջին նաւն է որ Եւրոպայէն ցորեն կը փոխադրէ։

Պատերազմը օրէնքէ դուրս

Ուաշինկթընէն կը հեռագրեն թէ պատերազմը օրէնքէ դուրս հռչակելու մասին 14 պետութեանց միջեւ կնքուելիք դաշինքը պիտի ստորագրուի հաւանաբար Փարիզի մէջ, Օգոստոսի վերջերը։ Միացեալ Նահանգներու արտաքին Նախարար Քէլլոկ դէպի Ֆրանսա ճամբայ պիտի ելլէ Օգոստոս 22ին։ Եւրոպական պետութեանց ուրիշ արտաքին Նախարարներ եւս խոստացած են Փարիզ գալ՝ ներկայ ըլլալու համար ստորագրութեան արարողութեան։

Նախագահ Քուլիճ հաւանած է որ այս պատմական դաշնագիրը ստորագրուի Փարիզի մէջ. եւրոպական մայրաքաղաք մը աւելի յարմար կը նկատուի, եւ թէ արտաքին Նախարարներու խորհրդաժողով մը աւելի եւս պիտի բարձրացնէ դաշինքին արժէքը։

Ճափոնի եւ Չեխոսլաւաքիոյ կառավարութիւնները եւս ընդունեցին ամերիկեան առաջարկը՝ պատերազմը օրէնքէ դուրս հռչակելու դաշինքին մասին։

Ընտրական պայքարը Յունաստանի մէջ

Վէնիզէլոս երէկ մեկնեցաւ Մակեդոնիա՝ ընտրական պայքար մղելու համար։ Ազատական կուսակցութեան եւ ռամկավար միութեան միջեւ ընտրական գործակցութեան բանակցութիւնները վերջացան եւ Վէնիզէլոսի պայմանները ընդունուեցան։ Փափանասթասիի կուսակցութիւնը 12 թեկնածու պիտի ունենայ Մակեդոնիոյ եւ Թրակիոյ, երեք ալ հին Յունաստանի մէջ։

Զօրավար Քոնտիլիսի կուսակցութիւնը եւս կը փափաքի գործակցիլ Ազատականներուն հետ եւ 28 աթոռ կը պահանջէ, ինչ որ պիտի չտրուի հաւանաբար, քանի որ իր ներկայացուցած ուժէն վեր է այդ թիւը։

Միխալաքափուլոս կը գործակցի Վէնիզէլոսի հետ, ու կը թուի թէ հինգ աթոռ պիտի տրուի անոր կուսակցութեան։ Քաֆանտարիս վերապահ դիրք կը բռնէ։ Ազատականներու հետ իր գործակցութիւնը խնդրոյ առարկայ չէ եւ գաղափարակից խմբակցութիւններու հետ ուրիշ ճակատ կը կազմէ։

Ընդդիմադիր շարքերուն մէջ ժողովրդական կուսակցութիւնը՝ որուն պետն է Ցալտարիս, կը գործակցի զօր. Մէթաքսասի Ազատամիտ կուսակցութեան եւ ուրիշ հակավէնիզէլոսեաններուն հետ։

Հայ կին մը արկածը

Լիոնէն կը գրեն մեզի Յուլիս 19 թուականով.—

Այս առաւօտ ժամը 9ին, երբ Տիկ. Կիւլիւզար Տէրտէրեան կաթ կը տաքցնէր իր զաւկին համար, ալքոլէ լամբարի մը վրայ, ալքոլը յանկարծ կը բռնկի եւ պայթում առաջ կուգայ։ Դժբախտ կինը այրուածքներ կը ստանայ երեսին ու մազը կը բռնկի։ Օգնութեան աղաղակներուն վրայ ներս կը վազէ յարակից սենեակը բնակող Պ. Կարապետ Եղիշէեան, որու ջանքերով կարելի կ՚ըլլայ առաջքն առնել կրակին որ սկսած էր տարածուիլ սենեակին մէջ։ Տիկին Կիւլիւզար շուտով կը փոխադրուի Օթէլ Տիէօ հիւանդանոցը, ուր կը դարմանուի. վիճակը ծանր չէ, բայց մազին առջեւի մասը այրած է։

Լէօվէնշթայնի գաղտնիքը չէ լուսաբանուած

Քալէ հասան Լէօվէնշթայնի երկու աներձագները՝ միլիոնատէրին մարմինը դագաղի մէջ դնելով Պրիւսէլ փոխադրելու համար։

Այժմ դիակին գտնուելովը բոլորովին անհետացած են Լէօվէնշթայնի խորհրդաւոր անհետացման շուրջ հիւսուած առասպելները։ Սակայն տակաւին գաղտնիքը կը մնայ գաղտնիք. Լէօվէնշթայն ոճիրի՞ կամ արկածի՞ զոհ է թէ անձնասպան եղած է։ Զանազան օդանաւերով, նոյնիսկ իր սեփական օդանաւով կատարուած մէկէ աւելի փորձերը ցոյց տուին թէ անկարելի է բանալ դուրսի դուռը, երբ օդանաւը արագօրէն կը թռչի։ Հետեւաբար անկարելի պիտի ըլլայ երեւան հանել մահուան բուն պարագաները։

∴ Լէօվէնշթայնի ընտանիքը 10.000 ֆրանք տուաւ ազատարար Պօկրանի՝ իբրեւ առաջին վարձատրութիւն. իր ընկերներուն ալ դրամական նուէրներ եղան։

∴ Ֆրանսացի դատական բժիշկ տոքթ. Փօլ երէկ մանրակրկիտ դիազննութիւն կատարեց՝ հասկնալու համար թէ միլիոնատէրը թունաւորուա՞ծ է կամ ոճիրի զո՞հ գացած է։

∴ Միլիոնատէրին ձիերը աճուրդով պիտի ծախուին Իրլանտայի, Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի մէջ, անմիջապէս որ օրինական ձեւակերպութիւնները կատարուին։

Հ. Յ. Դ. ՓԱՐԻԶԻ ՇՐՋ. ԿՈՄԻՏԷՆ սախլողաբար ժողովի կը հրաւիրէ Ալֆորվիլի եւ Պէլվիլի ենթակոմիտէներու վարչութիւնները, վաղը երկուշաբթի իրիկուն ժամը 7.30ին, 33bis Rue Louis Blanc ակումբի սրահը։ Մէթրօ Louis Blanc։

ԽԱՆԱՍՈՐԻ ԱՐՇԱՒԱՆՔԻ 31ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ

ՇԱՎԻԼԻ ՄԷՋ, ԿԻՐԱԿԻ 29 ՅՈՒԼԻՍ

Մանրամասնութիւնները մօտ օրէն

ԴԱՇՏԱՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

կազմակերպուած՝ Զ. Ե. Ռ. Միութեան Փարիզի մասնաճիւղին կողմէ 5 Օգ. կիր. առաւօտէն մինչեւ երեկոյ, Քլամառի անտառին մէջ

ՄԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՄՕՏ ՕՐԷՆ

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Այրի Տիկին Հայկանուշ Կէնճեան եւ զաւակները Սահակ, Կարօ եւ Խիկիկ Կէնճեան եւ պարագաները իրենց խորին շնորհակալութիւնը կը յայտնեն ամէն անոնց որոնք անձամբ կամ գրաւոր իրենց ցաւակցութիւնը յայտնեցին իրենց ամուսնոյն, հօր եւ ազգականին՝ ՓԱՆԻԿ ԿԷՆՃԵԱՆի տխուր մահուան առթիւ։

Լիոն 19 Յուլիս 1928

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ԲԱՐՁՐ ՀԱՅՑԻ Հայր. Միութեան ընդհ. ժողովը՝ այսօր կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2.30ին Ռոստոմի սրահը 131 Fbg. du Temple, Belleville. Օրակարգ. հաշուետուութիւն եւ նոր վարչութեան ընտրութիւն։

Կ՚ՈՒԶՈՒԻ լաւ գործաւորուհիներ՝ ձեռքով բրդեղէն հիւսելու համար (tricot)։ Տնական գործ, լաւ վճարում։

Դիմել՝ Յ. ՄԻՔԱՅԷԼԵԱՆի, 51bis Rue Piat, Paris (20e), Բ. յարկ 6 թիւ եւ Դ. յարկ 19 թիւ։ Ամէն օր ժամը 9—11 եւ 2—4։ Մէթրօ՝ Պէլվիլ, Թրամուէյ՝ թիւ 5 եւ 26։

Կ՚ՈՒԶՈՒԻ լաւ գործաւորուհիներ լիւքս ճերմակեղէններու համար։ Դիմել՝ Mlle VERA, 11 Rue Passy, Paris (16e), Մէթրօ՝ Passy.

Կ՚ՈՒԶՈՒԻՆ Աշխատանոցի մը մէջ աշխատելու համար առաջին եւ երկրորդ կարգի կարուհիներ (1ère et seconde mains)։ Կ՚ուզուին նոյնպէս փորձառու անթրըփրընէօրներ՝ բրէփ տը Շին բոպերու համար։ Դիմել՝ L. Remzi, 16, Rue des Alouettes, Colombes.

ՏՕՔԹ. Ա. ՊՕՂՈՍԵԱՆ

36, Rue de Bellefond, 36

PARIS (9e)

Մէթրօ՝ Poissonnière

Tél. Trudaine 88-77

Բ. ԱԲԳԱՐԵԱՆ

Վկայեալ հիւանդապահ, նախկին տասնապետ հիւանդապահ Արեւելեան բանակին, 14 երկար տարիներու փորձառութեամբ կը խնամէ ամէն տեսակ հիւանդներ։ Մասամ, վանտուզ, փիքիւր, փանսըման եւայլն։ Վկայեալ աղքատներուն ձրի։

Հասցէ՝ 6 Rue Grégoire du Tours. Paris (6e).

Clinique COVO

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Յ. ՊՈՒՌՆԱՋԵԱՆ

107 Rue Lafayette, Paris (Xe)

Ամէն օր ժամը 2.30—7.30

Tél. Trudaine 29-04

ԻՐԱՒԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

E. STEFIKI

Վկայեալ իրաւագէտ, քաղաքականգիտութեանց վարժարանէն։

106 Ave. Kléber, Paris (16e)

Հեռ. Passy 72.56

ԿԸ ԿԱՏԱՐԷ ասեղնակարճ միջոցի մէջ Ֆրանսա մտնելու (AFFIDAVIT), ինչպէս նաեւ ինքնութեան թուղթերու օրինական գործողութիւնները։

Կ՚ընդունի ամէն օր (ի բացառեալ շաբաթ) կէսօրէ ժամը 4—7.

IMPRIMERIE - MASSIS - ÉDITIONS

208bis, Rue Lafayette Paris (10)

Le Gérant: E. SOUVIGNY

ՀԱՅԿ. ԲՈՒԺԱՐԱՆ - POLYCLINIQUE de BELLEVILLE

Տէր եւ Տնօրէն՝ ՏՕՔԹ. ԳՐԳՈՅԵԱՆ

29, Rue (Place) des Fêtes, Paris. XIX. Tél. Nord 96 - 61

Բաց է ամէն օր, ուր շատ մը մասնագէտ բժիշկներէ կը խնամուին ամէն տեսակ ներքին եւ վեներական հիւանդութիւններ։ Աչքի մասնագէտը կ՚ընդունի Գշ., Եշ. եւ Շաբաթ օրերը ժամը 3—5։ Քթի, կոկորդի ու ականջի մասնագէտը ամէն Երեք. եւ Շաբաթ օրերը ժամը 1—3։ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺը ամէն օր ժամը 9էն 19։ Կիրակի 9—12։

ՏՕՔԹ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ ՄՈՐԹԱՅԻՆ ԵՒ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

126, Rue du Faubourg St. Denis

Metro : Gare de l'Est — Téléphone : Nord 84-04

Ընդունելութեան ժամեր՝ Ամէն օր 2.30_7.30— Կիրակի եւ տօն օրեր 9_1

ՓԼԱՔՆԵՐ 18 ՖՐԱՆՔ

ՀԱՅԵՐԷՆ ԹՈՒՐՔԵՐԷՆ ՅՈՒՆԱՐԷՆ

Զուտ խաղողէ անարատ օղի (Պօրտօ պատրաստուած), արեւելեան նպարեղէններուն լաւագոյնը, ապուխտ, երշիկ, աղի ձուկեր, յունական ձէթ, ձիթապտուղ, էրմիս գօմաէրները, թէյ եւայլն., անուշեղէններ եւլն.։

Յ. ԱՐԹԻՆԵԱՆԻ քով

28, Rue Lesage, Paris (20e) — Tél. Ménil. 61-85

Métro Belleville — Tramway 5 եւ 26

Բաց է ամէն օր մինչեւ ժամը 9,30

ՖՕՆ ՏԸ ՔՕՄԷՐՍ, ԽԱՆՈՒԹ, ԵՒԱՅԼՆ ԳՆԵԼՈՒ ԵՒ ԾԱԽԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Դիմեցէք՝ A L'ETUDE GABRIAC, ՓԱՍՏԱԲԱՆ

15 Rue Tronchet (Madeleine - St. Lazare) — Թէլ. 24-0 և 80 05

ՈՒՐ ՊԻՏԻ ԳՏՆԷՔ ՀԱՅԵՐԷՆԱԿԻՑ ՄԸ՝

Պ. ԻՆԷՃԵԱՆ, գրասենեակի տնօրէն, որ մասնաւորապէս պիտի զբաղի հայ յաճախորդներով։ Վստահելի գործ։ Իրաւական խորհրդակցութիւններ ձրի։

ՇԻՐԱԿ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՍՈՒՐՃԻ

26 Rue Trévise: Մէթրօ՝ Cadet — Tél. Provence 38_63

24, RUE ST. LAZARE

PARIS (9

ԱՀԱ ԱՅՍ Է ՆՈՐ ՀԱՍՑԷՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԹԻԹԵՂԵԱՅ ԵՒ ՄԵՏԱՂԵԱՅ ՏՈՒՓ

ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ

ՄԱՆՏԻԿԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

11 Passage Ronce, Paris (20e). Tél. Ménil. 63-30, Մէթրօ Cour[...]

Նաեւ կը նորոգուին՝ կրամոֆոններ, աշխատանոցի գործ[...]ներ եւ տնական առարկաներ։

ՍԷՆ ՄԻՇԷԼԻ ՀԱՅԿ. ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒ[Ն]

1bis Rue Hautefeuille, PARIS (6e). Սէն Միշէլի մէթրօյին [...]

MAISON TOSSOUNIAN

Մասնաճիւղն է Աղեքսանդրիոյ (Եգիպտոս) համանուն տունին։ [...] եան եւ եւրոպական լաւագոյն նպարեղէններ անմրցելի աժանու[թեամբ]. Եգիպտական եւ կեսարական ապուխտ, պուլկարական քաշքավալ, քօլի ճերմակ պանիր, պոլսական չիրոզ, Յունաստանի ձիթա[պտուղ], ձէթ, Ամասիայի պամեա, Դամասկոսի փէստիլ եւ ընկոյզ, Հալէպի [...] ղուր եւ մանաւանդ անդրբաբեւելեան փիլաւցու անման ԲՐԻՆՁ[...] Մասնաւոր պարգն է այս տունին, եւ դեռ բազմաթիւ ուրիշ [...]դէններ, եւայլն, եւայլն, եւայլն։

Մատակարար մայրե՛ր, դուք որ բծախնդիր էք ձեր խոհանոցին ու կը գուրգուրաք ձեր ամուսիններուն քմակին վրայ, եկէ՛ք. ՄԷԶՕՆ ԹՕՍՈՒՆԵԱՆը ձեր փնտռածն է։

ՏՕՔԹ. Գ. ԻԶՄԻՐԼԵԱՆ

48 Rue Montmartre (Բակի մէջ՝ աջ կողմի առաջին [...])

Այս անգամ իր անձնական դարմանատունը հաստատ[ած] կը խնամէ ՆԵՐՔԻՆ եւ ԿԱՆԱՆՑ, ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ եւ ՄՈՐԹ[ԱՅԻՆ] հիւանդութիւնները։

Tél. Central 73-38 — Métro: Sentier կամ [...]

Ընդունելութեան ժամեր՝ ամէն օր 10—12, 1.30—8, [կիրա]կի եւ տօն օրեր՝ կէսօրէն առաջ 9—12։

ՅԱԿՈԲ ՊԱՀՐԻ եւ ԳԱՄԷՐ ԲԵՆԻԱՄ[ԻՆ]

ԻՐԱՒԱԳԷՏՆԵՐ

ՊՈԼՍՈՅ ՓԱՍՏԱԲԱՆԱԿԱՆ ԿԱՃԱՌԷՆ

8 Ave. Frémiet, Métro: Passy — Tél. AUTEUIL [...]

Կը ստանձնեն վաճառականական, ժառանգական եւ ամէն կարգի դատերու պաշտպանութիւնը, ինչպէս միջազգային հպատակութեան եւ վարչական ամէն [...] խնդիրներու հետապնդումը։

Իրաւագիտական խորհրդակցութիւններ՝ լաւ պայմաններ[ով]

Կ՚ընդունին՝ ամէն օր (բացի կիրակիէ) ժամը 9էն [...] կէսօրէ վերջ ժամադրութեամբ։

ՏՕՔԹ. ՎԱՀՐԱՄ Յ. ԹՈՐԳՈՄԵԱՆ

Փոխադրուած է 34 Rue de Moscou, Մէթրօ՝ Rome, Թուամ. [...]

Հիւանդ կ՚ընդունի ամէն օր ժամը 2—5

Մասնաւոր ժամադրութիւն ուզողները պէտք է որ վերագրեալ հասցէին։

Գ. ՅԱԿՈԲԵԱՆ ԻՐԱՒԱԳԷՏ

Կը զբաղի ամէն տեսակ առեւտրական, քաղաքային եւ պատ[ժական] դատերով։ Կը ստանձնէ մասնաւորապէս ինքնաշարժի արկածներ[ու] վարձակալութեան վերաբերեալ դատական գործեր, ինչպէս ապահովագրական վէճեր։ Կը խմբագրէ ամէն տեսակ actes [de] vente et nantissement de fonds de commerce, constitution et li[quida]tion de sociétés). Ֆրանսահպատակութիւն ուզողներու համա[ր] կատարէ վարչական ձեւակերպութիւնները լաւագոյն պայմաններ[ով]։ Ընդունելութեան ժամեր ամէն օր 9.30-12 և ժամադրութ[եամբ].

13 Rue Béranger, Métro République, Tél. Archives [...]

ՏՕՔԹ. Յ. ՏԻՐԱՑ (ՏԻՐԱՑՈՒԵ[ԱՆ])

Վկայեալ Փարիզի բժշկական Ֆաքիւլթէէն (Licencié ès Sc[iences]) նախկին Interne Hôpital des Enfants malades [...] եւ մասնագէտ մանկանց եւ ներքին հիւանդութեանց

24, Rue des Grands Augustins, Paris (6e) Place St. Mi[chel]

Հիւանդ կ՚ընդունի Գշ. Եշ. Ուր. և Շբ. օրերը, ժամը 1[...]

Ինչպէս նաեւ մասնաւոր ժամադրութեամբ

Métro St. Michel եւ Odeon — Tél. Littré 6[...]

ՏՕՔԹ. Մ. Տ. ՆՈՐԱՅՐ

ԿԸ ԴԱՐՄԱՆԷ ՆԵՐՔԻՆ, ԿԻՆԵՐՈՒ ԵՒ ՎԵՆԵՐ. ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻ[ՒՆՆԵՐ]

17, RUE LAMARTINE PARIS (9e) — Tél. Trudaine [...]

Մէթրօ՝ Cadet կամ Նօտ-Դամ N. D. de Lorette

Ընդունելութիւն. ամէն օր ժամը 14-19, կիր. եւ տօն օրեր [...]

ԲԺՇԿԱ-ՎԻՐԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԴԱՐՄԱՆԱՏՈՒՆ ԵՒ ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺ[ԱՐԱՆ]

ՏՕՔԹ. ՍԷԹԵԱՆ

38, Ave. St. Ouen PARIS (18me) — Tél. MARCADET [...]

Ընդհանուր հիւանդութիւններ սեռամիզային, վեներ[ական], թոքի, կանանց հիւանդութիւններ. վիրաբուժական գ[ործո]ղութիւն, ելեկտրադարմանում։

ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺԱՐԱՆ Ակռայի դարմանում, քաշել 10 [ֆր.], արուեստական ճերմակ ակռայ 20 ֆրանք, ոսկի քուր[...] ֆրանքէն սկսեալ։

ԱՄԷՆ ՕՐ ՈՒ ԿԻՐԱԿԻ ԲԱՑ Է

ՅԱՌԱՋ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

ԲԱԺԱՆԵՒԻՆ

	3 ամս.	6 ամս.	Տար.
ՖՐԱՆՍԱ	35 ֆ.	70 ֆ.	140 ֆ.
ԱՆԳԼԻԱ	20 շլ.	40 շլ.	
ԵԳԻՊՏՈՍ	»	»	
ԻՏԱԼԻԱ	250 ֆրանք		
ԱՄԵՐԻԿԱ	6 տլ.	10 տլ.	
ԵՒՐՈՊԱ	100 ֆ.	200 ֆ.	

"HARATCH"

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Directeur-Propriétaire : SCHAVARSCH MISSAKIAN

Rédaction & Administration
Խմբագրութիւն 208 bis, Rue Lafayette PARIS (10e)

TÉLÉPHONE : NORD 57-82

MÉTRO LOUIS-BLANC ou JAURÈS

Հասցէի փոփոխութեան համար պէտք է վճարել 2 ֆրանք

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ
24
ՅՈՒԼԻՍ
1928

24 JUILLET 1928

Դ. ՏԱՐԻ Թիւ 706 — ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ — ԳԻՆ՝ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԱՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՆՈՐ ՏԱԳՆԱՊԸ

Քաղաքական շրջանակներու մէջ ծանր տպաւորութիւն թողեց եգիպտոսի սահմանադրական իրաւունքներուն կրճատումը, արքայական հրովարտակով։

Այդ խռովայոյզ երկիրն ալ երեք տարի պիտի զրկուի խորհրդարանէ եւ մամուլի ազատութենէ։

Բոլոր անոնց համար որ ուշադրութեամբ հետեւած են Եգիպտոսի դէպքերուն, անակնկալ մը չէ այս կարգադրութիւնը։ Հրշումը տրուեցաւ առանց արտասովոր իրողութեան մը, բայց նախատեսութիւն ծանր դէպքերու, որոնք անխուսափելի են, ներկայ պայմաններուն մէջ։

Արդարեւ, այն օրէն ի վեր որ ասպարէզէն քաշուեցաւ ազգայնական Նահաս փաշա, փաստաբանական յանցանքով մը, որ ինք ստեղծուած էր անել մը։ Խորհրդարանին մեծամասնութիւնը ազգայնականներուն ձեռքն էր անցած, նոր դահլիճն ալ իսկ ենթարկուէր անոնց ազդեցութեան, կամ երկիրը պիտի անցնէր անիշխանութեան։ Թագաւորը նշանակեց փախանցման դահլիճ մը, ընթացիկ գործերը վարելու համար։ Եթէ խորհրդարանը լուծէին եւ նոր ընտրութիւններ կատարէին, նորէն ազգայնականները պիտի շահէին մեծամասնութիւնն, թերեւս ալ ձախ ձայնով։

Արդ, այդպիսի խորհրդարան մը եւ անկէ բխած դահլիճը կրնար վաւերացնել Անգլիոյ առաջարկած դաշնագիրը, որ անոր փոխարինիներու դուռ բացաւ ամիսներ առաջ, եւ ապա ստացաւ, իրրեւ նուազագոյն չարիք։ Դաշնագիրը սեղան վրայ է միշտ, եւ ուշ-կանուխ նորէն պիտի ծագի գոյն տրջնապէս մերժելու կամ վաւերացնելու խնդիրը։ Անգլիա 22 փետր. 28ին, հանդիսաւոր յայտարարութեամբ մը ճանչուս Եգիպտոսի անկախութիւնը, բայց կը պնդէ կարգ մը իրաւունքներու վրայ, որոնց մերժումէն կամ ընդունելութենէն կախում ունի անկախութեան ճակատագիրը։

Վիճելի գլխաւոր հարցերն են— հաղորդակցութիւնները, անոնց զինուորական կազմակերպումը, օտարականներու պաշտպանութիւնը եւ Սուտանի խնդիրը։

Վերջին անգամ, երբ Սարուաթ փաշա կը բանակցէր, բրիտանական կառավարութիւնը աննշան զիջումներ ըրաւ, բայց նդրդուելի մնաց հիմնական կէտերու մասին։ Եւ կը մնայ ինչեւ այսօր։

Բրիտանական մամուլը վերապահութեամբ կ'արտայայտուի տուատ թագաւորի վերջին կարգադրութեան մասին. բայց ելորդ պիտի ըլլար բացատրել թէ տեղեակ է ամբողջ անցուդարձին։ Գիտէ որ այդ վճռական որոշման ներշնչողն է Մեծն ետանիան ինք, որպէսզի, ազատ խորհրդարանի եւ մամուլի գմուկներէն, յաջողի լուծել դաշնագրի խնդիրը։ Բարձր դիւանագիտութեան համար ի՛նչ նշանակութիւն ունի եթէ, սահմանադրական իրաւունքներու կրճատումով, եգիպտացիները գրաւին եւ իրարու գլուխ ճեղքեն։ Այդ կարգի դէպքերը պիտի պացուցանեն թէ եգիպտոս տակաւին հասունցած չէ անկախութեան համար, հետեւաբար նոր պատրուակներ պիտի աւելան իսնամակալութիւնը պահպանելու եւ զանազան միջամտուիւններ կատարելու։ Եգիպտացիներուն կը մնայ լրջութեամբ արժիլ եւ տեղի չտալ այդ պատրուակներուն։

Հասկնալի է որ բրիտանական աշխարհակալութիւնը երբեք իտք չունի հրաժարելու Սուէզէն, ինչպէս Մանշէն, Ճիպրալարէն կամ Սինկափուրէն։ Որքան ալ, մանաւանդ Մեծ Պաերազմէն յետոյ, ստիպուած ըլլայ գոհացնել բազմազան ազերու անկախութեան իրաւունքները, չի կրնար ձեռքէ հանել այսրութեան բանալիները։ Հազիւ ճանչցաւ Իրլանտայի Ազատութիւնը, միշտ ապահովելով իր կողերը, վտանգի պահուն, ակ Հնդկաստանի հանդէպ տիրող դժկամակութիւնը հաստատելու համար, կը բաւէ յիշել թէ, ընկերվարական Մաքտոլտն անգամ, իր իշխանութեան առաջին օրերուն, սպառնաքներ ուղղեց հնդիկ ըմբոստներուն...։ Եւ աւելի բարեացակամ եգիպտոսի հանդէպ, քան պահպանողական Պոլտուինը։

Ուրիշ բացատրութեամբ, բրիտանական աշխարհակալութիւնը, ժամանակի պահանջներուն յարմարելով հանդերձ, անախտ կը պահէ իր սկզբունքները։ Եւ Եգիպտոսը այդ քաղաականութեան հետեւանքներն է որ կը կրէ, պարբերական ազնապներու մատնուելով։

Անշուշտ ծանր է կացութիւնը։ Թերեւս աւելի ծանր քան առաջ։ Երբ կառավարութիւնը հարիւրաւոր ոստիկաններ եւ հնուորներ փողոց կը թափէ, ազգայնականներուն ժողովը արելու, եւ նախորդ վարչապետ Նահաս փաշան անգամ իր անքը զոհելու խօսքեր կ'ընէ ամբոխին, դիւրին է գուշակել ասկայ դէպքերը։ Զմոռնանք որ դեռ Յուլիս 19ին հոչակեցաւ դիկտատորութիւնը, եւ կիրքերը գրգռուած են արդէն։ դ, երեք տարի փակ պիտի մնայ խորհրդարանը, ինչպէս եւ մամուլի լեզուն. իսկ երեք տարին այնպիսի ժամանակամիջոց որ կրնայ հազար փորձանքի դուռ բանալ։ Եգիպտոսի ժողուրդը առած ըլլալով անկախութեան ճաշակը, մեծ ճիգերու կարօտի, իր պաղարիւնը պահելու համար։ Բայց միանգամն ունի ուշիմ վարիչներ, որոնք յաջողեցան մեծ չարիքներ նխել, ուրիշ տագնապներու առեն։

Ամէն պարագայի մէջ, ուշադրութեան արժանի է կացուիւնը։

Շ.

ՄԱՄՈՒԼ

ՀԱՅԵՒՓԻՒՐՏ ԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Ամկավար Արշակ Սաֆրաստեան տեսութիւն մը գրած ըլլալով քրտական շարժման մասին, *Յուսաբեր* խմբագրականներու շարքի մը մէջ հետեւեալ եզրակացութիւնը կը ֆնէ (13 յուլիս).

— «Ես համոզուած եմ,— կը գրէ Ա. Սաֆրաստեան,— որ քիւրտ գիտակից բոլոր պարագլուխները սրտանց կ'ուզեն զործակցիլ մեզ հետ եւ իրենց ապագայ ծրագիրը կը հիմնեն այդ պատահականութեան վրայ։»

Թերեւս չափազանցութիւն կայ այս համոզումին մէջ. որոշն այն է սակայն, որ Քիւրտը մեր բարեկամութիւնն ու մեր զործակցութիւնը կ'որոնէ։

Ուրեմն թող այն աշխատանքը, զոր մենք յանուն մեր Դատի կը թափենք բուն հայրենիքէն հազարաւոր մղոններ հեռու, դէթ չափով մը թափենք այդ հայրենիքէն ոչ հեռու ինկած հողերուն վրայ։

«Թէ որ մենք մեր ուժի կէսը վատնէինք քիւրտերի վրայ, գուցէ այսօր ազատուած ըլնէինք»,— թէեւ ուշացած, թող սակայն անգամ մըն ալ կրկնենք հոս նահատակ Զաւէնին բառերը (*Տե'ս «Հայրենիք», 1928 Յունիս, Ռուբէնի «Յուշեր»ը.*)։

Եւ ինչ որ չըրինք երէկ, թող ընենք այսօր։

Կը վախնանք, թէ յուսախա՞բ կ'ըլլանք Քիւրտէն։

Ապահով կրնանք յայտարարել, որ այդ յուսախաբութիւնը աւելի մեծ պիտի չըլլայ, քան այն, ինչ որ մենք ունեցանք «հայասէր» Ռուսէն եւ «մարդասէր» Եւրոպայէն։

Իսկ մենք, հակառակ մեր այս դառնագոյն յուսախաբութեանց, այսօր վերստին կը մաշենք և'ւ Ռուսիոյ և'ւ Եւրոպայի դուռները։

Ինչո՞ւ ուրեմն հեռու մնանք Քիւրտէն, որ իր լեռներուն վրայ մեր պայքարը կը շարունակէ այսօր։

Անո՞ր համար միթէ, որ «զինուորականօրէն արհամարհելի քանակ մը դարձած ենք»,— ինչպէս կ'ըսէ Պ. Սաֆրաստեան։

Այո՛, զէնք ու բազուկ չունինք, սակայն ունինք ուրիշ առաւելութիւններ, որոնցմէ գուրկ է Քիւրտը եւ որոնց կարիքը ան ունի։

Ուրեմն թող գոնէ ա՛յս սահմաններուն մէջ մեր աշակցութիւնը բերենք քիւրտ ժողովուրդին, իր մղած ազատագրական պայքարին մէջ։

«Արտասահմանի մեր ամբողջ մամուլը,— կը գրէ Պ. Սաֆրաստեան,— առանց կուսակցական խարութեան, կրնայ մեծապէս նպաստել շարժման բնականոն զարգացման, առայժմ հրաժարելով քիւրտ շարժումը դեկավարողի եւ խորհրդատուի դերէն»։

Պ. Սաֆրաստեանի այս բազձանքով կ'եզրափակենք մեր յօդուածաշարքը»

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՐՒՒԱԾԷՆ ՎԵՐՋ

Դահիրէէն կը հեռագրեն թէ փաստաբաններու կաճառը որոշած է Երեքշաբթիէն սկսեալ երեք օր գործադուլ յայտարարել, բողոքելու համար Սահմանադրութեան ապօրէն կախակալումին դէմ։ «Էլ Ահրամ» կը հրատարակէ բազմաթիւ բողոքի հեռագիրներ՝ կառավարութեան դէմ, մինչ «Էլ Միսսա» կը հրատարակէ եւս նոյնքան հեռագիրներ, որոնք հաւանութիւն կը յայտնեն թագաւորին «խոհեմ արարք»ին։

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՄԵԾ ՊԱՏԻՒՆԵՐ՝ ՀԱՅ ՊԱՏԱՆԻ
ՕԴԱՆԱՒՈՐԴԻ ՄԸ

Վերջերս Ամերիկայի մէջ տիպար օդանաւի մեծ մրցում մը տեղի ունեցած էր եւ շահած էին 16 տարեկան երկու պատանիներ՝ Արամ Աբգարեան, Տիքրոյթէն եւ Թոմաս Հիլ, Ուինսթըն-Սէյլըմէն, երկուքն ալ ամերիկեան քաղաքացիներ։

Իրրեւ վարձատրութիւն այս յաղթանակին, երկու պատանիները Ամերիկայէն ղրկուեցան Եւրոպա, ուր պիտի այցելեն գլխաւոր քաղաքները՝ ի հաշիւ մրցումը կազմակերպող հիմնարկութեան։

Արամ Աբգարեան եւ Թոմաս Հիլ անցած շաբաթ Ամերիկայէն հասան Լոնտոն, ուսկից օդանաւով փարիզ եկան եւ այցելեցին գլխաւոր թատրոնները, սինէմաները, թանգարանները, արձանները, մեծ պանդոկներն ու վաճառատուները, էյֆելի աշտարակին վրայ ելան եւ ուրիշ զանազան պատիւներու արժանացան։

Սակայն այս բոլորին մէջ ամէնէն կարեւորն է այն ընդունելութիւնը, զոր ըրաւ իրենց Ֆրանսայի Աէրօ-Քլիւպը (օդանաւային ակումբ)։ Մեր հայրենակիցն ու իր ընկերը ստորագրեցին ոսկեմատեանին մէջ, ճիշտ ինչպէս անցած տարի ստորագրած էին Լինտպէրկ, Զեմպըլին եւլն.։

Երկու պատանիները շատ լաւ տպաւորութիւն ստացած են փարիզէն։ Քանի մը օրէն ժրնեւ կը մեկնին։

Քարքասոնի հերհազարամեակը

Մեծ հանդիսաւորութեամբ տօնուեցաւ Քարքասոն քաղաքի հիմնարկութեան 2000րդ տարեդարձը, ի ներկայութեան Պ. Տումէրկի եւ վեց նախարարներու։ Ճառեր խօսուեցան եւ միջնադարեան տարազներով զանազան զինուորական եւ ժողովրդեան հանդէսներ եղան։

**** Այս առթիւ Քարքասոնի նահանգային ժողովը Հանրապետութեան նախագահին ներկայացուց առաջին օրինակը Օտ նահանգի տնտեսական ատլասին, զոր պատրաստած է Պ. Զատիկ Խանզատեան։ Պ. Տումէրկ ջերմապէս շնորհաւորեց Պ. Խանզատեանը, որ հոն ներկայ էր։*

Աւստրեզևոման ցոյց մը ի պատիւ Շուպէրթի

Կիրակի օր տեղի ունեցաւ մեծ երաժշտագէտ Շուպէրթի յիշատակին կատարուած հանդէսներու վերջին մասը։ 180,000 երգիչներ, որոնց 140,000ը Գերմանիայէն եկած էին, տողանցք կատարեցին Ռինկի մեծ հրապարակին վրայ, ուր տեղ զրաւած էին բացի պաշտօնական մարմիններէ, մօտ մէկ միլիոն հանդիսականներ։ Տողանցքը սկսաւ առտուան ժամը 11ին եւ տեւեց մինչեւ իրիկուան 7ը։ Թափօրին մէջ կը ծածանէին 10,000 դրօշակներ, զորս կը ծափահարէին մէկ միլիոն հանդիսականները։

Պաշտօնական բեմին մէջ նստած էին Աւստրիոյ հանրապետութեան նախագահ Զայփէլ, քաղաքապետ Զայց, ընկերվարական, Գերմանիոյ Ռայխսթակին նախագահ Լէօպէ, եւ կարգ մը դեսպաններ։

Այս ցոյցին մեծ կարեւորութիւն կը տրուի։ Վիեննայի համազերմանական թերթերը հանդէսին ներբողականը կ'ընեն խանդավառ տողերով.«Տիեզերք ականատեսը եղաւ աննախընթաց ցոյցի մը՝ ի նպաստ աշխարհի չորս կողմը ցրուած 100 միլիոն Գերմաններու միութեան», կը գրէ թերթ մը։

Այն պահուն, ուր Հենենսեան պատուիրակութիւնը կ'անցնէր պատուոյ բեմին առջեւէն, հանդիսականներէն մաս մը թնդացուց Հենենսի երգը, ու անմիջապէս ամբողջ այդ բազմութիւնը սկսաւ միաձայն երգել. «Կ'երդնունք պահել ու պաշտպանել Հենենսը»։

Նման ցոյցեր տեղի ունեցան, երբ երեւցան հարաւային Թիրոլի երեք պատուիրակները։ Ընդհանուր խանդավառութեան մէջ, ամբոխը խելայեղ կը ծափահարէր այս երեք մարդիկը, որոնք խորհրդանշանն էին Իտալիոյ կողմէ խլուած աւստրիական նահանգին։

Հարիւրաւոր նուագախումբեր մինչեւ վերջ կը նուագէին գերմանական քայլերգը՝ «Ցեօյչլանտ իւպէր ալլես»։ Վիեննայի ամբողջ պահակազօրքը շարժան մէջ դրուած էր կարգը պահպանելու համար։

Աւստրեզևոման կտրելու նոր փորձ մը

Ֆրանսացի ծովային սպայ փարիզ, կիրակի օր ժամը 17ին «Քրէկաթ» չրօդանաւով Պրէսթէն ճամբայ ելաւ դէպի Ամերիկա։ Իրեն կ'ընկերանան մեքենավար Մուրօ և անթելի մասնագէտ Քատու։ Ֆրանսացի օդանաւորդները Ատլանտեանը պիտի կտրեն երեք հանգրուանով՝ Ասորեան կղզիներ (2080 քիլոմեթր), Պերմուտեան կղզիներ (3540 քիլ.) ու Նիւ Եորք (1230 քիլ.), ընդհանուր գումար 6760 քիլոմեթր, զոր կը յուսան կտրել ժամական 130 քիլոմեթր արագութեամբ։

Վերջին պահուն հասած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ «Քրէկաթ» Ասորեան կղզիներու Հորթա նաւահանգիստը հասած է երկուշաբթի առաւօտ ժամը 2.22ին (Նիւ Եորքի ժամ)։

*** Օդանաւորդ Ֆավրօ երէկ առաւօտ Պուրժէի կայանին մէջ փորձի թռիչք մը կատարեց տը Մարմիէի օդանաւով, որ*

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՏՈՄՍԵՐ

ԵՒ ՍԱԿԱՅՆ Կ'ԵՐԳԵՆ

— Ես երգելով կ'ուզեմ մեռնիլ, կ'աղաղակէր հայ բանաստեղծը։

— Մենք երգելով կ'ուզենք ապրիլ, կը գոչեն վիեննայի մէջ, հարիւր հազարաւոր համագերմաններ։

Զարմանալի չէ որ յաղթական երկիրներու մամուլը ինգնութեամբ, բայց միանգամայն մտահոգութեամբ կը հրատարակէ ի պատիւ Շուպէրթիասարքուած տօնահանդէսին նկարագրութիւնը։

— Հանդէսին մասնակցեր են 250,000 հոգի, որոնց 130,000ը գերմանիայէն եկած կամ գերման հիւրեր, կը գրէ Թերթ մը։

— Երգիչներուն թիւն էր 180,000, որոնց 140,000ը յատկապէս գերմանացիներ, կը ճշտէ ուրիշ մը։

— Ամէնէն շատ կը լսուէր «Գերմանիա, Գերմանիա ամէն բանէ վեր»...

— Պերլինէն վիեննա շտապեր էին բազմաթիւ պաշտօնական, պատասխանատու անձեր, որոնք հաճոյքով կ'արձարծէին Գերմանիոյ եւ Աւստրիոյ միացումը (*Անշլուս*)։

Եւ քաղաքական տեսութիւններ, ազդարարութիւններ, դաշնագրի տրամադրութիւններ՝ յաղթականներէն դէպի պարտեալները,

Եւ սակայն, սիրտերը կը շարժին եւ ալեծուփ բազմութիւնը կը թնդացնէ վիեննայի փողոցները, գեղարուեստական երգերուն հետ՝ երկու գերմանիաներու միացման եղանակն ալ ինչեցնելով.

— Պիտի գա՛յ օրը երբ յարութիւն պիտի առնէ հին Գերմանիան, միացնելով աշխարհի բոլոր գերմանները...

Կարելի է գրաւել սահմանները, դաշնագիրներ պարտադրել եւ սպառնալիքներ տեղալ, բայց ո՞վ կրնայ խափանել երգը, — ժողովուրդներու իսկական զգացումներուն յորդահոսան ալիքը։

— Եւ երգելով կ'ուզեմ մեռնիլ...

Կամ,

— Ես երգելով պիտի ապրիմ...

ԱՐՇԱԻԻՐ

ՄԱՀ ՁՕՐԱՎԱՐ ՍԱՎՈՑԻ

Նիսէն հետագիր մը կը ծանուցանէ մահը պուլկար զօրավար Միշել Սավոֆի՝ Սէն-Վալիէր-թիէյի մէջ, ուր կ'անցընէր ամառը։ Հանգուցեալը Պալքանեան պատերազմին (1912-13) պուլկար բանակներու վերին հրամանատարն էր եւ մեծ համբաւ շինեց՝ Թուրքերու վրայ տարած իր ջախջախիչ յաղթանակներով։ Պալքանեան պատերազմէն վերջ Պոլիս գնաց՝ իբրեւ հաշտութեան պատուիրակ։ 1920ին նշանակուեցաւ փարիզի պուլկար դեսպան, պաշտօն զոր վարեց երեք տարի եւ հրաժարեցաւ առողջական պատճառներով։ Վերջին տարիները քաշուած էր կրաս, ֆօճ տ'Ազիւր։

Բեհեռագրոցներէն Մարիանօ, որուն սրունքը կտրած էին, *Զիթթա տի Միլանօ* շոգենաւին մէջ, մեռած է։ Ցափփի եւս ծանրապէս հիւանդացած է։ Այս երկու հազարապետներուն դէմ խիստ քննադատութիւններ եղած էին, որ լքած են փրօֆ. Մալվկրէնը։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԺՈՂՈՎՐԴԻ ՕՐԳԱՆ

ՕՐՈՒՆ ԱՐՇԱԿ ՂՈՒՍՈՅ

ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐԻ ՀԱՄԱՄԻՈՒԹԵԱՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂԻ ՀԻՄՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ

Ուսուցչական ընտրովի ընդհանուր ժողովը, որ տեղի ունեցաւ Դեկտեմբեր 15-ին, լսելով զեկուցումը ընկ. Ա. Ղուկասեանի՝ Ուսուցիչների համամիութեան հայկական մասնաճիւղի հիմնադրութեան մասին, որոշեց.

1. Ողջունել Ուսուցիչների համամիութեան հայկական մասնաճիւղի հիմնադրութիւնը։

2. Ուսուցչական ժողովը կը համարի իր պարտքը ամէն կերպով նպաստել մասնաճիւղի աշխատանքներին։

3. Ուսուցչական ժողովը կը համարի իր պարտքը ամէն կերպով նպաստել մասնաճիւղի աշխատանքներին։

4. Ուսուցչական ժողովը կը համարի իր պարտքը ամէն կերպով նպաստել մասնաճիւղի աշխատանքներին։

ԿՅՈՒՍԻՍԱՀԱՐՑԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

Ի՞նչ է ազգը։ Ինչպե՞ս կարելի է ազգ ասել մի ամբողջ ժողովրդի մասին։ Ինչպե՞ս կարելի է ասել, որ հայ ազգ կա, ֆրանսացի ազգ կա, գերմանացի ազգ կա։ Ինչպե՞ս կարելի է ասել, որ հայ ազգը կա, եղել է եւ պիտի լինի։ Ինչպե՞ս կարելի է ասել, որ հայ ազգը ունի իր հոգին, իր մարմինը, իր կերպարանքը, իր ոգին, իր կամքը, իր ճակատագիրը։

Ազգ ասելով՝ մենք հասկանում ենք մի մեծ ընտանիք, որ

5000 քիլօ ծանրութիւն բեռցած էր: Օդանաւը դիւրաւ օդ բարձրացաւ եւ 50 վայրկեան վերջ ցամաք իջաւ: Մարմիէ եւ Վաքէնհայմ փակ շրջանով հեռաւորութեան մրցանիշը կոտրելու փորձ պիտի ընեն շուտով:

⁂ Հարիւրապետ Քուտուրէի օդանաւը պատրաստ է Ատլանտեանը կտրելու: Քոսթ եւս պատրաստութիւններ կը տեսնէ:

Լիզպոնի ապստամբութիւնը

Փորթուկալի մայրաքաղաքին մէջ զինուորական ապստամբութիւն մը ծագեցաւ: Ինը սպաներ, 14 ենթասպաներ, 600 զինուորներ եւ մօտ հարիւր քաղաքացիներ կը մասնակցէին շարժումին: Ապստամբները քաշուած էին Սան Եորկէի ամրոցին մէջ: Պետական զինուորները ռմբակոծեցին այդ ամրոցը: Մեռան եօթը հոգի եւ վիրաւորուեցան 30 հոգի: Ուրիշ տեղեր ալ զինուորական ապստամբութեան փորձեր եղան, սակայն շուտով զսպուեցաւ: Ոստիկանութիւնը գրաւեց թռուցիկ մը, որ ըմբոստութեան կը հրաւիրէ զինուորները: Թռուցիկին տակ ստորագրած են երեք անդամները յեղափոխական կոմիտէին, որուն կեդրոնը Լիզպոն կը գտնուի: Առնցմէ մէկը օդանաւով յաջողեցաւ Սպանիա փախչիլ:

Սան Եորկէ ամրոցին մօտակայ բազմաթիւ տուներ եւս վնասուեցան ռմբակոծումէն: Լիզպոնի զինուորական իշխանութիւնները կ'ըսեն թէ երկրին զինուորներուն մեծ մասը հաւատարիմ մնացած են կառավարութեան:

Ապստամբական շարժման մասին հետեւեալ մանրամասնութիւնները կը տրուին.

Ուրբաթ ժամը 21ին Սան Եորկէ ամրոցի պահակազօրքին հրամանատարը յայտնեց թէ իր հրամանին ենթակայ սպաներն ու զինուորները չեն ճանչնար Փորթուկալի ներկայ կառավարութեան հեղինակութիւնը: Ասոր վրայ, կառավարութեան հաւատարիմ մնացած սպաներէն անոնք որ ամրոց մտնել կ'ուզէին, արգիլուեցան ներս մտնելէ: Պատերազմական նախարարը անմիջապէս գնդապետ Պէյրոյի հրամայեց զսպել ապստամբները: Սկզբնական ընդհարումներուն ատեն, ապստամբները յաջողած էին գրաւել ամրոցին մօտակայ զօրանոց մը, սակայն շուտով ստիպուեցան քաշուիլ ամրոց, որ ամբողջ գիշերը թնդանօթի բռնուեցաւ: Առաւօտուն բոլոր ապստամբ զինուորներն ու սպաները անձնատուր եղան հաւատարիմ մնացած ջոկատի մը, որ գրաւեց ամրոցը: Ապստամբները շուտով պիտի աքսորուին:

Դաւ մը Սպանիոյ թագաւորին դէմ

Ֆրանսայի Ընդհանուր Ապահովութեան տնօրէնութիւնը երեւան հանեց դաւադրութիւն մը, զոր սպանիացի եւ ֆրանսացի անիշխանականներ կազմակերպած էին Սպանիոյ թագաւոր Ալֆոնս ԺԳ.ի դէմ: Դաւադիրները այս վերջինը պիտի սպաննէին անցած շաբաթ՝ ֆրանքեւսպանիական երկաթուղիին բացման օրը: Դաւադրութիւնը, որ երեւան հանուեցաւ այդ բացումէն քանի մը օր առաջ, կազմակերպուած էր ֆրանսական հողի վրայ, Նարպոնի մէջ, սպանիական սահմանին մօտ: Ոստիկանութիւնը երբ տեղեկացաւ դաւադրութեան, անմիջապէս քննութիւն բացաւ Նարպոնի եւ մօտակայ ուրիշ վեց քաղաքներու մէջ,

Խուզարկութեանց հետեւանքով ձերբակալուեցան երկու մարդեր, որոնք կը կրէին հրահանգներ՝ ղրկուած Պարչելոնայի «Սպանիական անիշխանական կոմիտէ»ին կողմէ: Սահմանակից բոլոր ոստիկանութեանց լուր տրուեցաւ եւ թագաւորը դեռ Քանֆրան չմեկնած՝ դաւադրութիւնը զսպուած էր՝ չորս ղեկավարներու ձերբակալութեամբ:

Րիզա Շահի խորհրդականը Փարիզի մէջ

Առջի օր Փարիզ հասաւ Պարսկաստանի Շահին խորհրդական եւ պալատական նախարար Թիմուրթաշ Խան, որ ներկայիս շրջան մը կ'ընէ Եւրոպայի գլխաւոր մայրաքաղաքներուն մէջ: Փարիզ հասնելէ առաջ, Թիմուրթաշ խան այցելած էր Մոսկուա և Պերլին, ամսոյս 25ին ալ Լոնտոն պիտի մեկնի: Ատեն մը Լոնտոն մնալէ յետոյ, խանը Փարիզ պիտի դառնայ կրկին: Վաղը՝ Չորեքշաբթի ժամը 17ին Էլիզէի պալատին մէջ պիտի ընդունուի Հանրապետութեան Նախագահ Պ. Տումէրկի կողմէ:

Կայարանը դիմաւորելու գացած էին պարսիկ դեսպան Ալա խան, Լոնտոնի դեսպան Մոսաէտ խան, Ֆրանսայի պարսիկ ընդհ. հիւպատոս Պ.Գ. Կիւլպէնկեան եւ արտաքին նախարարութեան ներկայացուցիչը:

Թիմուրթաշ խանի կ'ընկերանայ իր կինը:

Վէնիզէլոս Մակեդոնիոյ մէջ

Վարչապետ Վէնիզէլոս կիրակի ժամը 11ին Սելանիկ հասաւ: Հազարաւոր բազմութիւն կայարան գացած էր զայն դիմաւորելու: Վէնիզէլոս սկսաւ իր ընտրական պայքարին:

Խօսք առնելով, յայտարարեց թէ դարձեալ քաղաքական կեանքի մէջ մտած էր, անոր համար որ անիշխանութիւնը կը սպառնար երկրին եւ Յունաստան չունէր կայուն սահմանադրական կառավարութիւն մը:

Փանկալոս ամսականները կը պահանջէ

Աթէնքէն կը հեռագրեն.— Զօրավար Փանկալոս մտադիր է դատ բանալ պետական գանձին դէմ եւ պահանջել բանտարկութեան ընթացքին բանած իր ամսականները, իբրեւ Հանրապետութեան նախագահ: Փանկալոս կը յայտարարէ թէ իր Հանրապետութեան նախագահ ընտրութիւնը օրինական էր, հետեւաբար պէտք է որ ստանայ այդ ամսականները:

Պուլկար գաղթականները Պելկրատէն դուրս

Պելկրատէն կը հեռագրեն թէ ներքին գործավարը հրամայած է Պելկրատ բնակող պուլկար գաղթականներուն, որ անմիջապէս մեկնին մայրաքաղաքէն: Ասոնց համար նոր բնակավայր որոշուած է Վէլիքէ, Պէչքէրք և Վոյվոտին: Այս հրամանին պիտի ենթարկուին նաև Սթամպուլիսքիի դահլիճին նախարարներէն՝ Աթանասով եւ Ստոյանով:

Պուլկար եւ Յոյն սահմանին վրայ

Աթէնքի և Սոֆիայի դահլիճներուն միջեւ դիւանագիտական բանակցութիւններ կը կատարուին՝ քննելու համար այն հարցը թէ պուլկար զինուորները սահմանէն յունական հող կ'անցնին՝ ջուր եւ ուտելիք առնելու համար: Նախապէս սահմանագլխին վրայ ժամադրութիւն մը որոշուած էր պուլկար և հելլէն սպաներուն միջեւ՝ խնդիրը քննելու համար, սակայն Պուլկարները ժամադրութեան եկած չըլլալով, Սոֆիայի հելլէն դեսպանը բացատրութիւն պահանջած է պուլկար կառավարութենէն, աւելցնելով որ պուլկար զինուորները պէտք չէ անցնին սահմանագլուխը:

ՀՐԱՏ. Հ. Յ. Դ. ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ Կ. Կ.Ի
«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ»Ը
Ս. ՎՐԱՑԵԱՆԻ
ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՍՈՒՐԻԱ 40 ՖՐԱՆՔ
ԱՄԵՐԻԿԱ 3 ՏՈԼԱՐ, ՈՒՐԻՇ ԵՐԿԻՐՆԵՐ 2 ՏՈԼԱՐ

Ստանալու համար դիմել' Imprimerie »Navarre» 5 Rue Gobelins, Paris, (France). կամ Hairenik Press, 13-15 Shawmut St. Boston, Mass. (U. S. A.). կը ծախուի նաեւ Յառաջի խմբագրատունը:

ԴԱՇՏԱՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

կազմակերպուած՝ Զ. Ե. Ո. Միութեան փարիզի մասնաճիւղին կողմէ
5 Օգ. կիր. առաւօտէն մինչեւ երեկոյ, Քլամարի անտառին մէջ
ՄԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՄՕՏ ՕՐԷՆ

ՑԵՐԵԿՈՅԹ ՄԱՐՍԻԼԻՈՅ ՄԷՋ

կազմակերպուած եւրոպահայ կարմիր խաչի կողմէ
29 յուլիս կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 4ին, Սալօն Մասիլիայի մէջ
կը մասնակցին ֆրանսացի, ռուս եւ հայ երգչուհիներ, երաժշտագէտներ եւ դերասաններ:

Տոմսերու համար դիմել՝ րիւ տիւ Միւզէ, Թիւ 26, Պր. Խըրայէլեանի նպարավաճառատունը, իսկ հանդէսին օրը կիշէն:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Պէլֆոռէն Տէր եւ Տիկին Ա. Մինասեան իրենց խորին շնորհակալութիւնը կը յայտնեն վիէնի, Պոֆոռի եւ Լոռէթի բոլոր հայրենակիցներուն, որոնք նամակով եւ ծաղկեպսակներով կամ ներկայութեամբ իրենց համակրանքը յայտնեցին մեր անդրձագին եւ եղբօրը Պ. ՀԱՅԿ ՀԱՃԻ ԱՐԾԻՒԵԱՆԻ (կիրակոսեան) մահուան առթիւ: Յուղարկաւորութիւնը կատարուեցաւ 13 յուլիս 1928, վիէնւիզէրի մէջ:

Clinique C O V O
ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
Յ. ՊՈՒՌՆԱԶԵԱՆ
107 Rue Lafayette, Paris (Xe)
Ամէն օր ժամը 2.30—7.30
Tél. Trudaine 29-04

ՔԱՀԱՆԱՅ Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Լիոնի եւ շրջակայից Ազգ. կեդր. վարչութիւնը պատիւ ունի խնդրելու տրամադրելի քահանայ հայրերէն՝ որ բարի ըլլան իրենց թեկնածութիւնը դնելու Լիոնի եւ շրջակայից հոգեւոր հովուութեան գործին համար:

Առայժմ պէտք կայ երեք քահանաներու Լիոնի եւ իր թեմերուն համար:

Պայմաններու եւ մանրամասնութեանց համար դիմել վարչութեանս հետեւեալ հասցէով.

Պ. Աղեքս. Կ. Կիւլպէնկեան, Ատենապետ Ազգ. կեդր. վարչութեան Լիոնի եւ շրջակայից, 35 Rue Dunoir, Lyon. (Կնիք)

ԿԱՐԴԱՑԷՔ

Կ. ՍԱՍՈՒՆԻԻ «ՏԱՃԿԱՀԱՅԱՍՏԱՆԸ ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՏԻՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՏԱԿ 1914—1918:»

Գին՝ Ֆրանսա 15 ֆր., ուրիշ երկիրներ 18 ֆ.: դիմել՝ Յառաջի:

ԿԱՐԴԱՑԷՔ

ՆՇԱՆ ՊԷՇԻԿԹԱՇԼԵԱՆԻ
ՍԻԴՈՆՆԱ
ՎԷՊԸ

գին՝ 12 ֆր., արտասահ. 75 սէնթ
Դիմել կանխիկ վճարումով «Յառաջ»ի:
ՓՈՍՏԻ ՏԱԽՍ ՉԿԱՅ

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

— կը փնտռեմ էսկիշէհիրցի ամուսինս Արթին Թաշճեան, հօր անուն Մարտիրոս, մօր անուն Էրան եւ մօրեղբայրս Սեդրաք Գարագաշեան, հօր անուն Կարապետ, մօր անուն Հերմինեայ, որոնք Իզմիրի ջարդէն անհետացած են: Իմացնել՝ Շահինիկ Թաշճեանի, Rue Collé, Décine, (Isère) France.

— կը փնտռուի խարբերդի Գոմք գիւղէն Յակոբ Պալոյեան որ կ'աշխատէր Պէլֆոռի մէջ: Վերջերս տեղափոխուած է Լիոնի շրջակայ գիւղերը: Իմացնել՝ Hagop Sarkissianի, 70 Rue Rabelais, Lyon.

Կ'ՈՒԶՈՒԻՆ

Աշխատանոցի մը մէջ աշխատելու համար առաջին եւ երկրորդ կարգի կարուհիներ (1ère et seconde mains): Կ'ուզուին նոյնպէս՝ փորձառու անթըրփրընէօրներ՝ քրէփ տը շին րոպերու համար: Դիմել՝ L. Remzi, 16, Rue des Alouettes, Colombes.

ԻՐԱՒԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ
E. STEFIKI
Վկայեալ իրաւագէտ, քաղաքականգիտութեանց վարժարանէն:
106 Ave. Kléber, Paris (16e)
Հեռ. Passy 72.56

ԿԸ ԿԱՏԱՐԷ ասնակարգ միջոցի մէջ Ֆրանսա մտնելու (AFFIDAVIT), ինչպէս նաեւ ինքնութեան թուղթերու օրինական գործողութիւնները:

Կ'ընդունի ամէն օր (ի բացառեալ շաբաթ) կէսօրէ ժամը 4—7.

IMPRIMERIE - MASSIS - ÉDITIONS
208bis, Rue Lafayette Paris (10)

Le Gérant: E. SOUVIGNY

ՀԱՅ ԳՈՐԾԱՒՈՐՆԵՐ Կ'ՈՒԶՈՒԻՆ
պատրաստ բնակարան: Դիմել՝ BERGER CADET, Bollène (Vaucluse).

"ARAX,, PHOTOGRAPHIE D'ART
9 Rue Papillon, PARIS (9e), Métro Cadet կամ Poissonnière

ԱՐԱՔՍ
Չկայ աւելի թանկագին նուէր մը քան ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՃԱՇԱԿՈՎ և ՆԿԱՐԱԳՐԻ ԲՈԼՈՐ ՅԱՏԿԱՆԻՇՆԵՐՈՎ
ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐ ՄԸ
"ԱՐԱՔՍ,,Ը ԿԸ ԼՐԱՑՆԷ ԱՅԴ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ

ՔԱՆԻ ՄԸ ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆՆԵՐ—

Ամերիկեան Նպաստամատոյցի ընդհ. քարտուղար Պ. Վիքրի, որուն լուսանկարը քաշած էր Արաքս, գնահատական երկար նամակի մը մէջ կը գրէ Նիւ Եորքէն. «Լուսանկարները հայրութեամբ ցոյց պիտի տամ գրասենեակի պաշտօնակիցներուս եւ բարեկամներուս:

Փարիզի օտար մամուլի ընկերակցութեան նախագահ Պ. Ա. Մար.— «Ձեր պատրաստած քլիշէն իսկապէս արուեստի գործ մըն է, որ հիացում պատճառեց ինծի եւ բոլորին»:

Փարիզի Բռնէբովաթուարի երգի փրոֆէսոր Պ. Հէթիշ.— «Դուք կը տիրապետէք լուսանկարչութեան մէջ»:

ԲԱՑ Է ԱՄԷՆ ՕՐ ԵՒ ԱՄԲՈՂՋ ՕՐԸ ԳԻՆԵՐԸ ԴԻՒՐԱՄԱՏՉԵԼԻ

24, RUE ST. LAZARE
PARIS (9e)
ԱՀԱ ԱՅՍ Է ՆՈՐ ՀԱՍՑԷՆ
ՎԱՀՐԱՄ ՃԷՆԱՋԵԱՆԻ

ՀԱՅԿ. ԲՈՒԺԱՐԱՆ - POLYCLINIQUE de BELLEVILLE
Տէր եւ Տնօրէն՝ ՏՕՔԹ. ԳՐԳՈՅԵԱՆ
29, Rue (Place) des Fêtes, Paris. XIX. Tél. Nord 96-61
Բաց է ամէն օր, ուր շատ մը մասնագէտ բժիշկներէ կը խնամուին ամէն տեսակ ներքին եւ վեներական հիւանդութիւններ: Աչքի մասնագէտը կ'ընդունի Գշ., Եշ. եւ Շաբաթ օրերը ժամը 3—5: Քթի, կոկորդի ու ականջի մասնագէտը ամէն Երեք. եւ Շաբաթ օրերը ժամը 1—3: ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺը ամէն օր ժամը 9էն 19: Կիրակի 9—12:

ԿԱՇԻՒՄԵՂԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՀԱՅ ԿՕՇԿԱԿԱՐՆԵՐՈՒՆ
9 rue Charlot, PARIS (3e), Մէթրօ République, Tél. Archives 05—86
Մեծաքանակ և փոքրաքանակ վաճառում ամէն տեսակ կաշիներու, հրապարակի գինէն աժան:
Քռուփօն (կռնակի մասը) Ա. կարգի, քիլօն 38, 40, 42. Բ. կարգի՝ քիլօն 34, 36. Գ. կարգի՝ 28, 30 և 32 ֆր.
Այրերու եւ կանանց կօշիկներու համար ամբողջ եւ կէս նըրբանցու.— Քիլօն՝ Ա. կարգի 32, Բ. կարգի 29, Գ. կարգի 26 ֆրանք:
5 քիլօ նմոյշ կը ղրկուի փոստով քօնթր ռամպուրսըման:
Մասնաւոր զեղչ հայ կօշկակարներու: Կը խօսուի հայերէն եւ թուրքերէն:

ԶԱՆԱԶԱՆ ՆՈՐ ԳԻՐՔԵՐ

կարմիր աստղի տակ 30, Սիդոնիա 12, Աւազակապետը Ալիսի սիրահարը 15, Սիրանուշ 15, Ճէք (790 էջ, կազմուած) Սիրային ոճիր մը 12, Յարութիւն (Թոլսթոյ, 610 էջ) 50, Նիքին ուխտաւորները 9, կին, խաղ եւ գինի 12, կարմիր ժամ 10, Լեռան ոգին 15, Մացառներուն մէջ (2 հատոր) 25, Գոնսթանթէն 10, Երուսաղէմը Տարլէքարլիի մէջ 10, Մլէսքօ 15, Սիրոյ խորանին առջեւ 4, Հին Աստուածներ 15, ...լամէ 4, Ապերախտ գրագիրը 4, Տարաբախտ ուսանողը 5, ...բէտոին հօճա 17.50, Պէքրի Մուսթաֆա 5, Քէօր օղլու ձեպընթաց նորածինը 2, Բիւրեղեայ խիցը (294 էջ) 10, Ղարիպ եւ Շահ Սէնէմ 7, Աշըգ Քէրէմ 7, Շահ Իսմայիլ 5, ...սիանոս 2, Մահացու սէր 3, Մակաբոյծ 5, Օթէլլօ 10, Համլէթ ... Ֆրանս. խօսակց. 6, 8 եւ 10, Երազահաններ 5, 10, եւ 12, ...րաններ՝ 3, 5, 6, 10, 12.50, 25 եւ 30, Հայաստանի մեծ քարտէզ 20, ինչպէս նաեւ հին կամ նոր ամէն տեսակ գիրք: Պահանջեցէք մեր գրացուցակը եւ ընտրեցէք ձեր նուէրցու գիրքերը: ... թիւններու եւ գրադարաններու մասնաւոր զեղչ:

ՆՈՒԷՐ.— 25 ֆր.է աւելի գիրք առնողին 5 ֆր.ի գիրք կը տրուի, 50 ֆր.է աւելիին 10 ֆր.ի, 100 ֆր.է աւելիին 25 ֆր.ի
Դիմեցէք՝ L. Mozian, 51 Bld. Auguste Blanqui, Paris 13

ՅԱԿՈԲ ՊԱՀՐԻ ԵՒ ԳԱՄԷՐ ԲԵՆԻԱՄԻՆ
ԻՐԱՒԱԳԷՏՆԵՐ
ՊՈԼՍՈՅ ՓԱՍՏԱԲԱՆԱԿԱՆ ԿԱՃԱՌԷՆ
8 Ave. Frémiet, Métro: Passy Tél. AUTEUIL 72-
Կը ստանձնեն վաճառականական, ժառանգական եւ ամէն կարգի դատերու պաշտպանութիւնը, ինչպէս նաեւ միջազգային իրաւունքի եւ վարչական ամէն տեսակ խնդիրներու հետապնդումը:
Իրաւագիտական խորհրդակցութիւններ՝ լաւ պայմաններով
Կ'ընդունին՝ ամէն օր (բացի կիրակիէ) ժամը 9էն 12 կէսօրէ վերջ ժամադրութեամբ:

Կ'ուզուին լաւ գործաւորուհիներ՝ ձեռքով բրդեղէնի համար (tricot): Տեւական գործ, լաւ վճար: Դիմել՝ Յ. ՄԻՔԱՅԷԼԵԱՆԻ, 51bis Rue Piat, Paris (20e), Մեթրո ... 6 Թիւ եւ Գ. յարկ 19 Թիւ: Ամէն օր ժամը 9—11 եւ 2—4: Պէլվիլ, Թրամուէյ՝ Թիւ 5 եւ 26:

ՏՕՔԹ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ ՄՈՐԹԱՅԻՆ ԵՒ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ
126, Rue du Faubourg St. Denis
Metro: Gare de l'Est Téléphone: Nord 84-04
Ընդունելութեան ժամեր՝ Ամէն օր 2.30-7.30— Կիրակի եւ տօն օրեր ...

ԲԱՑՈՒԱԾ Է ՊԷԼՎԻԼԻ ՄԷՋ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՆՈՐ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՏԻԿԻՆ Բ. ՍԵՐՃԱՆԵԱՆ
42 Rue Tourtille, BELLEVILLE, Մէթրօ՝ Պէլվիլ
Արեւելեան եւ եւրոպական նպարեղէններ
ԹԱՐՄ ԼԱՒ ԱԺԱՆ

ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԵՒ ՓԱԹԻՍԸՐԻ
Գ. ԱՐԱՊԵԱՆ ԵՒ Յ. ՀԱՃԻ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ
30 Rue Bouret, PARIS (19e) Met. Jaurès կամ Bolivar
Թրամուէյ՝ 51, 21a, 21b, 21c, 21d, 29a, 29b, 29c, 26-5, Autob. M.
ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՒ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՆՊԱՐԵՂԷՆՆԵՐ ԱԺԱՆ ԳԻՆԵՐՈՎ
Փնտռեցէք ամէն տեղ մեր իւղով սիմիթները: Ապսպրանքի վրայ կը պատրաստուին ամէն տեսակ խմորեղէններ տօլմաներ:
100 ֆրանքէն աւելի ապսպրանքները տուները կը յանձնուին

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

ԲԱԺԱՆԵԳԻՆ	3 ամս.	6 ամս.	Տար.
ՖՐԱՆՍԱ	35ֆ.	70ֆ.	140ֆ.
ԱՆԳԼԻԱ		20շլ.	40շլ.
ԵԳԻՊՏՈՍ		»	»
ԻՍՏԱԼԻԱ		250 ֆրանք	
ԱՄԵՐԻԿԱ		6տլ.	10տլ.
ԵՒՐՈՊԱ		100ֆ.	200ֆ.

"HARATCH"
Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ
Directeur-Propriétaire : SCHAVARSCH MISSAKIAN
Rédaction & Administration / Խմբագրութիւն : 208bis, Rue Lafayette PARIS (10e)
TÉLÉPHONE : NORD 57-82
MÉTRO : LOUIS-BLANC ou JAURÈS
Հասցէի փոփոխութեան համար պէտք է վճարել 2 ֆրանք

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 25 ՅՈՒԼԻՍ 1928
25 JUILLET 1928

Դ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 707 — ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ — ԳԻՆ՝ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՅԻՍՈՒՆ ՏԱՐԻ ՅԵՏՈՅ

Անձայն-անշշուկ, եկաւ ու անցաւ յիսնամեակ մը, Պերլինի վեհաժողովին տարեդարձը (1878 Յուլիս 13 — 1928 Յուլիս 13), որ մեզի կը յիշեցնէ հռչակաւոր 61րդ յօդուածը (Նախապէս՝ 16)։

Դէպքին պատմութիւնը չէ որ պիտի ընենք։ Ոչ ալ սիրտ ունինք անոր հետեւանքները նկարագրելու։

Ամբողջ հատոր մը հազիւ պիտի բաւէր, այդ պատմական շրջանը վերլուծելու եւ արդար եզրակացութեան մը յանգելու համար։

Մենք չենք ուզեր նմանիլ մեռասաներորդ ժամու իմաստուններուն, որոնք խելք ծախելու ելեր են յիսուն տարի յետոյ, երբ աշխարհը հիմնովին կերպարանափոխուած է, պետութիւններ քանդուած եւ ուրիշներ ծնած են, երբ Թրքահայ ժողովուրդին կէսը ոչնչացած է եւ միւս կէսը կը թափառի եօթը ծովերու վրայ...։

Մնաց որ, տակաւին կանուխ է, — եթէ կ'ուզէք՝ շատ ուշ — պատասխանատուութիւնները ճշդելու և ծուռն ու շիտակը որոշելու համար։

Այդ ո՞ր իմաստունն է որ, 1878ի, 1880ի, 1895-1896ի, 1908ի եւ 1919ի պայմաններն ու տրամադրութիւնները գտնելով այսօրուան կացութենէն, պիտի յաւակնէր վճիռներ արձակել եւ յայտարարել թէ գտե՞ր է կախարդական բանալին։

Ո՞վ կրնայ պնդել թէ՝ նոյնքան արկածախնդրական — թէեւ անճար — քաղաքականութիւն մը չէ Երեւանցիներու այսօրուան ըրածը, որ կ'ուզէ փոքրիկի մը հետ կապել ամբողջ ժողովուրդի մը ճակատագիրը։

Եթէ, 1878ին, մարդիկ ասպարէզ կ'իյնային միամտօրէն վստահելով հզօրներու քրիստոնէական եւ քաղաքակրթական զգացումներուն, իսկ շատ ուշ՝ իրենց բազուկի ուժին, սուրին ու վառօդին, այսօր նոյն գիծը չի՞ շարունակուիր, տարբեր պայմաններու մէջ։

Այսօրուան նաւապետները խարխափ ձգեր են խորհրդային ծովուն մէջ, շրջապատուած՝ զարհուրելի խարակներով և սառնալեռներով, ու կը կարծեն թէ վերջնապէս գտեր են փրկութեան զօտին։ Իսկ եթէ փոքրիկ մը պայթի վաղը, տաշեղի պէս ցնդելով ամէն բան...

Այո՛, արդար չէ վճիռներ արձակել, կիսկատար ծանօթութիւններով, կամ իրողութիւնները խեղաթիւրելով, եւ կամ գունաւոր ակնոց գործածելով։

Բայց յիսնամեակին առթիւ, կարելի է մէկ բան շեշտել անոնց վերապահութեան, և՛ աջին և՛ ձախին, և՛ երէկուան և՛ այսօրուան համար։

Այդ՝ մեր անբուժելի վիպականութիւնն է, որ կը շարունակուի սերունդէ սերունդ, հակառակ բոլոր փլուզումներուն և պատմութեան, ամենօրեայ կեանքի անողոք դասերուն։

Ոտքերը գետնէն կտրուած էին, 1878ին, յանուն քրիստոնէութեան եւ մարդկութեան։ կտրուեցան 1895ին, երբ ստորագրուեցաւ Մայիսին Բարենորոգումներու ծրագիրը։ «Մարտասները կուգան կոր, պիտի գա՛ն...»։

Հոգեբանութիւնը տարբեր չէր Օսմ. Սահմանադրութեան շրջանին, երբ շանսատակ Թալէաթի հայերէն «բարի լոյս»ն անգամ հայասիրութեան ապացոյց կը համարուէր։ Ինչպէս այսօր, երբ Չիչերին մը Ալեքսանդրապոլ կ'այցելէ եւ նոյն կամ նման բացատրութիւն մը կը թոթովէ։

Դեռ չենք յիշեր զինադադարի շրջանը, երբ զանազան ծրագիրներ հիմնուած էին գոյնզգոյն քարտուղարներու, «քաբինէթ»ներու եւ «մաժոռ»ներու հաւաստիքներուն վրայ, Փարիզէն մինչեւ Պոլիս ու Կիլիկիա եւ մինչեւ Կովկաս։ Այսօր, Փարիզի մէջ նստած, գիտենք եւ կը տեսնենք թէ՝ այդ «քափիթէն»ներէն կան որ, համազգեստը նետած, սրճարան կը բանեցնեն, կամ ճաշարան, եւ իսկապէս, գիտա՛կցօրէն հայասէր են . . . ։

Ի՞նչ ապացոյց թէ փոխուած է այս հոգեբանութիւնը, — մեր նուղղայ միամտութիւնն ու վիպականութիւնը։

Թող Երեւանցիներն ու անոնց խնկարկուները չպնդեն թէ իրենք բուժուած են այդ հայկական հիւանդութենէն — արդարեւ, ապախտ։ Որովհետեւ, ինչ որ կ'ընեն ու կը յանձնարարեն այսօր, շատ ալ տարբերութիւն չունի մինչեւ հիմա եղածէն։ Անոնք քրիստոնէութեան եւ քաղաքակրթութեան, կամ արդարութեան անունով դիմումներ կը կատարուէին եւ երազներ կը հիւսուէին։ Այսօր, այդ հոգեբանութիւնը մնալով հանդերձ, կատարուեր է ուրիշ ցուցանակ մը, — հայ ժողովուրդը պիտի փրկուի համաշխարհային յեղափոխութեան շնորհիւ։

Կը նշանակէ թէ՝ յիսուն տարի յետոյ, նորէն տրամադիր ենք մեր՝ խուսափուկ եւ լպրծուն օղանուերու կապելու մեր ճակատագիրը, ամէն բանէ առաջ եւ ամէն բանէ վեր։

Եւ այսպէս շարժած ատեն, բնականօրէն կը մոռնանք մեր երկիրը, անմիջականն ու կենսականը, միշտ ոտքերը գետնէն կտրուած։

Տակաւին երէկ չէ՞ր որ հրաշալի հէքեաթներ կը հիւսէինք, սրուած՝ իտալական պատերազմի հեռանկարէն...։

Շ.

ՄԱՄՈՒԼ

ԴԻՄԱԿԱՒՈՐՆԵՐԸ

Երեւան «Ռամկավարները կը մերկացնեն իրենց դէմքը» խորագրով խմբագրականներու շարքի մը մէջ, հետեւեալ խորհրդածութիւնները կ'ընէ (20 Յուլիս)։

«Ա. Դարբինեան կը յայտնէ, թէ Միլիւքովի դասախօսութեան մէջ արտայայտուած միտքերը, հայ ռամկավարներու դաւանած «նոյն հայեացքներն» են։ Որո՞նք են Միլիւքովի արծարծած մտքերը եւ անոր ապաւելիքները Ռուսիոյ ապագային նկատմամբ։ Ինչպէս իր դասախօսութեան մէջ, այնպէս ալ միշտ Միլիւքով կը շեշտէ, որ անհրաժեշտ է պայքարիլ Խ. Իշխանութեան դէմ։ Եթէ Ա. Դարբինեան կը յայտարարէ, որ հայ ռամկավարները կը բաժնեն իրենց ռուս համախոհներու՝ Միլիւքովի եւ անոր կուսակցութեան՝ ռուս հանրապետական ռամկավարներու հայեացքները, ուրեմն իրենք ալ պայքար կը մղեն Խ. Իշխանութեան դէմ։ Այդ պարզագային, ի՞նչպէս անոնք չեն ամչնար ինքզինքնին «ներ-կայ Հայաստանին» բարեկամ ձեւացնելէ, երբ այդ երկրին բախտը կը գտնուի բանուորներու եւ գիւղացիներու իշխանութեան՝ Խ. Կառավարութեան ձեռքը։

Երկրորդ՝ Պ. Միլիւքովը եւ իր գաղափարակիցները, — ըստ Արտակ Դարբինեանի յայտարարութեան, — համոզուած են, թէ անխուսափելիօրէն, ուշ կամ կանուխ խորհրդային ռէժիմը տեղի պիտի տայ ռամկավարական կարգերուն»։ Եւ խորհրդային ռէժիմը տապալելու եւ «ռամկավարական կարգեր», այսինքն պուրժուական կարգեր ստեղծելու համար մղուող պայքարը, Պ. Արտակ Դարբինեանն ու իր կուսակցութիւնը, — հայ ռամկավարները, ձայնակցելով Միլիւքովին, «ներքին յեղափոխութիւն» կը համարեն։

Արդ, մենք հարց կուտանք հայ ռամկավարներուն, — ի՞նչպէս կարելի է բարեկամ ըլլալ բանուորներու եւ գիւղացիներու իշխանութեան եւ միաժամանակ պայքարիլ այդ իշխանութեան դէմ, զայն տապալելու դիտաւորութեամբ, եւ նման պայքարը համարել յեղափոխութիւն։

Հայ ռամկավարները, Արտակ Դարբինեանի եւ «Ապագայ»ի բերանով, ներդաշնակօրէն կ'երգեն Միլիւքովի և ռուս պուրժուագիայի գաղափարախօս ռամկավարներու հետ, եւ — «յեղափոխութիւն» կը համարեն այն շարժումը, որ ուղղուած պիտի ըլլայ խորհրդային ռէժիմին դէմ։ Ասիկա պարզապէս հակախորհրդային, հակաշխատաւորական տեսակէտ մըն է, զոր կ'առաջադրէ, ինքզինքը Խ. Հայաստանի «բարեկամ» յորջորջող Հայ Ռամկավար կուսակցութիւնը։ Այս տեսակէտը, ինչպէս նաեւ, վերջերս, ռամկավար ուրիշ թերթերու մէջ նկատուող պարզութիւնը, իրենց գաղափարախօսութեան մերկացումի տեսակէտով, այլեւս տարակուսանքի տեղի չեն տար, հաստատապէս ըսելու համար, որ հայ ռամկավարները էապէս, կանգնած են հակախորհրդային բանակին մէջ, ուր կը գտնուի նաեւ Դաշնակցութիւնը։

Փաստերու վրայ հիմնուած է, որ մենք Ռամկավար կուսակցութիւնը կ'որակենք իբրեւ հակախորհրդային եւ հետեւաբար Խ. Հայաստանի թշնամի կազմակերպութիւն։ Եւ որքան ալ անոնք ճգնին հերքել, իրենց իսկ բերանով յայտնած եւ իրենց կողմէ արձանագրուած փաստերը, պիտի չկարենան այլեւս քաղաքական դրամագլուխ շահիլ, շփոթեցնելով եւ մոլորութեան մէջ ձգելով Խ. Հայաստանին բարեկամ զանգուածները։

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

300,000 ԹՈՒՐՔ ԳԻՒՂԱՑԻՆԵՐ ՆՊԱՍՏԻ ԿԱՐՕՏ

Գ. էջին մէջ հրատարակած ենք Թուրքիոյ ներքին գործավարին տեղեկագիրը սովահար շրջաններու մասին։ Ճիւքրի Քայա պէյ հետեւեալ նոր տեղեկութիւնները կը հաղորդէ.—

Վեց նահանգներուն մէջ այսօր 300.000 հոգի կան օգնութեան կարօտ։ Մէկ մասը ուտելիք չունի, մէկ մասն ալ սերմնցու։ Ասոնցմէ 50.000 ընտանիք երկրագործ են։ Մօտաւորապէս 20.000 ընտանիք կարօտ են մէկ տարի օգնութիւն ստանալու, 8000 ընտանիք՝ 9 ամիս եւ 22.000 ընտանիք՝ վեց ամիս։ Ասոնց համար 16-17 միլիոն քիլօ սերմնցուի պէտք կայ։ Բնակիչներուն մէկ մասը աշխատանքով, մէկ մասն ալ հարեւաններու օգնութեամբ ապրած է մինչեւ հիմա։ Տեսայ այնպիսիներ, որոնք ալիւրին խոտ կը խառնէին, ուտելիքին քանակը շատցնելու համար։ Անփաս խոտերը կը խաշեն, մէջը ալիւր կը խառնեն, եւ տեսակ մը «փիտէ» կը պատրաստեն։

Անմիջապէս կարգադրելու էոր նահանգային իշխանութիւնները գործ հայթայթեն ժողովուրդին։ Յիշեալ նահանգները 1,165,000 ոսկիի վարկ մը ունին ճամբաներու շինութեան համար։ Թէեւ այս գումարէն պէտք է գեղչել տուրքը անոնց, որոնք դրամի փոխարէն պիտի աշխատին. բայց նորէն կարելի է 6-700,000 ոսկիի ճամբայ շինել տալ։ Այս մասին հարկ եղած հրամանները տրուած են։ Եթէ այս դրամը չբաւէ, հանրային շինութեանց յատկացուած բոլոր պիւտճէները ճամբու կառուցման պիտի տրամադրուին այս տարի։ Միւս կողմէ, հանրօգուտ շինութեանց գործավարութիւնը հաւանած է ճամբու շինութեան յատկացնել մէկ միլիոն ոսկիի վարկ մը, որ կամուրջներու կառուցման վերապահուած էր։ Կարելի է նաեւ ընդարձակել Գօչ-Հիսարի լիճին պեղումները եւ տարեկան 60 միլիոն քիլօ աղ արտադրել։ Այսպէսով, կարելի պիտի ըլլայ 100 օրուան գործ հայթայթել 60,000 հոգիի։ Յետոյ, 6000 հոգի կրնան 5-6 ամիս գործ գտնել Քէօթահիոյ եւ Մարաշի երկաթուղիի շինութեանց մէջ։

Քաղաք. համագումար մը Քարլսպատի մէջ

Գերմանիոյ արտաքին նախարար Շթրէզէման հասաւ Քարլովի Վարի (Քարլսպատ), որու ջերմուկներուն մէջ դարմանումի պիտի հետեւի։ Գերման նախարարը իջաւ Չեխոսլաւաքիոյ նախագահ Մազարիքի գտնուած պանդոկին մօտ։ Կ'ըսուի թէ շուտով Քարլսպատ պիտի հասնին նաեւ Չեխոսլաւաքիոյ եւ Ռումանիոյ արտաքին նախարարները՝ Պէնէշ եւ Թիթուլէսքու, որոնք նոյնպէս ժամանակ մը պիտի մնան հոն։ Երեք պետութեանց պատասխանատու պետական մարդոց այս համախմբումին առթիւ զանազան ենթադրութիւններ կ'ըլլան, մանաւանդ երբ նկատի առնուի Պալքաններու ներկայ վիճակը։

Ազգայնականները կը շարունակեն պայքարը

Գահիրէէն կը հեռագրեն.— Վաֆտը յայտարարութիւն մը հրատարակեց եգիպտական տագնապին առթիւ, յարձակելով վարչապետ Մոհամմէտ Մահմուտ փաշայի դէմ, որ համարձակեցաւ ընել ինչ որ իրմէ առաջ ոեւէ մէկը չէր յանդգնած ընել, այն է՝ փորձել մէկ վայրկեանի մէջ քանդել, ինչ որ ազգը ձեռք բերած էր տարիներու ճիգերէ վերջ։ Վաֆտը կը հարցնէ թէ՝ ազատութեան շրջանի մը, ուր Սուրիոյ, Իրաքի եւ Հնդկաստանի նման երկիրներ խորհրդարանային եւ սահմանադրական կեանք մը ապահովելու վրայ են, Եգիպտոս ինչպէ՞ս կրնայ յետադիմել։

«Կառավարութիւնը կը քանդէ Սահմանադրութիւնը, կարգը, ազատութիւնը եւ նոյն իսկ քաղաքակրթութիւնը. երկիրը կը զոհէ իր եւ օտարին փառասիրութեանց և Եգիպտոսի տնտեսական կեանքը վտանգի կ'ենթարկէ»։

Յայտարարութիւնը կը հրաւիրէ ազգը յիշել անցեալի դասերը եւ հաստատ մնալ տենչանքներուն վրայ իր անկախութեան, որուն խորհրդանշանն է Վաֆտը։

«Վաֆտը կ'երդնու անայլայլ շարունակել իր ջանքերը՝ Զաղլուլ փաշայի կողմէ գծուած ճամբով»։

Վերջացնելով, եգիպտական ժողովուրդէն կը պահանջէ դարձեալ ապացուցանել ուշադիր աշխարհի առջեւ որ, թէեւ չընդունիր անարդարութիւնը, սակայն չի կրնար ոեւէ գէշութիւն ընել։ Ներկայ պայքարին մէջ իր միակ զէնքն է իր դատի արդարութեան մասին համոզումին ուժը։

∴ Անգլիոյ Երեսփ. ժողովին մէջ Սըր Օսթըն Չէմպըլէն հարցումի մը պատասխանելով, ըսաւ թէ իր կարծիքով եգիպտական Խորհրդարանն ու Սահմանադրութիւնը ամէնէն առաջ կախում ունին Եգիպտոսի Թագաւորէն եւ եգիպտական ժողովուրդէն։ Ո՛չ անգլիական մարզպան Լորտ Ճորճ Լոյտի եւ ո՛չ ալ անգլ. կառավարութեան կողմէ ոեւէ խորհուրդ տրուած է։

— Նախապէս ինծի լուր տուած էին պատահելիքին մասին, սակայն թէ՛ ես եւ թէ լորտ Լոյտ խղճմտօրէն քաշուեցանք ոեւէ կարծիք յայտնելէ կամ խորհուրդ տալէ։ Կառավարութիւնը միշտ խուսափած է միջամտել զուտ եգիպտական գործերուն եւ ջանացած է պաշտպանել միայն այն շահերը, որոնց պահպանումն է եւ կատարել իր վրայ ծանրացած պարտաւորութիւնները։

∴ Եգիպտական կառավարութիւնը միջոցներ ձեռք առաւ՝ արգիլելու համար փաստաբաններու գործադուլը։ Հրաման տրուեցաւ բոլոր դատարաններուն՝ չյետաձգել ոեւէ դատ։

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՏՈՄՍԵՐ

ՕՐՈՒԱՆ ՑԱՒԵՐԸ

Համաշխարհային պատերազմը շատ գէշ ցնցեց մարդկութիւնը։

Այդ ցնցումէն զերծ չմնաց նաեւ Հայութիւնը։ Ընդհակառակն, ցարդն ու տարագրութիւնը եւ գաղթականութիւնը հիմնովին սարսեցին մեր ազգին ջղային դրութիւնը։

Տասը տարիէ ի վեր, մեր այս կարգի զոհերը համրանք չունին։ Աղէտը մեծ է մանաւանդ մտաւորական շրջանակներու մէջ, ուսանողէն մինչեւ գործիչն ու ուսուցիչը։

Երէկի քաջառողջ եւ ուշիմ երիտասարդին մտքի լոյսը մթագնած է, բանականութիւնը խաւարած, ու այսօր օրերը կը համբէ ապաքինարանի մը չորս պատերուն մէջ։

Ուրիշ մը՝ անվտանգ խելագար, իր իմաստէ զուրկ գոյութիւնը քարշ կուտայ՝ ծոյլ ու անտարբեր։

Թոքախտէն վերջ ուրիշ աղէտ մըն է այս, որ կը սպառնայ մեր երիտասարդութեան որոշ մասին։

Գաւառէն գրոց-բրոց տղայ մը՝ ամէն շաբաթ զանազան լեզուներով քերթուածներ կը ղրկէ թերթին՝ անկապ նամակներով։ Խեղճը կորսնցուցած է հաւասարակշռութիւնը։

Քոլէճական յաղթակազմ երիտասարդ մը, լաւ արտաքինով, կը մօտենայ քեզ եւ հազիւ երկու բառ արտասանած իբրեւ պատասխան հարցումիդ, կ'ուզէ համոզել քեզ թէ ինք «Արեւելքի Թագաւորն է», թէ աշխարհի չորս կողմէն պատգամաւորներ պիտի հաւաքուին փարիզ եւ «Թագաւոր» պիտի ընտրեն զինք...

Ուրիշ մը, փարիզի համալսարանէն նոր շրջանաւարտ, դատապարտուած գաւառական ապաքինարանի մը մէջ վերջացնելու իր օրերը, կը գրէ թէ մեծ գիւտ մըն է ըրած, որ կոչուած է յեղաշրջել ամբողջ տիեզերքը, թէ ինք ֆրանսայի փրկիչն է եւ սերած է ազնուական ընտանիքէ...

Ջղագար մը, որ աշխարհ պըտըտած է, սակայն չէ կրցած «կացինի մը կոթ ըլլալ», օդային տեսութիւններ կ'ընէ ազգը փրկելու համար։

Ու այսպէս, ամէն օր նոր դէպք ու նոր պատմութիւն։

ՀՐԱՆՏ

ԳՈՐԾԱԶՐԿՈՒԹԻՒՆԸ ԱՆԳԼԻՈՅ ՄԷՋ

Անգլիական կառավարութեան կողմէ նշանակուած յանձնաժողով մը քննելով գործազուրկներու կացութիւնը, եկաւ այն եզրակացութեան թէ՝ կարելի չէ գործ գտնել 200,000 հոգիի, մեծ մասամբ հանքագործ եւ ընտանիքի հայր, եւ թէ անհրաժեշտ է զանոնք ղրկել Անգլիոյ գաղթավայրերը։

ԵԳԻՊՏՈՍԷՆ Փարիզ եկած է Պ. Լեւոն Շանթ, ամառուան արձակուրդի առթիւ։

ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ Քրէտի Ֆոնսիէի Յուլիս 16ի վիճակահանութեան մէջ 1886ի 30.030 թիւը շահեցաւ 50,000 ֆրանք, 1903ի 509.122 թիւն ալ 50,000 ֆր. շահեցաւ. իսկ 1911ի 101.016 թիւը շահեցաւ 100,000 ֆր.։

ԶՕՐ. ՀԱՃԻՉ հրաժարեցաւ Սերպիոյ նոր դահլիճը կազմելու պաշտօնէն։

ՄԱՐՈՔԻ Թագաւորը Փարիզ հասաւ անպաշտօն կերպով։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԻ ՇՈՒՐՋ

Հայկական հարցի շուրջ ոչ միայն Հայաստանում, այլև ամբողջ աշխարհում ներկայումս ահագին աշխատանք է տարվում։ Ամեն կողմից հավաքվում են տեղեկություններ, որոնք ցույց են տալիս հայ ժողովրդի ներկա դրությունը, նրա ձգտումները, նրա ազգային ու քաղաքական պահանջները։ Ամեն կողմից հրատարակվում են գրքեր, բրոշյուրներ, թռուցիկներ, որոնք ուսումնասիրում են հայկական հարցի տարբեր կողմերը։ Ամեն կողմից հրավիրվում են հանդիսություններ, ժողովներ, որոնց նպատակն է հայկական հարցը դարձնել ամբողջ աշխարհի ուշադրության առարկա։

Ինչո՞ւ է հայկական հարցը այսքան կարևոր դարձել։ Ինչո՞ւ է նա այսքան հետաքրքրում ամբողջ աշխարհը։ Ինչո՞ւ է նա այսքան հրատապ։

Հայկական հարցը ծագել է 1878 թվին, Սան-Ստեֆանոյի դաշնագրի ժամանակ։ Այդ դաշնագրի 16-րդ հոդվածով Ռուսաստանը պարտավորեցնում էր Թուրքիային անցկացնելու Հայաստանում բարենորոգումներ։ Այդ հոդվածի հիման վրա հայերը սկսեցին պահանջել, որ Թուրքիան կատարի իր խոստումը։ Բայց Թուրքիան չկատարեց իր խոստումը։ Հայերը սկսեցին ավելի ու ավելի պահանջել։ Թուրքիան ավելի ու ավելի չկատարեց իր խոստումները

ի նախագահ, երբեք չլքեց իր իրքը, չդիմեց վարօրք փախուս- ի մնակ, կամ մկիցեմերկերի եա միասին, այլ անընդհատ կը ղէբ քաղաքը. կ'երեւար կռուող ինւորներին եւ երբ հեռացաւ պայակոյտը, զօրքերը սկսան նու. անջեր, ցաձիկները Պոլիգոնի ողիք մանել քաղաք եւ Լեւոն րքանը մէկ քանի քաղաքա- ների հետ աղ ու հացով գնաց մաւորելու ցաձիկներին, այն ա- ն միայն գիշերը ոտքով, վար- թեան անգամ մի քանի ըն- րների հետ սարերով անցաւ Դա- լագեազ, (բոլոր ճանապարհները րաւուած էին ցաձիկների կողմից)։ ղարաքիլիսայի ճակատամար- ժամանակ էլ նահանգխումբաց միշտ կը տեսնէինք նրան ճա- տում կռուող զինուորների կողքին, անց զէնք, ոգեւորելիս իր ներ- յութեամբ։

Բաժնումի հաշտութիւնից յե- ոյ, նա անցաւ Երեւան, ընտրուե- ւ Հ. Հ. խորհրդարանի անդամ խղճմտօրէն կատարեց իր պար- կանութիւնը։

1920 թ-ին, երբ մեծամաս- ականները անցան իշխանութեան ուխ, ընկեր Ցովակը մնաց Երե- ն, մասնակցեց փետրուարեան ա- տամբութեան եւ ապա բոլորի ետ միասին գաղթեց Զանգեզուր յետոյ Թաւրիզ։

Ընկեր Ցովակիմը, որ տասնեակ արիների ընթացքին, շնայած որոց ընկերների խնդրանքին, իշտ մերժած է րաչոնական կամ նդհանուր ժողովների պատգամա- րի պաշտօնները, գտնելով իր ներ- յութիւնը աւելի օգտակար տե- ում քան ժողովներում, 1925 ին ինքնակամ, առանց պատգա- ւորի հանգամանքի, հոգեկան նիւթական ամենածանր պայ- նների մէջ ճանապարհւում է րիզ, մասնակցելու 10րդ. Ընդ- նուր ժողովին, պարզելու իր տե- կէտները, քննութեան ենթար- լու իր դիտողութիւնները։ Դժ- խտաբար չարժանացաւ նոյնիսկ ղ համեստ հոգեկան բաւարա- թեան. հասաւ փարիզ շատ ուշ։ Վերջին տարիների հոգեկան նր ապրումները եւ թշուառ նքը արագացրին անխուսափե- փարիզ հասնելուց յետոյ, շատ ո ընկեր Ցովակիմը կորցրեց իր ոկան հաւասարակշռութիւնը Ֆրանսիայի հիւանդանոցներից կում, հեռու իր պաշտած հայ- ենիքից, կնքեց իր մահկանացուն Ց. Դաշնակցութեան բարոյա- ն արժէքները մարմնացնող, հայ ողովրդի ազատագրութեան հա- ր մարտնչող համեստ եւ բեղ- ւոր ընկերը։

Ա. ՇԱՐԱՖԵԱՆ

ԵՐԱՇՏՈՒԹԻՒՆԸ ԱՆԱՏՈԼՈՒԻ ՄԷՋ

Թուրքիոյ ներքին գործավար Շիւքրի Գայա պէյ ընդարձակ տեղեկագիր մը պատրաստած է, որուն համաձայն երաշտութիւնը ամէնէն աւելի Գօնիայի, Աֆեօնքարայի, Գըրշէհիրի կուսակալութեանց մէջ իր աւերը գործած է։ Եօզկատի, Էսկիշէհիրի եւ Աֆիոն-գարահիսարի կուսակալութեանց վիճակն ալ երկիւղալի է։ Տեղեկագիրը կ'ըսէ թէ 1270, 1290, 1303, 1323, 1324 ելմտական թուականներուն այս շրջաններուն մէջ նմանը չտեսնուած սարսափելի երաշտութիւններ տեղի ունեցած են, եւ ո՛ եւէ օգնութիւն չէ հասած, ճամբաներու եւ երկաթուղիներու չգոյութեան պատճառաւ եւ հետեւաբար շատ մը գիւղեր գրուած եւ աւերակ դարձած են։

Բայց գիւղացիներուն յայտարարութեան վրայ, այս տարուան երաշտութիւնը անցեալներուն հետ բաղդատմամբ շատ թեթեւ եղած է։ Գործավարներու խորհուրդը հետեւեալ որոշումը տուած է.—

1. Ընձուկ գօտիներուն մէջ բնակող ժողովուրդին, հանրօգուտ գործավարութիւնըանմիջապէսգործ պիտի հայթայթէ եւ դրամական նպաստներ պիտի ընէ. ջրանցքներու շինութեան համար այդ գօտիներու ժողովուրդին աշխատութիւններ պիտի ապահովուին։

Այս աշխատաւորներուն երթեւեկի գծչեւլ ծախքը Կարմիր Մահիկի վարչութիւնը պիտի հոգայ։

2. Անատոլուի երկաթուղիի վարչութիւնը՝ աժան արմտիք հայթայթելու համար 100 հազար ոսկի տրամադրած է։ Ընկերութիւնը ապրանք եղած գնով սոյն արմտիքները կարօտեալներուն պիտի ծախէ, եթէ հարկ ըլլայ սոյն դրամագլուխը 200 հազար ոսկիի պիտի բարձրացնէ։

3. Երաշտութեան շրջաններուն մէջ գտնուած ագահանքերը սովեալներու ինպաստ պիտի գործածուին եւ արդիւնքը բազմապատկելու պիտի աշխատուի։ Այս առթիւ ժողովուրդին դրամական օգնութիւններ փութացնելու համար, երկրագործական դրամատան եւ ազի մենաշնորհի վարչութեան միջեւ համաձայնութիւն գոյացած է։

4. Երկրագործներուն կենդանիները կերակրելու համար արօտավայրեր պատրաստուած են, կուսակալները ամէն ջանք պիտի ընեն որ սովեալ ժողովուրդին կենդանիները այդ արօտավայրերը փոխադրեն, երկաթուղիի ընկերութիւնը այս կենդանիներուն կերը երեք չորս անգամ աժան պիտի հայթայթէ։

5. Կարմիր Մահիկի վարչութիւնը սովեալներուն թէ՛ նիւթական եւ թէ՛ բժշկական օգնութեան պիտի փութայ։

6. Յառաջիկայ տարուան համար, առատ սերմնցու պիտի հայթայթուի։

7. Շրջակայ լիճերէն, Գըզըլ Ըրմագ գետէն, ինչպէս նաեւ ջրհորներէն գիտականապէս պիտի ջանան օգտուիլ։ Վերջապէս տնտեսական գործավարութեան պաշտօն յանձնուած է սովին առաջքն առնելու համար ամէն տեսակ միջոցներ գործադրել։

ԶԱՅՆԵՐ ԳԱՒԱՌԷՆ

ԿԵԱՆՔԸ ՀՕՄԻՆ ՄԷՋ

ԼԱ ԿՈՏԻՆԻԷՌ.— Այլեւս աւանդական սովորութիւն մը եղած է ամէն տարի Յուլիսի ընթացքին Գարակէօզեան Հօմին մէջ կատարել մրցահանդէս մը, որ առիթ կուտայ միաժամանակ քանի մը օրուան համար համախմբելու Հօմի ցրուած արհեստաւոր սաները։

Այս տարի մարզական այդ դաշտահանդէսը տեղի ունեցաւ Յուլիս 15ի Կիրակին։ Բազմաթիւ աւելի արհեստաւոր սաներ Փարիզէն, մինչեւ հեռաւոր Տոռմէն փութացած էին Հօմ։ Յուլիս 14ի Ֆրանսական ազգային տօնին առթիւ Հօմի աշակերտութիւնը ծաղկեպսակ մը դրաւ Վիլ-օ-Բլէ-ի մեռելական յիշատակարանին առջեւ։

Դաշտահանդէսը առիթ մը եղաւ ի վեր հանելու տղայոց տաք վերաբերումը մարմնակրթանքին եւ ֆիզիքական ուժեղ կեանքի մասին։ Աշակերտութեան գրեթէ կէսը իր մասնակցութիւնը բերած էր զանազան մրցումներուն եւ շատեր արդէն շաբաթներէ ի վեր մեթոտիկ վարժութիւններով կը ջանային բարելաւել իրենց մրցանիշները։

Նոյն օրը տեղի ունեցան վազքի եւ ոստումի կարգ մը ընթացիկ փորձեր։ Իրենց տարիքը նկատի առնուելով, մէկէն դրուած են կարգ մը մրցումներ որոնք բուն ճիգ կը պահանջեն։

Անհատական արդիւնքները.—

50 մեդր վազք (փոքրերու)
Ա.— Ալթունճեան, Բ.— Այվազեան, Գ. Ստեփանեան։

100 մեդր վազք (միջակներ)
Ա.— Փանոսեան, Բ.— Թումպոլեան, Գ.— Ալթունճեան։

100 մեդր վազք (մեծերու)
Ա.— Մարտիկեան, Բ.— Գալֆաեան, Գ.— Էմէքսիզեան։

100 մեդր վազք (արհեստաւորներ).— Ա.— Բէշկէկեան, Բ. — Թէքիրեան, Գ.— Յովհաննէսեան։

500 մեդր վազք (միջակներ). — Ա.— Թումպոլեան. Բ.— Ալթունճեան, Գ.— Զիլօեան։

500 մեդր վազք (մեծեր եւ արհեստաւորներ).— Ա.— Մարտիկեան, Բ.— Գալֆաեան, Գ.— Թէքիրեան։

Արգելաշարաւ (մեծեր).— Ա.— Նահապետեան, Բ.— Էմէքսիզեան, Գ.— Սարգիսեան։

Արգելարշաւ (արհեստաւոր). — Ա.— Հացպանեան, Բ.— Գրիգորեան, Գ.— Թէքիրեան։

Բարձրութեան ոստում (մեծեր) 1 մեդր 41.— Ա.— Գրիգորեան, Բ.— Բէշկէկեան, Գ.— Գազանճեան։

Ուժ առած երկայնութեան ոստում (միջակներ) 3 մեդր 87. — Ա.— Փանոսեան, Բ.— Զիլօեան, Գ.— Պալթաեան։

Ուժ առած երկայնութեան ոստում (մեծեր) 4 մեդր 84.— Ա.— Ծիշեան, Բ.— Բէշկէկեան, Գ.— Գրիգորեան։

Ձողով բարձրութեան ոստում (մեծեր) 2 մեդր 62.— Ա.— Գազանճեան, Բ.— Հացպանեան, Գ. — Գրիգորեան։

Երկարարշաւ. (5 քիլոմեդրի վրայ).— Ա.— Մարտիկեան, Բ.— Յովհաննէսեան, Գ.— Պուրսալեան։

Այս մրցումներէն անկախաբար տեղի ունեցան նաեւ Հօմի զոյգ եւ անջատ խումբերու միջեւ դրօշարշաւի, «հօքէ»յի, «պասքէթ պօլ»ի և «վոլէյ պօլ»ի մրցախաղեր, որոնց ընթացքին երկու մրցակից կողմերը գրեթէ համարժէք մնացին։

. Ինչպէս նախընթաց թղթակցութիւններով յիշուած էր, բարերար Պ. Միհրան Գարակէօզեանի փափաքով Կոտինիէ-ի դղեակին յարակից մէկ թեը պիտի վերածուէր ամարանոցի, ուր ամէն տարի արձակուրդին 100ի չափ Ֆրանսացի տղաներ պիտի գային օդափոխութեան։ Այս մասին արդէն համաձայնութիւն մը կնքուած էր Ֆրանսական «Արձակուրդային Գաղութներու Ընկերակցութեան» հետ և ամիսներէ ի վեր նորոգութիւններուն ձեռնարկուած էր. Ներկայիս արդէն նորոգութիւնները վերջացած են եւ տղաներուն առաջինկարաւանըհասած էարդէն։

Այս կալ գաղրութիւնը մեծ տպաւորութիւն մը գործած է մեր նահանգի պաշտօնական եւ հանրային շրջանակներուն մէջ եւ նահանգապետը ինքը անձամբ պիտի գայ նախագահելու բացումի հանդէսին, որ տեղի պիտի ունենայ Օգոստոսի սկիզբը։

ՓԱՅԼԱԿ ՍԱՆԱՍԱՐ

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՎՀԱՏՈՒԹԻՒՆ.— Անցեալ օր երիտասարդ մը կը ներկայանար Լիոնի ոստիկանատունը եւ տեսակցութիւն մը կը խնդրէր ոստիկանապետին հետ, բայց ան զբաղած ըլլալով, յանձնարարուեցաւ իրեն պահ մը սպասել։

Երիտասարդը, իր գրպանէն հանեց նամակ մը, լուսանկարներ, դանոնք դրաւ քարտուղարին սեղանին վրայ, յետոյ ատրճանակի փամփուշտ մը պարպելով իր աջ քունքին, ինկաւ անկենդան։

Իր գրպանէն գտնուեցան ինքնութեան թուղթերը։ Պատերազմիկ հաշմանդամ մըն է, որ դեռ կը տառապէր իր վէրքերէն ու փրկուելու համար, վերջ կուտար իր կեանքին։ Նամակը ուղղուած էր իր կնոջ եւ լուսանկարները իր փոքրիկներուն էին։

ԹՂԹԱՏԱՐԻՆ ԴԷՄ ՅԱՐՁԱԿՈՒՄ.— Կիրակի գիշեր, այն պահուն որ 120 թիւ ճեպընթացը կը կտրէր Փրէյզէնէն Սէն-Փոնի ճամբան, յանկարծ դիմակաւոր աւազակ մը երեւան ելաւ թղթատար կառքին մէջ եւ ատրճանակը ուղղելով պաշտօնեային ըսաւ.

— Պայուսակներդ կամ կ'այրեմ քեզ։

Պաշտօնեան իր դանակը քաշեր էր պաշտպանուելու համար, աւազակը առանց վարանելու յանձնարարեց անոր.

— Ցեղը դիր տուփիկ, զաւկի տէր ես, եթէ գիս ճանկես կը սպաննեմ քեզ։ Ու հանդարտօրէն նամակներու երեք պայուսակներ շալկելէ յետոյ, քաշեց վտանգի ազդանշանը։ Երբ կառախումբը դանդաղեցուց իր ընթացքը, աւազակը բացաւ դռնակը, նետուեցաւ դուրս ու փախաւ։

Երբ ճեպընթացը կանգ առաւ, երկու հոգի փորձեցին հալածել աւազակը։

Բայց մութ էր եւ աւազակը արդէն բաւական բացուեր էր։ Յաջորդ առտու միայն կարելի եղաւ անկիւն մը նետուած գտնել պայուսակները։ Աւազակը արագ խուզարկութենէ մը յետոյ, տարեր էր այլ նամակները, որոնց մէջ դրամ գտնել կը յուսար. Մնացեալը ձգեր էր հոն։

ԻՐ ՍՊԱՌՆԱԼԻՔԻՆ ԶՈՀ.— Ոճիրը ինչպէս միշտ, այս անգամ ալ սովորական է, բայց զոհը արտասովոր մէկն է որ իբր զինուորական դասալիք, խուսափելու համար ոստիկանական հետապնդումներէ, կ'ապրէր ու կը գործէր կնոջ պէս ծպտուած, եւ իր ծպտումին մէջ այնքան յաջող էր որ կրցեր էր իբր «առաջին» կարուհի գործ գտնել կարի արհեստանոցի մը մէջ։ Կարգուած ալ էր եւ ունէր 3 տարու տղեկ մը։ Բայց կոպիտ, վայրագ ու խմող, անընդհատ կը խոշտանգէր իր կինը, որ իր հիւանդկախ տղեկը խնամելու ջանք չէր խնայեր։

Շաբաթ իրիկուն, այրը տուն մտաւ սովորականին պէս գինով, առանց պատճառի արթնցուց տղեկը եւ սկսաւ զայն չարչրկել։

— Եթէ ձայն հանես, ըսաւ իր կնոջ, կը սպաննեմ զայն։

ՕՐ. ԶԱՊԷԼ ՊՕՍՏԱՆՃԵԱՆ
ԵՒ
Պ. ՎԱՀԷ ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ
ՆՇԱՆՈՒԱԾ
Փարիզ 16 Յուլիս 928 Մարսէյլ

— Մօրս տունը պիտի փախիմ որ ազատիմ ձեռքէդ, վրայ բերաւ կինը։

— Ըս ուրեմն, պատասխանեց այրը եւ սկսաւ ծեծել իր կինը։

Սեղանին վրայ ատրճանակ մը կար զոր գինովը գրպանէն հաներ ու մոռցեր էր։ Կինը առաւ զայն ու երեք ձեռք կրակեց գինովին վրայ։ Մարդը ինկաւ անկենդան։

Այրասպան կինը՝ որուն մասին շատ լաւ վկայութիւններ քաղած է ոստիկանութիւնը, դրուեցաւ բանտին հիւանդանոցը՝ իր զաւկին հետ։

ԴՊՐՈՑԱՍԷՐԻ ՇԷՆՔԸ ԵՐԵՒԱՆԻ ՄԷՋ

Դպրոցասէր տիկնանց ընկերութիւնը կը խնդրէ մեզմէ ծանուցանել, թէ սկսուած է Երեւանի մէջ իր վարժարանին շինութիւնը, որ պիտի աւարտի յառաջիկայ աշնան։ Վարժարանի ճակտին պիտի գրուի «Դպրոցասէր տիկնանց վարժարան. նուէր Ամերիկահայոց», եւ պիտի արձանագրուի ընկերութեան հակիրճ մէկ պատմականը։

Շէնքին համար տրամադրուած է ձրիաբար հողամաս մը լաւագոյն վայրի մը մէջ։ Պիտի ծախսուի 3600 անգլ. ոսկի, որուն ի հաշիւ ցարդ Հ. Բ. Ը. Միութեան միջոցաւ խ. Հայաստանի կառավարութեան ղըրկուած է 2348 անգլ. ոսկի։

.*. Ընկերութիւնը կը ծանուցանէ նաեւ, թէ պատուոյ անդամուհի Օր. Երանուհի Մարտիրոսեանի մահէն յետոյ, պատուակալ նախագահուհի Տիկին Նոյեմի Գափամաճեանի կարգադրութեամբ իբր նուէր ընդունած է հետեւեալ արժէթուղթերը։— 12 գանձատոմս, 1923 Թուականի, 4 Սէն Ֆըէրի բաժնեթուղթեր եւ մէկ փանամայի պարտաթուղթ։

ՆԱՄԱԿ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ԾՆԴՈՒՄ

ԼԻՈՆ, 16 Յունիս.— Լիոնի մէջ «Բիւթանիոյ Հայրենակցական Միութեան» կազմութիւնը տեղեկացնող 3 Յուլիս Թուակիր Թռուցիկի մը առթիւ, վարչութիւնս կը փութայ յայտարարել թէ՝ 1926ին Պոլու, Տիւզճէ, Տէօվրէկ եւ Զօնկուլտաքի հայրենակիցները հաւաքաբար կազմած են արդէն իսկ իրենց հայրենակցական միութիւնը «Պոլուի եւ Շրջ. Հայրենակցական Միութիւն» անունով։ Միութիւնը կը գործէ արդիւնաւորապէսեւկը պահէ իր ուրոյն հանգամանքը,իր մասնաճիւղերով, ինչպէս ատենօք Կ. Պոլսոյ մէջ։

(Կնիք Վարչութեան)

«ՅԱՌԱՋ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (52)

ԼԱԶԱՐԻՆԱՅԻ ՈՃԻՐԸ

ԻՐԱՐՈՒ ԵՏԵՒԷ

Դէշ հոտեր տարածուեցան աշուրջ, բռնեցին անոր կոկորդը քայքայուած այս դիակին՝ Ֆրօզին ինկաւ նուաղած, կուրգի վրայ. բայց միշտ ձեռքը բռնած զգեստը։

Անշուշտ, եթէ Ֆրօզին իր մէջ մարդկային ուժ մը չունենար, մինչեւ առտու հոն նուաղած պիտի մնար, եւ կամ մահը զինքն պիտի առնէր ու տանէր։ Բայց սարսափի վայրկեանին մէջ ան կը նպաստաւորուէր իր աշնորհալի դիրքէն զոր կը գրաւէր Լազարինայի մէջ. Ջինուորներէն մէկը խոհեմութիւն սեպեց անոր հետեւիլ. փախնաւ կը փախի եւ այդ պատինքն իսկ կրնար իր մորթը վտանգելու կը վախնար նաեւ որ ան ալ մինակ ըլլալով, կրնար վտանգի մը ենթարկուիլ, եթէ դիպուածով Լազարինայէն մէկը անկից անցնէր, առանց զայն ճանչնալու։ Զգենք որ խեղճ մարդը չէր հասկնար գիշերային այս տեղափոխութիւնը։ Բայց երբ տեսաւ որ ան կը ծնրադրէ, կարծեց թէ հասկցաւ...։ Իր ստացած նուէրներէն համ առած ըլլալու էր, չէ՞ որ ան ուզած էր որ կառքերն իսկ իր տունը բերեն։ Ո՛վ գիտէ։ Թերեւս, դէզին մէջ արտասովոր բաներ մը գտած էր, քանի որ անոր տան դրան առջեւ, դրամաթուղթ մը ինկած էր, եւ մարդ չէր համարձակած զայն վերցնել։ Շիտակ է որ մարդոց գրպաններուն մէջ շատ բաներ կարելի է գտնել։ Կը բաւէ խուզարկել։ Եւ կինը անշուշտ, այդ էր որ կ'ընէր, ու չէր յագենար, քանի որ դեռ այդ ժամուն իսկ, նուաղած, անշարժ, ագահի ձեռքերով բռնած կը կենար զգեստը։

Ջինուորը չմտնեց իր մտածումները, բայց Ֆրօզինի մօտեցաւ, վառեց մարած լապտերը, եւ ծայրայեղ զգուշութեամբ վերցուց Ֆրօզինը, ինչպէս կ'ընեն տղեկի մը, եւ տեսնելով որ անոր ձեռքերը կը թուլնան, փաղաքուշ ձայնով մը ըսաւ անոր.

— Մի՛ վախնա՛ր, ձգէ՛, ես քու տեղդ կը փնտռեմ։

Ինք, պատուական Թուրքը՝ նախապաշարում չունէր։ Զգենք որ, մեռելին ուսերուն վրայ ա՛լ գլուխ չկար։ Այլեւս ուրեմն, չէր կրնար անոր վնասել, ո՛չ այս աշխարհին մէջ, ո՛չ ալ անդին, քանի որ անգլուխ մարդ մը՝ չի կրնար գոյութիւն ունենալ յաւիտենականութեան մէջ։ Ճարտարութեամբ մը, որ վարժութիւն մը ի յայտ կը բերէր, քակեց անոր բուրդէ գօտին եւ բաճկոնակը։ Գօտիէն ժամացոյց մը գլորեցաւ։ Բաճկոնակին ներսը կարուած գրպանը կը դիմադրէր, ճիշտ այն մասին վրայ, ուր Ֆրօզինի ձեռքը կառչած էր, կարծր բան մը կար։ Պրպտեց, եւ միայն գրուած թուղթեր գտաւ։ Այդ ըլլալու չէր անոր փնտռածը։ Ժամացոյցն է որ ան կը փնտռէր անշուշտ։ Բայց, խղճմտօրէն ան ամէնքն ալ առաւ եւ ժամացոյցին հետ, թուղթերն ալ դրաւ անոր քով։

Այս պարկեշտ ու ներողամիտ Թուրքը լրջօրէն զարմացաւ երբ Ֆրօզին արթննալով՝ ձեռքն երկարեց թուղթերը առաւ, քննական ակնարկ մը նետելէ յետոյ ժամացոյցին վրայ զոր գետինը ձգեց։ Կարգապահ զինուորը չփութաց զայն իւրացնել։ Ո՛չ, տիրոջ, ո՛չ ալ տիրուհիին ինչքերուն դպիլ չըլլար։ Պէտք եղաւ որ, Ֆրօզին նշմարելով որ զինուորը իր մօտը կանգնած կը մնայ յօրգանքի ամբողջ արտայայտութիւններով, նշան ընէ, որպէսզի ան ժամացոյցը վերցնէ։ Բայց այս օրինակելի պատերազմիկը կանգնած մնաց, բազուկները խաչաձեւած կուրծքին վրայ ։ ժամացոյցը միշտ կը պատկանէր պետին։

Կը սկսէր լուսնալ եւ աչքերը բարձրացնելով, Ֆրօզին թուղթերուն վրայ նշմարեց գրութիւն մը, բայց կարդալ չէր գիտեր, բան չհասկցաւ։ Ընտոնիոսի գրած բառերն էին, եւ յանձնուած ճամբորդներուն։

«Ֆրօզին.կ'ըսէր Ընտոնիոս, ամուսինդ սպաննուեցաւ։ Կրցայ փրկել ժամացոյցը որ վրան կը պահէր։ Զայն պահէ փոքրիկին՝ ժանի համար։ Կոստին պէտք է արդէն մեկնած ըլլայ Լազարինայի ուղղութեամբ, քանի որ ան արդէն մեզի հետ չէ։ Մեր երկու բարեկամները քեզի պիտի բերեն այս նամակը։ Ըստուած չմնայեց մեր հայրենիքին»։

Երբ վարժապետը Ցեմէթրիուս, որուն քով վազեր էր Ֆրօզին, կարդաց այս եղերական երկտողը, Ֆրօզին աղաղակ մը արձակեց.

— Կոստիս մեռած է։ Աղջիկս, ո՞ւր է աղջիկս, հիմա։

Իր աղջի՛կը։ Շատ չանցած լուրեր պիտի առնէր անկից. նոյնիսկ պահ մը պիտի տեսնէր զայն։

Այս տասներկու տարու աղջնակը պահ մը միայն տեսանք Փլաթանա գիւղին մէջ, այս խեղճ արարածը որ միշտ տառապահար կը թուէր, տկար ու վտարեկ էակ, որ նեցուկի մը պէտք ունէր, եւ իր արդէն զարգացած ձեւերուն տակ ու հակառակ իր կանխահաս յեցունութեան, արեւելեան դիւրաբեկ հոգի մը կը կրէր։ Փլաթանիայի մէջ, Փէլիօնցի իր ազգականներուն քով, միշտ կը հառաչէր իր մօրն ետեւէն։

Թարգմ.՝ Գ. Թ.

(Շար.)

Իվան Միխայլով կը խոստովանի

«Թայմզ»ի Սոֆիայի թղթակիցը կը հեռագրէ.—

Մակեդոնական Յեղափոխական Կազմակերպութիւնը վարող եռապետութեան անդամ Իվան Միխայլով Յուլիս 21ին իր ստորագրութեամբ հրատարակեց գեկոյց մը, որուն մէջ կ'ըսէ թէ կազմակերպութեան վերջին համաժողովը որոշած էր փնտռել և պատժել Թոտոր Ալէքսանդրոֆի սպանութեան հետ կապ ունեցող բոլոր մարդիկը։ Հետեւաբար, կ'ըսէ, զօր. Փրոթոկէրոֆ սպաննուեցաւ ըստ համաժողովի որոշման եւ նկատի ունենալով Մակեդոնիոյ գերագոյն շահերը։

Այս սպանութիւնը նոյնպէս հակառակ չէ կազմակերպութեան կանոնագրին, որ բացառիկ պարագաներու մէջ իրաւասութիւն կուտայ Կոմիտէին՝ պատիժներ տնօրինել։ Նոյնը պատահեցաւ Միլան Զաուլէֆին համար, որ սպաննուեցաւ անոր համար որ մակեդոնական բոլշեւիկ խմբակին յարած էր։

Միխայլով կ'աւելցնէ թէ իր արարքին պատճառները պիտի բացատրէ կազմակերպութեան յառաջիկայ համաժողովին առջեւ։

Սոֆիայէն *Իքտամի* կը գրեն.—

«Ջուրին կուժը ջուրին ճամբան կը կոտրի», կ'ըսէ առածը։ Սպանեալ Փրոթոկէրոֆ Պալքանեան պատերազմը կազմակերպողներէն մէկն է եւ գլխաւոր դրդիչը Մակեդոնիոյ գիւղացիներուն Թուրքիոյ դէմ ելլելուն։ 1912ին Փրոթոկէրոֆի դեկավարութեան տակ գործող կոմիտէն Մակեդոնիոյ հորերուն մէջ կը լեցնէր սպաննուած Թուրքերուն գլուխները եւ գտնուած հորերը չբաւելուն, նոր հորեր կը բանային՝ գանոնք ևս լեցնելու համար փոմաքներու գլուխներով։»

Չիներէճափոն յարաբերութիւնները խզուած

Փէքինէն «Տէյլի Թելէկրաֆ»ի կը հեռագրեն թէ Ճափոն դիւանագիտական ամէն յարաբերութիւն խզած է Նանքինի կառավարութեան հետ։ Չինաստանի իր դեսպանին միջոցաւ ղրկած է ծանուցագիր մը՝ որով կը մերժէ ընդունիլ Չինաստանի առաջարկը՝ 1896ի դաշնագիրը չնչելու մասին։

Զօր. Չանկ Քայ Շէք կ'ուզէ փոխել Նանքինի կառավարութեան արտաքին նախարար Տօքթ. Վանկը։ Այդ պարագային Նանքինի տեսակէտը բոլորովին պիտի փոխուի՝ դաշնագիրներու խնդրին մասին։ Չանկ Քայ Շէքի արձակուած զինուորներէն մէկ մասը ճամբաներու շինութեան մէջ պիտի աշխատցուի։

Դատական գործավարը վանի մէջ

Դատական գործավար Մահմուտ Էսատ պէյ շարունակելով իր պտոյտները, Յուլիս 16ին հասաւ Վան։ Թիւրք Օճաղըի կողմէ ի պատիւ իրեն տրուած հացկերոյթի մը ընթացքին ճառ մը խօսելով, ըսաւ.—

«Վանը անկախութեան դրօշն է, որ անկախ եւ ազատ Թուրք ազգի սահմանագլխին վրայ կը ծածանի, եւ միշտ բարձրանալու բախտն ունեցած է։ Մեր կառավարութեան պերճախօս եւ անկեղծ յատկանիշերէն մէկն ալ՝ ազգայնականութիւնն է։ Արդիական քաղաքակրթութեան ամէնէն անվիճելի մէկ իրաւունքն է ազգայնականութիւնը։ Միայն յարձակող աշխարհակալները կրնան չճանչնալ այս իրաւունքը։ Շանրապետական կառավարութեան երկրորդ յատկանիշն է՝ ետ չդառնալ, նոյն իսկ ետ չնայիլ, այլ միշտ յառաջանալ։ «Ցեղափոխութեան ամէնէն մեծ սկզբունքը՝ յարգանքն է հայրենակիցներու հանդէպ։ Շանրապետական կառավարութիւնը նուիրական պարտականութիւն կը սեպէ հետապնդել օրէնքը ոտնակոխողները, մինչեւ անոնց փճացումը։ Այդ մասին կասկած ունեցողները մօտ ատենէն պիտի տեսնեն իրենց գլխուն գալիքը։»

Գործավարը նոյն օրը պտրտեցաւ պետական հաստատութիւնները, յետոյ ինքնաշարժ նաւակով Ախլաթ մեկնեցաւ։

Ամերիկահայ պատանին ինչպէ՞ս յաջողեցաւ

Երէկ գրած էինք թէ փարիզ հասած է Արամ Աբգարեան անուն հայ պատանի մը, ամերիկացի ընկերոջ մը հետ եւ մեծ պատիւներու արժանացած։ Այս առթիւ կուտանք հետեւեալ տեղեկութիւնները մեր հայրենակիցի յաջողութեան մասին.

«Տիթրոյթ Նիուզ» թերթը, իր Յունիս 16 թիւի առաջին էջին վրայ հրատարակած էր նկարը տասնեւհինգ տարեկան փոքրիկ Արամ Աբգարեանի, որ նոյն թերթին կողմէ կազմակերպուած տիպար օդանաւերու մրցման մէջ առաջին մրցանակ շահած եւ համաշխարհային նոր մրցանիշ մը հաստատած էր։ Մրցումը տեղի ունեցած էր Սթէյթ Ֆէյր կոչուած վայրը, ընդարձակ սրահի մը մէջ, Յունիս 16ի կէսօրին, հովանաւորութեամբ «Տիթրոյթ Նիուզ» թերթին։

Աբգարեանի փոքրիկ տիպար օդանաւը թռած է, կոլիսէոմի շէնքին ընդարձակ կամարին տակ՝ 353,5 երկվայրկեան տեւողութեամբ եւ յետոյ գետին իջած։ Արամ Աբգարեանի տիպար օդանաւը գոց վայրերու կամ շէնքերու մէջ թռչող տիպար սաւառնակներու մրցանիշը կոտրած է, որովհետեւ վեց տասներորդ երկվայրկեան աւելի կրցած է թռչիլ։

Աբգարեան ասկէ առաջ «Տիթրոյթ Նիուզ»ի կողմէ Ուաշինկթըն ղրկուած եւ նախագահ Ռուզվելթին ներկայացած է։

Փրոֆ. Մալմկրէնը կեր՞ած են

Միջազգային մամուլը տակաւին երկարօրէն կը զբաղի բեւեռախոյղներու խնդրով։ Փրոֆ. Մալմկրէնի խմբակին դէմ զանազան ամբաստանութիւններ կ'ըլլան։ Գերմանական թերթի մը համաձայն, փրոֆէսէօրին ընկերները՝ հազարապետներ Մաբրիանօ և Ցափփի, — մանաւանդ այս վերջինը ծանր ամբաստանութեան տակ են։ Կասկած կայ, որ այս երկու Իտալացիները առանց անունդի մնացած ըլլալով, կերած են փրոֆէսէօրը։ Ցափփի կը պատմէ թէ 13 օրէ ի վեր անօթի էր և իր ընկերը Մարիանոյի մահուան կը սպասէր անոր դիակը ուտելու համար։ Մինչդեռ «կրասին»ի բժիշկը Ցափփին քննած եւ տեսած է որ անիկա ո՛չ թէ 13, այլ միայն երեք օրէ ի վեր բան կերած չէր։ Կը հաստատուի նաեւ թէ երբ Ցափփի ազատուեցաւ, բացի իր զգեստներէն, հագած էր նաեւ փրոֆ. Մալմկրէնի հագուստները։ Ու մինչ Մարիանօ հագուստ չունէր եւ ոտքը ծածկելու համար միայն գուլպայ հագած էր, Ցափփի երեք զոյգ մուշտակապատ կօշիկ ունէր։

∴ Մարիանոյի մահուան լուրը կը հերքուի։

∴ Ամունտսէնը եւ Կիլպօն գտնելու ամէն յոյս կորսուած է։ Շուէտի կառավարութիւնը հրամայած է իր ազատարար մարմիններուն Շուէտ վերադառնալ։

ԽԱՆԱՍՈՐԻ ԱՐՇԱԻԱՆՔԻ 31ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՄԵԾ ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՒԹԵԱՄԲ Հ. Յ. Դ. «ԱՐՇՈՒՆԵԱՆ» ԵՆԹԱԿՈՄԻՏԷԻ

ԱՅՍ ԿԻՐԱԿԻ ԱՌԱՒՕՏ ԺԱՄԸ 10ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԻՐԻԿՈՒՆ

ՇԱՎԻԼԻ ԳԵՂԵՑԻԿ ԱՆՏԱՌԻՆ ՄԷՋ

ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ, ԱՐՏԱՍԱՆՈՒԹԻՒՆ, ՆՈՒԻԱԳ, ԵՐԳ ԵՒ ՊԱՐ

Ժամը 3ին այցելութիւն Խանասորի հերոս Իշխան Արծուեանի գերեզմանին։

Առնել թիւ 1 հանրակառքը եւ իջնել Շավիլ՝ Փիւբ Սան վէյն, երկաթուղի Մոնփարնասի կայարանէն, իջնել Շավիլ։ Կարգադիր անդամներ պիտի առաջնորդեն ժողովուրդը։

Ամէն ոք ազատ է ցերեկուան եւ իրիկուան ճաշը վիասին բերելու։ Տեղւոյն վրայ ըմպելի, հաց, մրգեղէն և չոր կերակուրներ։

ԴԱՇՏԱՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

կազմակերպուած՝ Ջ. Ե. Ո. Միութեան փարիզի մասնաճիւղին կողմէ

5 Օգ. կիր. առաւօտէն մինչեւ երեկոյ, Քլամարի անտառին մէջ

ՄԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՄՕՏ ՕՐԻՆ

ՑԵՐԵԿՈՅԹ ՄԱՐՍԻԼԻՈՅ ՄԷՋ

կազմակերպուած Եւրոպահայ կարմիր խաչի կողմէ

29 Յուլիս կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 4ին, Սալօն Մասիլիայի մէջ կը մասնակցին Ֆրանսացի, Ռուս եւ Հայ երգչուհիներ, երաժշտագէտներ եւ դերասաններ։

Տոմսերու համար դիմել՝ Բիւ տիւ Միւզէ, Թիւ 26, Պր. Իսրայէլեանի նպարավաճառատունը, իսկ հանդէսին օրը կիշէն։

Հ. Յ. Դ.

Տէսինի «Կայծակ» խումբի ժողովը վաղը Եշ. երեկոյ ժամը 7.30ին Café de la Paixի սրահին մէջ։ Ներկայանալ նոր անդամատեւտրով։

Լիոնի Քրիստափոր խումբի ժողովը՝ վաղը Հինգշաբթի իրիկուն ժամը 8ին, Գրադարանի սրահը։

Լիոնի կոմիտէի ընդհ. ժողովը այս կիրակի առաւօտ ժամը 8.30ին Հ. Յ. Դ. Գրադարանը։ Կարեւոր օրակարգ։

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒԻՓ

Պուա ֆոլոնպ, Մ. Հ.— Կրնաք ուղղակի ղրկել։

Տիթրոյթ, Քամառ.— Ձեզ նամակ ստացած։

ՆԱՄԱԿ ՈՒՆԻՆ՝ Պ. Պ. Հայկ Սէմէրճեան, Գուրգէն Սարաֆեան, Գարեգին Երկանեան, Արշակ Ճգնաւորեան, Մանուէլ Կապուտիկեան, Գարեգին Անդրէասեան եւ Ահարոն Չիլինկիրեան։ Դիմել՝ խմբագրութեան։

ՔԱՀԱՆԱՅ Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Լիոնի եւ շրջակայից ազգ. կեդր. վարչութիւնը պատիւ ունի իննդրելու տրամադրելի քահանայ հայրերէն՝ որ բարի ըլլան իրենց թեկնածութիւնը դնելու Լիոնի եւ շրջակայից հոգեւոր հովուութեան գործին համար։

Ադայժմ պէտք կայ երեք քահանաներու Լիոնի եւ իր թեմերուն համար։

Պայմաններու եւ մանրամասնութեանց համար դիմել վարչութեանս հետեւեալ հասցէով։

Պ. Ալեքս. Կ. Կիւլպէնկեան, Ատենապետ Ազգ. կեդր. վարչութեան Լիոնի եւ շրջակայից, 35 Rue Dunoir, Lyon. *(Կնիք)*

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

— Կը փնտռեմ Էսկիշէհիրցի ամուսինս Ապիկն Թաչիմեան, իմ անուն Մարտիրոս, մօր անուն Էրան եւ մօրեղբայրս Սեդրաք Գարագաշեան, իմ անուն Կարապետ, մօր անուն Շերմոնեայ, որոնք իմմիրի ջարդին անհետացած են։ Իմացնել՝ Շահինիկ Թաչիմեանի, Rue Collé, Décine, (Isère) France.

— Կը փնտռուի Խարբերդի Գոմք գիւղէն Յակոբ Պալոյեան որ կ'աշխատէր Պէլֆորի մէջ։ Վերջերս տեղափոխուած է Լիոնի շրջակայ գիւղերը։ Իմացնել՝ Hagop Sarkissian, 70 Rue Rabelais, Lyon.

ՎԱՐԶՈՒ *անմիջապէս երկու սենեակ, սէկ խոհանոց, սէթրօ* Corvisartի *դէմ, երկրորդ յարկ բակի վրայ, գին 320 ֆրանք։ Դիմել՝* Nichanian, 51-53 Bld. Aug. Blanqui, Paris (13e).

Clinique COVO

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Յ. ՊՈՒՌՆԱԶԵԱՆ

107 Rue Lafayette, Paris (Xe)

Ամէն օր ժամը 2.30—7.30

Tél. Trudaine 29-04

ԿԱՐԴԱՑԷՔ

ՆՇԱՆ ՊԷՇԻԿԹԱՇԼԵԱՆԻ

ՍԻԴՈՆՆԱ

Վ Է Պ Ը

Գին՝ 12 Ֆր., արտասահ. 75 սէնթիմ

Դիմել կանխիկ վճարումով «ցառաջ»ի։

ՓՈՍՏԻ ԾԱԽՍ ՉԿԱՅ

ԻՐԱՒԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

E. STEFIKI

վկայեալ իրաւագէտ, քաղաքականգիտութեանց վարժարանէն։

106 Ave. Kléber, Paris (16e)

Շեն. Passy 72-56

Կը կանչարէ աւենակարճ միջոցի մէջ Ֆրանսա մտնելու (AFFIDAVIT), ինչպէս նաեւ ինքնութեան թուղթերու օրինական գործողութիւնները։

Կ'ընդունի ամէն օր (ի բացառեալ շաբաթ) կէսօրէ ժամը 4—7.

Կ'ՈՒԶՈՒԻՒՆ Աշխատանոցի մը մէջ աշխատելու համար առաջին եւ երկրորդ կարգի կարուհիներ (1ère et seconde mains)։ Կ'ուզուին նոյնպէս՝ փորձառու անթրը-փրընէօրներ՝ քրէփ տը շին րոպերու համար։ Դիմել՝ L. Remzi, 16, Rue des Alouettes, Colombes.

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Առաջին անգամ ըլլալով լոյս տեսաւ Զէյթունի քաղաքը, իր չորս իշխանները եւ ընդհ. պատերազմի ընթացքին նահատակուող հերոսներուն մեծադիր նկարը, տոկուն թուղթով եւ խնամուած աշխատութեամբ։

ԳԻՆ 4 ՖՐԱՆՔ

Փոստի ծախք չկայ, կ'ընդունինք ֆրանսական դրոշմ։ Մեծաքանակ պատուիրուներու մասնաւոր զեղչ։ Դիմել՝ M. Ezéguielian, 75 Ave. Berthelot, Lyon. *Փոխարժէքը բացարձակապէս կանխիկ է։*

Կ'ՈՒԶՈՒԻ *քարի վրայ փորագրիչներ, լաւ վճարուժով։ Դիմել՝ խմբագրատուն։*

ՀԱՇՈՒԱՊԱՀ Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Դիմել՝ Պ. Գ. Թաւիրեանի, 19 Rue Henri Monnier, Paris (9e). Ժամը 5—7։

IMPRIMERIE - MASSIS - ÉDITIONS

208bis, Rue Lafayette Paris (10)

Le Gérant: E. SOUVIGNY

ՀԱՅ ԳՈՐԾԱՒՈՐՆԵՐ Կ'ՈՒԶՈՒԻՆ

Պատրաստ բնակարան։ Դիմել՝ BERGER CADET, Bollène (Vaucluse).

24, RUE ST. LAZARE
PARIS (9e)
ԱՀԱ ԱՅՍ Է ՆՈՐ ՀԱՍՑԷՆ
ՎԱՀՐԱՄ ՃԷՆԱՃԵԱՆԻ

ՀԱՅԿ. ԲՈՒԺԱՐԱՆ - POLYCLINIQUE de BELLEVILLE

Տէր եւ տնօրէն՝ ՏՕՔԹ. ԳՐԳՈՅԵԱՆ

29, Rue (Place) des Fêtes, Paris, XIXe. Tél. Nord 96-...

Բաց է ամէն օր, ուր շատ մը մասնագէտ բժիշկներէ կը խնամ ամէն տեսակ ներքին եւ վէներական հիւանդութիւններ։ Աչքի մ... գէտը կ'ընդունի Գշ., Եշ. եւ Շաբաթ օրերը ժամը 3—5։ Քիթ... կորդի ու ականջի մասնագէտը ամէն Երեք. եւ Շաբաթ օրերը 1—3։ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺը ամէն օր ժամը 9էն 19։ Կիրակի 9—12։

ՍԷՆ ՄԻՇԷԼԻ ՀԱՅԿ. ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

1bis Rue Hautefeuille, PARIS (6e). Սէն-Միշէլի մետրոյին դ...

MAISON TOSSOUNIAN

Մասնաճիւղն է Աղեքսանդրիոյ (Եգիպտոս) հմայանուն առեւտրական տունին։ Ունի եւրոպական լաւագոյն նպարեղէններ անմրցելի ապրանքներ եւ Եգիպտական եւ կեռատական ապուխտ, պուլկարական քաշկավալ, քայի ճերմակ պանիր, պոլսական չիրուզ, Յունաստանի ձիթապտղի ձէթ, Մամասիայի պաստեա, Դամասկոսի փէստիլ եւ ընկոյզ, Հալէպի ղուրբ եւ մանուանդ անդրարեւելեան ֆիլաւոյս աննման ԲՐՈՆԶ մասնաւոր գարդն է այս տունին, եւ դեռ բազմաթիւ ուրիշ ապրանքներ, եւայլն, եւայլն, եւայլն։

Մատակարար մայրե՛ր, դուք որ բծախնդիր էք ձեր խոհանոցին մէջ ու կը գուրգուրաք ձեր ամուսիններուն քսակին վրայ, եկէ՛ք, եւ մէջօն ԹՕՍՈՒՆԵԱՆը ձեր վստահածն է։

ՏՕՔԹ. Գ. ԻԶՄԻՐԼԵԱՆ

48 Rue Montmartre (*Բակի մէջ՝ աջ կողմի առաջին դուռը*)

Այս անգամ իր անձնական դարմանատունը հաստատած կը խնամէ ներքին եւ կանանց, վէներական եւ մորթ... հիւանդութիւնները։

Tél. Central 73-38 Métro: Sentier կամ Bo...

Ընդունելութեան ժամեր՝ ամէն օր 10—12, 1.30—8։ բակի եւ տօն օրեր՝ կէսօրէն առաջ 9—12։

Կ'ուզուին լաւ գործաւորուհիներ՝ ձեռքով բրդեղէն լաւ հյաժար (tricot)։ Ցեւական գործ, լաւ վ...

Դիմել՝ Յ. ՄԻՔԱՅԷԼԵԱՆԻ, 51bis Rue Piat, Paris (20e), ...

6 Թիւ եւ Դ. յարկ 19 Թիւ։ Ամէն օր ժամը 9—11 եւ 2—4։

Պէլվիլ, Թրամուէյ՝ Թիւ 5 եւ 26։

ՏՕՔԹ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ ՄՈՐԹԱՑԻՆ ԵՒ ՎԷՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

126, Rue du Faubourg St. Denis

Metro: Gare de l'Est Téléphone: Nord 84-04

Ընդունելութեան ժամեր՝ Ամէն օր 2.30-7.30—կիրակի եւ տօն օրե...

ԹԻՐԱԿ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՍՈՒՐՃԻ

26 Rue Trévise: Մէթրօ՝ Cadet Tél. Provence 3...

ՅՕՆ ՏԸ ՔՕՄԷՐՍ, ԽԱՆՈՒԹ, ԵՒԱՅԼ

ԳՆԵԼՈՒ ԵՒ ԾԱԽԵԼՈՒ ՀԱՄ...

Դիմեցէք՝ **A L'ETUDE GABRIAC, ՓԱՍՏԱՐԱՆ**

15 Rue Tronchet (Madeleine - St. Lazare) Թել. 24-0...

ՈՒՐ ՊԻՏԻ ԴՆԵՔ ՀԱՅԱՐԵՆԱԿԻՑ ՄԸ՝

Պ. ԻՆԷՃԵԱՆ, *գրասենեակի տնօրէնն, որ մասնաւ... պէս պիտի զբաղի հայ յաճախ...*

ներով։ Վստահելի գործ։ Իրաւական խորհրդակցութիւններ

Գ. ՅԱԿՈԲԵԱՆ ԻՐԱՒԱԳԷՏ

Կը զբաղի ամէն տեսակ առեւտրական, քաղաքային եւ պատժա... դատերով։ Կը ստանձնէ մասնաւորապէս ինքնաշարժի արկածներու վարձակալութեան վերաբերեալ գատական գործեր, ինչպէս ապահովագրական վէճեր։ Կը խմբագրէ ամէն տեսակ actes (... vente et nantissement de fonds de commerce, constitution et liqu... tion de sociétés). *Ծիրանահպատակութիւն ուզողներու համար կատարէ վարչական ձեւակերպութիւնները լաւագոյն պայմաններով։*

Ընդունելութեան ժամերը ամէն օր 9.30-12 և ժամադրութիւ...

13 Rue Béranger, Métro République, Tél. Archives 1...

ՏՕՔԹ. ՎԱՀՐԱՄ Յ. ԹՈՐԳՈՄԵԱՆ

փոխադրուած է 34 Rue de Moscou, Մէթրօ՝ Rome, Թռամ. 3...

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր ժամը 2—5

Մասնաւոր ժամադրութիւն ուզողները պէտք է որ վերոգրեալ հասցէին։

ՏՕՔԹ. Յ. ՏԻՐԱՑ (ՏԻՐԱՑՈՒԵԱՆ)

Վկայեալ, Փարիզի Բժշկական Ֆաքիւլթէէն, (Licencié ès Scien...

Նախկին Interne Hôpital des Enfants maladesի

եւ մասնագէտ մանկանց եւ ներքին հիւանդութեանց

24, Rue des Grands Augustins, Paris (6e) Place St. Mich...

Հիւանդ կ'ընդունի Գշ. Եշ. Ուր. և Շբ. օրերը, ժամը 1էն

Ինչպէս նաեւ մասնաւոր ժամադրութեամբ

Métro St. Michel եւ Odeon Tél. Littré 60-...

ՅԱՌԱՋ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

"HARATCH"

ԲԱԺԱՆԵԳԻՆ

	3 ամս.	6 ամս.	Տար.
ՖՐԱՆՍԱ	35 ֆ.	70 ֆ.	140 ֆ.
ԱՆԳԼԻԱ	20 շլ.	40 շլ.	
ԵԳԻՊՏՈՍ	»	»	
ԻՏԱԼԻԱ	250 ֆրանք		
ԱՄԵՐԻԿԱ	6 տլ.	10 տլ.	
ԵՒՐՈՊԱ	100 ֆ.	200 ֆ.	

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Directeur-Propriétaire : SCHAVARSCH MISSAKIAN

Rédaction & Administration
Խմբագրութիւն 208 bis, Rue Lafayette PARIS (10e)

TÉLÉPHONE : NORD 57-82

MÉTRO LOUIS-BLANC ou JAURÈS

Հասցէի փոփոխութեան համար պէտք է վճարել 2 ֆրանք

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ
26
ՅՈՒԼԻՍ
1928

26 JUILLET 1928

Դ. ՏԱՐԻ Թիւ 708 — ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ — ԳԻՆ՝ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԱՐՋԱԿՈՒՐԴԷՆ ԱՌԱՋ

Սովորութիւն եղած է ամառուան արձակուրդին կրթական ճեպընթացներ կատարել եւ ծրագիրներ առաջարկել, դպրոցական վերամուտի առթիւ:

Այստեղ, Փարիզի մէջ, մենք չունինք այդ հոգը, քանի որ իսկ մէկ մանկապարտէզ ունինք:

Ինչ որ կար քանի մը տարի առաջ, փակուեցաւ: Իսկ ինչպէս եւ թմբուկով հաղորդուեցաւ անցեալ տարի, իրրեւ ծրագիր, Ծնող Թուղթի վրայ: Մէկի տեղ հինգ մանկապարտէզ կիտի ունենայինք, համաձայն Փարիզի Հոգաբարձութեան պաշտօնական զեկոյցին, բայց ոչ իսկ մէկը բացուեցաւ:

Այս տարի, Փարիզի հոգեւոր հովիւին միջոցաւ, քարոզի ատեան, աւետեցին թէ երկու մանկապարտէզ պիտի բացուի...:

Իրրեւ կրթական աշխատանք, Մարսէյլի մէջ միայն ութսունինք դպրոց մը եւ շարք մը մանկապարտէզներ: Միւս գաւառները բացին ու գոցեցին, ծրագրեցին ու քաշքշեցին, — այդ մէջտեղը ոչինչ կը տեսննենք, իրրեւ մխիթարական երեւոյթ:

Հաւատա՞նք թէ խելքի կուգան, գոնէ այս տարի, իրենց ոգածը կատարելով, ոչ թէ հրաշքներ խոստանալով:

Ֆրանսայէն դուրս, մեր ակնարկը անմիջապէս կանգ կ'առնէ Սուրիոյ վրայ, իրրեւ ամէնէն հայաշատ եւ խոստմնալից վայրը: Վերջերս թերթերը կը հաղորդէին թէ կը խորհուի կեղր. արժարան մը հաստատել Հալէպի մէջ:

Փաստացի Թղթակցութեան մը մէջ, ասկէ առաջ մեր թղթակիցը կը յայտնէր թէ առնուազն չորս հազար հայ աշակերտ գտնուի Հալէպ, ցրուած՝ զանազան դպրոցներու մէջ: Անշուշտ մեծ մասը հայկական դպրոցներ կը յաճախեն: Բայց օտար դպրոցակրթութիւնը այնքան հրապուրիչ է որ, հայկական դասարանութիւնը կէս կը մնայ, կամ հետզհետէ կը տուժէ:

Նոյն պատկերը՝ Լիբանանի մէջ, ուր աւելի զօրաւոր այծեր կան:

Հետեւելով տարեմուտի սովորութեան, կ'ուզէինք իմանալ թէ ի՛նչ ծրագիրներ մշակած են Սուրիոյ եւ Լիբանանի ազգային իշխանութիւնները, ճրագ մը աւելի վառելու, եւ եղածը աւտարելագործելու համար:

Գաղութներու մէջ ազգային գործերու մասնակցութեան կարժէք տուեր ենք յատկապէս կրթական գործին համար, նոր սերունդի դաստիարակութիւն եւ հայկական մշակոյթի արգացում:

Այս պատճառով ալ, մեր հարցումը ամէնէն առաջ կ'ուղղենք այն մարմիններուն ուր դեր եւ ձայն ունին մեր ընկերութիւն: Ո՛չ Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան եւ Երուսաղէմի պատուարքութեան իրաւասութիւնները կը հետաքրքրեն մեզ, ոչ ալ նոյնց ազդեցութեան պայքարը կամ մրցակցութիւնը:

Արդ, ի՞նչ նորութիւն եւ առաւելութիւն ցոյց տուած են իր ընկերները եւ ի՞նչ ծրագիրներ կազմած նոր շրջանին համար, նպատակ որ գործօն եւ գերակշիռ մասնակցութիւն ունին Լիբանի ազգային կեանքին մէջ: Նոյն հարցումը՝ Սուրիոյ համար, եւ գիտենք որ այնտեղ ուրիշներու ձեռքն է գլեկը:

Եղածը քաշքշելը մեծ արժանիք մը չենթադրեր, մանաւանդ որ, տարուէ տարի կը փոխուին պայմանները: Իսկ երբ այլ մը աւելի չենք առներ մէկ տարիէն միւսը, կը նշանակէ թէ կ'երթանք:

Տակաւին չենք խօսիր գաղթականներու տեղաւորման առնչութեամբ ծագելիք պահանջներուն վրայ, որոնք մասնաւոր ուշադրութիւն, աշխատանք եւ լրջութիւն կը պահանջեն:

Սուրիայէն յետոյ, մեր միտքը կու գայ Յունաստանը:

Այս գաղութը, կազմուած 1922ի դէպքերէն յետոյ, 60—70 հազար հայրենակից կը համրէր առաջին տարին, իսկ այսօր գիւ 30—35,000 հոգի մնացած է, իրրեւ հետեւանք տիրող գաղթականութեան: Բայց այս մնացորդն ալ Թանկագին համքնք մըն է, նկատի առնելով միջավայրը: Ամբողջ գաղթականներ կան որոնք իսկական հայնոցներ են.— Լիփազմա եւ Քինիա (Պիրէնի շրջան), Ֆիքս (Աթէնք), եւ Մակեդոնիոյ ու Թրակիոյ մեծ ու փոքր քաղաքները:

Յունահայ գաղութին կեանքը աղճատուած, թունաւորուած շնորհիւ գոյնզգոյն խառնակիչներու, որոնց գլուխը կը գտնի անոպայ վեղարաւոր մը, զգուելի՝ նոյնիսկ իրրեւ պարզ գաղթացի:

Որքան գիտենք, Աթէնքի մէջ միայն նոր ձեռնարկ մը եղած անցեալ տարի, Զաւարեան վարժարանի հաստատումով, որին Ամերիկայի Հայ Կարմիր Խաչին: Աշխատանքի պարարտ տին մը ունինք այս գաղութին մէջ, հակառակ պարբերական գնապներու, որոնք ընդհանրապէս հետեւանք են քաղաքական կեանքին յարափոփոխ վիճակին: Այստեղ ալ, մեր ընկերը արհամարհելով առանին վէճերն ու բանկալի ըսի-ըսաւը, իրենց ուշադրութիւնը պիտի կեդրոնացնեն նոր սերունդի դաստիարակութեան վրայ: Եթէ աչքի առջեւ ունենան վիճակագրական ճշգրիտ պատկեր մը, որ ներկայացնէր իւրաքանչիւր գաղութի կարողութիւնը, աշակերտներու թիւր, դպրոցի վիճակը, անմիջական պահանջները եւայլն, — թերեւս կարենային կ'ըլլայ արտասահմանէն ալ աջակցիլ, կամ աւելի արդար հանգանակութիւններ կատարել տալ:

Տակաւին չխօսեցանք Պուլկարիոյ եւ ուրիշ գաղութներու մասին:

Շ.

ՏՈՄՍԵՐ

ԱՅՍ ԱԼ ՈՒՐԻՇ ՅԱՒ Է

Ամէն դարու մէջ եւ ամէն կլիմայի տակ մուրացկաններ եղած են:

Եղած են մուրացկաններ, որ մեծ հարստութիւն դիզած են, սակայն չեն կրցած հրաժարիլ այդ անարգ արհեստէն (*կարդալ Բ. էջի յօդուածը*):

Արհեստով մուրացկաններ կան, յաճախ «մեծապատիւ», երբեմն ալ «գրագէտ-բանաստեղծ», որ մարդուն օձիքին կը փակին եւ ալ չեն ձգեր, մինչեւ որ չստանան իրենց ուզածը:

Ինչպէս ամէն մոլութիւն, այս մէկն ալ իր հետեւորդներն ունի մեր մէջ :

Եւ որովհետեւ կ'ապրինք եւրոպայի մէջ, ուր ամէն ինչ գիտական կատարելութեան հասած է, մուրացկանութիւնը արհեստ դարձուցած հայ երիտասարդներն ալ կը գործեն համաձայն ամենավերջին մեթոտներուն:

Փարիզի մէջ անոնք կազմած են րնկերութիւն մը, որուն անդամները ամէն վայրկեան, հեռաձայնով ու ինքնաշարժով իրարու հետ հաղորդակցութեան մէջ են. ժամը ժամին կը տեղեկանան թէ արտասահմանէն ո՛ր հարուստ շայը եկած է փարիզ եւ ո՛ւր իջեւանած, երբ դեռ ոստիկանութիւնն անգամ չէ իմացած: Եւ անգամ մը որ այդ հասցէն ունին, անոնք գիտեն դրամ քաշելուն գաղտնիքը:

Քանի՛ քանի բարեմիտ եւ գթասիրտ Շայեր ու Շայուհիներ ինկած են անոնց ծանկը: Այս նոր ծուղուպրիստներու շահատակութեանց մասին ամէն օր նոր դրուագներ կը պատմուին:

Ասոնք կը գործեն զանազան եղանակներով, մարդուն եւ պարագային հաժածայն:

Եկեղեցի եւ Աղքատախնամ չեն դիմեր այլեւս. քանիցս վրնդնտուած են: Ասպարէզը լայն է. 15000 հայութիւն կայ փարիզի եւ արուարձաններուն մէջ:

Ահա՛ նմոյշ մը իրենց մէկ մեթոտէն, որ քիչ մը անճարակ է: Դէպքը տեղի կ'ունենայ վերջերս արուարձանի մը մէջ: Շեղոսը կը դիմէ հայրենակցի մը՝ գրաւոր եւ բերանացի բացատրելով իր կացութիւնը.

«Երեք փոքրիկ զաւակներու դժբախտ հայր մըն եմ: Զորս ամիսէ ի վեր բերնէս արիւն գալով հիւծելէ ու տառապելէ յետոյ, հազիւ կեանքս փրկած, ժամանակէ մը ի վեր անգործ մնացած, ունեցած չնչին դրամագլուխս — արեւելեան ուտեստեղէններ կը ծախէի շրջուն— կորսնցնելով, ստիպողական անհրաժեշտ ծախ բեռիս եւ զաւակացս ճիչ ու աղաղակէն շուարուն, յուսահատած, ահա՛ կուգամ թախանձագին աղերսանօք սրտագին կոչ ուղղել ձերդ ազնիւ սրտին . . . եւլն.»

Նպատակը պարզ է ու բարի —մի քիչ փող:

Կէս ժամ վերջ, ուրիշ նամակ մը, աւելի ձիշտ՝ մեդայագիր.

«Գիտնալով որ բարի էք . . . ձերդ խղճին արդար դատողութեան կը յանձնեմ իմ տառնաբանեալ արկածախնդիր լաբիւրինթոս (?) »:

Ահա՛ տասնաբանեայէն քանի մը կէտեր.

1. Ինչ որ ըսի ձեզ, ամէնն ալ սուտ էին. ո՛չ ամուսնացած եմ, ո՛չ ալ զաւակներ ունիմ:

2. Ունիմ ամէն կարողութիւն, գործի հմտութիւն եւ բաւարար ուսմունք. բայց փոխանակ աշխատելու, դատարկապորտուելութեան հետեւած եւ անվայել ընթացքներու հետամուտ ըլլալով ընտանեկան պատիւս արատաւորած եմ՝ մոլի ըլլալով խաղի եւ կործանելով անունս ու պատիւս, եւլն., եւլն.:

Այս խոստովանանքէն յետոյ, եղբակացութիւնը պարզ է դարձեալ —փող, որովհետեւ, կը տրամաբանէ մեր մուրացկանը, *«մոլորուած մը ճամբու բերելն է իսկական առաքինութիւնը»:*

Այո՛, ո՛վ ճամբու պիտի բերէ այս իսկական այլասերածներն ու առաւ-փախաւները, որոնք ո՛չ խիղ ունին ոչ ամօթ:

ՀՐԱՆՏ

ՄԱՄՈՒԼ

ՇԻՒՂԸ ԵՒ ԳԵՐԱՆԸ...

Հնչակեան վաստակաւոր եղիկեան *Նոր Երկիրի* մէջ շարունակելով իր յօդուածաշարքը «Շիւղի եւ գերանի առածը» խորագրով, կը գրէ (22 յուլիս).

— «Եթէ Հնչակեանները իրենց Կիլիկեան քաղաքականութեան մէջ ճակատագրական մի սխալ արին, որ ես չեմ ներում նրանց, ո՛չ էլ Սապահին, այդ այն էր, որ նրանք մի կողմից կուում էին տաճկական հորդաների դէմ, միւս կողմից գովում նոյն տաճիկների դաշնակից համայնավարներին, մի կողմից վայելում էին ֆրանսական կառավարութեան հովանաւորութիւնը, միւս կողմից ուրախանում, որ նոյն ֆրանսական կառավարութեան թշնամի Սօվետները հաստատւում են Կովկասում: Սա այնպիսի դիւանագիտական սխալ էր, որ միմիայն կարելի է բացատրել հայերի (մանաւանդ Տաճկահայերի) չափազանց ռուսասիրութեամբ, եւ Հնչակեաններին, որոնց թւում և՝ Սապահի չափազանց սօվետասիրութեամբ: Հնչակեանները Կիլիկիան կորցրին Սօվետների պատճառով, որովհետեւ սօվետները էին օգնում Մուսթաֆա Քէմալին Կիլիկիան էլ գրաւելու, ինչպէս օգնել էին նրան Հայաստանը գրաւելու: Առանց Սօվետների աջակցութեան Հայերը այսօր նստած էին Կիլիկիայում եւ հայ տարագիրներին տեղաւորելու չարաբաստիկ հարցը դամոկլեան սրի պէս կախուած չէր լինիլ հայ քաղաքական գործչի գլխին:

Սօվետների դաշնակցութիւնը Մուսթաֆա Քէմալին հայ ժողովրդի վրայ արժեց 500 հազար կեանք: Կարսի, Էրզրումի, Վանի, Ալեքսանդրապոլի, Նախիջեւանի, Կիլիկիայի հայութեան մեծ մասը փչացաւ այդ դաշնակցութեան շնորհիւ: Եթէ պատասխանատուութիւններ պէտք է ճշդենք, ես դէմ չեմ, ճշդենք: Մասսախաթունի ճակատը ճեղքելուց մինչեւ Կարսի խայտառակ դաշնակցութիւնը կոտորած բոլոր Հայերի պատասխանատուն Սօվետներն են. Հայաստանն ու Կիլիկիան Թրքերի ոտի տակ նետողը դարձեալ Սօվետներն են, որոնք այնքան պերճախօս կերպով են քննադատում Հնչակեաններիս:

Իսկ կաժառորական շարժուձը, պարոն համայնավարնե՛ր, Դաշնակցականների կամ Հնչակեանների կամքով սուեղծած շարժում չէ: Դա հայ ժողովրդի պոռթկումն էր, որին ղեկավար հանդիսացան այդ երկու կուսակցութիւնները: Այդ պոռթկումին մասնակցեցին բոլոր Հայերը առանց կուսակցութեան եւ դասակարգի խտրութեան: Սապահ Գիւլեանները չէին, որ պիտի կարողանային կամաւորական շարժման առաջն առնել:

Ես դէմ էի այդ շարժման, բայց նոյնիսկ նրա դէմ պայքարել չկարողացայ, որովհետեւ չկար մի հայ թերթ աշխարհի երեսին, որ իմ յօդուածը տպէր: Ես մենակ մնացի մեր կուսակցութեան մէջ, գուցէ ամբողջ հայութեան մէջ: Սա պերճախօս ապացոյց է, որ այդ շարժումը արհեստական չէր:»

եղբակացութիւնը պարզ է դարձեալ —փող, որովհետեւ, կը տրամաբանէ մեր մուրացկանը, *«մոլորուած մը ճամբու բերելն է իսկական առաքինութիւնը»:*

Այո՛, ո՛վ ճամբու պիտի բերէ այս իսկական այլասերածներն ու առաւ-փախաւները, որոնք ո՛չ խիղ ունին ոչ ամօթ:

ՀՐԱՆՏ

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՎԷՆԻԶԷԼՈՍԻ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐԸ

«Թայմզ»ի Թղթակիցը կը հեռագրէ.

Վարչապետ Վէնիզելոս, որ խանդավառ ընդունելութիւն գտաւ Սելանիկի մէջ, պարզեց իր քաղաքական ծրագիրը: Ներքին քաղաքականութեան մէջ, Վէնիզելոս ըսաւ թէ առանց տուրքերը աւելցնելու, աղքատ դասակարգին վիճակը պիտի բարելաւէ, Վարտարի եւ Սթրումայի հովիտին ճահիճները պիտի ցամքեցնէ եւ ճամբաներ պիտի շինէ, պայքար պիտի մղէ մալարիայի եւ թոքախտի դէմ, հոգ պիտի տանի մանուկներու առողջապահութեան, գարկ պիտի տայ երկրագործութեան, որպէսզի ժողովուրդը գիւղերէն քաղաք չխուժէ, պիտի դիւրացնէ գաղթականներու տեղաւորումը, Դրամագլուխի եւ Աշխատանքի յարաբերութիւնները պիտի բարելաւէ՝ առանց զրկելու աշխատաւորները գործադուլի եւ գործարանատէրերը՝ դուռները կղպելու իրաւունքէն, սակայն պիտի արգիլէ որ կողմերը այս իրաւունքներէն օգտուին՝ նախ քան խնդիրը իրաւարարութեան ենթարկելը: Գալով համայնավարներուն, ներկայ վարչաձեւը տապալելու ոեւէ ձեռնարկ խստիւ պիտի պատժուի: Կրթական սիստեմը պիտի բարեկարգուի, նախնական դպրոցներու մէջ դասերը պիտի աւելնան, դասական ուսմունքները պիտի կրճատուին և երկրագործական դասեր պիտի աւելցուին:

Գալով արտաքին քաղաքականութեան, Յունաստան առանց վերապահութեան ընդունեց հաշտութեան դաշնագիրները եւ կը փափաքի Թուրքիոյ հետ ունենալ ո՛չ միայն ուղղամիտ, այլ կարելի եղածին չափ բարեկամական յարաբերութիւններ: «Գիտենք թէ, ըսաւ, Թուրքիա աչք չունի մեր հողին, ու կրնայ վստահ րլլալ որ մենք ալ բնաւ աչք չունինք իր հողին»: Ու աւելցուց թէ պատրաստ է լայն գիծերով բարեկամական եւ իրաւախոհական դաշինք մը կնքել անոր հետ՝ երկար տարիներու համար, անմիջապէս որ առկախ խնդիրները կարգադրուին:

Վէնիզելոս ըսաւ թէ բարեկամական յարաբերութիւնները կը փափաքի նաեւ Պուլկարիոյ հետ եւ պատրաստ է առեւտրական ճամբայ մը տալ անոր դէպի Եգէական՝ Տէտէ-Աղաճի ճամբով, առանց ձնասելու հելլէն գերիշխանութեան: Ռումանիոյ հետ լաւ յարաբերութիւններ ունի, ինչպէս ցոյց կուտայ վերջերս կնքուած ոչ-յարձակողական և իրաւարարական դաշնագիրը, որ կը յուսայ թէ կորիզը պիտի ըլլայ բոլոր Պալքաններու միութեան:

Վարչապետը մասնաւոր ուրախութեամբ ողջունեց Յունաստանի եւ Իտալիոյ վերջին մերձեցումը եւ յոյս յայտնեց թէ Իտալիոյ հետ յարաբերութիւնները պիտի պահուին այնքան սերտ, որքան Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի հետ, որոնց բարեկամութիւնը ժառանգական է: Իտալիոյ հետ պիտի կնքուի դաշնագիր մը, որ առանց ուղղուած ըլլալու ո եւ է պետութեան դէմ, Յունաստանի եւ Իտալիոյ միջեւ բարեկամական յարաբերութիւնը ամրապնդելու իրրեւ խարիսխ մը պիտի ծառայէ:

Պոլսոյ մէջ Հայ յոտն. մը ձերբակալուած

Պոլսոյ Թուրք թերթերը կը գրեն թէ ոստիկանութիւնը իբր լրտես ձերբակալած է Արթին Տաքէս անուն Հայ մը, որ Ստոէթ շինութեանց անանուն ընկերութեան մէջ պաշտօնեայ է: «Արթին կարգ մը տեղեր Թուրքերու դէմ լեզուագարութիւններ ըրած եւ հայկական տարագրութեան առասպելներէն խօսելով ըսած է հոս հոն թէ՝ Հայոց վրէժը պիտի լուծուի»: Ամբաստանեալը իր աշխատած տեղէն ձերբակալուելով ոստիկանական տնօրէնութիւն բերուած եւ անձամբ հարցաքննուած է ոստիկանութեան տնօրէնէն: Յիշեալը իր թուղթերով պիտի յանձնուի ընդհանուր գատախազութեան:

∴ «Իգամ» կ'ըսէ թէ ամբաստանեալը դրամատան մը տեղեկատուութեանց բաժնի պետ Գափամաճեանի որդին Արթին Տաքէսն է:

∴ «Միլլիէթ» կը գրէ.— Ամբաստանեալը ըսած է թէ «անլուր են Հայոց դէմ Թուրքերուն վայրագութիւնները: Անոնք ջարդած են պզտիկ տղաքը եւ մանկամարդ կիներ: Հայերը դեռ չեն մոռցած գայն: Վրէժ լուծելու համար նպաստաւոր առիթի կը սպասենք: Անշուշտ պիտի գայ այդ օրը: Ես այդ վրէժխնդրութեան համար միջոցներ ունիմ: Զեռքս են Թուրքիոյ գինուորական յատակագիծները եւ հարկ եղած միջոցներն ունիմ քանդելու կամուրջները. գանոնք հաղորդած եմ շահագրգռուողներուն: Վրէժխնդրութեան համար օգուտ պիտի քաղենք անոնցմէ:»

Զօրավար Նոպիլէ Իտալիա կը մեկնի

Զօրավար Նոպիլէ եւ ընկերները, որոնք վերջերս կրցան ազատուիլ, Քինկսպէյլէն ճամբայ ելան դէպի Իտալիա Սթոքհոլմի ճամբով: 14 տեղ վերապահուած է անոնց համար պերճանքի վակոններուն մէջ: Սթոքհոլմի իտալական դեսպանատան քանի մը կցորդները Նարվիք մեկնեցան՝ դիմաւորելու համար զօրավար Նոպիլէն եւ միւս բեւեռախոյզները:

∴ Ամերիկացի մեծահարուստ Լինքըն Էլֆուրթ, որ Ամունսէնի դէպի հարաւային բեւեռ արշաւանքին ծախքերը հոգացած էր, Օսլոյի ամերիկեան դեսպանին հեռագիր մը ուղղելով խնդրեց իր անունով վարձել օդանաւ մը, միանալու համար Ամունսէնն ու կիլպօն փնտռողներուն:

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

ԼԵՋՈՒԻ ՎԱՂՈՒԺԱՄԱՆԱԿԻՑ

ՀԱՏՈՐ ԱՍԼԱՆԵԱՆ

Հատոր Գ. (1919-1920) Էրեբունի. Տպարան Ա. Ս. Ս. Ռ. Կառավարութեան. 1337 էջ (17 Նոյեմբեր 1299)

Նախապէս իրարու հետ չկապուած, բայց իրենց ներքին ընդհանրութեամբ միմեանց լրացնող երկու թեմաներ կը միանան այս հատորին մէջ։

Առաջին թեման՝ Լեռնային Հայաստանի ազատագրական պայքարի ամենէն ծանր ու ամենէն փառաւոր շրջանը։ Ամենէն ծանր, որովհետեւ ան կը համապատասխանէ Հայաստանի ամենէն ահաւոր աղէտին։ Ամենէն փառաւոր, որովհետեւ ան կը ներկայացնէ հայ ժողովուրդի ամենէն ազնիւ ու ամենէն հզօր ոգեկան վերելքը։

Երկրորդ թեման՝ Լեռնային Հայաստանի ազատագրական պայքարի ամենէն ծանր ու ամենէն փառաւոր շրջանի ամենէն ազնիւ ու ամենէն հզօր ոգեկան վերելքի ներկայացումը։

Ասոնք իրարու հետ կապուած են ոչ միայն ներքին ընդհանրութեամբ, այլեւ ներքին անհրաժեշտութեամբ։ Ասոնք իրարու հետ կապուած են ոչ միայն ներքին ընդհանրութեամբ, այլեւ ներքին անհրաժեշտութեամբ։ Առանց առաջին թեմային՝ երկրորդ թեման անհասկնալի կը մնայ։ Առանց երկրորդ թեմային՝ առաջին թեման անիմաստ կը դառնայ։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀ

Ընտրեալ նոր տեղեկութիւն

Ընտրեալ նոր նախագահը Հայաստանի Հանրապետութեան ներկայացուցչական մարմնի՝ Ազգային ժողովի նիստում ելոյթ ունենալով՝ ասել է.—

«Հայոց նախագահ ընտրելու առթիւ ես ինձ համարում եմ պարտաւոր յայտնել Ձեզ իմ խորին շնորհակալութիւնը այն մեծ պատուի համար, որ դուք ինձ արել էք՝ ընտրելով ինձ Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահ։ Ես գիտեմ, որ այդ պատիւը ինձ արել էք ոչ թէ անձնական որևէ արժանաւորութեան համար, այլ ի նկատի ունենալով այն ծառայութիւնները, որ ես մատուցել եմ հայ ժողովրդին իմ երկարամեայ հասարակական գործունէութեան ընթացքում։ Ես ընդունում եմ այդ պատիւը՝ ամենայն խոնարհութեամբ, գիտակցելով միևնոյն ժամանակ, որ ինձ վրայ դրուած է ծանր պարտականութիւն

Եգիպտոսի ազգայնականներուն ցոյցը

Աղեքսանդրիայէն կը հեռագրեն.— Զաղլուլ փաշայի այրին Աղեքսանդրիա հասնելուն առթիւ եգիպտացի ազգայնականները ծրագրած էին հանդիսաւոր ցոյց մը կատարել: Անկարգութեանց առաջքն առնելու համար, իշխանութիւնները նաւահանգիստ չհասած կեցուցին այն շոգենաւը, որուն մէջ կը գտնուէր Տիկին Զաղլուլ փաշա: Ոստիկանները շոգեմակոյկով մը Տիկինը ցամաք հանեցին Մէքս, Աղեքսանդրիոյ արեւելակողմը, ուսկից ինքնաշարժով Իգպէք Խուրշիտ կայարանը տարին, անկէ ալ մասնաւոր կառախումբով մը ղրկեցին Գահիրէ:

Այդ ժամերուն, Նախկին վարչապետ Նահաս փաշա եւ Վաֆտի իր պաշտօնակիցները Նաւամատոյցին առջեւ ի զուր կը սպասէին շոգենաւի հասնելուն: Ուժ ժամուան սպասումէ մը վերջ միայն հասկցան կառավարութեան խաղը, որուն դէմ խստիւ բողոքեցին:

Ցորեկին տեղի ունեցան կռիւներ, որոնց ընթացքին վիրաւորուեցան 13 հոգի:

«Եավուզ»ի նորոգութիւնը եւ Յունաստան

Ճիւմհուրիյէթ կը հրատարակէ Յունաստանի Նախորդ ծովային նախարար ծովակալ Հաճի Քիրեաքոյի նոր մէկ գրութիւնը, Թուրքեւ-հելլէն ծովային կացութեան մասին, որուն մէջ հելլէն ծովակալը կ՚ըսէ.—

«Յունաստանի համար օրէ օր վտանգ կը պատրաստուի: Թուրքիա բաւական ատենէ ի վեր «Եավուզ»ը նորոգել կուտայ եւ այսօր մեզի հետ բոլոր առկախ խնդիրներու լուծումը կը յետաձգէ: Բայց վաղը «Եավուզ»ի նորոգութիւնը աւարտելէ յետոյ, բնականաբար այս խնդիրներու լուծումը պիտի պահանջէ: Ինչ որ պիտի ըլլայ, յայտնի է, ուստի մեր ծովային ոյժը պէտք է զօրացնենք եւ «Եավուզ»ի հաւասար նոր մարտանաւեր յանձնարարենք: Փոխանակ մեր թշնամիին տալու այն դրամը զոր հիմա տալու համար կը դժուարանաք, եւ փոխանակ անոր բոլոր ուզածներուն գլուխ ծռելու, լաւ կ՚ըլլայ որ հիմա տանք: Մեր ազգային գոյութիւնը կապուած է մեր ծովային գերազանցութեան: Ծովային նախարար եղած իմ ամսուան շրջանիս անընդհատ ծանր եւ թեթեւ մարտանաւերու նորոգութեամբ եւ նորերու յանձնարարութեամբ զբաղեցայ: Նախապէս ալ ուշադրութիւն հրաւիրած էինք մեր գլուխը գալիք փորձանքին համար: Հակառակ ծովային սպայակոյտին պնդումներուն, քաղաքական կուսակցութիւններ այդ կէտը նկատողութեան չառին: Այսօր կառավարութեան գլուխը գտնուողներու հետ շատ մը անհամաձայնութիւններ ունենալով հանդերձ, անոնց կը հարցնենք. «Այս ազգային վտանգին հանդէպ, ձեր նախորդներուն նման անտարբե՞ր պիտի գտնուիք»:

Անգլիոյ գործազրկութեան շուրջ

Անգլիոյ երեսփ. ժողովի առջի օրուան նիստին մէջ Աշխատաւորական կուսակցութեան պետ Ռամսէյ Մաք Տոնըլտ բուռն վիճաբանութիւն մը բացաւ գործազրկութեան մասին: Կառավարութեան դէմ պարսաւանքի բանաձեւ մը ներկայացուց, բողոքելով անգործութեան աճումին դէմ և քննադատելով կառավարութեան ձեռք առած ողբալի միջոցները, որոնք չեն կրցած արմատախիլ ընել չարիքը, ընդհակառակն աւելցուցած են: Բանաձեւը նոյնպէս կը դատապարտէ կառավարութեան դիրքը հանդէպ անոնց, որոնք զրկուած կեանք մը կ՚ապրին՝ ճարտարարուեստի անցուցած տագնապին պատճառով:

Մաք Տոնըլտ ակնարկելով քննիչ յանձնաժողովին այն տեղեկագրին որ կ՚առաջարկէ գաղթավայրերը ղրկել 200,000 գործազուրկ հանքագործները, կ՚ըսէ թէ այդ միջոցը վերջնական դարման չէ ցաւին, ուրիշ հարիւր հազարաւորներ դեռ պիտի տառապին անգործ: Եթէ ասոր վրայ աւելցուի նաեւ աղքատներուն եղած աջակցութիւնը, այն ատեն կացութիւնը շատ ողբերգական կը դառնայ եւ ազգային շահի տեսակէտէն առաջնակարգ կարեւորութիւն կը ստանայ:

ՄաքՏոնըլտ կը քննադատէ աշխատաւորները գաղթավայրեր ղրկելու քաղաքականութիւնը, կը մեղադրէ կառավարութիւնը թէ երկրին բոլոր միջոցները չի կրնար շահագործել աւելի յարմար եղանակով:

Ֆրանսացի օդանաւորդները պիտի դառնան

Առեւտրական նախարարութիւնը հրահանգեց օդանաւորդ Փարիսի, որ Ասորեան կղզիներէն անդին չշարունակէ ճամբան և Ֆրանսա վերադառնայ: Փարիս Ատլանտեանը երեք հանգրուանով կտրելու համար կիրակի օր Պրէսթէն մեկնած եւ յաջողութեամբ հասած էր Հորթա (Ասորեան կղզիները) «Ֆրէկաթ» ջրօդանաւով: Սակայն հասնելէն վերջ շարժիչ մեքենաները քննելով տեսաւ, որ մէկը բոլորովին անգործածելի դարձած է, միւսն ալ նորոգութեան կը կարօտի:

Ֆրանսացիներուն կողմէ Ատլանտեանը կտրելու այս նոր փորձն ալ ձախողութեամբ կը վերջանայ: Ֆրանս. յածանաւ մը ճամբայ ելաւ՝ օդանաւը և օդանաւորդները բերելու համար:

Խռովութիւններ Հնդկաստանի մէջ

Յուլիս 19ին գործադուլ մը ծագեցաւ Հարաւային Հնդկաստանի երկաթուղիներուն մէջ եւ կը սպառնայ մեծ համեմատութիւններ առնել: Բանթողները փճացուցին ճամբորդի կառախումբեր: Սպաննուածներ եւ վիրաւորներ կան: Ամէն կողմ ընդհարումներ կ՚ըլլան ոստիկաններուն եւ բանթողներուն միջեւ: Մատրասէն կը հաղորդեն որ Քոտայքանալի կայարանին մօտ երկաթուղիի ձողերը վերցուած են, երկու վայրաշարժ եւ երեք վակոններ շրջած են. մէկ հոգի մեռած եւ երեսուն վիրաւորուած են: Բոլոր գիծերուն վրայ գիշերային սպասարկութիւնը ընդհատուած է: Մասնաւոր հսկողութիւն կ՚ըլլայ թղթատար կառախումբերուն վրայ:

29 միլիոն կիներ պիտի քուէարկեն

Ուաշինկթընէն «Տէյլի Թէլէկրաֆ»ի կը հեռագրեն թէ կիները շատ կարեւոր դեր մը պիտի խաղան Միացեալ Նահանգներու յառաջիկայ նախագահական ընտրութեան մէջ: 58 միլիոն քուէարկուներուն 29 միլիոնը կիներ են, այսինքն 100ին 50: Հանրապետական եւ ռամկավար կուսակցութիւնները երկուքն ալ կ՚ըսեն թէ պայքարը այսքան սաստիկ չէր եղած 1892էն ի վեր, երբ ռամկավար կրէյվըր Քլիվլէնտ նախագահ ընտրուեցաւ: Կը հաշուուի թէ իւրաքանչիւր կուսակցութիւն մօտ մէկ միլիոն անգլիական ոսկի պիտի ծախսէ իր ընտրական պայքարին համար, եւ թէ «չոր»երը, «խոնաւ»ները (ոգելից ըմպելիի հակառակորդ եւ կողմնակից) ու երկրագործները 500,000ական ստեռլին պիտի ծախսեն:

ԽԱՆԱՍՈՐԻ ԱՐՇԱՒԱՆՔԻ 31ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՄԵԾ ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՒԹԵԱՄԲ Հ. Յ. Դ. «ԱՐՂՈՒԹԵԱՆ» ԵՆԹԱԿՈՄԻՏԷԻ

ԱՅՍ ԿԻՐԱԿԻ ԱՌԱՒՕՏ ԺԱՄԸ 10ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԻՐԻԿՈՒՆ

ՇԱՎԻԼԻ ԳԵՂԵՑԻԿ ԱՆՏԱՌԻՆ ՄԷՋ

ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ, ԱՐՏԱՍԱՆՈՒԹԻՒՆ, ՆՈՒԱԳ, ԵՐԳ եւ ՊԱՐ

ժամը 3ին այցելութիւն Խանասորի հերոս Իշխան Արղութեանի գերեզմանին:

Առնել թիւ 1 հանրակառքը եւ իջնել Շավիլ՝ Փիւի Սան Վէն. երկաթուղի Մոնփարնասի կայարանէն, իջնել Շավիլ: Կարգադիր անդամներ պիտի առաջնորդեն ժողովուրդը:

Ամէն ոք ազատ է ցերեկուան եւ իրիկուան ճաշը միասին բերելու: Տեղւոյն վրայ ըմպելի, հաց, մրգեղէն և չոր կերակուրներ:

Վ Ի Է Ն

ՄԵԾ ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

Կազմակերպուած՝ Հ. Յ. Դ. ՎԻԷՆԻ ՇՐՋ. ԿՈՄԻՏԷԻ ԿՈՂՄԷ

Այս կիրակի առաւօտ ժամը 7էն մինչեւ երեկոյ

Պիտի բանախօսեն՝ Ընկերներ Վ. Զուլլերեան և Հ. Ուզունեան

ԴԱՇՏԱՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

կազմակերպուած՝ Զ. Ե. Ո. Միութեան Փարիզի մասնաճիւղին կողմէ

5 Օգ. կիր. առաւօտէն մինչեւ երեկոյ, Քլամարի անտառին մէջ

ՄԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՄՕՏ ՕՐԷՆ

ՑԵՐԵԿՈՅԹ ՄԱՐՍԻԼԻՈՅ ՄԷՋ

կազմակերպուած եւրոպահայ կարմիր խաչի կողմէ

Այս կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 4ին, Սալօն Մասիլիայի մէջ

կը մասնակցին ֆրանսացի, ռուս եւ հայ երգչուհիներ, երաժշտագէտներ եւ դերասաններ:

Տոմսերու համար դիմել՝ Րիւ տիւ Միւզէ, Թիւ 26, Պր. Խըրայէլեանի նպարավաճառատունը, իսկ հանդէսին օրը կիշէն:

Հ. Յ. Դ.

Առնուվիլ-լէ-կոնէսի *Ռազմիկ խումբի ժողովը՝ այս կիրակի առաւօտ ժամը 10ին* 4 Rue de Turin. *Անդամներու ներկայութիւնը պարտաւորիչ է:*

Լիոնի *կոմիտէի ընդհ. ժողովը այս կիրակի առաւօտ ժամը 8.30ին Հ. Յ. Դ. Դրադարանը: Կարեւոր օրակարգ:*

B. GINDINE

ԶԻԱՆԱԼԻ ԿԱՌՔԵՐ Carrosseries

21-23 Quai de Seine. Paris Courbevoie.

WAGRAM-AUTO կը սորվեցնէ ինքնաշարժ վարել 1928ի կառքերու վրայ եւ կը դիւրացնէ արտօնագրի ստացումը: Ամբողջ դասընթացք, կամ առանձին դասեր, սկսեալ 15 ֆրանքէ: 63 Ave. de la Grande Armée, Tél. Passy 79-43:

ԻՐԱՒԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

E. STEFIKI

վկայեալ իրաւագէտ, քաղաքականգիտութեանց վարժարանէն:

106 Ave. Kléber, Paris (16e)

Հեռ. Passy 72.56

ԿԸ ԿԱՏԱՐԷ անմիջական միջոցի մէջ Ֆրանսա մտնելու (AFFIDAVIT), ինչպէս նաեւ ինքնութեան թուղթերու օրինական գործողութիւնները:

կ՚ընդունի ամէն օր (ի բացառեալ շաբաթ) կէսօրէ ժամը 4—7.

ՃԱՇԵՑԷ՛Ք ԵՒ ԸՆԹՐԵՑԷ՛Ք

BOULANTի

ՄՕՏ

Հետեւեալ չափաւոր գիներով

12 ֆրանք 34 Bld. St. Michel

16 ֆրանք 1 Bld. Montmartre

18 ֆրանք 35 Bld. des Capucines

Ծախու է *42.000 ֆրանք կանխիկ,* St. Antoine *Բամփանիը Փէրիէ թիւ 2, երկու յարկանոց քարաշէն տունը, հինգ սենեակ, մէկ նպարավաճառի խանութ, գեղեցիկ տեսարան եւ լաւ օդ, շրջապատուած քարաշէն պատով: Մանրամասնութեանց համար դիմել՝ վերոյիշեալ հասցէին կամ դրամատուն* Ցառաջ, *13 Րիւ տէ Տօմինիքէն, Մարսիլիա:*

Բ. ԱԲԳԱՐԵԱՆ

վկայեալ հիւանդապահ, նախկին տամնապետ հիւանդապահ Արեւելեան բանակին, 14 երկար տարիներու փորձառութեամբ կը խնամէ ամէն տեսակ հիւանդներ: *Մասաժ, վանտուզ, փիքիւր, փանսըման* եւայլն: Վկայեալ աղքատներուն ձրի:

Հասցէ՝ 6 Rue Grégoire du Tours. Paris (6e).

ՀԱՇՈՒԱՊԱՀ Կ՚ՈՒԶՈՒԻ

դիմել՝ Պ. Դ. Թաճիրեանի, 19 Rue Henri Monnier, Paris (9e). ժամը 5—7:

IMPRIMERIE - MASSIS - ÉDITIONS
208bis, Rue Lafayette Paris (10)

Le Gérant: E. SOUVIGNY

ՀԱՅ ԳՈՐԾԱՒՈՐՆԵՐ Կ՚ՈՒԶՈՒԻՆ

Պատրաստ բնակարան: դիմել՝ BERGER CADET, Bollène (Vaucluse).

ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ

Լաւագոյն յախճապակիէ եւ անմրցելի գիներով Արեւելեան սուրճի եւ թէյի գաւաթներու, թէյամաններու, ճէզվէներու ու զանազան սպասներու համար դիմել՝ միակ կեդրոնատեղին՝

Mlle E. PERRET

16, Rue Puvis de Chavannes, MARSEILLE

Ֆրանսայի ներքին գաւառներէ եղած ապսպրանքները կը կատարուին ամենաարագ կերպով եւ մեծ խնամքով:

Թղթակցութիւն՝ Հայերէն և Ֆրանսերէն:

ՀԱՅԿ. ԲՈՒԺԱՐԱՆ - POLYCLINIQUE de BELLEVILLE

Տէր եւ տնօրէն՝ ՏՕՔԹ. ԳՐԳՈՅԵԱՆ

29, Rue (Place) des Fêtes, Paris. XIX. Tél. Nord 96-6[illegible]

Բաց է ամէն օր, ուր շատ մը մասնագէտ բժիշկներէ կը խնամ[illegible] ամէն տեսակ ներքին եւ վեներական հիւանդութիւններ: Աչքի մ[illegible] գէտը կ՚ընդունի Գշ., Եշ. եւ Շաբաթ օրերը ժամը 3—5: Քթի, կոկորդի ու ականջի մասնագէտը ամէն Երեք. եւ Շաբաթ օրերը 1—3: ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺը ամէն օր ժամը 9էն 19: Կիրակի 9—12:

ՓԼԱՔՆԵՐ 18 ՖՐԱՆՔ

ՀԱՅԵՐԷՆ ԹՈՒՐՔԵՐԷՆ ՅՈՒՆԱՐ[illegible]

Ձուտ խաղողէ անարատ օղի (Պօրտօ պատրաստուած), արեւ[illegible] նպարեղէններու լաւագոյնը, ապուխտ, երշիկ, աղի ձուկեր, [illegible] ձէթ, ձիթապտուղ, էրմիս գօնսէրվներ, թէյ եավրու, անուշեղէններ [illegible]

Յ. ԱՐԹԻՆԵԱՆԻ քով

28, Rue Lesage, Paris (20e) Tél. Ménil. 61-[illegible]

Métro Belleville Tramway 5 եւ [illegible]

Բաց է ամէն օր մինչեւ ժամը 9,30

ՀԱՅ ԿՕՇԿԱԿԱՐՆԵՐՈՒՆ

ԿԱՇԻՒ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

9 rue Charlot, PARIS (3e), Մէթրօ République,

Tél. Archives 05—86

Մեծաքանակ և փոքրաքանակ վաճառում ամէն տեսակ կաշիներու, հրապարակի գինէն աժան:

Քուուփօն (*կօնակի մասը*) *Ա. կարգի, քիլօն 38, 40, 42. Բ. կարգի՝ քիլօն 34, 36. Գ. կարգի՝ 28, 30 և 32 ֆր.*

Այրերու եւ կանանց կօշիկներու համար ամբողջ կէս նըրբանցու.— *Քիլօն՝ Ա. կարգի 32, Բ. կարգի 29, Գ. կարգի 26 ֆրանք:*

5 քիլօ նմոյշ կը ղրկուի փոստով քօնթըր ռամպուրսըման:

Մասնաւոր զեղչ հայ կօշկակարներու: Կը խօսուի հայերէն եւ թուրքերէն:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԹԻԹԵՂԵԱՅ ԵՒ ՄԵՏԱՂԵԱՅ ՏՈՒՓԵՐ

ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ

ՄԱՆՏԻԿԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

11 Passage Ronce, Paris (20e). Tél. Ménil. 63-30, Մէթրօ Cour[illegible]

Նաեւ կը նորոգուին՝ կրամոֆոններ, աշխատանոցի գործ[illegible] ներ եւ տնական առարկաներ:

ՅԱԿՈԲ ՊԱՀՐԻ ԵՒ ԳԱՄԷՐ ԲԵՆԻԱՄԻ[illegible]

ԻՐԱՒԱԳԷՏՆԵՐ

ՊՈԼՍՈՅ ՓԱՍՏԱԲԱՆԱԿԱՆ ԿԱՃԱՌԷՆ

8 Ave. Frémiet, Métro: Passy Tél. AUTEUIL 72-[illegible]

կը ստանձնեն վաճառականական, ժառանգական եւ ամէն կարգի դատերու պաշտպանութիւնը, ինչպէս նաեւ միջազգային հպատակութեան եւ վարչական ամէն տես[illegible] խնդիրներու հետապնդումը:

Իրաւագիտական խորհրդակցութիւններ՝ լաւ պայմաններ[illegible]

կ՚ընդունին՝ ամէն օր (բացի կիրակիէ) ժամը 9էն 12 կէսօրէ վերջ ժամադրութեամբ:

ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԵՒ ՓԱԹԻՍԸՐ[illegible]

Գ. ԱՐԱՊԵԱՆ ԵՒ Յ. ՀԱՃԻ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

30 Rue Bouret, PARIS (19e) Met. Jaurès կամ Boli[illegible]

Թրամուէյ՝ 51, 21a, 21b, 21c, 21d, 29a, 29b, 29c, 26-5, Autob. [illegible]

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՒ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՆՊԱՐԵՂԷՆՆԵՐ ԱԺԱՆ ԳԻՆԵՐ[illegible]

Փնտռեցէք ամէն տեղ մեր խըզով սիմիթները: Ապսպրան[illegible] վրայ կը պատրաստուին ամէն տեսակ խմորեղէններ տօլմաներ:

100 ֆրանքէն աւելի ապսպրանքները տուները կը յանձնու[illegible]

ԲԱՑՈՒԱԾ Է ՊԷԼՎԻԼԻ ՄԷՋ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՆՈՐ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՏԻԿԻՆ Բ. ՍԵՐՃԱՆԵԱՆ

42 Rue Tourtille, BELLEVILLE, Մէթրօ՝ Պէլվիլ

Արեւելեան եւ եւրոպական նպարեղէններ

ԹԱՐՄ ԼԱՒ ԱԺԱՆ

ԲԺՇԿԱ-ՎԻՐԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԴԱՐՄԱՆԱՏՈՒՆ ԵՒ ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺԱ[illegible]

ՏՕՔԹ. ՍԵԹԵԱՆ

38, Ave. St. Ouen PARIS (18me) Tél. MARCADET 0[illegible]

Ընդհանուր հիւանդութիւններ սեռամիզային, վեներակ[illegible] թոքի, կանանց հիւանդութիւններ, վիրաբուժական գո[illegible] ղութիւն, ելեկտրադարմանում:

ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺԱՐԱՆ Ակռայի դարմանում, քաշել 10 ֆր[illegible] արուեստական ճերմակ ակռայ 20 ֆրանք, ոսկի քուրո[illegible] ֆրանքէն սկսեալ:

ԱՄԷՆ ՕՐ ՈՒ ԿԻՐԱԿԻ ԲԱՑ Է

ՏՕՔԹ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ ՄՈՐԹԱՅԻՆ ԵՒ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹ[illegible]

126, Rue du Faubourg St. Denis

Metro: Gare de l'Est Téléphone: Nord 84-0[illegible]

Ընդունելութեան ժամեր՝ Ամէն օր 2.30-7.30— Կիրակի եւ տօն օրեր [illegible]

ՁԵՐ ՇԱՀԸ ԿԸ ՊԱՀԱՆՋԷ ՈՐ ՄԵԶԻ ՎՍՏԱՀԻՔ ՁԵՐ

ՀԱՇՈՒԱՊԱՀՈՒԹԻՒՆԸ . . . . . ԵՒ . . . ՏՈՒՐՔԻ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵ[illegible]

Դ. ԹԱՃԻՐԵԱՆ
ՓՈՐՁԱՌՈՒ ՀԱՇՈՒԱՊԱՀ
19 RUE HENRI MONNIER
PARIS (IXme)

Տոմարներու կազմակերպութիւն,
Հաշուեկշիռ եւ հաշուեքննութիւն,
Դիզուած հաշիւներու արձանագրութիւն.

ԱՄԻՍԸ 75 ՖՐԱՆՔ

Ամէն տեսակ տուրքերը ժամանա[illegible] յայտարարենք, թուղթերը կը քննենք [illegible] տնտեսական դիմումները ժամանակին [illegible] տակար կերպով կը կատարենք:

ԾԱՆՕԹ.— Բոլոր առեւտրականներուն կը յանձնարարենք մեր մասնաւոր սխալէմը, որ կը դիւրացնէ տուրքի բոլոր պահանջները: Եւ առեւտր[illegible] ցատւթիւնը կը յայտնէ ուզուած վայրկեանին:

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

"HARATCH"

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Directeur-Propriétaire : SCHAVARSCH MISSAKIAN

Rédaction & Administration Խմբագրութիւն — 208bis, Rue Lafayette PARIS (10e)

TÉLÉPHONE : NORD 57-82 — MÉTRO LOUIS-BLANC ou JAURÈS

Հասցէի փոփոխութեան համար պէտք է վճարել 2 ֆրանք

ԲԱԺԱՆԳԻՆ	3 ամս.	6 ամս.	Տար.
ՖՐԱՆՍԱ	35ֆ.	70ֆ.	140ֆ.
ԱՆԳԼԻԱ		20 շ.	40 շ.
ԵԳԻՊՏՈՍ		»	»
ԻՏԱԼԻԱ			250 ֆրանք
ԱՄԵՐԻԿԱ		6 տոլ.	10 տոլ.
ԵՒՐՈՊԱ		100 ֆ.	200ֆ.

ՈՒՐԲԱԹ 27 ՅՈՒԼԻՍ 1928

27 JUILLET 1928

Գ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 709 — ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ — ԳԻՆ՝ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԻՆՉ Կ'ԸՆԷՔ, Ի՞ՆՉ Կ'ՈՒԶԷՔ, ԱՅ ՄԱՐԴԻԿ

Ծարահատ, այս խմբագրականը կը նուիրենք խռովայոյզ գաղութի մը, Լիոնի, որ քար գայթակղութեան դարձած է ամբողջ Ֆրանսայի մէջ։

Թող ներեն բոլորն ալ, այս բացատրութեան համար, ընկեր լան թէ հակառակորդ։

Մարսէյլէն յետոյ, օրինաւոր ընտրութիւններ պիտի կատարուէին այս գաղութին մէջ ալ, որ 7 - 8000 հայութիւն կը աշուէ, իր շրջաններով։ Ամբողջ 1927 տարին անցաւ ընտրական ծանուցումներով եւ յետաձգումներով։ Աւելի ճիշտ՝ ծանօթ ամբակի մը խարդախութիւններով, որոնց հետ կապ ունի նաեւ ածող. նախորդ պատուիրակը, Պալաքեան եպիսկոպոս։ Յետոյ կատարուեցաւ ընտրութիւն մը, դեկտեմբեր 4ին, եւ վաւերացուեցաւ Թեմական Խորհուրդին կողմէ։ Ինքնակոչ Ազգային իշխանութեան մարդիկը, չհամակերպելով այս իրողութեան, իրենք իրենց նոր ընտրութիւն մը սարքեցին, բոլորովին ծրի, եւ կազմեցին նոր Վարչութիւն մը։

Ուրեմն, Լիոնը կ'ունենար երկու Ազգային Վարչութիւն, իւրաքանչիւրը իր մասնաւոր գրասենեակով, մատուռով, տէրտէրով եւ տիրացուով։

Ինչ որ տեղի կ'ունենար կեդրոնին մէջ, շարունակուեցաւ մինչեւ շրջանները,— Վիէն, Տէսին, Փոն տ'Օպնա եւն.։ Օրինաւոր վարչութիւնը իր հրահանգները կուտար. ապօրէնն ալ, իր կարգին, շրջաբերականներ կ'ուղղէր եւ տնօրինութիւններ կ'ընէր։ Այնպէս որ, Թեմերն ալ ունեցան զոյգ վարչութիւններ, որոնք խօսքով՝ մղուեցան իրար խաչաձեւելու։

Օրինաւոր վարչութիւնը դատ բացաւ եւ շահեցաւ։ Միւսը, առեւտրական գրասենեակ մը, չհամակերպելով, այժմ վերաքննութեան դիմած է։ Անշուշտ երկուքն ալ ազգային սնտուկէն կը ծախսեն։

Այս կացութիւնը կը շարունակուի ամիսներէ ի վեր, եւ ամբողջ Լիոնը իր շրջաններով բաժնուած է երկու-երեք մասի,— իմ վարչութիւնս, քու վարչութիւնդ, իմ ժամս, քու ժամդ...

Եւ ահա նոր պատմութիւն։ Լիոնը այժմ ունի երեք ազգ. վարչութիւն։

Արդարեւ, անցեալ օր հրատարակեցինք թղթակցութիւն մը եւ անոր կից՝ բողոք մը, որմէ կը հասկցուի որ, առեւտրական գրասենեակին կազմած ապօրէն վարչութեան ատենապետը, Գ. Գրիմաքէշեան, Յուլիս 8ին յանկարծակիի եկեր է իր իսկ հովանաւորներուն կողմէ և կորսնցուցեր է իշխանութիւնը, փրկելով միայն կնիքը։ Այս մարդն ալ իր կարգին դիմեր է դատարան...։

Կարդացէք այս պատմութիւնները եւ դուք գտեցէք թէ ինչ «կենսական» գործերով կը զբաղին Լիոնի մեր հայրենակիցները, երբ, այսքան աղմուկին մէջ, մանկապարտէզ մը անգամ չունին։

Եւ դեռ ամէնը այս չէ։

Քանի մը օր առաջ, օրինաւոր վարչութեան խնդրանքին վրայ, Դ. էջին մէջ հրատարակեցինք ազդ մը, որով երեք քահանայ կը պահանջուի Լիոնի եւ շրջականերուն համար։ Պարզ ծանուցում։

Եւ ահա կը ստանանք նոր բողոք մը, «Լիոնի Ազգ. կեդր. վարչութեան ատենապետ Ա. Զաքմաքճեան»ի (թիւ 3), քահանայի մը եւ քահանայացուի մը ստորագրութեամբ։ (Յուլիս 24)։

Նամակը խմբագրուած է շատ գռեհիկ լեզուով մը, որ գաւափար կուտայ ստորագրողներուն վարչագիտութեան եւ անձնական վարք ու բարքի մասին։ Իմաստը,— զգուշացէք եւ մի վարուիք այդ ծանուցումէն, մի լսէք այդ հրաւէրը, առանց մեր գիտութեան եւ հաւանութեան։

Ահա՛ համառօտ պատկերը Լիոնի մէջ տիրող վիճակին։

Երկար ատենէ ի վեր, մենք չենք ուզած խառնուիլ այս վէճերուն, միայն առօրեայ լուրերը հրատարակութեան տալով, եւ իրողութիւնները ճշդելով։ Արդ, գործերը հասած են կէտի մը, ուր լռելը մեղք է։

Այսօր ալ, այս վրդովիչ պատկերը պարզած ատեն, դատապարտան չէ որ կ'ընենք։ Մեզ հետաքրքրողը բարքերու այլասերումն է։ Խօսքի տակ չմնալու, հանրային գործը եսական երքին զոհելու ախտը, որ տուն կը քանդէ։

Ու զարմանալի է որ, Լիոն քաղաքի չորս հազարնոց բազմութիւնը անտարբերութեամբ կը դիտէ այս մենամարտը։

Դաշնակցականնե՞րն են յանցաւոր։ Թող հինգ կամ տասը բարեխիղճ մարդիկ հրապարակ ելլեն եւ ապացուցանեն, եւ դիւրին է զգաստացնել մեր ընկերները։ Առանց այդ ձեռնարկին ալ, Դաշնակցութիւնը ունի ժողովներ — շուտով կը գումարուի Եւրոպայի Շրջանային ժողովը — եւ կրնայ գտնել արդարն ու մեղաւորը։

Իսկ եթէ միւսներն են պատասխանատուն այս ողբալի վիճակին եւ իրական խառնակիչները — եւ մենք ալ այդպէս համոզուած ենք, մինչեւ որ հակառակը ապացուցանեն — այն ատեն, ի՞նչ կը նշանակէ քիչ մը մէկուն ժպտիլ, քիչ մը միւսին, եւ յօրանջել ու հառաչել։

Ի՞նչ կ'ընէք, ո՞ւր կ'երթաք, քաղաքացինե՛ր Լիոնի եւ շրջակայից, ընկեր, համակիր, չէզոք թէ հակառակորդ։ Հողային խնդի՞ր ունիք, սահմանվէ՞ճ, թէ ծովային տիրապետութեան վրայ։ Եղածը - չեղածը՝ կնիք մըն է եւ մատուռ մը՝ առանց կրօնքի ու կալուածի։

Մինչեւ ո՞ւր պիտի շարունակուի այս անմիտ ըմբշամարտը, փողոցէ փողոց, սրճարանէ սրճարան, քաղաքէ քաղաք, թերթէ թերթ, եւ մինչեւ հիւրընկալ երկրին դատարանները... Ո՞ւր կանգ պիտի առնէք, «ի սէր ազգութեան»։

Շ.

ՄԱՄՈՒԼ

ՈՐՈ՞Ւ ԴԷՄ

Իտալեւթուրք դաշնագրին առթիւ գրուած խմբագրականի մը մէջ, *Յաւաքեր* հետեւեալ խորհրդածութիւնները կ'ընէ (17 Յուլիս).

— *«Թուրքիան այսքան շո՞ւտ պիտի մոռնար իր երէկուան թշնամին՝ Իտալիան, որուն աչքերը յառած կը մնան միշտ Անատոլուի վրայ։ Այնքան շո՞ւտ պիտի մոռնար նաեւ իր երէկուան բարեկամը՝ Սովիէթները, որոնք զինք փրկեցին կործանումէ։ «Թող գիտցած ըլլայ Թուրքը, որ եթէ կարեւորութիւն չտան մեր բարեկամութեան, անոնք պիտի ճաշակեն մեր թշնամութեան համը», կը գրէ Մոսկուայի «Պրաւդա»ն։*

Մոսկուայի մէջ նստած մարդիկը բոլորովին յիմար չեն։ Անոնք նման պարագաներուն ուրիշներէն աւելի «աղէկ» կ'ըմբռնեն եղած իրադարձութեանց իմաստը, որովհետեւ «թիկամբ» կը ճաշակեն հարուածներուն բովանդակ դառնութիւնը։

Թրքական մամուլը աճապարեց քանի մը դոյլ «պաղ ջուր» թափել իր բարեկամի գերագրգռուած ջիղերուն եւ սիրոյ ու երախտագիտութեան անուշիկ բառերով համոզել, որ Էնկիւրին Հռոմի հետ բարեկամ դարձած է ոչ թէ Մոսկուայի, այլ Փարիզի հաշուին։

«Եթէ մէկը կայ, որ պէտք է անհանգստանայ իտալեւթուրք դաշնագրի առիթով, այդ միմիայն Ֆրանսան է»,— այսպէս կը գրէր Էնկիւրիի կիսապաշտօնական օրկանը՝ «Հաքիմիէթը Միլլիէ»՝ իր խօսքը ուղղելով Մոսկուայի։

Իսկ մենք կը կարծենք, որ այս բարեկամութիւնը ձեռք բերուած է ե՛ւ մէկուն ե՛ւ միւսին հաշուին։

Իտալեւթուրք դաշնագիրն իր մէկ ծայրով ուղղուած է Փարիզի դէմ, իսկ միւսով՝ Մոսկուայի։

Այն, ինչ որ Իտալիան եւ Թուրքիան, փոխադարձ թշնամութեան գնով, կ'ուզէին ձեռք բերել իրարմէ, այժմ, փոխադարձ բարեկամութեան գնով պիտի աշխատին ձեռք բերել ուրիշներէ, առաջին հերթին՝ Ֆրանսայէն եւ Ռուսաստանէն։»

ՓԷՇԹԱՅԻ ԳԱՂՈՒԹԻՆ ԲԱԺԻՆԸ

... *Խմբագիր,*

ՓԷՇԹԱ, 21 Յուլիս.— Կարդալով «Յառաջ»ի կոչը՝ Պուլկարիոյ հայաշատ քաղաքներու աղէտեալ եղբայրներու թշուառութեան մասին, Պուտափէշթի սակաւաթիւ հայ գաղութը ուզեց կատարել իր պարտականութիւնը։ Հանգանակութեան ձեռնարկելով, քանի մը օրուան մէջ հաւաքեցինք 345 հունգարական բէնկօ, զոր տոլարի վերածելով (60 տոլար) կը ղրկենք ձեզ։ Հանգանակութիւնը կատարուեցաւ նախաձեռնութեամբ Պ. Պ. Ոստանիկ Չարխուկեանի, Ա. Տովիկեանի, Ա. Շահինեանի, Ե. Արապեանի եւ Շ. Պոճճալեանի։ Գաղութին կողմէ պիտի խնդրէինք որ մեր եղբայրական ցաւակցութիւնը յայտնէիք աղէտեալներուն։

Ի դիմաց Պուտափէշթի հայ գաղութին՝

Ո. Մ. Չարխուկեան

Յ. Գ.— Հանգանակութիւնը կը շարունակուի տակաւին։ Մօտ օրէն մնացորդ գումարն ալ կը ղրկենք, մասնակցողներու ցանկին հետ։

ՊԱՐՍԻՑ Շահի պալատական նախարար Թիմուրթաշ խան Փարիզէն Լոնտոն մեկնեցաւ։

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

Հացի տագնապը Պոլսոյ մէջ

Թուրք թերթերը կը գրեն թէ անկանոն եղանակներուն պատճառով, այս տարուան բերքը անցեալ տարուանէն քիչ եղած է Թուրքիոյ մէջ։ Այս պատճառաւ, կը նախատեսուի որ Պոլսոյ ալիւրի տարեկան պէտքը կարելի չպիտի ըլլայ հիմակուընէ հոգալ։ Քաղաքապետութեան սահմանին մէջ օրական 300,900 հաց կը սպառի, որուն համար ամսական 2200 թոնօ ցորեն պէտք կ'ըլլայ։ Այս հաշուով, Պոլսոյ ցորենի տարեկան պահանջը կը հասնի 9000 վակոնի։

Կ'ենթադրուի թէ այս տարի Անատոլուէն 1000 եւ Թրակիայէն ալ 3 - 4000 վակոն ցորեն միայն կարելի պիտի ըլլայ բերել։ Ուրեմն 4 - 5000 վակոն ցորեն կը պակսի, առանց հաշուելու որ այս տարի անհրաժեշտաբար 2000 վակոն հացահատիկ պիտի ղրկուի Գոնիայի շրջանը։

Այս կացութիւնը լրջօրէն նկատի առնուած է Քաղաքապետութեան կողմէ եւ խնդիրը յանձնուած Տնտեսական Յանձնաժողովին լուրջ քննութեան։ Ցորենի առաքումները Սեպտեմբերի եւ Նոյեմբերի միջեւ տեղի ունենալուն, այդ շրջաններուն ո և է տագնապ չի զգացուիր, բայց յետագայ ամիսներուն տագնապը ծայր կուտայ իր բոլոր սաստկութեամբ։ Այդ պատճառով, Քաղաքապետութիւնը ծրագրած է դուրսէն ցորեն բերել տալ, կառավարութենէն խնդրելով որ բերուելիք ցորենի մաքսատուրքը զեղչուի։

Մուսթաֆա Քէմալի ճառը

Վերջերս գիրքի ձեւով հրապարակ ելաւ այն մեծ ճառը, զոր Մուսթաֆա Քէմալ փաշա խօսեցաւ անցեալ տարի Խալք կուսակցութեան համաժողովին մէջ։ Գիրքը ի մէջ այլոց կը խօսի Յոյն եւ Հայ Պատրիարքարաններու զինադադարեան գործունէութեան մասին, եւ բսելէ յետոյ թէ Ֆէնէրի Պատրիարքարանը հրոսախումբեր կազմակերպած է, քարոզութիւններ ըրած, հանգանակութիւն կատարած, կ'անցնի Հայոց Պատրիարքարանին, որուն համար կ'ըսէ. «Մեզի համար անմոռանալի աղետաբեր հերոսներէն մէկն ալ՝ Հայոց Զաւէն պատրիարքն էր։ Մոռնալով Յոյն Պատրիարքարանին հետ ունեցած կրօնական հին կռիւները, այս պատրիարքն ալ ետ չկեցաւ ո եւ է անիծապարտ արարքէ, Թուրք հայրենիքը քանդելու համար»։

Քէնթըրպըրիի արքեպիսկոպոսը հրաժարած

Լոնտոնէն պաշտօնապէս կը հաղորդեն թէ Քէնթըրպըրիի արքեպիսկոպոսը ներկայացուցած է իր հրաժարականը։ Արքեպիսկոպոսը գործնապէս պաշտօնէ պիտի դադրի Նոյեմբեր 12ին, իր ամուսնութեան ոսկեղէն յոբելեանին օրը։

Ճորճ Ե. թագաւորը ցաւով ընդունեց հրաժարականը։ Հրաժարեալ արքեպիսկոպոսը, Տոքթ. Ռանտօլ Թոմաս Տէյվիտսըն, իր ծննդեան 80ամեակը տօնեց անցեալ Ապրիլ 7ին։ Յիշեալը Քէնթըրպըրիի արքեպիսկոպոս էր 25 տարիէ ի վեր եւ յաճախ աջակցած է հայասիրական ձեռնարկներու։

Իրեն հաւանական յաջորդ կը կարծուի Տոքթ. Քոզմօ Լէնկ, Եորքի արքեպիսկոպոսը։

Կացութիւնը Եգիպտոսի մէջ

Գահիրէէն կը հեռագրեն.— *կացութիւնը խաղաղ է Եգիպտոսի մէջ։ Վաֆտ կուսակցութիւնը որոշած է որ 335 երեսփոխաններէն 115ը պիտի մասնակցին ցոյցի մը, որ տեղի պիտի ունենայ Յուլիս 28ին Խորհրդարանի շէնքին մօտերը։ Կառավարութիւնը կնքած է շէնքը։ Արգիլուեցաւ Յուլիս 26ին Տամանհուրի մէջ վաֆտականներուն կողմէ կատարուելիք ցոյց մը։ Զինուորները կարգը կը պահեն։*

∴ Վարչապետ Մահմուտ փաշա Մոհամմէտ «Տէյլի Էքսփրէս»ի թղթակցին յայտարարեց թէ հակառակ է Սարուաթ փաշայի եւ Անգլիոյ միջեւ կնքուած դաշնագրին, մանաւանդ անգլիական զրաւման բանակին վերաբերեալ կէտի մասին։ Աւելցուց թէ Անգլիա պիտի երթայ, երբ Եգիպտոսի ներքին գործերը խաղաղին, փորձելու համար կնքել դաշնագիր մը, որ խորհրդարանին կողմէ պէտք է վաւերացուի, որպէսզի արժէք ունենայ։

∴ «Թայմզ»ի Աղեքսանդրիոյ թղթակիցը կը հեռագրէ թէ փաստաբաններու գործադուլին առաջին օրը կատարեալ ձախողութիւն մը եղաւ՝ բազմաթիւ փաստաբաններ չմասնակցեցան այդ բողոքի ցոյցին, ուրիշ շատեր ալ ի զուր խնդրեցին դատարաններէն յետաձգել դատավարութիւնները, սակայն դատարաններու մերժումին վրայ, ստիպուեցան իրենց յաճախորդներու շահը պաշտպանել։

Կրթական Նախարար Ահմէտ Լութֆի փաշա էս Սէյիտ արգիլեց ուսանողներուն եւ դպրոցական աշակերտներուն քաղաքական գործունէութիւն ունենալ։ Այս առթիւ ձեռք առնուելիք խիստ միջոցները դահլիճին կողմէ վաւերացուեցան։ Ցոյցերու մասնակցող կամ ուրիշներն ալ մասնակցութեան հրաւիրողները մէկ տարի քննութեան իրաւունքէ պիտի զրկուին։

∴ Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարը Լոնտոն պիտի երթայ՝ Սուտանի ընդհանուր կառավարիչին հետ կարգադրութեան մը գալու համար Նեղոսի ջուրերուն մասին։ Այս խնդիրը

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՏՈՄՍԵՐ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴ

Անուրանալի է թէ ի սկզբանէ անտի առեւտրական ժողովուրդ ենք։

Վկայ պատմիչներու հայր Հերոդոտոսը, եւ Հին ու Միջին դարերու բոլոր պատմիչները։

Նոր ժամանակներու համար վկայի պէտք չկայ։

Քաջ կը ճանչնենք Հրեաներուն եւ Արեւելքի բոլոր ճնարամիտ ժողովուրդներուն։

Սակայն մինչ Հրեաները գիտեն շահիլ եւ շահեցնել, մենք ճարպիկութիւն կը համարենք շահիլ՝ շահագործելով։

Մինչ հրեայ վաճառականները թեւ ու թիկունք կ'ըլլան իրենց ազգակիցներուն, մենք թեւն ու ոտքը կը կոտրենք առեւտուր փորձող մեր հայրենակիցներուն։

Ահա՛ պզտիկ օրինակ մը։

Իզմիրի աղէտէն վերջ, երբ փարիզ հայ գաղթականներով լեցուեցաւ, այրերը գործարան մտան, իսկ կիները *քաշքոլ* եւ *ռոպ* կարել սկսան։ Գործը կը հայթայթէին թրքախօս հրեայ վաճառականներ։

Շուտով հրապարակ եկան հայ *անթըրփրընէօր*ներ, որոնք սկսան աշխատավարձի գինը կոտրել եւ հայ կիները շահագործել։

«Գին կոտրել»ու այս հայկական աչքբացութիւնը կը շարունակուի 1923էն ի վեր, ու դեռ չէ վերջացած։

1923ի սկիզբը մէկ *քաշքոլի* համար հայ կինը կը ստանար 1 ֆրանքէն 1 ֆր. 20, այժմ կը ստանայ... 35 սանդիմ միայն։ Մէկ *ռոպ*ի համար կ'առնէր 2 ֆրանք, այսօր՝... 60 սանթիմ։

Ու դեռ յայտնի չէ թէ այս արշաւը ո՛ւր կանգ պիտի առնէ։

«Գին կոտրող»ներուն մէջ մարդիկ կան, որ երբեմն յօդուած ալ կը գրեն՝ հայ աշխատաւորուհիներու դատը պաշտպանելու համար . . .

Խեղճ հայ կինը գիշերը ցորեկին խառնած, աչքի լոյս կը թափէ՝ այդ անխիղճներուն գրպանը լեցնելու համար . . .

Իրապէս առեւտրական ժողովուրդ ենք։ ՀՐԱՆՏ-ՍԱՄՈՒԷԼ

Չմոռնանք Մեր Պարտքը

ՇԱՐԺԻ ՀԱՅ ԶՈՀԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

"ՅԱՌԱՋ,,Ի ՀԱՆԳԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

59րդ Ցանկ

	Ֆր.
Փէշթայի հայրենակիցներէն 60 տոլար. օրուան սակով	1,524.—
Ամերիկայէն տիկին Ովսաննա Շաւարշունի, փոխան ծաղկեփունջի Ա. Ահարոնեանի ապաքինման առթիւ 2 տոլար	50.80
Խաչիկ Ֆէլմանեան	30.—
Գումար	1,604.80
58րդ ցանկին գումարը	79,008.85
Ընդհ. գումար	80,613.65

ԻԶՄԻՐԻ մէջ երկրաշարժի նոր ցնցումներ պատահեցան՝ 10 երկվայրկեան տեւողութեամբ։ Նիւթական կորուստը խիստ մեծ է։ Մարդկային զոհ չկայ։

«ԻՒՄԱՆԻԹԷ»ի պատասխանատու տնօրէն Ֆրանսուա Կէ, համայնավար թերթին մէջ հրատարակուած զանազան յօդուածներու համար կրեց զատ զատ դատապարտութիւններ, որոնց գումարը կը յանգի 14 տարի և 10 ամիս բանտարկութեան եւ 14,600 ֆրանք տուգանքի։ Յիշեալ յօդուածներով զինուորները անհնազանդութեան կը հրաւիրուէին։ Վճիռը հաստատուեցաւ ի բացակայութեան։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ ՀԱՂԹԱՆԱԿԸ

Հոկտեմբերի հաղթանակը մեծ է ոչ միայն նրանով, որ նա ջախջախեց ռուսական հակահեղափոխության ամենավտանգավոր թշնամուն, այլև նրանով, որ նա ստեղծեց հիմքերը նոր, սոցիալիստական հասարակարգի համար։ Հոկտեմբերի հաղթանակը ոչ միայն ավարտեց բուրժուազիայի իշխանության տապալումը, այլև սկիզբ դրեց նոր, սոցիալիստական հասարակարգի կառուցման։

Հոկտեմբերի հաղթանակը ոչ միայն ավարտեց հողատերեր

ՆԱԽԱՏՈՒՆ ՄԱՀՎԱՆ

ԻՄԱՍՈՎԻ

Ամեն տարի մայիսի 5-ին ամբողջ աշխարհում տոնվում է Նախատունի մահվան օրը։ Ինչո՞ւ հենց այդ օրը։ Ոչ ոք չգիտի։ Ոչ ոք չգիտի նաև, թե ինչպես է մահացել Նախատունը։ Ոմանք ասում են, թե նա մահացել է ծերության պատճառով, ուրիշներ պնդում են, թե նա սպանվել է ինչ-որ մեկի կողմից։ Ոմանք էլ ասում են, թե նա ինքնասպան է եղել։ Ամեն դեպքում, ինչպես ասացի, ոչ ոք չգիտի, թե ինչպես է մահացել Նախատունը։

Ոչ ոք չգիտի նաև, թե ինչ տարիքում է մահացել Նախատունը։ Ոմանք ասում են, թե նա մահացել է 80 տարեկանում, ուրիշներ՝ 90-ում, իսկ ոմանք էլ՝ 100-ում։ Ամեն դեպքում, ինչպես ասացի, ոչ ոք չգիտի, թե ինչ տարիքում

առկախ մնացած է 1926էն ի վեր, երբ կացութիւնը ուսումնասիրելու համար Եգիպտոս եւ Սուտան ղրկուած պատուիրակութիւն մը առաջարկներ բերաւ Նեղոսի ջուրերուն Եգիպտոսի մէջ բաշխումին մասին:

Թուրք-Ռումանական նոր վէճ մը

«Թայմզ»ի Պոլսոյ թղթակիցը կը հեռագրէ թէ Թուրքեւ-Ռումանական իրաւարարական խառն դատարանին մէջ պատահեցաւ նոր դէպք մը, որ երկու կառավարութեանց միջեւ ցրտութիւն առաջ պիտի բերէ: Ապրիլին արդէն լուրջ վէճ մը ծագած էր, երբ Ռումանացիները պահանջեցին վերադարձնել Փլէվնայի մէջ Թուրքերէն գրաւուած թնդանօթները, որոնք մեծ պատերազմին Ռումանիայէն Թուրքիա բերուած էին:

Նոր վէճը հետեւեալն է: Նիքոլա Քաֆֆա անուն մարդ մը, որ կ'ըսէ թէ ռումանական հպատակ է, մինչ Թուրքերը կը պնդեն թէ ռումանաբնակ «փոխանակելի թուրք» մըն է, խառն դատարանին առջեւ դատ բացած էր Թուրք կառավարութեան դէմ եւ կը պահանջէր վերադարձնել Զոնկուլտաքի իր տունը, ասկէ զատ 32,000 անգլ. ոսկի հատուցում կը պահանջէր:

Թուրքերը կ'ամբաստանեն դատարանին չէզոք նախագահ Պարոն Նորտոնսքիոլտը թէ անարգական լեզու գործածած է Թուրքիոյ դէմ, ըսելով որ Թրքական օրէնքները հիմնուած են գերիշխանութեան եւ ոչ թէ արդարութեան վրայ: Խառն դատարաններու Թրքական գործակալ Էմին Ալի պէյ այս առթիւ բողոքի նամակ մը ղրկեց Պարոն Նորտէնսքիոլտի, ըսելով.—

«Քաֆֆայի խնդրին մէջ դատարանը Լօզանի դաշնագրով իրեն տրուած իրաւասութեանց սահմաններէն դուրս ելաւ եւ միջազգային քաղաքավարութեան ամենատարրական օրէնքներուն դէմ մեղանչեց' քննադատելով Թրքական օրէնքները: Թուրք կառավարութիւնը կը մերժէ ճանչնալ դատարանին որոշումը: Լօզանի դաշնագիրը բացարձակապէս կ'արգիլէ ո եւ է հատուցում վճարել, որով եւ դատարանի վճիռը սխալ է:»

Տարակոյս չկայ թէ այս խնդիրը բաւական վէճի առարկայ պիտի դառնայ, քանի որ կարգ մը ծանր խնդիրներ կը յարուցանէ: կարելի չէ ճշգրիտ գաղափար մը տալ թէ իրաւունքը որո՞ւ կողմն է: Սակայն Լօզանի դաշնագրին համաձայն Քաֆֆա ո եւ է հատուցումի իրաւունք չունի, կ'եզրակացնէ թղթակիցը:

Բոլշեւիկ լրտեսներ Լաթվիոյ մէջ

Ռիկայէն կը հեռագրեն թէ Ռէզհիթայի պատերազմական ատեանը մահուան վճիռ տուաւ Ռուսիոյ հաշւոյն լրտեսութիւն ընող չորս հոգիի եւ երկար տարիներու տաժանակիր աշխատանքի դատապարտեց ուրիշներ: Ութ հոգի անպարտ արձակուեցան: Ամբաստանեալները 28 հոգի էին, մէջն ըլլալով Լաթվիոյ սահմանագլուխի պահականոցի կարգ մը պաշտօնեաներն ու զինուորները: Հաստատուեցաւ թէ Ռուսիոյ սահմանագլուխին վրայ գործող Չեկան լրտեսական ընդարձակ ցանց մը կազմակերպած էր' Լաթվիոյ բանակին եւ զինուորական կացութեան մասին տեղեկութիւններ ստանալու համար:

Սերպիոյ դահլիճին տագնապը

Եուկօսլաւիոյ Նախարարական տագնապը տակաւին չլուծուեցաւ: Բազմաթիւ պետական մարդիկ չյաջողեցան կազմել նոր դահլիճը, Խրուաթներու ընդդիմութեան պատճառով: Այս վերջինները կը պահանջեն անպայման լուծել Խորհրդարանը եւ նոր ընտրութիւններ կատարել: Սքուփշինայի մէջ Յունիս 20ին պատահած սպանութեանց պատճառով, Խրուաթ երեսփոխանները այլ եւս չեն ուզեր Խորհրդարանին մէջ նստիլ նոյն ընկերներու հետ: Վուքիչեվիչի դահլիճը հրաժարած կը մնայ Յուլիս 4էն ի վեր:

Թագաւորը այս անգամ ալ դահլիճը կազմելու պաշտօնը յանձնեց Սլովէն կղերականներու վարիչ հայր Քորոշէցի, որուն լայն իրաւասութիւններ տրուեցան: Յիշեալը ոչ միայն դահլիճը պիտի կազմէ, այլ եւ պիտի քննէ ընդհանուր քաղաքականութիւնը: Այս պատճառով ալ խորհրդաժողովի հրաւիրեց բոլոր կուսակցութիւնները անխտիր:

Քորոշէցի կազմելիք կառավարութիւնը պիտի աշխատի առանց խորհրդարանի գործակցութեան, գոնէ առայժմ: Սքուփշինան նիստի պիտի հրաւիրուի երեք ամիս վերջ, գործունէութեան կարճ ծրագիր մը կազմելու համար:

Ո՛չ մէկ խրուաթ պիտի մասնակցի ոեւէ դահլիճի, եթէ նոր ընտրութիւններ չկատարուին: Միւս կողմէ հրաժարեալ դահլիճի արտաքին նախարար Մարինքովիչ կ'ըսէ թէ երկրին շահերը կը պահանջեն որ Նէթթունոյի դաշնագրին վաւերացումը չյետաձգուի:

Նոր շէնք մը Երուսաղէմի մէջ

«Թայմզ»ի թղթակիցը Երուսաղէմէն կը հեռագրէ թէ Պաղեստինի հրաժարեալ մարզպան մարաջախտ Լորտ Փլըմըր իր հանրային գործունէութեան վերջինը կատարեց' առաջին քարը դնելով Երիտասարդ Քրիստոնէից Ընկերակցութեան Նոր շէնքին, որուն համար ծախք պիտի ըլլայ 750,000 տոլար: Շէնքը կը շինուի երկաթուղիի կայարանին հիւսիսը եւ պիտի տիրապետէ Երուսաղէմի հարաւ-արեւմտեան շրջանին, որ արագօրէն կը զարգանայ: Արարողութեան ներկայ գտնուեցան Հայոց եւ Յունաց պատրիարքը, Սուրիոյ մետրապոլիտը եւ ուրիշ կրօնական պետեր:

Թրքական դրամին կայունացումը

Թրքական թղթադրամին կայունացման մասին քննութիւններ կը կատարուէին ելմտական գործավարութեան կողմէ: Այս առթիւ կարգ մը տեղեկութիւններ ուղղուած էին Թրքական դեսպաններէն եւ ներկայացուցչութիւններէն: Վարշաւայի, Մատրիտի, Պերլինի, Պրիւքսէլի եւ Փրակայի դեսպանները պատասխանած են արդէն, այդ երկիրներու դրամներու մասին տեղեկագիրներ ղրկելով:

Այս տեղեկագիրները ղրկուած են Սակարանի Յատուկ Յանձնաժողովին, որ անոնց վրայ ուսումնասիրութիւններ պիտի կատարէ:

ՄԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՆԳԼԻՈՅ հանքային նախարարը Երեսփ. Ժողովին մէջ յայտարարեց թէ 1923էն ի վեր փակուած են 364 հորեր, ուր կ'աշխատէին 61,500 հանքագործներ: Այս հորերէն 117ը վերջնապէս լքուած են:

ՊՈՒԼԿԱՐ կառավարութիւնը որոշեց զօրավար Սավոֆի մարմինը Փրանսայէն փոխադրել Սոֆիա, ազգային յուղարկաւորութիւն կատարելու համար:

ԽԱՆԱՍՈՐԻ ԱՐՇԱՒԱՆՔԻ 31ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՄԵԾ ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՒԹԵԱՄԲ Հ. Յ. Դ. «ԱՐՂՈՒԹԵԱՆ» ԵՆԹԱԿՈՄԻՏԷԻ

ԱՅՍ ԿԻՐԱԿԻ ԱՌԱՒՕՏ ԺԱՄԸ 10ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԻՐԻԿՈՒՆ ՇԱՎԻԼԻ ԳԵՂԵՑԻԿ ԱՆՏԱՌԻՆ ՄԷՋ

ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ, ԱՐՏԱՍԱՆՈՒԹԻՒՆ, ՆՈՒԱԳ, ԵՐԳ ԵՒ ՊԱՐ

ժամը 3ին այցելութիւն խանասորի հերոս իշխան Արղութեանի գերեզմանին:

Առնել թիւ 1 հանրակառքը եւ իջնել Շավիլ՝ Փիւի Սան Վէն. երկաթուղի Մոնփարնասի կայարանէն, իջնել Շավիլ: Կարգադիր անդամներ պիտի առաջնորդեն ժողովուրդը:

Ամէն ոք ազատ է ցերեկուան եւ իրիկուան ճաշը միասին բերելու: Տեղւոյն վրայ ըմպելի, հաց, մրգեղէն և չոր կերակուրներ:

Ա Ն Ի Է Ռ

կազմակերպուած Անիէռի «ՍԱՀԱԿ-ՄԵՍՐՈՊ» գրադարանի կողմէ 12 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՐԺԷՆԹԷՕՅԻ ԳԵՂԵՑԻԿ ԱՆՏԱՌԻՆ ՄԷՋ

Մանրամասնութիւնները մօտ օրէն

Վ Ի Է Ն

ՄԵԾ ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

Կազմակերպուած՝ Հ. Յ. Դ. ՎԻԷՆԻ ՇՐՋ. ԿՈՄԻՏԷԻ ԿՈՂՄԷ

Այս կիրակի առաւօտ ժամը 7էն մինչեւ երեկոյ

Պիտի բանախօսեն՝ Ընկերներ Վ. Ջուլլէրեան և Հ. Ուզունեան

ԴԱՇՏԱՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

կազմակերպուած՝ Զ. Ե. Ո. Միութեան փարիզի մասնաճիւղին կողմէ 5 Օգ. կիր. առաւօտէն մինչեւ երեկոյ, Քլամառի անտառին մէջ

ՄԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՄՕՏ ՕՐԷՆ

ՑԵՐԵԿՈՅԹ ՄԱՐՍԻԼԻՈՅ ՄԷՋ

կազմակերպուած եւրոպահայ կարմիր խաչի կողմէ

Այս կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 4ին, Սալօն Մասիլիայի մէջ կը մասնակցին ֆրանսացի, ռուս եւ հայ երգչուհիներ, երաժշտագէտներ եւ դերասաններ:

Տոմսերու համար դիմել' րիւ տիւ Միզէ, թիւ 26, Պր. Խօրայէլեանի նպարավաճառատունը, իսկ հանդէսին օրը կիշէն:

ՕՐ. ՍԻՐՎԱՐԴ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

ԵՒ

ԿԱՐԱՊԵՏ ՊԱՐՍՈՒՄԵԱՆ

Ն Շ Ա Ն Ո Ւ Ա Ծ

Լիոն 14 Յուլիս 1928 Տէսին

Հ. Յ. Դ.

Առնուվիլ-լէ-կոնէսի Ռաֆֆի խումբի ժողովը՝ այս կիրակի առաւօտ ժամը 10ին 4 Rue de Turin. Անդամներու ներկայութիւնը պարտաւորիչ է:

Ալֆորվիլի Ս. Մինասեան ենթակոմիտէի դասախօսական ժողովը՝ վաղը Շաբաթ իրիկուն ժամը 8ին 72 Rue Etienne Dolet. Ընկերներու ներկայութիւնը անհրաժեշտ է:

Լիոնի կոմիտէի ընդհ. ժողովը այս կիրակի առաւօտ ժամը 8.30ին Հ. Յ. Դ. Գրադարանը: Կարեւոր օրակարգ:

ՑՈՒՇԱՏԵՏՐ

ԼԻՈՆԻ եւրոպահայ կարմիր խաչի մասնաճիւղին ընդհ. ժողովը՝ այս կիրակի ժամը 2ին 34 Rue Villeroy Տիկ. Մկրտիչեանի բնակարանը: կարեւոր օրակարգ: ներկաներու թիւը մեծամասնութիւն պիտի համարուի:

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

ՍՏԱՑԱՆՔ
Նանթ, Գ. Ս.— 35:
Մարսէյլ, Ս. Ա.— 35:

ԿԸ ՓՆՏՐՈՒԻ

— կը փնտռեմ էսկիշէհիրցի ամուսինս Արթին Խաչիկեան, հօր անունն Մարտիրոս, մօր անունն Էրան եւ մօրեղբայրս Սեդրաք Գարագաշեան, հօր անունն Կարապետ, մօր անունն Հերմինեայ, որոնք Իզմիրի ջարդին անհետացած են: Իմացնել՝ Շահնիկ Խաչիկեանի, Rue Collé, Décine, (Isère) France.

— կը փնտռուի Խարբերդի Գումք գիւղէն Յակոբ Պալոյեան որ կ'աշխատէր Պէլֆորի մէջ: վերջերս տեղափոխուած է Լիոնի շրջակայ գիւղերը: Իմացնել՝ Hagop Sarkissianի, 70 Rue Rabelais, Lyon.

IMPRIMERIE - MASSIS - ÉDITIONS
208bis, Rue Lafayette Paris (10)

Le Gérant: E. SOUVIGNY

Clinique C O V O
ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
Յ. ՊՈՌՆԱԶԵԱՆ
107 Rue Lafayette, Paris (Xe)
Ամէն օր ժամը 2.30—7.30
Tél. Trudaine 29-04

ԿԱՐԴԱՑԷՔ

Կ. ՍԱՍՈՒՆԻԻ «ՏԱՃԿԱՀԱՅԱՍՏԱՆԸ ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՏԻՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՏԱԿ 1914—1918:»

Գին՝ Ֆրանսա 15 ֆր., ուրիշ երկիրներ 18 ֆ.: դիմել' Յառաջի:

ԻՐԱՒԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ
E. STEFIKI
վկայեալ իրաւագէտ, քաղաքականգիտութեանց վարժարանէն:
106 Ave. Kléber, Paris (16e)
Հեռ. Passy 72-56
ԿԸ ԿԱՏԱՐԷ ամենակարճ միջոցի մէջ Ֆրանսա մտնելու (AFFIDAVIT), ինչպէս նաեւ ինքնութեան թուղթերու օրինական գործողութիւնները:
կ'ընդունի ամէն օր (ի բացառեալ շաբաթ) կէսօրէ ժամը 4—7.

ՀԱՅԵՐԷՆԻ ԴԱՍԵՐ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

երկար ժամանակէ ի վեր տասնեակ մը պզտիկներու հայերէնի դասաւանդութիւն ստանձնած էի, շաբաթը 2—3—4 դաս տալով:

Այժմ 75 Rue Rabelais երկրորդ յարկը սենեակ մը տրամադրուած է, ուր կարելի պիտի ըլլայ շաբաթը 2—3 դաս տալ: Ուրեմն այն ծնողքները որ կը փափաքին իրենց պզտիկներուն հայերէն սորվեցնել, թող դիմեն նոր հասցէիս:

ՀԱՇՈՒԱՊԱՀ Կ'ՈՒԶՈՒԻ

դիմել' Պ. Դ. Թաճիրեանի, 19 Rue Henri Monnier, Paris (9e). ժամը 5—7:

Կ'ՈՒԶՈՒԻՆ Աշխատանոցի մը մէջ աշխատելու համար առաջին եւ երկրորդ կարգի կարուհիներ (1ère et seconde mains): կ'ուզուին նոյնպէս փորձառու անթըրփըրնէօրներ' քրէփ տը շին րոպերու համար: դիմել' L. Remzi, 16, Rue des Alouettes, Colombes.

ՇԻՐԱԿ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՍՈՒՐՃԻ
26 Rue Trévise: Մէթրօ՝ Cadet Tél. Provence 38-63

24, RUE ST. LAZARE
PARIS (9
ԱՀԱ ԱՅՍ Է ՆՈՐ ՀԱՍՑԷՆ
VAHRAM DJÉNAZIAN

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆ
ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԹԻԹԵՂԵԱՅ ԵՒ ՄԵՏԱՂԵԱՅ ՏՈՒՓ
ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ
ՄԱՆՏԻԿԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ
11 Passage Ronce, Paris (20e). Tél. Ménil. 63-30, Մէթրօ Cour
նաեւ կը նորոգուին՝ կրամոֆոններ, աշխատանոցի գործ
ներ եւ տնական առարկաներ:

ՍԷՆ ՄԻՇԷԼԻ ՀԱՅԿ. ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒ
1bis Rue Hautefeuille, PARIS (6e). Սէն-Միշէլի մէթրօյին
MAISON TOSSOUNIAN
Մասնաճիւղն է Աղեքսանդրիոյ (Եգիպտոս) համանուն տունին: ... եան եւ եւրոպական լաւագոյն նպարեղէններ անմրցելի աժանութեամբ: Եգիպտական եւ կեսարական ապուխտ, պուլկարական քաշքավալ, ... քայի ճերմակ պանիր, պոլսական չիրոզ, Յունաստանի ձիթապտուղ, ... ձէթ, Ամասիայի պամեա, Դամասկոսի փէստիլ եւ ընկոյզ, Հալէպի ... ղուր եւ մանաւանդ անդրանիկեան փիլաւցու անման ԲՐԻՆՁ ... մասնաւոր զարդն է այս տունին, եւ դեռ բազմաթիւ ուրիշ ... ղէններ, եւայլն, եւայլն, եւայլն:
Մատակարար մայրե՛ր, դուք որ բծախնդիր էք ձեր խոհանոցին ... ու կը դուրգուրաք ձեր ամուսիններուն քմային վրայ, եկէ՛ք ... ՄԷԶՕՆ ԹՕՍՈՒՆԵԱՆը ձեր փնտռածն է:

Կ'ՈՒԶՈՒԻՆ լաւ գործաւորուհիներ' ձեռքով բրդեղէն լու համար (tricot): տեւական գործ, լաւ վ...
դիմել՝ Յ. ՄԻՔԱՅԷԼԵԱՆԻ, 51bis Rue Piat, Paris (20e)
6 թիւ եւ Դ. յարկ 19 թիւ: Ամէն օր ժամը 9—11 եւ 2—4
Պէլվիլ, Թրամուէյ՝ թիւ 5 եւ 26:

ՏՕՔԹ. Գ. ԻԶՄԻՐԼԵԱՆ
48 Rue Montmartre (Բակի մէջ՝ աջ կողմի առաջին ...
Այս անգամ իր անձնական դարմանատունը հաստատ...
կը խնամէ ՆԵՐՔԻՆ եւ ԿԱՆԱՆՑ, ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ եւ ՄՈՐԹ
հիւանդութիւնները:
Tél. Central 73-38 Métro: Sentier կամ ...
Ընդունելութեան ժամեր՝ ամէն օր 10—12, 1.30—8,
բակի եւ տօն օրեր՝ կէսօրէն առաջ 9—12:

ՋԱՆԱԶԱՆ ՆՈՐ ԳԻՐՔԵՐ

կարմիր աստղի տակ 30, Սիդոննա 12, Աւազակապետ ... Ալիսի սիրահարը 15, Սիրանուշ 15, ճէք (790 էջ, կազմ...) Սիրային ոճիր մը 12, Յարութիւն (Թոլսթոյ, 610 էջ) 50, ... նիքին ուխտաւորները 9, կին, խաղ եւ գինի 12, կարմիր ... 10, Լեռան ոգին 15, Մացառներուն մէջ (2 հատոր) 25, ... գոնսթանթէն 10, երուսաղէմը Տարլէքարլիի մէջ 10, ... Լէսքօ 15, Սիրոյ խորանին առջեւ 4, Հին Աստուածներ 15, ... լոմէ 4, Ապերախտ գրագիրը 4, Տարաբախտ ուսանողը 5, ... րէտրին հօճա 17.50, Պէքրի Մուսթաֆա 5, Քէօր օղլու ... ձեպընթացը նորածինը 2, Բիւրեղեայ խիցը (294 էջ) 10, ... Դարիպ եւ Շահ Սէնէմ 7, Աշըգ Քերէմ 7, Շահ Իսմայիլ 5, ... սիանոս 2, Մահացու սէր 3, Մակաբոյծ 5, Օթէլլօ 10, Համլ... ֆրանս. խօսակց. 6, 8 եւ 10, Երազահաններ 5, 10, եւ 12, ... րաններ՝ 3, 5, 6, 10, 12.50, 25 եւ 30, Հայաստանի մեծ քար... 20, ինչպէս նաեւ հին կամ նոր ամէն տեսակ գիրք: Պահան... մեր գրացուցակը եւ ընտրեցէք ձեր նուէրցու գիրքերը: ... թիւններու եւ գրադարաններու մասնաւոր զեղչ:

ՆՈՒԷՐ.— 25 Ֆր.է աւելի գիրք առնողին 5 Ֆր.ի գիրք կը տրուի, 50 Ֆր.է աւելիին 10 Ֆր.ի, 100 Ֆր.է աւելիին 15 ...

Դիմեցէք՝ L. Mozian, 51 Bld. Auguste Blanqui, Paris

ՀԱՅԿ. ԲՈՒԺԱՐԱՆ - POLYCLINIQUE de BELLEV...
Տէր եւ Տնօրէն՝ ՏՕՔԹ. ԳՐԳՈՅԵԱՆ
29, Rue (Place) des Fêtes, Paris. XIX. Tél. Nord 96-...
Բաց է ամէն օր, ուր շատ մը մասնագէտ բժիշկներէ կը խնամ... ամէն տեսակ ներքին եւ վեներական հիւանդութիւններ: Աչքի ... գէտը կ'ընդունի Գշ., Եշ. եւ Շաբաթ օրերը ժամը 3—5: Քթ... կոկորդի ու ականջի մասնագէտը ամէն Երեք. եւ Շաբաթ օրերը 1—3: ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺը ամէն օր ժամը 9էն 19: Կիրակի 9—12:

ՏՕՔԹ. Յ. ՏԻՐԱՑ (ՏԻՐԱՑՈՒԵԱՆ)
ՎԿԱՅԵԱԼ ՓԱՐԻԶԻ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՖԱՔԻՒԼԹԷԷՆ, (Licencié ès Scie...
նախկին Interne Hôpital des Enfants maladesի
եւ մասնագէտ մանկանց եւ ներքին հիւանդութեանց
24, Rue des Grands Augustins, Paris (6e) Place St. Mic...
Հիւանդ կ'ընդունի Գշ. Եշ. Ուր. և Շբ. օրերը, ժամը 1էն ...
ինչպէս նաեւ մասնաւոր ժամադրութեամբ
Métro St. Michel եւ Odeon Tél. Littré 60-...

Գ. ՅԱԿՈԲԵԱՆ ԻՐԱՒԱԳԷՏ
Կը զբաղի ամէն տեսակ առեւտրական, քաղաքային եւ պատ... դատերով: Կը ստանձնէ մասնաւորապէս ինքնաշարժի արկածներ... վարձակալութեան վերաբերեալ դատական գործեր, ինչպէս ... ապահովագրական վէճեր: Կը խմբագրէ ամէն տեսակ actes (... vente et nantissement de fonds de commerce, constitution et liqu... tion de sociétés). Ֆրանսահպատակութիւն ուզողներու համար ... կատարէ վարչական ձեւակերպութիւնները լաւագոյն պայմաններ... ընդունելութեան ժամեր ամէն օր 9.30-12 և ժամադրութեամբ
13 Rue Béranger, Métro République, Tél. Archives 1...

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

"HARATCH"

ԲԱԺԱՆԵԳԻՆ

	3 ամս.	6 ամս.	Տար.
ՖՐԱՆՍԱ	35ֆ.	70ֆ.	140ֆ.
ԱՆԳԼԻԱ		20շլ.	40շլ.
ԵԳԻՊՏՈՍ		»	»
ԻՏԱԼԻԱ		250 ֆրանք	
ԱՄԵՐԻԿԱ		6տլ.	10տլ.
ԵԻՐՈՊԱ		100ֆ.	200ֆ.

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Directeur-Propriétaire : SCHAVARSCH MISSAKIAN

Rédaction & Administration / Խմբագրութիւն — 208bis, Rue Lafayette PARIS (10e)

TÉLÉPHONE : NORD 57-82

MÉTRO LOUIS-BLANC ou JAURÈS

Հասցէի փոփոխութեան համար պէտք է վճարել 2 ֆրանք

ՇԱԲԱԹ 28 ՅՈՒԼԻՍ 1928

28 JUILLET 1928

Դ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 710 — ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ — ԳԻՆ՝ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՄԷԿ ՀԷՔԵԱԹԷՆ ՄԻՒՍԸ

Անցեալ օր, Պերլինի վեհաժողովի յիսնամեակին առթիւ, ...ել կուտայինք թէ՝ արդար չէ այն օրուան դէպքերը դատել ...յսօրուան ակնոցով։ կամ յառաջ եկած հետեւանքներով։

Մեր ազատագրութեան ճամբուն վրայ սխալներ, այո՛, շատ ...ն գործուած։

Եւ ծանրագոյն սխալը այն է եղեր որ, ոչ միայն պէտք ...ածին պէս չենք ճանչցած Եւրոպան, այլեւ յաճախ լաւ չենք ...սակցած մեզի ըսուած խօսքերը։ Կամ հաւատացեր եւ իւրա...ցուցեր ենք ինչ որ ըսեր են։ Եւ վերջապէս, ամբողջ պարբերու...թեան մը կամ կացութեան մը մէջ, զատեր ու պահեր ենք ...իայն մեր գործին եկածը, իսկ ինչ որ անախորժ է, լսել կամ ...եսնել անգամ չենք ուզած։

Եւ կսկծալի է նկատել որ, այս մոլութիւնը չէ դարմանուած ...ակաւին։ 1878ի կամ 1895ի հոգեբանութիւնը միշտ արթուն ... մեր մէջ, հակառակ բոլոր ցնցումներուն, կը բաւէ որ մեծ դէպք ...ր պատահի։ Աւելի քան վիպաշունչ, կը հաւատանք թէ Եւրո...ան մեր կողքին է, կամ «Մոսկոֆը» կուգայ կը փրկէ մեզ, ...եր սեւ աչքերուն համար, առանց մատաղի եւ մուրհակի...

Այս կէտերը ճշդելէ յետոյ, առնուազն տգիտութիւն կը ...ամարենք «Երեւան»ի խմբագրական տեսութիւնը, միեւնոյն ...րջանի մասին։

Քիչ անգին արտատպած ենք խմբագրականին հիմնական ...ասը։ Եթէ գրողը ռուսահայ է, կը նշանակէ թէ ջաղացքէն ...ուգայ։ Իսկ եթէ թրքահայ է— եւ մենք լրջօրէն կը կասկա...ինք, դատելով կարգ մը հատուածներէ— մեր դիմացը ունինք ...գուելի տիպար մը, որ կեղծ դրամ կը քշէ, խաբելով թէ՝ իր ...որ տէրերը եւ թէ հայ ժողովուրդը։

Այդ միեւնոյն թերթին մէջ, ինչպէս առ հասարակ Երեւան...ներու մամուլին եւ ճառերուն մէջ, յաճախ կը կարդանք ...է՝ Թուրքիոյ «Հայերը աւելի չէին հալածուեր քան քիւրտ կամ ...ուրք աշխատաւորը»։

Այս անգամ ալ կրկներ են այդ գարշելի առասպելը, տրա...աբանօրէն յանգելու համար այն տեսակէտին, թէ ազա...ագրական պայքարը պէտք է ըլլար «դասակարգային հողի ...րայ», եւ ոչ թէ ազգային։

— «Այսպէս չեղաւ դժբախտաբար։ Ազգայնականութենէ կու...ացած ինքնակոչ եւ բախտախնդիր «առաջնորդները» արուեստա...ան ցոյցեր եւ հրոսակային ապստամբութիւններ կազմակերպեցին, ...շխարհին հասկցնելու համար որ Հայերը ապստամբած են» եւն.։

Երեւանի յիմար-իմաստուն մունետիկները կ'ուզեն հաւատա...նել որ, եթէ Եւրոպայի մէջ ծախսուած միլիոնները գործած...ուէին «թուրք եւ քիւրտ աշխատաւորները արթնցնելու, այսօր ...աւագոյն բախտի մը արժանացած կ'ըլլային Անատոլուի բոլոր ...անգուածները եւ եկող-գացող թուրք կառավարութիւնները ...ատեհութիւն չէին ունենար օգտագործելու եւ արծարծելու ...զգամիջեան ատելութիւնները ու յաջորդաբար մէկը միւսին ...եռքով կոտորել տալու հայ, քիւրտ եւ թուրք աշխատաւո...ութիւնը»։

Պէտք է խոստովանիլ թէ մեր պապերը եւ առ հասարակ ...ահպանողական Հայերը աւելի պարկեշտ են, քան այս լպր...ուն յեղափոխականները։ Անոնք բացորոշապէս կ'ըսեն — Եթէ ...ուրքին հետ լաւ երթայինք, եթէ յեղափոխութիւն չհանէինք, ...յս օրին չէինք հասներ...

Մինչդեռ, Երեւանցիները շան-քարոզ մը կը կարդան, որ ...ւելի ցաւագար է, քան «րուհճի»ներուն երազը։

Երեւակայեցէք որ մարդիկ Լէնինի աւետարանը ձեռք առած, ...այ, թուրք եւ քիւրտ աշխատաւորներու համերաշխութեան ...ասին խօսէին այն պահուն, երբ շէյխ Ճէլալէտտին կ'աւերէր, ...կը կործանէր ու կը ջարդէր հայկական գիւղերը, ետեւէն քա...շելով անհամար բազմութիւն մը «աշխատաւորներու»...

Եւ նման հազարաւոր օրինակներ, եօթանասունական թուա...ականներէն մինչեւ 1915ի հայաջինջ սարսափները։

Արդար ըլլալու համար, պէտք է ըսել որ, այն ատեն մար...իկ ոչ հարլ Մարքսը կը ճանչնային, ոչ ալ կրնային գուշակել ...էնինի յեղափոխութիւնը. բայց բնազդաբար կը զգային համե...աշխութեան պէտքը։ Քաղաքական կուսակցութիւններէն շատ ...առաջ, եղած են եպիսկոպոսներ եւ վարդապետներ, որոնք նոյն...ան կը զգային քիւրտ մշակին կրած տառապանքը ու կը բա...ւախօսէին։ Խրիմեան անգամ, որ այնքան գործօն դեր կատա...եց 1878ին, չէր մոռնար զանազանել քիւրտ եւ թուրք բէկն ու ...արստահարեալ գիւղացին։ Իսկ երբ ասպարէզ իջան քաղաքա...ան կուսակցութիւնները, միշտ ալ կը բացատրէին թէ որո՛ւ ...դէմ է իրենց կռիւը։ Դաշնակցութիւնը, իր մասին, թանկագին ...ոհեր տուաւ, քիւրտ աշխատաւորութիւնը արթնցնելու հա...մար։ Ֆէտայիները իրենց ամէնէն կատաղի յարձակումներուն ...ատեն, թէեւ լեցուած արդար վրէժով, գիտէին խտրութիւն դնել։

Սեր ամէնէն ազգայնամոլ երգերուն մէջ անգամ կ'երեւայ ...այդ գիծը։ «Կանանց երբեք ձեռք տալու չէ վրէժխնդիր քաջ ...ճտան» ալ տարբեր օրինակ մըն է։ 1908ի օսմ. Սահմանա...դրութեան ատեն, երբ զանազան սոցիալ-դեմոկրատներ դա...սակարգային համերաշխութենէ կը ճառէին կովկասի մէջ, ...— միայն ճառած ըլլալու համար— հայ պատգամաւորները ...գործնապէս կ'աշխատէին հաշտեցնել հայ, քիւրտ եւ թուրք ...շակին շահերը, թարգման հանդիսանալով անոնց տառապանք...ներուն։

Բայց տեսանք արդիւնքը...

Շ.

ՄԱՄՈՒԼ

ԻՆՉՊԷ՛Ս ԿԸ ԳՐԵՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ

«Երեւան» Պերլինի վեհաժողովին յիսնամեակին առթիւ գրուած խմբագրականի մը մէջ, հետեւեալ խորհրդածութիւնները կ'ընէ (25 յուլիս).

— «Ոչ ոք կ'ուրանայ որ Թուրքիոյ աշխատաւոր հայութիւնը կ'ապրէր ստրկական կեանքով, ենթակայ տնտեսական եւ քաղաքական անբնական կացութեան, որմէ ազատագրուիլ ուզել, եւատոր համար պայքարիլ, ի հարկին զէնքի դիմելով՝ իր իրաւունքն էր։

Բայց հարց է թէ ի՛նչ ճամբով պէտք էր ընթանար թրքահայ աշխատաւորութեան ազատագրական կռիւը։

Անվիճելի փաստ է որ Անատոլուի մէջ, մանաւանդ սկզբնական շրջանին Հայերը աւելի չէին հալածուեր քան քիւրտ կամ թուրք աշխատաւորը։ Տընտեսական եւ հարկային ծանր պայմաններ, յետնեալ տուրքերու գանձման անուանով ի գործ դրուած հարստահարութիւններ, արտերու բռնագրաւումներ, կեանքի անապահովութիւն, քմահաճ բանտարկութիւններ, դատարանական անարդարութիւններ, եւ աղջիկ փախցնելու դէպքեր նոյնչափ յաճախակի էին թուրք եւ քիւրտ աշխատաւորութեան համար, որչափ Հայերու։

Գիտակից յեղափոխական ղեկավարներ պէտք է նշմարէին այս պարագան եւ պայքարը պէտք է դնէին դասակարգային հողի վրայ, — հարստահարուող գիւղացիներու եւ աշխատաւորներու միացեալ պայքար, հարստահարող ազնուականութեան, աւատականութեան եւ անոր բէժիմին դէմ, առանց խտրութիւն դնելու ազգութեանց միջեւ եւ առանց ազգային գոյն տալու շարժման, եւ ազգային կռիւներ և ընդհարումներ պատրաստելու։

Պիտի առարկուի որ քիւրտ և թուրք աշխատաւորութիւնը յետամնաց էր եւ չէր ըմբռներ իր կացութեան ծանրութիւնն ու տեսներ անոր դարմանը։

Այդպիսիներուն կը պատասխանենք.

— Ազատագրական շարժում ստեղծելու յաւակնութիւն ունեցողներ պէտք էր իրենց առաջին գործն ընէին փրոփականտը ընել յետամնաց աշխատաւորութեան մէջ։ Այն միլիոնները որոնք ծախսուեցան Եւրոպայի եւ Ամերիկայի մէջ, «հայկական դատ»ի փրոփականտը ընելու համար, եւ ծախսուեցան ո՛չ միայն բոլորովին ապարդիւն կերպով, այլ թրքահայութեան գերեզմանը պատրաստելով, եթէ գործածուէին թուրք եւ քիւրտ աշխատաւորները արթնցնելու եւ անոնց համագործակցութիւնը ապահովելու համար, այսօր լաւագոյն բախտի մը արժանացած կ'ըլլային Անատոլուի բոլոր զանգուածները և եկող գացող թուրք կառավարութիւնները պատեհութիւն չէին ունենար օգտագործելու եւ արծարծելու ազգամիջեան ատելութիւնները ու յաջորդաբար մէկը միւսին ձեռքով կոտորել տալու հայ, քիւրտ եւ թուրք աշխատաւորութիւնը։»

ԽՄԲ. — կարդալ այսօրուան խմբագրականը։

ՉՄՈՌՆԱՆՔ ՄԵՐ ՊԱՐՏՔԸ

ՇԱՐԺԻ ՀԱՅ ՋԱՀԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

"ՅԱՌԱՋ„Ի ՀԱՆԳԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

60րդ Ցանկ

	Ֆր.
Փոքրիկն Սեդա Զուբիկեան (Գահիրէ)	29.—
59րդ ցանկին գումարը	80,613.65
Ընդհ. գումար	80,642.65

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՈՒԿՐԱՅԻՆԱՅԻ ԱՆՋԱՏՈՂԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄԸ

«Շիքակօ Թրիպիւն»ի Ռիկայի Թղթակիցը կը հեռագրէ.—

Ուկրայինայի անջատողական շարժումը, որ կամաց կամաց կը ծաւալի, մեծ սարսափ կը պատճառէ Մոսկուայի թերթերուն, որոնք կը գրեն թէ Լեհաստան կ'աջակցի Ուկրայնացիներուն՝ անկախ պետութիւն մը կազմելու մասին։

Ուկրայինայի ժողովրդական կոմիսար Զուբար կը յայտարարէ որ եթէ Ուկրայնա անկախութիւն հռչակէ, կարելի է որ քաղաքական պատերազմ առաջ գայ։

«Իզվեստիա» կը գրէ թէ Ուկրայնայի անջատողականները անցած շաբաթ Ռիկայի մէջ գաղտնի խորհրդաժողով մը գումարած են։ Ներկայ էին Ֆրանսայէն, Անգլիայէն Լեհաստանէն, Ռումանիայէն եւ Իտալիայէն եկած գործակալներ, որոնք բոլորն ալ կը փափաքին տեսնել Փիլսուտսքիի երազին իրականացումը, այն է Խորհրդային Ռուսիոյ քայքայումը։

Վէնիզէլոսի եւ թշնամիներուն պայքարը

Աթէնքէն անգլիական թերթերուն կը հեռագրեն թէ Օգոստոս 19ի խորհրդարանային ընտրութեանց համար պայքարը կը մղուի մեծ սաստկութեամբ ամբողջ Յունաստանի մէջ։

Թէեւ դեռ թեկնածուներու ամբողջական ցանկերը չեն հրատարակուած, սակայն կը հաւաստուի թէ Պիրէոսի ցանկին գլուխը պիտի դրուի անունը Վէնիզէլոսի, որ միաժամանակ իր թեկնածութիւնը պիտի դնէ Կրետէի Հանիա քաղաքին մէջ։ Այս վերջնոյն մէջ իր ընտրութիւնը աւելի ապահով կը նկատուի։

Վէնիզէլոսեաններու նախկին պետ Քաֆանտարիսի մօտ եղած բոլոր ձեռնարկները թէ առանձին ցանկ չպատրաստէ, ապարդիւն անցան։

Հանրապետականներու այս բաժանումը աւելի եւս կը զօրացնէ հակավէնիզէլոսեանները, որոնք վերջնապէս մէկ ճակատ կազմած են, շնորհիւ նախկին արտաքին նախարար Սթրայթի, որուն Աթէնք ժամանումը աղմկալի ցոյցերու տեղի տուաւ խանդավառ ամբոխի մը կողմէ։

Իր քաղաքական հակառակորդներու զանազան յարձակումներուն պատասխանելով, Սթրայթ յայտարարեց.

— Յունաստան ի վերջոյ պէտք է գիտնայ թէ պիտի կրնա՞յ ապրիլ եւ բարգաւաճիլ իր սահմանադրական ազատութիւններով, ջանալով բարձրացնել իր հմայքը արտասահմանի մէջ, թէ պիտի հպատակի կրկնակի քմահաճոյքներուն պետական մարդու մը, որ անձնական եւ դիկտատորական փարչանեւ մը կը ցանկայ։

ՓԱՆԿԱԼՈՍԻ ՋԱՆՔԵՐԸ

Իր կողմէ զօրավար Փանկալոս՝ ընկերակցութեամբ իր նախկին նախարարներուն, ձեռնարկած է ընտրական պայքարի։ Աթէնքի արուարձաններէն Մէնիտիի գիւղացիները զայն յաղթական իրենց ուսերուն վրայ առած տարին մինչեւ սեմը մայր եկեղեցիին, ուր նախկին դիկտատորը ճառ մը խօսեցաւ իր կուսակիցներուն առջեւ, բացատրելով թէ զինքը բանտարկած էին՝ որովհետեւ կախել տուած էր պետական դրամները իւրացնող երկու աւազակներ։ Փանկալոս աւելցուց որ եթէ դարձեալ իշխանութեան գլուխ գայ, կախել պիտի տայ քան հոգի եւս, որպէսզի վերջ տրուի պետական դրամներու կողոպուտին։ Հաւաքոյթին նախագահը հացկերոյթ տուաւ իրեն ի պատիւ։

Ցորենի առքը Ռուսիոյ մէջ

«Թայմզ»ի Ռիկայի Թղթակիցը կը հեռագրէ.—

Մոսկուայի Սովնարկոմը (Ժողովրդային Գործավարներու Խորհուրդ) հրահանգեց պայմանագրութիւններ կնքել գիւղացիներուն հետ՝ 1929ին ցորեն ստանալու նպատակով։ Պայմանագրութիւն պիտի կնքուի 5,000,000 հեկթար տարածութեան համար։ Կառավարութիւնը ութ րուբլիի (16 շիլին) կանխավճար մը պիտի ընէ իւրաքանչիւր հեկթարի համար, փոխարէն կանխավճար ստացող գիւղացիներէն խոստում պիտի առնէ թէ 1929ի հունձքին մէկ մասը պիտի ծախէ խորհրդային իշխանութեանց։

Կառավարութիւնը որոշեց այս նպատակին յատկացնել 30 միլիոն րուբլի (3 միլիոն անգլ. ոսկի) ելմտացոյցէն դուրս։ Ասկէ զատ, 1 միլիոն րուբլի (1,000,000 ստերլին) պիտի յատկացուի մեքենայ եւ երկրագործական այլ գործիքներ գնելու սահմանուած վարկերէն։

Ձեռք առնուած այս միջոցները ցոյց կուտան թէ խորհրդային կառավարութիւնը յոռետես աչքով կը նայի 1929ի ցորենի հունձքին վրայ։

ԱՐՏԱԴՐՈՒՄՆԵՐԸ ԿԸ ՆՈՒԱԶԻՆ

Մոսկուայի պաշտօնական հեռագրական գործակալութիւնը կը հաղորդէ որ ելմտական ներկայ տարուոյ առաջին ինը ամիսներու ընթացքին (Հոկտեմբեր-Յունիս) խորհրդային արտադրումները եղած են 456 միլիոն րուբլի, մինչ անցած տարի նոյն շրջանին եղած էր 514,900,000 րուբլի։ Միւս կողմէ այս տարի ներածուած է 576,800,000 րուբլիի ապրանք, մինչ անցած տարի՝ միայն 444,300,000։

∴ Գործավարներու խորհուրդը որոշած է 500 միլիոն րուբլիի ներքին նոր փոխառութիւն մը կնքել 10 տարուան հա-

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ դ. էջ)

ՃԻՆ ԹԸՆՆԻ ՅԱՂԹԱԿԱՆ

Առջի գիշեր Նիւ Եորքի մէջ տեղի ունեցաւ կոփամարտի մեծ մրցում մը, ծանրութեան համաշխարհային ախոյեան Ճին Թըննիի եւ Աւստրալիացի Թոմ Հինիի միջեւ։ 11րդ շրջանին Թըննի յաղթական հռչակուեցաւ։ Հինի բոլորովին ուժաթափուած՝ այլ եւս անկարող էր հարուածներուն պատասխանելու։ Բացի առաջին շրջանէն, միւս բոլոր շրջաններու կռիւները նպաստաւոր եղան Թըննիի։

ԶՕՐ. ՆՈՊԻԼԷ ԴԷՊԻ ՀՌՈՄ

Օսլոյէն կը հեռագրեն թէ Զօր. Նոպիլէ եւ ազատուած ընկերները Չիթթա տի Միլանօ շոգենաւով հասան հիւսիսային Նորվեկիոյ Նարվիք նաւահանգիստը։ Հազարաւոր հետաքրքիրներ ներկայ էին նաւահանգիստին մէջ, երբ շոգենաւը հասաւ, սակայն խոր լռութիւն կը տիրէր թշնամական զգացումներով տոգորուած այդ բազմութեան մէջ։ Ո՛չ մէկ նորվեկիացի պաշտօնական դէմք ներկայ էր, ո՛չ մէկ Նորվեկիացի օգնութեան փութաց՝ նաւը կապելու համար. Իտալացի նաւազ մը ստիպուեցաւ դուրս ցատքել. ուրիշ ծովային զինուոր մը սուինով սկսաւ պահակ պատել։ Քիչ վերջ հասան Նարվիքի իտալական հիւպատոսը եւ քանի մը իտալացի լրագրողներ, ուրիշ ազգի պատկանող թղթակիցներուն արգիլուեցաւ շոգենաւ ելլել։

Խիստ հրահանգներ տրուեցան Նոպիլէի ընկերներուն, մէջն ըլլալով Չեխոսլովաք գիտնական Պէհունէքի եւ քրոջը՝ ոեւէ է խօսակցութիւն չունենալ նաւահանգիստը կեցած Նորվեկիացիներուն հետ։ Զօր. Նոպիլէ լուր ղրկեց, որ շոգեկառք նստելու համար դուրս չպիտի ելլէ՝ մինչեւ որ ամբոխը չցրուի։

Կէսօրէն վերջ ժամուոր կառքերով բոլորն ալ փոխադրուեցան կայարան, Շուէտի եւ Գերմանիոյ ճամբով Հռոմ երթալու համար։

ԼՐՏԵՍ ՉԷ ԵՂԵՐ

Թուրք թերթերը գրած էին թէ Պոլսոյ մէջ իբրեւ լրտես ձերբակալուած է հայ երիտասարդ մը՝ Յարութիւն Տագէս Գափամաճեան անունով։ Հարցաքննութիւնը հաստատած ըլլալով, որ յիշեալին դէմ եղած ամբաստանութիւնները զրպարտութիւններ են, ազատ արձակած է զայն։

ԲԱԶՄԱԿՆՈՒԹԻՒՆԸ ԱՖՂԱՆԻՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

Քապուլի Աման ի Աֆղան թերթին համաձայն, Ամանուլլահ թագաւորը պաշտօնեաներու հաւաքոյթի մը առջեւ ըսած է թէ շուտով պիտի գումարուի ծրրկա մը (ազգի ներկայացուցիչներու մասնաւոր ժողով) որուն ներկայ չպիտի ըլլան կառավարական պաշտօնեաներ։ Թագաւորը ըսաւ թէ բազմակնութիւնն է գլխաւոր պատճառ երկրին մէջ տիրող ապականութեան. այսուհետեւ պետական պաշտօնեաներէն ո՛վ որ երկրորդ կին մը առնէ, անմիջապէս պաշտօնէն պիտի հրաժարեցուի։ Ծրրկան մասնաւոր կարգադրութիւն մը պիտի ընէ անոնց համար որ մէկէ աւելի կին ունին արդէն։

Թագաւորը պաշտօնեաներուն խորհուրդ տուաւ ուրիշ երկիրներէ չընդօրինակել գէշ բաներ, ինչպէս ոգելից ըմպելի խմել, ու յանձնարարեց զարկ տալ մարզանքին, որ լաւ է առողջութեան համար։

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՆՈՐ ՑԵՂԱՇՐՋՈՒՄԸ

Թռանի Պոլսոյ նոր Թղթակից Ց. Վալերի կը գրէ (26 Յուլիս).

Հանրապետութեան Հռչակումէն ի վեր, Թուրք կառավարութիւնը, շնորհիւ արմատական բարենորոգումներու, մեծ քայլեր առած է շաւիղին մէջ այն արեւմտեան քաղաքակրթութեան, որ հիմը գարձուցած է իր բարոյական, ընկերային, վարչական եւ քաղաքական վերականգնումի ծրագրին։ Այս բարենորոգումները համապատասխանեցին բազմաթիւ Թուրքերու գաղտնի փափաքներուն։ Արգարեւ, ասոնք մինչեւ հիմա իրաւամբ իրենք գիրենք վարժ կը գասէին Թուրքիոյ մէջ ա՛յնքան բազմաթիւ օտար շրջանակներէն, եւ նախանձով կը դիտէին թէ անոնք կը վայելեն ազատութիւններ, որոնց բաղձալը արգիլուած էր իրենց։

Հանրապետական կառավարութիւնը քայլ առ քայլ նկատեց եւ հետեւեցաւ իր քաղաքականութեան արդիւնքին։ Անիկա չէր անգիտանար, որ Թուրքը միշտ կրած է Եւրոպայի եւ մանաւանդ Ֆրանսայի բարոյական, մտաւորական եւ ընկերային ազդեցութիւնը, եւ ինք իր աչքին ինքզինքը բարձրացած կը նկատէր, որովհետեւ կըրցած էր, բռնակալ վարչաձեւին Թոյլ տուած չափով, իւրացնել Ռեւմուտքի գաղափարներն ու սովորոյթները, մինչեւնոյն ժամանակ բարոյական գոհունակութիւն ունէր ինքզինքը աւելի բարձր զգալու ժողովրդային զանգուածէն, որ անուս էր եւ նախնական, քանի որ լուծի տակ կը գտնուէր։

Կարգ մը Թուրքերու արեւմտեան կեանքի հանդէպ ունեցած նախասիրութեան մասին համոզուելու համար, կը բաւէ ճանչնալ անոնց ներքինը, շփուիլ անոնց հետ, տեսնել անոնց ապրելակերպը, արդիական հանգստաւէտութեամբ եւ դիւրակեցութեամբ, գնահատել ճաշակն ու վայելչութիւնը Թուրք կնոջ, որ իր օջախին կազմակերպութեան եւ ընտանեկան ու աշխարհիկ կեանքի հազար ժանրամասնութեանց մէջ ճիշտ եւրոպացի կնոջ պէս կը գործէ։

Այս բարեկեցութիւնը, վայելչասիրութիւնը, դիւրակեաց կեանքը, պերճանքն ու հաճոյքը միայն հարուստ դասակարգին մենաշնորհը չէ։ Ընդհակառակը, Թուրքիոյ մէջ ամէնէն աղքատ ընտանիքին անգամ կը գտնուի ինչ մը, որ կը յիշեցնէ Եւրոպան։ Ամէն տեղ, ամէն ժամանակ, ամէն պայմանի տակ, Թուրքը կը ձգտի ապրիլ եւրոպական ձեւով։ Ան կը սիրէ հագնիլ եւրոպական հագուստներ, կը սիրէ կերակրիլ եւրոպական ճաշեր, կը սիրէ ունենալ եւրոպական կահկարասի։ Ան կը սիրէ ունենալ եւրոպական գրադարան, կը սիրէ ունենալ եւրոպական նուագարան։ Ան կը սիրէ ունենալ եւրոպական պարահանդէսներ։ Ան կը սիրէ ունենալ եւրոպական ընկերներ։ Ան կը սիրէ ունենալ եւրոպական ընկերուհիներ։ Ան կը սիրէ ունենալ եւրոպական սէր։ Ան կը սիրէ ունենալ եւրոպական ամուսնութիւն։ Ան կը սիրէ ունենալ եւրոպական ամուսին։ Ան կը սիրէ ունենալ եւրոպական կին։ Ան կը սիրէ ունենալ եւրոպական զաւակներ։ Ան կը սիրէ ունենալ եւրոպական ընտանիք։ Ան կը սիրէ ունենալ եւրոպական տուն։ Ան կը սիրէ ունենալ եւրոպական կեանք։ Ան կը սիրէ ունենալ եւրոպական մահ։ Ան կը սիրէ ունենալ եւրոպական գերեզման։

Ան կը սիրէ ունենալ եւրոպական գերեզմանաքար։ Ան կը սիրէ ունենալ եւրոպական գերեզմանաքարի վրայ եւրոպական արձանագրութիւն։ Ան կը սիրէ ունենալ եւրոպական արձանագրութեան վրայ եւրոպական տարեթիւ։ Ան կը սիրէ ունենալ եւրոպական տարեթիւի վրայ եւրոպական ամիս։ Ան կը սիրէ ունենալ եւրոպական ամսոյ վրայ եւրոպական օր։ Ան կը սիրէ ունենալ եւրոպական օրուան վրայ եւրոպական ժամ։ Ան կը սիրէ ունենալ եւրոպական ժամուն վրայ եւրոպական րոպէ։ Ան կը սիրէ ունենալ եւրոպական րոպէին վրայ եւրոպական վայրկեան։ Ան կը սիրէ ունենալ եւրոպական վայրկեանին վրայ եւրոպական անվերջութիւն։

Ան կը սիրէ ունենալ եւրոպական անվերջութեան վրայ եւրոպական յաւիտենականութիւն։ Ան կը սիրէ ունենալ եւրոպական յաւիտենականութեան վրայ եւրոպական Աստուած։ Ան կը սիրէ ունենալ եւրոպական Աստուծոյ վրայ եւրոպական հոգի։ Ան կը սիրէ ունենալ եւրոպական հոգիի վրայ եւրոպական դրախտ։ Ան կը սիրէ ունենալ եւրոպական դրախտի վրայ եւրոպական հրեշտակներ։ Ան կը սիրէ ունենալ եւրոպական հրեշտակներու վրայ եւրոպական թեւեր։ Ան կը սիրէ ունենալ եւրոպական թեւերու վրայ եւրոպական փետուրներ։ Ան կը սիրէ ունենալ եւրոպական փետուրներու վրայ եւրոպական գրիչ։ Ան կը սիրէ ունենալ եւրոպական գրիչի վրայ եւրոպական թուղթ։ Ան կը սիրէ ունենալ եւրոպական թուղթի վրայ եւրոպական գիր։ Ան կը սիրէ ունենալ եւրոպական գրի վրայ եւրոպական նամակ։ Ան կը սիրէ ունենալ եւրոպական նամակի վրայ եւրոպական ստորագրութիւն։ Ան կը սիրէ ունենալ եւրոպական ստորագրութեան վրայ եւրոպական անուն։ Ան կը սիրէ ունենալ եւրոպական անունի վրայ եւրոպական ազգանուն։ Ան կը սիրէ ունենալ եւրոպական ազգանունի վրայ եւրոպական տիտղոս։ Ան կը սիրէ ունենալ եւրոպական տիտղոսի վրայ եւրոպական պատիւ։ Ան կը սիրէ ունենալ եւրոպական պատուի վրայ եւրոպական վարկ։ Ան կը սիրէ ունենալ եւրոպական վարկի վրայ եւրոպական հարստութիւն։ Ան կը սիրէ ունենալ եւրոպական հարստութեան վրայ եւրոպական աղքատութիւն։ Ան կը սիրէ ունենալ եւրոպական աղքատութեան վրայ եւրոպական մուրացկանութիւն։ Ան կը սիրէ ունենալ եւրոպական մուրացկանութեան վրայ եւրոպական ողորմութիւն։ Ան կը սիրէ ունենալ եւրոպական ողորմ

ԼՈՒՅՍ ՎԱՌԱԿԱՅՈՒՆ ՄԱՀԸ

ԳՐԱԾ ՀԱՅԿԱԶՆՅԱՆ

Ա. Գ.

Ամառ էր։ Ես ու մայրս ապրում էինք Ռոստովում, մի փոքրիկ տնակում, Դոնի ափին։ Ես ընդամենը տասը տարեկան էի, բայց արդեն հասկանում էի, որ մայրս շատ հիվանդ է։ Նա հազում էր անդադար, ու ամեն անգամ, երբ նրա թոքերը ցավից ճմռթվում էին, նա ինձ ասում էր, որ ինքը շուտով կմեռնի։

Ես չէի ուզում հավատալ դրան, բայց ինչպե՞ս չհավատայի, երբ տեսնում էի, թե ինչպես է նա օրեցօր նիհարում, դեղնում, ինչպես է նրա ձայնը դառնում ավելի ու ավելի թույլ։ Ես գիտեի, որ մայրս մահանալուց հետո ինձ ուղարկելու են Ռոստովում ապրող մորաքրոջս մոտ, որին ես երբեք չէի տեսել, և որի մասին միայն լսել էի, որ նա շատ հարուստ է։

Մայրս ասում էր, որ մորաքրոջս տունը գտնվում է Ռոստովի ամենաշքեղ թաղամասում, և որ ես այնտեղ կապրեմ ինչպես իշխանների որդի։ Բայց ես ոչ մի կերպ չէի կարողանում պատկերացնել, թե ինչպես կարող է ապրել մարդ, որին ոչ ոք չի սիրում, որ ոչ ոք չի հարցնում, թե ինչ է ուզում նա, և որ ամեն ինչ անում են միայն նրա համար, որ նա չձանձրանա

մար, սկսեալ 1 Սեպտեմբեր 1928է։ Այս փոխատուութիւնը սահմանուած է խորհրդային միութեան ազգային տնտեսութիւնը բարձրացնելու։

Ինչ կ'ուզեն Պաղեստինի Արաբները

Երուսաղէմէն կը հեռագրեն յուլիս 25 Թուականով.— Արաբական 7րդ Համաժողովի Գործադիր Կոմիտէն, երկուշաբթի օր հրաժարեալ մարզպան մարաջախտ Լորտ Փլըմըրի ներկայացուց երկար յիշատակագիր մը, որուն մէջ ձեւաւորուած են արաբական համաժողովին բողձանքները։ Այդ բողձանքներէն գլխաւորն է, ունենալ Խորհրդարան մը եւ այդ Խորհրդարանին պատասխանատու կառավարութիւն մը։ Յիշատակագիրը կ'ըսէ թէ հոգատարութեան պայմաններուն մէջ այդ իրաւունքը տրուած է Պաղեստինի ժողովուրդին։ Նոյնպէս կը պահանջուի Արաբներուն վերադարձնել քաղաքական այն ազատութիւնները, զորս անոնք կը վայելէին Թուրք տիրապետութեան օրով։ Կ'աւելցնէ թէ Պաղեստինի տնտեսական ներկայ գէշ վիճակը ցոյց կուտայ թէ գաղթային կառավարութեան ձեւը չի յարմարիր երկրին։

Լորտ Փլըմըր խոստացաւ այդ յիշատակագիրը ներկայացնել գաղթային նախարարութեան։

կեանքը Եգիպտոսի մէջ

«Տէյլի Թելէկրաֆ»ի Գահիրէի թղթակիցը կը հեռագրէ թէ Եգիպտոսի երեսփ. ժողովին եւ Ծերակոյտին նախագահները ներքին նախարարութեան ուղղուած նամակով մը կը պահանջեն որ խորհրդարանին բանալինները իրենց յանձնուին, վասիտի կողմէ որոշուած նիստը գումարելու համար։ Կը կարծուի թէ այս դիմումը պարզ ձեւակերպութիւն մըն է, որ անհրաժեշտ կը նկատուի իրաւագէտներուն կողմէ՝ օրինական հետապնդում կարենալ ընելու համար պետական հարուածին դէմ։

Ներքին նախարարի անունով, քաղաքին կառավարիչը հաղորդեց նախկին վարչապետ Նահաս փաշայի թէ զինքը անձնապէս պատասխանատու պիտի նկատէ, եթէ ոեւէ անկարգութիւն պատահի իր կազմակերպած հաւաքոյթներուն պատճառով։

Գերմանիոյ եւ Աւստրիոյ միացումը

Ռայխսթագի ընկերվարական նախագահ Լէօպէ, որ վիեննայի մէջ ներկայ եղած էր Շուպէրթի ի պատիւ կազմակերպուած ցոյցին, Պերլին վերադառնալէ առաջ դանագան քաղաքներու մէջ ճառեր խօսեցաւ յատագովելով Աւստրիոյ եւ Գերմանիոյ միացումը (Անշլուս)։

Այգէնշթատի մէջ (Պուրկէնլանտ) Լէօպէէն յետոյ խօսք առաւ աւստրիացի երեսփոխան մը, որ ըսաւ թէ երբ երկու գերման երկիրներու միութիւնը կատարուած իրողութիւն դառնայ, Լօտէնպուրգ քաղաքը Հունգարիայէն պէտք է առնուի։

∴ Իտալական թերթերը հեգնական կերպով կը նկարագրեն վիէննայի ցոյցերը, առանց սակայն անոնց իմաստը պզտիկցնելու։ «Ճոռնալէ տ'Իտալիա» դիտել կուտայ թէ խնդրոյ առարկայ չեն միայն մեծ պատերազմէն յետոյ կորսուած հողամասերը, ո'չ ալ Աւստրիոյ եւ Գերմանիոյ մրցումը պարզապէս, այլ կ'ուզուի վերահաստատել տիտանեան տիրապետութիւնը ա'յնպէս ինչպէս հռոմէական-գերմանական Ս. կայսրութեան օրով։

∴ Պելկրատի դատական իշխանութիւնները կը շարունակեն Սքուփչինայի ծանօթ դէպքերուն քննութիւնը։ Հարցաքննիչ դատաւորը իբրեւ բողոքարկու լսեց խրուաթ կուսակցութեան պետ Ստեփան Բատիչը։ Այս վերջինը պահանջեց որ հետագայնդում կատարուի քանի արմատական երեսփոխաններու դէմ, որոնք բանաձեւ մը ստորագրած են՝ բժշկական քննութիւն կատարելու համար իր մասին։ Բատիչ նոյնպէս ամբաստանութիւններ ըրաւ Սքուփչինայի նախագահին դէմ, նախկին վարչապետ եւ պալատական նախարար։

∴ Սոֆիայի թերթերը կը հրատարակեն օրինակը այն յայտարարին, զոր Շթիպի հրամանատար գնդապետ Միխայլովիչ տուաւ Մոնչիլոֆի, Պելկրատի Ապահովութեան Տնօրէնին դէմ մահափորձ կատարողին՝ վկայելու համար թէ անիկա իրեն հետ Պելկրատ կը ճամբորդէ։ Այդ քարտը կը կրէ 1928 Մայիս 1 թուականը։

Պուլկար թերթերը այս առթիւ կը գրեն թէ Մոնչիլոֆ շարժած է սերպ իշխանութեանց հրամանով։

Թուրքիոյ Ֆրանս. նոր դեսպանը

Պոլիսէն կը հեռագրեն թէ Արեւելեան ճեպընթացով հոն հասած է Ֆրանսայի նորընտիր դեսպան տը Շանպրէօն։ Կայարանը գինքը դիմաւորելու գացած են Պոլսոյ դիւանագիտական եւ հիւպատոսական մարմինը, ինչպէս նաեւ ֆրանս. գաղութը։

ԽԱՆԱՍՈՐԻ ԱՐՇԱԻԱՆՔԻ 31ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՄԵԾ ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՒԹԵԱՄԲ Հ. Յ. Դ. «ԱՐՂՈՒԹԵԱՆ» ԵՆԹԱԿՈՄԻՏԷԻ

ՎԱՂԸ ԿԻՐԱԿԻ ԱՌԱՒՕՏ ԺԱՄԸ 10ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԻՐԻԿՈՒՆ
ՇԱՎԻԼԻ ԳԵՂԵՑԻԿ ԱՆՏԱՌԻՆ ՄԷՋ

ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ, ԱՐՏԱՍԱՆՈՒԹԻՒՆ, ՆՈՒԱԴ, ԵՐԳ ԵՒ ՊԱՐ

Ժամը 3ին այցելութիւն Խանասորի հերոս Իշխան Արղութեանի գերեզմանին։

Առնել թիւ 1 հանրակառքը եւ իջնել Շավիլ՝ Փիւի Սան վէն. երկաթուղի Մոնփարնասի կայարանէն, իջնել Շավիլ։ Կարգադիր անդամներ պիտի առաջնորդեն ժողովուրդը։

Ամէն ոք ազատ է ցերեկուան եւ իրիկուան ճաշը ուխտին բերելու։ Տեղւոյն վրայ ըմպելի, հաց, մրգեղէն և չոր կերակուրներ։

Ա Ն Ի Ւ Ռ

կազմակերպուած Անիէդի «ՍԱՀԱԿ-ՄԵՍՐՈՊ» գրադարանի կողմէ

12 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՐԺԱՆԹԷՕՅԻ ԳԵՂԵՑԻԿ ԱՆՏԱՌԻՆ ՄԷՋ

Մանրամասնութիւնները մօտ օրէն

Մ Ա Ր Մ Է Ն Ի Ւ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ՝ Հ. Յ. Դ. ԵՆԹԱԿՈՄԻՏԷՆԵՐՈՒ ԿՈՂՄԷ

5 Օգոստ. կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2ին

10 Պուլվառ Ռապաթօյի օդասուն պարտէզին մէջ

Մանրամասնութիւնները մօտ օրէն։ *Մուտքը ազատ է*

Վ Ի Է Ն

ՄԵԾ ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

Կազմակերպուած՝ Հ. Յ. Դ. ՎԻԵՆԻ ՇՐՋ. ԿՈՄԻՏԷԻ ԿՈՂՄԷ

վաղը կիր. առաւօտ ժամը 7էն մինչեւ երեկոյ

Պիտի բանախօսեն՝ Ընկերներ Վ. Զուլէերեան և Շ. Ուզունեան

ՀՐԱՏ. Շ. Յ. Դ. ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ Կ. Կ-Ի

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ»Ը

Ս. ՎՐԱՑԵԱՆԻ

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՍՈՒՐԻԱ 40 ՖՐԱՆՔ
ԱՄԵՐԻԿԱ 3 ՏՈԼԱՐ, ՈՒՐԻՇ ԵՐԿԻՐՆԵՐ 2 ՏՈԼԱՐ

Ստանալու համար դիմել՝ Imprimerie »Navarre» 5 Rue Gobelins, Paris, (France). կամ Hairenik Press, 13-15 Shawmut St. Boston, Mass. (U. S. A.). կը ծախուի նաեւ *Յառաջի* խմբագրատունը։

ՑԵՐԵԿՈՅԹ ՄԱՐՍԻԼԻՈՅ ՄԷՋ

կազմակերպուած Եւրոպահայ կարմիր խաչի կողմէ

վաղը կիր. կէսօրէ վերջ ժամը 4ին, սալօն մասիլիայի մէջ

կը մասնակցին ֆրանսացի, ռուս եւ հայ երգչուհիներ, երաժշտագէտներ եւ դերասաններ։

Տոմսերու համար դիմել՝ րիւ տիւ միւզէ, Թիւ 26, Պր. Իսրայէլեանի նպարավաճառատունը, իսկ հանդէսին օրը կիշէն։

Հ. Յ. Դ.

Ամենավիլ-լէ-կոնէսի *Ռազմիկ խումբի ժողովը՝ վաղը կիրակի առաւօտ ժամը 10ին* 4 Rue de Turin. *Անդամներու ներկայութիւնը պարտաւորիչ է։*

Ալֆորվիլի *Ս. Մինասեան ենթակոմիտէի դասախօսական ժողովը՝ այսօր Շաբաթ իրիկուն ժամը 8ին* 72 Rue Etienne Dolet. *Ընկերներու ներկայութիւնը անհրաժեշտ է։*

Լիոնի *կոմիտէի ընդհ.ժողովը՝ վաղը կիրակի առաւօտ ժամը 8.30ին Հ. Յ. Դ. Գրադարանը։ Կարեւոր օրակարգ։*

ՅԱՒԻՇԱՏԵՏ

ՓԱՐԻԶԻ Սեբաստահայերու Նահանգային Միութեան ընդհ. ժողովը՝ այս իրիկուն ժամը 8.30ին Ֆլորիա ճաշարանի վերնայարկը, 61 Rue Monsieur le Prince. Օրակարգ՝ վարչութեան ընարութիւն, ընթացիկ խնդիրներ եւն.։

Լիոնի եւրոպահայ կարմիր խաչի ժասնաձիւղին ընդհ. ժողովը՝ վաղը կիրակի ժամը 2ին 34 Rue Villeroy տիկ. Մկրտիչեանի բնակարանը։ կարեւոր օրակարգ։ Ներկաներու Թիւը մեծամասնութիւն պիտի ճամարուի։

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

վաղը կիրակի առաւօտ ժամը 10ին փարիզի Հայ-կաթոլիկ մատուռին մէջ, 128 Rue du Bac, ձայնաւոր պատարագ պիտի մատուցուի՝ Հ. Միքայէլ Քէչէճեանի հոգւոյն հաժար։ փարիզի ժողովրդապետութիւնը կը հրաւիրէ ծանօթները՝ ներկայ գտնուիլ։

ՆԱՄԱԿԱՑՈՒԹ

ՍՏԱՑԱՆՔ

Տէսին, *Շահգ.— 50։*
Լը փուզէն, *Գ. Թ.— 35։*
Վիվիէ, *Վ.Մ.—45։ Ղրկեցինք։*
Տէսին, *Յ. Պ.— 30։*
Պառժոլ, *Կ. Պ.— 35։*
Լիոն, *Գործ.— 756.20։*
Պոլէն, *Զհւս.— 35։*
Մարսէյլ, *Վ. Մ — 35։*
Մարսէյլ, *Գործ.— 543.20։*
Հալէպ, *Մ. Զ.— 100։ Կարգադրեցինք։*
Պէլֆոռ, *Ա. Մ.— 5։*

ԹԱՏՐՈՆ LE CARILLON
30 Bld. Bonne Nouvelle

Կը ներկայացնէ՝ «ԵՐԱԶՆԵՐ ԵՒ ԲԱՆԱԴԱՐՁԱՆՔՆԵՐ»՝ *Լուկաը Փօք։* Դէպ. դերակատարներ՝ Ֆռնթան Վալթ։ ՇԱԲԱԼՕ ԳԻՇԵՐԱՆԵՐՔԻԿ — ՇԱԲԱԼՕ - ԽԱԲԵԲԱՅ — ՓԻՒՐԱՆԹԻ ԽՆԶՈՅՔԸ։

Clinique C O V O
ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
Յ. ՊՈՒՌՆԱԶԵԱՆ
107 Rue Lafayette, Paris (Xe)
Ամէն օր ժամը 2.30—7.30
Tél. Trudaine 29-04

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

կարուճի մը (seconde main). Լաւ վճարում։ Դիմել՝ Օր. Շ. Խերեանի, 20 Rue des Carmes, Paris (5e).

ԻՐԱՒԱԳԻՏԱԿԱՆ ԴՐԱՍԵՆԵԱԿ
E. STEFIKI
Վկայեալ իրաւագէտ, քաղաքականգիտութեանց վարժարանէն։
106 Ave. Kléber, Paris (16e)
Շեմ. Passy 72.56

Կը կանչէ ամենակարճ միջոցի մէջ ֆրանսա մտնելու (AFFIDAVIT), ինչպէսնաեւ ինքնութեան Թուղթերու օրինական գործողութիւնները։

Կ'ընդունի ամէն օր (ի բացառեալ շաբաթ) կէսօրէ ժամը 4—7.

ՀԱՇՈՒԱՊԱՀ Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Դիմել՝ Պ. Գ. Թաշիրեանի, 19 Rue Henri Monnier, Paris (9e). ժամը 5—7։

ԿԱՐԴԱՑԷՔ ԵՒ ՏԱՐԱԾԵՑԷՔ

ՆՈՐ ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆԵՐ ԻԶՄԻՐԻ ԱՂԷՏԻ ՄԱՍԻՆ

LA VÉRITÉ
Sur UN DRAME HISTORIQUE
La Catastrophe de SMYRNE
Հեղինակ՝ E. Dourmoussis
Դիմել՝ *Յառաջի*ի Ֆրանսա՝ 10 Ֆր., գաւառ 11, արտասահման՝ կէս տոլար։

IMPRIMERIE - MASSIS - ÉDITIONS
208bis, Rue Lafayette Paris (10)

Le Gérant: E. SOUVIGNY

24, RUE ST. LAZARE
PARIS (9
ԱՀԱ ԱՅՍ Է ՆՈՐ ՀԱՍՑԷՆ
VAHRAM DJÉNAZIAN

ՏՕՔԹ. ՎԱՀՐԱՄ Յ. ԹՈՐԳՈՄԵԱՆ
փոխադրուած է 34 Rue de Moscou, մէթրօ՝ Rome, Թուաբ. 30
Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր ժամը 2—5
Մասնաւոր ժամադրութիւն ուզողները պէտք է որ [illegible] վերոգրեալ հասցէին։

ՓԼԱՔՆԵՐ ՀԱՅԵՐԷՆ ԹՈՒՐՔԵՐԷՆ 18 ՖՐԱՆ[illegible] ՅՈՒՆԱՐ
Ջուտ խադողէ անաւասա օղի (Պօրտօ պատրաստուած), արև[illegible] նպարեղէններուն լաւագոյնը, ապուխտ, երշիկ, աղի ձուկեր, յո[illegible] ձէթ, ձիթախիդ, էրմիս գմնաբրիլներ, Թէյ եւ ալրմ., անուշեղէններ [illegible]
Յ. ԱՐԹԻՆԵԱՆ *քով*
28, Rue Lesage, Paris (20e) Tél. Ménil. 8[illegible]
Métro Belleville Tramway 5 [illegible]
Բաց է ամէն օր մինչեւ ժամը 9,30

ԿԱՇԻՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՀԱՅ ԿՕՇԿԱԿԱՐՆԵՐՈՒՆ
9 rue Charlot, PARIS (3e), մէթրօ République.
Tél. Archives 05—86
Մեծաքանակ և փոքրաքանակ վաճառում ամէն տեսակ կաշիներու, հրապարակի գինէն աժան։
Քուլիսի (կռնակի մասը) Ա. կարգի, քիլօն 38.40 42. Բ. կարգի՝ քիլօն 34, 36. Գ. կարգի՝ 28, 30 և 32 ֆր.
Այրերու եւ կանանց կօշիկներու համար ամբողջ [illegible] կէս նրբաքացու.— Քիլօն՝ Ա. կարգի 32, Բ. կարգի 29, [illegible] կարգի 26 ֆրանք։
5 քիլօ նմոյշ կը ղրկուի փոստով քսնեթը ռա[illegible] պուրսըման։
Մասնաւոր գեղչ հայ կօշկակարներու։ Կը խօսուի հայերէն եւ Թուրքերէն։

Կ'ՈՒԶԵՒԻ լաւ գործաւորուհիներ՝ ձեռքով բրդեղէն լու համար (tricot): Տեւական գործ, լաւ [illegible]
Դիմել՝ Յ. ՄԻՔԱՅԷԼԵԱՆԻ, 51bis Rue Piat, Paris (20e), 6 Թիւ եւ Դ. յարկ 19 Թիւ։ Ամէն օր ժամը 9—11 եւ 2—4։
Պէլվիլ, Թրամուէյ՝ Թիւ 5 եւ 26։

ՖՕՆ ՏԸ ՔՕՄԷՐՍ, ԽԱՆՈՒԹ, ԵՒԱՅԼՆ
ԳՆԵԼՈՒ ԵՒ ՃԱԽԵԼՈՒ ՀԱ[illegible]
Դիմեցէք՝ A L'ETUDE GABRIAC, ՓԱՍՏԱԲԱՆ
15 Rue Tronchet (Madeleine - St. Lazare) Թել. 24-0[illegible]
ՈՒՐ ՊԻՏԻ ԳՏՆԷՔ ՀԱՅԵՐԵՆԱԳԻՑ ՄԸ՝
Պ. ԻՆԷՃԵԱՆ, *գրասենեակի տնօրէնը, որ մասնաւոր ներով։ վստահելի գործ։ Իրաւական խորհրդակցութիւն[illegible]*

ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԵՒ ՓԱԹԻՍԵՐԻ
Գ. ԱՐԱՊԵԱՆ ԵՒ Յ. ՀԱՃԻ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ
30 Rue Bouret, PARIS (19e) Met. Jaurès կամ B[illegible]
Թրամուէյ՝ 51, 21a, 21b, 21c, 21d, 29a, 29b, 29c, 26-5, Autob[illegible]
ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՒ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՆՊԱՐԵՂԷՆՆԵՐ ԱԺԱՆ ԳԻՆ[illegible]
Փնտռեցէք ամէն տեղ մեր իւղով սիմիթները։ Ապսպրը[illegible] վրայ կը պատրաստուին ամէն տեսակ խմորեղէններ[illegible] օրվան։
100 ֆրանքէն աւելի ապսպրանքները տուները կը յանձն[illegible]

ԲԺՇԿԱ-ՎԻՐԱԲԱԺՇԱԿԱՆ ԴԱՐՄԱՆԱՏՈՒՆ ԵՒ ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺ
ՏՕՔԹ. ՍԷԹԵԱՆ
38, Ave. St. Ouen PARIS (18me) Tél. MARCADET [illegible]
Ընդհանուր հիւանդութիւններ սեռամիզային, վէներական, թոքի, կանանց հիւանդութիւններ. վիրաբուժական [illegible] դութիւն, էլեկտրադարմանում։
ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺԱՐԱՆ Ակռայի դարմանում, քաշել 10 արուեստական ճերմակ ակռայ 20 ֆրանք, ոսկի քուրո[illegible] ֆրանքէն սկսեալ։
ԱՄԷՆ ՕՐ ՈՒ ԿԻՐԱԿԻ ԲԱՑ Է

ՀԱՅԿ. ԲՈՒԺԱՐԱՆ - POLYCLINIQUE de BELLE[illegible]
ՑՏԷՐ եւ ՑՆՕՐԷՆ՝ ՏՕՔԹ. ԳՐԳՈՅԵԱ[illegible]
29, Rue (Place) des Fêtes, Paris, XIX. Tél. Nord 96-[illegible]
Բաց է ամէն օր, ուր շատ մը մասնագէտ բժիշկներէ կը խ[illegible] ամէն տեսակ ներքին եւ վէներական հիւանդութիւններ։ Աչքի գէտը կ'ընդունի Գ., Ե. եւ Շաբաթ օրերը ժամը 3—5։ Քի[illegible] կորգի ու ականջի մասնագէտը ամէն Երեք եւ Շաբաթ օրերը 1—3։ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺԸ ամէն օր ժամը 9էն 19։ Կիրակի 9—12։

ՏՕՔԹ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ ՄՈՐԹՈՒԱՑԻՆ ԵՒ ՎԷՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹ[illegible]
126, Rue du Faubourg St. Denis
Metro : Gare de l'Est Téléphone : Nord 84-[illegible]
Ընդունելութեան ժամեր՝ Ամէն օր 2.30-7.30— կիրակի եւ ոտն[illegible]

ԲԱՑՈՒԱԾ Է ՊԷԼՎԻԼԻ ՄԷ[illegible]
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՆՈՐ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՏԻԿԻՆ Բ. ՍԷՐՃԱՆԵԱՆ
42 Rue Tourtille, BELLEVILLE, մէթրօ՝ Պ[illegible]
Արեւելեան եւ եւրոպական նպարեղէններ
Թ Ա Ր Մ Լ Ա Ի Ա Ժ Ա

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

"HARATCH"

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Directeur-Propriétaire : SCHAVARSCH MISSAKIAN

Rédaction & Administration / Խմբագրութիւն — 208 bis, Rue Lafayette PARIS (10e)

TÉLÉPHONE : NORD 57-82 — MÉTRO LOUIS-BLANC ou JAURÈS

Հասցէի փոփոխութեան համար պէտք է վճարել 2 ֆրանք

ԲԱԺՆԵԳԻՆ

	3 ամս.	6 ամս.	Տար.
ՖՐԱՆՍԱ	35 ֆ.	70 ֆ.	140 ֆ.
ԱՆԳԼԻԱ		20 շլ.	40 շլ.
ԵԳԻՊՏՈՍ		»	»
ԻՏԱԼԻԱ			250 ֆրանք
ԱՄԵՐԻԿԱ		6 տլ.	10 տլ.
ԵՒՐՈՊԱ		100 ֆ.	200 ֆ.

ԿԻՐԱԿԻ 29 ՅՈՒԼԻՍ 1928

29 JUILLET 1928

Դ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 711 — ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ — ԳԻՆ՝ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ՕՐՈՒԱՆ ԽՕՍՔ

"ԱՆՇԼՈՒՍ"

Յաղթական երկիրներու մամուլը կը շարունակէ լարել միտքերը, Վիեննայի հոյակապ երգահանդէսին առթիւ, որուն մասնակցեցան 200-250.000 Գերմաններ, աշխարհի բոլոր մասերէն, բայց մանաւանդ Գերմանիայէն։

Կազմակերպուած՝ ի պատիւ հանճարեղ երգահան Շուպէրտի, երգահանդէսը ստացաւ քաղաքական ցոյցի մը հանգամանքը, շեշտելով Գերմանիոյ եւ Աւստրիոյ միացման, մէկ երկրի վերածման անհրաժեշտութիւնը («Անշլուս»)։

Յաղթականները վրդովուած են մանաւանդ անոր համար որ, ցոյցին մասնակցեցան պաշտօնական անձեր, երկու կողմէն ալ։ Իսկ առանձնապէս գործօն դեր կատարեց Պ. Լէօպէ, Գերմանիոյ երեսփ. ժողովին ընկերվարական Նախագահը։ Բերնէ բերան, թերթէ թերթ շրջան կ'ընեն անոր շարք մը ճառերը։

Վերջինը խօսուած է կրաց, որ համագերման զօրաւոր ներոն մըն է Աւստրիոյ մէջ։

— «Մենք չենք փորձեր իւրացնել օտար ստացուածք մը կամ օտար ժողովուրդ մը։ Մենք միայն կը յիշեցնենք օրէնք մը զոր Հաւանութիւնը ինք ստեղծեց, բայց կը մերժէ գործադրել գերման ժողովուրդին համար։ Գերման ժողովուրդը, որ ճարկադրուած է րել Ազգերու Դաշնակցութեան ուխտին այնքան աննպաստ որոշումները, կը կառչի այդ ուխտին միակ նպաստաւոր որոշման,— ն որ կը նախատեսէ թէ գերմանիոյ եւ Աւստրիոյ գերմաններուն միանալու կամքը կրնայ իրագործուիլ։»

Այս խօսքերէն յետոյ, Պ. Լէօպէ պարզելով իր տեսակէտները միացման ձեւերու մասին, կ'եզրակացնէր.

— «Շարունակենք աշխատիլ այս ուղղութեամբ, ազգային միութեան մեծ գաղափարին համար։ Պիտի գա՛յ օրը, երբ Աւստրիոյներկայացուցիչներն ալ մուտք պիտի գործեն գերմանիոյ խորհրդարանին մէջ»։

Թերթերը կը յիշեն տակաւին ուրիշ ճառեր, միեւնոյն մաստով։

Ու կը հարցնեն,— երբ այսպէս կը մտածէ ու կ'արտայայտուի ընկերվարական մը, հապա ի՞նչեր կը ծրագրեն միապետականները ու թունդ ազգայնականները...

Ֆրանսայի մէջ, շարք մը քաղքենի-պահպանողական թերթեր խաչակրութեան ձեռնարկած են, շարժումը իր սաղմին մէջ խեղդելու համար։

— Այս շարժումը դուռ պիտի բանայ նոր պատերազմի...։ Ի՞նչպէս կարելի է հանդուրժել որ Վիեննա եւ Պերլին այսպիսի գաղափարներ արծարծեն, երբ ամբողջ աշխարհ կը պատրաստուի յաւիտենական խաղաղութեան դաշնագիր ստորագրել, Նախաձեռնութեամբ Ամերիկայի...։

— Ինչպէս որ, մեր դրամական հարցին մէջ, օրինական կայունացումէն առաջ տեղի ունեցաւ իրական կայունացումը, ինչպէս ալ, քանի մը տարիէ ի վեր, Գերմանիա և Աւստրիա իրականին մէջ կը կազմակերպէին իրենց մտերմութիւնը, իրենց ութիւնը եւ վերջնական ձուլումը։ Պէտք է սկիզբէն արգիլ, փոխանակ վերջէն միջոցներ ձեռք առնելու։

—Գերմանիա, Վիեննայի երգահանդէսին առթիւ, Աւստրիան ղմեց իր թեւերուն մէջ, ինչպէս հայրը կը գրկէ իր զաւակը, րմանական հռչակաւոր երգին մէջ.

Մանուկն առած թեւերուն մէջ՝

Պինդ-պինդ գրկած կը տաքցնէր...

Բայց միայն ֆրանսական թերթերը չեն որ կը հրահրեն նդիրը։

Նոյնքան իրար անցած են նաեւ հարեւանները, — անոնք օգտուեցան Աւստրիոյ-Հունգարիոյ քայքայումէն, եւ բաժեցին երբեմնի անյաղթ միապետութեան հողերը։

Այսպէս, կծու խօսքեր կ'արտասանեն Չեխերը, Իտալացիները եւ Հունգարացիները։ Աւստրիոյ եւ Գերմանիոյ միացման, ուղման հակառակ են նաեւ Լեհաստան եւ Եուկօ-Սլաւիա, որոնց մէկը նոր կազմուեցաւ, միւսը երազածէն աւելին ստացաւ ճախացաւ։

Այս բոլորը կը բողոքեն ու կը սպառնան դաշնագիրներու անունով։

Բայց նո՛յն դաշնագիրները կ'ուզեն արժեցնել միացման ջատագովներն ալ, այդ բոլոր երկիրներուն մէջ։ Մանաւանդ ընկերվարականները։

Ֆրանսայի մէջ ընկերվարա՛կանները չեն վարանիր պաշտպանել «Անշլուս»ի գաղափարը, իբրեւ բնական պահանջ եւ տրամաբանական հետեւանք ազգերու ինքնորոշման իրաւունքին։

«Լը Փոփիւլէր», ընկերվարական պաշտօնաթերթը, կը դնէ «Անշլուս»ի դէմ սարքուած պայքարը, միեւնոյն ատեն շեշտելով Վէրսայլի դաշնագրին վերաքննութեան պէտքը. «Մեր մամուլը յոռեգոյն կեղծաւորութեան մը կը դիմէ, միշտ յիշեցնելով նախապատերազմեան Աւստրիան, եւ ոչ թէ այն մանրաւոր եւ տխեղծ պետութիւնը, զոր Վէրսայլի դաշնագիրը քարտէսին վրայ մոռցաւ»։

Գիտակցաբար կատարեցինք այս թերուդէմ քաղուածքները, ամբողջական գաղափար մը տալու համար ինքնաբեր եւ յարատեւ շարժումի մը մասին, որ ի՛նչքան հալածուի, այնքան աւելի ծաւալի, ինչպէս նման ձգտումները։

Անշուշտ մեզի չի՛յնար պաշտպանել այս կամ կողմին տեսակէտը։

Մենք պարզեցինք երեւոյթ մը, որ տարբեր մէկ երեսն է ժողովուրդներու դժգոհութեան, եւ պատերազմէն յետոյ կնքուած դաշնագիրներու սնանկութեան,

Շ.

ՄԱՄՈՒԼ

Ի՞ՆՉ Է ՄԵՐ ՊԱՀԱՆՋԸ

Այս խորագրով խմբագրականի մը մէջ, «Յուսաբեր» կը գրէ (19 յուլիս).

—«1926ի թուական տուեալներով.—

Հայաստանը ունի 867,000 ազգաբնակութիւն եւ 27,000 քառ. քիլմ. տարածութիւն։

Վրաստանը— 2,621,000 ազգաբնակութիւն եւ 59,000 քառ. քիլմ. տարածութիւն։

Ազրպէյճանը — 2,301,788 ազգաբնակութիւն եւ 81,000 քառ. քիլմ. տարածութիւն։

Համեմատութեան դրէք այս թիւերը իրարու հետ, համոզուելու համար, թէ ի՛նչ ծանր ու անարդար վիճակ ստեղծուած է Անդրկովկասեան երեք հաւասար ազգերէն յատկապէս հայութեան համար։

Ի՞նչ է մեր պահանջը։

Աւելի քան համեստ եւ արդար առաջադրութիւն մը, որուն լուծումով վերստին գերակշիռ դերը Անդրկովկասի մէջ պիտի մնայ Վրաստանին եւ Ազրպէյճանին։

Պէտք է ընդարձակել արդի Հայաստանին սահմանները եւ մեր հայրենիքին կցել անկէ պոկուած հայկական հողերը, — Հայկական Բորչալուն, Ախալքալաքը, Լեռնային Գանձակը, Լեռնային Ղարաբաղը, Քիւրտկրալը, Շարուրն ու Նախիջեւանը։

Այս հողերու ընդհանուր տարածութիւնն է շուրջ 22,000 քառ. քիլոմեդր, մօտ 450,000 բնակչութեամբ։

Եթէ այս հողերը կցուին Հայաստանի, այն ատեն Անդրկովկասի երեք հանրապետութիւնները, փոխանակ վերը գծուած տախտակին, պիտի ունենան հետեւեալ պատկերը.—

Հայաստանը կ'ունենայ 50 հազար քառ. քիլմ. տարածութիւն, շուրջ 1,350,000 ազգաբնակութեամբ։

Վրաստանը կ'ունենայ 64 հազար քառ. քլմ., 2,470,000 ազգաբնակութեամբ։

Իսկ Ազրպէյճանը կ'ունենայ 70,000 քառ. քիլմ. տարածութիւն, 2,040,000 ազգաբնակութեամբ։

Եթէ այս ձեւով գծուին Անդրկովկասի երեք հանրապետութեանց սահմանները, այն ատեն հայութիւնը Հայաստանի մէջ կը կազմէ ընդհանուր ազգաբնակութեան 77 տոկոսը, բուն Վրացիները Վրաստանի մէջ կը կազմեն ազգաբնակութեան 58 տոկոսը (Մինկրէլներու եւ Աճարացիներու հետ 71 տոկոսը), իսկ Թրքօ-Թաթարները Ազրպէյճանի մէջ կը կազմեն ազգաբնակութեան 68,5 տոկոսը։

Ինչպէս կը տեսնէք, թուական տուեալները պերճախօս լեզուով կը խօսին ի նպաստ մեր դատին։

Անդրկովկասի իրական խաղաղութիւնը կրնայ հաստատուիլ ոչ թէ մեր մահուան, այլ նաեւ մեր կեանքի ու գոյութեան գնով։»

ՀԱՅԻՆ քիլոն, որ Յուլիս 26էն ի վեր 2.15 ֆր.ի կը ծախուի, 5 սանթիմ եւս պիտի աժաննայ Օգոստոս 2 Հինգշաբթի օրուընէ սկսեալ։

«ԻԼ-ՏԸ-ՖՐԱՆՍ» շոգենաւով Ամերիկայէն Ֆրանսա փոխադրուեցաւ 8,505,486 տոլար արժէքով ձոյլ ոսկի, 154 տակառի մէջ դրուած։

Հ. ՔՈՐՈՇԷՑ յաջողեցաւ կազմել սերպ նոր դահլիճը։

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

Վէնիզէլոս պատերազմ չպիտի ըլլայ

Սելանիկէն կը հաղորդեն թէ վարչապետ Վէնիզէլոս ընդունած է Մակեդոնիոյ եւ Թրակիոյ զանազան կողմերէն եկած պատուիրակութիւնները։ Թրակիոյ պատուիրակութիւնը բարեգալուստի խօսքին մէջ Մեծ Յունաստանի մասին ակնարկութիւն բրած ըլլալուն, Վէնիզէլոս վճռական կերպով յայտարարած է թէ իր օրով Յունաստան պատերազմ չպիտի ընէ։ «Անոնք որ կը փափաքին պատերազմ ունենալ, պէտք է մաղթեն որ ինք հեռանայ ասպարէզէն, որպէսզի հրապարակ իջնեն պատերազմի պատասխանատուութիւնը ստանձնելու։

«Տարակոյս չկայ թէ լաւ պիտի ըլլար, եթէ Յունաստան պահէր իր գրաւած հողերը։ Բայց ինչ որ մեզի պատահեցաւ, արդիւնքն է միայն մեր սխալին։ Միւս կողմէ, իր ներկայ սահմաններուն մէջ Յունաստան բաւական ընդարձակ է։ Մեր սահմանները կ'երկարին մինչեւ Էվրոս։ կրնանք այս պայմաններուն տակ յառաջդիմել եւ զարգացնել երկիրը»։

Մակեդոնացիներու նոր եռապետութիւնը

Թայմզի Սոֆիայի թղթակիցը կը հեռագրէ Յուլիս 26 թիւով.— Շաբթուս սկիզբը լսուեցաւ թէ Իվան Միխայլոֆ պահանջած է գումարել Մակեդոնական Յեղափոխական կազմակերպութեան համաժողով՝ տեղեկագիր ներկայացնելու համար զօրավար Փրոթոկէրոֆի սպանութեան մասին։

Համաժողովը «անպարտ արձակեց» Միխայլոֆը՝ Փրոթոկէրոֆի սպանութեան մէջ անոր պատասխանատուութենէն եւ վաւերացուց կազմակերպութեան գործերը վարելու մասին անոր հետեւած ուղղութիւնը։

Նշանակուեցաւ նոր կեդրոնական Կոմիտէ մը՝ որուն անդամներն են Միխայլոֆ, Քուրթէֆ եւ Տրանկոֆ. այս վերջինը զաւակն է Մակեդոնական զօրաբաժնի նախկին սպայակոյտի պետի մը։ Համաժողովը նոյնպէս նոր ներկայացուցիչներ նշանակեց արտասահմանի համար, առանցմէ ամէնէն երեւելին է Գիւրկոֆ։

∴ Պուլկար-մակեդոնական սահմանագլուխին վրայ Եունտոլա լերան մօտ Յուլիս 25ին ընդհարում մը տեղի ունեցաւ Մակեդոնական կազմակերպութեան երկու հատուածներուն, զօր. Փրոթոկէրոֆի վրէժը լուծել վճռած հատուածին եւ Միխայլոֆի կուսակիցներուն միջեւ։ Մէկ հոգի սպաննուած, բազմաթիւ վիրաւորներ։ Իշխանութիւնները միջամտելով ցրուեցին կռուողները։ Բազմաթիւ ձերբակալութիւններ կատարուեցան։

Լեհաստանի բողոքը Մոսկուայի

Մոսկուայի լեհ դեսպան Պատէկ ամսոյն 25ին դիմում մը կատարեց Քարախանի մօտ, որ ներկայիս կը փոխարինէ Չիչէրինը, բողոքելու համար Կոմինտէրնի 6րդ համագումարին մէջ Բուխարինի խօսած ճառին դէմ։

Այդ ճառին մէջ, Բուխարին խօսելով լեհ համայնավար կուսակցութեան մասին, յայս յայտնած էր թէ համագումարը մասնաւոր լիազօրութիւններ պիտի տայ գործադիր կոմիտէին՝ կարգի բերելու համար այդ կուսակցութիւնը, որպէսզի դառնայ Գ. Միջազգայինի գլխաւոր ուժերէն մէկը եւ պատերազմի պարագային կարենայ գործել իր իսկ կառավարութեան դէմ իբրեւ յեղափոխական կուսակցութիւն։

Պատէկ բսաւ Քարախանի թէ Բուխարինի ճառին իմաստը գործօն միջամտութիւն մը կը կազմէ Լեհաստանի ներքին գործերուն եւ հակառակ է Ռիկայի դաշնագրին 5րդ յօդուածին։

Ֆաշիսմը դպրոցներուն մէջ

Հռոմէն կը հեռագրեն.— Վարչապետ Մուսոլինի եւ կրթական նախարար Պէլլուցցօ հրատարակեցին կարգ մը հրամանագիրներ՝ կրթական բոլոր ճիւղերու մասին։

Այսուհետեւ Իտալիոյ նախակրթարաններուն մէջ աշակերտներուն դաս պիտի տրուի նոր դասագրքերու վրայէն, որոնք անոնց մէջ պիտի ստեղծեն ֆաշիստական առողջ ոգի։ Համալսարաններն ու բարձրագոյն վարժարանները տեղական իշխանութեանց կողմէ քննութեան պիտի ենթարկուին եւ պակասները պիտի լրացուին։ Համալսարաններուն մէջ գիտական նոր աշխատանոցներ պիտի շինուին։ Ընագիտական հետազօտութիւններու մասին եւս նոր կանոններ պիտի հրատարակուին։

Կառավարութեան նպատակն է «կատարելապէս» ֆաշիստացնել բոլոր դպրոցները, ո՛չ միայն անոնց ծրագիրները, այլ նաեւ ուսուցչական կազմը։

Մէկ միլիոն ոսկի բուրդ սովեալներուն

Էնկիւրիէն կը հեռագրեն թէ կարմիր Մահիկի կողմէ մեծաքանակ եգիպտացորեն ղրկուեցաւ Գոնիա։ Աքսէրայէն գործաւորներ գացած են Քէօթահիա աշխատելու համար։ Սովահար շրջանի անգործ երկրագործները կ'աշխատցուին ճամբաները նորոգելու։ Ներքին գործավարութեան հրամանով, սովի ենթակայ վեց նահանգներու (Գոնիա, Աքսէրայ, Աֆիոն Գարահիսար, Գըրշէհիր, Եոզղատ, Էսկիշէհիր) ելմտացոյցերուն ճամբու շինութեան յատկացուած մէկ միլիոն ոսկիի վարկը ամբողջովին պիտի ծախսուի սովահար գիւղացիներուն վիճակին բարւոքման համար։

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՏՈՄՍԵՐ

ԿՈՏՐԻ՛ ԳՐԻՉԴ...

Բանաստեղծ Չարենցը, անցեալ տարի, օրը ցերեկով, սրիկայական ցուցահանդէս մը սարքեց Երեւանի հրապարակին վրայ, ընտանիքի աղջիկէ մը պահանջելով «իրենը ըլլալ»։

Աղջիկը մերժեց, եւ քա՛ջ բանաստեղծը գնդակ մը սահեցուց, որ բարեբախտաբար վրիպեցաւ։

Դէպքը այնքան վրան-բաց էր, որ ճարկ եղաւ մէկդի դնել բոլոր ճանգամանքներն ու տիտղոսները, եւ ուղղակի բանտ առաջնորդել եղիշէ Չարենցը։

Պարզ «ծեւ բանի»։ Բանաստեղծը ուզածին պէս կ'ապրէր բանտին մէջ, ազատ երթեւեկ ունենալով։

Առտու մըն ալ,—ներուած։

Իբրեւ թէ չափազանց ազդուած ըլլալով կնոջը մահէն, բանաստեղծը պիտի փճանար, եթէ աւելի երկար մնար բանտ։

Խորհրդային թերթերէն կ'իմանանք թէ՝ այս «հերոսութեան» շրջանին յիշատակները գրի առեր է Չարենց, «Յիշողութիւններ Ուղղիչ տնից» խորագրին տակ։

Գրադատ մը, «Պրոլետար»ի մէջ, իր հիացումը յայտնելով այս գրքի մասին, կը թուէ անոր ցայտուն գիծերը.

— Եթէ կամենում էք մանուկ սերնդին առելութիւն ներշնչել դէպի Նիկոլայ վերջինի ռէժիմը, արտատպեցէք դասագրքերում այդ ցնցող նկարագրութիւնը, որը պարզ պատկեր է տալիս մեռեալ տների, մեռեալ մարդկանց, մեռեալ յարաբերութեանց մասին»։

Ուրիշ հատուած մը.

— «... Իր յիշողութիւնների մէջ Չարենցը շեշտում է որ ուղղիչ տանը (բանտ) տեսել, գիտել եւ ապրել է մարդկային ամենասոսկալի տանջանքը — ազատութիւնից զրկուած լինելը։ Անցնելով այդ բովից, նա այժմ է միայն հասկանում երկնքի կապուտակի, Ջրի կարկաչիւնի, սադարթների սօսափիւնի եւ սիրգալէս մարգագետինների արժէքը» եւլն.։

Եւ ի՞նչ, — «Հեղինակը իր բարձր գեղարուեստական գրուածքով վարակում եւ համակում է մեզ ատելութեամբ դէպի այդ գնտանները եւ դրդում պայքարել մարդկային ազատութեան համար»։

Հազա՛ր ապրիս, պօէ՛տ...

Հարց մը միայն — Նիկոլայ վերջինի գնտաններն ու ժանգոտ շղթաները յիշած ատեն, աչքերուդ չհանդիպեցա՞ն քաղաքական կալանաւորները, նոյնքան եւ աւելի դժոխային պայմաններու մէջ։

Չտեսա՞ր ճարիւրաւոր բանտորներն ու գիւղացիները, անասուններու պէս իրարու վրայ թխուած, անօթի-ծարաւ, գիշերցորեկ ենթակայ՝ գազանային, թրքավարի տանջանքներու, աթարի ծուխին մէջ, մինչեւ անձնասպանութեան մղուած...

Կոտրի գրիչդ, պօէ՛տ, որովհետեւ տեսա՛ծ ես, գիտե՛ս, բայց կը լռես։

Չտեսնելո՛ւ, չգիտնալու կը զարնես, իբրեւ ճասարակ սրիկայ...

ԱՐՇԱԻՐ

ԼԷՕՎԷՆՇԹԱՅՆԻ կտակը բացուեցաւ առջի օր։ Միլիառատէրը ամբողջ ճարստութիւնը կը ձգէ իր կնոջ։ Ո՛չ մէկ նուէր բարենպատակ ճաստատութիւններու։

ԱՆԳԼԻՈՅ թագաւորը ճաստատեց Եորքի արքեպիսկոպոսին Քէնթըրպըրիի արքեպիսկոպոս անուանումը։

ՅԱՌԱՋԻՆ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

Պետական վերջին տարեկան ընդհանուր ժողովին ներկայացուած տեղեկագրի համաձայն, 1928 թուականի ընթացքին տպագրուած է եղել 9, 13 հազար տարբեր անուանումներ ունեցող գիրքեր եւ գրքոյկներ (շարունակ մեծ թիւեր)։ Այս թուին մէջ մտած են նաեւ 300 հազար օրինակ Ռամկավար-Ազատական կուսակցութեան ընտրական թերթերը, որոնք ամբողջովին ոչնչացուեցան ընտրութիւնները վերջանալէ յետոյ։ Ընդհանուր թուին մէջ մտած են նաեւ 1828 թուականէն ի վեր տարբեր ժամանակներու մէջ Պոլսոյ մէջ տպուած հայերէն գրքերը, որոնք ներկայիս կը գտնուին Մատենադարանին մէջ։ Ասոնց մէջ կան նաեւ Մխիթարեան Միաբանութեան հրատարակութիւնները, որոնք ներկայիս կը գտնուին Վենետիկ։ Ասոնց մէջ կան նաեւ Մխիթարեան Միաբանութեան հրատարակութիւնները, որոնք ներկայիս կը գտնուին Վենետիկ։ Ասոնց մէջ կան նաեւ Մխիթարեան Միաբանութեան հրատարակութիւնները, որոնք ներկայիս կը գտնուին Վենետիկ։

Ցնծալի երեւոյթ է եւ ուրախալի նշան հոգեւոր զարթօնքի, որ Պոլսոյ մէջ տպուած գրքերու թիւը 1927 թուականէն ի վեր կրկնապատիկ է դարձած։ Ասոնց մէջ կան նաեւ «Ժողովուրդ» անունով թերթեր, որոնք ներկայիս կը գտնուին Վենետիկ։ Ասոնց մէջ կան նաեւ «Ժողովուրդ» անունով թերթեր, որոնք ներկայիս կը գտնուին Վենետիկ։ Ասոնց մէջ կան նաեւ «Ժողովուրդ» անունով թերթեր, որոնք ներկայիս կը գտնուին Վենետիկ։

Ամենէն ուրախալին այն է, որ տպագրութեան որակը եւս բարձրացած է։ Ասոնց մէջ կան նաեւ Մխիթարեան Միաբանութեան հրատարակութիւնները, որոնք ներկայիս կը գտնուին Վենետիկ։ Ասոնց մէջ կան նաեւ Մխիթարեան Միաբանութեան հրատարակութիւնները, որոնք ներկայիս կը գտնուին Վենետիկ։ Ասոնց մէջ կան նաեւ Մխիթարեան Միաբանութեան հրատարակութիւնները, որոնք ներկայիս կը գտնուին Վենետիկ։

Ամենէն ուրախալին այն է, որ տպագրութեան որակը եւս բարձրացած է։ Ասոնց մէջ կան նաեւ Մխիթարեան Միաբանութեան հրատարակութիւնները, որոնք ներկայիս կը գտնուին Վենետիկ։ Ասոնց մէջ կան նաեւ Մխիթարեան Միաբանութեան հրատարակութիւնները, որոնք ներկայիս կը գտնուին Վենետիկ։ Ասոնց մէջ կան նաեւ Մխիթարեան Միաբանութեան հրատարակութիւնները, որոնք ներկայիս կը գտնուին Վենետիկ։

էպիւսիի Jeux-ն, Ռավէլի Daphnis et Chloé-ն, էրիք Սաթիի Parade, Jack in the Box եւ Mercure, Տարիուս Միլհօի Le Train Bleu-ն։

— Սպանիացիներէն Մանուէլ դը Ֆալլայի Le Tricorne-ը, անգլիականէն՝ Լաժպէրի Romeo and Juliet։ Ռուսականէն՝ Փրոկոֆիէֆի։ Արդի ամէնէն անուանի պարող արուեստագէտներէն Անա Փավլովա, Իտա Ռուպինշթայն, Գաբռավինա, Նիժինսքի, Մասին, Լիֆար իրմով հքաւորեցան։

Վերջացնելու համար, լիշենք աեւ յառաջապահ նկարիչներէն արձանագործներէն Էմն Պաքսը, Պընուա, Սիւրվաժ, Մանրի Մաթիս, Իւթրիլօ, Ժարժ Բրաք, Բիգասսօ, Փրիւնա, Ժուան Կրիս, Քօնչարօվա, Բէվոնէր, Եակուլօֆ, որոնք բեմը եւ հագուստները զարդանկարեցին։

Արուեստի արդիականութիւնը կազմող տարրեր՝ շարժական նաւթիւն, արագութիւն, նախնական հանդամանք, ճարտարապետական կառուցուածք Տիակիլէֆի միջոցաւ ա՛լ աւելի հաստատ հող գտան ու ոճաւորուելով ձեւացուցին մեր օրերու գեղարուեստը։

Անմոռանալի թուական մը պիտի մնայ 1925ը, երբ սեւեռուած աչքերու աշխարհէն կուգար անդրաբեռնուած անաղարտ, հանճարեղ նիւթերով համակ՝ հիմիք։

Իսկ այս շրջանին ալ նորութիւն մը եղաւ Սինէժարին ժուռքը պարին ժէջ (Ode), որ գերման մտքի արդիւնք է։ Անոնք կ'ըսեն որ թատերական բեմադրութեան աւելցուցին շարժարկարը (Ռատիւթին)։

Տիակիլէֆի բաղձանքն է ըլլալ՝ ամէնէն վերջի սքանչելիքը։ Թէ իտալը կարծես վերածնութիւնը եւ թարմաւորումը արդի նկարչական ու պարարուեստ երաժշտութեան։

Արդիականութիւնը՝ իրրեւ իր մտքի ժղիչ գօրութիւն՝ նման է խազքի մը դէպի անհասելի արուածախնդրութիւն։

* * *

Մառա-Պէռնարի մէջ ներկացուիները տեւեցին մօտաւորապէս տասը դիշեր ու յայտագիրը կազմեց Սարավինսկիի Apollon-Musagete եւ Nocep. Հանրի Սոկէի La Chatte, Փրոքոֆիէֆի Pas d'Acier-ն. Տէպիւսիի l'Après midi d'un Faune-ը, իտալացի բաժիշտ Ռիէթիի Barabcau-ն եւ Նապոլոֆի Odep։

Յաջորդով երկար կանդ կ'առնենք Apollon-ի եւ Odeի մասին, նախ որ Տիակիլէֆ առաջին անգամ է որ կը բեմադրէ եւ ի՛նչ երաժշտութիւնն ալ անդիպ է։ Իսկ ինացեալ կտորները ալսորդ տարիներ արդէն ներ ալացուած են։

ՀՐԱՆՏ ԲԱԼՈՒԵԱՆ

«ՅԱՌԱՋ» ԿԸ ՆՈՒԻՐԵՆ

Փարիզէն պ. Ոսկան Գանիէլեան մէկ տարեկան «Յառաջ» կը տուիրէ Հալէպի Զ. Ռ. Միութեան, որ ամուսնութեան առթիւ որ տեղի պիտի ունենայ Օգոստ. 5ին։

ԻՄ ՃԱՄԲԱՆ

Ու իմ ճամբան ուղեկորոյս հարսնուկի պէս կաս կարմիր,
Նկարուեր է կակաչներով, աղուոր գետի եզերքին.
Նեկտարի պէս ըմպելով շողն ու ցոլքերն լուսալիր
Ու արեւին ու լուսնին ու երկնքի կապոյտին։

Ցիշատակի պէս ադուոր ես ինկեր եմ իր գրկին,
Եւ երազո՛ւն ու նախշո՛ւն, նրագնակար Թեւերուն,
Ամբողջ իղձեր դնելով, անուրջներուս փրփուրին
Շեշտուածեան մէջ կը լողամ ու կը գրկեմ լոյս ճեռուն։

Շեռո՛ւն, ճեռո՛ւն, ապագա՛ն, սուտակներով նկարուն,
Ամմար արեւն այն օրուան, անլոյս գիշերն ճեշտանքի
Նիրվանային ճեւքն աղուոր, ամպիովանին վարդերուն,
Ջիւնծադիկով սրբացած գեղեցկուհիին ճամբոյրին։

ՆԱՉԻՆԻ ՏԻՐ-ՄԻՒԱՅԵԼԵԱՆ

ԲԵՒԵՌԱՅԻՆ ԵԼԵՐԵՐԳՈՒԹԻՒՆ

Զօրավար Նոպիլէի պատմութիւնը դեռ չէ վերջացած։

Բայց առաջին անգամը չէ որ բեւեռը կը խլէ մարդկային զոհեր ու միշտ կը շարունակէ հետաքրքրութեամբ հմայել ու նորեր քաշել իր գաղտնիքին, զոր նախանձով կը պահէ 12 միլիոն քառակուսի քիլոմեդր սառուցային տարածութեան մը վրայ։

1845ին ճոն Ֆրանքլին կը մեկնէր փնտռելու հիւսիս-արեւմտեան անցքը, բայց սառնակոյտերու մէջ բռնուած՝ կը մեռնէր իր բոլոր ընկերներուն հետ։ Ջան փնտռելու եւ փրկելու համար, 22 արշաւախումբեր ճամբայ ելեր էին։ 1859ին էր միայն, որ Մաք Քլինթոք հետքերը կը գտնէր թշուառ բեւեռախոյզներուն, որոնք պարտուեր էին ցուրտէն եւ անօթութենէն։

1879ին, Ամերիկացի տը Լոնկ դէպի բեւեռ ճամբայ կ'ելլէր Սան-Ֆրանչիսկոյէն՝ նաւը որ կը վարէր կորտըն պէննէթ, տրամադրուած էր «Նիւ-Եորք-Հէրըլտ» Թերթին կողմէ, ան ալ կը բռնուէր սառոյցներու մէջ, յաջորդ 72րդ աստիճանին վրայ։ 1881 Յունիս 12ին նաւը կ'ընկղմէր ու կ'անհետանար ծովուն մէջ, արշաւախումբին սարսափահար աչքերուն տակ։ Հրաշքով ազատուած՝ անոնց տրամադրութեան տակ դեռ կը գտնուէր երկու նաւակ եւ ձկնորսանաւ մը։ Նաւապետը իր երեսուն երեք մարդերը բաժնեց երեք նաւերուն վրայ եւ երբ ծովին ու օդերը նպաստեցին, առագաստները պարզած՝ յառաջացան դէպի Հիւսիս Սեպտեմբեր 12ին, ահռելի փոթորիկ մը նոր ազէտի մը կ'ենթարկէր զանոնք։ Ջը Լոնկ ե իր տասներկու ընկերները աչքէ կը կորսնցնէին միւս երկու նաւակները։ Ամէնը՝ եօթն օրուան ուտելիք ունէին. ստիպուած՝ կը լքէին նաւակը ու ձեռք ձեռքի տուած՝ ճամբայ կը փնտռէին սառնադաշտի մը վրայ, որ կտրտուած էր գեխոտ ճահիճներով մինչեւ իրենց ուսերը գետին մէջ մխրճուած, հագիւ կը յաջողին օրական մէկ մղոն ճամբայ կտրել։ Հոկտեմբեր 6ին, խմբակէն մէկը կը մեռնի, պայն կը թաղեն սառոյցի մէջ։ կացութիւնը յուսահատական է։ Ուտելիք չէ մնացած։ Երկու նաւակներ կը մեկնին օգնութիւն փնտռելու։ Հինգ ամիս յետոյ միայն երբ վերադարձան՝ սառնադաշտին վրայ գտան տասը դիակներ։ Մինչեւ Հոկտեմբերի 30ը, Հարիւրապետը կանոնաւոր կերպով բոներ էր իր յուշատետրը։ Իսկ ձկնորսանաւը որ փոթորիկի պահուն կորսուեր էր, կրցեր էր անձանօթ եղերքի մը ժայռնալ։ Մէջիններէն ոմն էին, բայց անոնցմէ մէկը խեղճեցեր էր։ Ուրիշ մը կը մեռնէր քանի մը օր յետոյ։ Իսկ երրորդ ամբողջովին կորսուեր էր։ Ո՛չ մէկ տեղեկութիւն կարելի եղաւ քաղել անոնց մասին։ Նոպիլէն շատ առաջ, այսպէս եղերականօրէն կը վերջանար նաեւ տը Լոնկի արշաւը։

ԱՆԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒՐՈՊԱՅԻ ՄԷՋ

Պաշտօնական վիճակագրութիւններու տաժանքն, անգործութիւնը չափազանց նուազած է Ֆրանսայի մէջ։

Իսկ Անգլիոյ մէջ՝ անգործութիւնը հետզհետէ կը շատնայ։ Յունիս 18ին անգործներու ընդհանուր թիւն էր 1,162,521։ Մէկ շաբթուան մէջ, այս թիւին վրայ աւելցած են 30,079 հոգիներ։ Անցեալ Յունիս 27ին, կը համրուէր 1,004,613 անգործ։

Գերմանիոյ մէջ, շատ փոքր յաւելում մը կրած է անգործներու ընդհանուր թիւը Յունիսի ընթացքին։ Նպաստաւորուած անգործներու թիւը (մէջն ըլլալով անոնք որ օգնութեան գործերու մէջ աշխատցուած են) 850000-էն (Մայիս 31) իջած է 830 հազարի (Յունիս 15)։ Այս նուազումը առաջ կուգայ մեծ ժամամբ օգնութեան գործին սահմանափակումէն։ Ասոր հետ մէկտեղ այս տարի ճարտարարուեստի կարգ մը ճիւղերու մէջ, ինչպէս հիւսուածեղէն եւ կաշի, տագնապը աւելի սաստիկ է եւ անգործներու թիւը աւելիշատ, քան անցեալ տարի նոյն շրջանին։

Գալով Ռուսիոյ, բանւորական աչխոդիկաններու կեդր. կոմիտէի ժողովին մէջ յայտարարուած է թէ՝ ըստ պաշտօնական վիճակագրութիւններու, անգործներու թիւն էր 1,5 միլիոն 1927 Հոկտեմբեր 1ին։ 1928 Յունուարին գումարը բարձրացած էր երկու միլիոնի։

Այս անգործներուն 278 հազարը, ըսել է հարիւրին 25ը որակեալ բանւորներ են, մնացեալը՝ 18էն 40 տարու անձեր, այսինքն՝ աշխատանքի ամէնէն աւելի ընդունակ տարիքի։

Տեղեկաբերը պարագ սեպած է խոստովանիլ թէ՝ Ռուսիոյ մէջ անգործութիւնը կը դառնայ նշանակելի կարեւորութեամբ ընկերային երեւոյթ մը։

ՁԱՅՆԵՐ ԳԱԻԱՌԷՆ

«ŒUVRE des NOURRISSONS»

ՄԱՐՍԷՅԼ— Չեռքի տակ ունիմ այս բարեգործական ընկերութեան 1928ի տեղեկագիրը։ Երեք տարիէ ի վեր կազմուած է այս ձեռնարկը, մասնաւորաբար հայ մանուկներու կամ, հագուստ տեղէն եւ բժշկական հոգատարութիւն ընծայելու, մինչեւ երկու տարեկանը։

Գնահատութեան արժանի է մեր օտար բարեկամներու աշխատանքը, որմէ օգտուած են 3075 մանուկներ, երեք տարուան մէջ։ Մանաւանդ գովեստով պէտք է արձանագրենք խնամակալներէն Տիկ. Ընժէլօի բարեացակամութիւնը։ Տիկինը իր մաքուր հայերէնով մեծ օգտակարութիւն ցոյց տուած է հայ մայրերուն։

Հաստատութիւնը կը գտնուի 25 Rue Thubaneau-ի մէջ։ Բժշկական ճիւղին մէջ կը ծառայեն մէկէ աւելի օտար բժիշկներ եւ մէկ ալ հայ, Տ-ր Թ. Սեփէթճեան։ Հաստատութիւնը բաց է ամէն երկուշաբթի կէսօրէ վերջ ժամը 3էն մինչեւ 5։

Ամէն երկուշաբթի 80է աւելի մայրեր իրենց մանուկներով կարգի կը սպասեն որոշեալ ժամերուն, իրենց ուզած ննդեղէնը կամ զգեստեղէնը ստանալով։ Ցաւալի է որ երբեմն ոչ-կարօտներ ալ կ'ուզեն օգտուիլ։

Արդէն երթալով կը շատնայ նպաստընկալներու թիւը, այնպէս որ ամիսը անգամ մը կարգ կուգայ ամէնը մէկ մանուկի։ Երբ մէկը այս երկուշաբթի գացած է, պէտք է իր կարգին սպասէ մինչեւ չորրորդ երկուշաբթի։ Այս ձեւով մօտաւորապէս 250 300 մանուկ կը խնամուի, ամիսը մէկ անգամ ներկայանալով։

Տեղեկագրին վերջին մասը կը կազմէ նուիրատուներու ցանկը, բորոն ալ սրտցաւ օտարներ։ Հագիւ քանի մը Հայու անուն կ'երեւայ։

Եւրոպահայ կարմիր խաչի վարչութիւնը անշուշտ յարաբերութեան մէջ պիտի մտնէ այս հաստատութեան հետ, քանի որ իր ծրագրին մէջ ունի մանուկներու հոգատարութիւնը։

Հաստատութիւնը սիրով կ'ընդունի այցելուներ, անոնց հաղորդելով ամէն տեղեկութիւն։

Ա. ՈՐԲՈՒԿ

ՄԱՐԶԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔ

ԱՅՕՐՈՒԱՆ ՄՐՑՈՒՄՆԵՐԸ

Շ. Մ. Ը. Մ.ի փարիզի Ա. խումբը այսօր իսկ կարեւոր մրցում մը պիտի կատարէ փարիզի ռուսական (A. S. Russe) Ա. խումբին դէմ։ Անցեալ եղանակին Շ. Մ. Ը. Մ.ի խումբը պատեհութիւնը չէր ունեցած մրցելու անոնց հետ այլ եւայլ պատճառներով։ Մրցումը տեղի կ'ունենայ U. A. Seizieme դաշտը։

Խումբին ժամադրավայրն է փորթ Սէն Քլու ժամը 2ին։ Դաշտը կը գտնուի 200 մեթր հեռու։

Իտալիի Շ. Մ. Ը. Մ.ի Ա. խումբն ալ պիտի մրցի ռուսական խումբին պահեստին դէմ։ Այս մրցումը պիտի սկսի ժամը ճիշդ 2.30ին, որմէ վերջ տեղի պիտի ունենայ փարիզի Ա. խումբին մրցումը։

Շաղորդակցութեան միջոցներ. մեթրօ՝ փորթ Սէն Քլու։ Թրամուայ 1 - 2 - 25։ Ծ'Օպիւս՝ AB.

Գ. Դասապետեան

ՓԻԼԻՊ ՌԷՅԻ ՀԱՐՑԱՓՆՈՒԹԻՒՆԸ

Մեր ընթերցողները կը յիշեն թէ՝ Մարսիլիոյ հասարակաւոր կնամոլը Փիլիպ Ռէյ, որ սովորութիւն ըրած էր ամուսնութեան խոստումով կիներ հրապուրել ու զանոնք կողոպտելէ ետք սպաննել, բանտին մէջ ինքզինքը ենթարկեր էր կամաւոր ծոմի, ոչ թէ անշուշտ իր մեղքերը քաւելու համար, այլ թերեւս, խուսափելու համար դատական հարցաքննութեան մը տաղտուկներէն։ Պահ մը յաջողեցաւ։ Դատական իշխանութիւնները զայն ենթարկեցին բոնի մնդազատութեան։ Բայց Ռէյ երբ համոզուեցաւ որ արդարութեան շղթաներուն տակ իւնալէ յետոյ, մարդ նոյնիսկ անօթի մեռնելու ազատութիւնը չունի, որոշեց խօսիլ։ Ու խօսելու ուժը վերստանալու համար, ծոմը աւրեց, կերաւ ինչ որ տուին։ Եւ առջի օր ենթարկուեցաւ առաջին հարցաքննութեան մը յարձակումներուն։

Թէեւ ան արդէն մոռցած է իր կեանքին կարգ մը դրուագները, սակայն դեռ կը յիշէ թէ՝ իրօք կը կը կոչուի Փիէր Ռէյ, ծնած է 1865ին Ընկլարի մէջ։ 30 տարի առաջ, կ'ամուսնանայ Ալճերիոյ մէջ, կ'ունենայ հինգ զաւակներ։ Բայց ի՞նչպէս բաժնուեցաւ իր կնոջմէն եւ զաւակներէն։ Ռէյ ազատ կերպով կը յիշէ թէ՝ 1898ին, պատիժ մը մը քաւելէ յետոյ, երբ բանտէն ելաւ ու տուն գարձաւ, մարդ մարգասանք գտաւ։ Կին ու զաւակ մեկներ էին։ փնտռելու պէտք չգտաւ ան։ Ամուսնացաւ կնոջ մը հետ զոր շատ չանգած, իր յաճախակի ճամբորդութիւններէն մէկուն ընթացքին, մոռցաւ կայարանի մը մէջ։

Ջինուորական ծառայութեան միջոցին, իր անճոռնի ընթացքը պատճառ կը գառնայ, որ զինքը փոխադրեն Ափրիկէի կարգապահական զօրախումբերուն մէջ։ Հինգ տարի յետոյ ազատ կ'արձակուի եւ գործ մը կը հաստատէ Մասկարայի մէջ։ Կը սնանկանայ եւ կը դատապարտուի 15 ամիս բանտարկութեան։

1905ին կը հաստատուի Մոնդականեմ։ Նոյն գործը կը շարունակէ հոն։ Բայց բախտը զինքը կը հալածէր. կը ձախողի։ 1919ին Ֆիլիփվիլի մէջ միայն չորս ամիս կը գբաղի առեւտուրով։ Ընկերացի կը մեկնի ու միայն 1918ին, երբ ոստիկան մը զինքը կուգայ ձերբակալելու, զարմանքով կ'իմանայ թէ՝ Ֆիլիփվիլի դատարանը զինքը դատապարտեր էր 5 տարի բանտի. պատիժը կը քաւէ ու կնոջ մը հետ, այս անգամ կ'երթայ հաստատուիլ Թունուզի մէջ։ Կինը հոն գինետուն մը կը բանայ, ինքը ամէն օր կը փնտռէ պաշտօն մը, որ բնաւ չի գտներ։

Իր վերջին ձերբակալութեան միջոցին Ալճերի մէջ նորէն զարմանքով կ'իմանայ, որ Թունուզի դատարանն ալ զինքը դատապարտեր էր 5 տարուան, սնանկութեան համար։ Արդ, կը հարցնէ Ռէյ, գինետունը կնոջս կը պատկաներ, ու կինս գոնէ օրինաւոր ալ չէր, սիրուհիս էր։ Ինչպէ՞ս կ'ըլլայ որ անոր յանցանքով զիս կը դատապարտեն։ Կը բոլոքէ Ռէյ, թէեւ կը խոստովանի թէ աննշան խաբեութեան մը պատճառով, արդէն 24 օր բանտ պատկած է Թունուզի մէջ։ Թունուզէն ալ կը մեկնի Ռէյ ու կը հաստատուի Հիւսէյին-Ցէյ, ուր գոնէ կը պարծենայ Ռէյ, ո՛չ մէկ դատապարտութիւն կրած է։ Բայց կը շարունակէ բողոքել երբ վերջին պահուն կ'իմանայ թէ՝ Ալճերի գատարանն ալ զինքը գատապարտած է հինգ տարուան։

Իսկ Ֆէրոմ Փրա անունը որ կը կրէր, ի բացուգած է հետեւեալ պարագաներուն մէջ։ Ֆէրոմ Փրա որ իրօք գոյութիւն ունեցած է, մուրագկանութեամբ կ'ապրէր Հիւսէյին-Ցէյի մէջ։ Ռէյ՝ օր մը անոր կը Հանդիպի եւ լաւ գործ մը գտնելու խոստումով, կ'առնէ անոր ձեռքէն ինքնութեան թուղթերը, կը Հանէ անոնց օրինակները ու քաղքէ քաղաք կը պտտի Ֆէրոմ Փրա անունով։

Հարցաքննութիւնը պիտի շարունակուի Օգոստոսի սկիզբները։

ԼԱՋԱՐԻՆԱՅԻ ՕՁԻՐԸ

ՓՈՔՐԻԿ ԺԱՆԸ

Ֆրոդին Հա՛ն էր արդէն։ Ո՛վ կրնայ պատմել մնացեալը, այն մնացեալը որ ամէն ինչ է մօր մը համար, ամէն ինչ գաւկի մը համար։ Որովհետեւ եթէ իր զաւկին մեկնումը տեսնել տխուր բան մըն է, ի՞նչ կրնայ ըլլալ անվերադարձ մեկնումը, երբ կը փոխէ Հողը, կը փոխէ օդը, ապգութիւնը եւ աշխարհ բերէ մարդեր, որոնք օր մը քանդեն նոյն Հողը, կրօնքն ապգութիւնը։ Մայրական այս տին Համար, վայրագ տանջանք չէր ինքնին իր աղջնակին քօղն ու ֆէրաճէն։

Եւ այս դիւրաբեկ ու սիրելի կին, այս շնորհալի, պաշտելի արածը, իր գաւակը, գլուխը կ'երկարէր իր յուսահատ բազուկները, անոր մատները կը փնտռէին Ֆրոդինի վիզը, որովհետեւ պէտք ունէր անոր ջերմութեան, այդ նեգուկին, որովհետեւ Լազարինայէն Հեռու, կեանքը գզուելի էր անոր, չէր կրնար Հաւատալ որ զինքը պիտի առնին, որովհետեւ մնայն մայրական նեւկայութիւնը գգալով, Իւէն ինքնիրէն կ'ըսէր թէ այս անխիղճ առեւանգումը չէր կրնար շիտակ ըլլալ։ Մայր ու աղջիկ մնայն մէկ բան գիտէին, այն որ արեան պէս զօրաւոր սէր մը զանոնք իրարու կը մղէր, բայց թէ՝ գիրեղք կը բաժնէին իրարմէ եւ այս սարսափելի էր։ Սարսափելի՛։

Ի զուր Ֆրոդին ոտքն ինկաւ ԱՄՄէտի որ Թերեւս գութի եկած

«Պէքիր աղա պէօլիւկի»ն թանգարան

Թուրք թերթերը կը գրեն թէ Պոլսոյ Պատերազմական Նախարարութեան նախկին շէնքը համալսարանի վարչութեան յանձնելու առաջարկ մը կայ: Այդ պարագային, շէնքը թանգարանի պիտի վերածուի: Այդ շէնքին մէջ է «Պէքիր աղա պէօլիւկի» անունով հանրածանօթ բանտը, ուր մինչեւ հիմա բանտարկուած քաղաքական եւ այլ կարեւոր անձերու անունները տոմարէն արտագրուելով, թանգարանին պատերէն պիտի կախուին:

Կացութիւնը Եգիպտոսի մէջ

Աղեքսանդրիայէն «Թայմզ»ի կը հեռագրեն թէ կառավարութիւնը մերժած է Ծերակոյտի եւ Երեսփ. Ժողովի Նախագահներուն յանձնել խորհրդարանի բանալիները: Երեսփ. Ժողովի քարտուղարութիւնը շրջաբերական մը ղրկեց Նախկին երեսփոխաններուն՝ խնդրելով որ վերադարձնեն երկաթուղիով ձրի ճամբորդելու արտօնագրերը:

Դահլիճը քննո թեան առաւ ելմտացոյցը, որու մասին արքայական հրովարտակ պիտի հրատարակուի շուտով: Այս տարի մեծ խնայողութիւններ պիտի ըլլան ելմտացոյցին մէջ. ծերակուտականներու և երեսփոխաններու ամսականներէն զատ, խնայողութիւն պիտի ըլլայ նաեւ հանրօգուտ նոր շինութեանց մէջ, որոնց համար չորս միլիոն եգիպտական ոսկի նախատեսուած էր:

∴ Եգիպտոսի անգլիական մարզպան լորտ Ճորճ Լոյտ երէկ Աղեքսանդրիայէն «Հէլուան» շոգենաւով ճամբայ ելաւ դէպի Եւրոպա:

∴ Կառավարութիւնը վճռած է կտրուկ շարժիլ: Վաֆտի բոլոր հաւաքոյթները արգիլուած են: «Էլ Սիասա» թերթը կը գրէ որ եթէ խիստ միջոցներ ձեռք առնուին հաւաքոյթները արգիլելու համար, քաղաքական կացութիւնը կրնայ ծանր դարձուածք մը առնել:

Կէս միլիոն բանւոր փողոց պիտի ձգուի

Մանչէսթրրի հիւսուածեղէնի գործարաններու բանւորներուն եւ գործատէրերուն միջեւ օրավարձի խնդրին մասին երկար շաբաթներէ ի վեր կատարուած բանակցութիւնները խզուած ըլլալով, գործատէրերը որոշած են դուռները փակել Օգոստոս 11էն սկսեալ: Այս կերպով կէս միլիոն բանւորներ փողոց պիտի նետուին:

Ի՞նչ եղաւ փրոֆ. Մալմկրէնը

Օսլոյէն կը հեռագրեն 27 Յուլիս թուականով.—

Ռուս օդանաւորդ Զուխնովսկիի առած լուսանկարները որոշ կերպով ցոյց կուտան թէ երբ Սալմկրէնի խմբակին վրայէն անցաւ, խումբը կը բաղկանար երեք հոգիէ, Մալմկրէն, Ցափփի եւ Մարիանօ: Սակայն երբ «Կրասին» եկաւ ազատելու զանոնք, միայն Ցափփին եւ Մարիանօն գտաւ. ի՞նչ եղած էր շուէտացի փրոֆէսօրը: Այս վերջինին մահուան մասին զանազան շշուկներ շրջան կ՚ընեն եւ Նորվեկեան մամուլը դառն խօսքեր կ՚ընէ Իտալացիներու հասցէին:

Հեռագրի մը համաձայն, հազարապետ Մարիանոյի առողջական վիճակը թոյլ չէ տուած որ իր ընկերներուն հետ մեկնի դէպի Հռոմ: Մարիանօ այժմ կը դարմանուի Նարվիքի հիւանդանոցին մէջ:

∴ Ամունտսէնը եւ Կիլպօն գտնելու համար աշխատանքները կը շարունակուին:

Տրոցկի Ասիոյ մէջ

Ռուս մենշեւիկներու պաշտօնաթերթ «Մէսաժէ Սոսիալիստ» տեղեկութիւններ կը հաղորդէ Տրոցկիի վարած կեանքին մասին Վէրնիի մէջ, չինական Թուրքիստանի սահմանագլխին վրայ: Նախկին պատերազմական նախարարը, որ բոլոր հանգստաւէտ պայմանները կը վայելէ, գրական աշխատանքներու նուիրուած է, եւ փիլիսոփայական մեծ երկասիրութիւն մը կը պատրաստէ. յաճախ որսի կ՚երթայ: Բոլշեւիկ բոլոր վարիչներն ալ կը սիրեն որսորդութիւնը. Լէնին ինք ալ կատաղի որսորդ մըն էր:

Տրոցկի Մոսկուայէն ղրկուած մասնաւոր ջոկատի մը հսկողութեան տակ կը գտնուի: Այս ջոկատը իր հրամանները կը ստանայ ուղղակի Կէփէուի պետէն, որուն միայն ենթակայ է:

Աւելի դիւրութեան համար, Վէրնի մասնաւոր ուղիղ թելով մը կապուած է Մոսկուայի հետ եւ ամէն օր տեղեկագիր կը ղրկուի Տրոցկիի կեանքի մասին:

Ամերիկա եւ Չինաստան

Միացեալ Նահանգներու կառավարութիւնը առաջինը եղաւ Չինաստանի ազգայնական նոր կառավարութիւնը իրապէս ճանչցողը: Չորեքշաբթի օր Փէքինի մէջ Ամերիկեան ներկայացուցիչին եւ չին ազգայնական կառավարութեան միջեւ ստորագրուեցաւ մաքսային նոր դաշնագիր մը, որ գործադրութեան պիտի դրուի 1929 Յունուար 1էն սկսեալ, եթէ ամերիկեան խորհրդարանը վաւերացնէ զայն մինչեւ այդ թուականը:

Ճափոն եւս կ՚ուզէ մաքսային նոր դաշնագիր մը կնքել Չինաստանի հետ, քանի որ ազգայնական կառավարութիւնը չեղեալ կը նկատէ բոլոր հին դաշնագիրները:

Զինովիեւի նոր պաշտօնը

Մոսկուայէն կը հաղորդեն թէ Զինովիեւ խորհրդային սպառման դաշնակցութեան վարիչ մարմնի անդամ նշանակուեցաւ, պայմանաւ որ քաղաքական ոեւէ գործով չզբաղի եւ նուիրուի միայն արհեստակցական խնդիրներու: Անհաւանական չէ սակայն որ վեց ամսուան փորձէ մը յետոյ կառավարութեան մէջ պաշտօն մը ստանայ:

Անատոլուի բնակչութեան խտացումը

Թուրքիոյ տնտեսական գործավարութիւնը ծրագիր կը պատրաստէ Անատոլուի մէջ իրարու մօտ գտնուող գիւղերը միացնելու մասին: Այս առթիւ, քսանըհինգ հոգիէ բաղկացած յանձնախումբ մը պիտի կազմուի, որ Սեպտեմբերի սկիզբը գործի պիտի սկսի: Յանձնախումբին անդամներէն տասը երկրագործական, հինգը ճարտարարուեստի, երեքը կրթական, երկուքն տնտեսական եւ երկուքն ալ առողջապահական մասնագէտներ պիտի ըլլան:

ԽԱՆԱՍՈՐԻ ԱՐՇԱՒԱՆՔԻ 31ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՄԵԾ ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՒԹԵԱՄԲ Հ. Յ. Դ. «ԱՐՂՈՒԹԵԱՆ» ԵՆԹԱԿՈՄԻՏԷԻ

ԱՅՍՕՐ ԿԻՐԱԿԻ ԱՌԱՒՕՏ ԺԱՄԸ 10ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԻՐԻԿՈՒՆ ՇԱՎԻԼԻ ԴԵՂԵՑԻԿ ԱՆՏԱՌԻՆ ՄԷՋ

ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ, ԱՐՏԱՍԱՆՈՒԹԻՒՆ, ՆՈՒԱԳ, ԵՐԳ ԵՒ ՊԱՐ

Ժամը 3ին այցելութիւն խանասորի հերոս Իշխան Արղութեանի գերեզմանին:

Առնել թիւ 1 հանրակառքը եւ իջնել Շավիլ՝ Փիւի Սան Վէն. երկաթուղի Մոնփարնասի կայարանէն, իջնել Շավիլ: Կարգադիր անդամներ պիտի առաջնորդեն ժողովուրդը:

Այրի Տիկ. Փեփրոնէ Սապօնճեան (Աթէնք), Տէր եւ Տիկ. Յակոբ Փափազեան, Այրի Տիկին Այծեմնիկ Ունանեան (Աթէնք), Այրի Տիկին Աստղիկ Թոքաճեան եւ զաւակունք (Աթէնք), Տէր եւ Տիկ. Մարտիրոս Դասապպաշեան, Այրի Տիկին Նուարդ Փափազեան եւ զաւակունք, Եթալիքեան եղբարք (Աթէնք), ինչպէս նաեւ բոլոր ազգականներն ու բարեկամները ցաւօք սրտի կը ծանուցանեն դառնաղէտ մահը իրենց որդւոյն, եղբօր, մօրեղբօր՝

Պ. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՍԱՊՕՆՃԵԱՆԻ

(ՓԱՍՏԱԲԱՆ)

որ կնքեց իր մահկանացուն Ուրբաթ 27 Յուլիս, երիտասարդ տարիքին մէջ, յետ կարճատեւ հիւանդութեան:

Յուղարկաւորութիւնը տեղի կ՚ունենայ այսօր կիրակի, 29 Յուլիս, կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, Charité հիւանդանոցին մէջ, Rue Jacob.

ԾԱՆՕԹ.— Մասնաւոր մահազդ ղրկուած չըլլալով, կը խնդրուի ներկայս իբր այն նկատել:

Տէր եւ Տիկին Անդրանիկ Գանթարեան եւ զաւակները Ալիս եւ Վահէ խորին ցաւով կը ծանուցանեն դառնակսկիծ եւ սրտաճմլիկ մահը իրենց հոգեհատորին

ՇԱՒԱՐՇԻ

որ իր հոգին աւանդեց 17 տարեկան ծաղիկ հասակի մէջ, յետ երկարատեւ եւ տաժանելի հիւանդութեան:

Կը խնդրուի ազգականներէ եւ բարեկամներէ ներկայ գտնուիլ յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսին, որ պիտի կատարուի վաղը երկուշաբթի առաւօտ 30 Յուլիս, ժամը 11ին Պուա Քոլոմպի գերեզմանատունը, 23 Rue Raspail, Bois-Colombes.

ԾԱՆՕԹ.— Մասնաւոր մահազդ չընդունողներէն կը խնդրուի ներկայս իբր այդ նկատել:

ԿԸ ԽՆԴՐՈՒԻ Հրանտ Զարմանեանէ, Ա. Ռուբէնեանէ եւ Եոզղատցի Արտաշէս Պալեանէ իրենց հասցէները հաղորդել կամ անձամբ ներկայանալ երուանդ Պարոնվարդեանի, 21 Rue Vincent, Paris (19e).

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

Տէսին, *Մ. Ճ.— Չհասկցանք ձեր թղթակցութեան իմաստը: Աւելի որոշ գրեցէք:*

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

— կը փնտռուի Զնգուշցի Յովհաննէս Մինասեան, հօր անուն Մինաս, մօր անուն Սառա: երկուքուկէս տարի առաջ Պէյրութէն եկած էր Ֆրանսա, այդ թուականէն ի վեր լուր առնուած չէ: Կը խնդրուի զինք ճանչցողներէն եւ կամ լուր ունեցողներէն՝ իմացնել՝ կարապետ Ութիկեանի, 23 րիւ տէ Յոմինիքէն, Մարսէյլ:

ՏՕՔԹ. Ա. ՊՕՂՈՍԵԱՆ

36, Rue de Bellefond, 36
PARIS (9e)
Մէթրօ՝ Poissonnière
Tél. Trudaine 88-77

Լեմժրիի վարժ գործաւորուհիներ կ՚ուզուին: Դուրսը աշխատութիւն:

Դիմել՝ ALEMIAN, 11 Place des Etats-Unis, Montrouge (Seine).

ԻՐԱՒԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

E. STEFIKI

վկայեալ իրաւագէտ, քաղաքականգիտութեանց վարժարանէն:

106 Ave. Kléber, Paris (16e)
Հեռ. Passy 72.56

ԿԸ ԿԱՏԱՐԷ ամենակարճ միջոցի մէջ ֆրանսա մտնելու (AFFIDAVIT), ինչպէս նաեւ ինքնութեան թուղթերու օրինական գործողութիւնները:

Կ՚ընդունի ամէն օր (ի բացառեալ շաբաթ) կէսօրէ ժամը 4—7.

Բ. ԱԲԳԱՐԵԱՆ

վկայեալ հիւանդապահ, նախկին տասնապետ հիւանդապահ Արեւելեան բանակին, 14 երկար տարիներու փորձառութեամբ կը խնամէ ամէն տեսակ հիւանդներ: *Մասամ, վանտուզ, փիքիւր, փանսըման* եւայլն: վկայեալ աղքատներուն ձրի:

Հասցէ՝ 6 Rue Grégoire du Tours. Paris (6e).

IMPRIMERIE - MASSIS - ÉDITIONS
208bis, Rue Lafayette Paris (10)

Le Gérant: E. SOUVIGNY

ՀԱՅԿ. ԲՈՒԺԱՐԱՆ - POLYCLINIQUE de BELLEVILLE

Տէր եւ Տնօրէն՝ ՏՕՔԹ. ԳՐԳՈՅԵԱՆ

29, Rue (Place) des Fêtes, Paris. XIX. Tél. Nord 96 - 61

Բաց է ամէն օր, ուր շատ մը մասնագէտ բժիշկներէ կը խնամուին ամէն տեսակ ներքին եւ վեներական հիւանդութիւններ: Աչքի մասնագէտը կ՚ընդունի Բշ., Եշ. եւ Շաբաթ օրերը ժամը 3—5: Քթի, կոկորդի ու ականջի մասնագէտը ամէն Երեք. եւ Շաբաթ օրերը ժամը 1—3: ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺը ամէն օր ժամը 9էն 19: Կիրակի 9—12:

ՅԱԿՈԲ ՊԱՀՐԻ ԵՒ ԳԱՄԷՐ ԲԵՆԻԱՄԻՆ

ԻՐԱՒԱԳԷՏՆԵՐ

ՊՈԼՍՈՅ ՓԱՍՏԱԲԱՆԱԿԱՆ ԿԱՃԱՌԷՆ

8 Ave. Frémiet. Métro: Passy Tél. AUTEUIL 72—69

կը ստանձնեն վաճառականական, ժառանգական եւ այլ ամէն կարգի դատերու պաշտպանութիւնը, ինչպէս նաեւ միջազգային հպատակութեան եւ վարչական ամէն տեսակ խնդիրներու հետապնդումը:

Իրաւագիտական խորհրդակցութիւններ՝ լաւ պայմաններով:

Կ՚ընդունին՝ ամէն օր (բացի կիրակիէ) ժամը 9էն 12 եւ կէսօրէ վերջ ժամադրութեամբ:

ՍԷՆ ՄԻՇԷԼԻ ՀԱՅԿ. ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

1bis Rue Hautefeuille, PARIS (6e). Սէն-Միշէլի մէթրոյին դիմացը

MAISON TOSSOUNIAN

Մասնաճիւղն է Աղեքսանդրիոյ (Եգիպտոս) համանուն տունին: Արեւելեան եւ եւրոպական լաւագոյն նպարեղէններ անմրցելի աժանութեամբ: Եգիպտական եւ կեսարական ապուխտ, պուլկարական քաշկավալ, Գորսիքայի ճերմակ պանիր, պոլսական չիրոզ, Յունաստանի ձիթապտուղ եւ ձէթ, Ամասիայի պամիա, Դամասկոսի փէստիլ եւ ընկոյզ, Հալէպի պուլղուր եւ մանաւանդ անդրադարձեալ Փիլաւցու անման ԲՐԻՆՁ մը, որ մասնաւոր զարդն է այս տունին, եւ դեռ բազմաթիւ ուրիշ ուտեստեղէններ, եւայլն, եւայլն, եւայլն:

Մատակարար մայրե՛ր, դուք որ բծախնդիր էք ձեր խոհանոցին համար, ու կը գուրգուրաք ձեր ամուսիններուն քսակին վրայ, եկէ՛ք, եկէ՛ք

ՄԷԶՕՆ ԹՕՍՈՒՆԵԱՆը ձեր փնտռածն է:

24, RUE ST. LAZARE
PARIS (9
ԱՀԱ ԱՅՍ Է ՆՈՐ ՀԱՍՑԷ
VAHRAM DJÉNAZIAN

ՎԱՅՐԿԵՆԱԿԱՆ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՉՈՒԹԻՒՆ ԸՆՈՂՆԵՐՈՒՆ ԸՆԵԼ ՈՒԶՈՂՆԵՐՈՒՆ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Կ՚ՈՒԶԷ՞Ք լաւ շահելու համար ձեր շինելիք լուսանկարները ապակիի միջոցաւ շինուած լուսանկարներուն նման յստակ, մաքուր եւ անմրցելիօրէն յաջող ըլլան, գնեցէք նորահնար, կատարելագործեալ, խիստ փոքր ծաւալով եւ թեթեւ (տես պատկերը) վայրկենական լուսանկարի մեքենաներէն հատ մը: Սոյն մեքենաներուն միջոցաւ քաշուած լուսանկարներէն հետաքրքրուողներուն ձրիաբար կը ղրկեմ:

ՄԵՔԵՆԱՅԻՆ ԳԻՆԸ՝ 1300 ՖՐԱՆՔ
Դիմել՝ H. FÉRMANIAN
10 Rue de Falicon. NICE. A. M.

ԲԺՇԿԱ-ՎԻՐԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԴԱՐՄԱՆԱՏՈՒՆ ԵՒ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

ՏՕՔԹ. ՍԵԹԵԱՆ

38, Ave. St. Ouen PARIS (18me) Tél. MARCADET

Ընդհանուր հիւանդութիւններ սեռամիզային, վեներաթոքի, կանանց հիւանդութիւններ. վիրաբուժական դարմանում, ելեկտրադարմանում:

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺԱՐԱՆ Ակռայի դարմանում, քաշել 10 արուեստական ճերմակ ակռայ 20 ֆրանք, ոսկի քար ... ֆրանքէն սկսեալ:

ԱՄԷՆ ՕՐ ՈՒ ԿԻՐԱԿԻ ԲԱՑ Է

Գ. ՅԱԿՈԲԵԱՆ ԻՐԱՒԱԳԷ...

Կը զբաղի ամէն տեսակ առեւտրական, քաղաքային եւ ... դատերով: Կը ստանձնէ մասնաւորապէս ինքնաշարժի արկածներու վարձակալութեան վերաբերեալ դատական գործեր, ինչպէս ապահովագրական վէճեր: Կը խմբագրէ ամէն տեսակ actes ... vente et nantissement de fonds de commerce, constitution ... tion de sociétés). *Ֆրանսահպատակութիւն ուզողներու ... կատարէ վարչական ձեւակերպութիւնները լաւագոյն պայմաններով*

ընդունելութեան ժամեր ամէն օր 9.30-12 և ժամադրութեամբ
13 Rue Béranger. Métro République. Tél. Archives ...

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԹԻԹԵՂԵԱՅ ԵՒ ՄԵՏԱՂԵԱՅ ՏՈՒՓ...

ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ

ՄԱՆՏԻԿԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

11 Passage Ronce. Paris (20e). Tél. Ménil. 63-30, Մէթրօ Cou...

Նաեւ կը նորոգուին՝ կրամոֆոններ, աշխատանոցի գոր...ներ եւ տնական առարկաներ:

ՏՕՔԹ. ՎԱՀՐԱՄ Յ. ԹՈՐԳՈՄԵԱՆ

փոխադրուած է 34 Rue de Moscou, Մէթրօ՝ Rome, Թռամ. ...

Հիւանդ կ՚ընդունի ամէն օր ժամը 2—5

Մասնաւոր ժամադրութիւն ուզողները պէտք է որ վերօգրեալ հասցէին:

ՏՕՔԹ. Գ. ԻԶՄԻՐԼԵԱՆ

48 Rue Montmartre (*Բակի մէջ՝ աջ կողմի առաջին ...*)

Այս անգամ իր անձնական դարմանատունը հաստատ... կը խնամէ ՆԵՐՔԻՆ եւ ԿԱՆԱՆՑ, ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ եւ ՄՈՐԹ... հիւանդութիւնները:

Tél. Central 73-38 Métro: Sentier կամ ...

Ընդունելութեան ժամեր՝ ամէն օր 10—12, 1.30—8: ... բակի եւ տօն օրեր՝ կէսօրէն առաջ 9—12:

Կ՚ուզուին լաւ գործաւորուհիներ՝ ձեռքով բրդեղէ... լու համար (tricot): Տեւական գործ, լաւ ...

Դիմել՝ Յ. ՄԻՔԱՅԷԼԵԱՆԻ, 51bis Rue Piat. Paris (20e). ... 6 թիւ եւ Դ. յարկ 19 թիւ: Ամէն օր ժամը 9—11 եւ 2—4: Պէլվիլ, Թրամուէյ՝ թիւ 5 եւ 26:

ՏՕՔԹ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ ՄՈՐԹԱՅԻՆ ԵՒ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒ...

126, Rue du Faubourg St. Denis
Metro: Gare de l'Est Téléphone: Nord 84-...
Ընդունելութեան ժամեր՝ Ամէն օր 2.30_7.30— կիրակի եւ տօն օր...

ՏՕՔԹ. Մ. Տ. ՆՈՐԱՅՐ

ԿԸ ԴԱՐՄԱՆԷ ՆԵՐՔԻՆ, ԿԻՆԵՐՈՒ ԵՒ ՎԵՆԵՐ. ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆ...
17, RUE LAMARTINE PARIS (9e) Tél. Trudaine ...
Մէթրօ՝ Cadet կամ Նօտ-Տիմ N. D. de Lorette
ընդունելութիւն. ամէն օր ժամը 14 19, կիր. եւ տօն օրեր ...

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

ԲԱԺԱՆԳԻՆ

	3 ամս.	6 ամս.	Տարի
ՖՐԱՆՍԱ	35ֆ.	70ֆ.	140ֆ.
ԱՆԳԼԻԱ		20շ.	40շ.
ԵԳԻՊՏՈՍ		»	»
ԻՏԱԼԻԱ		250 ֆրանք	
ԱՄԵՐԻԿԱ		6 տլ.	10 տլ.
ԵՒՐՈՊԱ		100ֆ.	200ֆ.

"HARATCH"

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Directeur-Propriétaire : SCHAVARSCH MISSAKIAN

Rédaction & Administration — Խմբագրութիւն — 208bis, Rue Lafayette PARIS (10e)

TÉLÉPHONE : NORD 57-82

MÉTRO LOUIS-BLANC ou JAURÈS

Հասցէի փոփոխութեան համար պէտք է վճարել 2 ֆրանք

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 31 ՅՈՒԼԻՍ 1928

31 JUILLET 1928

Դ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 712

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ԳԻՆ՝ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԱՀԱ ԹԷ ԻՆՉՈ՞Ւ Կ'ԸՆԴՎԶԻՆՔ

Հայաստանի կեդրոնական Գործադիր կոմիտէի տարեկան ամագումարին մէջ (Խորհրդարան), հողագործական գործավար Ա. Երզնկեան հետեւեալ յայտարարութիւններն ըրած է.

— «Մեր երկրէն փախուած ծիկալական Թուրք ազգաբնակչութիւնը վերադառնալով կապուեր է հողին: Անոնց թիւը կը հասնի 30,000ի: Տրամադրուած է տեղաւորել նաեւ 45.000 հայ գաղթականներ: 1929ին պիտի տեղաւորուին 11.600 հոգի:

... «Ազգային փոքրամասնութիւններէն առանձնապէս Թուրք ազգաբնակութեան հանդէպ մենք մասնաւոր քաղաքականութիւն վարած ենք, արտօնեալ պայմաններ ստեղծելով Թուրքերու համար: Այդպէս փորուած ենք, որպէս զի կարենանք կարճ ատենի մէջ ոչնչացնել այն ազգային հակամարտութիւնը, որ ստեղծուած է մեր երկրի Թուրք, հայ եւ ռուս ազգութիւններուն միջեւ: Ո՛րքան ալ մեր թշնամիները շարունակեն իրենց կրկուոցը, մենք պիտի շարունակենք այդ քաղաքականութեան մէջ:»

Յայտարարութեան յաջորդ մասերէն կ'երեւայ որ, Ռուսերն ալ կը վայելեն «արտօնեալ պայմաններ»:

— «Հայաստանի ռուս գիւղացիին բարւոք տնտեսութիւնը ուժովին հարուած պիտի ստանայ, եթէ անոր հողաբաժինը իջեցնենք միւս ազգութեանց հողաբաժինի աստիճանին»:

Ուրեմն, աւելորդ անգամ մըն ալ կը հաստատուի որ, մեր դժբախտ հայրենիքին մէջ, իսկական «րայա»ն բուն իսկ երկրին հողովուրդն է, հայ գիւղացին, ինչպէս ցարական օրերուն:

Բացատրութեան ձեւերը ոչինչ կը փոխեն կացութենէն:

Հանրապետական իշխանութեան օրով, զանցառելի քանակութեան մը իջած էր այսօրուան Հայաստանի Թուրք բնակչութիւնը: Շնորհիւ Երեւանի գուրգուրանքին եւ «մասնաւոր քաղաքականութեան», հետզհետէ կը վերահաստատուի Նախկին թիւը, անշուշտ ի վնաս հայ շինականին եւ հայրենիքին:

Թթու ազգայնականութիւնը չէ որ կը խօսի մեր մէջ, այս տողերը գրած ատեն: Ոչ ալ աժան ամբոխավարութիւնը:

Պարզ հաշիւի եւ տրամաբանութեան խնդիր:

Ո՛ր եւ է երկրի մը բնիկը, որ փախեր է խուճապի մը պատճառաւ, իրաւունք ունի վերադառնալու իր բոյնը: Աւելորդ է վիճիլ այս մասին:

Բայց, ուրիշ բան է այս տարրական ճշմարտութիւնը, եւ բոլորովին ուրիշ բան՝ Երեւանի վարիչներուն հետեւած քաղաքականութիւնը:

Այդ մարդիկը եթէ հայկական իշխանութիւն են, ամէն բանէ առաջ, պէտք է ուսումնասիրած ըլլան հայկական պահանջները: Նոյն իսկ իբրեւ բանուորա-գիւղացիական կառավարութիւն:

Արդ, փաստ է որ հայ ժողովուրդին երկու երրորդը կը թափառի աշխարհի չորս կողմը, Ռուսաստանէն մինչեւ Հարաւային Ամերիկա:

Յետոյ, Թուրքիայէն փախած Հայերը այլեւս չեն կրնար վերադառնալ: Ընդհակառակն, ամէն միջոց կը փորձուի որ մնացածներն ալ ձգեն-երթան, որպէսզի աւարի տրուի անոնց հարստութիւնը, հող, կալուած, դրամ եւն.: Անհատական թէ հանրային:

Միւս կողմէ, Թուրքիան տէր տիրական է դարձած անհամար տարածութիւններու, 750,000 քառ. քիլոմեդր, եւ բնակիչ կը մուրայ, իսկ Հայաստանի հայ գիւղացին կը չարչարուի հողի եւ ջուրի պակասէն, 22-25,000 քառ. քիլոմեդր երկրի մը վրայ:

Ու արտասահմանէն հարիւր հազարաւոր ռ.արագիրներ «հայրենիք, հայրենի՛ք» կ'աղաղակեն:

Այս պատկեր'ն առջեւ, ընկերային եւ տնտեսական գիտութեան,— թողո՛ւնք ազգային տեսակէտը — նոյնիսկ Լէնինի վարդապետութեան ո՞ր սկզբունքը թոյլ կուտայ որ, չունեցողը երկին եւ կրկին զրկուի, բուն իրաւատէրը լքուի, իսկ ունեցողը եւ բռնացողը գլխու վրայ տեղ ունենայ:

Ինչո՞ւ «մասնաւոր քաղաքականութիւն», քանի մը տասնեակ հազար Թուրք փախստականներու համար, որոնք ամէն ազատութիւն կրնան գտնել Թուրքիա հաստատուելու, իրենց ունեցածին կրկինը ստանալով հայկական աւարէն, իսկ տմարդի, ակարնական քաշքշուք՝ առնուազն 700,000 հայ գիւղացիներու եւ բանուորներու հանդէպ, որոնք ափ մը հող կը պահանջեն,— ոչ իսկ իրենց իրաւունքին մէկ հարիւրերորդը:

Ու վերջապէս, քանի որ կը պնդեն թէ «ա՜կախ» պետութիւն են, հաւասարազօր իրաւունքներով, ինչո՞ւ, փոխադարձութեան սկզբունքին համաձայն, Թուրք փախստականներուն հանդէպ գոնէ չեն վարուիր այնպէս, ինչպէս կը վարուի Մ. Քէմալը՝ Հայերուն հանդէպ:

Ո՞վ կը մղէ զիրենք, այս սորկական, այլանդակ եւ ընդվզեցուցիչ ուղին բռնելու, եւ միւս կողմէ հայ աշխատաւորութեան հունով պարծենալու:

Եւ ինչո՞ւ բերան կ'առնեն, երբ իրենց երեսին կուտանք այս ամօթալի եւ կործանարար քաղաքականութեան հետեւանքները, հազարէն մէկը:

Հաճոյակատար եւ պատրաստակամ՝ Թուրքին եւ Ռուսին հանդէպ. դէպ, չկամ եւ ամբարտաւան՝ հարազատ եղբօր դիմաց, ա՞յս ալ լենինական առաքինութիւն է...:

Շ.

ՄԱՄՈՒԼ

ՀԱԿԱԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ԴԱՒԵՐԸ ԵՒ ՄԵՐ ԴԻՐՔԸ

Այս խորագրով խմբագրականի մը մէջ, Հայրենիք դիտել կուտայ (10 յուլիս).

—«*Վերջին տարիներս հակախորհրդային խաղերու եւ դաւերու կարեւոր կեդրոններէն մէկն ալ դարձած է Լեհաստանի մայրաքաղաք Վարշաւան, որ մասնաւորապէս հետաքրքրուած է Ուկրայնայի եւ Կովկասի անջատողական շարժումներով: Լեհաստան մաւթին մէջ ոյժ կուտայ այդ շարժումներուն՝ Ռուսիան տկարացնելու համար:*

Լեհերու շարժառիթները պարզ են. եթէ Ուկրայնա եւ Կովկաս անջատուին Ռուսիայէն, վերջինս այլեւս չպիտի կարողանայ այնքան ահարկու սպառնալիք մը ըլլալ Լեհաստանի գոյութեան համար, որքան է այժմ: Լեհաստան շատ ալ շահագրգռուած չերեւիր Խորհրդային իշխանութեան տապալումով Մոսկուայի մէջ, որովհետեւ այդ իշխանութեան գոյութիւնը ինքնին մեծապէս կը նպաստէ Ռուսիոյ տկարացման:

Բաւական արժանահաւատ աղբիւրներէ եկած տեղեկութեանց համաձայն՝ Լեհաստան ոչ միայն բարոյական, այլ եւ նիւթական օժանդակութիւն կ'ընէ Ուկրայնացիներուն եւ Վրացիներուն:

Ատրպէյճանցիներու վերաբերմամբ նոյն դերը կը կատարէ Թուրքիան:

Որքան գիտենք, չկայ հայ քաղաքական կուսակցութիւն մը, որ Ուկրայնացիներու, Ատրպէյճանցիներու եւ Վրացիներու հետ միասին մասնակից դարձած ըլլայ նման դաւադրական աշխատանքներու՝ Խորհրդային Միութեան դէմ:

Ճիշտ է, մենք եւս անոնց պէս հակառակ ենք Խորհրդային իշխանութեան, մենք եւս անոնց պէս անկախութեան կը ձգտինք: Սակայն, մենք չենք կրնար Ուկրայնացիներու, Ատրպէյճանցիներու եւ Վրացիներու պէս մասնակցիլ այնպիսի շարժումներու, որոնք անխուսափելիօրէն պիտի մղեն մեզ զէնք բարձրացնելու Խորհրդային իշխանութեան դէմ, առանց մեզ որ եւ է ապահովութիւն տալու ընդդէմ աւելի վատթար թշնամիի մը:

Անկախութեան մենք կը ձգտինք, այո՛, նոյնքան մոլեգին կերպով, որքան Վրացիք կամ Ուկրայնացիք, բայց մեր անկախութեան պայքարը մենք չենք ուզեր տանիլ ճանապարհով մը, որ կարող է մեր ժողովուրդի գոյութիւնն իսկ վտանգել...»

ՀԱՄԻՏԻ ԺԱՌԱՆԳՈՐԴՆԵՐՈՒՆ ԴԱՏԸ

Աթէնքէն «Տէյլի Մէյլ»ի կը հեռագրեն թէ Ապտիւլ Համիտի ժառանգորդները դարձեալ բողոքի ձայն կը բարձրացնեն՝ գահընկէց սուլթանին հարստութեան տիրանալու համար: Իր 30 տարուան իշխանութեան օրով, Ապտիւլ Համիտ 920 միլիոն ֆրանք արժէքով հարստութիւն շինած էր, բացի ձեռք անցուցած կալուածներէն: Սելանիկի նահանգին և Մակեդոնիոյ մեծ մասին հողերը իրենն էին: Նոյնպէս Սուրիոյ, Միջագետքի եւ Կիպրոսի մէջ ընդարձակ հողեր ունէր:

1922ի դեկտեմբերին էր որ ամերիկացի իրաւաբան Ունթերմէյէր Եւրոպա եկաւ՝ Լօզանի Հաշտութեան ժողովին ներկայացնելու համար Համիտի ժառանգորդ քսան երկու իշխաններու եւ իշխանուհիներու պահանջները: Գլխաւոր խնդիրը կը դառնար Միջագետքի քարիւղ պարունակող հողերուն շուրջ,

ՏՈՄՍԵՐ

ՎՐԻՊԱ՞Կ ԹԷ ՀԱՄՈԶՈՒՄ

Ռուբէն Խան-Ազատ, վաղեմի Հնչակեան, տարիէ մը ի վեր իր յիշատակները կը հրատարակէ «Հայրենիք» Ամսագրին մէջ:

Ու կը պատմէ այնպիսի ինքնահաւանութեամբ մը, որ չի համեմատուիր ո՛չ իր տարիքին, ոչ ալ իր լրջութեան հետ:

Արդարեւ, իր «Հայ յեղափոխականի մը յիշատակները» կարդացողները այն տպաւորութիւնը կը կրեն թէ, ինչ որ կատարուեր է ութսունական թուականներուն, իբրեւ դաւադրական գործունէութիւն, իբրեւ Հնչակեան աշխատանք եւլն., բոլորը եղած են՝ իր խելքով, ի՛ր ձեռքով, իր ճարտարութեամբ եւ քաջութեամբ:

Սկիզբէն մինչեւ վերջը՝ ես այսպէս, ես այնպէս,— միշտ ե՛ս:

Եւ դեռ շարքը շարունակելի է:

Ինչպէս կ'երեւայ, խմբագրութիւնը ամէն ինչ մամուլին յանձներ է անեղծ, եւ անսահման լայնամտութեամբ մը, որ յաճախ ծիծաղելի կը դարձնէ, դժբախտաբար, յուշագիրը:

Այս չէր, սակայն, մեր ըսելիքը:

«Հայրենիք»ի վերջին թիւին մէջ (1928 Յուլիս), Ռուբէն Խան-Ազատ կը պատմէ թէ, բանտը գտնուած ատեն, (1895—96) յանց որ Հնչակեանները պառակտուեր էին եւ իրար կ'ուտէին, թէ «ահագին կռիւ եւ տուր ու դմփոցներ էին տեղի ունեցել Լոնտոնի փողոցներում», թէ միեւնոյն ատեն երկու «Հնչակ» կը հրատարակուէր, «արտաքինով միանգամայն իրարու նման»:

Եւ ծերունի փաստակաւորը կը գրէ, իբրեւ վերջաբան.

— «*Իսկ բանտից Զալոյից լսելով պառակտման մասին, ես ոչ միայն ցաւ չզգացի, այլ կարծես թէ ուրախացայ, մտածելով, թէ պառակտման հետեւանքով, հաւանական է ընդմիշտ կը լուծուի Հնչակեան կուսակցութիւնը եւ վերջ կը տրուի արկածախնդրային գործունէութեանը, եւ հայ ժողովուրդն էլ կ'ազատուի յետագայ կոտորածներից*» (էջ 143, Բ. շրջան):

Ի՞նչ թէ: Խղճի զօրաւոր խայթ մըն է որ գրել տուեր է այս տողերը, թէ պարզ վրիպակ է:

Կ'ըսեն թէ շատ լուրջ եւ անկեղծ մարդ է Ռուբէն Խան-Ազատը:

Մենք չենք չանչնար, բայց կ'ուզենք հաւատալ:

Ուրեմն, երեսուն-երեսունըհինգ տարի առաջ, ան մաղթեր է որ «ընդմիշտ լուծուի Հնչակեան կուսակցութիւնը» եւ,— մնացածը կարդացէք վերը:

Հետաքրքիր էինք իմանալու թէ՝ այս համոզման հասնելէ վերջը, Ռուբէն Խան-Ազատը ի՞նչ գործեր կատարած է, այդ բաղձանքը իրականացնելու համար:

Պատասխանը պիտի կարդա՞նք «Յիշատակներ»ու յաջորդ մասերուն մէջ:

ՎԱՀԷ

որոնք 25 միլիոն ֆրանքէն աւելի կը գնահատուէին:

Այս առթիւ Պոլսոյ անգլեւթուրք խառն դատարանին առջեւ բացուած դատ մը եւս անհետեւանք մնաց: Միւս կողմէ հեղլէն, պուլկար եւ եուկոսլաւ կառավարութիւնները չեն ուզեր զոհացում տալ ժառանգորդներուն:

Խնդիրը աւելի բարդացաւ անցեալ Մարտին, երբ ժառանգորդներու ներկայացուցիչ անգլիացի հարիւրապետ Պէնէթ ամբաստանուեցաւ թէ այդ կալուածները կ'ուզէ իւրացնել՝ կեղծ փաստաթուղթերով:

Դատարանը յետ քննութեան ազատ արձակեց քիփթըն Պէնէթը, որ ապացուցած էր թէ ինք չէր կեղծ թուղթերուն հեղինակը: Պէնէթ կը պահանջէ հիմա, որ Համիտի ժառանգորդներուն խնդիրը կրկին նկատի առնուի:

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

Վենիզելոս-Թեվֆիք Րիւշտի տեսակցութիւնը

«Թայմզ»ի Պոլսոյ թղթակիցը կը հեռագրէ 29 Յուլիս թուականով.

Կ'ըսուի թէ Թուրքիոյ արտաքին գործավար Թէվֆիք Րիւշտի պէյ ծրագրած է մօտ օրէն հանդիպում մը ունենալ Վէնիզելոսի հետ: Տեսակցութիւնը տեղի պիտի ունենայ հելլէնեւթուրք սահմանագլուխին վրայ Օգոստոս 20ի ատենները: Հելլէն կառավարութիւնը փոխանակելի բնակչութեան տակաւին առկախ խնդիրը կարգադրելու համար, պիտի հաւանի սահմանագլուխի սրբագրութիւն մը ընել Մարիցա գետի երկայնքին, արեւելեան Թրակիոյ մէջ, ա՛յն ձեւով, որ Պոլիս-Գարա Աղաճ երկաթուղագիծը թրքական հողին վրայ գտնուի:

Այս կարգադրութենէն զատ, Յունաստան Թուրքիոյ պիտի վճարէ նաեւ 500,000 անգլիական ոսկի:

Թայմզի թղթակիցը կ'աւելցնէ թէ այս լուրերը տուողն է կէսպաշտօնական «Ճիւմհուրիյէթ»ը: Ուրիշ աղբիւրէ հաստատուած չըլլալով, վերապահութեամբ պէտք է ընդունիլ այս տեղեկութիւնները:

Տրապիզոնի մէջ ալ սով կայ

Թայմզի Պոլսոյ թղթակիցը կը հեռագրէ.—Նկատելով որ Անատոլուի կարգ մը մասերուն մէջ երաշտութիւնը կը շարունակուի, կառավարութիւնը նշանակեց յանձնախումբ մը, որ Գոնիա պիտի երթայ՝ ուսումնասիրելու համար թէ օժանդակութեան ի՛նչ նոր միջոցներ կը պահանջուին: Թուրք կարմիր Մահիկը կէս միլիոն թրքական ոսկի քուէարկեց՝ օգնելու համար Գոնիայի շրջանին:

Տրապիզոնէն կը հաղորդեն թէ այդ նահանգին մէջ եւս երկար ատենէ ի վեր երաշտութիւն կայ եւ ցորենի հունձքերը փճացուած են: Վերջին տասը օրուան ընթացքին ամբողջ Թուրքիոյ մէջ սաստիկ տաք ըրաւ: Ջերմաչափը Պոլիս շուքի մէջ 86, իսկ Անատոլուի ներսերը 95 աստիճան (Ֆարէնհայթ) ցոյց կուտար: Տաքէն մեռնողներ ալ կան:

∴ «*Միլլիյէթ*» կը գրէ թէ յանձնախումբին նախագահն է Տնտեսութեան գործավարին խորհրդական Իհսան Ապիտին պէյ, անդամներուն մէջ կայ Օլտէնպուրկ անուն գերմանացի մը: Յանձնախումբը Յուլիս 26ին Էնկիւրիէն մեկնած է դէպի Գոնիա: Սխալ է այն լուրը թէ աղէտեալ շրջանի բնակիչները ուրիշ շրջաններ կամ քաղաքներու մօտերը պիտի փոխադրուին:

Եգիպտոսի ազգայնականները անհաշտ

Գահիրէի «Ալ Պալաղ» թերթը կը գրէ թէ հակառակ ոստիկանութեան կողմէ ձեռք առնուած միջոցներուն, Վաֆտ կուսակցութեան պատկանող երեսփոխաններն ու ծերակուտականները գումարուեցան Յուլիս 28ին ժամը 18ին, Մուրատսէրայի մէջ: Ներկայ էին 60 ծերակուտական եւ 132 երեսփոխան:

Հաւաքոյթին մէջ ապօրէն հռչակուեցաւ Յուլիս 19ի հրովարտակը, որով խորհրդարանը կը լուծուի: Ըստ Սահմանադրութեան, թագաւորը օրէնսդիր իշխանութիւն ունի, միայն Ծերակոյտի եւ Երեսփ. ժողովի գործակցութեամբ: Հետեւաբար ներկայ անդամները յայտնեցին թէ Խորհրդարանը կը շարունակէ գոյութիւն ունենալ եւ Սահմանադրութիւնը իրաւունք կուտայ անոր՝ գումարուելու:

Ժողովը քուէարկեց բանաձեւ մը, որով կը պահանջուի կառավարութենէն հրաժարիլ: Զեղեալ կը նկատէ ներկայ կառավարութեան հրատարակած բոլոր օրէնքները եւ օտար կառավարութեանց հետ կնքած քաղաքական, առեւտրական եւ ելմտական բոլոր համաձայնութիւնները:

«Ալ Պալաղ» կ'աւելցնէ թէ Նահաս փաշայի պահանջին վրայ, ժողովը երդում ըրաւ կարելին ընել՝ Սահմանադրութիւնը պաշտպանելու համար:

Մեծ հրդեհ Պոլսոյ մէջ

Պոլիսէն կը հեռագրեն 29 Յուլիս թուականով.— *Երէկ առաւօտ կանուխէն ի վեր աղետալի հրդեհ մը կը լափէ Սթամպուլի ընդարձակ մէկ թաղը: Կրակը ծագեցաւ փայտաշէն տունէ մը եւ արագօրէն ծաւալեցաւ: Հրշէջները ի զուր աշխատեցան մարել զայն: Ասիկա ամէնէն մեծ հրդեհն է 1911էն վեր, երբ Թուրքիոյ Նախկին մայրաքաղաքին հին քաղաքի մեծ մասը հրոյ ճարակ դարձաւ:*

Թուրքիա եւ Աֆղանիստան

Էնկիւրիի աֆղան դեսպանը Պոլիս երթալով տեսակցեցաւ ընդհ. սպայակոյտի նախորդ փոխ-նախագահ Քեազիմ փաշայի հետ, որ պետն է Աֆղանիստան ղրկուելիք զինուորական բարեկարգիչ մարմնին: Օգոստոսի կէսին, զին. մարմինը Պոլսէն Քապուլ պիտի մեկնի՝ գործի ձեռնարկելու համար: Անոր պիտի յաջորդեն կրթական եւ ոստիկանական բարեկարգիչ պատուիրակութիւնները, որոնց կազմութեան հիմակուընէ ձեռնարկուած է:

Սերպիոյ տագնապը

Պելկրատէն կը հաղորդեն որ Սքուփչինան գալ շաբաթ նիստ պիտի հրաւիրուի նոր դահլիճին ծրագիրը վաւերացնելու եւ վիճաբանելու համար վերջին Նստաշրջանին խորհրդա-

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՉՈՒԼՔԱՐ ՄԸ

Չամչեանի վրացատառ ձեռագրին մէջ մենք կը գտնենք Ներսէս Շնորհալիի ուրիշ մեկնութիւն մը ևս, որ կը վերաբերի Յովհաննէս Չուլքար անունով անձի մը, որ ըստ Չամչեանի՝ Ներսէսի ժամանակակից մըն էր։ Ներսէս Շնորհալի իր մեկնութեան մէջ կ՚ըսէ, թէ Յովհաննէս Չուլքար Ներսէսի հետ միասին Կիլիկիոյ Հեթում Ա. թագաւորի հրամանով գացած է Կոստանդնուպոլիս, ուր Ներսէս ձեռնադրուած է կաթողիկոս։ Ներսէս կ՚ըսէ, որ Յովհաննէս Չուլքար ինքն ալ ուզած է կաթողիկոս ձեռնադրուիլ, բայց ինք՝ Ներսէս, ետ դարձուցած է զայն։ Ներսէս կ՚ըսէ նաեւ, որ Յովհաննէս Չուլքար ինքն ալ ուզած է կաթողիկոս ձեռնադրուիլ, բայց ինք՝ Ներսէս, ետ դարձուցած է զայն։ Ներսէս կ՚ըսէ նաեւ, որ Յովհաննէս Չուլքար ինքն ալ ուզած է կաթողիկոս ձեռնադրուիլ, բայց ինք՝ Ներսէս, ետ դարձուցած է զայն։

Ներսէս Շնորհալի

ՆԱԶԱՐ ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆԻ ՊԱՏՄԸ

ՓՈՐՁԱԿԱՆ ԱՐՁԱԿ

Մեր Տիրոջ մեծ տարեվերջը, որ ամեն տարի մեզ համար նոր ուրախություն ու նոր հույսեր է բերում, այս տարի ինձ համար ավելի ցավալի եղավ, քանի որ ես ստիպված էի հեռանալ իմ սիրելի ընտանիքից, իմ հարազատ տնից, իմ ծնողներից, իմ հայրենի գյուղից, իմ ծննդավայրից, ուր ես անցկացրել էի իմ մանկության ամենաերջանիկ տարիները, ուր ես ապրել էի իմ ամենաանհոգ օրերը, ուր ես ունեցել էի իմ ամենամեծ ուրախությունները, ուր ես զգացել էի իմ ամենամեծ վշտերը, ուր ես ունեցել էի իմ ամենամեծ հույսերը, ուր ես ունեցել էի իմ ամենամեծ երազանքները, ուր ես ունեցել էի իմ ամենամեծ ցանկությունները, ուր ես ունեցել էի իմ ամենամեծ կարոտները, ուր ես ունեցել էի իմ ամենամեծ սիրո զգացումները, ուր ես ունեցել էի իմ ամենամեծ ատելության զգացումները, ուր ես ունեցել էի իմ ամենամեծ վրեժխնդրության զգացումները, ուր ես ունեցել էի իմ ամենամեծ ներման զգացումները, ուր ես ունեցել էի իմ ամենամեծ հաշտության զգացում

բանին մէջ կատարուած սպանութեանց հեղինակները պատժելու մասին: Նոր կառավարութեան ծրագրին մաս կը կազմեն՝ նէթթունոյի դաշնագրին վաւերացումը, 250 միլիոն տոլարի փոխառութեան հարցը, Տալմացիոյ մէջ հողագործական բարենորոգումները եւն.:

Դատական նախարարը կը պահանջէ որ խորհրդարանը ստիպէ երեսփոխաններ Փունիսար Ռաչիչը, Թոման Փոփովիչը եւ Տրակութին Եովանովիչը՝ անձնատուր ըլլալ՝ իրենց սպանիչ խրուաթ երեսփոխաններուն,

Նոր դաշնագիրը եւ բոլշեւիկները

«Թայմզ»ի Ռիկայի թղթակիցը կը հաղորդէ որ ներկայիս Մոսկուայի դիւանագիտական շրջանակներուն մէջ վիճաբանութեան առարկայ է՝ Խորհրդային Միութեան մասնակցութիւնը Պրիան - Քէլլոգ դաշնագրին: Խորհրդային մամուլը կ'ըսէ որ եթէ Խորհրդային Միութիւնը հրաւիրուի մասնակցիլ այս դաշնագրին, նախապէս պիտի պահանջէ ճանչցուիլ Միացեալ Նահանգներու կառավարութեան կողմէ: Այս պայմանը անընդունելի կը նկատուի, որով եւ բոլշեւիկ մամուլը կը շարունակէ իր յարձակումները պատերազմը օրէնքէ դուրս հռչակելիք դաշնագրին դէմ:

Բեւեռախոյզներու վերադարձը

Իտալացի բեւեռախոյզներու դէմ տիրող ժողովրդային ընդհանուր զայրոյթը մասամբ մեղմացաւ՝ կարգ մը պարագաներու բերումով: Նախ՝ հազարապետ Ֆիլիպպօ Յափփի այցելեց Տոքթ. Մալմկրէնի մօր՝ Սթոքհոլմի մէկ արուարձանին մէջ: Իրեն կ'ընկերանար Իտալիոյ ընդհ. հիւպատոսը: Յափփի Տիկ. Մալմկրէնի յանձնեց կողմնացոյց մը եւ ուրիշ առարկաներ զորս փրոֆէսորը տուած էր իրեն՝ մօրը ղրկուելու համար: Իտալացի զինուորականը մանրամասնութիւններ տուաւ Մալմկրէնի մահուան պարագաներուն եւ վերջին ժամերուն մասին:

Երկրորդ՝ օդանաւորդ Լունտպորկ հաստատապէս յայտարարեց թէ՝ երբ Նոպիլէի խմբակին մօտ իջաւ, զօրավարը խնդրեց իրմէ, որ նախ Զէչչիանին փոխադրէ: Երբ տեսնուեցաւ որ անկարելի էր Զէչչիանին փոխադրել՝ իր տակաւ վիճակին պատճառաւ, Նոպիլէ խնդրեց իրմէ նախ իր չորս ընկերները եւ ամէնէն վերջը զինքը փոխադրել: Լունտպորկի եւ իր ընկերներուն բուռն պնդումներուն վրայ է, որ նախ Նոպիլէն ազատուեցաւ: Լունտպորկ կ'աւելցնէ նաեւ թէ ոեւէ հակառակութիւն չկար Մալմկրէնի եւ Նոպիլէի միջեւ: Երրորդ՝ չեխոսլաւաք գիտնական փրոֆ. Պէհունէք ըսաւ թէ բեւեռի արշաւը շատ լաւ կազմակերպուած էր եւ թէ ինք ամենայն վստահութեամբ կրնայ դարձեալ ընկերանալ զօր. Նոպիլէի, եթէ նոր արշաւ մը կազմակերպէ: Աւելցուց թէ սխալ է Մարիանոյի եւ Յափփիի դէմ եղած ամբաստանութիւնը՝ Մալմկրէնի մասին: Օդապարիկին մէջ մնացած միւս բեւեռախոյզներուն մասին յոռետես է փրոֆէսէօրը:

Նոպիլէ եւ ընկերները կը շարունակեն իրենց ճամբան դէպի Հռոմ:

Պուլկար եւ հելլէն առանձնագրութիւն վրայ

ԱԹԷՆՔէն կը հեռագրեն.— *Յուլիս 27էն 28 լուսցող գիշերը թիւ 136 պահականոցէն յոյն զինուոր մը պուլկարեւհելլէն սահմանագլուխին վրայ սպաննեց պուլկար զինուոր մը՝ վէճէ մը յետոյ: Երկու կողմի սպաները հանդիպում մը պիտի ունենան կարգադրելու համար խնդիրը: Կարդը կը տիրէ սահմանին վրայ: Միջոցեր ձեռք առնուեցան փոխ-վրէժը արգիլելու համար:*

Անկում Պոլսոյ սակարաւճիւն մէջ

Թուրք ներքին փոխառութեան պարտաթուղթերը անցած շաբաթ յանկարծ 90ուկէսէն 82ի ինկան Պոլսոյ սակարանին մէջ: Այս անսպասելի մեծ անկումը ահագին վնաս տուաւ կարգ մը գործակատարներու, որոնք շատ գործառնութիւն կատարած էին ներքին պարտաթուղթերուն վրայ, իսկ մէկը, չկարենալով մարքել իր հաշիւը, անանկացաւ եւ մէկդի ձգեց անյայտացաւ: Ա.ենելիքներները դիմեցին Սակարանի կոմիսարութեան եւ պահանջեցին որ գրաւի տակ առնուի անանկին ապահովութեան գումարը: Այժմ կը քննուի թէ պարտաթուղթերուն անկումը շահադիտութե՞ան արդիւնք է, թէ իրական պատճառի մը:

Առեւելեան երկաթուղիի գործաւորները

Արեւելեան երկաթուղիի գործաւորները կը պահանջեն օրականներու յաւելում եւ տարեկան մէկ ամսական պարգեւ, ընտանիք ունեցողներու յաւելում եւ տուրքերուն վճարումը ընկերութեան կողմէ: Գործերը երթալով կ'աւելնան, եւած պաշտօնեաներու տեղ նորեր չառնուելով. միացեալները կը ճնշուին գործի տակ: Գործաւորները կը պահանջեն զեղչել աշխատութիւնները եւ պատշաճեցնել առողջապահական պայմաններու:

Երբ գործաւորներու համար պատժական կարգադրութիւն ըլլայ, գործաւորներու ներկայացուցիչները պէտք է գտնուին, կ'ըսեն: Խնդրագիրը ստորագրողները 25էն 70 ոսկի ամսական առնողներն են: Եթէ գոհացում չտրուի, գործադուլ պիտի յայտարարեն:

ՐԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՐԻԵԼԵԱՆ Նահանգներու մարզպան Իպրահիմ Թալի պէյ դէպի Էնկիւրի ճամբայ ելած է, Մալաթիոյ եւ Սվազի վրայով: Մարզպանը տասնըհինգ օր Էնկիւրի մնալէ յետոյ Պոլիս պիտի անցնի, իր պաշտօնատեղին վերադառնալէ առաջ:

ԹՈՒՐՔ կիներն ու աղջիկները այսուհետեւ պիտի կրնան մասնակցիլ գեղեցկութեան միջազգային մրցումներուն:

ԽՐԻՒԱՒ կուսակցապետ Մուհիտտին Բաթիչի առողջական վիճակը մեծ մտավախութիւն կը պատճառէ:

ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ արտաքին նախարար Թիթուլէսքու հրաժարեցաւ: Դարձեալ Լուպուոնի դեսպան պիտի կարգուի:

ՊԷԼԱ ՔՈՒՆ, Հունգարիոյ նախկին դիկտատորը, որ վերջերս վիճենայի մէջ ձերբակալուած եւ դատապարտուած էր, Աւստրիոյ սահմաններէն դուրս հանուեցաւ: Պէլա Քուն Շթէյթինէն շոգենաւ նստաւ դէպի Լէնինկրատ:

ԽԱՆԱՍՈՐԻ ԱՐՇԱԻԱՆՔԻ 31ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ

Մ Ա Ր Մ Ա Ր Ի Ն

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ՝ Հ. Յ. Դ. ԵՆԹԱԿՈՄԻՏԷՆԵՐՈՒ ԿՈՂՄԷ

5 Օգոստ. կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2ին

10 Պուլվար Ռապաթօյի օդաստուն պարտէզին մէջ

Մանրամասնութիւնները մօտ օրէն: Մուտքը ազատ է

ՀՐԱՏ. Հ. Յ. Դ. ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ Կ. Կ-Ի

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ»Ը

Ս. ՎՐԱՑԵԱՆԻ

ՏՐԱՆՍԱ. ԵՒ ՍՈՒՐԻԱ. 40 ՖՐԱՆՔ

ԱՄԵՐԻԿԱ. 3 ՏՈԼԱՐ, ՈՒՐԻՇ ԵՐԿԻՐՆԵՐ 2 ՏՈԼԱՐ

Ստանալու համար դիմել՝ Imprimerie »Navarre» 5 Rue Gobelins, Paris, (France). կամ Hairenik Press, 13-15 Shawmut St. Boston, Mass. (U. S. A.). կը ծախուի նաեւ *Յառաջի* խմբագրատունը:

Հ. Յ. Դ.

Լիոնի «Կայծակ» խումբի ժողովը՝ վաղը Չորեքշաբթի իրիկուն ժամը 8.30ին, Գրադարանի սրահը:

Ֆէսկինի «Կայծակ» խումբի ստիպողական ժողովը՝ այս Հինգշաբթի իրիկուն ժամը 7ին Café de la Paixի սրահին մէջ: Բացականները նկատի պիտի առնուին: Ներկայանալ անդամատետրով:

Լիոնի Պատանեկան միութեան վիճաբանական ժողովը՝ այս Հինգշաբթի իրիկուն ժամը 8.30ին Գրադարանի սրահը: Կը հրաւիրուին ընկերներն ու համակիրները: Նիւթ՝ «Հ. Յ. Դաշնակցութիւնը երէկ և այսօր»:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Անդրէասեան ընտանիքը եւ պարագաները՝ իրենց խորին շնորհակալութիւնները կը յայտնեն ամէն անոնց որոնք անձամբ կամ գրաւոր իրենց ցաւակցութիւնները յայտնեցին՝ վաղամեռիկ ՀՐԱՆԴ ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆի մահուան առթիւ:

ՆԱՄԱԿԱՑՈՒԹ

ՍՏԱՆԱՆ Ք
փավիյեօն-սու-պուա, Ա.Ջ.—70:
փարիզ, Լ. Ե.— 35:
ՍԷՆ Շամոն, Կ. Մ.— 75.30:
Լասնէյ, Գործ.— 127.60:
Հայլէնա փարք, Տ.թ. Ք.— 10 տոլար:

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

— Քէօթահիացի տիկ. Նազիկ Բաֆքաֆեան կը փնտռէ իր եղբայրը՝ Յար. Բաֆքաֆեան, 13 14 տարեկան, հօրը անունն է Յտեփան, մօրը՝ Շուռուի: Իմացնել Ափման Թըլբեհանի. Chez M. Verin, Tulette (Drôme).

ԿԱՐԴԱՑԷՔ

Կ. ՍԱՍՈՒՆԻԻ «ՏԱՃԿԱՀՈՅԱՍՏԱՆԸ ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՏԻՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՏԱԿ 1914—1918:»

Գինը՝ Ֆրանսա 15 Ֆր., ուրիշ երկիրներ 18 Ֆ.: Դիմել՝ *Յառաջի*:

ՀԱՅԵՐԷՆԻ ԴԱՍԵՐ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Երկար ժամանակէ ի վեր տասնեակ մը պզտիկներու հայերէնի դասաւանդութիւն ստանձնած էի, շաբաթը 2—3—4 դաս տալով:

Այժմ 75 Rue Rabelais երկրորդ յարկը սենեակ մը արաժադրուած է, ուր կարելի պիտի ըլլայ շաբաթը 2—3 դաս տալ: Ուրեմն այն ծնողքները որ կը փափաքին իրենց պզտիկներուն հայերէն սորվեցնել, թող դիմեն նոր հասցէիս:

Հ. Յ. Դ.

Լիոնի «Կայծակ» խումբի ժողովը՝ վաղը Չորեքշաբթի իրիկուն ժամը 8.30ին, Գրադարանի սրահը:

Ֆէսկինի «Կայծակ» խումբի ստիպողական ժողովը՝ այս Հինգշաբթի իրիկուն ժամը 7ին Café de la Paixի սրահին մէջ: Բացականները նկատի պիտի առնուին: Ներկայանալ անդամատետրով:

Լիոնի Պատանեկան միութեան վիճաբանական ժողովը՝ այս Հինգշաբթի իրիկուն ժամը 8.30ին Գրադարանի սրահը: Կը հրաւիրուին ընկերներն ու համակիրները: Նիւթ՝ «Հ. Յ. Դաշնակցութիւնը երէկ և այսօր»:

B. GINDINE
ԿԱՌՔԻ ԿԱԶՄԱԾՆԵՐ
Carrosseries
21-23 Quai de Seine. Paris Courbevoie.

WAGRAM-AUTO կը սորվեցնէ ինքնաշարժ վարել 1928ի կառքերուն վրայ եւ կը դիւրացնէ արտօնագրի ստացումը: Ամբողջ դասընթացք, կամ առանձին դասեր, սկսեալ 15 Ֆրանքէ: 63 Ave. de la Grande Armée, Tél. Passy 79-43:

ՁԱՇԵՑԷՔ ԵՒ ԸՆԹՐԵՑԷՔ

BOULANT

ՁԱՇԱՐԱՆ ՊՈՒԼԱՆ

Հետեւեալ չափաւոր գիներով

12 Ֆրանք 34 Bld. St. Michel

16 Ֆրանք 1 Bld. Montmartre

18 Ֆրանք 35 Bld. des Capucines

ԿԱՐԴԱՑԷՔ

ՆՇԱՆ ՊԷՇԻԿԹԱՇԼԵԱՆԻ
ՍԻԴՈՆՆԱ
Վ Է Պ Ը
Գին՝ 12 Ֆր., արտասահ. 75 սէնթ
Դիմել կանխիկ վճարումով «Յառաջ»ի:
ՓՈՍՏԻ ԾԱԽՍ ՉԿԱՅ

ԿՈՒԶԷՔ ԴՐԱՄ ՇԱՀԻԼ

Սփորի գործ, խիստ շահաւոր եւ ապահով: Գրել՝ Պ. Démarèsի, 28 Rue Arbalète, Paris (5e).

Կ'ՈՒԶՈՒԻ կարօսիի մը (seconde main).

Լաւ վճարում: Դիմել՝ Օր. Հ. Խերեանի, 20 Rue des Carmes, Paris (5e).

ԻՐԱՒԱԴԻՏԱԿԱՆ ԴՐԱՍԵՆԵԱԿ
E. STEFIKI
վկայեալ իրաւագէտ, քաղաքականգիտութեանց վարժարանէն:
106 Ave. Kléber, Paris (16e)
Հեռ. Passy 72.56

ԿԸ ԿԱՏԱՐԷ ամենակարճ միջոցի մէջ Ֆրանսա մտնելու (AFFIDAVIT), ինչպէս նաեւ ինքնութեան թուղթերու օրինական գործողութիւնները:

Կ'ընդունի ամէն օր (ի բացառեալ շաբաթ) կէսօրէ ետք ժամը 4—7.

IMPRIMERIE - MASSIS - ÉDITIONS
208bis, Rue Lafayette Paris (10)
Le Gérant: E. SOUVIGNY

24, RUE ST. LAZARE PARIS (9e)
ԱՀԱ ԱՅՍ Է ՆՈՐ ՀԱՍՑԷՆ
VAHRAM DJÉNAZIAN

ԲԺՇԿԱ-ՎԻՐԱԲԻԺԱԿԱՆ ԴԱՐՄԱՆԱՏՈՒՆ ԵՒ ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺԱՐԱՆ
Տ Օ Ք Թ. ՍԷԹԵԱՆ
38, Ave. St. Ouen PARIS (18me) Tél. MARCADET
Ընդհանուր հիւանդութիւններ սեռամիզային, վէներական, թոքի, կանանց հիւանդութիւններ. վիրաբուժական դարմանութիւն, էլեկտրադարմանում:
ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺԱՐԱՆ Ակռայի դարմանում, քաշել 10 ֆր. արուեստական ճերմակ ակռայ 20 ֆրանք, ոսկի քաշել 30 ֆրանքէն սկսեալ:
ԱՄԷՆ ՕՐ ՈՒ ԿԻՐԱԿԻ ԲԱՑ Է

ՋԱՆԱՁԱՆ ՆՈՐ ԳԻՐՔԵՐ

Կարմիր աստղի տակ 30, Սիդոննա 12, Աւազակապետ Ալիսի սիրահարը 15, Սիրանուշ 15, Ձէք (790 էջ, կազմ. Սիրային ոճիր մը 12, Ցարութիւն (թրքահոգ, 610 էջ) 50, Նիքին ուխտաւորները 9, կին, խաղ եւ գինի 12, կարմիր 10, Լեռան ոգին 15, Մացառներուն մէջ (2 հատոր) 25, Գոնսթանթէն 10, Երուսաղէմը Տարէքարլի մէջ 10, Լէսքօ 15, Սիրոյ խորանին առջեւ 4, Հին Աստուածներ 4, Լամէ 4, Ապերախտ գրագիրը 4, Տարաբախտ ուսանողը 5, Ըէտտին հօճա 17.50, Պէքրի Մուսթաֆա 5, Քէօր օղլու Ձեպընթաց նորածինը 2, Բիւրեղեայ խիցը (294 էջ) 10, Ղարիպ եւ Շահ ՍԷՆԷՄ 7, Աշրգ Քէրէմ 7, Շահ Իսմայիլ 5, Սիանոս 2, Մահացու սէր 3, Մակարոյճ 5, Օձելլօ 10, Շահ Ֆրանս. խոսակց. 6, 8 եւ 10, Երազահաններ 5, 10, եւ 12, Բաններ՝ 3, 5, 6, 10, 12.50, 25 եւ 30, Հայաստանի մեծ քր 20, ինչպէս նաեւ հին կամ նոր ամէն տեսակ գիրք: Պահ մեր գրացուցակը եւ ընտրեցէք ձեր նուէրցու գիրքերը Թիւններու եւ գրադարաններու մանաւանդ զեղչ:

ՆՈՒԻՐ.— 25 Ֆր.է աւելի գիրք առնողին 5 Ֆր.ի գիրք կը տրուի, 50 Ֆր.է աւելիին 10 Ֆր.ի, 100 Ֆր.է աւելիին 15

Դիմեցէք՝ L. Mozian, 51 Bld. Auguste Blanqui, Paris

ՍԷՆ ՄԻՇԷԼԻ ՀԱՅԿ. ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
1bis Rue Hautefeuille, PARIS (6e). Սէն-Միշէլի մետրոյին
MAISON TOSSOUNIAN
Մանուճախտն է Աղեքսանդրիոյ (Եգիպտոս) համանուն տունին եան եւ եւրոպական լաւագոյն նպարեղէնները անմրցելի ա Եգիպտական եւ կեսարական ապուխտ, պուլկարական քաշկավալ քայի ձերմակ պանիր, պուլսական չիրոզ, Յունաստանի ձիթա ձէթ, Ամասիայի պամեա, Դամասկոսի փէստիլ եւ ընկոյզ, Հալէ ղուր եւ մանաւանդ անգրաբարելեան ֆիլաւցու աննման Բրինձ մանաւոր զարդն է այս տունին, եւ դեռ բազմաթիւ ուրիշ ղէններ, եւայլն, եւայլն, եւայլն:
Մատակարար մայրն՝ը, զուք որ բծախնդիր էք ձեր խոհանոցն տ ու կը գուրգուրաք ձեր ամուսիններուն քսակին վրայ, եկէք ձ
ՄԼՋՈՆ ԹՕՍՈՒՆԵԱՆը ձեր փնտռածն է:

Կ'ուզուին լաւ գործաւորուհիներ՝ ձեռքով բրդեղէն լու համար (tricot): Տեւական գործ, լաւ Դիմել՝ Յ. ՄԻՔԱՅԵԼԵԱՆի, 51bis Rue Piat, Paris (20e), 6 Թիւ եւ Դ. յարկ 19 Թիւ: Ամէն օր ժամը 9—11 եւ 2—4 *Պէլվիլ*, Թրամուէյ՝ Թիւ 5 եւ 26:

ՀԱՅ ԿՕՇԿԱԿԱՐՆԵՐՈՒՆ
9 rue Charlot, PARIS (3e), մէթրօ République.
Tél. Archives 05—86
Մեծաքանակ և փոքրաքանակ վաճառում ամ տեսակ կաշիներու, հրապարակի գինէն աժան:
Քուպիօն (կոնակի մասը) Ա. կարգի, քիլօն 38,4 42. Բ. կարգի՝քիլօն 34, 36. Գ. կարգի՝28, 30 ֆրա
Այրերու եւ կանանց կօշիկներու համար ամբողջ կէս նրբանցու.— Քիլօն՝ Ա. կարգի 32, Բ. կարգի 29, կարգի 26 ֆրանք:
5 քիլօ նմոյշ կը ղրկուի փոստով քսնդրը ուղ պուրսըման:
Մասնաւոր զեղչ հայ կօշկակարներու: Կը խօս հայերէն եւ թուրքերէն:

ԿԱՇԻՒՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԹԻՐԱԿ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՍՈՒՐՃԻ
26 Rue Trévise: մէթրօ' Cadet Tél. Provence

ԲԱՑՈՒԱԾ Է ՊԷԼՎԻԼԻ ՄԷՋ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՆՈՐ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՏԻԿԻՆ Բ. ՍԷՐՃԱՆԵԱՆ
42 Rue Tourtille, BELLEVILLE, մէթրօ' Պէլվիլ
Արեւելեան եւ եւրոպական նպարեղէնները
Թ Ա Ր Մ Լ Ա Ի Ա Ժ Ա Ն

ՅԱՒԻՏԵՆՈՂ ԱՌԱՋԱԴԻՐ ԿԱՂԱՄԱՀԱՏ ՍՈՒՐՃԻ ԳՆԱՑՔԵՐ

ՀԱՅԿ. ԲՈՒԺԱՐԱՆ - POLYCLINIQUE de BELLEV
Ցեր եւ ցնօրէն՝ ՏՕՔԹ. ԳՐԳՈՅԵԱՆ
29, Rue (Place) des Fêtes, Paris. XIX. Tél. Nord 96-
Բաց է ամէն օր, ուր շատ մը մասնագէտ բժիշկներէ կը ամէն տեսակ ներքին եւ վէներական հիւանդութիւններ: գէտը կ'ընդունի Գշ., Երշ. եւ Շաբաթ օրերը ժամը 3—5; կորդի ու ակռանչի մասնագէտը ամէն Երեք. եւ Շաբաթ օրերը 1—3; ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺԸ ամէն օր ժամը 9էն 19. Կիրակի 9—12

ՏՕՔԹ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ
ՄԱՆԱՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ ՄՈՐԹԱՑԻՆ ԵՒ ՎԷՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ
126, Rue du Faubourg St. Denis
Metro: Gare de l'Est Téléphone: Nord 84-04
Ընդունելութեան ժամեր՝ Ամէն օր 2.30_7.30—կիրակի եւ տօն օրեր 9_1